

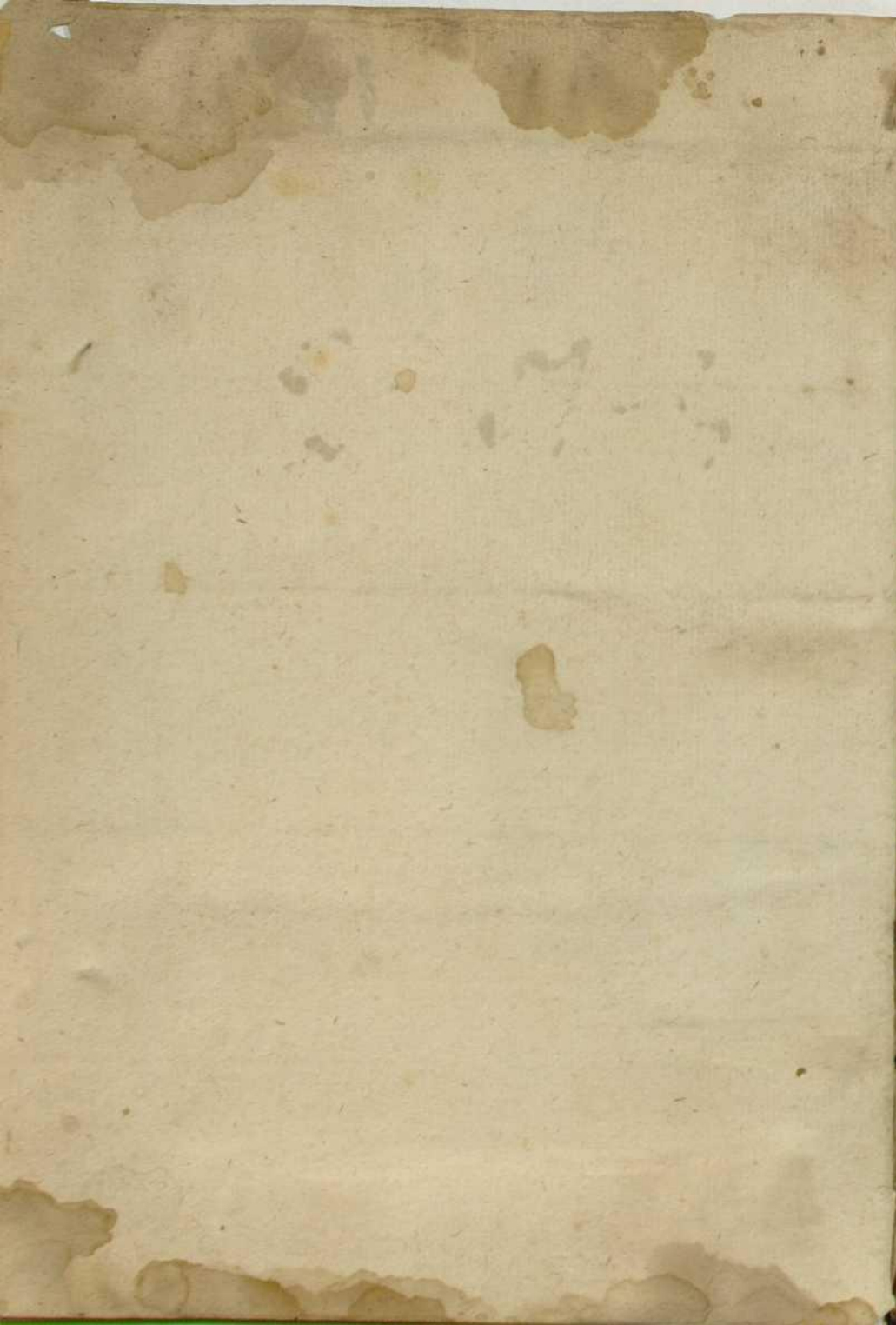
Handwritten text at the top edge, partially obscured by water damage and bleed-through from the reverse side of the page.

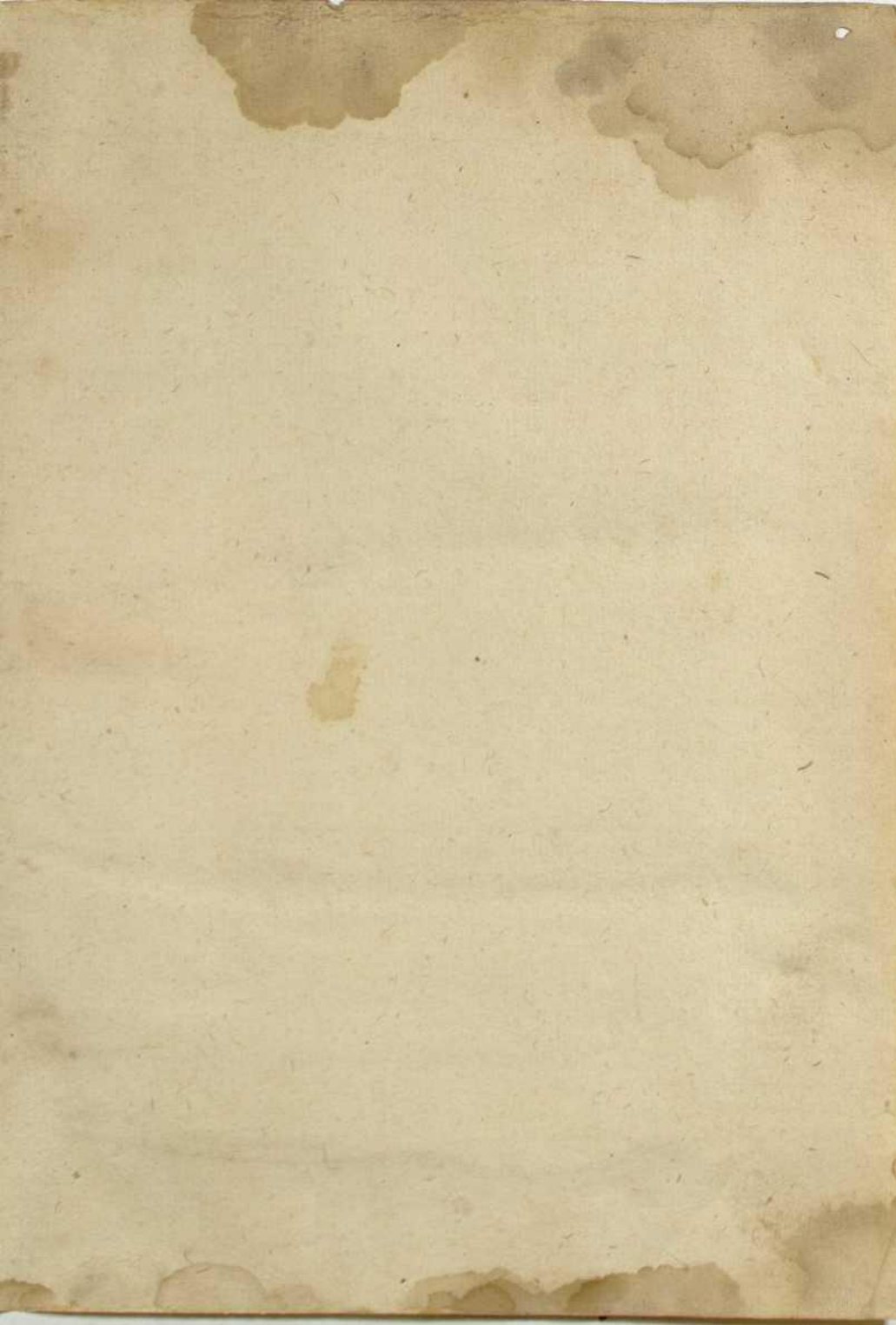
~~21-7-5~~

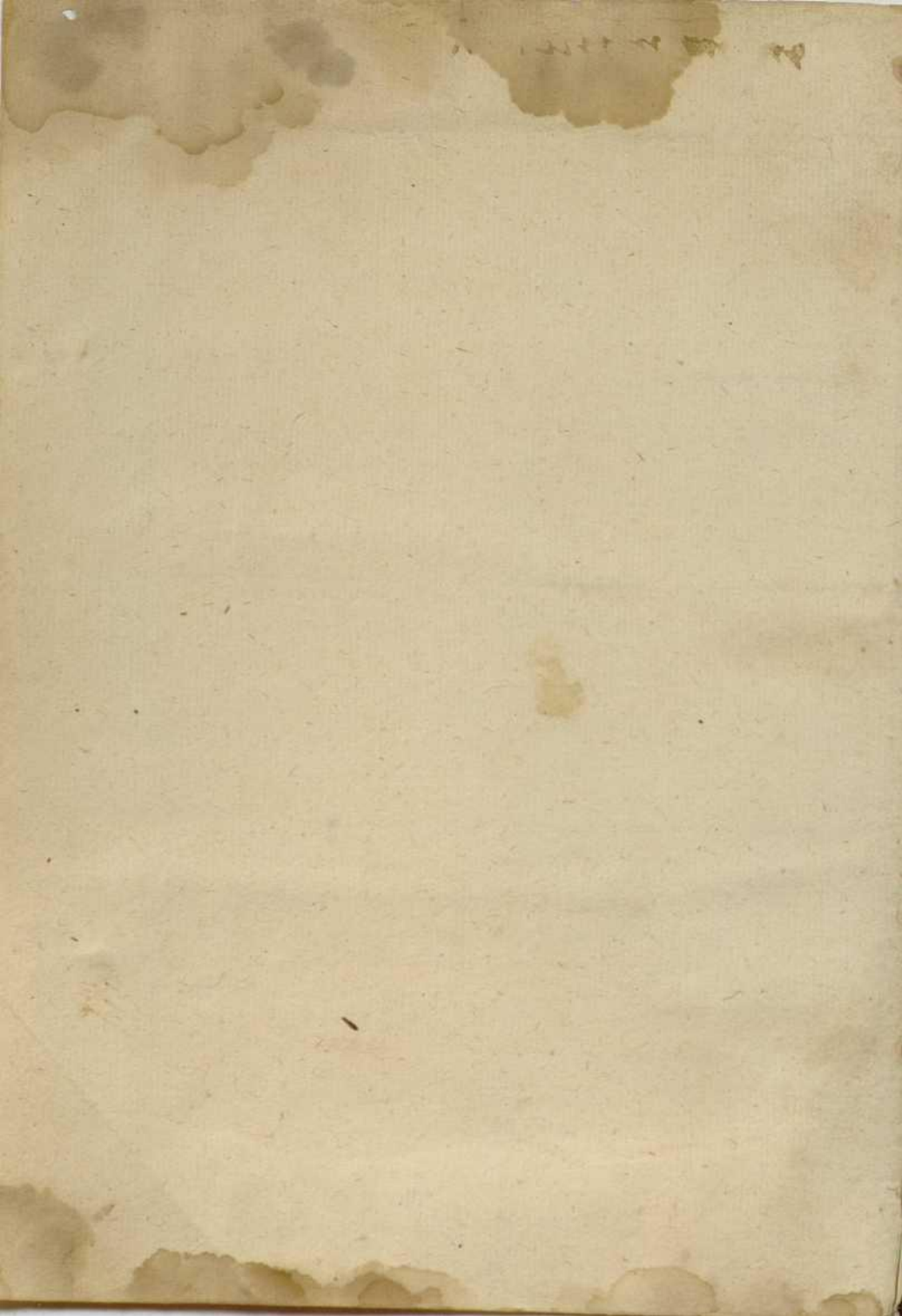
R. 30932

Caja

D.C.-32

Ermones estiuales
de tempore venerabi
lis Santij porta sa
cri ordinis predica
torum : cum gemina
eorudem admodum

vtili tabula: seu indice.

Quum priuilegio.

Tabula sermonum.

Tabula sermonū estua
lium venerabilis Sati de porta ꝛ. a pascha
li solēntate vsq; ad diū aduentum.

In festo pasche sermones.

Mecies quāfecit

dominus: exultemus ꝛ letes
mur in ea. sermo. f. folio. f.

Pascha nostrum immolatus
est christus. sermo. ij. fo. ij.

Iesum queritis nazarenū crucifixum: surre
xit. sermo. ij. fo. ij.

Iesum queritis nazarenū crucifixum surre
xit non est hic. ser. iij. fo. v.

Surrexit nō est hic. ser. v. fo. vij.

¶ Dominica in octa. pasche.

Vincit mundū fides nostra. ser. f. fo. x.

¶ Dñica prima post octa. pasche.

Christus passus est ꝛ nobis: vobis relinques
exemplū. sermo. f. fo. xiiij.

Pctis mortui: iusticie viam? ser. ij. fo. xvj.

Fier vñ ouile ꝛ vñ pastor. ser. iij. fo. xvij.

¶ Dñica. ij. post octa. pasche.

Fraternitatem diligite: deum time: regem
honouficate. ser. f. fo. xix.

Deum time: ser. ij. fo. xxf.

Plorabit ꝛ flebitis vos: mūdus autē gau
debit. ser. iij. fo. xxij.

¶ Dñica. iij. post octa. pasche.

Sit omnia homo tardus ad loquendum. ser
mo. f. fo. xxij.

Sit ois hō velox ad audiendū. ser. ij. fo. xxv.

In mansuetudine suscipite in situm verbum.
sermo. iij. fo. xxvj.

Uado ad eū qui misit me. ser. iij. fo. xxvij.

Arguet mundū de peccato. ser. v. fo. xxvij.

¶ Dñica. iij. post octa. pasche.

Religio munda ꝛ immaculata apud deū ꝛ pa
treni bec est. ser. f. fo. xxx.

Ipe em̄ pater amat vos. ser. ij. fo. xxxj.

¶ In die ascensionis domini.

Qui descendit ipse est ꝛ qui ascendit sup oēs
celos. ser. f. fo. xxxij.

Ascendit super oēs celos. ser. ij. fo. xxxv.

Ascendit super omnes celos vt adimpleret
omnia. ser. iij. fo. xxxvij.

Quis ascendit in celū. ser. iij. fo. xl.

Accipies virtutē spūs sancti. ser. v. fo. xli.

¶ Dominica infra octa. ascensionis.

Estate prudentes ꝛ vigilate in orationibus.

sermo. f.

Estate prudentes ꝛ vigilate. ser. ij.

Cum venerit hora eorū remiscamini. ser.
mo. ij. fo. xliij.

¶ In die sancto pentecostes.

Repleuit totam domum vbi erant sedentes
apostoli. ser. f. fo. xliij.

Spiritus sanctus quē mittet pater in nomine
meo ille vos docebit oia. ser. ij. fo. xliij.

¶ Feria. ij. pentecostes.

Ecce dicit spūs sanctus super omnes qui audies
bant verbum. ser. f. fo. liij.

In nationes spiritus sancti gratia effusa est.
sermo. ij. fo. lv.

Et omnis qui credit in ipso non pereat: sed
habeat vitam eternā. ser. iij. fo. lvij.

¶ Feria. iij. pentecostes.

Orauerunt pro illis vt acciperent spiritus san
ctum. ser. f. fo. lix.

Imponerunt manus super illos: et acceperunt
spiritus sanctū. ser. ij. fo. liij.

¶ In festo sanctissime trinitatis.

Vi tres vnum sunt. ser. f. fo. lxxij.

Vi tres vnum sunt. ser. ij. fo. lxxij.

Gratia dñi nostri iesu xpi: ꝛ charitas dei: ꝛ cō
municatio sancti spiritus semper cū oibus
vobis amen. ser. iij. fo. lxxj.

Tu es magister in israel. ser. iij. fo. lxxij.

Si dixerō vobis celestia credetis. s. v. f. lxxij.

¶ In festo corporis christi.

Panis quē ego dabo caro mea est pro mun
di vita. ser. f. fo. lxxvij.

¶ Dñica. f. post festū trinitatis.

In hoc apparuit charitas dei in nobis. ser.
mo. f. fo. lxxij.

Mortuus est diues ꝛ sepultus est in inferno
sermo. ij. fo. lxxij.

Pater abraam miserere mei: ꝛ mitte lazarus
vt intingat extremū digiti sui in aquam vt
refrigeret lingua meam: quia crucior in hac
flamma. ser. iij. fo. lxxvj.

Recordare qd recepisti bona in vita tua. ser.
mo. iij. fo. lxxvij.

¶ Dñica. ij. post festū trinitatis.

Trāstati sumꝛ de morte ad vitā. s. f. fo. lxxij.

Iam parata sunt oia. ser. ij. fo. xxf.

Rogo te habe me excusatū. ser. iij. fo. xxij.

¶ Dñica. iij. post festū trinitatis.

Vmiliamini sub potenti manu dei vt vos
exaltet. ser. f. fo. xxij.

Erant appropinquates ad iesum publicani
ꝛ peccatores: vt audiret illū. ser. ij. fo. xxv.

Tabula sermonū.

Gaudiū erit in celo supervno peccatore penitentiā agente. ser. iij. fo. xcviij.

Gaudiū erit coram angelis dei super vno peccatore penitentiā agente. ser. iij. fo. xcviij.

¶ Dñica. iij. post festū trinitatis.

Humilitati creatura subiecta est. ser. i. fo. c.

Estote misericordes sicut et pater vester misericors est. sermo. ij. fo. cii.

Estote misericordes sicut et pater vester misericors est. sermo. ij. fo. cii.

Eadē mensura qua mensi fueritis remetiet vobis. sermo. iij. fo. ciiij.

¶ Dñica. v. post festū trinitatis.

Omnes vnanimes in oratione estote. sermo. i. folio. cvf.

Ō vnanimes in oratione estote. ser. ij. f. cvij.

Nihil cepimus. sermo. iij. fo. cx.

Ō homo peccator sum dñe. sermo. iij. fo. cx.

Secuti sunt eum. sermo. v. fo. cx.

Relictis retibus secuti sunt eū. ser. vj. fo. cxij.

¶ Dñica. vj. post festū trinitatis.

Ultra non seruiamus peccato. ser. i. fo. cxiiij.

Nisi abundauerit iusticia vestra plusq̄ scribarum et phariseoz nō intrabitis in regnū celorum. sermo. ij. fo. cxv.

¶ Dñica. vij. post festū trinitatis.

Stipēdia peccati mors. sermo. i. fo. cxvj.

Stipēdia peccati mors. sermo. ij. fo. cxvij.

Misereor super turbā. sermo. iij. fo. cxvij.

Misereor super turbā. ser. iij. fo. cxv.

¶ Dñica. viij. post festū trinitatis.

Debitor es sumus nō carni. sermo. i. fo. cxix.

Attendite a falsis prophetis. ser. ij. fo. cxiiij.

A fructibus eorum cognoscetis eos. sermo iij. fo. cxv.

¶ Dñica. ix. post festū trinitatis.

hec autem scripta sunt ad correptionē nostram. sermo. i. fo. cxvj.

Qui se existimat stare videat ne cadat. ser. mo. ij. fo. cxvij.

Qui se existimat stare: videat ne cadat. ser. mo. iij. fo. cxix.

Redde rationē villicatōis tue. ser. iij. f. cxvj.

Facite vobis amicos de māmōna iniquitatis. sermo. v. fo. cxxiij.

¶ Dñica. x. post festū trinitatis.

Hec omnia operatur vñus atq; idē spiritus. sermo. i. fo. cxxiij.

Si cognouisses et tu. sermo. ij. fo. cxvj.

Videns iesus ciuitatē fleuit super illam dicens: q̄ si cognouisses et tu. ser. ij. f. cxvj.

Erāt docēs q̄tidie in rēplo. ser. iij. fo. cxxiij.

¶ Dñica. xi. post festū trinitatis.

Gratia dei sum id qd sum. ser. i. fo. cxxiij.

Descendit hic iustificatus in domum suam. sermo. ij. fo. cxl.

Qui se humiliat exaltabitur. ser. ij. fo. cxliij.

¶ Dñica. xij. post festū trinitatis.

Idoneos nos fecit ministros noui testamēti. sermo. i. fo. cxlv.

Deprecabantur eum vt imponat illi manū. sermo. ij. fo. cxlv.

Solutum est vinculū lingue eius et loquebatur recte. sermo. iij. fo. cxlvij.

¶ Dñica. xij. post festū trinitatis.

Quid igitur lex. sermo. i. fo. cxlvij.

Diliges dominū deum tuū. sermo. ij. fo. cl.

Diliges dominū deū tuum. sermo. iij. fo. cl.

¶ Dñica. xiiij. post festū trinitatis.

Spiritu ambulare: desideria carnis nō perficietis. sermo. i. fo. cli.

Occurrēt ei decē viri leprosi. ser. ij. fo. cliij.

Surge vade: quia fides tua te saluum fecit. sermo. iij. fo. cli.

¶ Dñica. xv. post festū trinitatis.

Que em̄ seminauerit homo: hec er metet. sermo. i. fo. cli.

Scit em̄ pater vester quia his omnib; indigetis. sermo. ij. fo. cliij.

Querite primū regnū dei. ser. ij. fo. cli.

¶ Dñica. xvj. post festū trinitatis.

Huius rei gratia flecto genua mea ad patrē. sermo. i. fo. cli.

Ecce defunctus efferebas filius vnicus matris sue. sermo. ij. fo. cli.

¶ Dñica. xvij. post festū trinitatis.

Solliciti seruate vnitatē spiritus in vinculo pacis. sermo. i. fo. cliij.

Amice ascende superius. sermo. ij. fo. cli.

¶ Dñica. xvij. post festū trinitatis.

Gratias ago deo meo. sermo. i. fo. cli.

Mandata magnū in lege. ser. ij. fo. cliij.

Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo. sermo. iij. fo. cli.

¶ Dñica. xix. post festū trinitatis.

Deponentes mendacium loquimini veritatem. sermo. ij. fo. cli.

Deponentes mendacium loquimini veritatem. sermo. iij. fo. cli.

Ascendēs iesus in nauiculā: transfretauit: et venit in ciuitatem suam. ser. iij. fo. cliij.

Surge tolle lectū tuū. sermo. iij. fo. cliij.

Turbe timuerunt et glorificauerunt deum. sermo. v. fo. cli.

Tabula sermonum.

- D**ñica. xx. post festū trinitatis.
Audete quomodo caute ambuletis. sermo
f. folio. clxxij.
Dies mali sunt. sermo. ij. folio. clxxix.
Simile est regnum celorum homini regi qui
fecit nuptias filio suo. ser. ij. folio. clxxxj.
Ecce prandū meū parauit. ser. iij. folio. clxxxij.
Dñica. xij. post festū trinitatis.
Induite vos armatura dei ut possitis stare
aduersus insidias diaboli. ser. f. folio. clxxxij.
Accipite armaturā dei. sermo. ij. folio. clxxxv.
Erat quidam regulus: cuius filius infirma-
batur capharnaū. ser. ij. folio. clxxxvij.
Dora septima reliquit euz febris. sermo. iij.
folio. clxxxix.
Dñica. xij. post festū trinitatis.
Charitas vestra magis ac magis abundet.
sermo. f. folio. cc.
Oro ut charitas vestra magis ac magis abū-
der. sermo. ij. folio. ccxj.
Patientiam habe in me: et omnia reddā tibi
sermo. iij. folio. ccxij.
- M**iserus dominus serui illius dimisit eum:
et debitū dimisit ei. sermo. iij. folio. ccxij.
Dñica. xij. post festū trinitatis.
Nostra cōuersatio in celis est. ser. f. folio. ccxvj.
Etiam dei in veritate doces. ser. ij. folio. ccxvij.
Licet celsus dari cesari: aut nō. ser. ij. folio. ccxix.
Cuius est imago hec et superscriptio. sermo
iij. folio. ccx.
Redde que sunt dei deo. ser. v. folio. ccij.
Dñica. xij. post festū trinitatis.
Ambuletis deo digne per omnia placentes.
sermo. f. folio. ccxij.
In omni opere bono fructificantes et crescē-
tes. sermo. ij. folio. ccxij.
Confide filia: quia fides tua te saluam fecit. ser-
mo. iij. folio. ccxvj.
Fides tua te saluā fecit. sermo. iij. folio. ccxvij.
Zenit manum eius: et surrexit puella. ser-
mo. v. folio. ccix.

Finis huius tabule.

Tabula alphabetica.

Tabula alphabetica ser
monū paschalū & estinalū Santj porta sa-
cre pagine p̄fessōis dignissimī: & diuini ver-
bi p̄dicatōis feruētissimī: necnō sacri pala-
tj magistri: ordinis p̄dicatōrū conuentus
CesarAugustani.

Q De littera A.

Bræ sedenti in

ostio tabernaculi appuit do-
mīnus. qd̄ significat vide ser-
mone. f. festi paschalis in prin-
cipio parte. ij. fo. f.

Ad bene operandū duo sunt q̄ multū mouēt
hoīem: qz dicit t̄bema. Estote misericordes
sicut et pater &c. vide dñica. iij. ser. ij. post
trinitatis in principio. fo. cij.

Agricultores seminant ad vite sustentationē
in hoc cōsiderāda sunt septē. vide dñica. xv.
post trinitatis. ser. f. parte. ij. fo. clvj.

Aliqs̄ tenet & inclināf diligere aliquā perso-
nam p̄pter tria. vide dñica. iij. post trinita-
tis. sermo. in. in princī. fo. clj.

Aliquis d̄: filius dei tripl̄. vide do. xvij. post
trinitatis. ser. ij. parte. iij. in prin. fo. clxij.

Amoꝝverus vt sit inter amantē & amatū tria
gñaliter requirūtur. vide do. iij. post octa.
pasche. sermo. in. in principio. fo. xxxf.

Amoris causa q̄ est. dominica. iij. post oct.
pasche. sermo. ij. parte. f. lfo. xxxj.

Amor fidelis & amicus firmus q̄s dicaf. dñica
iij. post octa. pasche. sermo. ij. ibi. Item de
fidelī. fo. xxxij.

Amoris largitas quid sit. dñica. iij. post oct.
pasche. sermo. ij. parte. iij. fo. xxxij.

Amor humanus mouet ad aliquid dandum
vel operandū. feria. ij. pentecostes. sermo.
q̄ in principio B. fo. lvs.

Ambulandū est in viam morū: & ad hoc quat-
mor requiruntur. dominica. iij. post trini-
tatis. sermo. iij. in princī. parte. f. fo. clij.

Amici christi vadūt ad celū p̄ quattuor vias.
dñica. iij. post tri. ser. iij. parte. ij. fo. clj.

Amice ascēde superius. Tria sunt gñā hoīm
in altū ascēdentū. dominica. xvij. post tri-
nitatis. sermo. ij. in principio. fo. clvj.

Amice ascēde superius. Adhuc sunt alia tria
hic cōsiderāda: sex virtus allicies gratiose
charitatis. vide ibidem.

Amicitia gratissima virtus: et ea que requirū-
tur ad eam. vide ibidē. parte. f.

Amice ascēde. quattuor sunt que faciūt ascē-

dere. vide ibidē in parte. ij. fo. clvj.
Angeli boni modus q̄s est. vide i die pasche
ser. in. ibi. Itē modus boni. mēbro. iij. f. iij.
Analle filius non erit heres p̄pter quattuor
vide domi. in oct. pasche. sermo. f. ibi. Etice
ancillam. fo. rñ.

Anima p̄ cōseruatiōe vite sue p̄sentiali quo
indiget. feria. ij. p̄te. ser. f. in pn. B. fo. liij.
Anā in hoīe est forma totū dans ordinem esse
p̄fecti. feria. ij. p̄te. ser. ij. par. ij. f. fo. lviij.

Anima contēplatiua debet delectari in con-
templatiōe trinitatis. vide in festo trinita-
tis. sermo. ij. par. ij. b. fo. lxx.

Anima rationalis debet delectari in contem-
platione p̄ fidē diuise trinitat̄. vide ibidē. f.

Anima rationalis debet cōplacere & delecta-
ri in contēplatione per fidē sanctissime tri-
nitatis. vide ibidem. K.

Angeli gaudēt primo p̄pter sue custodiē mā-
gnū fructū. do. iij. post tri. f. iij. i p. f. xcviij.

Angeli gaudēt secūdo: qz vidēt suū cōpletū nu-
merum. vide ibidem.

Angeli gaudent tertio: qz vidēt ad laudandū
deum bonum confortum. ibidem.

Angeli quare magis gaudēt de pctōr̄ib⁹ pes-
nitentiū: q̄ de iustis qui non indigēt pe-
nitentia. dñica. iij. post tri. ser. iij. fo. xcviij.

Angeli spiritus beati ciuitatis hierusalē sem-
per sunt in leticia et gaudio. dñica. iij. post
trini. ser. iij. in principio. fo. xcviij.

Angeli gaudēt & faciūt festū trinitatis p̄pter
eorum officiū. dñica. iij. post trinitatis. ser-
mone. iij. parte. f. fo. c.

Angeli gaudēt & faciūt festum: qz eorum nu-
merus augetur. ibidem.

Angeli gaudent et faciūt festū: qz eorū sociē-
tas ad deū laudandū multiplicaf. ibidem.

Angeli ante christi incarnationē hoīb⁹ erāt
duri et ferrei. ibidem.

Angeli āte christi incarnationē habebāt alas
dimissas: qz quasi inuite et cum difficultate
volebant. ibidem.

Apostoli et oēs credētes post ascensionē chri-
sti remanserūt desolati. vide in die ascēsiō-
nis. sermone. v. parte. f. fo. clj.

Apostoli remanebant debilitati: cuz modica
virtute: nondū cōsolati. vide in die ascēsiō-
nis. sermone. v. parte. ij. fo. clj.

Apostoli acceperūt quintuplicē spiritus sancti
virtutē in festo ascēsiōnis. ibidem.

Apostoli post q̄ receperūt spiritū sanctum pe-
trus incepit p̄dicare verbū dei iudeis & gen-
tibus. se. ij. p̄teco. ser. f. in prin. A. fo. liij.

Tabula

Apostoli orauerunt pro samaritanis vt acciperent spiritus sanctu scz in forma visibili. feria iij. p̄tecoestes. ser. f. in prin. A. fo. lix.

Apostoli petrus & iohanes orauerunt p̄ samaritanis & in hoc ostenderunt charitate suam magna. vide parte. f. L.

Argutionis triplex est modus. vide dnica. iij. post oct. pasche. ser. v. in prin. fo. xxvij.

Arbo: bona vnde mala vnde cognoscit. dnica viij. post tri. ser. iij. pte. iij. fo. cxxv. & cxxvj.

Armaturarū tria sunt gna. dominica. xxf. sermone. ij. in principio. fo. clxxv.

Armatura cui debemus resistere. pte. f. ibidē.

Armatura quā debem⁹ abjicere. vide ibidē. parte. ij. fo. clxxvj.

Armaturā quā debemus accipere est ser mo dozum. parte. iij. ibidem.

Ascendit septē. vide in die ascensionis. ser. f. pte. f. B. fo. xxij. xxiiij. & partim. xxvj.

Ascensionē dn̄i ecclesia recolit: que circa hāc dicuntur. vide in die ascensionis. sermo. ij. in principio. fo. xxvj.

Ascendit rps vt impleret oīa. vide in die ascensionis. ser. iij. parte. iij. B. fo. xxix.

Ascēdere in celū quis p̄t. vide in die ascensionis. sermo. iij. in principio. folio. xl.

Ascensionis in celū nullū fuit obstaculū. vide in die ascensionis. ser. iij. in prin. fo. xl.

Ascensus xpi fuit patēs: t datur quadruplex ratio ad hoc. in die ascensionis. ser. iij. f. xlj.

Ascēdere per scalā septē graduū in dormitorium qualiter in telligat. in die p̄tecoestes ser. f. parte. ij. ibi. Prim⁹ gradus. fo. xlvij.

Asperitas pene alterius seculi est duplex. vnde do. x. post tri. ser. ij. parte. f. fo. cxxvj.

Ascēdit iesus in nauiculā: trāsfretauit et venit in ciuitate suā: hic tres sunt tractat⁹. vnde do. xix. post tri. ser. iij. in prin. fo. clxiiij.

Ascēdit rps in nauiculā q̄ est illa nauicula in qua ascēdit. ibidem parte. f.

Ascēdit iesus in nauiculā in die parasceues. ibidem parte. f. fo. clxxiij.

Aspectus noster debet esse cōtinuus ad finē nostrū: in quo debemus videre quinqz. do. xx. post tri. ser. f. parte. f. fo. clxxviij.

Atenta debilitate q̄ est a carne tñō fm spm̄ & artēta vtilitate que nō pcedit a carne sed fm spiritū: ambulandū est fm spiritū. do. xiiij. post trinitatis. ser. f. in prin. fo. cliij.

Atenta vtilitate nullā vtilitatē habemus a carne. ibidem.

Burichalcū qd̄ sit. vide in die pasche. sermo. c. f. parte. f. fo. f.

¶ De littera B.

Bculos in manu tenēs quid benotar. vide in die pasche. sermone. ij. parte. ij. ante finem. fo. iij.

Beatitudine sanctoꝝ assequi volens debet recordari de bonis accipiendis sicut sancti de acceptis in gratiarū actiōe semper persistere. dnica. f. post trini. sermo. iij. in prin. fo. lxxvij.

Bona que sequuntur ex correctione sunt quatuor. dnica. iij. post oct. pasche. sermone. v. in principio ante B. fo. lxxvij.

Bonū fm sententiā dionysij est cōcātiū et diffusiuū suuipius. feria. ij. p̄tecoestes. sermone. ij. in principio. A. fo. lv.

Bona quattuor sunt generaliter ad que cetera alia bona cōmuniter reducuntur. ibidem parte. f. in principio.

Bonū primū nature est oīs creatura in quantum est ens: est bona. ibi parte. f.

Bonū secundū fortune est: scz bonū tēporale & istud cōsistit in diuitiis: in honoib⁹: & p̄testatibus. vide ibidem.

Bonoz t̄paliū quattuor sunt p̄ditioēs. ibid.

Bonozū temporalū prima conditio est q̄ cito deficiunt. ibidem.

Bona tēporalia nullis sufficiūt: nec satiant hoīs appetitū. ibidē. fo. lxxix.

Bona tēporalia proficiūt bonis: sicut profecerunt sanctis patriarchis: qui multū abūsdauerūt in tēporalibus bonis. ibidem.

Bona gratie sunt bona virtutū: & ista sunt in multiplici dn̄a. vide ibi. In tertio loco.

Bona glorie sunt: sed nō sunt adhuc recepta per nos: sed in futuro recipienda: & ista habent in se tria. vide ibidem.

Bona ista habent primo certā securitatē: qz sunt in loco supremo. ibidem.

Bona ista habēt sc̄do plenā societate: qz beati ibi nō eluriet nec sitit ampliz. vide ibid.

Bona ista habēt firmā stabilitate: qz perperuo durabūt. vide ibidē. fo. lxxxix.

Bonū fortune q̄ nobis sit datū ad placitū: & fm rationē naturalē nihil est: & hoc tribus rationib⁹ probat. dominica. v. post trinitatis. sermone. iij. parte. ij. fo. cx.

Bona nature sunt bona corporis & aīe et q̄ sūt h. do. ix. post tri. f. iij. p̄tecnica. f. cxxij.

Bona fortune sunt tēporales diuitie quibus multi male vruntur. vide ibidem.

Bona gratie ad q̄ sequuntur bona glorie sunt nōnulli q̄ hnt virtutes &c. ibidē. fo. cxxij.

¶ De littera C.

Alphabetica.

Andelabia septē aurea in die pasche cōpleta significat septē negotia in die pasche. ser. f. pre. f. fo. f. Cautelis vti in bello tribus licitū est. vide in oct. pasche. sermone. f. parte. f. fo. xij.

Atholici boni scy non qui sunt heretici habent magnā gratiā vtilitates. feria. ij. pētecofes. ser. ij. parte. ij. 2. fo. lxxij.

Carni vtrū aliquid debemus. et dicat q̄ debemus ei tria. do. viij. post trinitatis. sermo. f. parte. ij. fo. cxvij.

Carnis primū debitū est sustentatio. ibidem.

Carnis debitū secundū est mortificatio et castigatio. ibidem.

Carnis debitū tertiu est occupatio seu exercitatio in bonū. ibidem. fo. cxvij.

Casus hominū sunt duo. dnica. ix. post trinitatis. sermone. ij. pte. ij. fo. cxx. et cxxj.

Casus quo non multi sed oēs ca dūt generaliter. ibidem. fo. cxxj.

Charitas et gratia dei in quo et in quib? apparuerūt: differūt i oc. domi. f. post trinitatis. sermo. f. in principio. fo. lxxij.

Charitas apparuit i seruoze deuotiois. do. f. post tri. ser. f. ibi. primo apparuit. f. lxxij.

Charitas apparuit in ardore predicationis. ibi. Secundo apparuit.

Charitas apparuit principaliter in amore dilectionis. ibi. Tertio principaliter.

Charitas apparuit patrib? in dolore passionis. ibi. Quarto principaliter.

Charitas appuit i pfectu scie. ibi. Itē q̄nto.

Charitas apparuit in amplexu abstinentie. ibi. Sexto apparuit.

Charitas apparuit in ritu obediētie. ibi. Itē apparuit.

Charitas apparuit in cultu regalīs obseruatiōe. vide in fine s̄monis. ibi. Itē apparuit.

Charitas est virt? multū clara et p̄iosa. do. xij. post trinitatis. ser. f. parte. f. fo. cxc.

Itē caritas i sex oēs alias virtutes excedit. ibi.

Itē attēto q̄ de charitate est carisma in hoc mundo. ibidem. parte. ij.

Itē charitatis quattuor: chare vnitates inueniuntur. ibidē. parte. ij. fo. cxc. et cxcj.

Itē tres sunt abundantie in scriptura que reprobantur. ibidem. fo. cxcj.

Charitatē h̄re p̄ ceteris debēt tres hoīm maneris. do. xij. post tri. ser. ij. in pn. fo. cxcj.

Itē charitas est quedā virtus que vnit hominē deo per quandā societate. ibidem. parte vnica.

Itē per charitatē multa bona acquirim? et

Specialiter inter alia quattuor. ibidem 2.

Itē est delectatiois p̄tinue causatiua. ibidē.

Charitas diminuit operis laborē. ibidem.

Itē affert cōpassionis laborē. ibidem.

Christus quare nō expectauit vsq; ad finem mūdi resurgere. vide in festo pasche. sermone. f. parte. f.

Christi aia quare descendit ad limbū sunt quattuor: ratioēs. vide in festo pasche. sermone. ij. parte. f. fo. lje.

Christi vtrū resurrexit anteq; eēt reuolut? lapis vel post. ibi. Itē querit. in festo pasche sermone. iij. fo. iij.

Christus hodie ascendit super omēs celos quadruplici ratioe. vide in die ascensionis. ser. ij. par. f. D. E. F. et G. fo. cxxv. cxxvj. et cxxvij.

Christi? ascendit sup omēs celos vt adimpleret oia. in die ascensionis. sermone. iij. ibi. Ascendit super. fo. cxxvij.

Christi motus est virtuosus: qz ascendit i die ascensionis. ser. ij. parte. f. D. fo. cxxvij.

Christi stus est gloriosus: qz sup omēs celos in die ascensionis. ser. iij. pte. ij. D. fo. cxxix.

Christus q̄ sit super omnes celos quomodo hoc possibile et nobis itelligibile. in die ascensionis. sermo. iij. parte. ij. E. fo. cxxix.

Christi fruct? in die ascensionis fuit copiosus. vide in die ascē. ser. ij. pte. iij. F. fo. cxxix.

Christi ante incarnationē quinq; erat vacua in die ascensionis. ser. ij. pte. ij. G. fo. cxxix.

Christus impleuit tēpus sine mēsurā. vide in die ascen. ser. iij. parte. ij. D. fo. cxxix.

Christus in aduētū suo in hunc mundū impleuit mundū deficientē. in die ascensionis. sermo. iij. parte. iij. J. fo. cxxix.

Christi? adimpleuit in aduētū suo et ascensionē cor idurati. i die ascē. h. iij. pte. iij. K. f. eo.

Christi? adimpleuit in sua ascensione locū dirisptum. vide in die ascē. ser. iij. pte. iij. L. f. xl.

Christi corpus vtrū fuit p̄derosum cū esset de terra. in die ascen. ser. iij. in prin. fo. xl.

Christi corpus ascendens in celum nunquid perforauit celum. ibidem.

Christi corpus ascendit cum iocūda societate atq; leranter de hoc multa pulchra scribuntur. ibidem. fo. lxxij.

Christus dixit apostolis ante receptionē sp̄s ritus sancti q̄ per spiritū sanctū efficerentur fortes ad quecūq; opera bona. feria. ij. pentecostes. sermo. ij. parte. ij. 2. fo. lvij.

Christi corpus in sacramēto est sine loci mutatione. in festo corporis christi. sermone. f. parte. ij. Q. fo. lxxxj.

Christus totus sub panis partib? hostie con

Tabula.

Hæetur. & in qualibet diuisione siue eius par
 titione. vide ibidem. ff.
Christus est in hoc sacramento angelorum & san
 ctorum presentia velatus. in festo corporis
 christi. ser. j. parte. ij. v. fo. lxxij.
Christus pastor diligentiam quam habuit & ea que
 fecit in restauranda ista oue in natura huius
 na describunt quinq. dnica. iij. post trinitatis.
 sermo. ij. parte. iij. fo. lxxv.
Christus est noster princeps & dnus: & nos sui
 subditi. do. v. post trini. sermo. v. fo. cxij.
Christus in quibus vel super quibus facit vel
 demonstrat suam misericordiam. dnica. viij. post
 trini. sermo. iij. parte. f. fo. cxx.
Christi causa motua miserendi turbe fuit tri
 plex. ibidem parte. ij. fo. cxxj.
Christus reuelando destructionem ciuitatis di
 cit tria virtute diuinitatis. dnica. x. post tri
 nitatis. sermo. iij. parte. ij. fo. cxxvij.
Christus veniens in hunc mundum vt hoies
 ad celestem ciuitatem perduceret: fecit viam
 suam per mare. dominica. xix. post trinitatis
 sermone. iij. in principio. fo. clxxij.
Christus quoniam dedit velum ad transfretandum.
 do. xix. post tri. ser. iij. parte. f. fo. clxxij.
Christus quando peruenit ad portum. ibidem.
Christo & discipulis in mari in quadam nauic
 ula existentibus tempestas maxima & super
 his notatur sex questiones. dominica. xix.
 post tri. ser. v. parte. f. fo. clxxv. & clxxvj.
Christus rogatus ire ad domum reguli quare no
 luit ire. do. xxi. post tri. f. iij. pte. f. clxxvij.
Item regulus iste quis est. ibidem.
Item quis est infirmus filius. ibidem.
Item locus vbi est iste infirmus infirmus. ibidem.
Item quis sit morbus quo iste filius reguli gra
 uatur. ibidem. fo. clxxvij.
Item in qua hora fuit iste filius liberatus. ibidem.
Christus coparatur vie: veritati & vite. do. xxiij.
 post tri. ser. iij. in principio. fo. cxxix.
Item pharisei & iudei aduersarij christi inimi
 ci veritatis semper impugnaverunt veritas
 tem. ibidem in principio.
Item pharisei & iudei arguebant contra christum
 triplici lancea. ibidem. fo. cc.
Item licet census dari cesari. i. diabolo. Circa
 intellectum morale huius questionis occur
 runt tria. ibidem. fo. cc. & ccj.
Clamamus ad patrem propter tria: que sunt hec.
 do. xvj. post trini. sermo. f. in prin. fo. clxj.
Conscientiam inquietam reddentia sunt tria. in
 die pasche. sermo. iij. parte. ij. fo. vs.
Conuersio ista panis & vini quod fit subito sine

omni preuia mutatioe & dispositioe miras
 bile est. vide in festo corporis christi. sermo.
 j. parte. ij. n. fo. lxxx.
Continua coeuctio est. in hoc sacramento sine
 augmentacione. in festo corporis christi. ser
 mo. f. parte. ij. z. fo. lxxxj.
Conditio hominis est fragilis & defectuosa.
 ibidem parte. f.
Concilium vnde habuit ortum & eroditum. dnica
 xvj. post trini. sermo. f. parte. ij. fo. clxx.
Confolatio comiter datur a deo quattuor ges
 neribus hominum. ibidem parte. iij.
Confide filia quod fides tua te saluam fecit. ibi
 tria notatur. dnica. xxiiij. post trinitatis. ser
 mone. iij. parte. f. fo. cccvj.
Item verbum familiare magne charitatis. ibidem.
Item anima filia dei non debet confidere in
 diuitijs: quod cito perit. ibidem.
Item vbi & in quo est securissime confidendum:
 & dicit in dnium deum triplici ratione. ibidem par
 te. ij. fo. cccij.
Item pndim? in deo propter tres rationes. ibidem.
Corpus christi recipere & pueris moribus contra
 re quid pdest. vide in die pasche. sermo. ij.
 parte. ij. fo. iij.
Corpus infirmas specialiter ex quattuor cau
 sis. in die pasche. ser. iij. parte. f. fo. v. & vs.
Corpus nostrum nos inclinatur & suadet perse
 uerare in peccato et in delictijs. dnica. viij.
 post trinitatis. sermone. ij. fo. cxxiij.
Correctio humiliter & benigne & pariter ac
 cepta valet ad sex & est multum utilis. domi
 nica. ix. post tri. ser. f. parte. iij. fo. cxxvij.
Creaturarum omnes species nullas perfecte
 cognoscit: nec omnes operatodes nature. in fe
 sto trinitatis. sermo. iij. ibi. Nam nullus.
Credere est actus fidei. ad hoc requiritur duo
 in festo tri. ser. v. parte. ij. n. fo. lxxvij.
Creature non habent stare. patet hoc in hoie
 rationali quadrupliciter. dnica. ix. post tri
 nitatis. sermone. iij. parte. f. fo. cxxix.
Creatura rationalis non habet stare. istam
 veritatem impugnant clerici. ibidem. fo. cxx.
Creatura rationalis non habet stare. hac im
 pugnant iniqui ambitiosi. ibidem.
Creatura rationalis non habet stare. ista im
 pugnant cupidi auariciosi. ibidem.
Crimina oia in comparatione simoniace here
 sis quasi pro nullo reputantur. feria. iij. pente
 costes. sermo. ij. parte. f. b. fo. lxxij.
Crucifixione christi sex fuerunt seruata. in die pa
 sche. sermone. iij. parte. iij. l. fo. vs.
Cruis christi dicitur nauis vel nauicula ratione

Alphabetica.

Triplis cause. dñica. xix. post trinitatis sermone. in parte. f. fo. clxxij.
Eupiens deo gratiose cōplacere & debite honorare ac viuere & in eterum durare debet deo in misericordia assimilari. do. iij. post trinitatis. sermone. in. in. punci. fo. ciiij.
Eupiens pctōz suozū remissionē impetrare: virtutes obtinere: & gloriā celestē possidere debet recognoscere se esse pctōzes: & erinde perfecte penitere. do. v. post tri. sermo. iij. in principio. fo. cx.
Eupidi & auari qui nimis sollicitant circa tē poralia acquirēda periculosam vitā ducūt. do. vj. post tri. ser. f. parte. f. fo. cxiiij.
Eurus honoris q̄s est. in die pasche. sermo. iij. membro. iij. fo. iij.

C De littera. D.

Debem⁹ esse misericordes & p̄i circa p̄imos exēplo chusti quinqz modis. dñica. iij. post tri. sermo. ne. iij. parte. f. & ij. fo. ciiij.
Debitū est qd̄ est culpabilis obligatiōis: & tale est pctm. dñica. viij. post trinitatis. parte. f. in principio. fo. cxij.
Debitū collate deuotiōis p̄pter qd̄ ratione beneficiōz oēs sumus obligati creatori nostro. ibidem parte. f. fo. cxiiij.
Debitū seruare depositiōis: qm̄ multa sunt nobis tradita sub debito a creatore nostro. ibidem. fo. cxiiij.
Debitū vtilitate resolutiōis & istō ē motus. ibid̄
Debitū vltimate resolutiōis: & sunt duo ḡna debitoꝝum. ibidem. fo. cxiiij.
Debitū plate delectatiōis & istud tenent diuites solvere indigentibus. ibidem.
Fr̄e an diues qui abundat bonis ex debito & precepto teneat dare elemosynam pauperi indigenti. ibidem.
Defunct⁹ mutat quadrupliciter. dñica. xvj. post trinitatis. ser. ij. parte. ij. fo. clxj.
De intellectio quid est & qualiter cognoscit̄ i se. tri. ser. iij. pte. ij. ibi. Ampli⁹ q̄. f. lxxij
De pulchritudo que est. dñica. xij. post trinitatis. ser. ij. in punci. fo. cl.
De delectatio que est. ibidem.
De vtilitas ē nob vtilis & iō diligend⁹. ibid̄.
De noticia est magne dulcedinis & delectatiōis. vide ibidem.
Depcario dz esse exaudias debet esse humilis cuz māfuctudine. dominica. xij. post trinitatis sermone. ij. parte. f. fo. clxviij.
Depcario debet ēē deuota & in charitate: alio deo non placet. vide ibidem.

Depcario dz esse affidus vt exaudias. ibidem.
Depcario dz esse pura: māda sine pctō. ibid̄
Deponeñs mendaciū loquimini veritates. hic tradunt due regulē: & prima pbat tribus modis. dominica. xix. post tri. sermos ne. f. in principio. fo. clxj.
Deum amare omēs tenemur cordialiter. do. minica. f. post octa. pasche. sermone. f. parte. f. in principio. fo. xv.
Deum imitandū inuitamur perfecte & perseuerāter. dñica f. post oct. pasche. ser. f. parte. ij. in principio. fo. xv.
Deum timere dicitur quattuor generib⁹ hominum. dominica. ij. post octa. pasche. sermone. f. parte. ij. per totam. L. fo. xx.
Deū timete. hoīes cōsueuerūt timere dominum aliquē p̄pter tria. do. ij. post octa. pasche. ser. f. in pn. vsqz ad primā p̄tē. fo. xvj.
Deum tenemur diligere p̄pter creationē et gubernationē. domi. xij. post trinitatis. sermone. in. parte. f. fo. clj.
Descēdit vnigenitus dei filius homo xps iesus per humilitatē infra quattuor celos. in die ascensionis. sermo. ij. in prin. B. fo. xxxv.
Descēdūt de sede dei septē tonitrua q̄ sunt. in die ascensionis. sermone. iij. fo. xvj.
Descēdit pctōz in domū suā obscurā & tenes biosam. dominica. xj. post trinitatis. sermone. ij. in principio. fo. clxj.
Descēdit penitens in domum clarā & lumenosam. ibidem in principio.
Descendit iustus in domus amplā & spaciosam. ibidem. fo. clxj. & clxxj.
Descendūt multa genera gentiū in christiana religione inter que descendūt prebati in ecclesia ad quinqz. ibid̄. parte. f. fo. clxj.
Deus timef̄ propter tres causas. dominica. ij. post octa. pasche. sermo. f. ibi. Mōdo p̄posito nostro. fo. xvj.
Deus in tribulatiōe nostra quare fit inuocand⁹. dominica. ij. post octa. pasche. sermo. ne. ij. parte. f. fo. cxij.
Deus quare perseuerāter in hoc mūdo timeri debeat. ibidem. parte. ij. fo. cxij.
Deus ptulit homini tria bñficia. do. ij. post octa. pasche. ser. ij. in punci. fo. xxv.
Deus iuder iustus arguet mundū de multipl̄i pctō. do. in. post octa. pasche. sermo. ne. v. per oēs partes. fo. xxiij.
De⁹ sit oīno simplex & indiuisus: quomodo est hoc verū cum in eo sit numerus psonaz. in festo tri. ser. ij. in principio. fo. lxxviij.
Deus habet tres personas realiter distinctas.

Tabula

in die trini, sermo. ij. parte. f. l. fo. lxxvij.
 Deus q̄ vnus in essentia: et trinus in persona
 est a nemine viuente cognosci p̄t. in festo
 tri. ser. ij. in prin. ibi. p̄mo modo. fo. lxx.
 Deus assignauit duo rēpora supplicationis
 id̄ in thēmate d̄. Pater abisā miserere mei
 d̄nica. f. post trini. ser. ij. in prin. fo. lxxxvj.
 Deus pater hominē creauit vt summū bonū
 intelligeret. d̄nica. ij. post trinitatis. sermo
 ne. ij. in principio. fo. xcf.
 Deus cum sit iustus sicut misericors: q̄are
 non d̄. Deus cui pp̄riū est punire: vel iusti
 ciam facere. sicut d̄. Deus cui propitium est
 misereri. do. vij. post tri. ser. iij. fo. cxix.
 Deus et d̄ns noster miseret nostri sepr̄plici-
 bus modis. do. vij. post tri. ser. iij. ibi. Ad̄
 seorez super turba. fo. cxix. et. cx.
 Deus cognoscitur a ch̄stianis fidelibus per
 virtutē fidei. d̄nica. vij. post trinitatis. ser-
 mone. iij. parte. f. fo. cxxy.
 Deus hominē manu sue potētie tetigit pro-
 pter correctionē et disciplinā castigatiuam.
 d̄nica. xij. post tri. ser. ij. in prin. fo. clvj.
 Deus solus est bonus et optimus. d̄nica. xij.
 post tri. sermone. ij. in principio. fo. cl.
 Deo qualiter fecit: et video q̄ de nihilo. ibid̄
 Deus qualiter fecit. ibidem.
 Deus est de parentela nostra et pater magni
 honoris. do. xij. post tri. ser. ij. in pn. f. clj.
 Deus est d̄ns ita potens q̄ oēs creature sub-
 duntur ei. ibidem parte. ij.
 Deus oīm peccatorū et defectuū nostrorū ha-
 bet perfectā cognitionē. d̄nica. xv. post tri.
 sermone. ij. in principio. fo. clviij.
 Deus habet cognitionē omnium que possent
 dici fieri/contingere/et euenire. ibidem.
 Deus omnē creaturā ordinat ad suū finem
 ibidem. parte. f.
 Deus quare creat vel nasci faciat quos scit
 esse damnandos. ibidem.
 Deus in modo amādī vel diligēdi eum requi-
 rit a nobis tria. dominica. xvij. post trini-
 tatis. sermone. iij. parte. iij. fo. clxx.
 Deus erigit cor humanū sibi dari tribus mo-
 dis. ibidem.
 Deus est creditor noster: est princeps noster:
 est et pater n̄r. do. xij. post tri. ser. v. fo. ccij.
 Deus est creditor noster cui multum obliga-
 mur. hoc p̄pter tria. vide ibidem.
 Item sumus procuratores a deo deputati: et
 hoc de tribus. ibidem. fo. ccij.
 Deus est pater noster honorabilis et nos si-
 lij eius. et hoc tripliciter. ibidem.

Item reddite que sunt dei deo. In quibus duobus
 nobis ostendit euangelista. ibid̄. fo. ccij.
 Diabolus non p̄t facere miracula: q̄ ad so-
 lum deū pertinet: sed b̄i cōsultit ne cōplea-
 mus diuinā voluntatē. d̄nica. vij. post tri-
 nitatis. sermone. ij. fo. ccv.
 Diabolus est ita fortis q̄ oēm superat patrē
 d̄nica. xij. post trini. ser. f. in pn. fo. lxxxij.
 Diabolus est ita crudelis q̄ omnes quos pos-
 test interficere interficit. ibidem.
 Diabolus est ita callidus et ingeniosus q̄ vix
 potest homo se ab eo custodire. ibidem.
 Dies pasche d̄: dies sacramentalis refectōis
 vide in die pasche. ser. f. parte. f. in pn. fo. f.
 Dierū due sunt species et modi: q̄ dicit the-
 ma nostrum. Dies mali sunt. dominica. xx.
 post trini. sermone. ij. in prin. fo. clxxij.
 Dierū modus et spēs p̄ma q̄s est. ibid̄. par. f.
 Dies eternalis glorie et felicitatis p̄petue q̄
 sunt. do. xx. post tri. ser. ij. p̄te. f. fo. clxxij.
 Dies in quibus viuimus in hac vita presenti
 mali sunt. hoc declarat quadrupliciter. ibi-
 dem parte. f. fo. clxx. et. clxxij.
 Differentia inter verus p̄phetā et falsum. do.
 vij. post tri. ser. ij. in prin. fo. clxxij.
 Item mundus est falsus propheta: q̄ falsa
 nos facit credere. ibidem.
 Dignitas ministrorū ecclesie est magna eo q̄
 sp̄s sanctus datur per impositionē manuū
 eorū. ser. ij. p̄te. sermo. ij. parte. f. l. fo. lxxij.
 Dignitas ministrorū ecclesie magna ratio-
 ne materie. ibidem. l.
 Dignitas seu potestatis nobilitas et excellē-
 tia. ibidem.
 Digni paui introitu i regno sunt noti: igno-
 ri repellunt. dominica. vj. post trinitatis.
 sermone. ij. in principio. fo. ccv.
 Diligere deū si totius scripture verba pen-
 mus: nihil aliud est q̄ amare precepisse in-
 uenimus. ibidem.
 Diliges dominū deum tuū ex toto cor: de tuo
 hic nobis tradit tria documenta valde vitia
 que hec sunt. d̄nica. xij. vel. xvij. post trini-
 tatis. sermone. iij. in principio. fo. clxx.
 Diuitis supplicatio non fuit exaudita p̄pter
 defectus quattuor: norabiles quos in se cō-
 tinebat. do. f. post tri. f. ij. in pn. fo. lxxxvj.
 Diuitis petitio siue supplicatio fuit ficta nō
 tenens veritatem: q̄ dixit patrē suus abisā
 quod non fuit verū. ibidem in principio.
 Diuitis petitio et supplicatio fuit iniusta: q̄
 non continebat equitatem. ibidem.
 Diuitis petitio et supplicatio reprobat tanq̄

Alphabetica.

malicioſa non continens charitatē. ibidem.
 Diuitis petitio reprobatur tanq̄ vitioſa et
 deo non placēs nec gratioſa. ibidem.
 Diuites tenentur pauperibus puiderē. do-
 minica. ix. poſt trini. ſermo. v. fo. cxxiiij.
 Diuitie quare dicunt māmona iniquitatis
 in quattuor generibus cauſarum. dñica. ix.
 poſt trinitatis. ſermone. v. fo. cxxiiij.
 Diuinitas chriſti oſtenditur in hoc q̄ futuraz
 ciuitatis deſtructionē predictit plorādo. do-
 minica. x. poſt tri. ſer. ij. pre. ij. fol. cxxviii.
 Diuitiaz tria bñſicior̄ genera ſunt. do. xvij.
 poſt trini. ſer. f. parte vnica. fol. clxvij.
 Diuitie ſer mala faciunt. ibidem.
 Diuitie proſunt dominibus ex quattuor cau-
 ſis. ibi. Sed quid dicemus. fo. clxvij.
 Docere volenti alios tria eidē ſunt neceſſa-
 ria. do. xiiij. poſt tri. ſer. ij. in prin. fo. cxxvij.
 Docens viā dei in veritate quattuor dz cōſi-
 derare. dominica. xiiij. poſt trinita. ſermo
 ne. ij. ante medium. fo. cxxvij. 7. cxxix.
 Doctor 7 predicator debet ſingulos monere
 vt a vitis caueat: qm̄ dicit thema. Erat do-
 cens quotidie in templo. dominica. x. poſt
 trinitatis. ſermo. iij. in prin. fo. cxxix.
 Docuit nos chriſtus que ad ſalutē noſtrā pri-
 uent facere 7 operari. ibi. Scdo dico. ibid.
 Docuit nos chriſtus valde clare et diſtincte
 eloqui 7 profari. ibidem.
 Documentū vnum nobis pponit ſcy actus
 ſpecialis vite. dñica. xiiij. vel. xvij. ſermone
 iij. parte. f. in principio. fo. clx.
 Documentus aliud quod eſt ſubiectū pfecti
 amoris. parte. ij. ibidem.
 Dominus deus eſt ductor noſter. do. v. poſt
 tri. ſermo. v. circa mediū. fo. cxj. 7. cxij.
 Dñs deſ ipē ē pi⁹ retributor: vltra med. f. cxij.
 Domus hominis eſt ſeptuplex. dominica. xj.
 poſt trinitatis. ſermo. ij. parte. ij. fo. cxlij.
 Domus conſcientie eſt trium manerium.
 fo. cxlij. ibidem.
 Domus celeſtis patrie in qua habitant ſan-
 cti: eſt quinqz manerium. ibidem.
 Domus inferni vbi dānatus cruciat. ibidē.
 Dom⁹ corpus ppriū vbi aīa hoſpirat. ibid.
 Dom⁹ ſepulcrū vbi corpus tumulat. ibidē.
 Dom⁹ go bñ gēitrix dei. vide. fo. cxlij. ibid.
 Donum habēs prophetizandi a ſpiritus ſan-
 cto neceſſe ē q̄ habeat ſex. dominica. x. poſt
 trinitatis. ſermone. f. fo. cxxv.
 Donum principale inter omnia dona eſt gra-
 tia dei gratum faciēs. dominica. xj. poſt tri-
 nitatis. ſermone. f. parte. f. fo. clx.

Duplex eſt cauſa q̄ ſumus inclinati ad bili-
 gendum deū. dominica. xiiij. poſt trinitatis
 ſermone. iij. par. iij. in principio. fo. clq.

¶ De littera. E.

Ecceſta ſpiritus ſancti aduentū res
 preſentat de quo pmiferat chriſtus
 apoſtolis 7 toti eccleſie. ſer. ij. pē-
 recostes. ſer. iij. in prin. fo. lvij.
 Ecce deſunctus eſſerebat fili⁹ vni-
 cus matris ſue. in his verbis contēplatur
 quattuor. do. xvj. poſt tri. ſer. ij. i pn. f. clxj.
 Ecce aduerbium: demonſtrat hominē virtuo-
 ſum 7 virtutibus plenū. parte. f. ibidem.
 Ecce deſunctus qualiter exponitur 7 quomō-
 dō ſimpliciter. parte. ij. ibidem.
 Efferebatur qualiter intelligitur 7 quare di-
 cit. parte. iij. ibidem.
 Elemoſyna quare eſt potior p̄ ſatiſfactiōis
 do. ix. poſt tri. f. v. ibi. p̄mū q̄re. fo. cxxiiij.
 Elemoſyne virtus ſeu miſericordie que largi-
 tur pauperibus. dominica. x. poſt trinita-
 tis. ſermone. ij. parte. ij. fo. cxxvj.
 Elemoſynam qui facit: facit totū: orat: ieiun-
 nat. 7c. vide ibidem.
 Elemoſyna gratiam conſert ac continet con-
 ſeruando. ibidem.
 Elemoſyne virtus mortuum ſuſcitatur pro eo
 ſuppliciter aduocando. ibidem.
 Elemoſyne virtus ſeu miſericordie premium
 impetrat p̄ mercede. ibidem.
 Elemoſynā faciendi quinqz ſunt modi. domi-
 nica. xv. poſt trinitatis. ſermone. f. ibi. Brez
 quando ſeminatur. fo. clxij.
 Equi quattuor albi qui ſunt. in die paſche.
 ſer. iij. tertio mēbro. ibi. Iſte cur⁹ eſt. f. iij.
 Eterno regi noſtro ineſt ineſtimabilis pie-
 tas 7 clementia 7c. dominica. ij. poſt octa-
 paſche. ſer. f. in principio. fo. xix.
 Eterna beatitudo inclinat ad amandū deū.
 do. xiiij. poſt tri. ſer. ij. in prin. fo. cl.
 Exaltatur et meretur aliquis exaltari p̄pter
 diſcretionē et prudentiā. dominica. xj. poſt
 trinitatis. ſermone. iij. fo. cxlij.
 Exaltari meretur quis p̄pter virtuoſam iu-
 ſticiam. vide ibidem.
 Exaltari meretur quis p̄pter gratioſam obe-
 dientiam. ibidem.
 Ex dei beniuolentia nobis prouenit magna
 vtilitas. do. xiiij. poſt tri. ſermo. iij. fo. clj.
 Exemplum bonus aliquis relinquit alijs tri-
 pliciter. dominica. f. poſt oct. paſche. ſermo
 ne. f. per totum. fo. xiiij. 7. xv.
 Ex quibus quis iuſtificatur ſimpliciter ſunt

Tabula

ser. dominica. s. post trinitatis. sermone. ij. fo. cxiij.

¶ De littera F.

Festum trinitatis celebratura quatuor generibus personarū. dominica. iij. post trinitatis. sermone. iij. parte. s. folio. xcix.

Festum istud celebratur a deo patre in essentia ineffabilis trinitatis. parte. s. ibidē.

Felicitas eterne glorie nunq̄ denegatur penitentibus. dominica. x. post trinitatis. sermone. ij. parte. iij. fo. cxxvij.

Fides accipitur tripliciter. dominica in octa. pasche. ser. s. par. ij. circa litterā D. fo. xiiij.

Fides quid est. dñica. xiiij. post trinitatis. sermone. iij. in principio. fo. clv.

Fidei virtus quāta est q̄ magna. dñica. xij. post trinitatis. sermone. iij. parte. s. fo. clxxvij.

Fides tua te saluā fecit. tria sunt genera hominum qui merent a domino saluari. dñica. xiiij. post tri. sermo. iij. fo. ccviiij.

Fides operat̄ deuote persone tria. vide ibidē.

Fides operat̄ in hoīe ser. parte. s. et. ij. ibid.

Filius spiritūs sc̄m̄ mittit. in die pentecostes. ser. ij. parte. ij. E. quasi in fine. fo. l.

Filius dei patris gaudet et facit festū de quo liber peccatoe puerio. dominica. iij. sermone. ij. parte. s. fo. xcix.

Filius currit ad patrē propter tres rationes. dñica. vj. post trinitatis. ser. s. in principi. fo. clx.

Fletus christi super ciuitatē hierusalē fuit in die ramozū: q̄ populus ciuit̄ sibi obuiam cum gaudio. dominica. x. post trinitatis. ser. ne. ij. parte. s. fo. cxxvij.

Fleuit christus quinquies ad banduz nobis quos instruat̄ morales. ibidē. fo. cxxvij. et. cxxvij.

Item et nos flere debem̄ p̄ quinq̄. ibidē.

Flos triplex est. in die pasche. sermo. iij. parte. ij. in principio. fo. vj.

Fraternitas bona et dilectio vnde procedūt. dominica. ij. post octa. pasche. sermo. s. parte. te. s. per totam. fo. xix. et. xx.

Frates dicuntur in multiplici differētia. dominica. ij. post tri. ser. s. parte. iij. fo. xc.

Frates sunt vnius religionis seu professionis sicut religiosi vnius regule: vnius professionis. vide ibidē.

Frates sunt concordie et gracie vniōnis: tales sunt cōfratres qui faciūt fraternitā. ibid.

Frates sunt carnis et p̄p̄ingue cognatiōis: sic sunt fratres qui processerunt ex vno patre. ibidē.

Frates sunt fidei et prime congregatiōis: isto modo sunt omnes fideles christiani fratres. vide ibidē.

Fraternitas multa bona facit et multa bona oriuntur ex ea: et sunt ser. ibidē. fo. xij.

Fragilitas et miseria inducūt calamitatē. do. vij. post trinitatis. sermo. iij. fo. cxiij.

¶ De littera G.

Gaudium quod erit in celo vnde procedit singulariter: et dicitur q̄ procedit ex quattuor. domini. iij. post trinitatis. ser. iij. in p̄n. fo. cxxvij.

Gaudium erit in celo supervno peccatoe penitentia agere q̄ supra nonaginta novem iustis. Diceret quomodo hoc est possibile cum p̄fectio: est status iustorum et peccatorū. dominica. iij. post trinitatis. sermone. iij. parte. ij. fo. c.

Generatio naturalis est q̄ anteq̄ introducitur forma in materia oportet q̄ materia sit disposita. feria. ij. pentecostes. sermone. ij. parte. s. E. fo. lxx.

Generatio spiritualis est q̄ aīa recreatur sine esse suū spirituale. anteq̄ forma spiritualis gratie infundatur oportet q̄ anima p̄paretur et disponat̄. ibidē. D.

gentiles mori a deo per liberum arbitrium fuerunt dispositi et factiva materia ad susceptionē spiritus sancti quanto magis nos. feria. ij. pentecostes. ser. ij. par. s. D. fo. lxx.

Generatio eterna est in diuinitate ut dicendo. Nunqd̄ ego qui alios parere facio ipse non parū. festo tri. ser. v. parte. s. R. fo. lxxvj.

Genus flexioes: fiunt in ecclesia: quattuor de causis. dñica. xvj. ser. s. in p̄n. fo. clx.

Genus flexio habet autoritates. ser. ibidē.

Genus flexio ad patrē est grande negocium. parte. ij. ibidē.

Glorificauerūt deum. Deus inuenit glorificatus et laudatus tribus modis. dñica. xij. post trinitatis. ser. v. parte. ij. fo. cxxvij.

Gratia diuina quomodo cōtinentis est aīa me viuificatiua. feria. ij. pentecostes. sermone. s. parte. E. fo. liij.

Gratia gratis data que est: et qualiter intelligitur. do. x. post tri. ser. s. fo. cxxvij.

Gratia gratis data insufficientis prouocās ad peccatū: inuidiā generās. dñica. xj. post trinitatis. in principio. fo. clj.

Gratia sufficiens deo grata bonos et varios habet effectus. ibidē.

Gratia est amicitie fundamentū. ibidē.

Gratia est misericordie incitamentū. ibidē.

Alphabetica.

Beatia est anime ornamentū. *ibidem.*
 Beatia est innocētie nutritivū. *ibidē. fo. cl.*
 Beatia gratuz faciens datur quinqz modis.
 dnica. xj. post trini. sermo. f. parte. f. fo. cl.
 Beatia gratū faciens a quinqz repudiat. do-
 minica. xj. post tr. ser. f. par. f. fo. cl. z. clj.
 Item sunt aliqui qui resistunt z contradicūt
 diuine gratie potenter. *ibidem. fo. clj.*
 Beatia gratū faciens quibus rebus cōpara-
 tur: z dicit qz nouem. *ibidē. fo. clj.*
 Beatiarū actiones reddentes / tria debēt ob-
 seruare. dominica. xvij. post trinitatis. ser-
 mone. f. in principio. fo. clvj.
 Beatiaz actionū modus est qdruplex. *ibidē.*
 Beatias deo reddens / debet tria considerare
ibidem. folio. clvj.

De littera. B.

B tres vnum sunt. qualiter hoc in-
 telligitur z exponitur. in festo san-
 ctissime trinitatis. sermo. f. in prin-
 cipio. folio. lxij.

Bomines boni in hac vita lugent
 atqz tristantur ex quinqz. dnica. ij. post oct.
 pasche. sermone. ij. parte. ij. fo. xxiij.

Bomines mundani gaudēt deseri in hoc mū-
 do. dominica. ij. post octa. pasche. sermone
 ij. parte. ij. D. fo. xxiij.

Bomnis primū bñficiū. dnica. ij. post octa.
 pasche. sermone. ij. parte. f. fo. xxv.

Bomnis secundum bñficiū. dnica. ij. post
 octa. pasche. sermone. ij. parte. ij. fo. xxv.

Bomnis terriū bñficiū. dnica. ij. post octa.
 pasche. ser. ij. parte. ij. fo. xxv. z. xxvj.

Bomnis virtus vel vitium: perfectio vel imp-
 sectio in triplici statu consideratur. domini-
 ca. f. post festū trinita. ser. ij. in pn. fo. lxxij.

Bomnis in hac vita duplex est fortuna. *ibi-
 dem. parte. f.*

Bomnis diuitie vel paupertas qualiter sibi
 profunt vel nocent. *ibidem. parte. f.*

Bomnis diuitis nomē quare in prima par-
 te euāgelij tacef z pauperis expmif. *ibidē.*

Bomnis stature seu status offendit noabili-
 tas: eo qz habebat gladius in pectore. vide
 eodē. ser. *ibidem. Sed din.*

Bomnis vita est duplex scz corporalis z spi-
 ritualis. dominica. xij. v. l. xvij. post trinita-
 tis. sermone. ij. in principio. fo. clxix.

Bomni valde vile est relinquere temporas-
 lis. *ibidem. fo. clxvj.*

Bomniuz supplicantū tria sunt genera. do-
 minica. xj. post trinitatis. sermo. ij. in prin-
 cipio. fo. clxxvj.

Btres persona que humiliter supplicat debet
 exaudiri. *ibidem. parte. f.*

Bominū status tres sunt qui tenentur aliqđ
 reddere. do. xxiij. ser. v. in pn. f. cñj.
Bora qua reliquit euz febris. dnica. xj. post
 trini. ser. ij. in principio. fo. clxxxix.

Bora septima reliquit eū febris. hic duo offē-
 duntur. dnica. xj. post tr. ser. ij. fo. clxxxix.

Brem numerus septenari⁹ autenticus in me-
 dicinis zc. *ibidem.*

Brem primus numerus est de septem febriz
 bus. et sunt septē genera febriz. vide *ibidē.*

Brem per septenariū numerū intelliguntur
 septē modi quibus per gulā peccatur. *ibidē.*

Bore sunt tres que se adinuices distinguūt:
 vide *ibidem.*

Bomo debet esse tardus ad loquendū: et de
 hoc due tradunt regule. dnica. ij. post oct.
 pasche. sermone. f. in principio. fo. xxiiij.

Bomo multiloquū debet vitare. rationē vi-
 de dnica. ij. post oct. pasche. sermone. f. par-
 te. f. z. ij. fo. xxiiij. z. xxv.

Bomo debet esse velox ad audienduz quare
 hoc. dominica. ij. post octa. pasche. sermo-
 ne. ij. in principio. fo. xxv.

Bomo primus ante lapsuz triplici cognitio-
 ne predictus fuit. in die pentecostes. sermo-
 ne. ij. in principio. A. fo. xliz.

Bomo primus cognitiōē z scientiā quam a
 deo habuit ppter peccatū perdidit. vide in
 die pētecostes. ser. ij. in pñci. B.

Bomo habet duplex principū mouens. vnū
 interius quod est ratio. aliud autē exterius
 quod est deus. feria. ij. pentecostes. sermo-
 ne. ij. parte. ij. K. fo. lvij.

Bomo de trinitate perfecteloq nō potest. in
 festo trinitatis. ser. v. parte. f. b. fo. lxxv.

Bomo diues et hō pauper diuersificatur in
 morte per duo. parte. ij. *ibidem.*

Bomo diues in prima parte euāgelij quare
 preponitur z pauper postposit. *ibidem.*

Bomo pauper in secūda parte preponit: z di-
 ues postponitur quare hoc. *ibidem.*

Bomo cognoscit esse parochianus alicuius
 parochie in tribus. dominica. f. post trini-
 tatis. sermone. ij. parte. ij. L.

Bomo in presenti vita aliquando ascendit:
 aliquando descendit. Ex his ostendunt duo
 documenta. dnica. v. post trinitatis. ser. ij.
 parte. f. ibi. Secundo ostendit. fo. clx.

Bomo est multū fragilis ad resistendū pecca-
 tis. dominica. v. post trinitatis. sermo. ij. in
 parte. ij. folio. clx.

Tabula

Homo existens in peccato perdit sentimentū: seu omnē sensum. dominica. viij. post trinitatis. sermone. ij. in principio. fo. cxvij.

Homo existens in peccato nō potest ultra videre spiritualiter nisi a deo iuuetur specialiter. vide ibidem.

Homo habet a deo spiritum et carnem tanq̄ duo pignora concessa: et que sunt ista duo. dñica. viij. post tri. ser. f. in p̄. fo. cxvij.

Homo patitur multa incōmoda tam intrinseca q̄ extrinseca. dominica. ix. post trinitatis. sermone. v. in principio. fo. cxliij.

Hominī, plus relatur de debito olei q̄ tritici. do. ix. post tri. sermo. v. fo. cxliij.

Homo gloriatur de tribus que ita excecant eum vt seipsum non cognoscat. do. xj. post trinitatis. sermo. iij. parte. f. cū. ij. fo. cxliij.

Homo peccator debet ire ad formicā. vide do. xij. post tri. sermo. iij. parte. ij. fo. clv.

Homo vadit ad mortē: et est via cōis: et sunt quattuor: vie valde difficiles. ibidem.

Homo ne decipiatur pluribus indiget q̄ ipsius sciant instruere et erudire. dñica. xv. post trinitatis. sermone. ij. parte. ij. fo. clx.

Homo diligit alium hominē triplici ratione. dominica. xij. vel. xvij. post trinitatis. sermone. iij. parte. ij. in principio. fo. clxij.

Homo per mendaciū fit similis diabolo: et p̄ veritatē diuinā gratiā consequitur. dñica. xij. post trinitatis. sermo. f. in p̄. fo. clxij.

Homo in isto mundo est inter res inimicas corporales. dominica. xij. post trinitatis. sermone. iij. in principio. fo. clxx.

Homo debet in isto mūdo surgere a tribus. ibidem.

Homo habens inimicū debet sumere arma vt habeat defensionem congruentē. do. xij. post tri. sermo. f. in principio. fo. clxxij.

Homo solus debet indui vestibus. parte. f. ibidem. L. fo. clxxv.

Homo in hoc mundo est iudicāsus sicut mulles. ibidem. D.

Humiliamini sub potenti manu dei vt vos exaltet. Per gratiā humilitatis gratia confertur copiose. dominica. iij. post trinitatis sermone. f. in principio. fo. xcij.

Humiliamini. per humilitatē diabolus vincitur virtuose. in principio. ibidem.

Humiliamini per humilitatē persona exaltatur gloriose: et p̄ superbiā humiliatur: ideo se humiliet viferose. ibidē. fo. xcij. et. xcijij.

Humilitas facit hominē discretū et scienter. dñica. xj. post tri. ser. iij. in p̄. fo. cxliij.

Humilitas facit hominē gratū et obediētē. ibidem. fo. cxliij. et. cxliij.

Humilitas est vita et virtus deo valde grata. ibidem. parte. f. cum. ij.

Humilitas est omnū virtutum aggregatiō. ibidem.

Humilitas est virtuosū status conseruatiua. ibidem.

Humilitas est nostre cognitionis initiatiua. ibidem.

Humilitas est ad patriam eternam deductiua. ibidem.

Humilitas vincit diabolū eo dicente machario abbati. Si tu ieiunas ego cibū non capio. si tu vigilas et. ibidem.

De littera. J.

Jesum queritis nazarenū crucifixum: surrexit. historialiter et literaliter tria in his verbis ostenduntur. vide in die pasche. sermo. iij. in principio. fo. iij.

Jesum queritis sex modis surrexit: in die pasche. ser. iij. mēbro. iij. per torū. fo. iij.

Jesum queritis nazarenū crucifixum: surrexit. moraliter quid sit. in die pasche. sermo. iij. in principio. fo. vj.

Jesum christum quomodo mutatus est de hoc mundo tenebroso. in die ascensionis. sermo. ij. parte. f. L. fo. xxxvj.

Jesum christum homo mediator: vnus dei et hominū. in die pentecostes. sermone. ij. parte. ij. D. fo. l.

Jgnis quot modis extinguit: tot modis reperies q̄ extinguit spiritus sanctus in anima. et reperio q̄ extinguit tripliciter. feria. ij. penteco. ser. ij. parte. ij. Ad. fo. lvij.

Imago superbie depingitur sicut mulier caeca coronata coronis tribus ad ostendendū q̄ superbia vult tribus statibus dominari. do. ij. post tri. sermo. ij. parte. f. fo. xcx.

Imago mortis est duplex. dñica. xxij. post trinitatis. sermo. iij. fo. ccij.

Imago propria mortis que est. vide ibidē.

Imitari debemus in patre secundatē. in festo trinitatis. ser. v. parte. f. n. fo. lxxvj.

Imitari debet anima deuota in filio veritatem. ibidem. D. fo. lxxvij.

Imitari debet in spiritus sancto anima deuota charitatem. ibidem. P.

Ingratitudinē peruersorum insequi volens qualiter intelligat: et quid sit ingratiudo. dominica. f. post trinitatis. sermone. iij. in principio. fo. lxxvij.

Alphabetica.

Iniusti non intrant nec pharisei: cū vere nō sint: sed apparent iusti. dñica. xvj. post trinitatis. ser. ij. in principio. fo. cxv.

Intrant secundus in regnum aliquod est amicitio. dominica. vj. post trinita. sermo. ne. ij. in principio. fo. cxv.

Intrant tertio in regnum potētes. ibidem.

Intrant quarto appōtates. i. iusti. ibidem.

Juramentū habet tres comites. dñica. xvij. post trini. sermone. ij. parte. f. fo. clxix.

Iter nostrū debemus consequi vt perueniamus ad patriā propter quatuor. dominica. xxiij. post trinitatis. ser. f. fo. cciiij.

Item deus quando creauit hominem dedit ei liberum arbitriū: et posuit eum in capite duarū viarū vt ambularet. vna est vite. alia mortis. ibidem.

Iusticia christi est sufficiens et abundās pro introitu regni celorum. et fit sex modis. parte. f. do. vj. post trini. ser. ij. fo. cxv.

Iusticia naturalis rectificat hominem: et hoc erga tres. ibidem.

Iusticia legalis preceptorū implicatiua de qua loquitur phus. v. ethico: us. que est. vi de ibidem.

Iusticia equalis equi libatiua: que est ista. ibidem.

Iusticia sufficiens sine diminutione: et est christi: que saluat animas. ibidē. fo. cxvj.

Iusticia punitiōis: et retributiōis. de his duabz. vide ibidē in fine sermonis. ij. fo. cxvj.

¶ De littera. L.

Legis moysi bonitas que est. do. minica. xij. post trinitatis. sermo. ne. ij. parte. f. fo. clxvij.

Legis antique et noue sunt decē precepta moralia. dominica. xij. post trinitatis. ser. f. in princi. fo. clxix.

Lepra est enormis infirmitas que raro sanat: et est morbus contagiosus. dñica. xiiij. post trini. ser. ij. parte. f. fo. clxij.

Lepra curatur quinqz modis. ibidē. fo. clx.

Lex moysi multa habet scripta et presertim vnum legale et precipuū documentū: et est legis veritas. vide dñica. xij. post trinitatis sermone. ij. parte. f. fo. clxvij.

Lex eterna que est et qualiter nominat eter: na: et dicitur qd est sine principio et sine fine. dominica. xij. post trinitatis. sermone. f. in principio. fo. clxvij.

Lex alia est diuina: et ista est duplex scz moysi ca et euangelica. ibidē. fo. clxix.

Lex principalis est humana. quoniam multe leges ab imperatoribus institute sunt et tales sunt necessarie ad reipublicā regendā. vide ibidem.

Lex nature que est: et gentiles qui non habēt legem moysi scriptam: qualiter se regunt. ibidem.

Lex peccati: lex somitis: et lex mēbriozum que est: et quare sic dicitur. vide ibidem.

Lingua libera potest laudare et benedicere deum: clarum est hoc. dominica. xij. post trinitatis. ser. ij. parte. f. fo. clxvij.

Loca tria sunt sub deo in quibus homines existunt. dominica. ij. post octa. pasche. sermone. ij. in principio. fo. cxij.

Loca duo esse christianozū fides proficitur in quibus genera hominum sine difficultate ingrediuntur. dominica. vj. post trinitatis. sermone. ij. in principio. fo. cxv.

Locus primus est paradisus. dñica. ij. post octa. pasche. sermo. ij. parte. f. fo. cxij.

Locus secundus est infernus. parte. ij. ibidē.

Locus tertius est iste mundus. parte. ij. ibidē.

Locus de quo ascendit iesus. vide in die ascensionis. sermone. iij. fo. cxj.

Locus future iocunditatis: qz dicit. Gaudium erit in celo: qz alibi non erit verum gaudium. dominica. ij. post trinitatis. sermone. ij. in principio. fo. cxvij.

¶ De littera. M.

Magna difficultas diuersitas et cōtrouersia: et dissentio est inter carnem et spiritū. dominica. xiiij. post trinitatis. ser. f. in princi. fo. clxij.

Magni dicuntur aliqui tribz modis. dñica. xvij. post trinitatis. sermone. ij. in principio. fo. clxvij.

Mandatum magnū in lege est triplex. dominica. xvij. post trini. ser. ij. in princi. fo. clxij.

Mandatum magnū ostenditur tripliciter. ibidem.

Mandata in lege moysi sunt quatuor. ibidē.

Mandati sexti. Nō mechaberis: nobis phibetur octo species. dominica. xvij. post trinitatis. sermone. ij. parte. f. fo. clxix.

Mandata dei quare sunt obseruanda. ibidē.

Mandata obseruantibus quale bonum restat. et dicit qd quinqz. vide ibidem.

Tabula

- M**artyres vicerunt mundum et nos vincimur a mundo. quare hoc. in octa. pasche. sermo ne. f. parte. ij. in principio. fo. xij.
- M**ateria congrua et magis disposita pro venerabili sacramento est panis: sub quo etiam intelligitur vinum. in festo corporis christi. sermone. f. parte. f. E. fo. lxxviii.
- M**ateria congrua et conveniens est panis triticeus et vinum vitis: et ad hoc datur quatuor rationes. ibidem. f.
- M**ateria panis huius sacramenti vtriusque iuscunq; speciei conveniat. ibidem. B.
- M**elius est diligere quod diligimus. dominica. xiiij. post trinitatis. sermo. ij. in principio. fo. cl.
- M**elius est diligere inimicum quam amicum. dominica. xiiij. post tri. ser. ij. par. vnica. fo. clj.
- M**endacium in homine estimum de maioribus imperfectionibus. dominica. ix. post trinitatis. sermone. f. fo. clxxij.
- M**endacium quod est et qualiter dicitur diversis modis. dominica. xix. post trinitatis. sermone. ij. in principio. fo. clxxij. et clxxij.
- M**ensura prudentie ac providentie que est. dominica. iij. post tri. sermone. iij. fo. cv.
- M**ensura copunctionis et penitentie que est et qualiter intelligitur. ibidem.
- M**ensura discretionis et sapientie: ista vidit iohannes euangelista. ibidem.
- M**ensura fructuosis et eterne glorie qualiter intelligitur. ibidem.
- M**ensura equalitatis et iusticie in qua considerantur tria. ibidem. fo. cv.
- M**ensura pietatis et misericordie que non est aliud nisi ut pauperi detur elemosina: et hec datur sex modis. ibidem. fo. cvj.
- M**ensura iniquitatis et miserie: et hec vitiosa et culpabilis: et causa eterne damnationis. ibidem.
- M**iles quidam multum nobilis deliquit multum graviter contra regem suum. in die pasche. ser. ij. parte. f. fo. ij.
- M**ilites stipendiarii mundi qui sunt. dominica viij. post trinitatis. ser. f. in principi. fo. cvj.
- M**ilites stipendiarii christi quales sunt omnes boni christiani: et sunt quatuor: que ad militem strenuum requirantur. ibidem.
- M**ilites stipendiarii diaboli qui sunt isti. ibidem. dem. fo. lxxv.
- M**inistri boni angeli dei nuncij et servitores dominica. xij. post trinitatis. sermone. f. in principio. fo. clj.
- M**inistri sunt peccatores qui ministrant diabolo diversa peccata. ibidem. fo. lxxv.
- M**inistri prelati optimi ecclesiarum rectores. de quibus in themate. ibidem.
- M**iraculus quod christus fecerat: quod dicitur erant turbe saturate de septem panibus et septem piscibus. et quando dicitur erant saturate de quinque panibus ordeaceis et duobus piscibus qualiter hec conveniunt et disconveniunt. dominica. vij. post trinitatis. sermone. iij. parte. iij. fo. cxij.
- M**irre ibi erant panes ordeacei. hic panes triticej. cur tam varie dicitur. ibidem.
- M**irre ibi erant duo pisces. hic pauci pisciculi. ibidem.
- M**irre ibi sedebant super fenem. hic super terram. ibidem.
- M**irre ibi superaverunt duodecim cophini: hic septem sorte. ibidem.
- M**irre ibi erant quinque milia. hic quattuor milia. ibidem.
- M**iracula dei magna quibus totum mundum regit: sed maiora sibi reservavit tempore opportuno preter usum. dominica xiiij. post trinitatis. ser. iij. in prin. fo. ccj.
- M**odus et ordo per quem spiritus sanctus dat vitam anime. feria. ij. pentecostes. sermone iij. parte. iij. E. fo. lxx.
- M**odus querendi regnum dei est quadruplex. dominica. xv. post trinitatis. sermone iij. parte. f. fo. clx.
- M**odus alius querendi regnum dei et iste est triplex. ibidem.
- M**odus quid est et operatur tria in homine. dominica. vij. post trinitatis. sermone. ij. in principio. fo. lxxv.
- M**odus est amara propter quatuor. do. xvj. post tri. sermo. ij. parte. ij. fo. clxxij.
- M**odus quibus est amara. vide ibidem.
- M**odus quibus non est amara. ibidem.
- M**ulieres sancte quæserunt iesum de qua inquisitione loquitur euangelium. in die pasche. sermo. iij. in principio. fo. iij.
- M**ulieres devote quare non adverterunt de lapide tam grandi antequam accederent. in die pasche. ser. iij. membro. iij. ibi. hic quis. f. iij.
- M**ultitudine bonorum consequi volens recordari debet quod gratiarum actio et reces memoria de beneficio accepto mereantur benefici multiplicationem. dominica. f. post trinitatis. sermo. iij. in principio. fo. lxxv.
- M**undus pugnat contra nos tribus modis. in oct. pasche. ser. f. circa littera B. fo. lxj.
- M**undus est triplex. in festo trinitatis. sermone. f. fo. lxxv.

Alphabetica.

De littera. N.

Natura humana est in supbia eleuata. ista superbia est quasi in omnibus hominibus mundi. dominica. ij. post trinitatis. sermone. ij. parte. j. fo. xcf.

Natura humana in auaricia fuit fundata. ibidem. parte. ij.

Natura humana inuoluitur in inuidia. et ex hoc incidit in tria alia mala. ibidem.

Nature humane deus propter peccata hic dicta parauit sex tormenta que sunt hec. parte. ij. ibidem.

Nature humane duo sunt conuenientia inter cetera principalia. dominica. v. post trinitatis. sermone. ij. in principio. fo. cix.

Natura humana nihil est propter breuitatem temporalem. ibidem.

Natura humana nihil est propter debilitatem corporalem. ibidem.

Natura humana nihil est propter austeritatem mentalem. ibidem.

Nature hominis ostendit mobilitas. ibidem.

Nature hominis altitudinis labilitas ostenditur. ibidem.

Natura nos inclinatur ad diligendum proximum: quasi membra unius corporis naturaliter se diligunt. dominica. xij. post trinitatis. sermone. ij. parte. vnicā. fo. cl. r. clf.

Nomina hebraica que significant deum alia quando ponunt singulariter. et aliquando pluraliter. vide in festo trinitatis. sermone. v. parte. j. 2. fo. lxxvj.

Nostri conuersatio in celis est. possunt et debent dicere quattuor genera personarum. dominica. xiiij. post trinitatis. sermone. j. in principio. fo. cxcvj.

Item prelati in plurali numero loquuntur et conditiones bone quas debent habere sunt octo. parte. j. ibidem.

Item religiosi qui nihil habent cum mundo: nec mundus cum eis. parte. ij. ibidem. fo. cxcvij.

Item religio comparatur tribus. ibidem.

Item in domo religiosa habitantes possunt dicere. Nostri conuersatio in celis est tribus de causis. vide ibidem.

Novus testamentum excedit antiquum in septem. dominica. xij. post trinitatis. sermone. j. ibi dicitur potest queri. fo. cxlvj.

Nulla mundi creatura habet stare. i. firmiter esse sine mutatione sine transitione: et hoc declaratur in tribus. dominica. ix. post trinitatis. sermone. ij. fo. cxxix.

Numerus ternarius in dei natura qualiter intelligitur. in festo trinitatis. sermo. j. parte. j. fo. lxxvj. r. lxxvij.

Numerus ternarius reperitur in collegio omnium sanctorum. fo. lxxvij.

Numerus ternarius reperitur in celo: quam generaliter tres sunt celi. vide ibidem.

Numerus ternarius reperitur non solum in celo: sed etiam in terra. ibidem.

Numerum ternarium continet etiam moles terre. ibidem.

Numerus ternarius reperitur in christo in carnato. ibidem.

Numerus ternarius reperitur in multis alijs: vide omnia hic.

De littera. O.

Obligatio multiplex est et habet octo premissas ex quibus infertur. dominica. viij. post trinitatis. sermone. j. parte. j. fo. cxiiij.

Oculi agni que vidit iohannes in apocalypsi sunt septem diuini instinctus siue respectus: vide in die pasche. ser. j. parte. j. fo. j.

Occurrit deus ut populus velociter liberetur. dominica. xiiij. post trinitatis. sermo. ij. in principio. fo. cliiij.

Occurrit populus ut deus soleniter honoretur. ibidem.

Occurrit infirmus ut a morbo feliciter liberetur. ibidem.

Omnes nascimur in statu culpabilis scilicet in peccato originali. vide ibidem.

Omnes sumus in loco periculi. ibidem.

Omnes mouimur in dubio in incertum quo ad modum: quoad tepus: et quoad locum. ibidem.

Omnes resurgent in forma mirabili: in generali resurrectione. ibidem.

Omnes apparebimus cum timore horribili ante tribunal christi. ibidem. fo. cvj.

Opera virtuosa merentur vitam eternam et condigno dicunt sancti. dominica. xj. post trinitatis. sermone. ij. parte. j. cum. ij. fo. cxliij.

Opera hominum sunt triplicia: et est primum de quo nullus fructus percipitur. dominica. xiiij. post trinitatis. sermone. ij. parte. j. fo. ccv.

Item sunt opera bona de quibus fructus percipitur et sunt quadruplicia. ibidem. parte. ij.

Item opera de quibus fructus crescit. ibidem. parte. ij.

Opus effectuum misericordie christi quod fuit. dominica. viij. post trinitatis. sermo. iij. parte. ij. fo. cxxj.

Quandam quod non sit pro peccatis videb. na pro

Tabula

malis prohibemur orare. feria. iij. pentecos-
tes. sermone. f. parte. f. D. fo. lx.
Orare debemus tam pro iustis q̄ p pecca-
toribus: ad quod duo nos mouent. vide ibi
dem. E.
Orare nos mouet preceptū diuinū. Cum em̄
simus pcepti sit charitas. vide ibidē. E.
Orare debemus propter efficaciam orationis:
magna est virtus que habet efficaciam super
quinq; ibidem. E.
Orationis virtus primo habet efficaciam sup
sententiam diuinalem. ibidem. F.
Orationis virtus secundo habet efficaciam sup
ordinatōe angelice nature. ibidē. G. fo. lxx.
Orationis virtus habet tertio efficaciam sup
influentiam elementalem. ibidem. H.
Orationis virtus quarto habet efficaciam sup
animam rationalem. ibi. Dixi quarto.
Orationis virtus quinto habet efficaciam su-
pra substantiam naturalem. ibidē. J.
Oratio quando procedit r̄ originat cōmuni-
ter exauditur a diuina pietate. et hoc tripli-
citer. do. v. post trini. sermo. f. fo. cvj.
Oratio r̄ preces multoz hominū citius exau-
ditur q̄ vnus singularis persone. ibidē.
parte. f.
Oratio ab amore r̄ veritate procedit: r̄ chari-
tas r̄ vnanimitas r̄ cōdiū vnitad sunt ne-
cessaria ad orādū in oratiōe publica. ibidē.
Oratio est alta scala per quam mens nostra
ascendit ad deum. ibidem.
Orationis perseuerantia oibus pdest gene-
raliter: specialiter tamen tribus generibus
personarum est nimis necessaria. dnica. v.
post trinitatis. sermone. ij. in pncipi. fo. cvij.
Orationis perseuerantia prodest illi qui vult
inimicum suum superare. ibidem.
Orationis perseuerantia mitigat dei iram.
ibidem. fo. cvij.
Orationis perseuerantia facit euadere corpo-
ris periculum. vide ibidem.
Oratio nobis impetrat illud quod petimus.
do. v. post trinitatis. ser. ij. parte. ij. fo. cvij.
Orationis deuote quattuor sunt conditio-
nes. ibidem.
Oratio deuota fit non loquēdo cum alijs: nō
ridendo sicut multi faciunt. ibidem. E.
Oratio debet fieri cum dolore r̄ gemitu: r̄ la-
chrymis. ibidem. fo. cx.
Oratio debet esse cōtinua r̄ pseueras. ibidē.
Oratio debet fieri cum spe obtinēdi quod in-
ste petitur. ibidem.
Ordo nature sine originis in diuinis quali-

ter intelligitur. in festo trinitatis. sermo. vj.
parte. f. G. fo. lxxv.

De littera. P.

Alie tate sunt caliditatis q̄ poma
cruda r̄ immatura maturat: r̄ tate
frigiditatis q̄ nites in media esta-
te conseruant ne fluant. sermo. ij.
do. xvj. post trinitatis. fo. clviij.
Papa r̄ ceteri ecclesie prelati: ne aliquē in ec-
clesia per simoniam introducāt. feria. iij. pen-
tecostes. sermone. ij. parte. f. J. fo. lxxij.
Item parauit omnibus mundū istum gene-
raliter. ibidem.
Item parauit claustrū religiois specialr̄. ibidē.
Item parauit christum pro nostra redēptio-
ne supernaturaliter. ibidem.
Item parauit sacramentū altaris mirabili-
ter. ibidem. fo. clxxij.
Item parauit penitentiam salubriter. ibidem.
Pascha dies super omnes dies anni tribus
nobis nuncupatur. in die pasche. sermo.
ne. f. in principio. fo. f.
Pascha fm̄ tres linguas tres solēnitates sig-
nificat r̄ designat. in die pasche. sermo. ij.
in principio. fo. ij.
Pascha primū fm̄ linguas hebraicā dicitur
transitus dñi. in die pasche. sermone. ij. par-
te. f. in principio. fo. ij.
Paschale festū est celebrandū a fidelib; cum
magna fidei deuotione. in die pasche. ser-
mone. ij. parte. f. fo. ij.
Pascha tertū principale christus imolatus
est r̄ passus. vide in die pasche. sermone. ij.
parte. ij. fo. iij.
Pastor bonus quis est: r̄ quor̄ requirunt ad
bonum pastore. do. ij. post octa. pasche. ser-
mone. iij. parte. iij. fo. xvij. r̄. xix.
Patrē honorās consequitur inde quinq; vti-
litates. do. ij. post octa. pasche. sermone. f.
parte. iij. fo. xx.
Pater celestis quis dicitur. r̄ q̄ triplici amo-
re diligit. dnica. iij. post octa. pasche. sermo-
ne. ij. parte. iij. fo. xxij. r̄ partim. xxij.
Pater multus gaudet q̄ concipitur filius.
do. iij. post tri. ser. iij. parte. f. fo. xcix.
Pater qui misericors est exhortat quēlibet
filium suum legitime fidelē catholicū ad
misericordiam quadrupliciter. do. iij. post
tri. sermo. ij. ibi. Dico primo. fo. cij.
Pater noster q̄ misericors est monet nos ad
misericordiam per premiū: illā facientes con-
sequenter triplex premiū. ibidē. fo. cij.
Paup sequit̄ diuitem r̄ benefactore. ibidē.

Alphabetica.

Pecā penitētiā remittitur hac die paschali. vide in die pasche. ser. f. par. ij. in pn. fo. ij.
Peccator penitens in die pasche transit ad quartuor. vide i die pasche. sermone. ij. parte. f. fo. ij.
Peccatū primi parētis inimicitias causauit inter deum ⁊ genus humanus. vide in die pentecostes. ser. ij. parte. D. fo. l.
Peccare quis potest contra trinitatē dupliciter. in festo trinita. ser. ij. par. ij. Z. fo. lxx.
Peccare ex ignorantia est peccare contra filium. ibidem. W.
Peccatū multa mala facit homini: ⁊ specialiter facit eum seruum diaboli. dñica. vj. post trinitatis. sermone. f. in pñci. fo. cxij.
Peccatorius status est valde periculosus: et sunt tres conditiones hominū pctōr: qui nunq̄ sunt sine piculo spiritali ⁊ corpali. parte. f. ibidem. fo. cxiiij.
Peccatores terribiles ⁊ austeri periculosam vitam ducant. ibidem.
Peccatores superbi periculosam vitam ducunt. vide ibidem.
Peccatū intantū fetet deo: q̄ propter illud fere totū dissipauit mūdū diluuiū. do. vij. post trinitatis. sermo. ij. in pñci. fo. cxvij.
Peccati seruitū est valde odiosum deo: ⁊ homini dānosum. parte. f. per totā. ibidem.
Peccati stipendium est nobis dānosum atq̄ periculosum: q̄ inducit nos ad corruptionem. parte. ij. per totam. ibidem.
Peccato: debet obseruare tria in penitendo si vult indulgētā de peccatis obtinere. do. cxij. post trinitatis. ser. ij. in pñci. fo. cxiiij.
Ptem debet inuocare diuinā clementiā vel patientiā. parte. f. ibidem.
Ptem triplex est patientia. vide ibidem.
Ptem patientiā habet tres mirabiles conditiones. ibidem.
Ptem peccato: penitens debet explicare suā culpā et miseriā. parte. ij. ibidem.
Ptem peccato: penitens promittit tria. parte. ij. ibidem.
Ptem sunt promissiones. omnia reddas tibi: ⁊ vitra reddam tibi alia quartuor. ibidem. folio. cxiiij. ⁊. cxiiij.
Ptem quare deus qui est iudex iustus fortis ⁊ patiens non reddit statim mercedem pro meritis: ⁊ penam pro demeritis. ibidem.
Pedes in sacra scriptura quid significat. vide in die pasche. ser. ij. parte. ij. fo. ij.
Perfectio omnis absoluta que est in creatura: perfectiori modo est in deo. vide in festo

trinitatis. sermo. v. parte. f. Y. fo. lxxvj.
Penitentie fructus sunt octo. do. ij. post trinitatis. sermo. ij. in principio. fo. cxvij.
Penitentia quid est: ⁊ quor requiruntur ad eam faciendam. ibidem.
Penitentiam agente: qualiter hoc dicit. do. ij. post tri. sermone. ij. parte. ij. fo. c.
Penitētie virtus que ministrat penitentib⁹ est magna. dñica. x. post trinitatis. sermone. ij. parte. ij. fo. cxvij.
Personę tres sunt tñ in deo: hi tres et non plures nec pauciores. ibidem. E.
Personę tres q̄ in deo sint est tamen vna essentia simplicissima ⁊ indiuisibilis. in festo trinita. ser. ij. parte. ij. B. fo. lxx. ⁊. lxx.
Persona male docta indiget informatione: vide de hoc plura in die ascensionis. ser. v. parte. ij. per totam. fo. xij. ⁊ partim. xiiij.
Pestis ac mortalitatis tēpore quid qualiter ⁊ quomodo homo se debeat facere ⁊ habere vel regere. dñica. xix. post trinitatis. sermo. ij. parte. ij. fo. clxxvj.
Petimus consolationē propter mala q̄ nos tormentat. dñica. xvj. post trinitatis. sermone. f. parte. ij. fo. clxij.
Petro pdicāte cecidit spāsanct⁹ super oēs q̄ audiebant verbū predicationis tā iudeos q̄ gentiles. vt in predicto sermone. f. dictus est. vide feria. ij. pentecostes. sermone. ij. in principio. fo. lv.
Plenitudo omnis ⁊ abundantia que in istis inferioribus operatur ad ascensum solis re ducitur. vide in die ascensionis. sermone. ij. in principio. fo. lxxvij.
Pluralitas personarū in eadem essentia nō potest probari demonstratiue. vide in festo trinitatis. sermo. ij. parte. f. D. fo. lxx.
Potestas dei manifestat diuinā excellentiā qualiter hoc intelligit. dominica. vij. post trinitatis. sermone. ij. in pñci. fo. cxix.
Prandia parauit deus tribus generib⁹ generium. dominica. xx. post trinitatis. sermone. iij. in principio. fo. clxxij.
Prandiū primū parauit deus scholaribus in sacra theologia. vide ibidem.
Prandium secundum parauit peccatoribus in inferno: ⁊ circa istud vidēda sunt quinq̄. vide ibidem. in principio.
Predicatio euāgelica quō est iustificationis dispositiua. ser. ij. pen. f. par. ij. D. fo. lv.
Prelati conditiones quor debēt esse arguentis subditū suū: ⁊ dicit q̄ ser. domi. ij. post octa. pasche. sermone. v. fo. lxxij.

Tabula

Prelati ecclesiarum curam animarum habentes debent ministrare subditis quattuor: **dominica. iij. post trinitatis. sermone. j. in principio. fo. clv.**

Presidens primo debet esse prudens. **parte. j. ibidem.**

Presidentes debent vigilare ut fideliter custodiant subditos suos: et hoc tribus modis. **dominica. x. post trinitatis. sermo. iij. parte vnica. fo. cxxxj. et cxxxij.**

Presumptuosi et curiosi consueverunt inquirere: quod scientia dei falli non possit: si prescit aliquem damnandum: oportet eum danari: et ideo nihil potest agere bonum: et nihil obesse facere malum. **do. xv. post tri. ser. ij. fo. clviij.**

Priniceps belli cum victoria rediens quadruplici honoratur honore. **vide in die pasche. sermone. iij. mebro. iij. ibi. Legitur in historia romana. fo. iij.**

Processionis personarum demonstrant exemplis palpabilibus. **in festo trinitatis. sermone ij. parte. f. f. fo. lxix.**

Professi in religione ligantur sub certis mandatis et regulis cum deo. **dominica. iij. post oct. pasche. sermone. j. parte. f. d. fo. xxxj.**

Proprietas potestas et fragilitas inclinant deum ad misericordiam et pietatem: de his tribus. **do. vij. post tri. ser. iij. in prin. fo. cxviii.**

Proprietas naturalis dei ad quid inclinat et quid operatur. **dominica. vij. post trinitatis. sermone. iij. in principio. fo. cxix.**

Pro quibus est orandum: et dicitur quod est orandum pro sex. **dominica. iij. post trinitatis. sermone. ij. fo. clviij.**

Prudencia dirigitur tribus personis. **dominica infra octa. ascen. ser. f. in prin. fo. clxij.**

Prudentes estote et vigilate. **nam differentia est inter sapientiam scientiam et prudentiam. dominica infra octa. ascensionis. sermo. ij. in principio. fo. clx.**

Prudentes estote si vultis perfecte operari. **parte. j. ibidem.**

Prudencia vera in tribus rebus principaliter consistit: **per totam partem. ibidem.**

Prudentes estote et vigilate quasi cum inimico debetis preliari: et ca. ista est. **par. ij. ibidem.**

Prudencia habet tres partes secundum Zullium. **in festo trinitatis. sermone. j. fo. lxxij.**

Prudencia habet regere ceteras virtutes morales secundum tres partes scientie moralis. **ibidem.**

Prudencia est triplex. **ibidem. fo. lxxij.**

Publicani et peccatores erant appropinquantes ad iesum ut audirent illum propter tria.

vide do. iij. post tri. ser. ij. parte. j. A. fo. rxy.

Publicani et pharisei appropinquabant ad iesum propter necessitatem cogentem. **ibidem.**

Publicani et peccatores appropinquabant ad iesum propter utilitatem delectantem. **parte f. ibidem.**

Publicani pharisei et scribe murmurabant contra iesum dicentes. **hic peccatores recipit: quare hoc. parte. ij. ibidem.**

Publicani et pharisei murmurantes contra iesum: respondit iesus (et est quedam similitudo et comparatio) de oue perditam. **par. iij. ibidem.**

Pugna vnde nascitur. **dominica in oct. pasche. sermone. f. fo. x.**

De littera. Q.

Quadruplex genus mensurae quae dabitur in premio et gloria eterna illis qui faciunt misericordiam. **dominica. iij. post trinitatis. sermone ij. ibi. Nota hic. fo. clxij.**

Quadruplex mensura in hoc euangelio nobis ostenditur: quod dicit thema. **Eadem mensura qua mensi fueritis remetiet vobis. dominica. iij. post tri. f. iij. fo. clxij. cv. et cvj.**

Quantum diliges tantum diligeris. et sunt quattuor modi diligendi. **dominica. xij. post trinitatis. sermone. ij. parte. f. fo. cl.**

Quare de morte diuitis dicitur mortuus est. **de morte autem pauperis: moreretur. dominica. ca. f. post trinitatis. ser. ij. parte. ij. fo. lxxxv.**

Quare diues sepelitur in inferno. et pauper in paradiso. **vide ibidem.**

Quare ereque pauperis celebrant per angelos. **diuitis pe diabolos. ibidem.**

Quare angeli tantus gaudent de peccatores penitentiam agente sunt tres rationes. **dominica. iij. post trinitatis. ser. iij. in prin. fo. rxyij.**

Quattuor genera hominum sunt qui non possunt sustinere vel difficulter ferunt ieiunium. **do. vij. post trinitatis. ser. iij. par. ij. fo. cxj.**

Quattuor bona reperiunt in diebus glorie et felicitatis. **dominica. xx. post trinitatis. sermone. ij. parte. f. fo. clxxx.**

Que fuerunt illa que nostrum saluatorem induxerunt ad miserandam turbem: et dicit euangelium quod sunt quattuor cause. **dominica. vij. post trinitatis. sermone. iij. ibi. Sed hic potest queri. fo. cxix.**

Queritur si ab aliquibus principibus terrarum licet iudeos vendere ex quo semel sunt venditi. et dicitur quod sic quadruplici ratione. **dominica. x. post trinitatis. sermone. iij. parte. ij. fo. cxxxvij.**

Alphabetica.

Quedā deuota psona interrogauit quedam sanctū virū quiter ⁊ quomodo posset deū diligere. ⁊ dixit quadruplici modo. dñica. xiiij. post trinita. sermone. ij. in pñci. fol. cl.

Que est vita nostra: ⁊ quid est qđ spiritualiter nos sustentat. dominica. xvj. post trinitatis. sermone. f. parte. f. fol. clxj.

Quilibet homo sepiissime quattuor: d̄z videre sc̄z feditatē iniquitatis p̄prie: calamitatē aliene miserie: acerbitatē pene p̄petue: ⁊ reuerentationē vite eterne. dñica. ix. post trinita. sermo. ij. parte. f. p totā. fo. cxviii.

Quinqz talenta ⁊ duo talēta quiter intelligit ⁊ sunt q̄rtuo: qđ abscondūt ⁊ dissipāt. dñica. ix. post trinita. ser. iij. fo. cxxiij.

Quis excusaf: qđ vt dicit euangeliū. Rogo te habe me excusafū. vide dñica. ij. post festū trini. sermo. iij. in pñci. fo. cxij.

Quis excusaf: excusaf sc̄o psona cui deficit virtus ⁊ sc̄ctia formatiua. ibidem.

Quis excusaf. Excusatur cui inest prauitas ⁊ culpa deformatiua. ibidem.

Quis excusaf. Populus mundanus excusaf propter defectum potentie. ibidem.

Quis excusaf. Populus mundanus propter defectum scientie. ibidem.

Quis excusaf. Peccator: p̄ modū excusatiōis clamaf p̄pter grauiam cōscientie. ibidem.

Qui vult saluari debet surgere a pctō. dñica xiiij. post trinita. ser. iij. parte. f. fo. clj.

Quomodo nos debem? h̄se si in aliquale trinitatis cognitionē venire cupimus. in festo trinitatis. sermo. iij. in pñci. fo. lxxj.

Quomodo de māmona iniquitatis sc̄z de diuitijs debem? vel possum? nobis facere amicos. dñica. ix. post trini. ser. v. fo. cxviii.

Quotidiana sumptio fit in venerabili sacramento sine diminutione. vide in festo corporis christi. sermo. f. parte. ij. S. fol. lxxxj.

¶ De littera. R.

Ratio que nō attingit nec bene capitur nisi per fidē porētissime adiuuetur. dñica. ix. post trinitatis sermo. iij. in pñci. fol. cxxiij.

Ratio que nō est aliud qđ compositum quod omnes redditurū sum? ibidem.

Rationem aliter reddent presidentes: aliter subditi. vide ibidem parte vnica.

Redde rationē villicationis tue: ⁊ est triplex ratio. dominica. ix. post trinitatis. sermone iij. in pñci. fo. cxij.

Regem honorificate. ser hominū genera honorantur. dominica. ij. post octa. pasche ser-

mone. f. parte. iij. per totam. D. fo. m.

Regnū dei gratis promittit. dñica. xv. post trinita. sermo. iij. in pñci. fo. cxviii.

Regnū dei datur finaliter quinqz generibz hominum. ibidem.

Regnū dei erit iusto precio. ibidē. fo. clx.

Regnū dei querit p̄pter eternitatē. ibidē.

Regnum dei quo tempore est querendum. ibidem. parte. f.

Regnū dei d̄z queri in quattuor locis. ibidē.

Regnum dei querit propter adiutorium ⁊ ibidem. parte. f. fo. clxj.

Regimen ⁊ ciuitas nulla durare potest sine tranquillitate ⁊ pace. i octa. pasche. sermo. ij. in vtraz parte. fo. cxij. ⁊. xiiij.

Religio mīda bona ⁊ approbata debet esse sicut medicina: sicut munitio: ⁊ sicut natura. dominica. iij. post octa. pasche. sermo. f. per totum. folio. xxx.

Religio assimilatur quattuor: rebus dominica. iij. post octa. pasche. sermo. f. parte. iij. p totam. folio. xxxij.

Religiosi principaliter relinquūt p̄p̄riā volūtatem. dominica. v. post festum trini. sermo. vj. in principio. folio. cxij.

Relinquūt virtuosū moralem bonitatem. istud relinquere nō debet esse nobis extraneum aut graue. parte. f. fo. cxij.

Relictis retibz. quedā sunt relinquēda. quedam non. ⁊ sunt tria relinquenda. ibidem. parte. ij. folio. cxij.

Relinquunt religiosi proprias volūtatem. ibidem. folio. cxij.

Resurrectio christi corporalis vna legit: de nobis autem due. vide in die pasche. sermone. v. in pñci. fo. vij.

Resurrectio christi expectat quattuor: in die pasche. sermo. v. per totū. fol. viij. ⁊. iij.

Res diuino seruitio dedicata d̄z esse libera ⁊ soluta. dominica. xij. post trinita. sermo. iij. in principio. fo. clxviii.

Re te primū relinquendum est carnis n̄re in qua est infectus feror ab adolescentia sua. dñica. v. post trini. ser. vj. parte. ij. fo. cxiiij.

Re te secundum relinquendum est mundus deceptor. ibidem.

Re te tertium relinquendus est: ⁊ est rete diaboli. ibidem.

Re te quidam posuit rationem cū seruis suis vt dicit suā istis euangeliij. dñica. xiiij. post trinitatis. sermo. iij. in pñci. fo. cxviii.

Regis nostri prima virtus est misericordia. ibidem. parte. f.

Tabula

Rex noster quare de nobis rationem postulat: de hoc notantur quattuor per ordinem ibidem parte. f.

fol. cxcv.

Rex noster dedit nobis quinq; talēta de quibus debes reddere rationes. et ad hoc debes considerare quinq; per ordinem. ibidem.

Item quis est ille seruus qui in decem milia talenta est obligatus. ibidem.

Item spiritualiter loquendo tenetur ad obseruantiam decem preceptuorum tripliciter ibidem.

folio. cxcv.

Item que sunt vxor et filij et bona que vendit et alienauit. ibidem.

fol. cxcv.

Item que est magna et plena misericordia quā dñs exhibuit seruo. ibidem.

Rogo te habe me excusati. deus rogatur propter ser que videntur hic. dominica. ij. post trinitatis. sermo. ij. in prin. fo. cxi.

fo. cxi.

Rogare pro pace valde vile est: quod est ibidem.

¶ De littera. S.

Sacramētū eucharistię si debeat cōfici ex pane azymo vel fermentato. in festo corporis christi. sermo. f. parte. f. v.

fo. lxxx.

Sacramētū huius pręia materia nō sit vinū vitis: sed vinū cuiuslibet speciei. ibidem. f.

Sacramētū hoc habet etiam accidentiū essentiam sine sustentatione et hoc est valde mirabile. in festo corporis christi. sermo. f. parte. ij. p.

folio. lxxx.

Sacramētū istius est diuinorū locorū mutatio sine contradictione: et sine corporis impulsionē. aliud mirabile. in festo corporis christi. sermo. f. parte. ij. x.

fo. lxxxij.

Salutatio amicabile missa tribus conditionibus personarum. dñica in albis. vide in octa. pasche. sermo. ij. in prin. A.

fol. xiiij.

Samaritanorum quidā accipiūt spiritūsanctum in munus: et non in vsum muneris vt imperfecti. feria. ij. pentecostes. sermo. f. parte. ij. k.

folio. lxx.

Scire aliquid eo modo sicut oportet requirit septem. dominica. x. post trinitatis. sermo. f.

folio. cxxx.

Scripta sunt quedam ad nostram doctrinam et informationem. dominica. ix. post trinitatis. sermo. f. in principio.

fol. cxcv.

Scripta sunt quedam ad nostram gloriam et beatificationem: qualiter vigilemus: laboremus et acquiramus eam. ibidem.

Scripta sunt quedam ad nostram correctionem et disciplinam. ibidem. fo. cxcv. et. cxcviij.

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

tionem: et quare verbum dei semini comparatur quia ad modum feminis habet tria. dominica. xv. post trinitatis. sermo. f. par. f. folio. clvj.

Semen predicationis siue predicatio cum deuotione audita in corde deuoti auditoris pducit duodecim fructus. ibidem. fo. clviij.

Seminant peccatores iram et detractiones dominica. xv. post trinitatis. sermone. f. parte. ij.

folio. clviij.

Simile est regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio suo. In presenti sermone tractatur de nuptijs: sed de quibus: et qualiter intelligitur. vide dñica. xiiij. post trinitatis. sermone. ij. per totū. fo. clxxij. et. clxxij.

Item nuptie de quibus agitur in isto sermone non sunt carnales. vide ibidem.

Item p regnū celorū intelligit ecclesia militās propter tria. vide ibidem.

Tres in ista ecclesia des pater suo filio celebrauit tres nuptias. ibidem. parte. f. folio. clxxij et. clxxij.

Item in conuiniō istarum nuptiarum ponitur per ordinem quattuor fercula. ibidem. folio. clxxij.

Sodomia corporalis sicut facit contra naturam: sic simonia facit contra gratiam. feria. ij. pentecostes. sermo. ij. par. f. v. fol. lxxij.

Sol habet duas stationes in suo motu. i die ascensionis. sermo. ij. in prin. fo. xxxviij.

fo. xxxviij.

Sollicitudo triplex est: et vnaqueq; quid operatur. dominica. xvij. post trinitatis. sermo. f. in prin. fo. clxxij. et. clxxij.

fo. clxxij. et. clxxij.

Solliciti qualiter exponit. ibidem. parte. f. Spacium a centro terre vsq; ad supremum celum est. lxxx. milia annorum. in die ascensionis. sermone. iij. folio. xl.

folio. xl.

Spes quid est. et dicit qd est baculus fortis. dominica. xij. post trinitatis. sermone. f. parte. f. ibi. Secūdo requirit. fo. clxij.

fo. clxij.

Spiritus sanctus vbi habitat nihil remanet vacuum. in die sancto pentecostes. sermo. f. par. f. per totam. fo. clxij. et. partim. clxij.

Spiritus sanctus est religiosa habitatio parte. ij. ibidem.

Spiritus sanctus videtur esse monasterium religioforum personarum in quo sunt decem officine. parte. ij. ibidem.

Spiritus sanctus reuelauit iohanni euangeliste varia secreta dormiēti in gremio christi in cena qualiter intelligitur. ibidem.

Spiritus sanctus vbi sedet: et qui sunt sedentes. parte. ij. ibidem.

Alphabetica.

Spiritus sanctus non videtur esse nomen proprium alicuius diuine persone in die pentecostes. sermo. ij. par. f. l. folio. lxxij.

Spiritus sanctus mitti dicitur: nec tamen accidit ei mitti cum vbiq; sit. qualiter hoc intelligitur. in die pentecostes. sermone. ij. parte. ij. E. folio. l.

Spiritus sanctus vnde est. vide ibi. Item spiritus sanctus. ibidem.

Spiritus sanctus a patre et filio procedit. f. ibidem.

Spiritus sanctus docuit hodie christi discipulos omnes artes liberales in parte. ij. B. ibidem.

Spiritus sanctus primo docuit discipulos christi grammatice. vide ibi. Dico primo. fo. l.

Spiritus sanctus secundo docuit christi discipulos et apostolos logica. vide ibi. B.

Spiritus sanctus tertio docuit christi apostolos et discipulos rhetorice. vide ibi. J.

Spiritus sanctus quarto docuit christi apostolos et discipulos arithmetice. ibidem. K. folio. liij.

Spiritus sanctus quinto docuit christi apostolos et discipulos musicam. ibidem. L.

Spiritus sanctus sexto docuit christi apostolos et discipulos geometriam. ibidem. M.

Spiritus sanctus septimo docuit christi apostolos et discipulos astronomiam. ibide. N.

Spiritus sanctus octavo docuit christi apostolos et discipulos philosophiam. ibidem. O.

Spiritus sanctus nono docuit christi apostolos et discipulos ius. ibidem. P. fo. liij.

Spiritus sanctus decimo docuit christi apostolos et discipulos medicinam. ibide. Q.

Spiritus sanctus vndecimo docuit christi apostolos et discipulos theologiam. ibidem. R.

Spiritus sanctus subito venit in anima et facit quatuor spiritualiter in ea que facit spiritus humanus corporaliter. feria. ij. pentecostes. sermone. f. parte. f. D. fo. liij.

Spiritus sanctus si volumus quod nos moueat et disponat ac faciat vasa munda ad susceptionem gratie sue oportet quod nos faciamus quatuor. vide feria. ij. pentecostes. sermone. ij. parte. f. E. fol. lxx.

Spiritus sanctus si volumus quod nos disponat ac faciat vasa munda ad susceptionem gratie sue oportet quod habeamus profundam humilitationem. ibidem. f. fo. lxx.

Spiritus sanctus si volumus quod nos moueat per liberum arbitrium et disponat ad susceptionem gratie sue debemus habere cordia

le purificatione. ibide. B. fol. lxx. et lxxij.

Spiritus sanctus si volumus quod nos moueat ad susceptionem sue gratie et dignos efficiat oportet quod habeamus mentalem quietationem. ibidem. B. fo. lxxij.

Spiritus sanctus quod faciat vitam spirituales in peccatoris anima possumus notare tria puncta paliter. feria. ij. pentecostes. sermone. iij. parte. iij. post. E. fo. lxx.

Spiritus sanctus solus potest per peccatum mortuos spiritualiter viuificare. ibi. primum parer. ibidem.

Spiritus sanctus dat spirituale vitam a quatuor ventis: a quibus debet inuocari vt insufflet per gratiam super interfectos vt resuiuiscant. ibi. Oportet ergo. ibidem.

Spiritus sanctus dabatur samaritanis visibiliter et inuisibiliter. et nobis non nisi inuisibiliter in baptismo et alijs sacramentis. feria. iij. pentecostes. sermo. f. in prin. B. fol. l.

Spiritus sanctus accipitur et datur duobus modis. feria. iij. pentecostes. sermone. ij. in principio. A. folio. lxxij.

Spiritus sanctus nunquam fuit datus vel acceptus ante aduentum christi visibiliter vel inuisibiliter. ibidem. B. per torum.

Spiritus sanctus datus fuit visibiliter in specie nubis in transfiguratione christi. feria. ij. pentecostes. sermone. ij. parte. ij. ibi. Dico primo. folio. lxxij.

Spiritus sanctus datus est visibiliter in signo vel in specie columbe: et hoc christo baptizato. ibidem. M.

Spiritus sanctus datus est visibiliter in signo vel forma visibili apostolis in specie stans. ibidem. N.

Spiritus sanctus datus est visibiliter in forma vel signo visibili in specie ignis apostolis. ibidem. O.

Spiritus sanctus datus est visibiliter in specie lingue per exercenda lectione. ibidem. P.

Spiritus sanctus gaudet et facit festum trinitatis: quia recuperavit replevit vbi solebat habitare. dnica. iij. post trini. sermo. iij. par. f. fol. cxxij.

Spiritus sancti ostenditur summa simplicitas. dicitur thema. omnia operatur vnus atque idem spiritus. dominica. x. post trinitatis. sermo. f. in prin. c. fo. cxxij.

Spiritus sancti ostenditur generalis potestas quam mirabilia operatur. ibidem.

Spiritus sancti ostenditur gratuita liberalitas in dando. vbi dicitur. Tribuetis singulis prout vult. ibidem. folio. cxxij.

Tabula

Spiritus humanus sicut dat corpori calorem sic spiritus sanctus dat anime calorem ipsam conseruando. vide. ibidem. E.

Spūs humanus sicut dat corpori vigorem: sic spūs sanctus dat aīe i q̄e p grāz vigore. F. ibid.

Spūs humanus sicut dat corpori valorem: sic spiritus sanctus dat anime in qua habitat per gratiam valorem. ibidē. D. fo. lxxij.

Spūs humanus sicut videmus ad h q̄ det vitā quattuor: facit in hoīe corporali: ita spūs sc̄tus dādo vitā aīe eadē facit i aīa spūaliter. feria. ij. pentecostes. ser. ij. i pn. A. fo. lxxij.

Spūs hūan⁹ dās vitā corpi pseruat decoꝛe corpi hoīs sine spū nō h̄y decoꝛē. p. s. ibidē.

Spūs human⁹ dās vitā corpi nutrit caliditate. sine spū corpi est frigidū. par. ij. ibidē.

Spūs human⁹ dās vitā corpi dat fortitudinem ⁊ vigorem. corpus sine spiritu nullas habet vires. parte. iij. ibidem.

Spūs human⁹ dās vitā corpi manenet preciositate ⁊ valorem. sine spiritu corpus nihil valet. parte. iij. B. ibidē. fo. lxx.

Stans in loco periculoso seu ruinoso debet p̄tinne timere casus. triplici de causa. dñica ix. post trinita. sermo. ij. in puici.

Stelle septem quas vidit sanctus iohānes quid significant in die pasche. sermone. s. parte. ij. vltra medium. fo. lxxij.

Spendiū est digna retributio que militib⁹ datur ⁊ triplex militū est differētia. dñica vij. post trinita. sermo. s. in puin. fo. cxxvj.

Stoliditas personarū ecclesiasticarū magnas causas maculam in ecclia. feria. ij. p̄tecoꝛtes. sermo. ij. parte. s. K. fo. lxxij.

Subditi reddēt rationē de bonis sibi collatis. ⁊ sunt quadruplicia. dominica. ix. post trinita. sermo. iij. fo. cxxij.

Surge tolle lectum tuum ⁊ vade. Tres sunt status hominum quibus d̄i vt surgant. dñica. xix. post trini. sermo. iij. i pn. fo. dxxiij.

Substātia panis ⁊ vini d̄tute d̄bor⁹ caro ⁊ sanguis christi efficit. in festo corporis christi. sermone. s. in puici. A. fo. lxxvij.

Substātia panis ⁊ vini in hoc sacramento virtute d̄borū in corpi ⁊ sanguinē christi conuertitur. ibidem. parte. ij. K.

Substātia panis in h sacro q̄ conuertit in corpi christi mirabile est. ibidem. 215.

Substantie panis desitio q̄ est in hoc mysterio mirabile est. ibidem. D.

Substantia naturalis nihil est: ⁊ hoc propter triplex remedium. dominica. v. post trinitatis. sermone. iij. in puin. fo. cix.

G Delicta. Z.

Zmpora tria sunt tenaci memoria reminiscēda quādo hora ⁊ oportunitas te presentat. dñica infra octa. ascensionis. ser. iij. i pn. fo. lxxvj.

Zmpora preterita memorie sunt reminiscēda. ibidem. parte. s.

Zrem diuina precepta ⁊ mandata reminiscēda sunt. ibidem.

Zmpora presentia reminiscēda sunt vt parte defomitas: culpa propria: calamitas ⁊c. ibidem. parte. ij.

Zmpora futura reminiscēda sunt: ⁊ maxime sunt quattuor. parte. iij. ibidem p totam.

Zmpus presentis vire est transitoriu ⁊ breue dñica. xix. sermo. iij. in puici. fol. cxxvj.

Zenuit manū ei ⁊ surrexit puella. Miracula que p christi sunt: directe sunt opera diuinitatis: semp tñ adiūgit op⁹ hūanitatē: ⁊ tñ illa nō facit in quātū hō: s̄z in quātū de⁹ dñica. xxij. post trini. ser. ij. in pn. fo. cxxij.

Zē p tres mortuos q̄s christus resuscitauit denotat nobis tria grā pctōꝛ. ibidē. par. s.

Zē de suscitatione istius puelle de qua loquit euangeliū specialiter: spiritualiter loquēdo notantur hic tria. vide ibidem.

Zē prelat⁹ vt curatus tenet orare p pctōꝛe mortuo. ⁊ dz h̄c tria: ⁊ hec. ibidē. fo. cxxj.

Zrem moraliter quare in suscitatione istius puelle posse christi fuit monstratum paup⁹ hominibus. dominica. xxij. post trinitatis sermo. v. in fine. fol. cxxj.

Zermini numerales in deo non dicunt imperfectionem immo perfectionē significant. in festo trinita. sermo. ij. in puin. B. fo. lxxvij.

Zerlatio de vita tenebrosa ad lucem clarificanti: ista ē bona ⁊ gloriosa trālatio. dñica ij. post trinitatis. sermo. s. in pn. fo. lxxix.

Zerlatio de statu delictiosa ad statum aduersantem. vide ibidem.

Zerlatio salubris ⁊ sancta qua quis trāssertur de statu peccati ad statū gr̄e. ibidem.

Zes ppagine de vna vite pcedentes. in festo trini. sermo. s. ibi. Prima figura. fol. lxx.

Zes digiti terram sustinentes. qualiter hoc intelligitur. ibidem.

Zes viri per viam venientes ⁊ descendentes. require ibidem.

Zria sigilla de alra ⁊ grandi cācellaria. ibidē

Zria sunt q̄ sunt multū difficilia. vide ibidē.

Zria sunt formidine ⁊ timore faciētia. ibidē.

Zria sunt in quibus consistit nostrum vltimum premium. ibidem.

Alphabetica.

Tria sunt que portant in celo verum et fidele testimonium. ibidem. fo. lxxv.

Tria sunt in quibus existit perfecte charitatis incendium. ibidem.

Tria sunt que nos inclinant ad diligendum deum. do. xij. post trinit. ser. ij. in pn. fo. cl.

Tria sunt lucidissima nihil nigredinis in se habentia: et tamē reddunt res nigras. do. xv. post trinitatis. sermone. ij. fo. clviij.

Trinitatis et unitatis incōprehensibile sacramentū. in festo tri. ser. ij. in pn. fol. lxxvij.

Trinitatis errores qui habiti sunt: quidam errauerunt circa omnes personas: quidam circa vnam: et quidam circa aliam. in festo trinitatis. sermone. ij. parte. f. ibi. Dico primo q̄ errores. fo. lxxvij.

Trinitas significat numerū ternariū qui numerus proprie est in sanctissima trinitate. in festo trinita. ser. ij. ibi. Nota de. fo. lxxv.

Trinitatis sanctissime materia que est: et q̄ non est res vbi periculosius erretur. in festo trinitatis. sermone. ij. in principio. ibi. Dico primo q̄. fo. lxxv.

Trinitatis mysteriū habere possumus per aliqualem cognitionē. in festo trinitatis. sermone. ij. per totum. B. fo. lxxij.

Trinitatis aliquid scire vel discere: quomodo debemus facere. in festo trinitatis. sermone. iij. in principio. fo. lxxij.

Trinitatis cognitionem aliquam habere possumus per suam similitudinē. in festo trinitatis. sermo. iij. parte. f. A. fo. lxxij.

Trinitatis cognitionē magis specialiter habere possumus licet non totaliter. parte. ij. ibidem.

Trinitatis cognitionē possumus habere per actionē eternalē. p. ij. ibid. f. lxxij. et lxxij.

Trinitates personarū esse in diuinis et multis autoritatibus scripture possumus inuenire. in festo trinit. ser. iij. par. ij. fo. lxxij.

Trinitatis gloriose ac sancte non possumus habere perfectā cognitionē: licet declarauerim q̄ habemus per vestigiū: per imaginē: et per actionem intellectus. parte. ij. ibidem. fo. lxxij.

Trinitatis sanctissime materia est tota celestis: non potest capi nisi per fidem. in festo trinitatis. ser. v. in pn. A. fo. lxxij.

Trinitatis aliqua cognitio est imperfecta triplici ex parte. i festo trinitatis. sermone. v. in principio.

Trinitatis mysteriū dicitur celeste. parte. f. ibidem.

Trinitatis mysteriū est incōprehensibile sui dignitates. parte. f. ibi. Prima ratio est. ibidem.

Trinitatis mysteriū comprehendendū non sufficit nostra intelligentia: licet cōmuniter dicatur q̄ anima humana capax est sciētie: qualiter hoc intelligitur. vide parte. f. ibi. Secunda ratio est.

Trinitatis mysteriū non est hominibus plene nec perfecte reuelatū. ibi. Tertia rō est.

Trinitatis mysteriū in presenti vita perfecte sciri non potest: potest tamen persuaderi rationibus probabilibus. in festo trinitatis. sermone. v. parte. f. B. fo. lxxv.

Trinitas personarū est in deo in eadem natura: in eadē substantia et essentia et per cōsequēs vnus deus essentialiter. in festo trinitatis. sermone. v. parte. f. L. fo. lxxv.

Turbe timuerūt et glorificauerunt deū propter tria. dominica. xij. post trinitatis. sermone. v. in principio. fo. lxxv.

G De littera. A.

Ado ad eum qui misit me. istud thema de tribus exponitur. dominica. iij. post octa. pasche. sermone. iij. per totū. fo. lxxij.

Aldē mane quare dicitur valde mane. cuius ortus esset sol. vide in die pasche sermone. iij. membro. iij. fo. iij.

Anitatis quā habet creatura pot vocari vanitas: nature. dnica. iij. post trinitatis. sermo. f. parte. f. fo. cl.

Anitatis creature hominis est nature cui vanitati subiacet homo tripliciter. ibidem. Vanitas principalis est vanitas culpe deformantis: et tres partes. ibidē.

Anitatis in cogitationibus: et ista est in aīa. parte. ij. ibidem.

Anitatis in locutionibus. et est quadruplex. ibidem.

Anitatis in operationibus: et est vanitas penne asringētis cui subiecta est creatura. parte. ij. ibidē. fo. cl.

Aas aliquod qm̄ plenum est aliquo liquore exsuperabundantia liberali infundēis lū quoz aliq̄ effunditur. feria. ij. p̄tercoctes. sermone. ij. parte. iij. n. fo. lxxij.

Aasallus debet et conuenit sequi suū dominum. ibidem.

Verbum dei deuote seminatū et predicatum requirit duo et facit fructum optimū ad saluandū. dominica. iij. post octa. pasche. sermone. iij. per totum. fo. lxxv.

Tabula alphabetica.

et partim. xxvij.

Aerbu sancte predicationis in auditore bene disposito ⁊ deuoto: fructus producit. xij. dominica. iij. post oct. pasche. sermone. iij. parte. j. post B. fo. xxvj. ⁊ partim. xxvij.

Aerbum generaliter in triplici differētia reperitur: dominica. iij. post octa. pasche. sermone. iij. parte. ij. per totā. fo. xxvij.

Aerbum sancte predicationis uocatur uerbu dei ppter quatuor. dnica. iij. post octa. pasche. sermone. iij. parte. ij. fo. xxvij.

Aiator debet esse prudens. dnica infra oct. ascensionis. sermone. j. parte. ij. fo. xliij.

Aiator sequitur suum ductorē. dnica. v. post trinitatis. sermone. v. in principio. fo. cxf.

Aictoria quid est. dnica in octa. pasche. sermone. j. in principio. fo. x.

Aictoria contra inimicu in bello vt obtineat requirunt tria cōiter. dnica in oct. pasche. sermone. j. parte. j. fo. x. ⁊. xj.

Aidenda sunt ⁊ meditanda atq; cognoscenda vt caute ambulem⁹ octo. do. xx. post trinitatis. ser. j. in puncto. fo. clxxij. ⁊. clxxiij.

Aigilandū est propter septem. dominica infra octa. ascensionis. ser. j. parte. ij. fo. xliij.

Aigilandū est propter malum tripliciter. vt de ibidem.

Aigilandū est maxime in quattuor operib⁹. parte. ij. ibidem.

Aillici moraliter loquendo ⁊ ad species descendendo sunt tres. dominica. ii. post trinitatis. sermo. v. fo. cxxij.

Ainculū lingue soluitur tribus rationibus dominica. xij. post trinitatis. ser. iij. in principio. fo. clvij.

Ananimitas in christianis fidelibus cōseruatur per ser. dominica. v. post trinitatis. sermone. j. parte. j. fo. cvij.

Ananimes debemus esse in oratione: et ad hoc requiruntur septē. vide ibidem.

Anitur homo per amorē ⁊ charitatē: qualiter hoc. dominica. v. post trinitatis. sermone. ij. parte. j. fo. cvij. B.

Anicus filius matris sue. Quis est iste vn⁹

cus filius. dnica. xvij. post trinitatis. sermone. ij. parte. iij. fo. clxij.

Anitate spiritus. vnitas exponitur sex modis. dominica. xvij. post trinitatis. sermone. j. parte. ij. fo. clxij. ⁊. clxv.

Anitas in triplici differētia reperitur. dominica. j. post octa. pasche. sermone. ij. parte. j. ij. ⁊ partim. ij. fo. xvij. ⁊. xvij.

Artuosi principaliter relinquūt peccati grauitatē. dominica. v. post trinitatis. sermone. vj. in principio. fo. cxij.

Artutes christi implicite sunt due. dominica. vij. post trinitatis. sermone. iij. in principio. fo. cx.

Air iustus ⁊ bonus vnde cognoscitur. dominica. viij. post tri. ser. iij. parte. ij. fo. cxxv.

Aisio quomodo caute ambulamus in quadruplici differētia reperitur. do. xx. post trinitatis. ser. j. in principio. fo. clxxij. ⁊. clxxiij.

Aita multiplex inimic⁹. do. j. post octa. pasche. sermo. ij. parte. j. p totā. fo. xvj. ⁊. xvij.

Aitam vegetatiua habentes indiget alimento. in festo corporis christi. ser. j. B. fo. lxxvij.

Aitā sensitiua habentia mouentur ad acquirendum abū. ibi. Item secundo.

Aitam intellectiua habentes scz de hominibus. parer. vide ibi. Item tertio.

Aire gradus triplex est. scz vegetatiua/ sensitua ⁊ intellectiua. ī festo corporis christi. sermone. j. B. fo. lxxvij.

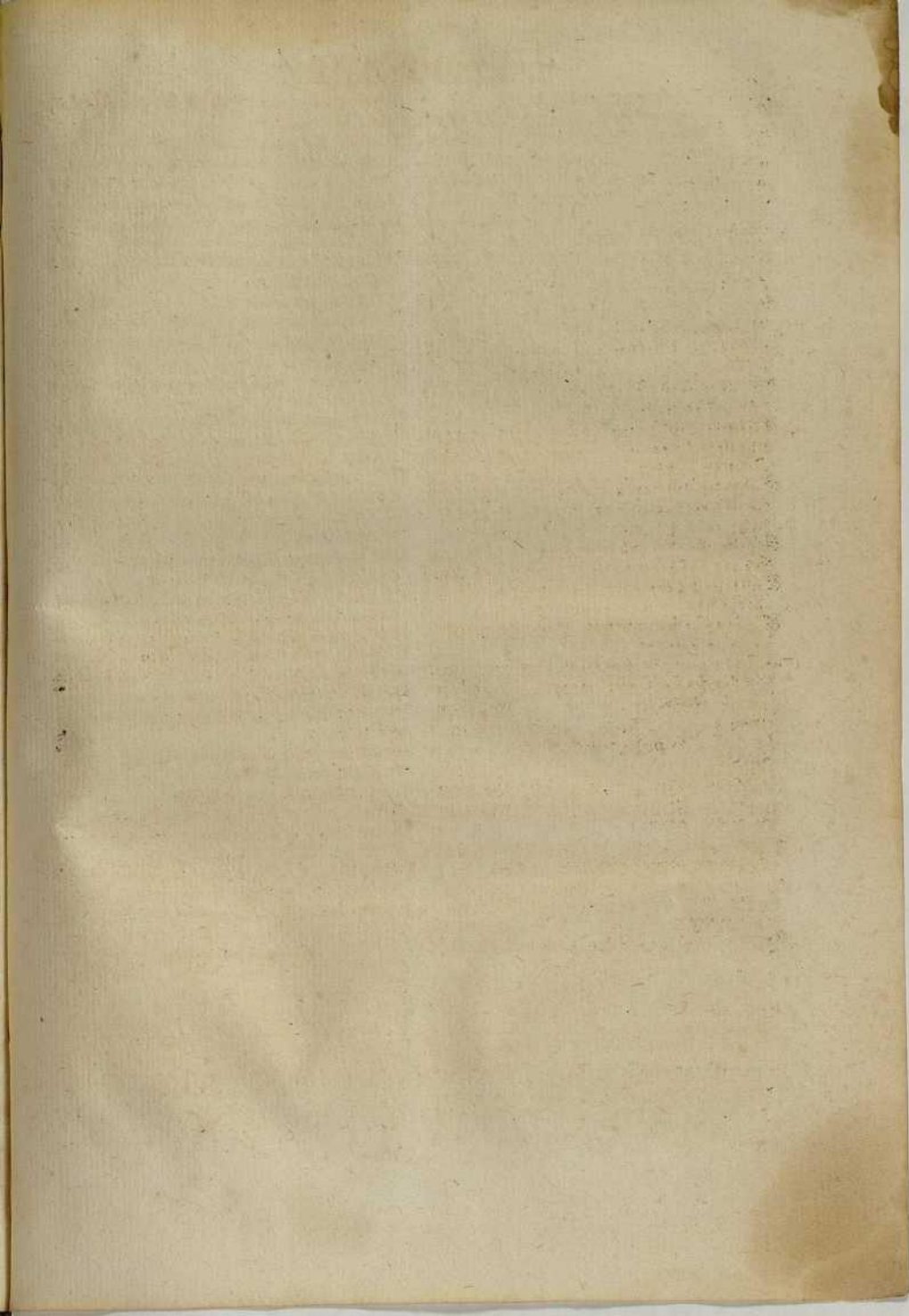
Artiosi peccatores relinquūt moralē bonitatem. dominica. v. post trinitatis. sermo. vj. in principio. fo. cxij.

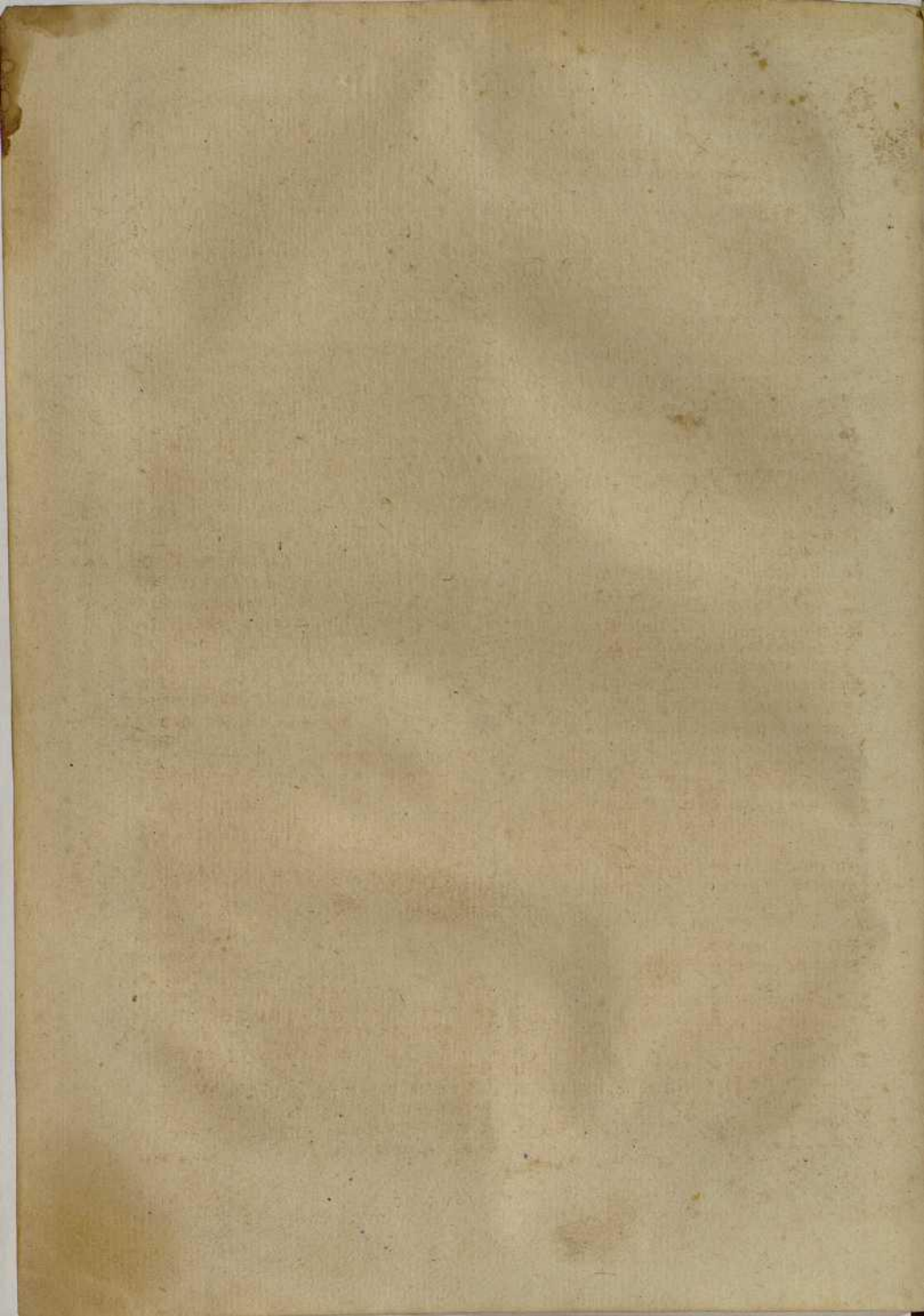
Aiuere aut moui in presenti vita vel in alia triplex est modus. dominica. j. post oct. pasche. sermone. ij. in principio. fo. xvj.

Aius est in hoc sacramento sine corporis christi vel sanguinis diuisione vel fractiōe. in festo corpo. xpi. h. j. par. ij. A. f. lxxij. ⁊. lxxij.

De littera. X. nihil inuenit: q; ea que vsualiter solebant scribi per. x. iam recte et artificialiter inuenies in. L. require ibidem.

Finis istius tabule.

¶ Sermones paschales / et estiuales San-
cti porta diuini verbi p̄dicatois seruen-
tissimi: sacre pagine p̄fessoris dignissimi:
necnon sacri palatii magistris: ordinis p̄-
dicatoium: conuentus Cesaraugustani.

luminant et decolant: vtpote ista die
vita perdita reparatur.

Fides catholica confirmatur.

Victoria celebris memoratur.

Iusticia diuina obseruatur.

Hodie completa predicatur.

Spes firma fidelibus condonatur.

Doctrina salutis propinatur.

¶ In festo pasche.

Sermo. f.

Ec dies quas

fecit dñs: exultem? et le-
temur i ea. in ps. cxvij.
Ista dies pasche tanti
gaudij sup oēs dies an-
ni p̄c̄ tribus noīb? nū-
cupari: vtpote

Dies dominicalis exultationis.

Dies sacramentalis refectionis:

Dies penitentialis remissionis.

Prima pars.

¶ **Primo vocatur dies**

dñica magni gaudij. de qua Apoca. f. Sui
Quintus br̄as iohes in sp̄i in dñica die. Et
cōuersus vidi septē cādelabros aureos: et in
medio septē cādelabros aureos: simile fi-
lio hoīs vestitū podere: et p̄inctū ad ma-
millas zona aurea. Caput aut̄ ei⁹ / et capil-
li erāt cādi di velut lana alba / et rāq̄ nix.
Et oculi ei⁹ rāq̄ flāma ignis: et pedes ei⁹
siles aurichalco sicut i camino ardēti. Et
vor illi⁹ rāq̄ vor aquarū multarū. et habe-
bat i dextera ei⁹ septē stellas. Et de ore ei⁹
gladi⁹ vtrāq̄ parte acut⁹ eribat. et facies
eius sicut sol lucet in virtute sua. Et cū vi-
dissem eū: cecidi ad pedes ei⁹: rāq̄ mortu⁹
Et posuit dextera ei⁹ sup me dicens. Noli
timere. Ego sum p̄m⁹ / et nouissim⁹ / et viu⁹:
et fui mortu⁹: et ecce sum viuēs in sc̄la secu-
lorū. Dies dñica dies p̄m⁹ / i q̄ de⁹ fecit lu-
cē: creauit angelos / et q̄tuor elemēta. et sic
fuit p̄ma. ita erit vltia q̄ nūq̄ finiet: qm̄
post finē mūdi hui⁹ semp̄ erit dies: et voca-
bit̄ dñica sole exite i p̄nc̄to oīerū: et luna
erūte plena in p̄nc̄to occidētis. de ista die
Zacha. xiiij. Erit dies vna q̄ nota est dño.
iiij. Reg. viij. Dec dies boni nūc̄ij ē. Nulli
bet xp̄ianus ista die dz eē i sp̄i raptus ad
deū: et tot⁹ sp̄ialis separat⁹ corpe a mūdo.
De isto die Zeuif. xiiij. Dies p̄m⁹ erit vo-
bis celeberrim⁹ sup oēs tot⁹ anni: sc̄t̄isq̄
oē op̄seruile nō facietis i eo. Septē cāde-
labra aurea atq̄ lucētia sunt septē nego-
cia grādia isto die cōpleta: q̄ festū illud il-

¶ Prīmū negociū p̄mū cādelabrū vita p̄-

ditā reparat. Nepe p̄m⁹ parēs in paradī-

so terrestri p̄ toto humano ḡne p̄didit vi-

tā / et meruit mortē: sed hodie ista vita resti-

tuta et reparata est. vñ cātaf. Qui mortē

moruēdo destruxit: et vitā resurgēdo repa-

rauit. ¶ Secūdo fides rē. Siq̄dē apli fidē

p̄diderūt. ista die fidē recuperauerūt: qm̄

qñ apparuit eis diuersimode sicut petro:

duob⁹ discipulis eūtib⁹ i emaus: sicut oī-

b⁹ simul in cenaculo. ¶ T̄tē p̄firmata est

fides xp̄ianorū p̄ istā sanctā resurrectionē:

q̄ et rps resurrexit: et nos resurgemus. si

rps nō resurrexit: iamis est fides n̄ra. q̄ re-

surrectio p̄firmatio est fidei n̄re. ¶ Tertio

victoria rē. Die veneris fuit duellū it̄ervi-

tā / et mortē: et mors occidit vitā. quid istoꝝ

triūphauit? certe vita triūphauit de mor-

te. vñ cātam⁹. Absor̄e tu vita duello cōfite-

re mirādo: dur vite mortu⁹ regnat viuus.

Abi ē mors victoria tua. f. Eoz. iij. Absor-

pta ē. ibidē. hoc est destructa ē p̄ xpm̄ q̄ re-

surrexit. occisa ē mors o mors. ¶ Quarto

candelabrū rē. Siq̄dē ista die dñica iusti-

cia cōmēdat. ad quā p̄tinet exaltare illos

q̄ se p̄pter deū hūiltauerūt. scriptū est. De

posuit potētes de sede: et exaltauit humi-

les. et q̄ rps p̄pter obediētā multū se hu-

miltauit vsq̄ ad mortē crucis: oportebat

vt de cōdigno iusticie q̄ exaltaret vsq̄ ad

gloriā resurrectionis. ¶ Quintū cādelabrū

spes rē. vñ ista resurrectio gloriofa dat no-

bis sp̄e firmā resurgēdi. q̄ sicut rps resur-

rexit a mortuis: ita nos resurgem⁹. f. Eoz

rim. xv. et Job. xix. Scio q̄ redeptor: meus

viuit rē. sequit̄. Reposita ē hec spes mea i

sinu meo. ¶ Sextū cādelabrum doctrina

mēdicinalis p̄pinat p̄ hoc qd̄ scribit̄ Ro-

ma. vj. Quōd resurrexit rps a mortuis per

gloriā p̄ris: ita nos i nouitate viteambu-

lem⁹. Felix ista resurrectio p̄ quā mors: sp̄i

tollit: glia p̄ris oñdit: nouitas vite p̄po-

nitur. Debem⁹ em̄ nos surgere a vitijs / a

pectis / de bono i meli⁹ p̄ficiēdo: et nouā vi-

tā i choādo. ¶ Septimū cādelabrū. f. qd̄dē

In die pasche.

hodie cōpleta sunt oīa ppter q̄ xps venit
in mūdū: q; mors destructa est: vita inte
gralī reparata. Et i medio similit̄ filio ho
minis. xps q̄ nō fuit pur? hō: s; de? t hō:
caro sua nō fuit caro pcti: s; similis carni
pcti. q̄ iste filius hōis q̄ stetit i medio refur
gēdo septē q̄ dicta sunt cōpleuit. Vestitū
podere. poderis ē vestis p quā xpi hūani
tas itelligit: i q̄ resurrexit xps i x̄rute diui
nitatis. Caput albū. i. corp? ei? gloriofum
ista die. capilli albi in fine mundi fideles
xpi resurgētes i corpib? gliosis. nā mēbra
q̄ sunt capilli debēt pformari capiti. Sed
hic q̄rīt q̄rē xps nō expectauit vsq; ad fi
nē mūdi resurgere? Rñdeo licz caput mē
bra debeat pformari i natura: nō tñ i x̄ru
te. nā hū? caput excellētiōr ē x̄rute mēbro
rū: nō resurrectio xpi debuit accelerari re
surrectionē delatā vsq; ad finē de nobis q̄
sum? mēbra. Sequitur. oculi ei? rē. Isti sunt
oculi de q̄bus d; Apoc. v. Audi inq̄r agnū
tāq; oculum h̄ntē oculos septē. Iste agnū
iesus xps in oēs māsuet? p nobis in ara
crucis imolaratq; oculos. Septē oculi sūt
septē diuini istinct? siue respect? q̄ sūt isti
Primus omnium inspectiuus.
Secundus terroris incussiuus.
Tertius lachrymatus eductiuus.
Quartus bone operationis promotiuus.
Quintus fortitudinis collatiuus.
Sextus infirmatis aie sanatiuus.
Septimus ad gloriam perductiuus.
De pmo Veb. iiii. Dia nuda t apra sūt
oculis ei?. De scdo Prouer. xx. Rex q̄ sedet
i solio iudicij dissipat oē malū ituitū suo.
De tertio Apoc. ix. Oculi dñi sicut flāma
ignis. t Luc. xxi. Resperit dñs petrum: t
egressus foras fleuit amare. De q̄rto i ps.
xxiiij. Oculi dñi sup iustos. dicunt aut iu
sti nō h̄cūq; sed oparij fortiter operātes.
De q̄nto. ij. Paralip. xvi. Oculi dñi p̄tēplā
tur vniuersam terrā: t prebent fortitudi
nē hisq; pfecto corde credūt i eū. De sexto
Eccl. xxiiij. Oculi dñi sup timētes eū. t se
quit vltra. Dās sanitatē vritā t bñdictio
nē. De septimo Job. xxxv. Deus a iustis
nō auferet oculos suos: t reges i solio col
locat i perpetuū. Pedes ei? rē. Pedes s; si
gnificāt xpi hūanitatē: iuxta illd. Dia sub
iecisti sub pedib? ei? glo. sub hūanitate. q̄
hodie sicut erxit aurichalco. Aurichalco
est q̄dā gen? metalli ex diuersis metallis
pfectū sile auro i splēdore: t erit i duricia:

quale sicut corp? xpi ista die splēdēs sicut
aurū p dorē claritatē: t es durū p dorē im
passibilitatis. Hor ei? tanq; vocē aquarū
multarū. de ista voce Ezech. xliij. Ecce glia
dei isrl ingrediebat rē. t vor ei? quasi vor
aquarū multarū. Ista vor fuit ista die vor
dulcis amicabile qñ salurauit aplos dī.
Pax vobis. S; i finali iudicio erit vor ter
ribilis pctōib? tāq; vor aquarū multarū.
Facies eius vt sol rē. Iste sol iusticie xps
ouit i natiuitate: occidit i passiōe t morte
reuertit i resurrectiōe t ascēsiōe. ad locū
reuertit ista die ad claritatē: ad subtilita
tē: ad agilitatē: ad immortalitatē: ad erul
tationē: ad gloriā: ad req̄. Sui inq̄r mors
tu? veraciter p tres dies p sine dōchen: s;
sum viues rē. q; xps resurgēs ex mortuis
iā nō morit rē. s; qñ p tres dies: post tres
dies resurrexit. in h̄ cōmēdat pfectio nūe
ri ternarij i q̄ honoriat de? q̄ ē trin? t vn?
Itē i hoc ostēdunt tres stat? setōz. Prim?
stat? sub lege scripta. Scds sub vritate le
gis euāgelice. Tertius eternitate glie: quā
statim xps intrauit resurgendo.

Secunda pars.

¶ Secunda principali

ter. nā vocat ista dies/dies sacramentalis
refectiōis: de q̄ i ps. Cōstituite diē solēnē
vsq; ad cornu altaris. Si q̄dē sc̄ta cōio que
hodie a fidelibus celebrat: diē pasche red
dit solēnē. Ista ē dies solēnis i q̄ die reco
lit vltia cena: i q̄ cena fuit institutū hoc sa
cramētū. et de ista die h̄r Gen. xvij. vbi le
git? q; apparuit dñs abraē in cōualle mā
bre sedēti i ostio tabernaculi sui i feruore
diei. Et cū eleuasset oculos vidit tres vis
ros descēdētes p viā: t iuitauit p hūc mo
dū. Offerā paululū a que vt lauent pedes
vestri. redēcite sub arbore: ponā buccellā
panis t pforet cor vim. Per abraā itelli
git sc̄ta m̄r ecclia: q̄ sic abraā iterprat p̄
multarū genū: ita sc̄ta m̄r ecclia ē m̄r oim
fidelū xpianorū: alma m̄r sine macula/si
ne ruga. Ista m̄r iuitat ista die tres viros
totū pplm xpianū discretionē h̄ntē i fide
sc̄te trinitatis istructū. pplm iquā q̄ facit
viā: q̄ descēdit p viā: iuitat viatoroz nō ap
prehēsores: fideles: nō infideles: adultos
nō infantes: m̄liferos nō fatuos: vere pe
nitētes nō i malicia persifistētes. iuitat ad
cenā magnā: ad p̄adiū paratū: ad cornū
iūū sacru. Lauent pedes. vñ siqdē an̄ las

brim

fy

brino. 48.
q̄ abraē

transfuran? p
traie. fo. 38

erā cōionē dz pcedere lotio pedū: h̄ ē pfe-
cta p̄fessio. an̄ lauāda sunt labia a pctō lo-
cutionū. lauādi sunt pedes a culpa mala-
rū affectionū. lauāde sunt man̄ a delicto
p̄auaz opationū. Aqua sp̄ualis istarū lo-
tionū ē gra dei/ q̄ dat vere penitētī i p̄nie
sacro. Req̄escite sub arbore. nō solū dz p̄-
cedere sacra cōionē pctōz cōfessio q̄ ē aīe
penitētis lotio: s; etiā passiois xp̄i reco-
datio. Nā fuit dictū aplis. Hoc q̄riēscūq̄
fecerit facite i meā cōmemorationē: i me-
monā passiois mee. hoc em̄ ē req̄escere sub
arbore salutifere crucis. Ponā buccellam
panis sc̄tissima hostia p̄secrata: q̄ dz itim-
gi aceto passiois xp̄i ab̄sit: q̄ fit buccella
talīs q̄ fuit data iude p̄ditōri. Job. xii. et
post bucellā statū iroiuit i illū sathanas
Eōfotez cor v̄m. reuera multū p̄fortat si
delē digne cōicātē talis panis p̄secratus
b̄ndictus. s. Reg. xxvij. Ponā corā te buc-
cellā vt comedes dualecas: t̄ postea trāsi
bis viā tuam. Secure trāsit de hoc mūdo:
q̄ sumpta sacra cōionē moīf adiūcta pe-
nitētia vera. Totū hoc factū ē i meridie i
feruore diei. merides dz q̄s merēs dies.
vel quasi medij dies. in signū q̄ ista sacra
cōio dz celebrari cū merore fetu et luctu
pctōz cū charitate q̄ nō dū p̄feca est nec
plena: s; q̄s media. Postmodū veniet di-
es merus clarissim; dies i p̄ria celesti: vbi
nulla nor: nulla obfcuritas. de q̄ Cañ. s. in
dica mihi vbi pascas vbi cubes i meridie.

Tertia pars.

Tertius articulus p̄n-
cipalis rē. In hac die pctā penitentib; re-
mittunt. vñ Aug. i ser. bodier. In hac die
pctō: de veniā despare nō dz. si latro pa-
radisum meruit: cur nō merebit xp̄ian; si
illi dū crucifigū miseretur: multo magis
huic cū resurgit. nā si passiois hūilitas tā-
tū p̄stitit d̄p̄tē: resurrectiois gl̄ia quārū
tribuer d̄p̄tēcātī. L̄argo: em̄ eē solet ad
p̄standū victima: q̄ addita cupiditas rē.
De ista die loquit b̄tus Ambro. Nec dies
quā fecit d̄ns. dies ille q̄ tribuit v̄iūdi p̄n-
cipiū: lucis exordii: auro: ipse d̄ns iesus
xp̄s/ q̄ de semetipso ait. ego sum dies q̄ p̄
diē ābulat nō offendit. est em̄ pascha veri
anni p̄ncipiū: p̄mi mēns exordii: nouella
germinū. Hoc lumē gl̄iosum fecit de; i vi-
siōe b̄ri ioh̄is sup̄ fuit oñsum: t̄ habebat
in dextra septē stellas. q̄ sunt septē plage

in septē p̄tib; corp̄is: vtpote i capite: i la-
tere: i visu: i auditu: i pedib;: i gustu: i ma-
nib;. Septē plage i septē p̄tib; fuerūt ista
die sicut stelle lucētes/ p̄pter gloriā resur-
rectiois. Ille plage nō sunt nisi charate
res/ cū q̄b; resurrexit xp̄s: vt i p̄petuū xp̄s
sue victorie gl̄iosum ostēdat triūphum.
Itē ad p̄firmanda corda discipuloz circa
fidē sue resurrectionis. Itē ad ostendēdū
patri p̄ bonis supplicās quale gen; mo-
tis p̄ hoibus pertulerit.

In festo pasche.

Sermo. ij.

Ascha nostrum

immolatz ē xp̄s. s. ad Cor.
v. c. Attēto tenore themat̄
iā assumpti/ hoc nomē pas-
cha nō tres ligas: tres so-
lētates significat t̄ designat. vtpote
Anū quid transitorū: pascha nostrum.
Anū p̄ciosum sacrificiū: immolatus est.
Anū pari meritōiū: quia xp̄s. Et sic pas-
cha nostrū immolatus est xp̄s.

Prima pars.

Primū pascha s̄m lin-

guā hebraicā trāsit; d̄n; merito ista dies
pascha noiāf: hoc est trāsit; siqdē hodie
Trāsit aīa xp̄i de limbo ad corp; gl̄iosum/
Transeunt sancti de pena dāni ad statum
gaudiofium.

Trāsit pctō: de culpa ad meritū gl̄iosum.
Q̄ p̄rio aīa xp̄i rē. de hoc trāsitū. ij. Reg.
xii. D̄ns trāsit i sp̄s ei;. D̄ns d̄nantia te-
sus saluator hodie trāsit; mirabiles fecit
quātū ad corp; trāsiuit de sepulcro. ad d̄
sepulos i cenaculo. trāsiuit aīa mo-
vitā p̄petuā. Itē trāsiuit de obscuritate
ad claritatē: de p̄derostate ad subtilita-
tē t̄ agilitatē. trāsiuit de statu passibili ad
statū impassibilē: vt accedat dauidica p̄-
phetia. Mane floreat t̄ trāseat. H̄ste flos
cāpi. Cañ. ij. iesus xp̄s iō dz mane floreat
et trāseat. vbi inuit q̄ de mane in auro
surrexit: i q̄ oēs resurgemus. s; d̄ns trāsit;
Et sp̄s grādis. sp̄s grādis aīa xp̄i que
hodie i auro trāsiuit de limbo ad corp;
eius in sepulcro. Vbi q̄riē q̄re aīa xp̄i de-
scēdit ad limbū: h̄ndeo p̄pter q̄tuor rō-
nes. Prima ratio quare aīa xp̄i descendit
ad limbum. Quia p̄imus parens p̄pter
pctā/ nō solū meruit exiliū ex paradiso
et mortem corp̄orale: immo descēsum ad

In die pasche.

inferos, ita sicut xpus per sua mortē nos liberavit a morte: ita cōgruū fuit vt ab illo per suum descensum nos liberaret. Secūda ratio cōgruū fuit quatenus victo diabolo in cruce p xpm: vinceretur etiā in inferno per ipm. Tertia ratio cōgruū fuit vt sicut xps suū posse mōstravit in mūdo p multa opa glorioſa: ita illud idē posse ostēderet in inferiorib⁹ partibus terre ad quas deſcēdit post mortē. Quarta ratio rātus debuit eſſe deſcenſus xpi in morte ſua precioſa: quātus fuit aſcenſus pimi parētis. Istos mirabiles tranſit⁹ video ostēſos in quadā hystoria grecorū: vbi legitur qd quidam miles multum nobilis deliquit multum grauitur contra regem suum: ppter qd rex dictū militem exilem fecit a regno. filius regis istū militē pulcherrimus multū diligebat: ppterea iste filius dicto militi secreta quātū poterat: in exilio auxilium pſtabat. vñ hoc venit ad noticiā regis: et de filio rex dictauit talem suam quatenus filij simili pene exiliy subiaceret. et ita factū est. Tunc filius exul fact⁹ p̄re dolore p arma proptia fecit scutum nigrū in signū doloris: vbi fecit scribi litteras istas. in vno angulo: vñ ta. in alio: mors. in alio: infortunium. in alio remediū: in circūitu fecit scribi: heu heu. Iste filij in exilio fecit mirabilia: tot et tanta qd nunq̄ alius fecit: in tantū qd de hoc ruinoses venerūt ad regē: et p̄re gaudij filiū reconciliauit. tunc filius reconciliatus patri: i signū gaudij mutauit arma: et de scuto nigro fecit scutum album in signū magni gaudij: vbi scripsit in vno angulo: amor. i alio: offensa. in alio: odiū. i alio: par. i circūitu: dolor: et miseria i tēpore cessant. Miles q̄ offendit regē: p̄rimus parens nobilis ornatus virtutibus in statu innocētie possit: iusticia ouigina li p̄ditus: ad imaginē dei fact⁹. Iste miles deliq̄t contra regē omnij cōditorem delicto maximo: ppter qd eiect⁹ est de terrestri paradiso: in hoc mūdo exul factus est cū tora posteritate sua. Filius regis filius dei: qui p amore maximo erga gen⁹ humanū exul fact⁹ licet innocēs: aſsumpſit humanā carnē. scutum fecit nigrum: corpus suū nigrū in passione ppter vulnēra: ppter flagella: ppter spūta: ppter sanguinē: ppter sudorē. In isto exilio in hoc mūdo fecit mirabilia signa et pdigia

mortuos suscitauit: cecos illuminauit: leproſos mūdauit: demoniacos liberauit. surdos fecit audire: et mutos loq̄. vñ v̄ctozia fecit de morte: et de diabolo triumphauit. In scuto nigro scripta erāt: vita et mors: infortunij remediū. vitā dedit his qui fidem acceperunt. mortē eternam dedit ipſis pctōrib⁹. Iste filij redēptor mūdi hodie redijt ad hereditatē p̄ris: et i signū tanti gaudij mutauit arma: et fecit scutū albū: corpus suū glorioſum aſsumpſit et mortale: hodie ipassibile et imortale. vñ scripta sunt: amor: odiū: offensa: et par. odiū tranſiit in amorem: et offensa tranſiit in pacem. Optimū pascha: optimus tranſitus.

¶ Fests istud est celebrandū a fidelib⁹ cū magna fidei deuotionē. sicut legit de moyse amico dei maximo: qui fide celebravit pascha. Vebre. xj. c. suo. Pascha: qd p̄res sancti existētes in limbo hodie tranſerūt de pena dāni ad gloriā: de morte ad vitam: de limbo ad paradysum terreſtre. nā xpo resurgente multorū scōrōz corpora surrerunt: et apparuerūt multis: qui oēs fuerūt sub nube in loco obscuro lōgo tpe et omnes hodie mane tranſerunt sicut dicit ap̄s. vñ Augu in sermone. Branū inquit frumētū qd solū in terra mortificatū est in passione: multū fructū attulit i resurrectione. solus em mortu⁹ est: sed solū minime resurrexit. quoz em sepulcra in ei⁹ passione patefacta sunt: horum corpora xpo resurgēte sunt de puluere suscitata. et sicut cū dño surrerūt: ita cū ascendēte ipſi ascēdisse credunt. hec augustinus. Sed aliq̄ opinant⁹ qd illa corpora iterū in puluere fuerūt redacta. Itē idem Augu. in sermone de passiōe. Quis inq̄t qñ ad inferna descendit: potā inferni et vices ferreos cōſegit: et oēs iustos qui origina li pctō detinebant absoluit. De hoc exiſtit ppbia Zacharie. ix. Tu dō in sanguine testamēti eduxisti victos de lacu i quo nō erat aqua. Legitur qd salomō habuit strutionē cū pullo: et pullū fecit includi i quodā vase vitreo vbi nutriebat. strutio volēs pullū extrahere de vase illo: volas vit ad nem⁹ et iuenit vermiculū: et de sanguine vermiculi terigit conchā seu vas: et ita fractū est: et iōtinēti strutio habuit pullū suū. Vermicul⁹ xps hō. Ego inquit p̄s, sum vermis et non hō. Nepe vermis

circuiter
caus sunt
perunt.

b. b. b. m.

cupa
f

salomō hūit strutionē

nascit ex humore terre & tute solis. sic fuit
 xps cōceptus i terra humida i matre plena
 gra & tute spūsscti. vas vitreū limb? patrū
 carcer infernalis. p pullū p̄ca antiq̄ itelli-
 gūtur q̄ detinebant i vase illo: s; sanguis
 xpi fregit carcerē: & p̄es liberati sunt: et i
 paradiso terrestri māsonē fecerūt vsq; ad
 ascensionem dñi.

¶ Item peccator penitens hodie transit
 De peccato ad veniam.

De offensa ad gratiam.

De inferno ad purgatorium.

De abstinētia ad sacrū viuū: vt sit illud
 pascha de q̄. s. Eldre. vs. Fecerunt filij isrl'
 pascha trāsmigratiōis. purificati q̄dē fue-
 rūt: & erāt mūdī ad celebrādū pascha. & fe-
 cerūt solēnitatē septē dieb; i leticia: qm̄ le-
 tificauerat eos dñs. Filij isrl' sunt fideles

q̄ p bonā fidē semp vidēt deū: q̄ hodie cū
 magna leticia celebrauerūt: qm̄ exeuntes
 debent celebrare pascha supra oēs festiui-
 tates tot; anni. pascha cū grādī leticia ce-
 lebratur: qm̄ exeuntes de egypto mare
 trāserunt: & post cāticū leticia cecinerunt
 Ero. xv. & illud fuit p̄mū pascha celebratū
 in antiq̄ lege. De isto pascha letissimo loq̄-
 tur Aug. i ser. sic. Videat mihi hec dies ces-
 teris dieb; eē lucidior: sol mūdo clarior il-
 lustris: astrag; oia vel elemēta letari: et q̄
 patiēte dño p̄p̄iū lumē retraxerūt: et no
 luerunt creatorē asp̄icere crucifixum: ecce
 nūc victore illo: & ab inferis resurgēte: no
 uo claritat; sue puocat; obseq̄o. Itē dñs
 Breg. i q̄dā hom. De tāto festo sic (inqt)
 in sacro eloq̄o sanctalectōy: vel cātica cāti-
 coy. p sua magnitudie dicim;: ita h festi-
 uitas recte pot̄ dici festiuitas festiuitatū.
 Et hac quippe festiuitate nobis exēplū re-
 surrectiōis datū ē: spes celestis p̄rie apra-
 est: & facta est sup̄ni regni iā p̄sumptibilis
 gloria. Per hanc electi q̄ quis in trāquil-
 litate sunt: tñ apud iferni claustra tenebā-
 tur ad paradisi amena reducti sunt.

Secunda pars.

**¶ Tertiū principale pas-
 cha** xps imolat; & passus: i altari osecra-
 tus: figuratū p agnū paschale iudeoy qui
 erat apud eos pascha: de q̄ loquit̄ thema
 pascha n̄m imolat; ē xps. Videam; q̄d
 de illo pascha: de illo agno paschali loqui-
 tur moyses i Ero. qm̄ illud nos xpiani di-
 cem; de n̄o agno xpo: cū ille nō eēt nisi fi-

gura. Ero. xij. Sumet; inqt moyses de sās
 guine agni et ponetis sup vtrūq; postem
 domoy i q̄b; comeder; illi: et edēt carnes
 nocte illa assas igni: & azymos panes cū
 lactucis agrestib;. Nō cōedētis ex eo crus-
 dū: nec coctū aq; s; tm̄ assum igni. Nec re-
 cū pedib; ei; i intestinis vorabitis. Caput
 manebit ex eo q̄cō vsq; mane. Sic autē
 comederis illū. Renes v̄ros accingetis: &
 calciamēta habebitis i pedib; v̄ris: bacu-
 los tenētes i manib; & comedētis festinā-
 ter. Quid s̄guis agni paschalis. nisi san-
 guis veri agni iesu xpi saluatoris n̄ri: qui
 tūc ponit supra vtrūq; postem qm̄ nō solū
 ore: s; etiā corde puro cū deuotiōe haurit;
 Sed qd in sup̄luminarib; domoy; domo;
 n̄re sunt corpa n̄ra: i q̄b; habitam; q̄diu
 viuim;: q̄ domo; sunt terrestres: de terra:
 de luto: de puluere: de cinere: & tūc s̄guis
 agni imaculati sup̄luminare ponit; quan-
 do passionē iesu xpi i frōte portam;. Caro
 isti; agni paschalis assata fuit igni iertim
 gulbilis charitatis. vt seruū redimeres fi-
 liū tradidisti. Comederis panes azymos.
 et q̄ sunt isti panes. Ille quidē panes azy-
 mos cōedit: q̄ recta itēritie sine corruptio-
 ne vane glie exercet opa sua bona: q̄ man-
 data dei sine admixtione pcti mortalit; im-
 plet pariter & obseruat. Quid em̄i prodest
 cor; xpi recipere: & pueris morib; strai-
 re. h est suū iudiciū durū valde accipe. qz
 q̄ māducat & bibit idigne: iudiciū sibi mā-
 ducat & bibit. sicut dic̄ Ap̄ls. s. Cor. xj. Lū-
 lactucis agrestib;. lactuce agrestes ama-
 re sunt valde. Tūc caro xpi cū lactuc; agre-
 stib; māducaf; qm̄ nosipos pio pctis n̄ris
 affligimus cū cordis amaritudie recogitā-
 do oēs annos vite i amaritudine aie n̄re.
 S; nec aliqd comederis ex eo crudū. ille
 cōedit crudū: qm̄ sine actuali deuotione: si-
 ne reuerentia & honore accedit ad sacm̄.
 Caput cū pedib; vorabitis. p caput agni
 diuinitas: p pedes h̄ianitas itelligūtur.
 Et tūc qlibet xpian; vorat caput cū pedi-
 bus: qm̄ diuinitatē seu deitatem deie bona
 p̄cipit: et humanitatē ei; amādo inq̄rēdo
 summo ope imitat. Quid vltra renes ves-
 tros accingetis. qd in renib; nisi delecta-
 tio corrupte carnis: q̄ restringēda ē vt dia-
 boli p̄as tollat. Si qdē p̄as diaboli i hu-
 mano ḡne pualuit p carnalē luxuriā. Qui
 ergo hoc pascha celeberrimū manducat &
 bibit; accingat renes; vt qui resurrectiōis

fis agm;

fis agm;

In die pasche.

solenitatē digne celebrat: nulli pctō sub
iaceat: voluptatem carnis edomer. et car
nis libidinem abiciat et restringat. Ealcia
mētā habebit in pedib⁹. q̄ sunt pedes mo
raliter nisi opa. calciamēta sc̄i p̄ses qui
nos ad eternā gloriā p̄cesserūt. calciamen
ta sūt de pellib⁹ aīaliū mortuoz. Tūc cal
ciamēta habem⁹ i pedib⁹: qm̄ n̄roz patrū
exēpla p̄spicim⁹: vitāq; bonis operib⁹ imi
tamur. Tenētes baculos in manib⁹. per
baculū crux xp̄i itelligit. vñ q̄ digne cōica
re desiderat: crucē xp̄i d̄z portare: h̄ est me
moriā h̄re de passiōe xp̄i. Sp̄quit vltima
te. et comedetis festinanter. quasi veller di
cere: o xp̄i fideles mādūcādo dei mysteria
redēptiois: p̄rie gaudia sempiterna: san
ctissimū pascha artēdite: deuote cum festi
natiōe cognoscite: festināter tātū pascha
sacramētaliter mādūcate: imo ad solenni
tatē celestia p̄rie eleuate. Istud tā solēne
pascha ē xp̄s imolat⁹: de q̄ imolatione h̄r
Drouer. ix. Sapientia edificauit sibi domū
excidit columnas septē: immolauit victi
mas: miscuit vinū: posuit mēsam. Sapiē
tia increata dei fili⁹: q̄ edificauit domū sa
cro sanctā ecclesiā: excidit septē colūnas q̄
sunt septē sacra ecclie. vel sunt septē arti
culi fidei. immolauit victimas: h̄ est pascha
instituit. Victimā i veteri lege erat obla
tio q̄ fiebat p̄ hostib⁹: victis et superatis:
qualis victima fuit xp̄s hoste antiq̄ i cruz
ce viriliter supato. posuit mensam isto die
pasche sanctā cōditiōe: i qua fercula varia
ministrant: vtpote caro xp̄i: sanguis xp̄i:
diuinitas i xpo p̄ quē modū inuitat. veni
te comedite panē et c. Venite oēs q̄ labora
tis et c. ego reficiā vos. Cui⁹ refectiois et c.
In festo pasche. Sermo. iij.

docentem et predicantem.
Ipsum quesierunt et inuenerunt in morte
in cruce pendentem.
Ipsum quesierunt et inuenerunt post mor
tem in sepulcro latentem.
Tertium membrum.

I Dico tertio omissis

duobus puimis: q̄ iste sc̄te mulieres xp̄m
quesierunt et c. de qua inquisitione loquit
euāgelistū hodiernū vbi in p̄ncipio scribitur.
Maria magdalene: iacobi et salome
emerūt aromata et c. Abi querit p̄mo que
erāt aromata illa: et de quib⁹ cōfecta: Re
spōdeo s̄m magistrū h̄sto. et cōcordat Jo
sephus. erat de myr̄ha et cinnamomo et
casta mixta cū oleo balsamo. Et ista q̄nq;
moraliter designat alia quinq; ad salutē
aīe. Myr̄ha designat puritatem: q̄ sicut myr
r̄ha d̄z esse amara. Cinnamomū q̄ h̄z co
lorē cinerū: designat humilitatem. Par
uus humilis reputat se cinerē: et cogitat
q̄ cinis est: et in cinerē reuertet. Casta for
titudinē: qm̄ casta coricē q̄ forte et durā.
Oleū designat gratiā dei. Balsamū p̄pter
bonū odorē: designat famā bonā. De istis
fit optimū sp̄uale vnguētū p̄ salute aīaz
nosstraz. Nepe iste deuote mulieres volue
rūt in hoc seruare cōsuetudinē iudeoz: q̄
vngēbāt istis aromatis: cozpoza mortuo
rū (als defunctoz) quaten⁹ p̄seruarent
a corruptione: a fetore: etiā a corrosiōe ver
mū: ignorātes q̄ illud sanctissimū corp⁹
xp̄i in sepulcro nō fuisset corruptū: inane
ratū: nec fetidū: nec a vermibus corroluz:
qm̄ ab istis miseris hūanis diuinitas eū
totaliter p̄seruasset: verū amorē verissimū
ōnderūt. Et valde mane vna sabbatoz. i.
prima die septimane: siqdē iudei noiant
dies a sabbato. vt p̄ma sabbati. sed a sab
bati et c. Romani noiant dies a planetis:
sicut dies lune: dies martis et c. Nos autē
noiamus dies a feriis: sicut p̄ma feria: ses
cunda feria. Sed hic querit quare d̄z val
de mane: eū esset ortus sol. R̄ndeo q̄ quā
do recesserunt de ciuitate cū aromatis
erat valde mane: sed qm̄ applicerūt ad se
pulcrū: erat sol ortus saltē in aliq̄b⁹ parti
bus mūdi. Et designat moralit̄ q̄ de mane
d̄z queri xp̄s. i. in iuētute nō expectādo
senectutē. vñ Eccl̄s vlti. c. Memēto crea
tionis tui in diebus iuuentutis tue. vel de
mane. i. de die nō de nocte: nō expectādo

aficantur omni
die (olanas)

Victima

Iesum queritis

nazarenū crucifixū: surrexit
Adar. xvi. c. In istis verbis
tria breuiter ostenduntur.
Primo inquisitio diligēter

executa: queritis.
Secundo preciosa redemptio patiēter cō
summata: iesum nazarenū crucifixum.
Tertio virtuosa operatio potentissime de
monstrata: surrexit.

In primo studiosa inquisitio et c. Magna
fuit dilectio et deuotio istarum mulierum
erga n̄m saluatorē atq; redēptorē. Nepe
Ipsum quesierunt et inuenerunt in vita

valde mane vna sabbatoz. in illi
Romani noiant dies a planetis
nos a feriis

morte. Mane semina semē tuū. Eccl's. 11.
 Qui mane vigilauerint ad me inuenient
 me. Prouer. viii. A mane vsq; ad vesperā
 immutabitur tps. Et dicebant adinuicē.
 Quis reuoluet nobis lapidē rē. Dic q̄nt
 quare iste deuote mulieres non aduerter
 rūt de lapide tā grādī anteq̄ accederent.
 Rō est triplex. Primo q̄ tam ardens erat
 amor istarū q̄ nesciebāt cogitare de lapi
 de. Scdo qm̄ supponebāt de diuino auri
 lio. Tertio q̄ deus ducebat r̄ t̄gebat eas
 intēdēs mittere angelū q̄ reuolueret lapi
 dē sicut r̄ fecit. Itē queritur si xps resurre
 xit anteq̄ eēt reuolutus lapis vel post? Di
 cit̄ q̄ ante. nā alr nō apparuisset miracu
 lū. qm̄ nat̄ est de vtero clauso. resurrexit
 clauso sepulcro. intrauit ad discipulos ta
 nus clausis. ascēdit super oēs celos sine
 aptura celorū. totū hoc fecit p̄ dotē agili
 tatis r̄ subtilitatis. Et introeuntes vide
 rūt iuuenē. hoc est angelū in forma hoīs
 in etate iuuentutis: que est quarta homi
 nis etas. In signū q̄ xps resurrexit in illa
 etate: r̄ nos etiā oēs resurgem⁹ in illa. Et
 potest esse rō: q̄ illa etas est p̄fectior oib⁹
 alijs. Itē in illa etate formatus est prim⁹
 hō. Itē illa etate terminat mot⁹ augmē
 ti hoīs. etiā ab illa incipit motus decre
 mēti. Ille iuuenis sedebat in dextera par
 te sepulcri: ad designādū q̄ xps transue
 rat resurgēs de vita presenti r̄ miseria ad
 vitā felicē atq; beatā. Aita pijs designat
 per leuā. vitā nō beatā p̄ dextrā. immo oīs
 aduersitas designatur per leuā. r̄ oīs pro
 speritas per dextrā. Et obstupuerunt. nec
 mirum si obstupuerūt: q̄ de re insolita so
 let hō stupefcere: sicut obstupuit dgo ma
 ria qm̄ vidit angelū cū maximo lumine nū
 ciantē sibi cōceptionē filij dei: et salutātē
 eandē. Itē modus boni angeli est in prin
 cipio obstupescere vel terrere hoīem: r̄ cō
 solaf eū dicēs. noli expauescere. sicut etiā
 consolatus est maria: cui dixit. ne timeas
 maria rē. Iesum nazarenū queritis cruci
 fixum: surrexit non est hic.
 Surrexit sicut miles q̄ redit cū victoria.
 Surrexit sicut phenix repata die tertia.
 Surrexit sicut leo catulos suos viuificās
 die tertia.
 Surrexit sicut sol suū pducēs splēdorē.
 Surrexit sicut samson suā oīdēs potētiā
 Surrexit sicut cursor qui habet facere lō
 gam viam.

Dico p̄mo q̄ surrexit sicut miles rē. Le
 git in historijs romanoꝝ q̄ princeps bel
 li rediens cū victoria honorabatur quadru
 plici honore. Primus honor: q̄ ponebat
 in curru quē trahebant quattuor equi al
 bi. Scdo honor: oēs captiui in bello curs
 rum illū cum leticia sequebātur. Tertius
 honor: quia quicunq; quātuncunq; reus
 qui poterat attingere r̄ tangere currū ve
 niā obtinebat. Quartus honor: q̄ totus
 populus occurreret obuiā: et triumphū
 cum canticis collaudabāt. Iesum xps sal
 uator: mundi hodie de triumpho reuertit
 cum honore. Ipse enim est princeps regū
 terre. Apocal. j. Princeps pacis pater fu
 turī seculi. Esa. ix. qui triphauit de mor
 te: de mundo: de diabolo: victor triūpho
 nobili ad dextram patris residēs. Curus
 est primus honor. Ipse curus est eius hu
 manitas: in qua surrexit: quem traxerunt
 quattuor equi albi: qui sunt quattuor: do
 tes corpis glorificati. impassibilitas/cla
 ritas/agilitas r̄ subtilitas. vel quattuor
 equi sunt alio modo exponendo

Iusticia.
 Excellentia.
 Potentia.
 Credentia.

Primus equus iusticia dei: ad quē per
 tinet reddere exaltationem illi p̄sone que
 se humiliavit vsq; ad carnis hūane assu
 mptionem vsq; ad mortē crucis. Secūds
 equus potentia: de qua loquebat ipse sal
 uator: in euangelio. Potēstatē habeo po
 nendi animam meam rē. Job. x. Tertius
 equus dignitas excellētia istius corpis
 gloriificati que non sinebat ipsū diu ma
 nere in terra. nam scriptum erat. Nō da
 bis sanctum tuum videre corruptionem.
 Quartus equus rē. Niquid surrexit de
 sepulcro christus ad firmendam fidē cre
 dentiū. Secūds honor: q̄ capti in bello
 sequebantur currū. Ita factum est hodie
 qm̄ sancti patres qui detinebantur capti
 ui in limbo cū eo surrexerunt. et sic verif
 cata est p̄phetia. Captiuam duxit captiui
 tatē dedit dona hominibus. Tertius hos
 nor: rē. qm̄ fideles obtinent indulgentiam
 peccatorū. qm̄ oēs fideles ad confitēdum
 hodie et precepto ecclesie ḡraliter obligā
 tur. Quart⁹ honor: rē. Istū honore de con
 digno hodie accepit saluator: cū surrexit
 cōitatus multitudinē angelorū r̄ aiarū sc̄tāz.

bonoz romano
 Jacobi. fo. 1

a
 39
 40
 41

In die pasche.

Secundo surrexit sicut phenix etc. Narrat in lib. de mirabilib? mundi q? est avis nominata phenix: in cui? specie non est nisi vna: t? cū diu vixerit aggregat aliq? festucas siccas: postmodū qualitercūq? accendit eas: et cū ignis fuerit accēsus: pñcit se in ignē: et cōburit seipsa. de cinerib? illis illi? auis cōbuite generat vermicul?: scōda die de vniculo gnat? auis filis pmer: tertia die volat t? facta ē sicut pma. Auis ista iesus: cui in spē humana filis nō fuit nec est nec erit: qm? cāram? de ipō. Tu solus scētus. tu solus dñs. tu solus altissim? iesu xpe. Iste ad modū phenicis cōbussit seipm. hoc est ex magno feruore charitat? voluntarie venit ad mortē. oblatu? em? est q? ipse voluit. Esa. liij. tertia die volat ad modū phenicis. surrexit ab antro sepulcri. Sed qñ? quare trib? diebus plus q? duob? vel q̄tuor. Rñ. pma rō vt nificat? ref? x̄pū saluatoris. Sicut fuit ionas ī vētre ceti trib? dieb? t? trib? noctib?: ita erit filius hoīs in corde terre. Mat. ij. Scōda rō quaten? ternariū nūerus cōmendaret. Tertia rō vt xps vna sua morte ī nob? destrueret duas mortes. s. mortē corporis t? aīe. Quarta rō ad innuēdiū q? tertiu? tps incipiebat. p̄mū tēpus fuit an? legē moysi scdm? sub lege. tertiu? tempus gratie t? doctine euāgelice qd? tēpus hodie incipit. Tertio surrexit sicut leo etc. Dicūt naturales q? carul? leonis nat? per tres dies stat qñ? mortu?: sed ī tertia die ad clamorē pris surgit et reuiuiscit. Leo iesus xps leo de tribu iuda: q? ad clamorē pris de sepulcro surrexit. Erurgā glia mea. Rñdit erurgā diluculo. Leo aīal liberalissimum xps multopl? liberalior: qui carnē suā nobis dedit in cibū et sanguinē in potum t? aīam in p̄cni. de isto leone p̄cessit figura Gen. xlij. in bñdictione iude: vbi legitur Sic inq̄t iacob bñdicēs iudam. Iuda te laudabūt fratres tui: adorabūt te filij patris tui. Catulus leonis iuda. ad predam fili? mi? ascēdisti req̄scēs acubuisti vt leo et quasi leena. quis suscitabit te. Judas iste in figura iesus xps de tribu iuda. s. carnem. te laudabūt fratres tui. s. apostoli tui fratres: et alij multi per eos credituri. et adorabūt te filij patris tui. s. angeli hebre. s. Adorient eum oēs angeli dei. Catulus leonis xps in natiuitate: qui tunc fuit paru? catulus paru? leunculus habi-

tans in abditis vsq? a. xxx. annos: manēs abscōdit? semp cū maria matre eius. Ad predā ascēdisti fili? mi. In passione xpus ascēdit crucē. Cant. vij. Ascēdam in palamā et apphendā fruct? ei?. Req̄scens in morte acubuisti in sepulcro s. m. corpus vt leo. Ipsi q̄ritur. si fuit conueniēs xpm sepeliri. Respō. q? sic propter aliq? rationes. Prima ad probandū veritatē mortis xpi: q? non ponit in sepulcro aliqd? corp? nisi qñ? probat q? vere mortuū est. In cuius signū qñ? voluerūt eum deuoti sepelire: pilat? inquisiuit diligenter si mortu? erat. Mat. xv. Scōda rō q? per hoc q? xps de sepulcro surrexit: dat? nobis exemplū de sepulcris per ipm? xpm? resurgendi in fine mūdi. s. m. em? Job. v. Omnis q? ī monētis sunt: audiet vocē ei?. Tertia ratio in hoc cōmendat? pietas illoz? q? corp? chūsti sepelierunt: et sepelire corpora de? functorū est vñū de septem operib? misericordie. de hac sepultura p̄p̄bauit Esa. xj. Erit inq̄t sepulcrū ei? gloriosum. Quarto resurrexit sicut sol etc. Eccl. s. Qui sol et occidit et ad locū suū reuertit? Dicitur xps sol iusticie in natiuitate. occidit ī passione. reuertit? in resurrectione de morte ad vitā nunq? reuersur? ad mortē. Iste sol eclipsat? in passione et morte fuit hodie in resurrectione xpi. y. Nach. s. Tēpus affuit quo sol refulsit: q? prius erat in nubilo. In nube fuit ī parascene: s. hodie refulsit. vñ beat? Amb. Ex resurrectione xpi aer salubrior: sol cādidior: terra fecundior. t? Marim? (als? Aug.) in s̄mone Ex resurrectione xpi elemēta oīa gloriānt. Nā t? solē illū arbitroz? ī hac die solito clariorē. necesse est em? vt sol in eius resurrectione gaudeat: in cui? passione cōdoluīt sic in passione dñi? maiorem obscuritates recepit in signū tristitie. Quinto surrexit etc. Cui? figura de samone iudic. xvj. Dormiuit sason vsq? ad mediū noctis: et inde cōsurgens apphendit ambas porte fores cū postibus suis t? sera: impositisq? humeris suis portauit ad verticē montis. Samon hō fortis saluator noster: domin? fortis et potēs dñs potens in prelio. q? dormiuit hoc ē iacuit in sepulcro. Un? mors xpi cōparat? dormitioni: qm? de illo qui dormit spes est q? resurget. et ista spes fuit de xpo. t? de lazaro dixit christus Job. xj. cap. Lazarus amī?

are surrexit sic

leo fo. 39 D

fo. 39

are fuit sepulcr?

fo. 39

cus noster dormit: eamus ⁊ a somno exci-
temus eū. ita q̄ lazari vere mortuus fuit
Dormiuit samsōn vsq; ad mediū noctis.
Ex isto textu sumpsit argumētū bñs Am-
broſi? q̄ xps surrexit a mortuis mediā no-
cte. Augul. aut̄ sicut dicitur est: ponit q̄ in
auroa: q̄ opinio magis tenet. Due fores
porte sunt corp⁹? et aia: que interz vnita
fuerūt: quoniam ista separata fuerunt in
morte: non tñ diuinitas vnq̄ separata
fuit ab aia: nec a corpore.

¶ Sexto surrexit ⁊c. Narratur q̄ cuidam
homini semel fuit reuelatū et dictū est: q̄
si ambularet per tres dies continue sine
interuallo i sine tertie diete inueniret the-
saurū copiosum. Iste homo acquirēdi
auiditate thesaurū optime compleuit pri-
mas duas dietas sine defectu: ⁊ in tertia
dieta ambulauit vsq; ad vesperam: et mo-
dicū restabat de via, circavesperā inuenit
hortū seu viridariū magne amenitatis:
vbi erant fontes currentes: herbe vires-
tes: arbores florētes: aues cantātes. Co-
gitauit homo in tali horto modicū quie-
scere: et tantū dormiuit q̄ non fuit excita-
tus vsq; ad crastinū. Et q̄ nō compleuit
tertia dietam: thesaurū amisit pmissum.

¶ Moraliter iste homo cursor: est quilibet
qui confessus est isto tpe quadragesime.
tres diete sunt tres ptes penitētie. cōtri-
tio/cōfessio/ ⁊ satisfactio. due diete optie
cōplete sunt: qm̄ fideles p̄tritionē habue-
rūt: et bñ cōfessi sunt. restat obrinēda ter-
tia dieta vtpote pnia inuēta per p̄fesso-
rē. thesaur⁹ pmissus penitentibus indul-
gentia pctōz. hort⁹ amen⁹ est iste mūdus
decepro. Timēdū est q̄ multi deficiant i
tertia dieta in cōplēdo pniām ipositam.
nō restituēt ablata: nō orabūt: nō ieiuna-
būt sicut est eis ipositū: obdormiēt in mū-
do: reddibūt ad pctā: dabit̄ se delectatiōi-
bus corporalib⁹ isto iocēdo paschali tpe: ⁊
male p̄ eis: q̄ pdent thesaurū pctiosus. s.
indulgentiā pctōz p̄o modico ocio dele-
ctabili trāstōtio. Nō sic: sed eam⁹ viā triū
diēriū: complēdo itegraliter tres dietas
sacramētalis pnie creplo saluatoris: qui
post tres dies integraliter surrexit cū to-
to sanguine. totū sanguine perdidit i cru-
ce moriendo. tot⁹ fuit sibi restit⁹: qñ sur-
rexit. Queramus crucifixū iesum cū deuo-
tis mulieribus. respiciamus in faciē xp̄i
nostri: et quilibet dicat. Faciē tuam dne

requiram. Ad vidēdā istam faciē nos
perducatur iesus xps. Amen.

¶ In festo pasche.

Sermo. iij.

Esūm queritis

nazarenū crucifixū: surre-
xit nō est hic. Adar. vlti. et i
euāgelio dnice cōcurrētis.
Istud thema fuit p̄ me des-

ductum in die pasche in sensu historico
⁊ litterali: nūc nō volo mutare sensum lit-
teralē in moralē. habeo istā imaginatio-
nē: q̄ sancti h̄ in isto mundo ibm nazare-
nū crucifixū in suis t̄pib⁹ quēserūt: ⁊ hic
inuenerūt. Primo quēserūt eū cum mādi-
cia h̄ginali: sic inuenerūt eū parvulum
imbellē cū maria m̄re ei⁹. Mat. ij. In ma-
ria ⁊ in puero inuenit mādicia h̄ginalis
quoad istā virtutē: accipe puerū ⁊ mariā
matrē eius. dicit tibi angel⁹ Mat. ij.

Secūdo hic quēserūt eū per p̄niam sacramē-
talē: sic inuenerūt eū cū pastorib⁹ in p̄se-
pio p̄niam inuolutū. Luc. ij. In p̄sepio
denotat p̄niam. Tertio quēserūt eū cum
orone et deuotiōe mētali: sic inuenerūt
eū in tēplo. Luc. ij. nam tēplū dom⁹ orā-
tionis est. Quarto quēserūt eum cū mar-
tyrio penali: et h̄ in celo. Per martyrium
sicut per baptismū statim euolat⁹ ad
celū. ⁊ dicūt sancti illō qd̄ scribit̄ Eccl. ij.

Modicū laboraui: ⁊ inueni mihi multas
requiē. Nota q̄ hic laborauerūt sc̄i mo-
dicū: et quiescūt ibi i celo multū. q̄ q̄cqd̄
laboris hic sustinet: modicū est in respe-
ctu glie future: q̄ multa est. ita q̄ sancti
iesum nazarenū in isto mūdo quēserūt: ⁊
inuenerūt. Sed p̄ tpe p̄sentis hic querit
iesus nazaren⁹ crucifix⁹: sed non inuenit
Et p̄ declaratiōe mee imaginationis/ et
thematis/ facio vobis hic collegialiter ⁊
capitaliter quēstionē: quā fecit xps in ⁊
deis Job. xviij. dicens. Quē queritis? Vos
aut̄ respōderis mihi p̄ illō quod sequit̄:
Iesum nazarenū. ⁊ audita v̄ra r̄nsione sa-
tisfactio vobis dicens. Surrexit nō est hic
Uñ per tres partes thema diuidēdo: per
illas tres partes/ et p̄ sua d̄ria / ego p̄bo
q̄ ibs nazaren⁹ crucifixus surrexit nō est
hic. Et suppono in trib⁹ parti⁹/ tres ve-
ritates: q̄ sunt tres articuli fidei catholi-
ci. Primo suppono q̄ ies⁹ ce p̄ncipales.
Iesus est salus et saluator. Iesus sic interp̄-
tatur. Salus ppli ego sus. inq̄t p̄ Ezech.

4 hora fu
vne 2011

in ppe
michb
fo. 36

12/01

brno. 41
pe. 98

In die pasche.

Secundo presuppono qd nasus est flos magni valous iuxta illud. nazarenū. qui dicitur flos: vel domus etc.

Tertio presuppono qd iesus crucifixus est ppter nrm magnā lāguorē. idē Esaie. liij. Vere languores nros ipse tulit. Hōdo diuido thema per tria: et dico vobis omnibus sic. hic nō salus: sed infirmitas: igit nō est hic iesus qd interpretat salus. hic nō flos de mūdicia et puritate: igitur nō est hic nazarenus. hic nō crucifixus: sed crucifixus per multiplicatā iniquitatē: igitur denūcio vobis qd iesum quē qritis nazarenū crucifixum: surrexit: nō est hic: quia recessit ppter peccata nostra.

Prima pars.

Dico primo qd nō est salus: sed infirmitas. Si em cōsiderauerimus corpus mysticū nostre ciuitatis: reperiemus qd est corpus infirmū et nō sanum ex multis causis. In specialiter reperio qd propter quattuor causas/que veniunt in aliquo corpore materiali: quas hic in nostra ciuitate reperio.

Prima per plagam nō curatam.

Secda per armontam distēperatam.

Tertia per calorem et discordātiām.

Quarta p malū regimē et in sāmationē.

Dico pmo qd in aliquo corpore est infirmitas per plagā non curatā. Quādo aliquod corpus est plagatū: si de plaga nō curatur: putrescat et infistulat et moritur. Sic istā infirmitatē hō corpus mysticum istius ciuitatis. Habet multas plagas et est valde plagatū in spūalibus et tpalibus. In spūalibus in plagis superbie et diffamationis/ inuidie/ et iniquitatis/ et malicie. Not. plagā populi qd indisciplinatus in loquēdo irruerēt et in diffamando. In tpalibus est plaga effusionis sanguinis homicidior. de qua plaga sup alias plagas regni mirabiliter est plagata. vñ hec ciuitas est mulier illa: que fluxum sanguinis patiebat. xij. annis. et vrina nō essent plures. ita qd superabūdāter patit fluxum sanguinis. et executie di hominibus istis ciuitatis illud qd scribit Esa. s. Eū multipli caueritis orōnē nō exaudisā. Man? em vñ sanguie plene sunt. Causa infirmitatis huius ciuitatis est: qd plaga ista nūq̄ fuit curata. non est medicus: nec chirurgicus: nō psiliarius: non iurgatus: nec

procer: nec ciuis qd vnq̄ curauerit eā: qd forte sunt psentiētes in malo. qd pty ex b qd non resistunt istis pessimis homicidiis de eis ministrādo iusticie cōplēmētū: et si sup hoc loquātur forte. pōt eis merito re spōderi. medice cura teipm. pōt eis cū veritate dici illud qd habet in decre. distm. lxxij. ca. erroz. Erroz cui non resistit ap? probat: et veritas cū minime defensat op? primis. negligere d?ppe cū possis pturba re peruersos: nihil aliud est qd fouere: nec caret scrupulo societatis occulte: qd manifesto facinori desinit obuiare. Istud igitur corpus nrm est infirmū p plagā nō curatā: de qd Esa. s. Vuln? et liuor? et plaga tumēs: nō est circūligata: nec curata medicamēte nec fota oleo. Nō est curata medicamēte: pene sunt medicine fm p̄m in q. Ethic. Nec fota oleo pacis et iusticie.

Secdo dixi qd infirmitas puenit in aliis quo. corpe p armoniā distēperatā. Sanū et egrū sunt die corpis fm p̄m. et dñr ppe de aīali: metaphoxice de republ. qd dicit Polocrates. republica est sic vñ corpus. mō est ita qd sanitas in corpe est pro portio et concordia humorū: qd caulant in corpore dulcissimā armoniā: qd armonia de sanitas et sal? corpis. Ita in republica qñ oēs humores corpis publici. s. officia et regimina et dignitates iurati qd cōueniūt in vñā. s. in vñā bonā reipublice: in vñas pacē: in vñā cōcordiā. tñc corpus reipublice hō in suis humoribus dulcissimā armoniā qd est reipublice matia sanitas. Dixit Scipio africanus fm qd recitat brūs Augusti. xij. li. de ciui. dei: qd est armonia in quantū est concordia in ciuitate. Sed in isto nro corpore distēperata est ista armonia. ciues intra se nō concordant. sunt distēpatie vnus hō intentionē edificādi: alii destrūēdi. sic armonia frangit: et reipublice corpus infirmat. et ppter diuisiones qd intra se hnt outur bellū ciuile. outur destructio reipublice. Habetis historā Benef. xxxvj. de iacob qd habuit. xij. filios: et quia plus et partiali diligebar Joseph et plus illi fauebar: idē oderūt eū fratres sui: nec poterāt ei qd egrū pacifice loqui. finaliter in tētauerūt sibi mortē: et fecerūt sibi guerā magnā. et de toto isto malo fuit cā p̄ ppter suā partialitatē. Si simili hō pater est iuratus: vel quilibet qui hō curā regiminis reipublice: vbi tales apud Romanos

Sanctus.
fo. 19
53.

dicti sunt p̄ces. et si in suo regimine sunt
 p̄tiales: sequitur infirmitas maxima: distēpe-
 rātia humorū: et publica: et p̄ p̄ns fractio
 armonie et infirmitas. Si interrogarent
 isti tales de ista fractione armonie: et de
 ista partialitate et affectiōe quā h̄nt i dā-
 do fauorē malis: mirabilis quibet se excu-
 sar dices: q̄ nō culpa sua. nullū cognoscat
 infirmitatē suā: et iō hoc corp⁹ n̄m lōgo
 tpe est infirmū: et iā cū magna difficultate
 poterit recuperare salutē. Dic de virore se-
 nece de q̄ ipse ad lucillū. et sequit̄ in eplā
 Qd̄ in illa videm⁹: nobis accidit. q̄ inter-
 fecit se veneno amaro. ita nō est extrinsec⁹
 virus n̄m intra nos est: qm̄ i viscerib⁹ se-
 det: et iō nō de facili ad sanitatē deuenim⁹
 q̄ in n̄ris viscerib⁹ sedet. q̄ extrinsec⁹
 oēs vident amici: et loquunt̄ pacē cū p̄-
 rimo suo: sed intrinsec⁹ in viscerib⁹ sedet
 q̄ mala in cordib⁹ eorū. Istos cōparauit
 ips sepulcris dealbatis. Mat. xxiij. que ex-
 teri⁹ apparēt hoib⁹ speciosa: intrinsec⁹ autē
 plena sunt ossib⁹ mortuorū et oi spurcicia.
 Ita isti extra sunt speciosi in v̄bis: i gestū:
 in salutatiōe illis q̄ intus p̄tinēt tanq̄
 mortuos: et iā h̄nt eos viuos in cordibus
 et tractatib⁹ eorū tanq̄ mortuos. ex illi ca-
 lose causant febres et multe alie infirmi-
 tates. Tertio dixi q̄ causat infirmi-
 tates in aliquo corp⁹ p̄ calozē et inflāmatio-
 nē. ex quo calozē causant multe infirmita-
 tes. Iste calor in n̄ro corp⁹ est inflāmatio
 auaricie. Propter istū calozē infirmat̄ res
 publica: et corp⁹ n̄re ciuitat⁹: q̄ quilib⁹ cu-
 rat de deo cui pp̄riū est: nullū de deo cui
 cōe est. Bene hoc pz̄ in edificijs p̄ntis ci-
 uitat⁹. aliqui hec ciuitas habuit aliq̄s do-
 nas receptas: quas nō nō h̄t: et tū mag⁹
 opati sunt et pl⁹ circa edificia publica tē-
 pore paupertatis q̄ tpe abūdātie et fertili-
 tatis. Nō est aliq̄ vt cōiter: q̄ non magis
 pellet pio se vnū florēnum q̄ pio cōitate
 vsq̄ denarios. Nō imitant̄ isti Marcū re-
 gulū ciuē romanū: de quo dicit Aug. s. de
 ciuita. dei. q̄ erat dur militie p̄ carthagē-
 nē. qui nō habuit nisi vnū agrū paruum
 et parūā vineā s̄m q̄ dicit valer⁹: et audi-
 to q̄ yconom⁹ suus mortu⁹ esset: scripsit
 lenari q̄ aut aliū ducē in exercitu suū
 rogarēt: aut proxī et filijs subuenirent. Et
 scripsit valerius sup̄ istā historā. Studiū
 fuit romanis seipos depauperare: et repū-
 blicā locupletare. Quidō hic totus d̄riū:

non mirā si istud corpus infirmatur per
 calozē de auaricia et inflāmatione.

Quarto et vltimo causat infirmitas in
 aliquo corp⁹ ppter malum regimē et in-
 flāmationē. Medici faciūt tractatū de re-
 gimine sanitatis. et si regimē requir̄ in cor-
 pore sano p̄ sanitate p̄seruanda: nōne a for-
 tiori requiritur in corp⁹ infirmo p̄ sanitate
 recuperada. fama cōis est q̄ ista ciuitas
 est melior in tota hispania: si ess⁹ bñ recta
 Sed h̄ malū et pessimū regimē venit pp̄-
 duo. Primo q̄ comittit̄ regimē iuueni-
 bus: q̄ nesciūt regere seipos. iō p̄s i. vñ
 Eubi. dicit. Nemo eligit sibi duces iuuenes
 q̄re: q̄ non p̄stat eos esse prudētes: quia
 vbi p̄staret bñ possent admitti: vt Scipio
 africanus in. ix. anno fuit senatus Rome
 prim⁹ puer in p̄silio romanorū admittus:
 Sed si nō h̄nt prudentiā ad regēdā seip-
 sos quomō alios: dic de filio p̄hebi q̄ vo-
 luit regere currū solis et. Secūdo malū re-
 gimē comittit̄ paupib⁹ et indigentib⁹. p̄s
 dicit i. ij. politicorū q̄ venerari p̄misit an-
 tiquē: tñ pauperes i republica nō dñari. Is
 em̄ ordine p̄tatis bonū cōe sit p̄ponendū
 bono particulari: tñ videm⁹ q̄ hoies p̄i-
 curat de bono p̄ticulari q̄ cōi. P̄ igit q̄
 corp⁹ n̄re ciuitat⁹ est infirmū ppter plagā
 nō curatā. et itā p̄ualuit ista infirmitas
 et se diffundit p̄ totū conuulsiōe: q̄ a plāra pe-
 dis vsq̄ ad p̄ticē nō est i eo sanitas. Esa-
 s. Dic q̄ planta pedis sunt agricultores
 dic de vitijs eorū maxie de obseruatiōe se-
 stuitatum. Rex capiti sunt maiores ius-
 rari et p̄siliari et rectores. Itē in tantū est
 quis infirmitas n̄ri corp⁹ mystici q̄ p̄s
 sum⁹ dicere q̄ est fili⁹ reguli: cui⁹ fili⁹ isir
 mabat capharnaū. et sequitur. icipiebat em̄
 mon. Jo. iij. Tūc p̄cludēdo p̄mā p̄tē the-
 mat⁹: dico sic. si ibs est sal⁹ et saluator: s̄m
 interpretatiōe suā: et b̄ nō est sal⁹: sed isir
 mitas: igit ibm̄ quē q̄rit̄ surerit nō est b̄
 q̄: expullus p̄ suū d̄riū: qd̄ est infirmitas.

Secunda pars.

Sed dixi in secunda

parte n̄ri sermonis: q̄ hic non est flos de
 mūdicia: nec de puritate: igit nō est hic
 Nazarenū s̄m Verū. inter p̄raf flos. Cāti
 coz. s. sup̄ illo. Rectus noster floridus. et
 super illo verbo sponi in. ij. cap. Ego flos
 campi et lilii conualliu. dicit q̄ triplex est
 flos. s. thalami vel lecti hoiti et flos capi:

iuuenes fo-

q̄b⁹ d̄s com-
 regimē

ap̄ lamā per
 morab

In die pasche.

B Primus flos thalami moraliter significat bonam et quietam conscientiam.

Secundus flos horti significat virtutem et continentiam.

Tertius flos cāpi significat stultitiam patientie.

Et primus flos lecti significat bonam et quietam conscientiam: quod in lecto esse homo desinit. Nihil in domino tam quietum quam repausatum sicut bona conscientia: quod non habet remorsum alicuius mali: nec timorem alicuius pene. Per hunc in quietum taveras tam penosum sicut mala conscientia: quod semper habet remorsum de malo quod commisit: et timorem de pena quam incurrit. Nihil enim tam profusum: tam laceratum in affectibus sicut mala mens. Sit quanta. Ita est ut ois animus inordinatus sit sibi ipsi pena. et sic nullo grauiore pene quam male conscientie: quibus deus non habet: nec consolatio inuenitur. Ad hoc do videam? si inuenimus hic istum florem lecti. bonam quietam conscientiam: et inuenies quod non. De tribus hic non inuenies quietam conscientiam. Primum de homicidijs et de effusione sanguinis. alius effundebat sanguis martyrum christi: modo effundit sanguis martyrum diaboli. Secundo non reperit hic quietam conscientiam in diffamatione. Populus iste a lacte huius et a nutrimento diffamaret obloquium. Sed modo specialiter diffamant bonos homines et bonas domos: et scribunt libros diffamationis et nolunt sibi publice declarari veritatem doctrinam nisi cum scandalo aliorum: cum fieri non debet: quod veritas doctrine et iusticia predicanda est. Tertio hic non reperit quietam conscientiam in furtis. dicit de furtis de horti: et de fructibus. Lex iudicabat de furtis Exo. xxij. Si quis furare fuerit vineam ouem redderet. et quod difficilius custodiunt: quod pascunt in agris. si quis vineam bouem redderet quicquid: quod magis difficiliter et non ita pascunt congregati sicut oues de alijs quod facilius pascuntur custodiri quam redderet duplici. Eum igitur hic quotidie committat de his quod sunt in horti: et in agris: et quod non facilius de die et de nocte custodiunt: sequitur quod magis tenentur in restitutione et in maiori quantitate. Quod si furare pecunia de casa (alio de casa) in quibus secundum legem non tenent nisi in duplici: quod facilius custodiuntur. **I** Secundus flos horti significat virtutem conscientie: quod flos horti est sub muro et claustra. Horti enim ceteri claudunt. Sed nec iste flos hic modo reperitur: quod nec clericus modo seruatur conscientiam: quam habet sub claustra ouis et sacramenti, nec religio: quam

habet sub claustrum voti, nec seculares sub muro et claustra matrimonij.

T Tertius flos in capite significat patientiam que frigidibus et calidibus exponitur: et ventis hinc inde agitatur: et tamen non frangitur. Iste flos hic non reperitur: quod nullus in iniuria sibi lata habet patientiam: immo statim vult cum gladijs et fustibus accipere vindictam. Excludamus igitur nostrum propositum principale. si flos iudicie et puritatis non est hic: nec flos bone conscientie: nec flos continentie: nec patientie: et nazarenus interpretatur flos: igitur iesum quem queritis nazarenum surrexit non est hic: quod exortus est sol cum ardore in conscientie et impatientie: et arefcit fenestram: et flos eius decidit. Iaco. j.

Tertia pars.

Sed dixi in tertia parte

te nisi sermonis: quod hic non est crucifixus: sed crucifigens per replicatam iniquitatem. Et ego reperio quod per peccata nostra vel propter peccata nostra hic crucifigitur iterum christus. seruatur ac replicat totus ordo passionis christi. nam in processu crucifixionis christi fuerunt seruata sex.

Primo christus fuit venditus.

Secundo christus fuit traditus.

Tertio christus fuit illusus.

Quarto christus fuit conspuitus.

Quinto christus fuit flagellatus.

Sexto christus fuit crucifixus.

Primo venditur per auaros cupidos.

Secundo traditur per fictos fallaces.

Tertio illuditur per vanos superbos.

Quarto conspuitur per luxuriosos immundos.

Quinto flagellatur per crudeliter tyranos.

Sexto crucifigitur generaliter per malos christianos.

Dico primo quod christus vendit per cupidos. dico tibi inder. tibi iurate. tibi aduocate. tibi clerice. tibi religiose: quod quicquid cupiditate pecunie vel alterius muneris facis aliquid de deo: de iusticia: de veritate: pecio illius pecunie: tu vendis christum cum iuda: et dicit cum eo. Quid vultis mihi dare et ego enim vobis tradam. vnde glo. sup illo Mat. xxvj. Et eride querebat opportunitatem ut eum traderet. dicit ad istud propositum sic. Multi hodie sunt quod factum inde creant: et tamen idem faciunt. nam cum fallum testimonium dicunt: veritatem qui christus est vendunt. O quot sunt isti tales: quod recipiunt pecuniam et munera in iniuriam iusticie: et vendunt christum. An vis scire quod mali

habebūt isti. Scriptū est Amos. ij. Sup
tribus sceleribus israel et sup quatuor nō con
uertā eū: p eo q viderit p argēto in
stum: et pauperem p calciamētis.

¶ Secūdo xpus tradit per fictos et fallaces.
Isti sunt ficti et deceptores: qui loquunt
pacē cū primo suo: mala autē in cordib⁹
eor. Q quot sunt isti de quibus dicit ps. q
in corde locuti sunt vanitates, et boni po
nunt se in manibus suis: confidūt de bo
nis vrbis suis: et postea pdunt te inimi
cistuis. Recordare tu quāquā es ille: semp
in isto casu cū iuda dicit illud Mat. xxvj
Quēcūq; osculatus fuero etc. et recordare
quid dicit tibi xpus Luc. xxij. Iuda oscu
lo filium hominis tradis etc.

¶ Tertio xpus illuditur per vanos super
bos. Ehuus tripliciter fuit illusus.

Primo a ministris velando faciem.

Secundo ab herode in veste alba.

Tertio a pilato in veste purpurea.

Primo modo triplex genus est superbiorū:
qui illudūt xpo. Primi sunt supbi q sine
timore et sine verecūdia peccant: et videt
eis q deus nō videt eos: nec audit. Isti
quantū in eis est velant faciem xpi: ne
eos videat. dicit istī cū ps. psalmo. cxvij
Non videbit dominus: nec intelligit de⁹
iacob. Sed reprehendit eos statim ps. per
illud qd sequit. Intelligite insipientes i
pplo: et stulti aliqñ sapite. Qui planta
uit aurē non audiet: aut qui fixit oculū
non cōsiderat. Secūdi superbi sunt qui
exercuerunt vias suas supbe. qz interius
sunt lupi rapaces: et extrinsecus veniūt
in vestimentis ouīū vt hypocrite. Isti il
ludunt xpo cū herode in veste alba et pul
chra et mūda: quam ostēdunt exterius: et
tū turpitudinē et immūdiā habent in
terius. Quidā istoz qui erat princeps sa
cerdotū Ananias dixit apls Actū. xxij.
Percutiet te deus paries dealbate. Pa
ries dealbate habet albedinē exterius:
sed nigredinē interius. Tertij supbi sunt
qui exercent superbiā suā in vanitatib⁹
in habitu pomposo de panno aureo/seri
co/veluro cū foraturis etc. in sertis et flo
ribus in torque deauratis. et deargenta
tis. et tales illudūt xpo cū pilato et mili
tibus. Ehuib⁹ est expoliat⁹ in cruce: et viri
et mulieres cū ornamentis pōpōsis: et ve
stibus vanis. Aectūt genua coram spolia
to: et supplicat sibi p suis necessitatibus.

Lerte hoc nō est supplicare: sed illudere.
Dic de mulierib⁹ depictis et decorat⁹. vñ
Apl. s. ad timo. ij. decet orare nō in veste
pōiosa. Ecce quātr xpus illuditur per va
nos et superbos. Sed scis quid scribitur
Prover. iij. Illustres ipse deus deluder.

¶ Quarto xpus conspuit in facie p immū
dos luxuriosos: qui deturpāt aīas suas:
in quib⁹ est impressa facies dei: et imago
et similitudo dei. vñ dicit Bern. ix. Ad imagi
nem quippe dei fact⁹ est homo. et intelli
gitur huius aīam. id dō ps. iij. Signatum
est sup nos lumen vultus tui dñe. hoc est
in aīa nra. Quoties igitur per turpitudi
nē luxurie aīam tuā maculas: absq; du
bio faciē dei: que lucet et respēdet in aīa
tua: deturpas. Eū crudeles dñi: mali ty
rāni. et mali pncipes: et mali cōsiliarij in
iuste et indebite pauperes opprimunt: et
publice vel occulte nocent: causas vidue
nō defendunt: xpm crudeliter flagellant.
Iste tales oppressiones non sunt nisi fla
gella q xpo inferunt. Q quot sunt isti qui
flagellant xpm qui dicit Sap. ij. Oppri
mam⁹ pauperē: nō parcamus vidue: nec
veterano: nec reueremur canos multi tē
poris. sit fortitudo nra lex iniusticie. de
istis dicit xpus in ps. lxxij. Sui flagellat⁹ to
ta die. Sed sine dubio credat istī: qz xpus
a deo pte h istos peret vindictā et defen
sionē: et finaliter exaudiet. dicē em deo pti
Circūdederūt me viri mendaces: sine cā
flagellis ceciderūt me: sed tu dñe defen
sor vindica me. ¶ Sexto et vltio xpus cru
cifigif per oēs pctōres: et malos xpianos
Dicā tibi modicū apli ab hebre. vj. qd est
istud. Xps in cruce fuit mortu⁹ et nō nisi
ppter pctm. quicūq; post xpi resurrectione
nē pctm iterant xpm crucifigunt. de istis
apls vbi. ā. Iursum crucifigētes sibimet
iphs filiū dei. A pctō em liberari nō po
tuissē: nisi p mortē ei⁹ i cruce. Qui igit
pctm iterat et replicat: cū ab ipso cupiat
liberari: videt q velit iterū xpm crucifi
gi pro pctō. Nēs tales sunt factores et au
tores mortis xpi et sue passionis: de quo
xpus h⁹ nouū dolorem: et nonas plagas: q
coquerit de istis per psalmistā. ps. lxxij.
Sup dolore vulnerū meoz addiderit. et
alibi. Dolor me renouat est. Et non so
lum isti inferūt xpo nouū dolore: h ma
iore et grauioze dolore. vñ Bern. in psona
xpi in sermone diei parascenes/ ad inuē

dum q̄ grauior est dolor xpi sibi illatus per crucifigētes eū per contēptū: q̄ per crucifigētes eū p̄ effectū: q̄ iste dolor est exterius in corpore xpi: et ille est interior in aīa xpi. vñ dicit ad hoīem in p̄sona xpi. Q̄ hō vide que p̄ te patior: non est dolor sicut quo crucior: ad te clamo: q̄ p̄ te maior. vide penas quib⁹ affligor: vide clauos quibus cōfodior: interi⁹ tñ est planct⁹ grauior: cū te tā ingrat⁹ expior. Ecce quō hīc idē ordo seruaf sicut i crucifigēde xpi. Sed certe in vno video q̄ nō seruaf ordo: in s̄ q̄ hīc xps crucifigif: sed null⁹ la tro cū eo associat. Job. xi. scribit q̄ crucifixerunt eū eo duos latrones. vnum a dextris: aliū a sinistris. hīc null⁹ a dextris nec a sinistris crucifigif. Sed i alio video q̄ seruaf ordo: q̄ his dieb⁹ de p̄nti dicit nobis pilat⁹. Quē vultis vos de duobus dimitti: barrabā: an iesum qui dī xps: Et vos rñderis: Barrabā. erat tñ latro qui p̄pter seditionē et homicidiū missus fuerat in carcerē. Et replicat vobis pilatus. Quid igit facia de iesu q̄ dī xps: Et vos rñdetis: crucifigif. Sed ad istō de latronibus potestis dicere. Quare mō nō crucifigunt latrones cū xpo: vt seruet ordo: Possū vobis respōdere multipliciter. P̄mo quia nō crucifigif vn⁹: s̄ plures: q̄ cum xpo crucifiri sunt duo latrones solūmodo: et i isto tpe sunt plures iō nimis haberem⁹ facere. Itē q̄ vn⁹ fuit malus: ali⁹ bonus. vn⁹ penitēs: ali⁹ impenitens. modo hīc null⁹ bonus: nec penitens: sed oēs mali et impenitēs. S̄z credo q̄ potestis mīhi aliter rñdere et cum veritate. Nā non crucifigim⁹ latrones: q̄ latro dī: de lateo lates: qui furaf latēter et secreta fur q̄ publice. modo oēs sunt fures q̄ furant in publico vbi fiūt roberie manifeste: et nō timēt: nec aliq̄ correctio nec emēda: et pauci sunt qui furant in occulto et secreto. Sed replico s̄ vos per s̄bum cōe qd̄ dicit: Fur nō est latro qui tpe latitat atro. Latro late luce dign⁹ est vt rēq̄ cruce. et tñ in nro p̄posito null⁹ ponit i cruce. vel credo q̄ possū aliter et meli⁹ rñdere: quia non crucifigim⁹ iesum: q̄ non habetis crucē nec patibulū: q̄ in aurum patibula sunt quersa. O deus et habetis crucē ad crucifigendū iesum: et nō ad crucifigendū latrones. Ecce quō per delusionem nri sermonis: hīc nō est crucifigif: sed

crucifigentes per replicatā iniquitatem: Sed debet⁹ notare q̄ his dieb⁹ abscondit se et exiit de tēplo. mō de ista ciuitate: iō dicam⁹ sibi. O bone iesu q̄re existi de templo: et q̄re de ciuitate: Rñdet nobis ihs ex regula pbi q̄ dīa mutuo se expellūt. et simul se nō cōpatiunt. Ego sum inq̄r xps liberalis: et nō possū cōpati auariciam p̄pter qd̄ ego eieci his dieb⁹ in die ramorū emētēs et vēdentes de tēplo. Sed mō isti reuersi sunt: q̄ vēdūt et emūt spūalia: et cōmittāt simoniā et harateriā in bñficijs et ep̄atibus: et p̄ dñs habui erire de tēplo. et a fili habui erire de ciuitate. naz ego sum bonitas et nō cōpatior mecū iniquitatē et maliciā. ego sum par et nō cōpatior mecū discordiā et d̄ditionē. ego sum iusticia et nō cōpatior mecū iniusticiam: ego sum v̄itas et nō cōpatior mecū falsitate. Et iō cōdōlo de ista ciuitate: dico vī di iniquitatē et d̄ditionē in ciuitate: tota die circūdabit sup muros ei⁹ iniquitas: et labor in medio ei⁹ et iniusticia: et nō des fecit de plateis ei⁹ vsura et dol⁹. Dic quō sunt curstozes vsurarū inter xpianos: sicut cōsuevit esse inter iudeos. Igit dicit xps: oportuit me erire de ciuitate: vel recedere a ciuitate. Iesum q̄ quē querit⁹ nazarenū crucifirū: nō est hīc: immo p̄pter p̄dicta recessit hinc. Ideo placeat sibi p̄ suā sanctā miām: q̄ velit ad nos redire: et q̄ respiciat nos oculo sue pietatis taliter: vt vitā nostrā possim⁹ emēdare: et iesum recuperare hīc p̄ gr̄as et. Deo gr̄as.

In festo pasche.

Sermo. v.

Arrexit non est

hic. Marci vlti. et in euāgelio et. Honorabiles dñi de iesu saluatore nro. nō legis nīā vna resurrectio. s. corporealis. de nobis aut̄ due resurrectiōes leguntur. s. spūalis et corpalis. Cur tam variē? Rñ. s̄m damascenū resurrectio est ei⁹ qd̄ cecidit iterata surrectio. cū igitur q̄libet hō: et q̄libet n̄m duplici morte cadat. s̄z morte spūali: q̄n aīa cadit a gr̄a in peccatū et morte corpali: q̄n aīa separaf a corpore: et corpus cadit in puluerem et corruptio nem: duplici igitur indiget homo resurrectiōe p̄pter duplicē mortē. Prima est resurrectio spūalis: qua hō surgit et resurgit de statu peccati in statum gr̄e. Secūda est

saluta

corporalis qua hō surget & tute diuina in
resurrectione gñali p resurrectionē corpis
et aīe. Et qz ista scda modicū valebit sine
pma: qz nihil valebit resurgere in corpe:
nisi resurgam? in aīa per gratiā: id dicit
Job. in Apoc. ix. cap. Vtūs et scūs qz hz
partem in resurrectione pma. Xps pma
resurrectione nunq̄ indiguit: qz nunq̄ ei?
aīa per pctm̄ cecidit. indiguit scda: quia
eius aīa in passione a corpe separata fuit.
Ecce tota rō gr̄e nos indigem?: et de nob
legunt due resurrectiones: de xpo autē nō
nisi vna. Quia igit modicū valebit nob
resurgere in corpe: q̄ est resurrectio scda:
nisi resurgam? in aīa: que est resurrectio
pma. vt habeam? partē in resurrectione
xpi q̄ est resurrectio scda: rogem? Agnēz
maria vt habeam? partē in resurrectione pma
q̄ est resurrectio de statu pcti in statu gr̄e
et huic def debita p̄sentef: p̄sentef Agni
hūilis et debita salutatio dicēdo. Ave ma-
ria. Surrexit nō est hic et. Notate p de
claratōe thematis q̄ de xpo dicitur: surrexit.
vt h in thēate. et Luc. xiiii. Surrexit dñs
vere. et de xpo dicitur in ps. Tu coguisti sessio-
nē meā et resurrectionē. et officū hodie
num̄ incipit. Resurrexit et adhuc tecū sum.
nōneris q̄ resurrectio dicitur de surgo surgis
qd̄ cōpetit illi q̄ p̄p̄iā tute. surgit. quasi
q̄ dicat: talis surrexit. s. p̄p̄a tute. et re-
surgere dicitur de suscito ras. qd̄ cōpetit illi q̄
alteri? tute surgit: vt dicat de eo resur-
git. i. suscitatur ab alio surgit. Qz igitur in
xpo erāt due nature. s. diuina q̄ p̄p̄a opa-
tur virtute. et humana: que non opatur
nisi tute diuinitatē: cū sit infirm̄ sibi cō-
iunctū fm̄ damascenū: hic est q̄ fm̄ p̄i-
mā naturā. s. diuinam de xpo dicitur: surrexit:
fm̄ aliā naturā. s. humanam de xpo dicitur: re-
surrexit. ad primū sensum. s. rōne diuini-
tatis loquit̄ thema de xpo dicens. Sur-
rexit nō est hic. Et pro aliquali forma ser-
monis debem? notare q̄ resurrectio xpi
expectat quattuor? que sequunt̄.

Primo rationabiliter celebrata.
Secdo gratiose manifestata.
Tertio maliciose improbata.
Quarto infideliter denegata.

Prima pars.

Dico primo q̄ xpi re-
surrectio fuit rationabiliter celebrata.
Cum enim quicquid de deo tenemus et in-

telligim? sit per fidem et charitatem: que
sunt virtutes theologice. q̄ immediate hñt
deū p obiecto fm̄ doctores: certū est q̄
xpi resurrectio est obiectū adeq̄tum istaz
virtutū. In resurrectione xpi affirmat fides
nra sine q̄ nulla esset. vt̄ ap̄s. j. ad Cori.
ix. Si xps non resurrexit: nec nos resur-
gemus. quomodo enim sperat resurgere
membrū nisi resurgat caput? Secūdo in
resurrectione xpi confirmat charitatem no-
stra et dilectio nra: quā habuim? ad xpm
sine q̄ resurrectioe infelicissimi fuissent q̄
oīa p̄pter xpm̄ reliquissent si mercedeē
aliquā ab eo nō essent accepturi. vt̄ ap̄s
contra eos q̄ negant xpi resurrectionem
vbi supra dicit. Ergo qui dormierunt in xpo
perierunt. si in hac vita tm̄ in xpo speran-
tes sumus: miserabiliores sumus oībus
hōibus. Ratio enim per resurrectionē Chris-
ti speramus et nra: in q̄ debet boni pre-
miari de bonis que hic fecerūt: qui nūq̄
fuerunt premiati: sed semper habuerunt
mala: et mali debent puniri de malis q̄
hic fecerūt: quia hic nunq̄ habuerūt nisi
bonū. Pro tāto dicit Chrysostom? super
mattheum contra illos qui dicit̄ resurre-
ctionem non esse. In om̄i re aut actu vir-
tus agēdi spes est futuri. qui enim arat
arat vt̄ metat. qui pugnat: pugnat vt̄ vin-
cat. tolle spem resurrectionis et soluta est
omnis obseruatiā pietatis. hec ille. Ergo
et p̄pter nram fidē / spem / amorē / siue cha-
ritatē: quā habem? ad xpm̄ p̄firmādam
et corroborandā: resurrectio xpi fuit rōna-
biliter celebrata. p̄pter qd̄ dicit xps Jo.
xj. Ego sum resurrectio et vita. nō solū. s.
formaliter: sed et taliter q̄ resurrectio xpi
erit cā resurrectiois alioz. sequit̄. Qui
credit in me etiā si mortu? fuerit viuet: et
oīs q̄ viuit et credit i me nō moriet̄ i eter-
nū. Propter que oīa p̄cludit ap̄s. j. Cor.
ix. Xps surrexit a mortuis primitie dor-
mientū: qm̄ quidē p̄ hōiem mozt: et per
hōies resurrectio mortuoz. S; h̄ q̄ dicit
primitie dormientū. arguit̄ aliq̄ et moztuo
sacre scripture: qm̄ helias suscitauit
vnū mortuū. in. Reg. xviij. Velise? alium
iij. Reg. iij. et xps puellā i domo. Mar-
ix. Adolescentē in p̄rita. Luc. viij. et lazā-
rū quatrduanū. Job. xj. Rūdet sancta?
Lo. in. iij. parte. q. liij. ar. iij. dices q̄ res-
urrectio est reparatio a morte ad vitam
q̄ triplex est. Prima in actu solū: cui quis

ista p̄p̄a
resurgit
p̄p̄a tute

ag. 1
hūm. 10
hūm. 10
hūm. 10

3

inmortuus actualiter resurgit ad vitā. et lo-
quēdo de isto mō xps nō resurrexit a mor-
tuis primitie dormientiū: sed de quibz dī-
ctū est. Scda est reparatio a morte in vi-
tā et a necessitate moriēdi. Tertio mō etiā
a possibilitate moriēdi. et sic istis duobus
modis vltimis xps surrexit a mortuis rē.
si em̄ sicut dicit ter. euangeliū Mat. xvij.
in passione xpi multa corpora scdōz q̄ dor-
mierāt surrexerūt. hoc fuit cū necessitate
moriēdi: vt ponit Aug. in li. de mirabi. sa-
cre scripture. circa fi. lib. Verisimile tñ est
q̄ illi q̄ surrexerūt cū xpo fuerunt ibi: vel
eoz aliqui q̄ enumerat̄ ab aplo ad Vē-
bric. xj. vt abraā: dauid: et multi alij. vñ de
abraā quedā glo. dīc sup Gen. c. xxy. Ad a-
gne cure fuit sanctis patribus q̄ sepelirē-
tur in terra. pmissionis sperantes q̄ xpo
resurgēte resurgerēt. et cām de istis patri-
bus subiūgit in fine cap. dīcēs. Hi oēs te-
stimonio fidei p̄bati nō acceperūt repro-
missionē deo p nobis meli⁹ pudente: ne
sine nobis cōsummarētur. Si contra hoc
obijciat qm̄ fm̄ aplm̄ statutū est hoīb⁹ se-
mel mori. qz igit̄ isti patres: de quibus dī-
ct̄ surrexerūt cū xpo: iterum mortui sunt.
Rñdeo statutū est rē. verū est cū pena: sed
sine pena multoties q̄ pōt mori: sicut p̄z
de puero ab heliseo suscitato q̄ fuit ionas
q̄ postea mortu⁹ fuit: imo petiuit aie sue vt
moreret. Jone. iij. Itē p̄z de lazaro a xpo
suscitato: qui post ascēsiōē dñi multo tē-
pore vixit et postea mortuus est: et de mul-
tis. Pr̄z igit̄ ex oibus his q̄ ppter cōfir-
mationem fidei / spei / et charitatis nre xpi
resurrectio fuit rōnabiliter celebrata: qz
fuit primum principale sermonis.

Secunda pars.

¶ Dixi secūdo principa-
liter q̄ xpi resurrectio fuit gratiose mani-
festata. Licet hodie xps qui quies mani-
festauit resurrectionē suā: specialr̄ tñ pro
nra fide et deuotione instrueda moraliter
manifestauit se hodie trib⁹ psonis glorio-
sis. Primo virgini marie mirissime ppter
tria. Primo rōne honoris q̄ sue matri de-
bebat. Ipsa nīr xpi sup oēs matres est et
dignitate: qz mater dei est: et natura quia
quicqd̄ cōperit xpo de humanitate: totū
habuit ab ea. nō sic de alijs matrib⁹: ideo
super oēs matres debuit honorari. Scri-
ptū est em̄ Ecclī. viij. Vnōra patrē tuū: et

gemitus matris tue ne obliuiscaris. Se-
cūdo rōne fidei nō perditē. Apli et xpi dī-
scipuli in passione oēs perdidērūt fidē: et
in sola virgine remansit: nō specialis sibi
debut̄ xps in resurrectione apparere: qz
scribit̄ Sap. i. Inuenit̄ ab his qui nō tē-
tant illū: apparet aut̄ eis qui fidē habent
in illū. Tertio pter suū amorē intēsum:
qui em̄ intense et ardēter amat̄ deū: deus
eis apparet: et se manifestat. Job. xiiij. in
quit xps. Qui diligit me diligetur a patre
meo. Et ego diligā eum et manifestabo ei
meipm̄. Scdo apparuit et manifestauit se
hodie mulierib⁹ veniētibus ad monumē-
tū: inter quas specialr̄ marie magdalene.
Mat. vlti. Tertio apparuit et manifesta-
uit se discipul⁹: et specialr̄ petro Lu. xxiij.
Surrexit dñs vtere et apparuit simoni. In
his tribus apparitiōib⁹ / et manifestatio-
nibus habemus istud documentū morā-
le: q̄ cū xps resurrexerit hodie in gloria: et
apparuerit p̄io marie virgini: scdo mulie-
rib⁹ specialr̄ marie magdalene: tertio dī-
scipulis specialr̄ petro. ita xps in glia pa-
radisi apparebit et manifestabit se innoce-
tibus: q̄ significānt p mariā virgīnē. scdo
penitētibus: qui per mulieres et specialr̄
ter per magdalenā. tertio obediētibus: q̄
per discipulos et specialiter p petrum et si-
monē q̄ interpretat̄ obediens. Totū istud
documentū morale extrahit̄ a dictis apli
ad Colos. in. c. iij. Adortui em̄ estis et vita
vestra abscondita est cū xpo in deo: cū au-
tē xps apparuerit vita vestra: tunc et vos
apparebitis cum ipso in gloria.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio principa-
liter q̄ xpi resurrectio fuit maliciose impro-
bata: et hoc. i. p hereticos. Pro quo notā-
dū q̄ heretici astuti et maliciose improba-
uerūt xpi resurrectionem ex textu euange-
lij in duobus.
Primo ex mala punctuatione.
Scdo ex mala computatione.
¶ Primo improbant resurrectionē xpi ex
mala pñctuatione textus. vñ in euāgelio
hodierno habet̄ / q̄ mulierib⁹ q̄ hodie ve-
nerūt ad monumētū: dixit angelus quē
viderāt in dextris monumēti sedentē. Je-
sum queritis nazarenū crucifixum: nō est
hic. Ipsi heretici istū textū pñctuat̄ sic. s.
q̄ angel⁹ dixit. Jesum queritis nazarenū

709 hodie 3.
75

B

crucifixū. & mulieres subiūxerūt, surrexit. et angel⁹ rēdit. Nō. & mulieres replicane rūt. est hic corpus ei⁹ vel alibi asportatū. vñ cōcludūt heretici q̄ ex isto textu i quo cōtinent interrogaciones/ & angeli respōsiones nō habet q̄ xps surrexit: imo toto tū cōtrariū. s. q̄ nō surrexit. Et q̄ mala & falsa sit ista text⁹ expōsitiō & falsa punctuatiō: r̄ q̄ ex textu sequit xpi resurrectio. p̄: q̄: sequit i textu: q̄ dixit idē angel⁹ mulierib⁹. Ite dicite discipulis ei⁹ & petro quia ibi eū videbitis: q̄ precedet vos i galileā sicut dixit vobis.

¶ Scōdo iprobant heretici xpi resurrectio nē ex mala cōputatione. nā & articulus fidei habet: & totū enāgelū scriptū est: q̄ xps tertia die a passiōe sua resurrexit. tūc ipsi arguunt sic. Oīs dies vel est artificialis dñēs. xij. horas. vel naturalis. xxiiij. horas cōtinentes. de qualicunq; die loquamur nō est verum q̄ xps resurrexit tertia die: vt p̄ numerādo ab hac hora nona ferie. vj. p̄terite: in qua mortu⁹ est: vsq; ad primā horā hui⁹ diei presentis: in qua resurrexit. nō igit est verū q̄ tertia die resurrexit. Pro mōtione ad istā obiectionē sciendū q̄ duo sunt symboli fidei: in quib⁹ continent oēs articuli fidei catholice. In primō fides fundat⁹ & est symbolū aploꝝ. In scōdo eadē fides & nō alia declaratur: & est symbolū patrū. Scōdm symbolū. s. patrū non fuit de necessitate fidei quoad essentia: q̄ tota fides sufficiētē cōtinet in symbolo aploꝝ: s; fuit de necessitate fidei quoad ei⁹ declarationē. et hoc p̄pter hereses insurgēdas s̄ fidē s̄m q̄ dicit btūs Tho. in. ij. q. i. ar. vñ in symbolo patrū nō ponit aliqd. nec addit nisi p̄pter declarationē fidei in illis articulis: s̄ quos insurgit error: aliq; vel heresis. exemplū in symbolo aploꝝ dicit. Eredo in deū. & q̄ ponentes plures deos dicebat q̄ non faciebant cōtra primū articulū: q̄ quilibet dicebat se credere in deū. Ideo s̄ eorū errores patres posuerūt in isto articulo magis explicitē fidē declarādo. Eredo i vnū deū. & sic de alijs articulis contra q̄s error aliq; insurgit semp addiderunt aliquid. p̄ maiori fidei declarationē. Et nouentis q̄ articulus de descēsu ad inferos ponit in symbolo aploꝝ. et mirū est q̄ nulla de eo mētio fit in symbolo patrū. Causa est dicit sc̄tus Tho. in. ij. q. ij. q̄ cōtra istā articulū nūq̄ er-

ror aliquis insurrexit. Scōdo ad nostrū p̄positū in symbolo aploꝝ ponit. Tertia die resurrexit a mortuis. & non plus. et q̄ insurrexit cōtra istū articulū error ex computatione dierū: de quo errore dicitur est: ideo p̄ maiori declaratione istius articuli ponit in symbolo patrū & addit. s̄m scripturas. Sed adhuc obijciunt heretici di. Videamus vbi sunt iste scripture. non in nouo testamento: quia nō recipiūtur a iudeis: qui negat xpi resurrectionē: op̄s igitur dare scripturā de veteri testamēto: q̄ aliqua alia nō habet: nisi illa Osee. vj. Et uificabit nos post duos dies: et in tertia die suscitabit nos. & quantūcunq; ibi s̄m vnā regulā de modo exponēdi sacra scripturā loquant ibi mēbra p̄ capite: tū ad huc eadē restat difficultas de dieb⁹ naturalibus vel artificialib⁹ iā predicta. Pro tāto respōdet aliter: & finaliter doctores: q̄ ly s̄m nō determinat aliquam vel aliā quas scripturas: sed solū modū loquēdi scripturā p̄ sine doctōrē: que accipit partē p̄ toto: & tūc habet veritatē q̄ surrexit tertia die: sumēdo partē vltimā ferie. vj. & torū sabbati: & partē diei hodiernē/ p̄ primā. s. in solis ortu: in qua hora resurrexit: et hoc est q̄ dicit in euangelio hodierno/ q̄ maria magdalene & iacobi et salome emērūt aromata vt veniētes vngerēt iesum. Et valde mane vna sabbatoꝝ venerūt ad monumētū orto iam sole. Est questio hic iste sancte mulieres venerūt ad vngendū iesum in sepulcro: querit quid fuit factū de isto vnguēto. Ratio querēdi est ista. legimus q̄ tria vnguēta fuerunt parata p̄ iesu. Primū per magdalēnā in sua cōuersatione quando lachrymis cepit rigare pedes eius et vnguento vngēbat. Zuce. vij. de isto vnguento scimus quid factū est: q̄ magdalena de eo vixit pedes iesu. Scōdum vnguentū fuit sibi exhibitū per eandem magdalēnā ante eius passionē in bethania i domo simonis leprosi. Matt̄. xxvj. et de isto vnguēto scimus quid factū est: q̄ dicit text⁹ q̄ magdalena effudit suū per caput ipsius recumbentis. Tertium vnguentū fuit per istas sanctas mulieres ad vngendū xpi corpus mortuū in sepulcro paratum et emptū: sed nō exhibitum. q̄ iam resurrexerat. quid igitur de isto vnguento fuit factū. Respondeat ad hoc Bernardus super cāticā moraliter et dicit q̄ p̄

bb

duo symboli. s. ap̄stolorū & patrū

de vnguento factū.

de magdalēna

mū vnguentū significat vnguentū oīritio
nis peccator: qđ xpo est exhibendū cū la-
chrymis vt fecit magdalena. Secūdu vnz-
guentū significat cognitiones petōz: qđ de-
scendūt a deo capitaliter et pīncipaliter
qđ xpo est exhibendū sicut magdalena fes-
cit qñ effudit vnguentū super caput ipsius
recūbentis. Tertū vnguentū istarum san-
ctarū mulierū significat vnguentū cōpas-
sionis miserōz: quod xps noluit exhiberi
corpōi suo mortuo: vt exhiberetur viuo.
scz pauperibz et miseris qui sunt de corpo-
re suo mystico. ecce quātum ipse per mor-
tem suam viuificauit. hec Bernar.

Quarta pars:

Dixi quarto principa-
liter qđ xpi resurrectio fuit infideliter de-
negata. Infideliter negatur xpi resurre-
ctio et alioz oīm resurrectio. gñaliter que
erit in fine mundi: que sub articulis fidei
cādūt: a multis hereticis et pōbis et malis
xpianis. Primi heretici qui negarūt arti-
culū resurrectionis fuerunt saducei: qđ cre-
diderūt xpo concludere per exēplū de mu-
liere que habuit septem viros fratres: vt
habet Mat. xij. quibus dixit. Erratis ne-
scientes scripturas et virtutē dei. scriptum
em̄ est Ero. iij. Ego sum deus abraā: deus
ysaac et deus iacob. nō est deus mortuoz
inquit xps: sed viuentiū. Patz per hoc qđ
creature ad deū est relatio realis: ex parte
tñ dei ad creaturā est relatio rōnis. tñ ista
sit tēporalis que non potest fundari in re
que non est sicut est homo mortuus: et sic
deus nō est deus mortuoz: et sic sequitur
qđ abraā et ysaac et iacob nō erāt mortui.
Istud non poterat habere veritatem fm̄
corpus: qđ qñ ista verba dixit deus moy-
si diu erat qđ erāt mortui. Scđo hzverū fm̄
aiam: et sic aīa non peribat: cuius opposi-
tū saducei negabant. et ista erat tota cau-
sa que eos mouebat ad negandū resurre-
ctionē. Erratis igit nescientes scripturas.
dicit saduceis rīdendo. Scđo erratis ne-
scientes veritatem dei. q. d. virtus dei ho-
mines a morte potest suscitare: et hoc di-
cit scriptura: igitur resurrectionē nō debe-
tis negare. Scđm iam probatū est ppter
pūmā de virtute dei: qđ virtus dei potuit
creare mundū de nihilo: igitur virtus dei
potest facere qđ sit hoīm resurrectio. patz
cōsequētia: qđ fm̄ Greg. minus deo est re-

parare quod erat: qđ fecisse quod nō erat!
Tertio dixit xps saduceis respondēdo ad
illud. Qui erit vros? In resurrectionē neqz
nubent: neqz nubētur. qđ matrimoniu nō
est nisi pro cōseruatione: sed ibi cōseruabitur
indiuuū. igitur nō erit ibi matrimoniu
scđo matrimoniu est in remediū aliquoz
qui aliter faciēdo peccarēt. in celo dō non
possunt peccare. Secūdo aliqui pbi bene-
gāt articulum resurrectionis per illud qđ
pbs ait in postpredicamentis. qđ impossi-
bile est qđ a puuatione in habitum fiat re-
gressus: lz e contra sit possibile: vt pz de vi-
su et cecitate. et pzetia: qđ natura nititur
cōseruare illud qđ cōrūpūtur: idē in spe-
cie: qđ nō reparat illud idē numero: sed cō-
seruat: qđ nō pōt reparare indiuuū. isto
modo cōseruat patrē in filio: qđ non pōt
cōseruare patrē. Ad istud rīdeo qđ illa re-
gula Aristō. habet verum virtute nature:
dei aut virtute a puuatione in habitū pos-
sibilis est regressus: de quo aliquale exem-
plū possumus habere in natura. vñ brūs
Greg. xij. lib. moral. super illo Job. xij.
Scio qđ redēpto: meus viuit: et in nouissi-
mo die xē. cōtra istos dicit sic. Sic nōnū-
li qui considerantes qđ spūs a carne solui-
tur: caro in putredinem vertitur: qđ putre-
do in puluere redigitur: qđ puluis in ele-
mentis soluitur: vt nequāqđ ab humanis
oculis videatur: resurrectionē fieri posse
desperant: et dum arida ossa inspiciunt:
hec vestiri carnibus / reuersumqz ad vitā
virides esse posse diffidunt: qui si resurre-
ctionis fidem ex obediētia nō tenēt: certe
hanc tenere ex rōne debuerunt. Quid em̄
quotidie nisi resurrectionē nostram in ele-
mentis suis cū mundus mutatur. cōfide-
ramus parū cuiuslibet arboris semē qđ
in terra iacitur vt arbor ex illa pducat: et
cōprehēdamus si possumus: vbi in illa tē-
ta breuitate sui feminis: tā immēsa arbor
latuit quē ex illa processit: vbi lignū: vbi
cortex: vbi viriditas filioz: vbi vbertas fru-
ctū: nūquid natura in semine aliquid vñ
debat in terra iaceretur: et tñ occulto-
rerū opifice cūcta mirabiliter ordināret:
et in mollitie feminis latuit asperitas cotis-
cis: et in teneritudine illius abscondita est
fortitudo roboris: et in siccitate ei⁹ vber-
tas fructificationis. Quid igitur mirū si te-
nuissimū puluere ab nostris oculis in ele-

oro natur
in gity

mentis redactū: cum deus vult in hoiem
reformari: qui ex tenuissimis seminib⁹ in-
mensa arbusta reintegravit. hec Bregio.
Secō istis p̄bis m̄deo qñ dicunt q̄ a p̄-
uatiōe in habitū nulla redeat / negavit
plato / lz false. qui posuit annū magnum
scz triginta miliū annoꝝ: in quo anno po-
suit resurrectionē earūdem rerū oim̄ fuis-
se in illo anno: ⁊ fore per infinita tempoꝝ
temporalū rerū repetita volumina mul-
tis proluxis intervallis. s. triginta milium
annoꝝ. vnde arthenis docuit scholam aca-
demiam: eūdem platonē ⁊ eosdem disci-
pulos reperita fuisse infinites per infini-
ta secula reperēda vt Aug. introdu. xi. de
ciuita. dei. ad qđ referri voluit qđ Eccl̄s. s.
scribit. Quid est qđ fuit? Ip̄m quod futu-
rum est. Quid est qđ factū est? Ip̄m quod
faciendū est. vt Aug. ibidē declarat. ⁊ Ari-
sto. in fine de generatione ⁊ corruptione.
Voc idē dicit Augu. contra predictā sectā
loquens. Ecce q̄ plato negavit illā mato-
rē: a p̄uatiōe in habitū impossibilis est
regressus. tñ q̄ istū regressum posuit vir-
tute nature siendū et non virtute diuina:
q̄ in modo istius regressus posuit mundi
eternitatem: qđ est contra fidē catholicā
et sanctam scripturā: ideo positio sua fal-
sa et erronea a doctozib⁹ catholicis repu-
tatur. vnde p̄ q̄ virtute diuina xps resur-
xit: ⁊ erit resurrectio vniuersalis oim̄: lz
corpus humanū in pulueribus ac cinerib⁹
bus sit redactū. Nec resurrectio lz erit vir-
tute diuina: tñ de ea habem⁹ exemplū in
phenice que ē auis arabie: de qua narrat
Solinus q̄ cū videt se senuisse collectis
arescentibus virgulis: rogam̄ instruit: et
cōuersa ad radium solis alarum applau-
su incendium sibi nutrit: fitq̄ incensaz in
puluerem redacta: iterum de cineribus si-
milis sibi resurgit. In quo datur exēplū
nobis manifestū future resurrectionis no-
stre de puluere nostro: lz nō sit omnino si-
mile: quia nos idē resurgemus numero:
illa phenix non: nisi q̄ alia ex p̄p̄is pul-
ueribus eadem specie generatur. Tertio
mali chulstiani negant articulum resurre-
ctionis: quia lz se credere dicāt in symbo-
lo: ⁊ cōfiteantur dicētes. Expecto resurre-
ctionem mortuorum: et vitam futuri secu-
li. tamen et fides eoz sine operibus mor-
tua est: carnaliter et delitiose viuentes: ⁊
in hoc mūdo et rebus mundanis felicitā-

tem ponentes: et benedictionem sinistrē
que in huiusmodi bonis consistit: et bene-
dictionē dextre que consistit in bonis gra-
tie et glorię non curantes: solummodo cō-
tenti: beatitudinem anime et corporis in
futuro non expectant. De istis dicit Ber-
nardus super cātica. Peccator: bonis pre-
sentibus non modo detentus: sed et con-
tētus: nihil in futurum expectat. sardus
ad vocem istam. Expecta me dicit domi-
nus in die resurrectionis mee in futurum.
Isti sunt similes filiis ruben ⁊ gad: qui di-
xerunt ad moysen. Nihil querimus trans
iordanem: quia iam habemus in orientia
li plaga possessionem nostram. Numeri
xxxij. Trans iordanem erat terra promis-
sionis que significat paradysum: lz isti ni-
hil querunt ibi: quia contenti sunt posses-
sione quam habent in hoc mundo vbi na-
ti sunt. Dicunt tamen in p̄mis Sapien-
tie. ij. Fruamur bonis que in terra sunt:
quoniā hec est pars nostra: et hec est for-
ta nostra. Patet igitur q̄ chulsti resurrectio
fuit hodie: et articulus resurrectionis ra-
tionabiliter celebratus: gratiose manife-
stus: maliciose improbatus: infideliter
denegatus: vnde cōcluditur veritas rhe-
matis de chulsto saluatore nostro hodie a
morte suscitato. Surrexit non est hic. Ex-
plicit sermo. Deo gratias.

Dominica in octauis pasche vel in al-
bis. Sermo. s.

Mncit mundū fi-

des nra. s. Job. v. ⁊ in epla
hodierna. Honorabiles dñi
videmus in naturalibus q̄
ex similitudine ⁊ cōtrarieta-
te rerum nascitur pugna ex predomino ⁊
pre potestate vnius dñi sup aliud. sequit
victoria. vnde s̄m Aug. de ciuita. dei. xij.
Victoria nihil aliud est q̄ subiectio repu-
gnātū. Et sicut videmus in naturalibus:
sic suo modo ī moralibus ⁊ spiritualibus
contemplamur. Et diuersitate et cōtrarie-
tate inter virtutes et vitia etiam a p̄nci-
pio mūdi semper fuit pugna: que statim
incept̄ in cayn cōtra abel: inter bonos et
malos: inter sanctos ⁊ tyānos: inter mū-
dum et suos contēnētes christum ⁊ suos
martyres. vnde dixit xps suis militibus:

cap p̄ dñm q̄ ob
auerit vñ p̄ q̄ be
via
p̄ m̄ h̄ t̄ b̄ y. 1

anno q̄ dñi
8. Rev. 4. 1.

de p̄ q̄ s̄m q̄
fu. 4.

fig^a

fol. 9

Dominica in octauis pasche.

et qui futuri erant de suo exercitu ⁊ acie
cōtra mundū / ostendēdo dissimilitudinē
⁊ pugna inter bonos et malos ppter qd
dixit eis xps vt dicit Job. xv. Si mūdus
vobis odit: scitote q: me priorē vobis odio
habuit. Si de mūdo fuissetis. i. de exerci
tu ⁊ acie sua / mūdus quod suū erat dilige
ret. Quia nō de mūdo nō estis sed ego
elegi vos de mūdo: ppter ea odityos mū
dus. i. pugnat contra vos. **E**husti marty
res fuerūt de exercitu xpi contra mundū:
contra eū preliati sunt p xpi fide: mūdus
subiugarūt: ⁊ in laudē ipsorū dicit the
ma. Vincit mundū fides nostra. In isto
themate martyres ⁊ sancti laudant.

Primo de gl'ia quā acq̄suerūt vñ dī. vñ
cit. Pugnātes naturaliter appetūt victo
riam. Esa. ix. Exultat vicerex capta pres
da qñ diuidunt spolia. Judicā. vij. Dedit
dñs victoriā populo israel. ⁊ Judith. xvj.
Ois populus post victoriā / venit in hie
rusalem adorare dñm. ⁊ ibides. Per tres
mēses gaudiū huius victorie celebratum
est cum Judith.

Secōdo de inimico quē vicerūt. mundum.
Quilibet eorū dixit cū aplo illud ad Gal.
vj. Mihi mūdus crucifixus est ⁊c.

Tertio de armis quibus vicerūt. s. fides
nostra. Sancti per fidē vicerūt regna. ad
Debre. xj. ⁊ que regna: illa scilz regna de
quibus Marb. iij. dicitur qd diabolus
christo ostēdit omnia regna mūdi. **Q**ue
uiter pcedēdo in materia presentis ser
monis erūt duo tractatū: iuxta duas par
tes thematis principales.

Prim⁹ de victoria habita ab aduersario.
cauteloso ibi. vincit mundū.

Secūdu⁹ tractatus de armis quib⁹ for
tis inimicus est victus. ibi. fides nostra.

Prima pars.

Circa processum pri
mi tractat⁹ est sciendū qd victoria contra
aliquē inimicū in bello obtinet si cōcur
rant ibi tria: ⁊ hoc cōiter.

Primo exercitiū vigorosus de suo pncipe
Secūdo dur ⁊ capiraneus animosus ad
bellum prouocans.

Tertio premiū gloriosum preparatū be
ne bellanti.

Dico primo qd obtinet victoria in ali
quo bello p magnā confidentiā de prin
cipe habēte exercitiū. Unde fm qd dicit

Justinus li. xij. in abbreviatōe trogi pō
peij: victoria i plio maxime dependet ex
confidentia exercitus ad pncipē. p̄t̄ de
alexandro: de quo legis qd eius exercitus
tantā in eo habuit fiducia / qd ipso p̄sente
inermes victoriam de inimicis speraret.
Istā fiducia / vigorositatē ⁊ constantiam
narrat trogus pōpeius de macedonib⁹:
qui sepe ab inimicis victi regē suū par
uulum ⁊ inhabilē ad bellū portauerūt: et
tandē victores fuerūt: ⁊ tunc querentib⁹
causam / dixerūt: scitote qd nō defuit anti
mus: sed dñs. maxime in duobus casib⁹
confidentia sumit de duce p̄te armatio
ip̄suis: sed maxime vulneratio. Ad p̄po
situm sancti fuerūt de exercitu xpi in plio
contra mundū. de xpo em̄ eorū duce scri
bitur Apoc. xix. qd sedebat super equū al
bum ⁊ vestit⁹ erat veste asperfa sanguine:
⁊ exercitus celi sequebant eū. Equus al
bus fuit caro xpi ⁊ virginitatē ⁊ mundi
ciam: sed vestis asperfa sanguine fuit ei⁹
hūanitas passiōis sanguine rubricata: ad
cuius sanguinis aspectū martyres ad bel
lum p̄tra inimicū xpi: scz mundū sumpte
runt audaciā. vnde scribit. s. **M**adacha. vj.
Elephantū fortitudo ⁊ audacia ad ostē
sionem sanguinis / vne ⁊ mori excitabant
⁊ ad prelium acuebātur. Quanto magis
martyres ⁊ xpi milites ad ostēsiōnē sui
pncipis sanguinis fuerūt ad plū p̄ ei⁹
inimicos cum audacia. In quorū prelio
fm **L**yprianū qd letus xps affuit: qd libes
in talibus pugnavit ⁊ vicit / confertor: es
sui nominis erexit ⁊ corroborauit. Nam
qui semel mortē vicit p nobis: semp̄ vin
cit in nobis. fm em̄ **B**ernardū sup cātica
sermone. lxxvj. Deuotus miles non sentit
sua: cū sui ductis intueat vulnera. vult bez
ignus dur deuoti militis vultū / ⁊ ocul⁹
los in sua sustolli vulnera: vt illi⁹ animus
erigat: ⁊ exemplo sui reddat ad tolerātiā
fortiorē. Sic beati martyres ex ist⁹ aspe
ctu vulnerū xpi ad preliandū contra mū
dum / vidētes xpi sui pncipis vulnera:
sumpserūt fiducia: ⁊ per crudele marty
rium despecta presentis vite luce: contē
ptorū suorū corporū cruciatu: seuētē mū
dum dei p amore vicerūt: ideo de ipsis se
quitur in textu sepius allegato. **I**psi vice
runt ppter sanguinē agni. p̄t̄ igitur pri
mum per qd obtineat in bello victoria. s.
per exercitiū vigorosum sui pncipis.

¶ Dixi scđo q̄ obtinet in bello victoria p̄
ducē et capitaneū animosum. Magnam
audaciā cōfert militibꝫ in bello ducis pre
sentia: maiorē q̄n vident eū vulneratū: et
aspiciūt ad eius vulnera: sꝫ maximam q̄n
suo verbo viuo animat preliātes: exprime
do qualitatē fragilē: vel potēriam debile
inimicōꝝ dicendo. nihū est. victi sunt ini
mici. Ita x̄ps animat suos martyres con
tra tyrānos dicendo. Nolite timere eos q̄
occidūt corpus: et post hoc nō habēt quid
fuerūt: sed timete eū q̄ postq̄ occiderit ha
beret potestātē mittere in gehennā. Mat.
k. et Luc. xij. Ita aiāt martyres suos ī pre
lio cōtra mūdū di. eis Job. vj. In mūdo
pressurā habebitis: sed confidite: ego vici
mūdū. Ecce quid posset martyres ad pre
liandū contra mūdū terrere. In mundo
pressuram habebitis: sed summus capita
neus x̄ps aufert ab eoz cordibus timorē:
et ad bellum eos puocat di. Confidite ego
vici mūdū. q. d. nō debetis timere: quia
preliamini cū victo: nō cū vincētē. Elicit
mūdū x̄ps subiugādo carnalia per casti
tatē dimittēdo et contēnēdo diuitias per
paupertatē: sugrēdo honores p̄ humilitā
tē. Fuerunt em̄ discipuli humiles: nō sup
bi. casti: nō luxuriosi. pauperes: non diui
tes: egentes: angustiatī: afflicti q̄bus di
gnus non erat mundus. ad Heb. ij. Ista
tria sunt arma mūdi cōtra milites x̄pi: et
nō alia: de q̄bus dr. s. Job. ij. Qd̄ est in
mūdo cōcupiscētia carnis est: et cōcupiscē
tia oculoz: et superbia vite. Istius capita
nei et ducis exēplo et verbo cōfortati beati
martyres habuerūt victoriā de mūdo: sci
entes q̄ mūdus transit et cōcupiscētia eiꝫ.
j. Job. in. c. ij. Pro tāto de eis dr̄ in h̄ym
no martyriū. Vbi sunt quos retinens mun
dus inhorruit: ip̄ni nā sterili flore per an
dum sp̄uere penitus: teq̄ secuti sunt rex
christe bone celitus.

¶ Dixi tertio et vltimo q̄ obtinet victoria
in aliquo bello p̄ premiū gloriosum. Om
nis victor in qualibet lege et secta pro sua
victoria reportat premiū: dū legitime cer
tauerit. Nā et q̄ certat in agone: nō coro
nabit nisi legitime certauerit. inquit pau
lus. ij. ad Timoth. ij. Immo et tale premiū
est intentū a natura: q̄ qlibet vult repor
tare honorē de suo bono operet labore. et
iō dicit Cassiodorus lib. s. ep̄larū. Tribu
ta est iustis laboribus cōpensatio merito

rum: q̄ ex probata militia creditur esse re
munerata: transit: athleteā populis palma
designat esse victorē. sudores bellicos ten
ta corona testat. Et hoc antiq̄ statuerunt
premiū et honorē dandū p̄ triumpho: sꝫ
q̄ dicit Valerius. et de quodā athletea mus
to dicit Aulus Gellius romanoz historiogra
phus: q̄ q̄ punabatur premio triūphali ex
ira proripit in vocē: et deinde locutus est.
Ad p̄positū. si premia p̄mittit suis victo
ribus mūdus: nonne et dabit premiā suis
victoribus x̄ps? Aug. in sermo. de marty
ribus. Recolite regē martyriū milites su
os specialibus armis instantē: bella mon
strantē: ad victoriā promittentē premiā et
pollicētē. Et in h̄ymno martyriū. Que vox
que poterit lingua retexere tē. De isto pre
mio et corona certificati beati martyres di
cūt cū ap̄lo. ij. ad Timoth. s. Scio em̄ cui
credidi: et certus sum. Bonū certamen cer
taui: cursum p̄summaui: fidē seruauī. In
reliquo reposita ē mihi corona iusticie. ij.
Timoth. iij. De mūdo victoriā habuerūt
nōne bene victoriā habuerūt: quos p̄mo
occidit mūdus: postea colit terra in qua
iacent eozum corpora. p̄mo terra repus
tauit martyres iniquos et malos nec sans
ctos nec bonos. p̄ius terra reputauit da
cianū imperatores Romanoz dignos he
nore et p̄mio: et martyres dignos pena et
supplicio. nunc terra manus festū facit: et
maiorē honorē prebet capiti vel digito
vnius sancti: q̄ toti daciono. et Roma pe
tro et paulo: q̄ diocetiano et maximiano.
bū igit̄ martyres vicerūt mūdū: q̄ p̄mo
eos interfecit mundus: postea eos hono
rat totus mundus. Sed nos exēplo istoz
martyriū si sumꝫ de exercitu et militia x̄pi:
et si sumus victores mundi: op̄s videre: et
certe reperies q̄ nō: immo vincit nos mū
dus. vñ est signū q̄ nos non sumꝫ de exer
citu: nec de militia x̄pi. Et em̄ mūdus cō
tra nos pugnat.

Primo per fortitudinem vigorosam.

Secundo per arma periculosa.

Tertio per cautelam fallacem.

¶ Dixi p̄mo q̄ mūdus pugnat cōtra nos
per fortitudinē vigorosam. Em̄ em̄ legem
platonica (q̄ recitat. ij. Polif.) multū cō
uenit fortitudini militū: q̄ sint abidētes
ri. s. sinistra et dextra preliātes: q̄ p̄uenit
mundo: q̄ est fortis et audax miles: et iō de
quocūq̄ x̄pi milite q̄ h̄y preliari cōtra eū:

bb ij

fo. 9

B

Dñica in octa. pasche.

scribit Sap. iij. Certamen forte dedit illi
 ut vinceret. Itē arma q̄m̄mūdus pugnat
 cōtra militē xp̄i: sunt terribilitat valde pe
 riculosa. pugnat enī cōtra milites xp̄i ma
 nu sinistra: p̄ arma aduersitatis. manu de
 extra: p̄ arma prosperitatis. O miles fortis
 q̄: duabus manibus. o Fortia eius arma:
 q̄: fortuna p̄spera et aduersa. ⁊ terribilio
 ra et fortiora arma fortune p̄sperē q̄ ad
 uerle: q̄: p̄ prosperitatē citius hō vincit a
 mūdo: q̄ p̄ aduersitatē: q̄: vt dicit p̄bs
 in. iij. Ethī. Nō nisi virtuosū est bonas for
 tunas ferre. Mōdo pauci vincūt mundū
 sustinēdo aduersitatē ⁊ contēnēdo p̄spe
 ritatē: sed oēs vincūt a mūdo cōtēnēdo
 aduersitatē: ⁊ amplectēdo p̄speritatē.
 Istud p̄ndit dauid in ps̄. xc. dicens. Ca
 dēt a latere tuo mille: ⁊ decem milia a dex
 tris tuis. Ecce casus hoīm qui vincuntur
 a mūdo. vincit enī mundus in presenti: ⁊
 facit eos cadere ad latus sinistrū suū mil
 le: ⁊ ad dextrū. x. milia: ⁊ sic plures ad dex
 terā cadunt: q̄ ad sinistrā. Sed que est rō
 q̄ plures cadūt ad dexterā: q̄: decē milia:
 q̄ ad sinistrā: q̄: nō nisi mille. R̄ndet Ber
 nar. super ps̄. Qui habitat in adiutorio
 altissimi. Ubi p̄ dexterā intelligunt bona
 sp̄nalia: per sinistrā bona tēporalia. et tūc
 imaginat Bernar. sic. Ubi maior aduersa
 rius: et minor: ex aduerso defensa: ibi ma
 ior casus est ⁊ ruina. Eū igit mūdus plus
 impugnet nos a dextris circa bona sp̄nā
 lia: q̄ a sinistris circa bona tēpalia. et econ
 tra nos minus defendam? sp̄nalia q̄ tem
 poralia: et ideo nō mirū si in bello ⁊ victo
 ria quā obtinet cōtra nos mūdus: plures
 cadāt a dextris q̄ a sinistris. Quis enim
 modo nō defendit magis tēporalia q̄ spi
 ritualia? Nō inuenietis modo i statu pre
 senti in mūdo: nec prelatum: nec ep̄m: nec
 clericū: nec religiosum: nec principē: nec
 militē: nec ciuē: nec officialē: nec ministra
 lē: nec iudicē: nec laboratorē: nec rectorē:
 qui nō curet magis tā de tēpali q̄ de sp̄nā
 li: ⁊ magis de pp̄io q̄ de cōi. Quis mo
 do nō appetit fieri prelat? q̄s nō iurat?
 quis nō apud regē ⁊ principē: et magnū
 et honoratus? q̄s nō in regno ⁊ ciuitati
 bus: in officijs ⁊ gradibus p̄motus ⁊ dis
 gnificatus? Et hoc oēs volūt cōplacere: ⁊
 nullus displicere. ⁊ hoc perdit iusticia:
 q̄: perdit amicitia. cōtra p̄bm in. f. Ethī.
 et Ciceronē in p̄urbys. Eruit p̄sonā in

dicis: qui vestē induit amici. Perditur li
 bertas patrie: q̄: oēs curat de deo cū pro
 puā est: ⁊ nullus de cōi cui pp̄uū deū est.
 Oēs volūt et desiderāt p̄speritatē: ⁊ nul
 lus vult sustinere modicā de aduersitate.
 et tales vincit mūdus: aliquos p̄ aduersi
 tatē ⁊ sinistrā manū: et paucos: q̄: nō nisi
 mille. aliquos vincit p̄ p̄speritatē ⁊ dexte
 rā manū ⁊ multos: q̄: decē milia. et sic de
 victoria mūdi: cōtra istos dī. Cadēt a late
 re tuo mille: ⁊ decem milia a dextris tuis.
 O isti miseri qui sic vincūt. Nōne esset
 istis amodo melius. (Dicit Job. de som
 nio pharaonis) p̄ncipiū resistēdo: rēpu
 blicā defendēdo p̄ iusticiā vsq̄ ad mortē
 agonizare: q̄: agonīā corporalis egritudi
 nis expectare. Quis (inq̄t) nō malit capi
 frenesī: q̄ frenesī exponere: iusticiā plusq̄
 nature debitū reddere: vitam virtutibus
 plusq̄ vermis? resignare. Et certe immo:
 s; nullus istoz vult sustinere aduersitatē:
 sed semp studēt circa p̄speritatē. Nō fuit
 talis reserle p̄bs inuēto: ludi scaoz: q̄ re
 gē crudelissimū de suis vitis increpauit:
 et p̄ reipublice defensione itaq̄ militē for
 tissimū se opposuit: malens dicit Valeri
 statim per iusticiā vitam finire: q̄ eā lōgo
 tpe ducere moribus infamatum. Similis
 isti fuit Theodorus cyrenensis: q̄ cōtēstet
 vet regi lismachoz iuberet eū crucifigi et
 insepultū dimittere: h̄m q̄ narrat Valeri
 us lib. vi. sibi fuit dictū. Terribilis sit hec
 crux purpuratis: mea quidē nihil interest
 humi an sublime putrescā. Lucanus. Es
 lo tegitur: qui non h̄y v̄nā. Mōdo nec in
 ecclia: nec in regnis: nec in ciuitatib; ins
 ueniūtur tales hōes: q̄: nō sunt sic homi
 nes sicut illi erāt. Mōdo implet illud de
 cretū deoz gentilium: de quo dicit Zacā
 rius q̄ olim in sacrificio deoz offereban
 tur veri hōes: sed p̄ssu xp̄i nō nisi effi
 gies hoīm. Olim erāt veri hōes in regno
 isto: veri prelati: veri religiosi: veri ciues:
 veri milites: s; modo nō nisi effigies eoz.
 Dicit sic nullus vincit mūdū: sed vincūt
 a mūdo: q̄: nullus vult habere modicum:
 nec sustinere de aduersitate: sed oēs intē
 dūt prosperitatē: sic cadūt a latere dextro
 mūdi: decē milia: a sinistro mille: q̄: p̄ pro
 speritatē plures vincuntur q̄ p̄ aduersi
 tatē. et ideo dicit Boe. vt point et recitat
 Johānes de somnio pharaonis. q̄ pericu
 losio: est fortuna p̄spera q̄ aduersa. nam

aduersa premunt aduersariū: p̄sp̄era perdit incantū. Audiuitis dñi fortitudinem mundi, audiuitis eius arma periculosa; audiat̄is nunc et̄ subtilissimas cautelas. Nā dicit Aegētius de re militari. q̄ licet tum est in bello vti cautelis. Habet nāq̄ tres cautelas: et vitur̄ eis contra nos.

Prima cautela est liga.

Secunda ars.

Tertia ludus.

¶ Prima cautela. sc̄s liga fit cū illis q̄ p̄nt nocere aduersario. Mōdus em̄ inimicus noster vidēs q̄ diabolus et caro p̄nt nocere hōi et cōtinue nocēt, nā caro p̄liat cōtra hōiem per bellū ciuile. diabolus p̄ bellū subtile. vñ dicit metricus. Me verant triplici certamine tres inimici. Serpens antiquus: caro lubrica: mūdus iniquus. Ideo diabolus facit ligā: et init sedus cōtra nos, et sicut iudas cōtra xpm̄ dedit signū: ita mūdus dat contra hōiem quē inuadit istud signū di. Mat. xxvj. Quēcūq̄ osculatus fuero ip̄e est tenete eū. Quot et quantos osculatur mūdus, quot et quātos amplectat rex: diligit istū: h̄c cum charū pro morte: illū dignificat: alit̄ exaltat: nō confidas, ista est cautela et liga quā facit cōtra te cū inimicis tuis. Dicit franciscus petrarcha in lib. dialogotū de amicitijs regis et de familia regis. Charus sum regi meo. Rñdef. Periculosior est aibus inuitantis aucupis blanda modulatio q̄ vilio: sonitus deterrētis.

¶ Secūda cautela qua vitur̄ mundus contra hōies est ars. sicut histrio q̄ studet ali quas artes et addiscit vt decipiat hōies. Narratur de quodā histriōne et ponit magister Robertus hollor: q̄ habebat equū quē docuit multas artes: inter quas istā: q̄ qñ sibi dicebatur flectamus genua: ip̄se genua flectebat. quādo dicebatur: leuate leuabat. cōtrigit q̄ quidam furatus est sibi equum et recessit cum eo: histrio eum insecutus est: et cum veniret equus ad fluuium magne aque et trāsiret: histrio altis vocib̄ clamauit. Flectamus genua: equus audiens vocem dñi/genua flexit et equitatem suffocauit. et iterū clamauit et equus natiuit: et ad dñm reuerfus est. Iste equus est honor mundanus quem furatur ambiciosus. vnde nec honoret: nec diuitie: nec delitit: nec opes sufficiunt. clericus vult ep̄ari. ep̄o cardinalari. cardinalis papari.

cius militari. miles nobilitari. nobilis comitari. et finaliter quilibet furatur equū istū ab isto histriōne. sed caueat sibi: quia docuit eū istam artē: q̄ qñ trāsit equū alicuius tribulationis vel persecutionis statim dicit equo suo: flectamus genua. et post ea: leuate. et finalr̄ ipse in illo honore submergit̄: et perdit honore: et equus reuertitur ad dñm suū. Iste est equus de quo dauid ps̄. xxxij. Fallat equus ad salutē. Nā sepe vidistis milites contra quos mundus vsus est ista arte: qui p̄mitus equitabat in magnis equis et in magnis pompis: et postea habuerūt ire pedites et cum solularibus ruptis. et multos tales certe audistis et vidistis.

¶ Tertia cautela quavt̄ mūdus p̄tra hōminē est ludus. p̄hs in. iij. Etbi. et in nostro ponit triplex bonū. sc̄. honestū/vtilē et delectabile. et dicit ludū esse de delectabilibus. Ista cautela vtr̄ mūdus q̄ hōiem ludē dō cū eo: et p̄ponendo queq̄ delectabilia vt perdat eū et vincat. Et scitis quo ludo cautelesevit mūdus q̄ hōiem. illo. sc̄. quo Ismael ludebat cū ysaac de quo Gen. xxvj. q̄ sara vidit Ismael filiū ancille abrae sc̄s agar egyptie ludentem cum ysaac filio suo et filio libere: et indignata dixit ad abram virū eius. Eice ancillam et filiū eius. Non enim erit heres filius ancille cum filio meo ysaac. Sequit̄ in textu. Dure accepit hoc abraa pro filio suo. Cui dixit deus. Non tibi videatur asperum super puerum et ancilla tua. Omnia que dixerit tibi sara: audi vocem eius. Ista histriōnā narrat ap̄ls ad Gala. iij. dicens. Scriptū est em̄ qm̄ abraa duos filios habuit: vnū de ancilla: et vnū de libera. Et quomodo tūc qui s̄m carnem natus est persequer̄ eū qui s̄m spiritum: ita et nōc. Sed qd̄ dicit scriptura: Eice ancillam et. nō erit heres filius ancille et. In tota ista histriōne et isto textu sunt notāda per ordinem quattuor pro nostra instructione morali.

Primum Ismael: per quem mūdus significatur. per ysaac quem ludum ludebat: quia dicitur in textu q̄ sara vidit Ismael filium ancille ludentem cum ysaac.

Secundum quare sara vtr̄ abrae de hoc indignabatur: quia dicit textus. Indignata dixit ad virum suum. Eice ancillam et filium eius et. non erit heres filius ancille et.

*fig. de isaa
et ismael.*

Dñica in octa. pasche.

Tertium quare deus abrae ad cōplacendū vxori sue puocabat.

Quartū notabimus de sentētia apostoli sup̄ historia declaranda q̄ dicit: quomō qui s̄m carnem natus est ꝛc.

¶ Quantū ad primū sciendū q̄ s̄m q̄ dicit magister historiariū: iste ludus erat quē docebat eū: imagines luteas facere: et eas pingere: ꝛ postea adorare: et sic ad idolatriā puocabat eū. Certe istū ludū ludit mūdus ꝛ te: docet te facere imagines auaricie/ supbie/luxurie/ire/inuidie/gule/accidie/furti/ꝛ latrocinij/diffamatio- nis/ꝛ falsi testimonij: et multos aliorum peccatorū: et ea adorare/ et sic idolatrare.

Nam s̄m q̄ dicit Hieronymus sup̄. ps̄. lxxx. Non erit in te deꝝ recens: neq̄ adorabis deū alienū. Quot vitia habemus: tot deos habemꝝ. Tu qui contēns alios et vis in honoribus et dignitatibꝝ alios ꝛcedere: facis imaginē supbie et adoras eā. q̄ ꝛgregat pecunias et triticū: ꝛ ponit caritias: facit imaginē auaricie ꝛ adorat.

qui facit homicidia diffamans qđ est homicidiū politicū: facit imaginē inuidie et ire/ et adorat eam. qui volunt comedere splendide ꝛ bibere: consumit q̄ habet et que non habent: faciūt imaginē gule ꝛ adorat eam. O quot sunt de istis qui faciunt luxuriam: et non contēti de propria vxore hñt amasias: non vnā: sed multas et meretrices. isti faciūt imaginē luxurie et adorāt eaz. dic de istis et de alijs fortit increpando. Ecce q̄s qualis est q̄ malus et tā damnosus ludus: quē ludit Ismael id est mūdus ꝛ te: q̄ facit te creaturas creatori ꝛponere et adorare. ꝛ sic idolatrare.

¶ Quantū ad scđm dicendū q̄ sara vxor abrae videns q̄ ismael filius ancille isto modo ludebat cū ysaaq̄ filio suo libero et legitimo: indignata fuit et dixit abrae. Esce ancillam ꝛc. Istud significat q̄ voluntas gratia informata: et ratio bene iudicans et non errās q̄ est vxor: indignatur multū de istis ludis tam dānosis et ꝛiudicialibus intellectui. Adodo ad nrm̄ propositū et ad litteram indignatur sara vxor tua q̄ filius ancille tue et meretricis spurius et ribaldus habeat de bonis domus tue/ et de substantia tua: que iure hereditario ꝛinet ad filiū tuū v̄l suū legitimū ꝛ filias: ꝛ iō dico tibi. Esce ancilla ꝛc. Et credis q̄ nō audit sara vxorē: certe au-

dit eam: et hꝛ cōpassionē de ea: ꝛ exaudie eā: et indignatio est et querela sua. Pars in ter. q̄ deꝝ dixit abrae. Non tibi videas asperā super puero ꝛ ancilla tua. Omnia q̄ dixerit tibi sara audi vocē eius. Mirū est (inquit Ambrosius.) q̄ deus dixit ade: q̄ obedisti voci vxorū maledicta terra i ope re tuo. et hic dicit dñū ad abraam dicēs. Audi vocē vxoris tue. Cur tā varie? non mirū: q̄ vox vxoris ade puocauit eū ad peccatū. hic vox vxoris abrae vitauit peccatū. Igitur tu qui habes vxorē et ancillā/ audi vocem vxoris tue: quia te reuocat a ꝛctō: q̄ rationabilr̄ tibi loquitur sup̄ iniuriā sacramēto facto que obligat vos ad paria: quia loquitur sup̄ vnitate quam destruis: et de societate politica quā vili pendis: q̄ super oīa deo sunt placibilia. Eccl̄. x. v. In tribus placitū est sp̄i meo q̄ sunt ꝛbata corā deo et hoībus. Eōcorā dia fratru: et amor proximorū: et vir ꝛ mulier bene sibi consentiētes. q̄ rationabilr̄ ter conqueritur de his que das ancille et spurijs: que de iure hereditario sibi pertinent: ꝛ suis et tuis filijs. ꝛ vere dicit tibi Esce ancillam et filiū eius. nō enim erit heres ꝛc.

¶ Ultimo notāda est sentētia apli sup̄ ista historia que est ista. Quomō tñc qui s̄m carnē natus est ꝛsequēbas illum ꝛc. ita ꝛ nñc. Abi nota s̄m Auḡ. q̄ illud qđ in ter. dicitur ludus: hic dicit ꝛ per aplm̄ ꝛ ꝛsecutio. in quo datur: innui et intelligi q̄ planius mūdi semp̄ sunt tibi ꝛsecutio nes: et ꝛpter h̄ hic ludit recū v̄l decipiat te et ꝛsequat te: sicut catus ludit cum mure. Ecce ergo quō nos vincit mundus per fortunā vigoroſam: ꝛ armaturam ꝛpericulosa: et ꝛcautelā dolosa.

Secunda pars.

Sed qđ est hoc q̄ nos

vincimur a mūdo: ꝛ bñ martꝛes vincūt mūdū vel vicerūt mundū. cur tā varie (et est scđa ps̄ sermonis). Rñ. cā est: q̄ nos nō habemꝝ illa arma q̄ habuerūt martꝛes ꝛ mūdū. f. fides: et iō de eis d̄: in the mate. vincit mūdū fides nra. Vera fides ꝛ firma credētia: quā habuerūt martꝛes vincit mūdū: qm̄ s̄m q̄ dicit beatus Auḡ. in s̄mone de b̄o Alincēio. Duplicem armam ꝛducit mūdus ꝛ milites xpi. blādis em̄ v̄l decipiat. terret v̄l frāgat. sequitur:

Cast. 9. huius
ca. 1. m. 1. 1.

Non te terreat ppria volūtas: non te terreat crudelitas aliena: et victus est mundus. Istas duas artes mūdi, s. p̄speritas p̄ quā blandit̄: et aduerſitas per quā terret: vincit ha fides martyriū/et cuiuſlibet fidelis catholici propter duo. Primo qm̄ fides ponit cor tuū infirmū magnū et terribile: et sic voluntatem tollit propriam. Tolle (inquit Berni.) in sermone de septe leprosis. Tolle (inquit) volūtatē ppriā: et infernū non erit. In quē enī ille ignis deſciet nisi in volūtatē ppriā. Credatis mihi q̄ oīa quecūq; fiunt in mundo: siue homicidia: siue latrocinia: siue periuria: siue auaricia: siue luxuria &c. talia fiunt p̄ volūtatē ppriam. et nihil in inferno putatur: nisi volūtas propria: q̄ noluit cum volūtatē de esse cōmunis/qui propriam volūtatē vicēdā offēdit: qm̄ p̄i dixit i periculo mortis. nō mea volūtas: sed tua ſi at. Vera fides ponit gaudiū paradisi inestimabile: et sic facit sustinere crudelitatem alienam. Quid sanctis martyrib; de crudelitate aliena: q̄ sciunt: q̄ non sunt condigne passionē hui; repositis ad futurā gloriā. Ro. viii. sic p̄siderādo gaudiū paradisi: sustinet crudelitatem alienam: sic vincit mūdus: q̄ p̄m Augu. vbi. s. Nō te terreat volūtas ppria: nec te terreat volūtas aliena et vict; est mūdus. Sic martyres vicerunt mūdū per fidē nil volendo ppriū: sed sustinendo p̄ deo martyriū. Tu nō vincis mūdū: sed vincis a mūdo. Quare: q̄ deficiat tibi vera fides de xpo: et tū dicis te xp̄ianū: cū nō habeas fidē de xpo. vt dicit Jobes ap̄s vbi thema et hñ ad p̄positū: et nota bene. Quis est q̄ vincit mundū: nisi q̄ credit qm̄ iesus est filius dei: Tu nō credis fide formatā: q̄ iesus ē filius dei: nō vincis a mūdo: et nō vincis mūdū. Aug. in li. de agone xp̄iano. vbi ex snia Augustini arguo tibi sic. Si tu credis q̄ ihs est filius dei: q̄ credis q̄ oīs p̄fectio in eo fuit: et oīs imp̄fectio ab eo defuit in his q̄ facit: et in opib; q̄ operatus est. sed ipse bñdixit iesus in hoc mundo semp vitauit p̄speritatem: et sustinuit aduerſitatē. sequit̄ igit̄ q̄ sustinere aduerſitatē est p̄fectio: et habere p̄speritatē est imp̄fectio. Sed tu facis totū p̄m q̄ semp in hoc mūdo vis habere p̄speritatem: et nullo mō aduerſitatē. igit̄ tu nō credis per fidē verā et rectā formatā: q̄

iesus est filius dei. Si ergo vincis a mūdo: et nō vincis mūdū ne mirum: q̄ deficiat tibi arma martyriū: q̄ arma fuerunt fides vera et firma credētia de xpo q̄ est filius dei. et illi; exēplo cōtēpserūt mundi p̄speritatē et sustinuerūt ei; aduerſitatē ideo de eis dicit̄ in themate. Vincit mūdū fides nra. Credatis honorabiles dñi q̄ nō alia de cā habet victoriā de nobis mūdus: nisi q̄ nō habemus fidem veram et firmam de christo. nec de spe futuri seculi. Fides enim accipitur tripliciter.

Primo p̄ virtute theologica et illa est crudelitas articuloꝝ fidei. nunc modica est ista fides vel informis est. multi sunt qui resurrectionē nō sperant: nec vitam futuri seculi. Secūdo p̄ virtute politica: et dicit̄ fidelitas. ista modica est. nullū mō alteri seruat fidelitatē: nec p̄r filio: nec domini; seruo: nec viri vrori. et econuerso &c. Tertio p̄ religioe catholica et pro cōgregatione fidelium: que modo istis repositis totaliter inordinata est in clericis: et in laicis: et in religioſis: et in p̄ncipib; et subditis: maxime quantū ad dei reuerentiā et sui nois glorioſi. et ideo habem; deum iratū et p̄m. et immittit nobis flagella dicit: q̄ non habem; fidem: et valde modicam et infirmoꝝ. dicit ap̄s ad hebre. xj. Sine fide ip̄sibile est placere deo. Pro nre igitur vite melioratione/ cum beatis martyrib; intercedēdo p̄cludo et p̄ficio totum sermonē: di. sic. Oipotēs sempiternede; da nobis spei: fidei: et charitatis augmētū: et vt mereamur cōsequi qd̄ p̄mittis: fac nos amare qd̄ p̄cipis. Vic per gratiam: et in futuro per gloriā. Explicit sermo. Deo gratias.

Quod Dominica in octauis pasche siue in albis. Sermo. ij.

De vobis. Jo

hannis. xx. Nostrū thema est vna amabilis saluatoris dicta: et missa diuersis p̄ditionib; p̄sonar; vt pote Personis permanētibus in oratione. Personis laquentib; p̄re tribulatione. Personis existētib; in congregatione. Primo etiā p̄ hoc Tob. xij. Qui eiusq; filii; p̄strati in terra in oratione deuote p̄stiterūt: q̄b; dixit angel; raphael. Pax vob. Nolite timere. Voc mō et p̄pter eandem

(vna mūdus q̄ nō hñt fidē)

Dominica in octavis pasche.

causam fuit salutari daniel sicut legitur
Daniel. ix. r. ca. Ego inquit daniel posui
faciem meam ad dominum meum rogare et deprecari
in ieiunijs in sacco et cinere. Et ecce vir vnus
vestitus lineis apparuit et dixit mihi. No-
li timere vir desideriorum: pax tibi: confortata
re et esto robustus.

¶ Secundo modo r. Isti modo salutari fue-
runt per Ioseph fratres eius ob hanc causam:
quibus languidis pre tribulatione dixit Ioseph.
Pax vobis. nolite timere. Gen. xliij.
Sic salutavit paulus apostolus multos
tribulatos: sicut legitur in epistolis suis.
Gratia vobis et pax.

¶ Tertio r. Sic salutavit christus ap-
stolos in cenaculo congregatos in amore in vnio-
ne et pace dicens eis. Pax vobis. qui sunt verba
a principio sumpta. vbi duo ostenduntur.

Primo totius policie fulcimentum: quia pax.
Secundo amicitie ornamentum: quia
vobis.

Utraque pars:

Primo r. quia secundum Augustinum

xliij. de ciuitate dei. nullum regnum
nulla ciuitas diu durare potest sine tranqui-
litate et pace. Sapienter insert vnus talis ge-
neralis conclusionis apostolus: ergo qui pacem sunt
sectemur. Ro. xliij. Principium medijs huius
quoniam pax est melius bonum quod inueniri possit
in rebus creatis: quod que pacis sunt sectemur
probatur antecedens per beatum Augustinum lib. de ciui-
tate dei. Tale bonum est bonum pacis: vt in rebus
creatis nil gratiosius valeat audiri: nil de-
lectabilius concupisci: nil vtilius possideri.
Secundum medium. discordia generat in populo
iracundiam: et ira turbat animam ne possit cer-
nere verum. ergo qui pacis sunt sectemur. an-
tecedens est notum. et sententia confirmat per illud
apostoli I. Cor. xij. Si fieri poterit: quod ex vobis est:
cum omnibus hominibus pacem habentes. Heb. xij. Pa-
cem sequimini cum omnibus. Tertium medium. per-
curans guerram et impediens pacem: non habet
partem cum deo: quod pax sequenda: guerra fugien-
da. bona est sententia: et probatur auctoritate per illud
Augustini de verbis domini sermone. xij. Qui in pa-
ce non inuenitur fuerit: abdicat a parte: et he-
redas a filio: et alienus fit a spiritu sancto.
Quartum medium. quod non habet decretum regni:
dignum est vt expellat de regno. patet hoc per
multa iura: sed deus princeps pacis: statu-
it in regno suo legem pacis promulgatam

in natiuitate christi per angelos: qui non vi-
uit in pace: vel non seruat pacem ciuitatis
debet expelli. vnde dicitur. Orate pro ea. scilicet pace
ad dominum: quia in pace eius erit pax vestra
Dierum. xxiij. Quintum medium. qui pacem ci-
uitatis sequitur: deo seruit non diabolo: ergo
qui pacis sunt sectemur r. patet sententia: quod me-
lius est deo seruire quam diabolo: quod deus pacem
diligit: et vbi est pax: ibi est deus: diabolo au-
tem guerram discordiam scilicet scismam seminat
inter fratres. Sextum medium. qui non se-
quitur pacem turbat amicos: ergo pax est se-
quenda. patet auctoritate per illud. Vir peccator turba-
bit amicos: et in medio pacem habentium
imitatur inimicitiam. Ecclesi. xviij. Septimum
medium. finis belli pax. quod pax sequenda:
patet quod melior est finis quam ea que sunt ad finem.
auctoritas est Augustini ad bonifacium. Queris pax
et bellum exerceat: sed bellum gerit vt pax
acquirat. esto ergo bellum pacificum vt eos
expugnans ad pacis utilitatem vincendo per-
ducas. Octauum medium. quod pacem sequitur po-
pulus celestis patrie imitatur: ergo pax sequenda.
bona est sequenda. auctoritas verum est per illud
Esaie. Sedebit populus meus pulchritudine
pacis: in requie opulenta. Esa. lxxij. Regnum
dei non est esca et potus: sed iusticia et pax
et gaudium in spiritu sancto. Nonum medium:
optimum in genere motus pax. ergo sequenda.
patet auctoritate per Cassiodorum super psalmum.
Pax vera est hinc concordiam cum bonis
moribus: et litigare cum vitijs. Decimum
medium. regnum diuisum per discordiam desola-
bit. Luc. xij. et in pace venit per dominum dis-
solabitur: ergo pax sequenda. et iuxta dictum
apostoli. Solliciti seruare vnitatem spiritus
in vinculo pacis. Ephe. iij. Vnde de pace
mouent questiones. Prima par quorundam
dis distinguunt. Secunda par quibus bonis at-
tingit. Tertia que pacem habere precipit.
Prima quod r. Rides vnus par vnus modus est
tripler. Pax exterior: temporalis que est am-
icorum. Pax interior: pectoralis que est pfecto-
rum. Pax superior: essentialis que est beatorum.
Prima par r. Ista par temporalis est diuina
qui matrimonio coniungunt. ciuium qui
amicitia vniunt. ois que discordiam nutriunt.
Prima coniungunt magnam bonum in domo que
ter inter coniuges fit pax et concordia. et
stratum grande malum. de ista pace Ecclesi.
xvij. Mulier fortis oblectat virum suum:
et annos vite illius in pace implebit. Quia

lier fort; ad bona opa in regimine domo.
 Mulierē fortem q̄s inueniet. Prouerb.
 vti. oblectat et letificat virū suum: et an-
 nos vite illius in pace, hoc est ad firmam
 plenitudinē pacis implebit. Sc̄da par
 ciuitū de qua Hierem. xix. Querite pacem
 ciuitatis et orate p̄ ea ad dñm: q̄ in pace
 eius erit par v̄ra. Cui alludit illud p̄phe-
 ticum dictū. Rogate q̄ ad pacē sunt hie-
 rusalē. Dicunt naturales q̄ q̄ diu elemē-
 ta in mixto sunt in debita p̄portio: et in
 bona naturali pace: mixtus stat et nō dis-
 soluit. sic moraliter ciuitas seu collegiū
 sine pace diu durare nō p̄t. q̄ regnū, di-
 uisum desolabitur. Apoc. vj. Vidi et ecce
 equus rufus: et sedēti datum est vt sume-
 ret pacē de terra: et vt seinuicē interfice-
 rent. Equus rufus pplus romanus tēpo-
 re neronis impator: qui p̄t dici rufus
 p̄pter incendiū: quia crudelissim⁹ nero ci-
 uitatem romanā incendi fecit: p̄pter q̄d
 populus roman⁹ factus est rufus sedens
 super eū: et ipse nero cui datum est a deo
 p̄missiue vt sumeret: hoc est auferret pacē
 cum de terra: q̄ propter maliciā suā tora-
 ciuitas fuit turbata tpe suo: imo totū im-
 periū romanū turbatū vt se boies inter-
 ficent. q̄ tēpoie suo multi xp̄iani incar-
 cerati et martyrizati sunt: sicut apli Pe-
 trus et paul⁹ et plures alij. Item est par
 generalis oim presidentū et subditoꝝ. ta-
 lis par est mōdo et reipublice valde vtilis
 qm̄ dñi et principes terre in seinuicē ha-
 bent pacem: quia sine pace principum et
 dñorum subditi nequeūt viuere in pace.
 Narrat valerius maxim⁹ lib. iij. q̄ antiq̄
 tus qm̄ alij erāt electi in reges: primo
 pcurabāt pacē inter se si guerra esset etiā
 inter alios propinquos et vicinos: sicut
 valerius ibidē ponit exēplum de multis.
 Per talē pacem ois reipublica auget cō-
 seruatur et refouetur. vñ Cassiodo. super
 ps̄. In hoc em̄ regis gloria extollitur et
 seruat: si in equitate pacis populū diri-
 gat. qm̄q̄ em̄ ad laudē regnantis trahit
 si ab oibus par amet. quid em̄ est q̄d p̄-
 cipem predicet: q̄ quietus populus: con-
 cōta senatus: et tota reipublica mor ho-
 neste vestita. hec Cassiodo. Sc̄da q̄d et
 vbi sciendū q̄ et pace vera multa bona
 oriuntur. nam primo nobilitat gratiose.
 Sc̄do letificat gaudiose. Tertio amplifi-
 cat sumptuose, verificat gloriose: gratifi-

cat amorose: quietat et acceptat viscerose:
 copulat diuisa rigoose. Primo par nobi-
 litat. facit enim hominem filium dei. et
 ista est nobilitas maxime. filius bonus
 imitatur bonum patrē. deus autē pacifi-
 cus est: immo p̄ncipes pacis. ergo paci-
 fici merito possunt dici filij dei. iuxta illud
 Beati pacifici: quoniā filij dei vocabunt
 Matth. v. Sc̄do par letificat. Coloss. ij.
 Par christi exultet in cordib⁹ vestris
 id est par quam xps̄ habuit et mandauit
 exultet. i. exultare vos faciat in cordibus
 non tantū in homine: sed illa de qua Vie-
 remie. ix. Pacem cū amico suo loquit: et
 occulte ponit ei insidias. Tertio par am-
 plificat bona in abūdantia. Fiat par in
 virtute tua: et abundantia et. in psalmo.
 Quietur in diebus eius iusticia et abūda-
 tia pacis. vbi guerra ibi est defectus. vbi
 par abundantia bonoꝝ. Quarto par gra-
 tificat. facit em̄ gratum et dilectum a deo
 atq̄ amabilem: q̄ sicut omne animal diligit
 sibi simile: sic deus qui est multū pa-
 cificus etiā diligit sibi similes. scilz viros
 pacificos. In huius signum dauid vocat
 filiū suū dilectum suū salomonē. hoc est
 pacificū: qui imperauit in diebus pacis:
 et nathā vocauit idida. i. amabilem deo
 ij. Regum. iij. Quinto par quietat. de⁹
 enim per gratiam inhabitat et habitare
 vult in homine quieto per bonā pacem.
 qm̄ in pace factus est locus eius. et i ps̄.
 In pace in idipsum dormiā et requiescā.
 Par em̄ super oia hōsem quietum facit.
 Sexto par et. ipsa em̄ vnit copulat iungit.
 sicut pace factio iungunt familiariter
 qui prius erant diuisi. Unde apostolus.
 ad Ephe. iij. Solliciti seruare vnitatem
 sp̄itus in vinculo pacis. Septimo par
 beatificat et. Ro. xij. Regnū dei nō est
 esca et potus: sed iusticia et par et gaudiū
 in spiritu sancto. Veniat par et quiescat i
 cubiculo suo. Ecclie. lviij. Enumeratis bo-
 nis que facit par: inquirendū est de ma-
 lis que facit guerra: que paci contraria
 tur. quoniam ex guerra sequuntur odia:
 quoniam propter guerram miserrabiles
 homines se odio habēt vsq̄ ad mortem.
 Item sequuntur adulteria: dehoratiōes
 virginum: expoliatiōes pauperū inno-
 centū. quasi totū p̄dus guerra sustineāt
 pauperes innocētes. de nūero nutrientiū
 guerra: aut ipsis mala inferunt ab alijs:

de pace quā debent seruare heretores

mala q̄ sequuntur ex guerra.

Dñica. I. post octa. pasche.

quod est grande malum: aut ipsi mala et
damna inferunt quod est peius. Item in
guerra multi more subitanea cadunt: sic
mala morte et eterna moriunt. Item p guer
ra bona impediunt. Quot elemosyne: q̄t
orationes: quot suffragia: quot ieiunia:
quot misse: quot agricole bellatores effi
ciuntur ppter guerrā: quot pcepta diuina
et ecclie trāsgrediunt p guerrā: quot gulo
sitates cupiditates vanitates, et cōiter sis
naliter q̄ bella gerāt: plura perdunt et va
stāt in guerra q̄ acquirāt vel lucrent. iu
ste dictū est Dissipa gētes q̄ bella volunt.
Tertia q̄stio pposita q̄re pacē habere tē.
Rñdeo ppter mādātū qd̄ immergit: pro
pter exēplū qd̄ onidit: ppter amorē q̄ pfi
cif: propter hospitē q̄ recipit. P̄rio ppter
mādātū. scriptū est. ij. Coz. vliij. Pacē ha
bete: et deus pacis et dilectionis erit vobis
cum. Item veb. xij. Pacē seq̄mini cū omni
bus et sanctimoniā. et Mar. ix. Habete in
vobis sal et pacē habete inter vos. X̄ps di
xit discipulis suis ter. par vobis. ad insti
nuādū q̄ triplicē pacē h̄re debem⁹. in cor
de: in ore: in ope. Secūdo ppter exēplū tē.
X̄ps dedit exēplū de pacē i seipso: qm̄ ip̄e ē
par n̄ra q̄ fecit vtracq̄ vnū. Ephe. ij. Nos
videm⁹ lydera i se pacē nō habētia: suū lo
cū qd̄libet sydas tenere pacificē: et alterū
alteri nō nocere. Deus pacis erit vobiscū.
q̄ sine deo: siue gratia dei: nō est vera pax
solida nec firma: iō mali q̄ deū nō habēt:
nō habēt pacē cū deo: cū primo: nec cū se
ip̄is. q̄ nō est pax impijs. Esa. lviij. Ter
tio pax est habēda ppter amorē. par em̄ ē
m̄ amoris. Nos videm⁹ q̄ illa que nō ha
bēt repugnātia sicut ignis et aqua. si illi q̄
diligūt se in bono inter se habēt pacem et
optime scordāt. scriptū est. Pax multa di
ligētib⁹ legē tuā: et nō est illis scādālū. in
ps. Quarto par ē habēda ppter amorē tē.
Habentes pacē inter se: immo cōueniētia
inter se deus libētē visitat: et cū ip̄is per
gratiā habitat. Nos videmus ad sensum
q̄ qm̄ apes in alueario incipiūt facere mur
mur inter se: signū est q̄ rex apūvult exire
de alueario et intrare ad aliud. sic moraliz
ter x̄ps rex regum exiit fugit discordias et
scālmata: nec vult habitare cum talibus.
Siquidē ipse discordes pacificauit: pacē
faciendo inter deum et hominē: inter ho
minem et hominē: attendēs dictum Se
nece dicētis: q̄ necessarium est habere pa

cem cum hominibus: et litigare cū vitijs.
Dugnemus vt pacem cū hominibus ha
beamus: cuius pacis tē.

Dominica prima post octa
uas pasche. Sermo. j.

Iristus passus

est pro nobis: vobis relin
quēs exemplum. j. Pet. ij.
Reperio in sacra scriptura
q̄ tripliciter aliquis de se
dat et relinquit bonum exemplum alijs:
ac inducit ad faciendum similiter.

Primo si viuit iuste fugiens peccati cor
ruptionem.

Secundo si clare docet doctrinam perti
nentem ad saluationem.

Tertio si fortiter sustinet aduersitatem et
tribulationem.

Prima clausula patz. nam dicit beatus
Diero. in epistola ad heliodorum sic. Fu
re oculi omnium in te dirigūtur: quod fe
ceris: illud faciendum sibi omnes putāt.
hec ille. Et quo patet q̄ facta egregia pie
lati vel principijs et exēpla virtuosā plus
prouocant subditos ad salium imitatio
nem: q̄ mādata vel imperia. Ideo Clau
dianus ad theodosium imperatorem scri
bens sic dicit. Regis ad exemplum totus
componitur orbis. Nec sic flectere sensus
humanos valent dicta: sicut vita regētis.
mobile mutatur semper cū principe vult
gus. hec ille. Ideo antiquitus imperato
res et principes leges ordinabāt sanctas
et iustas: vt exemplo. et vt eorum exēplo
subditi eas obseruarent: ipsi etiam in se
eas tenebant et obseruabant: prout nar
rat Valerius lib. vj. de quodam impera
tore: qui staturat q̄ quicumq̄ in cōsisto
rium veniret accinctus gladio: interfices
retur. et cum quadam die rediret de villa:
intrauit consistorium cum gladio. et quis
dam sibi insinuans vt recederet et gladiū
tolleret: statim p̄uolgladio se interemit.
vt legem quam insituerat: alij exemplo
eius obseruarent illesam. quia vt dicit
leo papa in sermone de ieiunio: validiora
sunt exempla q̄ verba: et plenius docetur
opere q̄ voce. Apparet igitur q̄ ille q̄ vi
uit sancte et iuste et sine peccato dat exem
plum alijs: et inducit eos ad faciendū s̄l̄r.
Exēplū habem⁹ de illo sc̄to iob q̄ vixit san
cte et iuste: sicut d̄r. in. xvij. c. Nō peccauit

apes.

masores debent debent dare exē

et in amaritudinibus moras oculus meus. ideo deus posuit eum nobis in exemplum et speculum ut pari forma vitemus peccata. Unde dicit ipse ibidem. Posuit me quasi in puerum vulgi: et exemplum sum coram eis. Apparet igitur prima clausula.

Secunda clausula sic declarat. non solum enim viuendo sancte et virtuose homo debet proximam ad bonum inducere: quinimo verbo docere et predicare. Et ratio est: quia ex hoc duo valde utilia sequuntur. Primo meritum illi quod docet et predicat: quia predicare est actus virtutis. scilicet misericordie: quia inter spirituales elemosinas computatur: ideo sicut virginibus et maritibus debet aureola: ita etiam prout dicit scriptus Thoma. iiii. fen. illis qui alios informant de pertinentibus ad salutem anime: debetur pro premio et merito aureola et spiritualis corona. Pro consulit cuius nostris beatus Gregorius. x. moralium dei. Exemplo tuo fratrem tuum docere studeas quod oportet et que non oportet: puocans eum ad meliora. hec ille. Quod figuratum fuit Ero. xxviii. ubi legitur quod preccepit dominus ut fumum facerem ut videret tunicam hyacinthinam. i. purpuream: quam intrabat sanctuarium: in qua pedebat tintinnabula aurea et malagranata. Tunica hec significat celestem conversationem. tintinnabula predicacionem. et malagranata opera perfectioris et exempla virtutis: quibus debet ornari verbum dei predicantes. Secundo sequitur magna utilitas audientibus: quia ut dicit beatus Gregorius: scriptura diuinitus inspirata est utilis ad docendum. et bene utilis quia cor induratum peccatis mollicicat et inclinatur ad penitentiam et correctionem. Unde legitur in vitis patrum: cum quidam quereretur ab abbate Johanne de duritia cordis. Respondit. Quid durus lapide? quid mollius aqua? et tamen sepe cadendo lapidem penetrat. sic verbum dei cor durum aperit ad timorem dei. Ex predictis igitur patet quod illi qui docent alios: et dei verbum predicant relinquant et dant eis verbo bonum exemplum et perfectum. Ideo beatus Paulus istud consulit Tito discipulo suo scribens ad Titum. cap. iij. In omnibus te ipsum prebe exemplum bonorum operum in doctrina. Apparet igitur secunda clausula.

Tertia clausula sic declarat. Nam dicit. beatus Augustinus. de patientia. Patientia hominis est qua mala equo animo toleramus. id est sine perturbatione tristitie ut ad meliora perue-

niamus. Ex quo patet quod tribulationes debemus patienter sustinere: et ad sustinendum exemplum alios inducere: cum labor sit paruum: et remuneratio magna. Et ratio est: quia videmus quod labor paruum et fructus magnus: maxime inclinatur laborantem: et specialiter quando laborator attendit ad honorem suum: quia ut dicit Seneca epistola. lxxvii. generosos animos labor nutrit. laborantem si recules paruum esse posse: non est viri timere sudorem. hec ille. Nos igitur christiani qui honorem non terrenum: sed eternum expectamus: ideo exemplo sanctorum virtuose et cum patientia tribulationes sustinere debemus. ideo scribit Iacobi. v. Exemplum accipite fratres eritis mali: et longanimitatis et laboris et patientie prophetas qui locuti sunt in nomine domini. De hoc habemus exemplum in sacra scriptura. ij. macha. vi. de illo eleazar qui pro obseruatione diuine legis multa tormenta patienter sustinuit: et ultimo interfectus fuit. et dicit ter. Iste quidem hoc modo vita decessit: non solum iuuenibus sed et vniuersae genti memoriam mortis sue ad exemplum virtutis et fortitudinis dereliquens. Apparet ergo tertia clausula et persequens tota regula assumpta. Modo predicta nostro proposito applicanda: christus qui pro nobis pie ac clementer passus est: per dicta tria perfecte habuit et offendit: sicut dicit beatus Petrus in epistola hodierna. Primo sancte et sine peccato vixit.

Secundo veritatis doctrinam docuit. Tertio patienter omnem tribulationem sustinuit.

Primo dixit quod fuit et vixit sine peccato. Ita dicit beatus Petrus in epistola hodierna. Peccatum non fecit: nec inuentus est dolus in ore eius. Secundo dixit quod veritatis doctrinam docuit. Matthaeus. xxij. docebat eos de regno dei. et Matthaeus. xxij. scribitur quod iudei dixerunt sibi. Magister scimus quia verax es: et viam dei in veritate doces. Tertio dixit quod tribulationem patienter sustinuit. ita dicit beatus Petrus in epistola hodierna cum malediceretur non maledicebat. Cum pateretur non comminabatur. tradebat autem iudicari se iniuste. qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum. Ex antedictis igitur formetur ratio talis: et concludatur sic thema. Iustus passus est pro nobis: vobis relinquit exemplum. scilicet sancte vixit: exem-

192.
191.
195
polianores

152

Dñica. I. post octa. pasche.

plam sancte doctrine: et exemplū scitē pa-
riētie. In quibus verbis ostēdit beatus
Petrus apostolus duo:

Primo q̄ oēs tenemur deum amare cor-
dialiter. ibi. *Chriſtū* passus est p̄ nobis.
Secūdo q̄ oēs imitatur ad eū imitandus
perfecte seu perseverāter. ibi. *Vobis* re-
linquens exemplum.

Prima pars:

¶ Dixi primo q̄ oēs te-
nemur deū diligere cordialiter: q̄ passus
est pro nobis. nō pro angelis. Ratio est.
videmus manifeste q̄ duabus de causis
aliq̄s tenet et consuevit aliā diligere.
Primo ratione parētie et attrinētie.
Secundo ratione amicitie et benivo-
lentie.

Sic etiam p̄pter ista duo nos tenemur
christū diligere. Causa attrinētie: q̄ ipse
est pater noster vt̄ habetur *Matt̄. xiiij.*
Patrē nolite vocare vobis super terram.
vñus est em̄ pater vester qui in celis est.
et non solum pater: imo etiā frater noster
Frater em̄ ⁊ caro nostra est. *Gene. xxxvii.*
Si em̄ filius naturaliter amat patrem a
quo habet partem corporis: quātomagis
nos amare debem⁹ deum qui corp⁹ ⁊ ani-
mam nostram ex nihilo fecit. vñ *August.*
Diligendus est genitor: sed p̄ponendus
est creator. Et quia timor p̄cedit ex amo-
re: ideo si eū volumus diligenter et finali-
ter diligere: debemus timere eū offende-
re vel contristari. quia em̄ sumus certi q̄
peccauimus: et nescim⁹ si de⁹ nobis pec-
cata remisit: q̄ scribitur *Ecc̄. ix.* nescit
homo vtrū amore an odio dign⁹ sit. *Exē-*
plum in v̄tis patris de quodam sancto pa-
tre: q̄ cum videretur timere in morte: que-
sierāt ab eo fratres an timeret. et ipse re-
spondit in hūc modū. fratres seruavi mā-
data dei iuxta posse meū. sed homo sum
et nescio vtrū placuerūt opera mea deo:
et ideo non sum secur⁹ donec veniam an-
te eum. Apparet ergo qualiter tenemur
deū diligere. vñ *Cassiodorus* super illud
ps̄. Dulcis ⁊ rectus dñs. ita inq̄t. Cū au-
dis q̄ dñs tuus dulcis est: attēde quē di-
ligas. cū audis q̄ rect⁹: attēde quē time-
as: vt̄ amoret timore dei excitatus legem
eius custodias.

¶ Secūdo dixi q̄ tenemur xp̄m diligere
p̄pter beneficia charitat⁹ que nobis ostē-

dit: quia seipsum pro nobis in precū no-
stre redēptionis dedit. vñ *Bernard.* Ecce
dñe q̄ me fecisti: debeo me amori tuo to-
tū. hec ille. Unde videm⁹ manifeste q̄ si-
cut lignū quantūcūq̄ frigidum vel aquo-
sum sit: si apponaf ī fornacem vel cubano
succenditur. sic nec cor est ita tepidū vel
indeuotum: quod si ponatur in fornace
amoris dei: et intueatur quantum in pas-
sione nos amauit: quod non accenda-
tur ad amandū ipsum: et roboret ad susti-
nendū labores et tribulationes p̄ eo. q̄
nihil est qd̄ nos ita animet ad sustinēdas
talia. Vñ in huiusmodi exemplū legit̄ in
historia tripartita q̄ *constantinus* signus
crucis faciebat p̄ferre suo exercitū pro
imperiali signo: vt̄ militib⁹ pugnantibus
robur passionis xp̄i memoria daret. Ideo
dicit beatus *Bern.* super cantica. Sup̄ oia
reddit te mihi amabilem bone iesu calix
passionis quē bibisti: opus nostre redem-
ptionis. hec ille. Apparet ergo q̄ omnes
obligamur xp̄m diligere cordialiter. ⁊ hec
quantū ad primum.

Secūda pars:

¶ Dixi secūdo q̄ oēs imi-
tatur ad ipsum imitandū. cū dicitur:
vobis relinquēs exemplū. *Christus* enim
volens nos dirigere ad vitam eternam ⁊
adducere: viā nobis ostendit non solum
verbo: sed etiā exemplo. *Job. xiiij.* Exēplū
em̄ dedi vobis vt̄ quē admodū ego feci:
ita et vos faciatis. Ostēdit aut̄ nobis du-
plicē viam non solum verbo: sed facto et
exemplo. Vñ humilitatis: et viam chari-
tatis. de primo. Dicitur a me: q̄ mitis su⁹
⁊ humilis corde. *Matt. xj.* ideo bt̄us *Paulus*
ad *Ephē. v. dic.* Ambulate in dilectio-
ne: sicut et xp̄s dilexit nos: et tradidit se
metipsum p̄ nobis. Ideo legit̄ in histo-
ria scholastica. lib. viij. de *Gregorio* na-
zanzeno: q̄ cū vocatus esset apud constā-
tinopolim ad docēdū ecclesiā dei: multa
excellēter docebat sb̄is: plura erēplis ⁊
nihil imparet qd̄ ipse pri⁹ nō faceret. Itē
ibidem de *origene. vj. li. cap. iij.* d̄ q̄ cum
ipse in theologia legeret: dicebatur de eo
hic est ille bonus doctor: qui talem hab⁹
vitā qualem doctrinam: et quale factum
tale verbū. Item de *iulio cesare* q̄ nunq̄
dixit militib⁹ suis. ite. sed venite: eos p̄e-
cedens in strenue agendo. In decretis

origenis

di. in. r. cap. de quibus. ¶ exēpla sancto
rā tam in scripturis q̄ in factis sunt reco:
danda. Sicut exempla peripicaciter re:
cordamini. ij. q. vii. ca. cum pastoris. dicit
Bregio. q̄ vita pastoris in exemplo debet
esse discipulis. q̄ rō sana exemplis est pre:
ponenda. disti. ix. sana. Sana quippe rō
etiam exēplis antepōnda est. Narrat ya:
lerius lib. vi. de theodoro cyreno / cui: cū
lismachus rex iussisset eū crucifigi: rīdit
Terribilis sit hec crux purpuratis tuis:
mea quidē nihil interest humi an sublime
putrescā. vnde. s. machab. xij. legitur de
simone q̄ dixit. Dorū gratia. s. legū r̄ san:
ctoz / perierunt oēs fratres mei. r̄ nūc nō
mihi p̄tingat parere aie mee in omni tē:
pore tribulationis. Dicit plato q̄ ideo fe:
cit deus mundū sensibilem: vt oculus ho:
minis respiciens timeret potentia: reue:
reref sapientia: imitaret bonitatem.

¶ Dominica prima post octauas
pasche. Sermo. ij.

Eccatis mor

tui / iusticie viuamus. s.
Per. ij. c. De numero illoz
qui viuūt r̄ moriunt in pre:
senti vel in alia vita.

Quidam sunt qui viuunt vite.

Quidam sunt qui viuunt morti.

Quidam qui moriuntur morti.

¶ Primo quidā sunt r̄c. Isti sunt qui in
hac vita viuūt in gratia dei: que est vita
aie. Ro. vi. In nouitate vite. i. gratie au:
bulemus. r̄ Johā. x. Ego veni vt vitā ha:
beant. i. gratiā. Tales qui sic viuūt vita
gratie in presenti: si perseverent uiuent
vite eterne. hoc est post istam habebunt
meliorē. de qua Sapien. v. Iusti in per:
petuum uiuent r̄c.

¶ Secūdo sunt quidam qui viuūt mor:
ti. hoc est in peccato mortali: quod pec:
catum morti comparat. Sapien. s. Deus
mortē non fecit. i. peccatus. Et ratio pōt
esse quare cōparatur morti: qz inter pec:
catum r̄ mortem est similitudo. In mor:
te naturali primo corpus distēperat. se:
cūdo corpus infirmat. tertio corpus mo:
ritur. quarto a verbis cōsumit r̄ sepeli:
tur. Talis processus inuenit in peccato.
Nam primo aia distēperat per rētatio:

nem r̄ cogitationē in peccato. Secundo
infirmatur per delectationē concomitan:
tem cogitationē. Tertio aia morit per cō:
sensū delibēratū. Quarto sepelit p̄ opus
et consuetudinē malam. Sic peccatū in:
trat in anima: sicut mors intrat corpus.
Inuidia diaboli p̄tini venit in mundū:
r̄ per peccatū mors. Etia p̄ vnum homi:
nem peccatū in hunc mundū intrauit: et
per peccatū mors. Ro. v. Tales qui viuūt
morti. i. in peccato: moriunt morti. i. pe:
ne eterne: que pena vocatur mors teste
beato Gregorio lib. ix. moral. Volendo
(inquit) modo sit miseris mors sine mor:
te: finis sine fine: defectus sine defectu.
qz hec mors semper viuūt: finis semp in:
cipit: defectus deficere nescit: mors perit:
mit: et non extinguit. dolor cruciat: et
nullatenus furorē fugat. flamma combu:
rit: sed tenebras non excutit. Istas
quattuor differentias viuoz r̄ mortuo:
rum considerans. Pet. apostolus dat vti:
le documētum in verbis assumptis. Pec:
catis mortui / iusticie viuamus. hoc est dī:
ctum / qui moriuntur peccatis: iusticie vi:
uunt. hoc est viuunt vite: cum iusticia s̄
quidē anime vitā. Ergo peccatis mortui /
iusticie viuamus. In quibus verbis duo
ostenduntur.

Primo anime monitio salutaris. peccas
tis mortui.

Secūdo anime exaltatio singularis. iusti
cie viuamus.

De vtroq; prosequendo primo agetur de
vita et postmodū agetur de morte.

Prima pars.

Quantū ad primum.

In scripturis vita multiplex inuenitur:
quoniam est

Vita naturalis animatozei.

Vita mūdialis modice reuicē.

Vita culpabilis r̄ defectuosa.

Vita moralis r̄ fructuosa.

Vita claustralis cum spiritali iocundī:
tate.

Vita eternalis cū firma securitate.

¶ Prima vita naturalis r̄c. Ista diuidit
in tres ptes. vñ quedā creature corporas:
les sunt que viuunt vita vegetatiua: quo:
rum vita est crescere. Istō modo viuunt
omnes plante / et arbozes: in quibus est
anima vegetatiua. Item sunt creature

178

Dñica in octa. pasche.

que viuūt vita vegetatiua et sensitiua/ sic
cur aues et animalia bruta. quedā sunt ani-
malia que viuūt illa duplici vita iā dicta.
etiam viuunt vita rōnali sicut hoīes. et de
ista vita h̄c Deū. ij. Inspirauit in faciē ei⁹
spiraculū vite: et factus est hō in aiām vi-
uentē. Sed p̄t queri quare hoīes in pu-
ima etate diutius uiuebāt q̄ nūc. Rōnes
vide in sermone. sunt nouissima hoīs pe-
iora priozib⁹. dñica. iij. in quadragesima.
¶ Scōda vita mūdialis. talis vita est sicut
pugna militaris: sicut ventus circularis:
sicut fugor vapor maris: sicut punctus li-
near⁹. P̄tio vita ista sicut pugna Job. vij.
Militia est vita hoīs sup terrā. Sup quo
verbo loquit br̄s Ambro. Tantis malis
vita ista repleta est: vt i cōparatione ei⁹/
mors remediū putetur esse: nō pena. Nā
ideo breuē ipam fecit deus: vt molestie
eius: q̄ prosperitate vinci nō poterāt: tē-
poris eriguitate finiretur. Nā dicit sc̄tus
Job. Militia est vita hoīs super terram.
Vita ista militia siue pugna. Si quidē hō
in triplici loco habet existere tripli. In ce-
lo existit in statu leticie: in inferno in sta-
tu tristicie: in mundo in statu militie. In
inimici mūdus caro diaboli cōtinue nos
impugnāt: ergo sobrie iuste et pie viuam⁹
in hoc seculo. ad Titū. ij. Sobrie p̄tra car-
nis voluptatē. iuste cōtra mūdi cupidita-
tē. pie cōtra diaboli potestātē. Item vita
mūdialis est sicut ventus circularis. Iste
vētus circularis seu turbinis: qui rē quā
agitat: quōq; ad magnā distantiā eleuat et
exaltat: sed ille ventus deficit cito et euas-
nescit: et illa res sic agitata a vento: cadit
ad terrā. Sic moraliter iste ventus est vi-
ta presens: que cū tpe arcūfertur. nam de
die trāsit ad noctē: de nocte iterū ad diē:
de mēse ad mēsem: de anno ad annū. Tē-
poralis est ista vita: ideo cū uento tran-
sit. Ehemēto dñe: q; vntus est vita mea. Job
vij. Quōq; accidit q̄ multi p̄secularē puz-
dentia in hac vita in diuitiis et honorib⁹
exaltātur. sed certū est q̄ talis vētus cessa-
bit aliq̄ et satis breuiter. vñ Aug. in ser-
mone de die nouissimo. Necessē ē (inq̄t)
vt moriamur. Pena certa est. pena mor-
tis: hora incerta quā nescimus. Iste vē-
turbinis incert⁹ est: q; nescit quātū dura-
bit: iō eleuati et exaltati ad diuitias et ho-
nores decipiuntur: q; per mortē cito cadūt
ad terrā. de quib⁹ Job. xij. Erunt sicut pa-

lee ante faciē vēti: et sicut fauilla quas dis-
pergit. Itē ista vita sicut vapor: ac. Jaco-
iij. Que est vita v̄ra? Vapor est ad modū
cū parēs: et deinceps exterminabit. Que
est vita: v̄ra: fragilis. labilis est em̄ sicut
vitru pulchrū qd̄ de facili frangitur. Que
est vita v̄stra? R̄ndēc̄ immediate vapor: su-
mus seu nebula trāsitoria: breuis ad mo-
dū vaporis. Defecerunt sicut fumus dies
mei. in ps. Hippocrates in prin. aphoriz⁹
moy. Vita breuis: ars nō longa: tps autē
acut⁹: experimēt⁹ fallar: iudiciū autē diffi-
cile. Deinceps exterminabitur. Iste est fis-
nis vite: qm̄ exterminare est extra termi-
nos vite ponere: quod fit per mortē. Res-
citaf in historia barlaā q̄ quidā hō trās-
iens per quandā siluā fugiebat a faciē cu-
iusdā draconis: et p̄e timore alcēdit quā-
dā arborē: et respiciens subitus vidit foueā
profundā valde: in qua erat draco terribi-
lis. Itē ad radicē arboris vidit duos mu-
res: vnū albū et vnū nigrum: qui cōtinue
radicem arboris corodebāt. In fouea vi-
dit magnū ignē. Cōsideras ergo radicem
arboris: vidit quattuor capita serpētū
radicē arboris consumētia: plerius oculos
eleuās superius: vidit de ramis distillare
modicā mellis: q̄ totaliter oblitus pericu-
lū in quo erat: cepit comedere de illo ro-
re melliflū multū auidē: et subito corro-
sa radice a murib⁹: cecidit in foueā: in os
draconis: et in ignē. Moraliter applican-
do hō in silua est quilibet viuēs i hoc mū-
do maligno. draco seynicornis ipsum in-
sequēs: est mors corpis p̄tinue insequēs:
et finaliter cōprehēdēs ipm̄. mel distillās
est modica delectatio huius mundi. mus
albus est dies: mus niger est nox quibus
vita presens cōtinue consumit. quattuor
capita aspida sunt quattuor q̄itates ele-
mētōz v̄t pote calidū et frigidū humidū et
siccū ex quibus cōponit̄ homo. quid seq̄-
tur: finaliter cū quis delectat̄ mellea dul-
cedine huius mūdi: subito cadit arbor. i.
vita hoīs: et homo cadit in foueā seu bar-
rātū inferni et dānatur. ergo vita vapor
trāstoriz⁹ nimis breuis. Cui alludit illud
Sap. ij. Frigidū est cū redio est tēpus vite
nostre. et sequit̄. Trāsit vita n̄ra tāq̄ ve-
stigiū nubis. vñ Aug. Vita ista dubia vis-
ta incerta erānosa: quā honores tumidat̄
dolores exterminat: ardores excecant: a-
ra morbidat̄: esse infat̄: ieiunia macerat̄

eliores benebam
in in p̄t etate

in serua. 1010

129. 130. 131

in para dita nra

loci soluit: sollicitudo coarctat: securitas
 heberat: diuitie iactat: paupertas denigrit:
 iuuentus erollit: senectus incuruat: infir-
 mitas frangit: meror deprimitt: et post hec
 oia mors interimit: vniuersis gaudijs si-
 ne impones: ita vt cu esse desierit nec fuisse
 putet. ¶ **3^a** Vita ista vt punctus se hz ad
 linea sine pportione. ita magis vita pres-
 sens ad futurā sine pportione: qm ista cū
 sine: futura autē sine fine. De ista vita sic
 postillata loquit sc̄tus Job sui lib. xiiij. c.
 Nō natus de muliere breui viuēs tpe ꝛc.
 Fr̄e Aug. li. solilo. O vita fallax ⁊ ymbra-
 tica: plena laqueis multis: nūc gaudeo:
 statim tristor: nūc vigeo: statim infirmor:
 nunc viuo: statim morior: nunc felix: sta-
 tim miser: nunc rideo: statim fleo: hinc
 tremor: hinc timor: hinc fames: ide sitis:
 hinc calor: hinc frigus: hinc languor: in-
 de dolo: exuberat: subsequitur inopinata
 mors: q̄ mille modis miseris hoies rapit
 et cōcludit: adiuua me fortitudo per quā
 subleuor: succurre mihi virtus p quā susti-
 neor: veni lux p quā video: appare gloria
 per quā gaudeo: appare in quā ⁊ viuam.
 ¶ **4^a** Tertia vita principalis culpabilis ꝛc.
 Ista est vita maloz: vita hoim pctoz: que
 aie multū dē esse periculosa: qm ipsam se-
 quitur periculū mortis. nā de talibz scriptū
 est in ps̄. Descendēt in infernū viuētes.
 Similes sunt totaliter seruitozibz dñoz ⁊
 patrūfamilias qbz de sero daf modicū de
 candela cū quavadāt ad lectū cū lumine.
 accidit q̄ tales fatui seruitozes in vigilan-
 do ⁊ trufando expendunt illā candelā mo-
 dicā: intātū q̄ sine lumine vadūt ad lectū
 et in tenebris. Moraliter p̄familias de
 p̄: qui hoibus seruitozibus suis dat mo-
 dicū de cādela: modicū deuita presenti ac-
 cōmodat ⁊ prestat. s. Eldre. ix. c. Facta est
 depctatio nostra ad dñm deū nostrū: vt di-
 mitterent nobis reliq̄e: et daret par illū
 in loco sc̄to eius: ⁊ illuminaret oculos no-
 stros deꝝ nosster: et daret nobis vitā modi-
 cam. Ista est candela modica data nobis:
 cū qua pergamus ad lectū paradisi: s; nō
 nulli qui istā cādela expēdūt in malis vst-
 bus: vt p̄ote in vitijs ⁊ pctis: intātū q̄ si-
 ne lumine gratie vadūt ad lectū inferni: q̄
 poterāt dicere. In tenebris strauit lectulā
 meū. Job. xvij. Super tales veniet mors
 sup illos: vt descendāt in infernū.

¶ **4^a** Quarta vita moralis grata ⁊ virtuosa:

quā ducunt iusti electi ⁊ boni. Ista vitam
 optabat patriarcha iacob: q̄ dicebat filijs
 suis. Emitte nobis necessaria: vt possim
 viuere. Sc̄n. xliij. In quibus verbis osten-
 dātur tria q̄ requirunt ad istā vitā habē-
 dam et possidendam. vt p̄ote

Morus p̄ueniens. emitte nobis.

Virtus superueniens. necessaria.

Fructus p̄ueniens. vt possim viuere.

¶ **1^a** Prīmū ꝛc. In istis vmpotionibz rēpōali-
 bus mercator: dat qd suū ē: vt accipiat qd
 suū nō est. Sic suo mō qlibet in receptio-
 ne: q̄ est receptio gr̄e: d; facere qd i se est:
 et se disponere quatenꝝ faciat se dignū vt
 deꝝ gratiā sibi infundat offerēdo bonā vo-
 lūtatē: bonū p̄positū. Apoca. iij. Quadeo
 tibi emere a me aurā ignitū p̄batū: vt lo-
 cuples fias. Dispositio em̄ p̄ncipalis i ho-
 mine ad hoc q̄ sit dignꝝ gr̄a: cōsistit i duo-
 bus. In declinare a malo: et in facere bo-
 nū. Cōsistit declinare a malo: in auferens
 do culpā: que cōtrariat gr̄e. nec p̄nt stare
 simul. Nolo morē pctōis: s; magis vt cō-
 neytat ⁊ viuat. Anteq̄ deꝝ infundat gr̄a-
 tiā necesse est q̄ simꝝ mortuū pctō: si iustis
 cie cupimꝝ viuere. ¶ **2^a** Itē requir̄ virtꝝ sup-
 ueniēs: q̄ sequit nobis necessaria. Dicūt
 astrologi q̄ anteq̄ infans dē eē viuat op̄s
 et est necesse q̄ qlibet planeta in suat sup-
 eū p̄ vnū mēsem: ⁊ sic natꝝ septimo mēse
 pōt viuere: p̄ eo q̄ tūc septē planete per
 ordinē fluxerūt. Sic moralr necesse est q̄
 in nobis septē: hoc est vniuersitas virtutū
 op̄erē in nobis anteq̄ infundat vitā gra-
 tie i nobis p̄sertim ⁊ maxime cōpūctio la-
 chrymarū: seruz dilectionis: sacramentū
 refectōis: dulcor deuotiōis: dolor cōpas-
 sionis. Pr̄io necessaria ē cōpūctio lachry-
 marū: dolor interior de pctis: ⁊ vocatꝝ cō-
 tritio. Nemp̄ pisces diu sine aqua viuere
 nō p̄nt. sic hō nō pōt vitā gr̄e obtinere si-
 ne d̄ritione: sine lachrymarū cōpūctioe.

In ps̄. scriptū est. Deꝝ vitā meā annūcia-
 ui tibi: posuisti lachrymas meas in cōspe-
 ctu tuo. Sc̄do necessariꝝ ē seruz dilectio-
 nis. Sine calore nihil naturalr viuere po-
 test. In signū huiꝝ: cor qd est in aiali p̄in-
 cipū vite p̄cipue abūdat i calore. Sic mo-
 raliter non datur vita gratie hōi sine cha-
 ritatis calore: sine dilectione: sine amore
 dei et p̄mi. Aug. lib. cōfessionum. Scio
 aia mea q̄ amor est vita tua. et. s. Job. iij.
 Qui nō diligit manet i morte. ergo nō est

dispositio ad gratiam

*vt affluat caritas
vita infans*

*cor habundat
calore.*

Dñica. I. post octa. pasche.

vita sine dilectione. Item necessarium est ad vitā sacra rē. Ros descēdēs de celo est cā vite in plātis. sic bona deuotio in hoīe vitā gratie impetrat i eodē. De brō iohāne baptista legif q̄ viuebat de melle silue stris: et designat bonā deuotionem et nō fictā. in multis em̄ hoīb⁹ pctōibus est silue stris et amara licz bonis et iustis dicat dulcis. Itē dolor cōpassionis: pietas et miā: siue cōpassio / multū disponit ad obtinendū gratiā vite. Prouer. xj. Clementia pparat vitā. r. c. xxij. Qui pronus est ad miām benedicef. ¶ Itē tertio sequit fructus pueniens: vt possimus viuere. fructus vite gratie est vita eterna: de qua statim dicef. ¶ In quinto loco est vita claustralis: de q̄ ap̄la loquit claustralis? Colob. iij. Adortui estis: et vita vestra abscondita est cum xpo. Adortui religiosi sunt pctō et mūdo: et viuūt xpo: quoz vita est xps: sicut dicebat ap̄la ad Philip. s. Adibi viuere xps ē et mori lucrā. Felix vita religiosa: qz pura dū mori mūdo: et qz viua cū mori pctō. Itā vita abscondita est viatorib⁹: q̄ in hac vita presenti peregrinant in corpore. Si quidē vita grē abscondita est viatorib⁹: qz nescit hō an sit dign⁹ odio vel amore. Itē vita glorie etiā abscondita. i. ps. De magna multitudo dulcedinis tue dñe: quā abscondisti timētib⁹ te. Item vita claustralis abscondita est cum chusto.

¶ Sexto vita eterna: q̄ vocaf terra viuētū. vñ Aug. li. de simbolo. In illavita nō est luctus: nō est lassitudo: non est infirmitas: non est fames: nulla sitis: null⁹ estus: nulla corruptio: nulla indigētia: ergo illic fratres festinate vbi semp viuatis. Nepe vita si diligif: ibi acquirit vbi nulla morte finif. Aug. in quadā epla. In natura rerū sunt aliqua que diutissime viuūt: sicut palma inter arbores. sicut elephas inter bestias. sicut phenix inter volucres. sic brī in perpetuū viuūt. Nūq̄ beati mortē nature culpe et pene videbūt nec sustinebūt. ibi em̄ fons vite qui de⁹ est. fons aque salictis in vita eterna. Illius vite stat⁹ nec cogitari pōt: nec dici. vñ Anselm⁹ scribēs sorori sue loquit per hūc modū. Null⁹ ibi luctus: nullus dolor: nullus timor: nō tristitia: nō discordia: nō inuidia: non tribulatio: nō tentatio: non aeris mutatio: vel corruptio: nō adulatio: nō detractio: non egritudo: nō senectus: nō mors: non pau-

peras: nō nor: nō tenebre: nō edendū: nō bibēdū: nō dormiēdi necessitas: ibi fatigatio nulla. ergo ponif quid est: ibi venerabilis Anselm⁹. Ibidē summa leticia: summa tranquillitas: summa securitas: summa dilectio: summa pulchritudo: omnis boni plenitudo: summa requies: summa felicitas: vera sanitas eterna vita. Ad quam nos perducit iesus xps rē.

¶ Dñica p̄ma post octa. pasche. Ser. iij.

Itē vnum ouile et vnus pastor.

Johā. r. In sacrosancto eloq̄o vnitas in triplici differētia reperitur. scilz

- Vnitas increate diuinitatis.
 - Vnitas commendate simplicitatis.
 - Vnitas aggregate communitatis.
- Prima pars.

¶ Prima vnitas est in deo: in quo est vnitas summa et idiuidua vnitas. s. Joh. v. Tres sunt q̄ testimoniū dāt in celo rē. et hi tres vnū sunt in essentia. Et qualiter de vnus? Itē vnus in dignitate: vnus in raritate: vnus in charitate: vnus in prāte. ppter primū est: ppter scdm est: ppter tertū est: diligēdus: ppter quartū est: formidādus.

Primo vn⁹ est altissim⁹ creator: oipotens et metuēdus nimis. Eccl. s. et qz singulariter vn⁹: dz pie ceteris honorari. Itē vn⁹ in raritate: qz vn⁹ est a scdm nō hz. Eccl. iij. Sillis aut phenici: q̄ in sua specie vnica repif. Itā vnitate cognouit brīs August. cū dic̄ et p̄stef i. li. solilo. Cognoui (inquit) te vnū deū verū eternū oino simplice: idiuisamez naturā: patrē a nullo: filiū a prē: sp̄m scdm pariter ab vtroqz: semper deū trinū et vnū: solū deū verū oipotētē vnū vniuersoz pncipiū. Cognoui te vnū lumen: vnū solē: vnū patrē: vnū vitā: vnū bonū: vnū pncipiū: vnū finē oim creaturā. Itē vn⁹: qz clar⁹: idē p̄ciosus: idē p̄feruādus. Itē vn⁹ in charitate. vñ nō solum vnitas triū psonarū i deo ē rara: sicut dictū est: imo ē etiā chara: qz charitas dicitur chara vnitas. Itā chara trinitas psonaz in deo nō excludit ab eētia simplice vnitate: imēditate: eternitate: imutabilitate: imo magis includit. Itē vn⁹ in charitate simplr diligit omnē creaturā. Diligit oia

in diuinitate

21

fo. 9

que sunt: et nihil odisti eorum que fecisti. Sap. 17. c. de isto vno loquitur ap[osto]l[us] Ephe. iij. ca. An[te] de[um] et p[ro] o[mn]i[bus]: q[ui] est sup[er] o[mn]es excell[entia] dignitatis: et p[ro] o[mn]ia p[re]s[ent]ia maiestatis: et i[n] o[mn]i b[us] infusione[m] gr[ati]e et veritatis. It[em] vnus in p[re]s[ent]e. vn[us] sol[us] et n[on] plures: q[ui] null[us] ap[er]t[ur]e pellare p[otes]t: cu[m] sit sol[us] d[omi]n[us]: sol[us] altissim[us]. Audi isrl[ael] d[omi]n[us] de[us] v[est]r[us] de[us] v[est]r[us] est. Deut. vj.

Secunda pars.

G Secunda vnitas com[un]e

date simplicitatis: q[ui] vnitas reperit i[n] viro bono et iusto: q[ui] multu[m] laudat et com[em]dat. Ista vnitas icludit multa moralia bona: sicut veritate[m] integritate[m] stabilitate[m]. P[ri]mo ista vnitas icludit veritate[m] et excludit o[mn]i[m] falsitate[m]. Na[m] talis vir vn[us] qualis est i[n] corde: talis est i[n] ope. qualis interi[us]: talis exteri[us]. q[ui]s i[n] app[ar]etia talis i[n] exist[en]tia. o[mn]ia q[ui] sunt i[n] eo vn[us] sunt: et ad vn[us] sine te[m]p[or]e d[ur]t: et nu[m]q[ui]d p[er] fallacia[m] aliud et aliud ostendit. No[n] sic est vir fact[us] et hypocrita vn[us]: im[mo] no[n] falsus: alii i[n] corde alii i[n] ope. alii i[n] app[ar]etia alii i[n] exist[en]tia. q[ui] sicut dicit b[eat]us Aug[ustinus]. q[ui]quis app[er]t videri q[uo]d no[n] est: hy[po]c[ri]ta p[ro]c[ur]a est. v[er]o Petrus d[omi]n[us] d[omi]n[us] a se. Hypoc[ri]sis secretu[m] viscus. venenu[m] latens: subtile mal[um]: tinea sc[ri]ptur[is]. hypoc[ri]sis secura simulat: p[er]sp[er]a fallit: cariosa me[n]itur. It[em] vnitas simplicitatis icludit integritate[m]: excludit d[omi]n[us] duplicitate[m]. talis vir vn[us] hoc est indiuisus: q[ui] diuisio e[st] cu[m] guerre: vnio pacis. ij. Reg. xvij. Vna viru[m] tu q[ui]ris: et o[mn]i[us] p[ro]p[ter] erit i[n] pace. It[em] talis vnitas icludit stabilitate[m] p[er]s[er]uetate[m] et firmitate[m]. Na[m] talis vir vn[us] et simplex iustest stabilis co[n]stans et fortis. v[er]o salomon Eccl[esi]as. vij. Viru[m] de mille vn[us] repperi. vir d[omi]n[us] a d[omi]n[us] tute. Talis vnitas facit ho[m]i[n]em virtuosum. res eni[m] diuise non sunt ita firme sicut q[ui] sunt cont[ra]cte i[n] vn[us].

Tertia pars.

G Tertia vnitas p[ri]ncipalis

is et. Ista est vnitas sacros[an]cte[m] m[er]itis ecclesie: vel vnitas sacre religio[n]is. vnitas i[n] qua[m] aggregata ex multis p[er]sonis: de qua vnitate Lan. vj. Vna e[st] colu[m]ba mea. i. ecclesia. Na[m] sicut plura me[m]bra simul i[n] terra faciunt vn[us] corp[us]. sic plures p[er]sona[m] fideles faciunt vn[us] ecclesiam. sicut ap[osto]l[us] scribit ista similitudine[m] Roma. iij. Sicut i[n] q[ui] i[n] vn[us] corp[us] multi me[m]bra habem[us]: ita multi vn[us] corp[us] sumus i[n] x[rist]o. Corp[us] ecclesia: caput x[rist]us: me[m]bra

fideles. Ista vnitate[m] i[n] ecclesia seta[m] p[ro]stitu[n]t vna fides: vna spes p[ri]mox: vna charitas a[ng]lo[rum] vn[us] pastor o[mn]iu[m]: vn[us] baptisma fides l[ib]e[ra]: vn[us] sacram[en]tale p[er]uini. q[ui] p[ro]cludam[us] audacter q[uo]d ecclesia catholica e[st] vna tunica p[ro]ciosa: vna ciuitas luminosa: vna colu[m]ba amoro[sa]: vn[us] celu[m] stellatu[m]: vn[us] repl[us] fundatu[m]: vn[us] ouile vallatu[m]. P[ri]mo vna fides et. Vna est fides catholica: vna fides me[n]tu[m]: et pietas actionu[m] i[n] collecta. It[em] vna spes. Vocari estis i[n] vna spe vocatio[n]is vestre. Ephe. iij. It[em] vna charitas charitatis: q[ui] sic fecit ho[m]i[n]em deo charu[m] q[uo]d ex deo et ho[m]i[n]e factu[m] est vn[us]. Ista tria sunt tria bernacula illa: de q[ui]bus Mar. xvij. Faciamus hic tria tabernacula. tibi vn[us]: moyses vn[us]: et helie vn[us]. It[em] ecclesia est vna tunica i[n] co[n]suetis desup[er] co[n]texta p[er] totu[m]: q[ui] diuisa no[n] fuit: figura[m] ecclesie[m] que scindi no[n] potest. It[em] est vna ciuitas de qua Esa. iij. Ciuitas solis vocabit[ur] vna. Ciuitas q[ui]s ciuiu[m] vnitas: designas vnitate[m] xpianoy. 3 erro[rum] re grecoy: q[ui] vnitate[m] ecclesie negat: et p[re]t[er] petri plus q[uam] alioy ap[osto]loy nullaten[us] co[n]fir[ma]t. It[em] est vna colu[m]ba: sicut dictum est: Vna e[st] colu[m]ba mea. Lan. vj. It[em] vn[us] pastor o[mn]iu[m]. i. themate. vn[us] pastor. Dic sciendu[m] q[uo]d sicut est de co[r]p[or]e physico: ita e[st] de co[r]p[or]e mystico: sicut p[ro]bat ap[osto]l[us]. j. Cor. xij. Sicut eni[m] i[n] co[r]p[or]e physico mo[n]struosum est videre duo capita: ita i[n] co[r]p[or]e mystico duos pastores. ergo vnus pastor. It[em] q[ui] si sint duo pastores: vel duo p[ri]ncipes: impedit[ur] par i[n] republica. probat q[ui] si aliq[ui]s offendat vn[us]: fugit et vadit ad alteru[m]. sicut anglic[us] vadit ad gallicos. et ad modo impeditur iusticia: et p[ro] co[n]sequens par: q[ui] i[n] iusticia originatur par. q[ui] opus iusticie par. ij. Ad et p[ro]physice scriptus est. Nec pluralitas p[ri]ncipatu[m] bona est: vn[us] ergo p[ri]nceps. ergo vn[us] pastor i[n] ecclesia dei. Tertio et. cer tu[m] eni[m] est orbe esse conuerum: als enim orbis vnus no[n] esset: vt p[ro]bat Aristo. iij. Metaphy. sed ista co[n]uerio no[n] esset i[n] orbe nisi p[er] specificum ordinem creaturaru[m] vnus ab alia: ergo te[m]p[or]alis sub spirituali: et no[n] eccl[esi]a. Co[n]stat cu[m] sp[irit]ualis sit potior et nobilior: tp[er]ali. q[ui] i[n] orbe vn[us] pastor. Quarto co[n]ter p[re]as a deo est. Sap. vj. Data est a d[omi]n[us]o potestas vobis. et ad Roma. iij. Non est potestas nisi a deo. et vtraq[ue] p[re]as sp[irit]ualis et tp[er]alis e[st] a deo: et iste due potestates i[n] vno supposito vnite et conu[n]cte fuerunt.

dyari[us] dr[um] q[ui] d[omi]n[us]

cu[m] vn[us] q[ui] vn[us]

mo[n]struosu[m] e[st] but pastores

op[er]e iust[us] p[er] p[er]

orbis e[st] co[n]ue[n]tus

duo vn[us]

pp[er]o[rum] 118 p[er] 51. 126

v[er]o a d[omi]n[us]o

121 - 122 - 123 - 124 - 125 - 126 - 127 - 128 - 129 - 130 - 131 - 132 - 133 - 134 - 135 - 136 - 137 - 138 - 139 - 140 - 141 - 142 - 143 - 144 - 145 - 146 - 147 - 148 - 149 - 150 - 151 - 152 - 153 - 154 - 155 - 156 - 157 - 158 - 159 - 160 - 161 - 162 - 163 - 164 - 165 - 166 - 167 - 168 - 169 - 170 - 171 - 172 - 173 - 174 - 175 - 176 - 177 - 178 - 179 - 180 - 181 - 182 - 183 - 184 - 185 - 186 - 187 - 188 - 189 - 190 - 191 - 192 - 193 - 194 - 195 - 196 - 197 - 198 - 199 - 200

præs tpatys & spuals cōiunice in vno
postea dūisse

Dñica. I. post octa. pasche.

vt pote in persona melchisedech: qui fuit rex & sacerdos. postmodū diuise fuerunt tpe leuitice tribus: postmodū iūcte fuerūt i vno supposito rpo. de quo scriptū est. Tu es sacerdos in eternū &c. quē vocat melchisedech apłs in epla ad Heb. ca. vii. dicēs. Dic ē melchisedech &c. Eapropf ipm credimus fuisse verū totū orbis monar- cham. q̄ vtrāq; potestātē spūalē et tpalē dī: habuisse: ipō testante qui ait Matth. vlti. Data est mihi oīs prās in celo & i ter- ra. Nec post xpm qui fuit rex et sacerdos: legitm? regnū a sacerdotio fuisse diuisuz: sed vnū iuxta illud. j. Pef. ij. Vos estis genus electū: regale sacerdotiū. et Job. apoc. v. Fecisti nos deo nrō regnū et sacerdotēs. Itē est vnū baptisma &c. vnum baptisma. Ephe. iiii. Vnū quidē ab vnitate materie. Job. iij. Nisi q̄s renat? fuerit ex aqua &c. Item vnum ab vnitate forme Matth. vlti. Baptizātes eos in noie patris & filij et spūscī. Itē vnū ab vnitate finis. Mar. vlti. Qui crediderit et baptiz? fuerit salus erit. Itē in ecclia vnū al- tare: vnū sacrificiū: vnū panis: & vnū corpus multi sumus: oēs q̄ de vno pane / et de vno calice participamus. Item ecclia vna sicut vnū celū stellatū: in qua ecclia sunt luminaria multa: presertim vnū sol: vna luna: & stelle varie in ordine suo. Itē vnū templū: in quo tēplo oēs nationes vnum xpm adorāt: vnā obseruāt regulā: sicut dic brūs Hiero. Itē vnū ouile: de q̄ in themate. Vnū ouile & vnū pastor. Ex h sequitur q̄ insanū est dicere duo capita equalia in xpianitate presidere vt pote i perator: et papa: qm hoc contradicit isti scripture. fiet vnū ouile et vnū pastor. et alibi. scz Zach. iiii. In die illa erit domus vnū: et erit nōmē eius vnū. Etiam h̄ dicit illi articulo. Vnā sanctā ecclesiā ca- tholicā. ergo h̄i dicit. fiet vnum ouile et vnus pastor. Ad p̄mā d̄ esse ingressus canonice ad vnū ouile. Per scōs pbatur prelatus autentic? per vnum pastorem. Quātū ad p̄mā sciēdū est q̄ Jo. x. scri- ptū est. Qui non intrat p ostium in ouile &c. pbat qm hmōi ouilis ostiū ouium est scriptura sacra: q̄ p̄mittebat messiam futurū monarchā & totū orbis pastorē ge- neralē. scz qui sacras scripturas implet: sed ille solus qui scripturas impleuit fuit xps: q̄ sol xps intrauit p ostiū scripturas

iplendo: & oēs alij qui intrauerūt p tectū et regulas fuerūt latrones et fures. Quantū ad scōm pōt queri quis est bo- nus pastor: et que requirunt ad bonū pa- storē. Siquidem bonus pastor habet Gregem pecellere. Gregem defendere. Gregem dirigere. Gregem reficere. Gregem corrigere. Gregem adducere. Gregem agnoscere. P̄mo pastor bonus &c. d̄ em̄ p̄cellere gregē in vita / potētia / iusticia / sciētia / et doctrina. quaten? tantū distet vita sub- ditoz a vita prelati: quantū distant oues a vita pastoz. maxime d̄ p̄cedere in po- tētia: als pastor seu iuder iudicis seu pas- toris non d̄ vsurpare officiū. iuxta sapiē- tem Ecclī. vii. Noli q̄rere fieri iuder: nisi valeas virtute irrūpere iniquitates. Item d̄ p̄cellere in sciētia: q̄tenus sciat seip- sum et subditos gubernare: als nō fit pa- stor. Nota petro dictū est. pasce oues me- as: nūc inunge et tonde. Bern sup cantī- ca canticoz sermone. Narrat valer? ma- rim? de cornelīo q̄ cū sibi offerret hīpas- nia ad regendū recusauit dicens se inuti- lem ad regendū. Sēdo p̄clat? seu pa- stor h̄s gregem p̄tegere & defendere. Jo. x. Bonus pastor ponit aiām suā pro ouib- bus suis. i. vitā. Nempe p̄lat? seu pastor h̄s se opponere p grege sibi commissio cō- tra lupos: h̄ hereticos: p̄tra scismaticos: tyānos si sit necesse exēplo boni pastoz? xpi: qui dedit aiām suā p ouib? suis. Nō sic multi qui hodiernis t̄pibus non resti- stūt: nō p̄tegūt: nō defendūt: imo fugiūt sicut mercenari? videns lupū venientem fugit. ideo venit lupus rapit et dispergit oues. Lupi seculares tyāni rapiūt dis- pergunt grauāt multz modis pplz simplice: et nō est q̄ resistat. nō est qui se opponat. Esa. xxxj. Fugit leo cū concurrat multitu- do pastozū. Talis pastor: fuit rex d̄ anq̄ esset rex: cū esset ouū pastor: sicut h̄ i. j. lib. Reg. xvj. Pascebat seru? tu? prius sui gregem: et veniebat leo vel vlfus: & tolle- bat arietē de medio gregis: et p̄sequebat eos et p̄cutiebat: eruebāq; de ore eorum. Mōdo fili p̄lat? bonus & idone? tenetur ouē sic rapam iniuste tpāl? seu spūal? in- aīa et corpe erigere defendere iuxta posse

de d̄ vni bapma

possunt ee duo capita in xpianitate papa & p̄lat?

ostiu ouilis

Conditiones Reoris @ p̄lati . 29.
fo. 19. 93. 131. 132. 192. 195
Nota fo. 196 . 210

vñ Lhyb. Eadit asina ⁊ est q̄ subleuat eā: cadit aīa ⁊ nō est q̄ curret. ¶ Tertio bonus pastor h̄z gregē dirigere sicut dirigebāt illi pastores: de q̄b⁹ Luc. ij. Pastores erāt i regione eadē vigilātes ⁊ custodiētes vigilas noctis sup gregē suū. S̄z quō diriget aliū q̄ seipm dirigere nescit: quō ceo? ceo prebebit ducatū: nōne ambo in fouea caderēt? S̄t q̄ppe nōnulli q̄ ppt̄ ignorātia magnā i sermonib⁹ ⁊ nouis q̄stionib⁹ populū a veritate abducūt. p̄tra q̄s Jac. ij. Nolite plures magis fieri fratres mei scītes q̄ maius iudiciū sumitis. Nolite appetere cathedrā magistrālē nisi habeatis in vobis sapiētā salutarē. Tales ignorātes pastores maius sumitū iudiciū. hoc est maiorē merētur dīnationē. docet Seneca in lib. de clemē. ad neronē: q̄ turpi⁹ ⁊ cōfusibilis est medico publice noiato ⁊ cui cura sua multa sunt funera: q̄ cuiq̄z alteri imperito q̄ se modicū in talib⁹ introrūmisit. Sic ē de pastorib⁹ ⁊ platis. q̄ fit ex eorū ignorātia aliq̄s error sequat vel fiat i grege sibi cōmisso: p̄fusio extrema sequet eos. Et reuera sic est de multis sicut de quodā medico imperito: q̄ presumpsit h̄re curā de quodā graui ifirmo: quē occidit ex ignorātia medicīne. ⁊ cū de hoc argueret liberos cognitiōs cōparit q̄ fecerat cōtra p̄ncipia artis sue. Cui q̄dā sapiens dixit. O medicē p̄postere egisti: q̄ p̄u⁹ respicere postea curare debueras. ¶ Quarto bonus pastor h̄z gregē reficere duplici pabulo corporali ⁊ spūali. Pastor em̄ d̄: a pascēdo: p̄ eo q̄ ipse conef gregē pascere et fouere pastura eruditōis et spūalis subuertiōis. Eccl. xvij. Qui mīam h̄z: docet ⁊ erudit quasi pastor gregē suū. ⁊ multos q̄ seipos diligētissime pascūt i delictijs multis: de grege tñ pauperrimō modicā curā habentes. Iohel. ij. Abugierūt greges armetos: q̄ nō ē pascua eis. ⁊ q̄s p̄ Ezech. xxxij. Ele pastorib⁹ israel qui pascebāt semetipos. (sequit) Zac comedebatis ⁊ lanis operiebamini. ¶ Quinto pastores habēt gregē corrigere per potētā ⁊ iusticiā. Ad bonū pastorē seu platū p̄tinet corrigere delinquentes. nec hoc ē malicia: sed magis iusticia ⁊ clemētia. S̄z nōnulli plati negligētes i corrigēdo siles dormiēti: de cui⁹ man⁹ cadit bacul⁹ pastor: alis: vt cui⁹ liber dicat qd̄ fuit dictū p̄ncipali pastori. Simō dormis. Mat. xij. Talis plat⁹ seu

pastor negligēs in corrigēdo: d̄: idolū Zach. ij. Ex defectu correctiōis sequit̄ multa mala. P̄io sequit̄ gregis infectio: q̄ sic vna ouis morbida ifficit aliā sanā. ita vn⁹ p̄ctōr inficit aliū seu alios. Itē sequit̄ res bellio: q̄ cōiter tales q̄ nō corrigunt suis plat⁹ rebelles efficiunt. Itē delictorū multiplicatio sicut dicit scriptura. Qui nō profert cito ⁊ malos sinit: absq̄z timoreylo fili h̄y hōim p̄perant mala. Eccl. viij. Male quippe accidit beliq̄: nō corrupit filios suos p̄ctōres. s. Reg. iij. ¶ Sexto ad bonū pastorē seu platū partiū gregē adducere: vbi thēma. Alias oues habeo que nō sunt ex hoc ouili: ⁊ illas op̄z me adducere Ad bonū platū p̄tinet subditos adducere. hoc ē cōgregare: vnire: nō disgregare: nō diuidere: nō minuire: sed magis numerū augmētare. sic pastor ouīū iacob fecit erē ployirgāz. nihil em̄ tātū multiplicat fides et ipos p̄seruat i bono sicut explū bonoz platōrū. vñ scriptū ē: q̄ pastor: cū emiserit oues: vadit ante eas. Tūc ē signū boni pastoris q̄ vadit ante nō retro per exēplū bone vite: q̄ tūc oues p̄ bonā vitā sequūtur talē pastorē. ¶ Septimo ad pastore p̄tinet ⁊c. vbi thēma. Cognosco oues meas: ⁊ cognoscut me mee. Si q̄dē q̄n est mutua cognitiō iter pastorē ⁊ oues: signū est boni pastoris. vñ plato d̄. Diligētē agnosce vultū pecoris tui. Prouer. xxvij. Habeant ḡ pastores ante clemētiā vt gregē reficiāt. iusticiā vt gregē corrigant. potētiam vt gregē p̄tegeat. taliter se habeat vt ip̄s si vna cū grege sibi credito ad pascua eter na perueniant. Amen.

¶ Dñica sēda post oct. pasche. Sermo. s.

In Trinitatē dī
 ligite: deū timete: regē hoz
 norificate. s. Pet. ij. Qui in
 rege n̄ro eterno et glioso ē
 inestimabilis pietas ⁊ cle
 mētia: i superabilis virt⁹ ⁊ potētia: icōpa
 rabilis bonitas et excellētia: sibi debetur
 amor ⁊ timor honor ⁊ reuerētia. Amor rō
 ne clemētie. timor rōne potētie. honor rō
 ne excellētie. Pumo i rege n̄ro reperit de
 mētia. vñ Seneca de clemētia ad neronē
 li. s. c. v. Nullā clemētia ex oib⁹: magis q̄
 regē aut p̄ncipē decet. ⁊ subdit: q̄ nō mi
 nus turpia sunt regi multa supplicia: q̄
 medico funera. Itē egispp⁹ de clemētia

in
 p. v. c.
 innotia

pastor d̄ a pasendo

29.
 45

Dñica. II. post octa. pasche.

Titu impatoris romani narrat qd cū esset
 in obsidione hierlm: r qdā mulier come
 dēdit filiū p̄ fame: r clemētia fleuit di
 cēs. si iudei clemētes sibi p̄s fuissem: iue
 nissent ipm̄ demerem. Prover. xij. M̄tia r
 veritas custodiūt regē: r roborat clemē
 tia throno ei⁹. Iusticia r m̄tia custodiūt re
 gē i aia r i corpe. et est optima m̄xtura in
 p̄ncipe m̄tia r iusticia: qm̄ m̄tia sine iustī
 cia declinat in remissionem. Iusticia sine
 m̄tia declinat i tribulationem r crudelitātē.
 Q: iste rex ē sic clemēs: sibi debet amor. r
 bon⁹ rex pl⁹ r magis vult diligi q̄ timeri
 a subditis. r multo meli⁹ est sibi. vñ Jhd.
 de summo bono. Salē te redde subditis:
 vt magis ameris q̄ timearis. Et Bern. lo
 quēs p̄sdētib⁹. Studere magis amari q̄
 timeri. Pōt eē ratio: qz dilectio malū nō
 operat d̄ dilectū. i. Rom. xiiij. Irē dilectio
 facit subditū regi facili⁹ obedire. qm̄ amā
 ti nihil ē difficile. ij. Timoth. s. Nō dedit
 nobis de⁹ spm̄ timorū: s; virtutis r dilec
 tiōis. Scdo i rege nō iuenit īfinita po
 tētia: r bñ decet talē r tantū regē. Narrat
 Aristo. iij. Polit. qd ad bonū regē est potē
 tia necessaria: quatenus faciat punire ma
 los: r leges faciat obseruari. Nēpe potē
 tia reddit p̄ncipē magis audacē. vnde de
 Julio cesare legi⁹: qd ipe in bello nūq̄ di
 cit ite: sed semp̄ venite. semp̄ em̄ p̄cedebat
 oēs p̄pter audaciā. De potētia regis eter
 ni h̄r Eccl. s. Quis est altissim⁹ creator oim̄
 oipotens r rex potēs et metuēdus r. In
 q̄b⁹ verbis appet qd isti regi attribuit po
 tētia creatiua vbi dicit. creator oim̄ oipo
 tēs. potētia regitiua vbi dicit. rex potēs.
 potētia iudicatiua vbi dicit. metuēdus. Q:
 sic potēs ē rex n̄r: sibi debet timor. Lu. xij.
 Time te illū qui postq̄ occiderit: h; p̄tē
 mittere i gehēnā. S; qd tyān⁹: potēs in
 corpore solū: iste i aia r in corpe. tyān⁹ in
 pena tpali solū: iste i eterna. tyānus solū
 potēs i vita p̄nti: iste r post vitā. q̄ illū ti
 mere. Tertio i rege nō iuenit excellētia
 vtpote excellēs i bonitate: i virtute: in sa
 piētia. Narrat Aristo. iij. Polit. qd prudē
 tia r sapiētia est virt⁹ p̄pua p̄ncipis. et
 Boe. s. de sol. dic. Beatas fore res publi
 cas si eas studio sapiētiā regi: vel earū re
 ctore studere sapiētiā p̄tigisset. Exēplū de
 Julio cesare. de Karolo magno: qd studio
 sapiētiē iudēbat de nocte. de die aut i gu
 bernatione respublice. Patet hoc etiā de

Theodoro: r multis alijs: q̄b⁹ dicit. Diligi
 te sapiētiā vt i p̄peruū regnetis. Sap. vj.
 Rex n̄r magn⁹ i sapiētiā. Rex magn⁹ ego
 dicit dñs. Malach. s. imo rex regū r dñs
 dominātū. et ob hoc sibi debetur honor.
 Regi seculorū inuocati r inuisibili soli deo
 honor r glia. Legim⁹ in scriptura multos
 reges fuisse honoratos. David p̄pter cle
 mētiā. Salomō p̄pter sapiētiā. Asuer⁹ p̄
 p̄pter magnificētiā. Judas machabe⁹ p̄
 p̄pter audaciā. Nabuchodonosor: p̄pter po
 tētiā. Aria supradicta qd debētur regi nō
 rpo: ponunt i themater vbi dicit. Fraternita
 tē diligite: deū timete: regē honorificate.
 In primo istius regis bonitas adamat.
 fraternitatem diligite.
 In scdo ei⁹ p̄as formidatur. deū timete.
 In tertio eius sublimitas exaltatur. regē
 honorificate.

Prima pars.

Quantū ad primū r.

vbi sciendū qd inter illos dicit esse bona fra
 ternitas: et per consequēs dilectio
 Qui procedunt ex vna prosapia.
 Qui non recedant in vna possessione her
 editaria.
 Qui militāt sub vna regulari obſuātia.
 Q̄ p̄ta fraternitas dicitur inter illos qd p̄ce
 dūt ab vna radice: ab vno p̄fē: ab vno stir
 pite. Roma. ix. Qui sunt cognati mei fm̄
 carnē: qd sūt israelite. p̄ q̄b⁹ ipe apls opra
 bat anathema eē: r sic vehēmenter dilige
 bat istā fraternitatem. Sic oēs filij iacob
 vocabāt se fratres. Gen. xlij. Oēs filij vni⁹
 viri sum⁹. r ibidē. Duodecim fratres serui
 tui sum⁹: filij viri vni⁹. Tali⁹ fraternitas
 est iter hoies mūdi: qd ab vno p̄fē adā oēs
 gñalr p̄cesserūt. Oēs vos f̄res estis. Mat.
 xxij. De tali fraternitate interrogabat io
 seph cū dicebat. Fratres meos q̄ro. Gen.
 xxxvij. Q̄ scdo a fraternitas est iter oēs ca
 tholicos xpianos qd seruat vnā legē: tenēt
 firmiter vnā catholicā fidē: credūt in vnū
 creatorē: colunt vnū redēptorē: de qd Luc.
 xxij. nā fuit dicitū petro aplo. Tu aliqñ cō
 uersus p̄firma f̄res tuos. supple in fide. r
 Job. ix. Vade ad f̄res meos: r dic eis r.
 Inter tales appet fraternitatis dilectio.
 Qñ frater a fratre non leditur.
 Qñ frater a fratre instruitur.
 Qñ frater a fratre corripitur.
 Qñ frater a fratre in necessitate inuatur.

Conditiōis p̄ncipis Regum
 f. 18

Quoniam frater cum fratre pacifice cōseruatur.
Quoniam frater a fratre humiliter supportat.
Que dilectio est istius fraternitatis? h̄r. s. Job.
 iij. Hoc mandatum habemus a deo: ut qui dili-
 git deum: diligat et fratrem suum. **Q**uoniam tercia fra-
 ternitas est. Isti modo vocati sunt fratres abraam
 et loth multa pacifice uiuentes et dicentes.
 Ne quō sit iurgium inter me et te: et iter pasto-
 res meos et pastores tuos: fratres enim sumus.
 Gen. xij. **Q**uarta fraternitas est. Talis frui-
 tas iter regulares reperit: iter quod habet esse dile-
 ctio propter unitatem quam habet iter se: cum sint
 unum habitum deferentes: unum pronomen veneran-
 tes: unam regulam obseruantes: sub uno clau-
 strali domino: sub uno carnali edulio: sub uno
 uero obligatio: de dilectione istius fraternitatis
 h̄r i regula beati Augustini. **A**u omnia fratres charissi-
 mi diligat deus: deinde primum etc. et. s. Pet.
 ij. Sic utinam fratres fraternitatis amato-
 res. et in themate. Fraternitatem diligite.

Secunda pars.

E Quantū ad secundum

articulum ubi dicitur. Deum time. **Q**uoniam dicitur
 propter apostolum Petrum dicitur deum time. **R**nde
 dirigit multis generibus hominum: ut prope
 peccantibus ut penitentibus.
 Penitentibus ut magis doleant.
 Pugnantibus ut laborent.
 Patientibus ne deficiant.

Quoniam primo peccantes deum time: quod habet uos in-
 dicare: nec poterit euadere: nec ad aliquem
 appellare. **Q**uoniam deum time. **O** miser peccatores
 si uultis a peccatis liberari time penam infer-
 nalis seculi. time examē generalis iudicii.
 time mortem sine temporalis spacijs: ut quilibet
 dicat. **A** tribus timuit cor meum. Eccl. xxvj.
Ergo time: quod timor domini expellit peccatum
 Eccl. s. et per timorem declinat omnia a malo.
Prouer. xv. et Eccl. xvj. **Q**ui time deum con-
 uertet ad cor suum: et tritione de peccatis. **E**x
 periculis docet quod latro uidentis iudicem ipsum
 sequetur: timore ipsum se futurum punit ad
 terram. **S**ic peccatores suum iudicem assistere
 ante ianuam. **Q**uoniam tercio dirigitur deum time
 penitentibus: quod timor impetrat penam de pec-
 catis. **S**i seruus a timore domini sui: quem offen-
 dit: penitet et humiliter cōfiteat reatum suum: et
 prout bonam emendam: sic per Luc. xv. de fi-
 lio prodigo qui propter ueram penam pro patre ad
 uentum admittitur. Eccl. ij. **Q**ui time domini
 inquitur quod beneplacita sunt ei. Eccl. s. **Q**ui si-
 ne timore domini esse non poterit iustificari pro pe-

nitentia. **Q**uoniam penitentibus est necessarium timor domini.
Nam timor domini mudat animam a peccatis pertri-
 tis: et prohibet a comitibus. **Q**uoniam penitentes
 deum time. **Q**uoniam tercio dirigitur deum time pu-
 gnantibus. **S**iquidem timor legitur sollicitudinem
 et excludit negligentiam in negocijs iuxta illud
 Eccl. vij. **Q**ui time deum nihil negligit. et
 Prouer. xij. **I**n timore domini fiducia fortitudi-
 nis. **E**t in pugna in quod sumus digni: in timore
 domini et timore. Eccl. xxvij. **S**ed non in timore
 domini tenueris te institer: cito subuertet do-
 mus tua. **E**t Greg. i mora. **I**n uia scilicet timor
 dei debilitat: in uia dei fortitudinem gignit.
Quoniam tercio dirigitur deum time patientibus. **E**xpi-
 entia docet quod infirmis mori scies: pro mor-
 te separari aiam a corpore: libenter recipit pro
 tionem amarā: et libenter tenet dietam facit ab-
 stinentiam. **S**ic moraliter est quod timor separari a
 deo pro aliquo mortale peccato: libenter sustinet
 tribulationes et patienter. **P**ropter rationes
 et tribulationes quod sanctus Job sustinuit: uo-
 carit uir rectus: et iustus: timor dei: recedens
 a malo. Job. s. et Eccl. ij. **Q**ui time domini:
 custodit mandata eius: et patientiam habebit
 dicit beatus Hieronimus. **I**dem epla. quod timor est cu-
 stos omnium: timor deum patientiam ha-
 bebunt usque in finem. **Q**uoniam in timore esto quod dicitur.

Tertia pars.

Quantū ad tertium ar-

ticulum regem honorificat. ubi sciendum
 quod multe persone cōiter honorant: ut prope
 honorat medicus qui sanat de infirmitate.
 Honoratur princeps pro sua strenuitate.
 Honoratur pro eius uisa necessitate.
 Honorat sacerdos pro sui ordinis dignitate.
 Honoratur diuolus eius expta bonitate.
 Honorat sanctus audita eius felicitate.
Quoniam primo honorat medicus. Eccl. xxvij. **H**o-
 norat medicum (corporale et spirituale) **L**o: palis
 medicus sanat solū corpus: sed medicus spiritualis
 sanat aiam et corpus. **H**onora quod medi-
 cum quod dupl: ut prope pccat: muneribus: ob-
 diendo: gratias agendo. et uterque medicus est sic
 honorandus. **E**x isto dicto elicit una conclusio
 quod licitū est pro medicinis: cum hoc dicitur ho-
 norat medicum. **I**n huiusmodi **E**sa. fecit em-
 plastrum caricarum: et sanauit esechiam. iij. reg.
 rr. **I**te medicus magnus? **L**ucas euāg. magni
 medicus cosmas et damianus. et si arguat de
 bea agatha qui dixit beato petro. **M**edicinā
 carnalem corpori meo nunquam exhibuerit. **R**u-
 primilegiū speciale non frangit legē cōmuni:

cc liij

multe persone honorantur

Dominica. II. post octa. pasche.

quia licitū est vti medicinis etiā religio-
sis. seq̄tur. p̄pter necessitatē ⁊ infirmitatē:
tē: p̄pter quā est honorādus. Luc. v. Nō
egent q̄ sani sunt medico: sed q̄ male h̄nt.
¶ Secūdo honorat̄ princeps. Narrat br̄s
Hierony. quadā eplā q̄ q̄n princeps ro-
man⁹ reuertebat de bello obrenta victo-
ria: quattuor honores impēdebāt sibi ro-
mani. Primus qm̄ ponebat in curru: quē
trahebāt quattuor: equi albi. Secūdo oēs
captiui in bello seq̄bant̄ currū in signum
victorie. Tertio qm̄ totus p̄pls exibat sibi
obuiā cū leticia magna. Quartus honor
q̄ inducebat̄ ad capitoliū cum tali solēni
processione. Iste p̄nceps est x̄ps. princeps
pacis. p̄nceps regū terre: q̄ fuit sic honora-
tus i sua ascēsiōe: cui applicent̄ honores
supradicti: quē nos in terra honorare de-
bem⁹. Sed p̄t queri q̄ sunt illi a q̄bus
iste p̄nceps vult simpliciter (als filr) ho-
norari: R̄spondet vult honorari ab hūilib⁹.
Eccli. ij. Magna potētia dei solū: et ab
hūilib⁹ honorat̄. Tales humiles q̄ ho-
norant deū verā vice honorant: sicut p̄s
de maria ḡgine: q̄ per hūilitatē facta est
mater xp̄i: qd̄ fuit maxim⁹ honor. Ite ho-
norat̄ deus a misericordibus: iuxta illud
Prouerb. ij. Honorā dominū de tua sub-
stantia ⁊c. nota de tua substantia: non
de aliena. honorā dñm. i. nō q̄ras p̄p̄iū
honorē: sed dei. propter miām honorati
sunt amici tui de⁹ ⁊c. ¶ Ite honorat̄ pa-
ter carnalis: ⁊ mater pariter: ⁊ equaliter
vterq̄. de quo honorē Eccl. x. Honorā
patrē tuū et matrē tuā: vt sis lōge⁹ sup
terrā. Eccli. ij. Sicut q̄ thesaurizat: ita
et q̄ honorificat matrē suā. Qui honorat
p̄res suū iocūndabit̄ i filiis: ⁊ i die orōnis
sue eraudiet̄. Qui honorat p̄res suū vita
viuet longiore. et q̄ obedit p̄ri: refrigera-
bit matrē. Qui timet dñm honorat parē-
tes. Honorā patrē tuū vt supueniat tibi
benedictio a deo. Unde describuntur he
vtilitates ex tali honore: que sunt
Multiplicatio meritorum,
Fecundatio animorū.
Erauditiō petitorum.
Benedictio honorum ⁊ iustoz.
Prolongatio vite filiorum.
¶ Prima vtilitas ⁊c. vñ in textu. sicut qui
thesaurizat: ita et q̄ honorat m̄res. Ratio
qm̄ honorare parentes est maxima pietas:
que multū est necessaria. Nam pietas ad

oīa vtilis est. sicut dicit apls. s. ad Timo-
iij. Pietas erga parentes est meritoz:
nō inquantū est naturalis: sed inquantū
p̄cipit a deo. Secūda vtilitas ⁊c. in textu.
iocundabit̄ in filiis: et tali honore: q̄ iū-
ste facit meref talē iocūditatē in filiis: p̄-
p̄is. in ps̄. Non vidi iustū derelictū: nec
semen eius queres panē. etiā quia gratis
meretur talē iocūditatem gratā in filiis
suis. Tertia vtilitas est. in die orōnis sue
eraudiet̄. Ratio q̄: sicut q̄ declinat aures
suas ne audiat legem: orō ei⁹ erit ecreta-
bilis. Prouerb. xvij. ita q̄ custodit p̄s
ceptū legis de honore parentū erit p̄ op̄
positū eraudibilis. Quarta vtilitas ⁊c.
in textu. vita viuet longiore. Ratio iustū
est vt q̄ filij honorādo parentes in iustē-
tando vitā eozū et plogādo laborant: q̄
ipse filij viuat vita lōgiorē. Deut. v. Ho-
norā patrē tuū et matrē tuā sicut p̄cepit
tibi dñs: vt longo tpe viuas. Quinta vti-
litas ⁊c. in textu. supueniat tibi b̄ndictio
diuina magis q̄ humana. talib⁹ honozā-
tib⁹ dices finaliter. venite benedicti ⁊c.
¶ Ite honorat̄ sacerdos. de quo honore
loquit̄ apls. s. Timorb. v. Qui bñ p̄sunt
p̄s byteri duplici honore digni habeant̄
maxime q̄ laborat̄ in x̄bo et in doctrina.
Digni sunt duplici honore. s. in vita p̄ri
⁊ in futuro. In p̄senti eis necessaria mini-
strādo. In hui⁹ signū in lege moysi p̄mo-
gēito debebat duplex honoz: sicut Deut.
xij. et in futuro honorabunt̄ duplici ho-
nore vrpote aurea ⁊ aureola. aurea coro-
na est ibi premiū essentiale. aureola vero
p̄miū accidentale. In p̄ri ergo honorant̄
sacerdotes duplici honore. s. tpali ⁊ sp̄ri-
tuali. maxime illi q̄ laborat̄ in x̄bo in do-
ctrina in p̄dicacione sunt digni honore
duplici. tales inq̄a duplicia possidebūt
Esaie. lxi. De h̄mōi honore loquit̄ beat⁹
Aug. sup auctoritate apli per h̄c modū.
P̄s byteri q̄ bñ p̄sunt vita ⁊ doctrina
digni habent̄ a subdit⁹ duplici honore. s.
vt sp̄iali eis obediāt: ⁊ b̄da exteriora eis
ministrēt. boni em̄ dispēsatores ⁊ fideles
nō solū sublimi p̄mari debēt: sed etiā et
honore terreno: vt nō attritent̄ indigētia
sumptuū: ⁊ gaudeāt obedientia sp̄ialiū
p̄s byteroz. P̄lat⁹ p̄s dētib⁹ oib⁹ est ho-
nor: exhibēdus: qm̄ tal p̄ vocat̄ malach.
i. Filij honorat̄ patrē: ⁊ seru⁹ rimet dñm
inū. Ite q̄re honorādus est p̄lat⁹: q̄ ho

fo. 9.

by honora
deg.

f

vtilitates ex honore
parentum.

norant eū deū honorāt. Maximus in sermone. Qui honorāt missos: manifestū est eos honorare mittentem: quā dignitas quæ exhibet ministris: illis quoque ministri sunt exhibet. Tercio honorat homo studiosus suo virtuti propter debet honorari: sicut dicit psalmus. Cui alludit apostolus Romanorum. i. gloria honoris: et par oī opanti bonū. et Boetius. Non virtutibus et dignitate: sed dignitati ex virtutibus honor: accessit. Tercio honorat in patria. de quo honorat Augustinus. lib. de ciuitate dei. Tertio honorat qui nulli negabit digno: nulli defert indigno: sed nec ad ipsum ambiet vllus indignus: vbi nullus permittit esse nisi dignus. Cuius figura processit vester. vs. vbi legitur quod asuerit dixit ad amā. Quid dicit fieri viro quæ rex honorare desiderat? In hunc. hō quæ rex honorare cupit: dicit idem vestibus regis et imponi super equū qui de sella regis est: et accipere regis diadema super caput suū: et primo de principibus regis teneat equū eius et per plateas ciuitatis incedens clamet et dicat. Sic honorabis quæcūque rex honorare voluerit. Volens honorari in paradiso dicit indui vestibus regis quæ principales vestes virtutū sine quibus nullus honorabit: sed mittet in tenebras exteriores. Equus regis est crux salutifera: quā christus equitavit super quā talis honorandus ascendit per sanctas meditationes: et deducet per plateas ciuitatis paradisi per primū et principale. scilicet michaelē archangelū principē militie angelorū et coronabit. Et sic talis sanctus et sancti honorant a deo in celo: et nos in terra eos honorare debem: propter multa. Propter honorē diuine maiestatis. Propter auxiliū nostre infirmitatis. Propter augmentū nostre securitatis.

¶ Primo et honorādo sanctos honoram deū: quod eos fecit: quod in sanctis suis semper est mirabilis. Secundo et nos debiles et infirmi per nosmetipsos salutē habere nō possumus: quā insufficientes sumus: et sancti suis precibus impetrant nobis honorē eternū: sicut berlabee suis precibus a rege dauid regi salomoni regnū israel. iij. Regum. i. et. Spem habemus quā sicut sancti obtinuerunt honorē et gloriā: ita nos ipsis intercedentibus obtinebimus. Ad illū honorē nos perducit iesus christus. Amē.

¶ Dominica secunda post octauas pasche, Sermo. ij.

Eum timete. j.

¶ Pet. ij. cap. Reperio in sacra scriptura quod homines consueverunt timere aliquem dominū propter tria.

Primo quoniam est fortis et potens cui nullus potest resistere.

Secundo quoniam est sapiēs et ingeniosus quem nullus potest decipere.

Tercio quādo est ad punire volūtari: et iusticiā defendere.

¶ Prima clausula sic declarat. dicit Aristoteles. ij. lib. rherorice. quod illa timemus ex quibus nobis mala eueniūt. si igitur principis vel dñi qui hys potentia insuperabilis: et cui nō potest hō dīcere: aliq̄s nō obediret: posset sibi princeps nocere atque eū dānificare iō tales cōiter ab hōib⁹ timent: quod vt dicit Aristoteles. iij. ethicoꝝ quod esset aliq̄s insan⁹ vlt sine sensu dolor⁹: si nihil timeret: neq̄ terremorū: neq̄ inundatiōes: neq̄ alia picula. De hō habem⁹ exēplū in sacra scriptura. Judith. iij. et. iij. ca. vbi legitur quod cū nabuchodonosor misisset holofernē principē militie sue cū. cxx. milibus peditū: et. xij. milibus equitū vt vniuersam terrā eius impio subiugaret: quod oēs sibi resistētes interficeret. dicit rex. cecidit timor illius super oēs habitātes terrā. Et cū reges et principes syrie hec audiuissent: miserūt legatos suos ad holofernē: quod dixerūt sibi. Desinat indignatio tua circa nos. oīs ciuitas nra: oīsque possessio nra: et vniuersæ facultates nre: sint oīa nra sub lege tua. nos etiam et filij nri serui tui sum⁹. quod venit ad eos holofernē: et obtinuit oēs ciuitates. et seq̄. Audiētes hec filij israel quod habitabat in terra iudee: timuerūt valde a facie eius. tremor etiā et horror inuastit sensus eoz. Apparēt igitur prima clausula. ¶ Secunda clausula sic declarat. dicit psalmus. ij. rherorice. quod p̄tās et super ipsum altū esse est terribile. iō homines naturalit̄ fugiūt seruitutē: et quod nō sint sub alterius dñio. sed vbi habent dñm sapiētē et prudentē et cognoscentē bona et mala quæ a subditis fiunt: cōiter tales timēt offendere ac delinquere in talē dñm. De hō habem⁹ exēplū. iij. Reg. iij. quod cū dñs apparuisset salomoni p̄ somnū: et postulasset ab eo salomon sapiētīā: vt p̄ eā iuste iudicaret: et regere posset poplū suū: de⁹ processit sibi sapiētīā ac dedit ad discernēdū iudiciū. cumq̄

Holoferne

*hōies nati
imū sup̄em*

Dñica. II. post octa. pasche

salomō dedisset suam illis duab⁹ meretricibus que cōtendebāt super puero viuo: ⁊ iudicasset q̄ earū erat mater pueri viui. dicit ter. Audiuit itaq; oīs israel iudiciū quod iudicasset rex et timuerunt regem videntes potestatem dei esse in eo. Ap-
parer igit̄ secūda clausula. **Tertia** clausula sic declarat. dicit Aristotel. ij. rhetorice: q̄ timor pronenit ex phantasia futuri mali corruptiui vel cōristatiui: ideo illi q̄ sunt culpabiles: ⁊ sciūt q̄ eorū princeps vel iudex est inclinatus ad tenendū ⁊ faciendū iusticiā: qui etiā neq; prece: neq; precio pōt flecti: nō tales dñm suum: vel etiā iudicem timēt: ne eos puniat vel interficiat. q; vt dicit Seneca in puerbijs. timidus est q̄ se morturū putat. De hoc habem⁹ exemplū. ij. Reg. s. de adonia q̄ tractabat p̄ditionē p̄tra regē salomonē: ⁊ auferre sibi regnū. Cūq; salomon ince-
 pisset regnare audiēs adonias timuit et abiit in tabernaculū dñi tenuitq; cornu altaris. Etia. ij. Reg. xix. legit q̄ cū propheta helias fecisset occidi oēs pp̄bas baal gladio: uezabel vxor regis achab hoc audiens fuit turbara ⁊ prophetam dñi: ⁊ voluit eū interficere: qd̄ audiēs propheta timuit. vñ dicit ter. Timuit ergo helias et surgens abiit q̄cūq; eū ferebat voluntas. Apparet ergo tertia clausula: ⁊ p̄ consequēs tota regula p̄assumpta. **Modo** nostro proposito applicando reperio q̄ deus habet istas tres cōditiones et excellentias.

Primo nullus hoīm ei resistere pōt: adeo est fortis ⁊ potens.

Secdo nullus eū decipere pōt: adeo est sapiens ⁊ ingeniosus.

Tertio est ad iusticiā defendēdū et ad puniendū voluntarius.

Primo dixi q̄ deus h̄ p̄tatem insuperabilem. ita dicit Deister. xij. Dñe rex omnipotens in ditione tua cuncta sunt posita: et nō est qui possit resistere volūrari tue. do minus oīm tu es. vñ tanta est sua p̄tās q̄ excellit cuiuslibet principis t̄p̄alis potestatem. Et rō est: q̄ videm⁹ cōmuniter q̄ potestas oīm dominorū temporalū h̄ tres defectus. videly

Primo q̄ non pōt diu durare.

Secdo q̄ pōt homo eā effugere ⁊ euadere

Tertio quia solus corpus potest affligere et molestare.

Dixi primo q̄ potestas dñorū t̄p̄alium cito trāsit ⁊ finit. ita dixit ille p̄bs de quo legit in lib. de secretis secretorū aristotel. q̄ cū alexāder miraret quare ille p̄bs ita parum eū timeret: dixit ei p̄bus. Rex potest: s tua q̄ p̄terit: n̄a nihil est: et iō nō timeo eā: illa vero que p̄ns est nō timeor: q; adeo modica est ⁊ trāstina sicut istas t̄p̄is. illa vero q̄ futura adeo est incerta q̄ merito timeri nō debeat. Nō est sic de potestate diuinā: q; nec ip̄e deus trāsit: nec pōt p̄iuari p̄tate sua. vñ Daniel. vii. P̄tās eius potestas eterna q̄ non auferetur: ⁊ regnum eius qd̄ nō corrūperur.

Dixi secdo q̄ potestātē dñorū t̄p̄alium nō pōt fugere siquis eum offenderit ⁊ se abscondit. ita legit⁹ de dauid. s. Regū. in multis caplis: q̄ a facie saul se abscondebat: modo i vno loco: mō in alio. Sed nō pōt sic fieri deo: iō dicit Job. xxxij. Nō sūt tenebrę: ⁊ nō est vmbra mortis vt abscondat⁹ qui operant iniquitatē. ideo dō t̄mendo dicebat sic in ps. Quo ibo a spiritu tuo: ⁊ quo a facie tua fugiā? Si ascēdero in celū tu illic te. v̄q; dextera tua.

Dixi tertio q̄ p̄tās dñorū temporalium solū ad corp⁹ se extendit ⁊ p̄t̄ punire: iō martyres xp̄i hoc p̄siderantes corp⁹ exposuerūt tyrānis: hec p̄ nihilo ducētes: facientes q̄ aie nihil nocere poterant. De⁹ autem pōt in vtraq; q; h̄ potestātē et sup̄ aīam et sup̄ corpus. ideo pt̄ q̄ plus omnib⁹ est timēdus. iō dicit Mart. x. Nolite timere eos qui occidūt corpus: aīam autē non possunt occidere: sed pot⁹ timete. eū q̄ potest ⁊ aīam et corpus perdere in gehennā. Apparet ergo q̄ de⁹ habet p̄tātē inuincibilem ⁊ insuperabilem. Ideo dicit Aug. sup̄ ps. lxxij. Nō est quo fugias a deo irato: nisi ad deū placatum.

Dixi secdo principalit̄ q̄ deus h̄ sapientia infallibile: q; nihil pōt eum latere. ad heb. iij. Oīa nuda et aperta sunt oculis ei⁹. vñ tanta est sapientia dei ⁊ cognitio: q̄ ipse scit oīa q̄ fiunt: et qñ fiunt: ⁊ locū in quo fiunt. ⁊ omnia q̄ facta sunt: ⁊ que possibilis sunt fieri ab initio siue principio mūdi vsq; ad finem quantūcūq; facta fuerint secrete ⁊ abscondite: q; in mūdo nō est locus vbi nō sit de⁹: ideo valde debem⁹ attendere quid agim⁹ ⁊ timere: cum oīa opa n̄ra sint nuda ⁊ apta oculis eius. Jō Aug. de v̄bis dñi. smone. xvij.

Dehu.

p̄tās oīm dñorū t̄p̄alium

Deus timendus est in publico: timendus in secreto: cū pcedis videris: et cū intras videris: lucerna ardet et ipse videt te: lucerna extincta est ipse videt te. ipm time cui cura est vt videat te: et saltem timendo castus esto: aut si peccare vis quere vbi te deus non videat. hec ille.

¶ Tertio dixi qd hz et tener iusticia in flexibilem. ita dicit Augu. lib. in. de symbolo. Ille iudex nec gra preuenit: nec misa iam flexitur: nec pecunia sa corrupit: nec satisfactioe vel pecunia mitigaq. hic dū tēpus habetur agat aīa p se quādiu est lo cus mie: qz ibi erit locus iusticie. hec ille. Ideo dicebat ille scēns Job. cap. ix. Res rebar oia opa mea: sciens qd nō parceres delinquēti. etiam dō. in ps. Iustus dīs et iusticias dilexit. ideo qd tener iusticia inflexibile: ideo debem⁹ eum timere. Et rō est: qd videmus cōmuniter qd dñi magis lo lent timeri qui graues vindictas frequēter fecerūt. Ipse autē deus est qui fecit innumerabiles et grauisimas punitiones sicut p̄s de angelis peccantib⁹. de p̄mis parētibus. de mūdo destructo p diluuiū et alia innumerabilia: et deus etiā est ali quotiens timendus: qd peccatores grauis punit qd aliqui dñi rēpōrales. quia qd de aliquo solet fieri vindicta: solet interdū citari: et hz rēpus ad mēdendū et cogitandū de liberatiōe sua: sed deus non est subiect⁹ istis legib⁹: qd frequēter facit vindictā subitā. Ecclī. v. Subito veniet ira illius: et in tpe vindicta disperdet te. Exemplū ponit ad ppositū btūs Drego. in libro dialogor⁹ de quodā qui in vigilia pasche quandā puellā corruerat. Cū autē in mane timeret intrare eccliam: ne forte diabolo traderet: victus tñ pudore intravit cum timore magno. iterū secunda die: sed minus timens. et cū sic septem diebus fecisset: iā quasi secur⁹: ecce subita morte est percussus. Cū autem tradit⁹ esset sepulture: tandū flamma ei⁹ sepulcrum combussit: quousqz corpus eius est in nihilum redactū. Apparet igitur terria clausula: et per consequens tota minor propositio. Ex antedictis igitur formetur talis ratio. scilz ex maiori et minori et concludatur sic rēma. ergo deū time te. in quibus verbis apostolus duo nobis ostendit.

Primo quē in nostris tribulationibus de

beamus deuote inuocare. deum. Secdo quomodo in hoc mundo in deos ro debeamus sapienter perseuerare. timete.

Prima pars.

¶ Primo dixi in nostra

tribulatiōe quē debem⁹ inuocare: et dicit deum. Et ratio est. docet experientia qd qdli ber qn est positus in tribulatione vltima magna necessitate: recurrit ad illū qui cum consuevit adiuuare. Modō sic est qd nos in hoc mūdo: et specialiter illi qd sunt dei amici: sustinent aduersitates et tribulationes. Et causa est: qd multo beneficius est quod de⁹ confert homini qm ipsum affigit: qd qm ipsum prosperari permittit. plus em confert pater vlt mater puero qd ipsum corrigit: qd qui ad voluntatem suā facere permittit. et frenetico et insano qui ipsum ligat: qd qui ipsius insaniam nō refrenat. tunc enim exponitur periculo: sicut naus sine nauta et ventis et procelis exponitur. vnde ps. Dimissi eos fm desideria cordis eorum: ibunt in adinuentionibus suis. Ideo deus filios suos: et amicos: et omnes nos volens a peccatis et malis refrenare: permittit qd sustineamus tribulationes: vt sic ab amore mundi nos compescat: et a peccato retrahat: ideo ne in tribulationib⁹ deficiamus de⁹ beamus deum inuocare: quia ipse talium adiutor est. vnde ps. Adiutorū nostrum in noie domini. et alibi. Adiutor in tribulationibus: que inuenerunt nos nimis: et hec quantū ad primum.

Secūda pars.

¶ Secūdo dixi qd osten

ditur in hoc mūdo qualiter debem⁹ perseuerare. timete. Ratio est: ille enim qui debet stare inter hoīes pro dītores: et qui nitunt⁹ hominē fallere et decipere: semper debet timere. cum ergo nos simus i hoc mundo qui amatores suos perdere nituntur et ducere ad perditionem. id Augustinus. Ama seculum et absorbebit te. ergo mundū istum debemus transire cū timore. ergo timete mūdum et timete deum: qd prout dicit Ecclī. sc. Timēti deū bene erit in extremis. et consequenter hic diuinam gratiam: et in futuro eternam gloriam. quam etc.

mag⁹ benefi⁹
for hō affigat
¶ eg. fo. 2
32. 171

¶ timēti deū est oīa h ab eo pōtē pōtē
Supra notat⁹. et dicitur in tēpore p̄mā dī.
¶ Cū ergo dicitur timēti deū. vnde in dicitur qd.
vnde dicitur in tēpore p̄mā dī.

Dñica scda post octa. pasche. Ser. iij.

Nā letificat eos in gaudio cū vultu suo?
Secunda pars.

Qlorabitur et fle-

bitis vos: mūdus autē gau-
debit. Jobis. xvj. Tria sub
deo sunt loca in quibz ha-
bitatores existūt: et inter ea

differentia assignatur. Ista sunt
Paradisus.
Infernus.
Iste mundus.

In paradiso pura leticia gratulaf. In
inferno mera tristitia assignaf. In mūdo
isto vtriusq; mixtura pcedicatur.

Prima pars.

Quimus locus est pa-

radisus: vbi purū gaudiū: pura leticia re-
gnat sine mixtura cuiuscunq; tristicie. vñ
Aug. li. de symbolo. Nō est ibi in illa vita
mors: nō ē ibi luctus: nō lassitudo: nō ē i-
stiritas: nō fames: nulla sitis: nullus est: nul-
la corruptio: nulla indigētia: nulla mesti-
cia: nulla tristitia. Et idē li. de solilo. Voc
est summū bonū: gaudiū angeloz: et oim
scdōrū leticia sempiterna: eternū gaudiū:
gaudiū eternitatis: letet q; cor querētium
dñm: s; multomagis iuuentū. si em leti-
cia in inquirendo: q̄tis erit leticia in inue-
niēdo. quera q; semp vt intrē i gaudiū dñi
mei. Itē idē. Gaudiū sup gaudiū vincēs
oē gaudiū: extra qd nō est gaudiū. teste sa-
cro eloquio. i paradiso leticia sempiterna
super capita eoz: gaudiū et leticia obrine-
būt: et fugiet ab eis dolor et gemitus. Aug.
vbi. s. Ibi gaudiū infinitū: ibi leticia sine
tristitia: ibi leticia semp habet: ibi nullū
malū timef. De gaudio paradisi loquitur
brūs Verū. i qdā sermo. p hūc modū. Illud
est verū et summū gaudiū: qd non de crea-
tura: sed de creatore excipit: qd cū accipis
nemo tollet a te. Cui allud sacru euange-
liū. Et gaudiū vñ nemo tollet a vobis.
cui cōparata aliūde ois iocūditas meror
est: ois suauitas dolor ē: oē dulce amarū:
oē decoz fedū: oē qd delectat molestū est.
Gaudet q̄ppe bñ in paradiso de dei clara
visiōe. de eiusdē adepta fruitione. de picu-
loz euasione. de scroz foctali cōiūctione.
Amodo bñ nō audiet gemitū: nec plāctū
sicut i mūdo isto auditur. nō sentiet fame
nec sitim: nō patient dolore nec timore: s;
de ipe dabit auditui eoz gaudiū et leticia

Quod secundū principale

infernū? vbi mera tristitia sine vlla leticia
assignaf. ibi fletus et stridor: dentū: ibi plora-
tus et vllulatus multus. Ibi sñ Ansel. nullus
ordo: s; sempiternus horro. ibi p̄fusio vlu-
lātū: iordinata multitudo gemitū: ibi
ignis sulphureus: flāma tartarea. O dāna:
ti plorabitur et fletibus de penaz acerbita-
te: de penaz diuersitate: de penaz eterni-
tate: de loci tenebrositate. ibi causabitur fle-
tus ille ex t̄pali amissioe q̄ bona reli que-
rūt. Itē causabitur ex amissioe tāti boni: qz
sñ Elyb. oēs gehenne cruciatz fupat ca-
rētia tāti boni. Itē causabitur fletus ille ex
defectu auxilij: qz nullū poterūt h̄re adiu-
tozū: oī cōsolatores et auxilio destituti. De
isto luctu seu plāctu damnatoz h̄r Amos
viij. Eōuertā festiuitates v̄ras in luctū: et
oīa cantica vestra in plāctū. Itē damna-
ti cū fletu atq; ploratu clamabūt i pena.
Defecit gaudium cordis nr̄i: versus est in
luctū: oī cōsolatores noster. cecidit corona capitis
nostri: ve nobis qz peccauimus. Elyeno:
vlti. Flebunt ibi gulosi. flebunt luxuriosi:
flebunt accidiosi. flebunt iracūdi. flebunt
inuidi. flebunt superbi. flebunt auari. Pri-
mus numerus guloz: de quo Mat. xliij.
vbi legitur qd fuit dictum illi seruo malo.
Veniet dñs illi serui mali in die qua non
sperat: et hora qua ignorat: et diuidet eū:
partemq; eius ponet cum hypocritis. il-
lic erit fletus et stridor dentium. Secun-
dus fletus luxuriosoz: de quo Mat. xij.
Simile est regnū celozum sagene rē. Per
pisces in aqua intelligūt luxuriosi: qui
viuunt et male: in fluxu carnalium volu-
ptatū: qui mittentur in ignem ibi erit fle-
tus et stridor dentium. Item accidiosi fle-
būt. Mat. xxv. Seruū inuilem ociosum
p̄icie in tenebras exteriores: ibi erit fletus
et stridor dentū. Quarto flebūt cupidi si-
ue auari. Mat. xxij. Amice quō huc intra-
sti nō habēs vestē nuptialē. i. charitatem
que opponit auaricie. at ille obdormit. et
iratus rex tradidit eū tortozibz. i. demoni-
bus q̄ sunt tortozes atarū i infernū q̄ mis-
sus in tenebris exterioribz ibi erit fletus et
stridor dentium. Quinto flebunt iracūdi
Mat. xij. vbi legitur qd inimicū suprema-
uit s; zania. s; zania inimici est iracundia:

et mittet dñs angelos qui colligent de re
gno omnia scandala: et mittent in caminū
ignis ibi erit fletus et stridor: dentium.

Secundo flebūt inuidi. Mar. viij. Filij re
gni. i. iudei et alij inuidi: enicent in tene
bras exteriores: ibi erit fletus et stridor de
tium. Septimo flebūt superbi. Luc. xij.
dicēt mali clausa porta: Dñe aperi nobis
manducavimus corā te et bibimus: et in
plateis nostris docuisti. tunc respōdebit
eis dicens. Nescio vos vnde sitis. Discēdi
te a me oēs operari iniquitatis. ibi erit
fletus et stridor dentium.

Tertia pars.

Tertium principale. lo
cus tertius. iste mūdus vbi est mixtura fle
tus et gaudiij. Siquidē boni in hac vita
fletu lugent atq; tristant de multis.

Primo ex consideratione peccatorū prete
rito:um.

Secūdo ex consideratione quotidianorū
incommodorū.

Tertio ex formidine futuroꝝ malorū.

Quarto ex perditione hoim peccatorū
Quinto ex recordatione passionis christi
dolorū.

¶ Primo plorant boni et. et iste est plora
tus p̄tritionis: de quo sic ploravit dauid
cū dicebat. Lauabo p̄ singulas noctes le
ctū meū: lachrymis meis stratiū meū riga
bo. De isto ploratu siue tristitia loquitur
apls. ij. Cor. vij. Gaudeo q; tristati estis
ad p̄nias. hac de causa fleuit amare br̄s
Petrus ap̄ls: et multi pctōres: qui p̄ tale
ploratū facti sunt iusti et boni: ex quo se
cutū est gaudiū: non solū in hoib; fletib;
bus: sed etiā in angelis: q; gaudiū est an
gelis dei sup vno pctōre p̄nias agēte et.

¶ Secūdo plorat̄ sc̄ri et. et sic plorabat p̄
phera in ps̄. Tora die tristat̄ in gre. qm̄
lumbi mei et. Ob hanc rem plorabat to
bias q; dixit raphaēli. Quale gaudiū mi
hi erit. magis liber mihi flere q; gaudere
q; in tenebris sedeo et lumē celi non vi
deo. Tob. v. ca. ¶ Tertio plorat̄ sancti et.
et talis plorat̄ ex timore procedit: qm̄ ti
ment diuinū iudiciū. timent q; nesciunt
in quo statu sunt. timent q; nesciūt quid
pariat crastin; dies. Itē timent succūbe
re in tērationib;. Item timent quo sine
claudet vltim; dies. ex oib; istis meri
to lachrymarur. vñ ergo fuit dictū aplis.

Plorabit; et flebitis vos. ¶ Quarto plo
rant et. sic amare plorabat br̄s diuici:
qm̄ sp̄alem gratiā dederat sibi de; fendi
p̄ pctōribus. Item br̄a monica flebat p̄
ditionem filij sui Augustini. sic plorabat
Viere. Quis dabit capiti meo aquā: ocu
lis meis fontē lachrymarū: et plorabo die
ac nocte i terfectos filie ppli mei. Viere. ix
¶ Quinto plorat̄ deuoti saltem interido
lores xpi in passione: sic plorabat magda
lena: cui fuit dictum. Mulier qd ploras;
in ps̄. Ad vesperū demorabit̄ fletus: ad
matutinū leticia. vesper; fuit passio: ideo
fletus. matutinū resurrectio id gaudiū
et leticia. Siquidē crux spine clauī lācea
flagella pūgunt corda deuotoꝝ vsq; ad
lachrymarū effusionē. Sed nunqd̄ in tā
to ploratu: in tanto fletu: est mixtū aliqd̄
de gaudio: scriptū est. spe gaudentes: in
tribulationē patiētes. Rom. ij. Nunquid
mulier parturiēs plus gaudet de futura
prole: q; de p̄nī dolore: nūquid scriptum
est: Gaudere cū gaudētib; flere cū flet
tibus. Rom. xij. Nūquid deus in deserto
tribulationis ministravit māna consolā
tionis: imo plus abundant cōsolatōnes
q; tribulationes. Declarata sunt tria sus
perius introducta: et sic plorabitis et flebi
bitis vos: mūdus autē gaudebit. De quo
gaudio ē nūc vidēdū. Nā mūdanti hoies
gaudent de tēporali substantia.

Gaudent alij de exquisita malicia.

Gaudent alij de humana laudatione.

Gaudent alij de subditoꝝ oppressionē.

Gaudēt alij de proximorū aduersitate.

Gaudent alij de fatua vanitate.

¶ Primū gaudiū et. sic gaudebat de tem
poralib; diuitijs ille qui volebat amplia
re horrea sua: sed modicum durauit gau
diū illud: qm̄ illa nocte extictus et male
mortuē. Luc. xij. sic gaudebat diues epu
lo q; induebat purpura et bysso. Luc. xvj.
Et sic multi alij gaudent ad honitū tym
panti: qui ducūt dies suos in bonis: et in
puncto ad iferna descēdūt. Job. xvj. Tale
gaudiū transitorij est: et modicū durat
p̄ eo q; mūdi p̄spitas cito trāsīt. Gaudiū
hypocrite ad instar p̄cti. Job. xx. ¶ Itē
sc̄do gaudēt multi et. sicut gaudēt et le
tant cū malefecerint: et exultāt in rebus
peffimis. Prover. ij. Tales sunt filies il
lis q; ducunt ad paribulū cū fune i collo
et de illo gaudēt. de tali gaudio Ec̄i. xij.

ad vesperū dem
orabit; fletus

D

diues epulo.

denotabz

Qui gaudet iniquitate denotabitur. i. de nota libri vite delebitur. Si laborans ad mortē rideret: reputaretur freneticus. Pctō: mortalis laborat ad mortē aīe. et si gaudet de pctō infans est. Risum reputauit errorem: et gaudio dixi. qd frustra decipis. Eccl̄s. ij. Si talis aduerteret ad dei offensam. ad pcti maculā. pculdubio flieret et nō gauderet neq; rideret. Luce xij. Si cognouisses et tu. non gauderes. Gaudiū est stulto facere stulticiā. p.ouer. xv. Stulticia/gaudiū stulto. Talis q̄ gaudet de pctō suo: est sicut piscis comedens cibū cū hamo: Vt sicut auis comedēs granū cum laq̄. qz tale gaudiū supra modū est fatuū: cum post gaudiū sequat̄ dolor mortis. ¶ Itē tertio multi gaudēt de humana laudatiōe. Tale gaudiū breue est: qz laus impiorū breuis est: et gaudiū hypocrite. Tales q̄ gaudēt: et laudari appetūt de hūitib; et bonis opib; inaniter gaudent: et sunt filies phariseo: q̄ se iactabat de bonis opib;: pp̄ qd de iusto pctō: effectus est. et tales finaliter pfunduntur. ¶ Quarto multi gaudēt sicuti tyranni de opp̄sione subditō: de qb; Abachuc. iij. Exultatio eoz: sicut eius q̄ deuorat paupe: in abscondito. ¶ Quinto sunt nōnulli q̄ de malo et de aduersitate primoz gaudent: qd est dānosum valde. de quo gaudio Hieron. Inuidi in aliena felicitate tristant: et in aliena tristitia gaudent. ¶ Sexto insup multi de honorib; de potestatib; ppter vanitatem: et tale est gaudiū somniatis vanū vacuū trāsitōiū periculosum: qd cito transit in luctū. Nā extrema gaudiū luctū occupat: qz post tale gaudiū sequit̄ dolor in trāsitū mortis: horroz in exitu in hū mūdo. bñ ergo extrema gaudiū etc. Prouer. xij. ¶ Gaudiū mūdi nihil est quantū ad infertionē. quantū ad durationē. quantū ad utilitatē. Primo quātū ad intentionē nihil. qz non est leticia: sed magis infania et tristitia. Sap. xij. Dū letant infantiū. Item nihil quātū ad durationē: qm̄ gaudiū hypocrite ad instar pūcti. Job. xx. Item nihil quātū ad utilitatē: qz extrema gaudiū etc. Sic pōt queri si debem; aliquādo gaudere: Dico qz sic scy de diuinis beneficiis: q̄ sunt multa et magna beneficia. creatio/ incarnatio/ passio/ ascensio/ et magis resurrectio. Aliquādo gaudiū d; esse in nobis hñficiū creatiōis

Baudeamus ergo et exultemus et demus gl̄ias deo. qz de nihilo nos creauit. Apoc. xix. Nam in corpe mirabiliter inspirauit. Magnū hñficiū incarnatio cū natiuitate. nāqd gaudendū de tanto hñficio cum abraam: qui exultauit et gauisus est cū illū in spiritu vidit. Itē gaudendū cū iohāne baptista q̄ exultauit existens in vtero mris sue. Itē gaudendū cū regib; q̄ vident res stellā cōducentē ad locū natiuitatis: gauisū sūt gaudio magno valde. Itē gaudendū cū angelis et pastorib; qb; fuit: alia voce preconizati. Enāgelizo vob; gaudiū magnū. Luc. ij. Itē gaudendū de hñficio passiois: sicut gaudebat abachuc sui lib; cap. ij. Ego in dño gaudebo: et exultabo i deo iesu meo. Ipse siquidē ibs pposito sibi gaudio sustinuit crucē. Heb. xij. Itē gaudere de gl̄iosa resurrectione cum aplis: q̄ gauisū sunt viso dño. Itē de mirabili ascensione: sicut ipse ibs dicebat aplis Si diligere; me gaudere; vtiq;: qz vado ad pres. Job. xij. Itē gaudere etc. de isto Jaco. i. De gaudiū existimate fr̄s cū in varias tētatiōes inciderit;. Per tentationes intelligit̄ tribulationes: de qb; est gaudendū: nō tristandū exēplo aploz: q̄ ibat gaudetes a spectu celij: qm̄ digni habiti sunt pro noie iesu trumelā pati. Actū. v. Didicerant em̄ apli doctrinans xpi dicētis. Vri eritis cū oderint vos homines: et cū exprobrauerint vos: et psecuti vos fuerint: et dixerint oē malū aduersum vos. sequit̄. Gaudeat in illa die et exultate etc. Matt̄. v. et Luc. vf. Tertū gaudere etc. de quo apla Ro. xij. Gaudere cum gaudētib;: flere cū flentibus. Gaudere cū gaudētib;: et gratulādo: flere cū flentibus cōpatiēdo. sicut Job. Flebā quondā sup eo q̄ afflic; erat. Job. xxx. Presertim gaudere hō iustus de pfectu pimi sui sicut de pctōz pnia. de tribulatoz paciētia. de pfectiēdoz pleneratiā. De pmo gaudio. ij. Coz. vij. Baudeo nūc qz tristati estis ad pniām. Et angeli gaudēt de h; gaudiū est angelis etc. De scdo gaudio sic gaudebat mater machabeoz de paciētia filioz imo ipsos ad martyriū atabat. ij. Mach. vij. De tertio gaudio. ij. Job. cap. vnico. Gauisus sum valde: qm̄ inveni de filiis suis ābulātes in vitate. Per ista gaudia ad celi gaudia pducat nos dei mīa. Amē. ¶ Dñica tertia post octa. pasche. Ser. s.

compara

de qd debem; gaudere.

Sermo. I.

XXIII

Et omnis homo

tardus ad loquēdus. Jac. i. Juxta scripture veritatem dantē fidei regulē. Quārū p̄ma est hec

Multū nos oēs quotquot sumus cauere debem⁹ ne deū grauē⁹ vel offendam⁹. Nec regulā declarat tripliciter.

Primo pbatur ratione naturali.

Secōdo doctrina euāgelicali.

Tertio doctrina diuinali.

¶ Primo pbatur ratione naturali. homo em̄ debet vitare pctm̄: ⁊ cito conuerti ad deū: q̄ quāto magis morat̄ homo in peccato: semp̄ addit pctm̄ pctō: ⁊ ita penam pene. q̄ vt dicit Breg. pctm̄ qd̄ p̄ p̄nāz nō diluitur mor suo pōdere ad aliud trahit. hec ille. Et sicut ille q̄ recipit mutuo pecuniam ad vsurā: quāto magis differt soluerē: tantomagis ⁊ plus soluet tpe solutio nis. Sic hō quāto diuit⁹ est in pctā: tanto pl⁹ soluet de pena. Itō apls ad Ro. ij. Scōm duritiā tuā ⁊ cor impēnitēs thesaurizas tibi irā. Et q̄ eiusdē rōnis nō tardare: cōuertē ⁊ esse tardum ad grauandū deū: iō apparet cū ex hoc malū nobis seq̄tur supradictum: q̄ debem⁹ esse tardi ad grauandū deū.

¶ Secōdo pbatur doctrina euāgelica. Mat. x. ⁊ Luc. xij. vbi legit q̄ xps instruit discipulos suos ⁊ nos: ac volens ostēdere q̄ nō debem⁹ deū grauare dic. Timete eū. s. offendere: q̄ pōt ⁊ aiām et cor: p̄ mittere in gehennā. ¶ Tertio de clarat autoritate sacre scripture. Eccli. v. Nō tardes cōuerti ad dūm: nec differas de die in die: qm̄ subito veniet ira illius.

Appet ergo p̄ma ppō. ¶ Secōda ppōsitio est ista q̄ aggrauam⁹ ⁊ offendim⁹ deū p̄ nras malas locutiones: ⁊ linguā nostrā. Et ratio est: q̄ peccatū lingue maxime de tractionis ⁊ infamie: nō solū deū grauāt immo xpm̄ atroci⁹ vulnerat. vñ Bern. ita inquit. Bladius anceps: imo triiceps lingua est detractoris: nec nō h̄mōi linguā ipso etiā mucrone: quo xpi latus cōfossus est: crudeliorē verearis. fodit enim quicūq̄ corpus xpi et membra de mēbro hec ille. Duo igitur sunt declarata.

Primū q̄ summe debem⁹ esse tardi in grauandō deū. Scōm q̄ inter cetēra pctā/ pctm̄ lingue deū grauāt. ergo debem⁹ esse tardi ad irā: p̄out dicit verba thematis

Sit homo tardus ad loquēdū. In quibus verbis duo tangūtur.

Primo q̄ sint qui fugere et vitare debeāt peccatū. omnis homo.

Secōdo q̄ non debem⁹ querere: sed vitare multiloquiū. sit tardus ⁊c.

Prima ⁊ secōda partes.

Quantus ad primum

et scōm insimul/ est sciendum q̄ multiloquiū debem⁹ vitare. Ratio est q̄ sicut gladius illū quē percutit vulnerat diuidens do: sic mala lingua detractoris vulnerat loquentē: et diuidit eū a deo. est etiā causa dissensionis: ⁊ separatōis p̄cordie ⁊ amicitie multoz. Unde sicut terremot⁹ est ali quotiens cā diuisionis ⁊ scissionis terre: et frequētē fit per terremot⁹ diuisio terre a terra: sicut narrat Seneca lib. ij. de naturalib⁹ questionib⁹. q̄ scilicet aliquando hesit apulie: et quicq̄ per terremotum fuit diuisa et mare fluxit in mediū. Simili mō hispania p̄mo hesit africe. Sic modo simililingua maledica cōmouet corda: ⁊ inducit inter amicos et conuersos aliquā discordiam: et ponit inter eos mare. ses amaritudinis et rancoris et odij.

Et hoc est vnus de septem q̄ deus dicitur plus detestari. Prouerb. vj. Virū qui seminat inter fratres discordias. Talis est lingua tertia: de qua Eccli. xxvij. Lingua tertia multos cōmouit et disperdit illos de gente in gentē: ciuitates murtas diuitū destruxit. Cū ergo ex multiloquio tantū malū sequat: apparet q̄ non debemus multū loqui: sed virtuose tacesse. qd̄ patet triplici de causa. naz tria nobis hoc ostendunt.

Primo naturale exēplū et experimentū.

Secōdo humana p̄suetudo ⁊ nutrimentū.

Tertio malū qd̄ eride sequit vt plurimū.

¶ Primo dico q̄ debem⁹ nos parū loqui sicut docet nob natura. vñ dicebat ille dulciz phus. Noui naturā m̄bi aures dedisse duas: sed os vñ. in signū q̄ licz hō audiāt multas iniurias ⁊ offensas: dz tñ cū patiētia sustinere et pauca loqui. Sicut habem⁹ exemplū a pbis paganis lib. de nugis p̄boz: vbi legimus q̄ antiphanes respondit cuidam dicenti. ille maledixit de re. non caro inquit: quia auditus robustior debet esse lingua: cum singulis hominibus sint. singule lingue: sed aur

semultilo

terremot⁹ cā diuisionis terre

tho. 2. 2. 9. 75

quare debem⁹ cauere ne deū ⁊c. offendam⁹

Dñica. III. post octa. pasche.

res bine. Similiter recitat q̄ aristippus cui dā dixit qui maledicebat sibi: vt tu lingue tue: sic et ego aurū mearū dñs sum. q. d. sicut tu potes lingua tua libere loq̄ male: sic ego possum audire aurū sine ira. Et vtrūq̄ religiosi & clerici & alij xpiani habent illā virtutē ita pfecte sicut illi pbi pagani iuxta informationē. ps̄. Prohibe linguā tuā a malo: & labia tua ne loquantur dolū. Sic dauid audies cōceptū micol dicit. Ludār vilio: siā plus q̄ factus sum: & ero humilis i oculis meis. ij. Reg. vj. S̄ qd̄ dolēdū est: multi sunt q̄ sic nō sunt dñi nec aurū nec linguarū suarū: sed habent fel in auret vermē sub lingua. Unde dicit Arist. ij. lib. de animalibus. c. de interioribz animalū habentū sanguinē: vbi dicit. q̄ est quidā ceruus qui grece d̄r abane: q̄ h̄z fel in auricula s̄m opinionem multoz simile felli hoīs in colore. & vt dicit autor: in speculo historiali: illud fel est amarū valde: & causatiū vehementis ire & ferocitatis: & sub lingua ei⁹ est vermis vnus. Ita in p̄posito: multi sunt qui habēt quasi fel i aure: qz sicut fel motū prouocat iras s̄m doctores. sic multi q̄ cito audiunt verbū displicēs vel amarū: statim ad iracundiā prouocātur: & tūc vermis impatiētie sub lingua mouet eos ad verba. ideo quidā versificator dicit. Si potes extingue vitiosus crīmina lingue. Pluribz ossa terit: nec tamē ossa gerit. Exēplo ergo naturali p̄tz q̄ lingua est refrenanda. ¶ Sēdo est refrenanda lingua: vt p̄tz ex more primitiuo. Narrat quintilianus de declamatione sua. xij. q̄ quidā p̄ speciosum filiū tanq̄ incestū cū matre cōmittebat in secreta pre dom⁹: torfit & tormētis occidit. Interrogat eū mater qd̄ ex filio cōperit: nolēte dicere p̄re cōiūctis inuastit eū: & ille nō r̄ndit. et querētī matri cur pater taceret: tūc r̄ndit p̄ silentiū est qd̄ accusat crimē. voluit dicere pater q̄ taciturnitas virtuosa inter virtutes obtinet principatū. & iō rōnabiliter est fiendū. et cōcordat hoc cū Larone q̄ dicit. Virtutē primā esse puto cōpescere liguā. Proximus ille deo q̄ sat rōne tacere. ideo d̄z attendere qui loquit. est em̄ tēpus tacēdi & tēpus loquēdi. vt d̄r Ecc̄s. iij. An ille qui ori suo discretionis custodiā nō apponit: est velut ciuitas absqz muroz ambitu. ita hō qui in loquēdo nō h̄z spiritus suum. glo. si murū silērii nō h̄z: pater iacu

lis inimicorū ciuitas mētis: et dū p verba extra femeripm̄ p̄icit: aperta se aduersario ostēdit. in periculo est em̄ ciuitas cui⁹ semp̄ porta est aperta tpe guerre & in terzra inimicorū sita. Tales sunt illi apud q̄s nullū est silentiū. nullū secretū. nihil celare: nihil abscondere sciūt: aut q̄ audierint aut viderint in publicū referunt: & aliquoties auditis mēdacia miscēt. qz dicit beatus Greg. homel. xij. sup̄ ezechie. Valde difficile est vt q̄ multa loquit nō etiā mentiat. An glo. sup̄ illud Ecc̄s. iij. tps̄ tacēdi r̄c. Vir linguosus amat mēdacia nō caues quid loquatur. ideoqz nō p̄t fieri vt dirigat. q̄ quis igitur vult dirigī magis optet audire q̄ loqui. qz vir linguosus nō dirigit in terra. hec glo. An in hui⁹ eremp̄tū legit. q̄ quidā miles cogitauit q̄ vtro rē sapientē eligeret: et specialiter optauit despondere vnā de filiabus vicini sui: quā magis morigeratā sollicitē exploraret. de niqz explorādo sorores audiuit colloquētes: quarū vnā optauit q̄ ita candidū colliū haberet sicut h̄z cygn⁹ natās i stagno: vt sic a sponso suo futuro amaret. Et alia dicit. certe mallē habere collū longū sicut grues. Et tertia admirando cām quæsiuit at ille dixerūt ei. et tu qd̄ optas: at illa. vt diu deliberē priusq̄ loquar siue p̄ferā. Et tertia idē miles elegit tāq̄ magis moribz aptā. Et sic est moralit̄ inter deū & hoīem: qz homines virtuose refrenātes linguam suā & tacentes discrete deeligit & diligit: sed loquaces deus reprobat & cōtēnit p̄ p̄tervitiū malū lingue. iō Arist. lib. de secretis secretorū ita dicit scribēs alexandro. Decoz et honorificū est in rege abstinere a multiloq̄o nisi necessitas & vtilitas hoc exposcat. melius est em̄ q̄ aures hominū sint s̄tribūdē semp̄ ad eius loquiū: q̄ suis is affatibus saturate: qz saturitas fastidit. Et iō socrates pbs̄ cū qdā ab eo quereret quōd̄ q̄s famā cōpararet: r̄ndit. si fecerit optima: & locutus fuerit pauca. Ex morali ergo cōsuetudine p̄tz q̄ virtuose debemus tacere. ¶ Tertio q̄ debemus virtuose tacere. p̄tz & p̄ba f̄ loquēdi lesura. Narrat em̄ q̄ zenocrates pbs̄ omnibus dicētibz & querētibz cur ipse solus linguā cobiberet: r̄ndit. me inquit aliquando locutum fuisse penituit: tacuisse nūq̄. quasi diceret. q̄ silentiū est hoī vtile et p̄ficiū. Et rō est. dicit pbs̄ in libro de

p̄bo
ex male

p̄ducit p̄ram.

22

p̄b8

Quidam dicit in vobis p̄cedit & p̄cedit

benef^a ade

Exponens

asialibus q̄ serpens q̄dā insidiat̄ hōi dor
 mēti tenēt̄ os aptū r̄ in ip̄m intrat. sed si
 tenuerit os clausum nō pōt intrare. Sic i
 pposito serpens antiquus est diabol̄ q̄ cir
 cūit querēs quē deuoret. insidiat̄ tenenti
 os apertū. i. paratū ad loquēdū: r̄ ip̄m in
 trat q̄ tali aditū exponit. s̄ si inuenerit eū
 tenēre os clausum: nō poterit intrare. vñ
 Ambro. Bon⁹ mutus est q̄ malū loqui ne
 scit: r̄ eius ore malū exire nō nouit. hec
 ille. P̄t̄ ergo q̄ hō d̄s cohibere linguā su
 am a multiloq̄o: q̄ ex hoc nūq̄ pōt hō pe
 nitere. Et ad ppositum est h̄storia plana
 de sc̄do p̄bo: de quo legit̄ q̄ ip̄e ex quadā
 curiositate volēs experiri fragilitatē mu
 lierū p̄ verba attractatua peti matrē pro
 puā ad consensum act⁹ carnalis allerit. r̄
 m̄ audies q̄ fili⁹ su⁹ erat: media crepuit.
 q̄d vidēs p̄b̄ p̄nia ductus: sicut p̄ verba
 peccauit: sic verbo perpetuo abiurauit: et
 semp̄ silētio se ligauit. Vñ p̄t̄ q̄ penituit
 se locutū fuisse: s̄ tacuisse nūq̄. Multilo
 quiū igit̄ et aiām ledit: q̄ in multiloquio
 nō deest p̄ctm̄. Prouer. x. iō dicit Seneca
 epla. lxxv. ad Lucillā. Quicquid summa igit̄
 summarū hec est: tardiloquiū te eē inbeo.
 Multiloquiū ledit famā: q̄ qñ hō plura
 narrat q̄ poterit annotare: vel plura pro
 mittit q̄ poterit dare: vel plura cōminat
 q̄ poterit irrogare: vel plura iactat q̄ po
 terit cōsummare: reputabit̄ finis p̄pati
 cus r̄ insanus. hec ille. Ergo sicut pruden
 tes refrenemus linguas nras: ne loquan
 tur malū: r̄ in laudē dei occupemus cōtri
 nue: et sic faciēdo cōsequemur in p̄senti di
 uinā gratiā: r̄ in futuro eī⁹ gloriā: quā r̄.
 Dñica tertia post octa. pasche. Ser. ij.

It ois hō velox
 ad audiēdū. Jac. s. Deus fe
 cit hominē rectū. Eccl̄s. vii.
 Ista rectitudo co:poraliter
 erat i hoc q̄ respicit sursum

sup̄ aialia alia que prona cōspiciūt. Spi
 ritualiter in hoc q̄ virtus inferior: subieci
 batur rōni: r̄ rō aie: r̄ aia deo in oibus. et
 hoc vocabat̄ originalis iusticia: iusticie r̄
 innocētie status: in quo deus hōi cōtulit
 tria beneficia. videly
 Primum q̄ ab omni malo q̄d respicit cor
 pus: fuit liberatus.
 Secundum ad bonū supernaturale fuit o:
 rinatus.

Tertium q̄ in cognitionem oim rerū fuit
 illuminatus.

**Prīmū p̄t̄ q̄ licet potuisset mori p̄ natu
 rar̄: q̄ cōposuit⁹ er d̄ys: tñ nūq̄ fuisset mor
 tuus: r̄ hoc p̄ gratiā. q̄ infirmitates/ma
 la/quecūq̄ venena/malleivel gladij: r̄ q̄
 cūq̄ possunt pcurare mortē: vitasset viri
 tute innocētie sibi date. r̄ cibū ligni vite
 ppetue habuisset: quo sumpro nūq̄ fame
 aut siti defecisset. Sc̄dm̄ p̄t̄: q̄ ordinabat̄
 ad gloriā eternā: r̄ ad visionē et fruitionē
 diuinā: et ad illā sine morte corpali trāsī
 ser. Fecit deus creaturā rōnalē vt luminū
 bonū intelligeret: itelligēdo amaret: amā
 do possideret r̄. et q̄ habebat illud acq̄
 rere meritis suis: sine difficultate poterat
 operari q̄d cūq̄ bonū. Tertū p̄t̄: q̄ in co
 gnitiōe dei suiret creatur̄: quātū sibi sus
 ficiebat: erat illuminat⁹ s̄m q̄ dicit magi
 ster s̄niāx. Ista hō habuit in statu innocē
 tie r̄ rectitudinis. S̄z ecce q̄ p̄ p̄ctm̄ p̄di
 ctis tribus beneficijs se p̄iuauit.**

Prīmū bñficiū fuit vita absq̄ mortalita
 te. istud perdidit per superbiam. qm̄ ini
 tium ois pcti est superbia. Eccl̄s. x.
 Sc̄dm̄ bñficiū fuit opus absq̄ difficult
 tate. istud p̄didit per pigritiā. fuit piger
 et ponderosus: q̄ corpus q̄d corrupitur
 aggrauat animam. Sapientie. ix. d̄c̄ exē
 plum de falcone.

Tertū bñficiū fuit notiā cū claritate.
 istud bñficiū p̄didit per ignorantiam. Lu
 piēs ergo iacobus q̄ ab his tribus mas
 lis: que p̄ p̄ctm̄ incurrimus: liberemur:
 tria nobis ostendit: videly

Primo ostēdit nobis virtutem humilita
 tis superbiam expellendo et altitudinē:
 ibi. sit omnis homo.

Sc̄do ostēdit nobis aptitudinē gratiosita
 tis difficultatē repellēdo: ibi. velox.

Tertio ostēdit nobis p̄omptitudinē ca
 pacitatis scientiam ministrando: ibi. ad
 audiendum.

Prima pars.

**Dico q̄ beatus iaco
 bus in istis verbis ostēdit nobis r̄. sit ois
 hō. quāsi q̄ dicat multis enicere superbiā:
 cognoscat r̄ itelligat quibet q̄ est hō. qua
 re: q̄ p̄ditio hois e sup̄bie repressua. Pa
 uo vidē arietatē plumaz r̄ pulchritudi
 nē sup̄bit: r̄ rotā cū cauda facit. cōsiderāq̄
 s̄o pedū turpitudinem: ipam deponit. sic**

pauo

dd

Dñica. III. post octa. pasche.

homo superbia. applica sicut scis. Jo iob
 xiiij. Vñ nat? de muliere &c. hō ab humo
 di que est sex elemētōz. Sen. ij. Formauit
 dñs de hominē de limo terre. Alia vt stel
 las de igne. status & v̄tos de aere. pisces
 de aqua: s; hoies & iumēta de terra. Ergo
 hō sic cōsiderāsyllē se inueniet. Eccles. iij.
 Et? est interit? hoim et iumētōz. sequit?
 De terra facta sunt: et in terrā pariter re
 uertunt. Scđo cōsidera vilitatē: q; fragi
 litatē/abilitatē/beni viuēs tpe. penali
 tatē q; replet &c. Nat? de muliere: in qua
 multe fragilitates: & infirmitates. quid hz
 hō fortitudinis q; nat? est de infirmitate:
 nec comedere: nec ambulare: nec aliquid
 virtutis aut fortitudinis hz sicut alia aia
 lia. vide in postilla sup illo Sap. vij. circa
 p̄m. In inuolumētis nutrit? sum/et ma
 gnis curis. nō pōt resistere v̄tō: nō frigo
 ri. Tertio labilitatē: q; breui viuēs tpe. qz
 vita plens fm Aug. nihil aliud est q; cur
 rere ad mortē. imo illa die qua nascit? mo
 rit. q; ois mot? denominat? a termino ad
 quē. et Seneca. Ist ois est cū vita detrahi
 tur. Frāsciscus petrarcha. Nihil alteri vici
 nius q; mors vite: cū distare videant cōti
 nue. Et iō Seneca. Adors iuuenib? est a
 tergo: senib? ante oculos. Bullermus for
 danis de moro: & moro. distāt per /i/ q̄ ē
 lra minima alphabeti. Quarto penalita
 tē. replet? multis miseris. De? facit sicut
 nutrit: q; volēs puerū ab lactare ponit ali
 quā amaritudinem in mamilla. i. in deli
 tijs v̄tū mūdī in quolibet statu: vt sic ab
 eis retrahat. Cōsidera tue cōditionis vili
 tatē: q; es hō: fragilitatē q; nat? de mulie
 re: labilitatē q; breui viuēs tpe: penalita
 tē q; replet? multis miseris. & sic nō sup
 bies p̄virtutē humilitatis. Sed dices qd
 supbis terra & cinis. Eccles. i. ppter hoc di
 xit ps. Sciant gētes qm hoies sunt. sciāt
 id est cognoscāt q; hoc ignorāt. Et nota q
 gnā hoim ignorāt q; hoies sunt. vt q; suā
 diffinitionē ignorāt. Nā qui p̄p̄iā diffini
 tionē alicui? rei ignorāt: ignorāt illā rem:
 q; diffinitio idicat qd est eē rei. fm p̄bm.
 Diffinitio hōis propria hz tres partes
 essentielles. s. aīal/rōnale/et mortale. has
 partes dic. Scđm gen? q; vilissimo pctō
 aiām detur p̄t. & nota quōd aia detur paf:
 et filia vel spōsa xp̄i v̄dit: imago regis in
 lutū projicit. Tertiū q; ips etia res mūda
 nas in q̄bus versantur igno:ant. hic nota

quō tps est mēsurā. etiā quō innumerabi
 les lingue vna hora nascant &c. & oia qui
 de stultis huius mundi dicūtur: prosequere
 vt melius sciueris.

Secunda pars.

¶ Dixi secundo et princi

paliter q; btūs iacobus nobis ostendit se
 cūdā virtutē: per quā recuperamus scđm
 beneficiū qd perdidim? .s. aptitudinē gra
 tiositatis expellēdo difficultatē & pigrītū
 am. iō dicit. sit ois hō velox. Fidelis seru?
 et prudēs quē cōstituit dñs super familiā
 suā: vidēs operarios dñi sui negligentes
 excitat eos ad fortiter operādū. ita hīc iac
 obus. sit ois hō deponēs pigrītā/velox
 Eccles. xxi. In oibus operib? tuis esto ves
 lor. qd maxime dz habere locū in operib?
 p̄nie. Velociter dz ire qñ vadit ad locū p̄
 p̄niū: vbi hz quietē naturalē quā naturali
 ter appetit: maxime qñ est circa finem mo
 tus: q; motus naturalis velocior est in fi
 ne q; in principio. et maxime qñ hz impel
 lens: tūc est velocior. Locum n̄ naturalis
 vbi habem? quietē: est deus. q; fecisti nos
 dñe ad te et inquietum est cor n̄m donec
 quiescat in te. Aug. In loco naturali que
 libet res quiescit. & habem? impellētes. s.
 mala/tribulationes/persecutiones/ & an
 gustias. Mala que nos hic p̄mūt: ad deū
 ire cōpellunt. Bre? et ideo debem? ire ve
 lociter: maxime per opera p̄nie ea nullate
 nus retardādo. Eccles. v. Non tardes puer
 ti ad dñm: & ne differas de die in diem. qz
 deus q; veniā spondit penitenti: diem
 crastinū nō concessit. dic de diluio. Sed
 nota q; diuersitas mediū impedit velocita
 tē motus: sicut tardius mouet aliquid in
 terra: q; in aqua: et tardius in aqua q; in
 aere: sic diuersitas diuitiarū/delictiarum/
 amicitiarum huius mundi.

Tertia pars:

¶ Tertio principaliter

btūs iacobus ostēdit tertiā virtutē p quā
 recuperamus tertium beneficiū. s. p̄p̄i
 tudinē capacitatē scientiā ministrādo: &
 aptitudinem ad audiendū. Vomo p pec
 catū est ignorans: qz ois malus ignorans
 iij. Erbi. et iō in. iij. de aīa. hō est tanq; ta
 bula rasa &c. p̄ocessu tñ tēpōis scientijs
 et virtutibus perficitur: ideo pueri audis
 unt vt addiscāt: et ignorantiam expellit;

Jo di ab humo

Teria huius bno
101-

Laber
fitaib?
fo. 22

mor? nāq;

ideo apłs Jacobus cōtra istā ignozāciam dicit. sit oīs homo velox ad audiēdū. quā si dicat pbs dicat q̄ animalia audiri carētia sunt indisciplinabilia p̄ naturā: sed habentia audita sunt disciplinabilia. q̄ s̄m pbs/auditus est porta intellectus: et iō semper pro doctrina percipiēda excitatur auditus. Venite filij audite me timorē dñi docebo vos. Ps. et Sapiens Proverb. s. Audi filium disciplinā patris tui. et i ps. Audi filia et vide et inclina aurem tuam. Potissimum qđ debemus audire: est verbum dei. et beati qui audiunt verbū dei: et custodiunt illud. Luc. 11. Et iō iacobus in ista met epistola. Estote factores verbi: et nō auditores tm̄. Sed multi sunt sicut serpens qui obturat aurem suam: qñ dēber capi ab incantatore: et alias cooperit cū cauda. Isti sunt ad modū aspīdis surde et obturant aures suas: que nō exaudiet vocē incantantium et venefici incantantis sapiēter. Istorum oratio apud deum execrabilis est. Prover. xxvij. Qui declinat aures suas ne audiat legem: oratio eius erit execrabilis. Isti nihil habent cū deo ex quo nō audiunt verbum dei. Job. viij. Qui ex deo est: vba dei audit. vos nō auditis: quia ex deo nō estis. **Explicit sermo. Deo gratias.**

Quoniam tertia post octa pasche. Ser. iij.

Manluetudine

ne suscipite inquit verbū quod pōt saluare aīas vestras. Jac. s. Ex tenore istorū verborū elicif manifeste

q̄ verbū dei deuote feminatū et predicatū requirit auditorem bene dispositū ad suscipiendum.

Requit auditorem bene attentū ad proficiendum.

Facit fructū optimū ad saluandum.

Primo istud verbū requirit in auditore dispositionē v̄pote mansuetudinē: ideo in themate. In mansuetudine suscipite. Quis est proprie mansuetus? Rñ deo mansuetus est ille qui nec irrat nec irritatur: nec nocet nec nocere cupit. Glo. super Mat. 12. le d: mansuetus: qui est sine ira: sine vindicta: sine rancore: sine malicia. Qui vult ergo audire verbū dei: abiciat irā/rancorē/vindictā/indignationē: et q̄ sit mansuetus. Eccl. v. Esto mansuetus ad audiēdū verbū

dei. **¶** Hic pōt queri quid est mansuetudo. Aliqui voluerūt dicere q̄ mansuetudo nō est aliud q̄ clementia et refrenatio animi contra vindictā. talis est mansuetudo: vt dicitū est. et Tullius videt dicere hoc idē: qui dicit q̄ clementia est moderantia irarū: et ira est appetitus vindictę. et mansuetus est ille qui nulli facit iniuriā. ipa em̄ moderatur et vindictę quietat appetitum. Sunt enim tres virtutes quasi sorores: que se invicem amplerātur: et sunt sibip̄s multū propinque. s. clementia/modestia/mansuetudo: que mansuetudo est bonorū incrementum: amoris nutrimentum: orationis cōdimentum: gratie ornamentū: glorie complementū. Primo mansuetudo est rē. qui malū conuertit in bonū: iracūdiām in patientiam. seueritatē et crudelitatem in clementiam. sicut p̄t̄ de afluero. Hester. xv. vbi legitur q̄ hester vidit asuerū regē oculis ardentibus terribiliter in aspectu: verū tamen cito deus cōuertit sp̄m regis in mansuetudinē: q̄ de irato factus est mansuetus. vnde Jfido. in solilo. suo. Magna est virtus mansuetudinis si nō ledat qui lesus est: maior autē si etiā lesus remittat. Scđm bonum mansuetudinis/amoris nutrimentū. q̄ sicut inter superbos semper sunt iurgia/discordie/contentiones/et similia: ita p̄ cōtrarium inter mansuetos et mites semper est pax. vnde Auicenna in ethica suis dicit/ q̄ mansueti amabiles sunt. Et Amb. mansuetus homo cordis sui est medicus. ideo apłs Ephe. iij. dicit. Ambuletis (inquit) digne cum omni humilitate/et mansuetudine: cū patientia supportates inuicem in charitate. Et sunt quattuor accepte deo et grate. humilitas/mansuetudo/patientia/charitas. Ambuletis digne cū humilitate et mansuetudine in p̄speris. cū charitate et patientia in aduersis. Tertio principalr mansuetudo ē ofonis cōdimētū. Nos videmus ad sensum/ q̄ hō ira mori: preces nō audit: nec exaudit libēter. vñ Aug. in ser. dñi in mōte. Mansueti sunt ciues mites q̄ cedūt improbitatib: et nō resistūt in maior: vincūt in bono: et cōiter exaudiantur in deprecationib: suis. Judith. ix. Dumiliū et mansuetorū semp tibi dñe placuit deprecatio. Quarto mansuetudo est gr̄e ornāmētū: qm̄ mansuetivir aut nūq̄ odiri p̄t. imo cōiter sunt oīb: gr̄osi. Nos videmus q̄ aialia mansueta sunt filuestrib: digniora:

mansuetudo

Dñica. III. post octa. pasche.

Et valerius maximus narrat de Socrate q̄ ppter m̄suetudinem fuit ab apolline m̄di sapiētissim⁹ reputat⁹. q̄ nec ī vita nec ī morte potuit ab aliq̄ p̄turbari. Altr̄mo m̄suetudo ē glie cōplēmētū. Nā mā sueti hereditabūt terrā. s. viuentium. cui alludit Matth. v. Beati mires: qm̄ ipsi possidebūt terrā. Exurget em̄ dñs in iudicio vt saluos faciat oēs m̄suetos terre. Item dionysius narrat in quadā epla q̄ moyses propter m̄suetudinē dign⁹ fuit q̄ dominus sibi appareret. Ergo cū m̄suetudine suscipite etc.

tur in predicando: sed cū verbū dei auditur: tibi nulla vana gloria est: imo humilitas magna ostēditur. In signū huius maria magdalena sedebat secus pedes dñi: et audiebat verbū illius. et talis est auditor: ex deo: qm̄ qui ex deo est: verba dei audit. Job. viij. Ille autem qui predicat: interdū aliqua vana gloria occupatur: de quo p̄t dici q̄ accepit mercedē suam. vnde prosper de vita contēplatiua. Predicator: nō in verboꝝ splendore: sed ī operā virtute totam predicandi fiduciā ponat: nō vocibus delectet populi clamantibus vel laudatis: sed fletibus: nec plausus in populo studeat spectare: sed gemitū.

spat gladio. 186
ra circa p̄dicatoꝝ
fo. 255. 56.
198.
160 d. 157.

¶ Scdm̄ principale. v̄bū dei req̄rit attentionem auditore. In capitulo vbi thema legitur. Sit oīs homo velox ad audiendum vt pote v̄bū dei. Oīs hō qui vult saluari desse velox feruētis prompt⁹ ad audiēdū v̄bū dei. quātō erit magis v̄bū p̄dicatio nis sc̄tē diligim⁹: r̄ant magis audiri ipm̄ audimus. Tale verbū d̄ diligiti r̄ diligenter audiri: qm̄ tali audire v̄bū dei: r̄ sancte p̄dicationis nō sufficit. imo requirit q̄ in mēte custodiā implēat r̄ practiceat: q̄ forte sunt nōnulli: qui v̄bū sc̄tē p̄dicatio nis predicāt: semināt: r̄ audiunt: nec ipsum custodiūt: et sunt siles formicis: q̄ recondūt grana: sed auferūt illud in quod n̄tus generatiua cōsistit de grano: q̄ p̄t p̄ter ex illis granis nō sequit fruct⁹. Sic moralr̄ illi q̄ p̄dicat vel audiūt v̄bū dei: r̄ nō faciūt: nō reponūt meritū nec fructū: qm̄ auferūt n̄tutē v̄bi fructificādi. q̄ virt⁹ est facere: et ope cōplere. Prover. xix. Qui tm̄ verba secutat: nihil habebit. hoc est p̄dicator seu auditor diuini v̄bi tm̄ si non facit qd̄ audit vel p̄dicat: nihil habebit nihil possidebit: vel auditores h̄nt vagi nam sine gladio. h̄nt florem vl' paleā sine grano. vñ prosper exponēs illud verbum apli Rom. r. Ergo fides ex auditu. loquit p̄ hunc modū. Qui ergo sine p̄dicatione nō audit: sine auditu non credit: sine fide nō intelligit: sine intellectu non bñ agit. verbū dei p̄dicandū est vt audiēs credat: credens intelligat: intelligēs bonū opus perseuerās exerceat. q̄ nec opera sine fide: nec fides sine opibus sola iustificat. Dic p̄t queri qd̄ est simpliciter melius ceteris parib⁹: predicare verbum dei: aut audire: R̄ndetur fm̄ Bedam tuti⁹ in q̄t est vt veritas audiat q̄ predicet. vir em̄ est quin homo q̄licāq̄ iactātia surripia

¶ Tertio principale. verbū dei fructū facit optimū: qd̄ potest saluare animas etc. Quot anime saluare sunt per verbū sancte p̄dicationis: quot in presenti saluātur: innumerabiles. Quid cōseruat fidē in sancta ch̄ustianitate: certe p̄dicatio dei. Quid saluat animas? fides. Qui crediderit et baptizatus fuerit etc. Mar. vlti. vñ August. de verbis domini. Fides catholica peccatores homines saluat: cecos illi luminat: infirmos curat: fideles iustificat: penitētes reparat: martyres coronat etc. Non sine causa apostol⁹ dicebat Timotheo suo discipulo. ij. Timoth. iij. Predica verbum: in sta opportune: importune. Dic sciendū q̄ verbum sancte p̄dicationis in auditore bene disposito et deuoto r̄ij. producit fructus. quia Illuminat per cognitionem. Inflamat per dilectionem. Cōpungit per contritionem. Liquefacit per lamentationē. Pascit p̄ refectionem. Protegit per defensionē. Confortat per cōsolationē. Confirmat p̄ operationem. Sanat per reparationē. Adūdat per abluionem. Beatificat per gratie infusionem. Beatificat per saluationem. ¶ Primo illuminat intellectum persone humane: que licz habeat fidem: efficeretur quasi bestia nisi esset verbum sancte p̄dicationis: qd̄ est lumen nostri intellectus. de quo lumine in ps̄. Lucerna pedibus meis verbū tuum: et lumen semitis meis. Per tale lumen cognoscimus deū: opera dei: et ista que faciunt ad salutem

B

formica.

qd̄ ē meli⁹ p̄dicare v̄bū dei
aut audire.

¶ **I**te istud verbū inflāmat, accendit ignē amoris in deuotis cordib⁹ ⁊ auditoribus quo audito accēdūt ad amorē dei ⁊ primū cū se ignis ardet ⁊ lucens, iuxta illud Eccli. xlvij. Surrexit helias quasi ignis: et verbū ipsū quasi facula ardebat. Idē legit de brō dñico: cuius verbū scē predicatōnis ardebat q̄si facula, in ps̄. Ignitum eloquiū tuū. **¶** **I**te verbū dei cōpūgit ⁊ frequēter deuoti auditores audito atten te verbo scē predicatōnis: cōteruntur et penitent et emēdant vitā suā. Talis pdicatio cōparat malleo cōterētī petras durissimas. Diere. xliij. Nūqd nō verba mea sunt quasi ignis dicit dñs: et quasi malleo cōterēs petras. **¶** Quarto verbū liquefacit ⁊ cōterit. Nūqd interdū verbū scē predicatōnis puocat auditores ad lachrymādum. Emittet verbū suū: ⁊ liquefaciet ea: sicut spūs ei⁹ ⁊ fluēt aque. **¶** Quinto verbū dei reficit mētē auditorū: sicut cib⁹ corporalis reficit corpus. est em̄ verbū dei cibus aīe. Mar. iij. Nō in solo pane uiuit hō: sed in oī verbo ⁊c. est enim panis sapidissimus. **¶** Sexto verbū dei ptegit: ⁊ cōparat gladio. de quo Ephē. vj. Gladiū spūs assumi te q̄ est verbū dei. Istū gladiū fabricauit spāscētūs: qm̄ pdicatorēs uerbi dei loquūtur uirtute spāscētū: q̄ nō uos estis q̄ loq̄mini: spūs prīs uestri ⁊c. Mar. r. **¶** Septimo verbū dei afortat ⁊c. uocat hōm̄ solatiū. Heb. vlti. ⁊ in ps̄. Meino: esto uerbi tui seruo tuo: in quo mihi spē ⁊c. **¶** Octa uoc̄ nono afirmat ⁊ sanat. ps̄. Verbo dñi celi firmati sunt. Sanat verbū salutis uobis missum. Act. xij. **¶** Decimo ⁊ undecimo mūdāt ⁊ gratificat. Fāuos mūdi estis propter sermonē quē locutus sum uobis. Job. xv. Lōmēdo uos deo et uerbo gr̄e ip sius. Act. xx. **¶** Ultimo verbū scē predicatōnis saluat iuxta thema. In mansuetudine ⁊c. Abi notantur duo. Primo doctrinale documētū. insitū hōm̄. Secūdo salutare medicamētū. pōt saluare.

Secunda para.

¶ **Q**uantū ad secūdum

est scēdū q̄ uerbum generaliter in tripli ci differentia reperitur. qm̄ est uerbum eterne generationis. uerbum diuine predicatōnis. uerbum humane prolocutionis. **¶** Primo uerbu dei filij: uerbu prīs ab

eterno genitū: splēdor⁹ ars dei patris. de isto hō loquit Athanasius in altercatōne p̄ arriū per hāc modū. Fili⁹ dei dicitur sensus quo cuncta cogitant: sapiētia qua cogitata disponunt: uirt⁹ qua disposita p̄ficiunt. uerbu quo q̄ p̄fecta nūciantur: lūmē quo nūciata clarecūt. Istud uerbu dicitur insitū ⁊ themate. Rō est: nos uidemus q̄ram? arboris nobilissimū? trāco siluestri ⁊ rustico inserit: ⁊ facit nobilissimū fructū. Sic spūaliter uerbu dei fuit nre carni hu mane insertū p̄ hūdictā icarnationē. ⁊ de hoc Job. s. uerbu caro factū est. uerbum qd fuit in principio apud deū: de quo beatus Greg. li. ij. moral. c. viij. loquitur sub his uerbis. Deo p̄uincū filiū suū in uero uirginis humane nature plūgēs: deū ante secula sibi coeternū fieri uolūt hoīem i se ne tēporū: et quē sine tpe genuit: saluādis hoīb⁹ cū tpe in tpe ostēdit. Nos uidemus q̄ p̄mo aqua iuenis terre secretissimis inuisibiliter generat: ⁊ tādē in fonte recipitur: a quo uisibiliter distillat. Sic hōm̄ dei prīs ab eterno i secreto mētis diuine inuisibiliter cōceptū ⁊ genitū: iuxta illud qd dicitū est. In principio erat uerbu. finalr in se ne seculorū ad fontē mē. hoc est ad beatā uirginē p̄ incarnationē emissum est. Eccli s. Fos sapiētie uerbu dei in excelsis. ⁊ sic p̄ incarnationē fuit hoīb⁹ uisibiliter publicatū. ⁊ tūc fuit uerificata p̄phetia scripta Esa. ij. De sion exiit lex: et uerbum domini de iherusalem.

¶ Secūdo uerbu p̄ncipale est hōm̄ pdicatio nis: de q̄ ad lram in themate. suscipite in situm ⁊c. Sacra scriptura reuelata a spiri tus sc̄to: doctrina sc̄torū: et pdicatio doctorū catholicorū dicunt uerbu dei: qm̄ per tale uerbu dei uolūtātē suā aperit: et nos in credēdis ⁊ operādīs q̄ faciūt ad salutē: instruit ⁊ informat. Et iō sicut edicta regū ⁊ p̄ncipū libēter et cū diligētia audiuntur: ita uerbu scē pdicatio nis: sicut superius fuit dictū. Nos uidemus q̄ aīalia domestica timent ualde leonis rugitū: et aīle uolatū. Sic clamor scē pdicatio nis a deo: uis cū timore dei auditur atq̄ implet. tales in quā uerbu retinent et fructum afferunt. Luc. viij. Istud uerbu est suscipiendū et retinēdum cū patiētia: cōtra multos q̄ uerbu ⁊ correctio nē retinere nec sustinere possunt. Diere. vj. Ecce uerbu dei factum est eis in opprobriū: ⁊ nō suscepit illud

dd ii

quod hōm̄ dicit
inferri

et contrariū debet esse: qz scriptū est Eccles. xij. Verba sapientum quasi stimuli. debēt enī verba scē predicacionis timorē in cuore auditōi: quatenus fe corrigat et emēder: vt dicat deuoꝝ auditōr. A verbis tuis formidauit cor meum. de isto verbo superius multa sunt dicta. ¶ Vt pōt queri quare verbū predicacionis scē vocat verbum dei: Responderetur quia est a deo effectiue.

De deo materialiter.

Secundum deum formaliter.

Propter deum finaliter.

¶ Primo verbū dei: qz est a deo / a spūscō qui est deus. 7 de hoc ppheta in ps. Dñs dedit verbū euāgēlīstāribz virtute multa.

Secō dī: verbū dei: qz est de deo: 7 de opere dei. Esa. lix. Spūs meꝝ qui est in te: et verba mea que posui in ore tuo. Itē est verbū dei: qz fm deū. Luc. v. Preceptor p totā noctem laborātes nihil cepimus: in verbo aut tuo laxabo rete. hoc est fm verbū tuū. Itē verbū dei: qz propter deum finaliter: et propter honorē dei.

¶ Qñ doctor predicat verbū dei: iam loquitur de deo: et corā deo: et totū ordinat ad deū: q̄ dat salutē hominibus propter meritum verbi dei. ergo in mansuetudine suscipite insitū verbū: qđ potest saluare aīas vestras.

¶ Tertiu pncipale verbū humane locutionis. vbi sciēdū qđ dñia magna est inter verbū dei: et verbū hoīm. qm̄ verbum dei lucet semper in veritate. nō sic semper est de verbo hoīm: cū sit scriptū in ps. Est deus verus: oīs homo mendax. de verbo dei Jaco. s. Voluntarie genui nos verbo veritatis. nō sic de verbo multoz hoīm: qui mendacium loquūtur. Prouer. xix. Pnceps qui libēter audit verba mēdaci: omnes ministros habebit impios. Item differt verbū dei a verbo hoīm in mutabilitate. Non est deus quasi homo vt mentiat: nec vt filius hoīs vt mutetur. Nume. xxiij. Celū et terra transibūt: verba autem mea nō trāsibūt. Luc. xij. Itē tertio differunt in virtuositate. qm̄ verbū dei magne virtutis est in sanādo presertim infirmos.

Mat. viij. Dic tñ verbo: et sanabit puer meus. nō sic de verbo multoz hoīm: q̄ potius infirmātur et inficiūtur audītes q̄ sanantur. Sed licz mali habeant mala verba: tñ iusti et boni habebūt bona sicut sunt. verbū dulcis benignitatis: verbum

certe veritatis: verbum prudētis maturitatis: verbū euidentis vtilitatis: verbum consolantis alacritatis. Primū bonū verbum 7c. Eccli. vj. Verbum dulce multiplicat amicos 7 mitigat inimicos. vnde regi Roboā filio salomonis fuit dictū. Si lesnieris populū verbis demētibus: seruiet tibi oī tēpore. et qz nō fecit pdidit regnū. iij. Reg. iij. cr. ij. Paralip. x. Itē verbū bonum certe veritatis. Ecc. xxxvij. Ante oīa opera verbū veraz precedat te. p quaveritate verbi oīata ppheta dauid cum dicebat. Ne auferas de ore meo verbū veritatis vsqz quaqz. in ps. Tertio verbū bonū. Eccli. xx. Sapiēs in verbis seipm̄ amabilē facit. Quarto verbū 7c. verba bona 7 vtilia fuerūt verba cōrionatoris salomonis. Eccli. xij. legitur multas parabolas: si cur ptz in prouerbijs. Itē verbum prudētis maturitatis. Eccli. xx. Sapiens in verbis seipsum amabile facit. Itē verbū euidentis vtilitatis. iam dictū est de contionatore qui q̄sūt verba vtilia. Ultimo verbum 7c. Viere. xv. Factū est mihi verbum tuū in gaudiū: et leticiā cordis mei. Ergo solamini iuicē i hīs istis sup̄noctatiōis.

f. Thessal. iij. cuiꝝ solationis beneficiū.

¶ Dominica tertia post octa. pasche / vel in festo beati marci.

Sermo. iij.

¶ Ado ad euz qui

misti me. Jobis. xvj. Istud thema deducitur de xpo: de bō marco: et de defuncto: De xpo. cū intrinseca est natura: et proprietas naturalis vnicuiqz rei: q̄ quātūcūqz ars / vel s̄uetudo / vel assuefactio / aut nutritio mutet illam: nūq̄ tñ mutatur res taliter quā reuertatur ad suā propriā naturam impedimētis amoris quibuscūqz. Istud declarat Boe. ij. de cōsola. metro. ij. per quattuor exēpla que oīa dicit in metro 7 metrifico. Primū de leone in quadrupedibz. Secūm de aue in volucribz. Tertiu de virga i vegetabilibus. Quartū de sole in celestibus. Primū exēplum est de leone: vbi dicit q̄ quātūcūqz domesticet 7 assuefactione abducat a naturali crudelitate: si alliciatur cruore vel sanguine redit ad eādē. Secūm exēplū

¶ Sermo. iij.

¶ Ado ad euz qui

misti me. Jobis. xvj. Istud

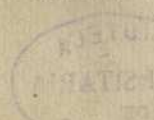
thema deducitur de xpo: de bō marco: et de defuncto: De xpo. cū intrinseca est natura: et proprietas naturalis vnicuiqz rei: q̄ quātūcūqz ars / vel s̄uetudo / vel assuefactio / aut nutritio mutet illam: nūq̄ tñ mutatur res taliter quā reuertatur ad suā propriā naturam impedimētis amoris quibuscūqz. Istud declarat Boe. ij. de cōsola. metro. ij. per quattuor exēpla que oīa dicit in metro 7 metrifico. Primū de leone in quadrupedibz. Secūm de aue in volucribz. Tertiu de virga i vegetabilibus. Quartū de sole in celestibus. Primū exēplum est de leone: vbi dicit q̄ quātūcūqz domesticet 7 assuefactione abducat a naturali crudelitate: si alliciatur cruore vel sanguine redit ad eādē. Secūm exēplū

¶ Sermo. iij.

¶ Ado ad euz qui

misti me. Jobis. xvj. Istud

thema deducitur de xpo: de bō marco: et de defuncto: De xpo. cū intrinseca est natura: et proprietas naturalis vnicuiqz rei: q̄ quātūcūqz ars / vel s̄uetudo / vel assuefactio / aut nutritio mutet illam: nūq̄ tñ mutatur res taliter quā reuertatur ad suā propriā naturam impedimētis amoris quibuscūqz. Istud declarat Boe. ij. de cōsola. metro. ij. per quattuor exēpla que oīa dicit in metro 7 metrifico. Primū de leone in quadrupedibz. Secūm de aue in volucribz. Tertiu de virga i vegetabilibus. Quartū de sole in celestibus. Primū exēplum est de leone: vbi dicit q̄ quātūcūqz domesticet 7 assuefactione abducat a naturali crudelitate: si alliciatur cruore vel sanguine redit ad eādē. Secūm exēplū

est de aue: vbi dicit q̄ quis q̄ preter natura
 ra domesticaf: quātūcūq; delictis hoīm
 foueat: habita oportunitate reuertit ad
 naturalē siluestreitatē. Tertiu exemplum
 de virga/ cuius cacumē si violēter incline
 tur remota violentiā redit ad naturalē re
 ctitudinē. Quartū exēplū est de sole: q̄ va
 dēs per meridie t̄ a quilonē t̄ palios mo
 rus: finaliter reuertitur ad suū ortū. i. ad
 orientē. Et postea docet q̄ idē est genera
 liter in oībus rebz: vñ dicit. Repetūt pro
 prios queq; recursus: redituq; sui singu
 la gaudēt: nec manet vlli tradit̄ ordo: ni
 si qd̄ fini iunxerit ortū. Ad ppositū de xpo
 qui a p̄re trahēs originē t̄ naturā: per no
 stre mortalitatis t̄ penalitatis assumptio
 nē: tāq̄ p̄ quoddā distrahēs t̄ violentum
 etiā alluefactionē t̄ hoīm conuersationē:
 qñ in terris visus est: t̄ cū hoībus conuer
 satus est. Baruch. iij. Alien⁹ quodāmod̄ vi
 sus est: intātū q̄ coequalis et naturaliter
 idē patri: nō solū p̄re: imo angelis minor
 fact⁹: vsq; ad mortē crucis humilians se
 metip̄m. Sed iā nre mortalitatis t̄ passi
 bilitatis veste deposita p̄pter glorificatio
 nē corporis: originē suam reperit. i. ad pa
 trē reuertit vñ exiit. hoc est qd̄ ipse dicit
 in themate. Vado ad eū q̄ misit me. quasi
 qd̄ dicat. ego p̄ violētā penalitatis t̄ mor
 talitatis sui in isto mūdo deueni p̄. xxij.
 annos: nūc ab his liberatus reuerto: ad
 meā propriā originē t̄ naturā. f. ad patrē.
 Et iā a p̄re: t̄ veni in mūdū: iterum relin
 quo mundum: et vado ad patrem. Johā.
 vbi thema. C De beato marco thema sic.
 Legatus fidelis ei qui fecit illum: comple
 ta sua legatione reuertitur de sua legatio
 ne relationem completam faciēdo. patēt
 Tobie. xij. de angelo Raphaelē: qui ad to
 biam missus pro eius curatione: et p̄ ite
 neris filij sui conductione / completa sua
 legatione dicit. Tēp̄ est vt reuertor ad eū
 qui me misit: vos aut̄ t̄. Ad ppositū. de
 p salute hoīs diuersos legatos in mūdū
 misit: etiā a principio mūdū. vñ. Mat. xij.
 Simile est regnū celozūm hominī patri
 familias qui erit p̄tio mane conduce
 re operarios in vineam suam. Conuentio
 ne autem facta t̄. i. misit illos in vineam
 suā. vbi Gregorius q̄ ab abel iusto vsq;
 ad vltimum electum. scilz ad finem mūdū
 t̄. vñ etiā in tpe gratie xpm filiū su
 um. ad Gala. iij. Et vbi venit plenitudo

tpis: misit de filiū suū t̄. Redēptionē mi
 sit dñs populo suo. i. p̄s. Deinde xps misit
 apostolos. Mat. x. Ecce ego mitto vos st
 cut oues in medio lupozum. Et mirabilis
 missio: dicit Bryf. mirum est q̄ oues nō
 sunt comeste a lupis: s; magis mirū est q̄
 in ista missione lupi cōuersi sunt in oues:
 Deinde post apostolos misit p̄s. lxxij. dis
 scipulos: de quibz Luc. x. Designauit dñs
 et alios. lxxij. et misit illos binos ante fa
 ciem suam: in oēm ciuitatem et locum t̄c.
 Isti sunt de quibz p̄phetauit Hierē. xvj.
 Ecce ego mitto eis p̄ficatores multos: dis
 cit dñs: et piscabunt eos. Et post hec mit
 tam eis venatores: et venabunt eos. Dic
 quō ecclesia habuit piscatores. Prios p̄
 dicatores. secūdos venatores. tertios t̄ vl
 timos vindemiatōres. Isti oēs missi p̄
 christum / sunt in multiplici differētia. qz
 quidam fuerūt apostoli: quidā prophete:
 quidam discipuli: quidā euangelistē: qui
 dam pastores: quidā doctores. de quibus
 ad Ephe. iij. qui missi sunt in edificatio
 nem corporis xpi t̄c. De numero euangeli
 starum fuit beatus marcus: qui fuit disci
 pulus beati Petri: t̄ eius filius in baptis
 mo: qui Rome scripsit euāgelijū fm q̄ ab
 ore bti petri audierat: qui missus de Ro
 ma in aquileiā p̄ bti petri: cōstater euāge
 liū qd̄ ab eo didicit: predicauit: t̄ innume
 ras gentes ad fidem xpi conuertit. et euā
 gelium qd̄ manibus suis scripsit: ibidem
 ostēditur. Deinde missus ad alexandriā a
 beato petro: t̄ ibi primus dñi verbū predi
 cavit. mox em̄ vt alexandriā subito calcia
 mentū eius ruptum est ac solutum: quod
 in spiritu intelligēs: ait. Here expeditum
 fecit dominus iter meū: nec me sathanas
 impedire poterit: quem ab operibus mor
 tuis dominus iā absoluit. tradidit namq;
 eum cuidam sutori veterum calciamen
 torum: qui eum reparans sinistram suam
 grauit̄ vulnerauit: factozq; marcus luto
 et sp̄to / manus eius vixit: t̄ cōtinuo sa
 nitatem recepit: qui postea fuit per eū in
 alexandriē episcopum ordinatus. Pōnti
 fices autem tēplozum / cum in die pasche
 missam celebraret fūne in collo eius mis
 so: trahēbant eū per terrā / per ciuitatē cū
 derisombus et vituperijs: t̄ ipse gratias
 agēs di. In manus tuas dñe cōmēdo spi
 ritū meū: aīam exhalatur. Deinde veneti
 mercatores trāstulerunt eū de alexandria.

Dñica. III. post octa. pasche.

in venetias vbi in eius honore est ecclia
mire pulchritudinis fabricata. Et sic fini
ta legatioe p morte reuertit ad xps: q̄ mi
sit illū: vt thēa possit dicere. Et ad ad eū
q̄ misit me. ¶ De defuncto. p̄ns vita nō ē
nisi q̄dā mor. p̄ illud q̄d se h̄z aliter nūc
q̄ prius: mouetur: sed talis est homo qui
nunq̄ in eodē statu pmanet. vñ in motu
requirunt tria. mobile/termina quo/et ter
minū ad quē. Verum est q̄ isti termini di
uersimode assignant̄ fm q̄ sunt diuersi
motus. Nā est motus rectus: et in isto non
sunt ndem termini a quo et terminus ad
quē. et est motus circularis q̄ est perfectissi
mus. Et hīc nota p̄m̄ motus est corporaliū:
scds incorporealiū. Primo motu mouent̄
mali: q̄ exierit a deo tāq̄ a termino a q̄: et
nō reuertunt̄ ad deū tāq̄ ad terminū ad
quē: sed motu ascensus mouent̄ p super
bia: et motu descensus ad inferos p penā.
Ascēdunt vsq̄ ad celos: et descēdūt vsq̄
ad abyssos et. in p̄. Mali ducunt in bo
nis dies suos: et in puncto mortis ad iher
na descendūt. Job. xij. Boni tanq̄ corpa
incorruptibilia p p̄ctm̄ mouentur motu
circulari: quia a deo exeunt tanq̄ a termi
no a quo: et mittunt̄ per creationē: et ad
eū redeūt per saluationē tanq̄ ad termi
nū ad quē. Iste mouet̄ motu circulari: qz
a deo exiit et ad deū reuertit̄ per bona
opa et saluationē: vt de eo dicatur illud
Job. xij. A deo exiit: et ad deum vadit.
Si ergo ab eo querat̄ fm q̄ habet̄ hēn.
xv. Agar ancilla sarai vñ venis: aut q̄
vadis? Respondet per thema. Et ad ad eū
qui misit me et. Explicat. Deo gr̄as.

¶ Dñica tertia post octa. pasche. Ser. v.

M Arguet mundū

de peccato. Johānis. xvj.
Teste sacro eloquio.

Arguit homo primū errā
tem ex certa charitate.

Arguit platus subditū deuīatē ex cha
ritate et auctoritate.

Arguet deus orbē presentē cum iusticia
et equitate.

¶ Primo arguit homo primū et. Ista ar
gutio vocat̄ charitativā correctio. verus
aliter arguendi sunt maiores: alr pares:
alr minores: alr leuia p̄cta: aliter graua:
aliter occulta: alr publica. Itē obseruan

da sunt i arguēdo locus/tēpus/et oppor
tunitas. et sic ex pre arguētis requir̄ p̄u
dētia: et discretio magna. Itē requir̄ mo
dus i arguēdo vt p̄tote fiat cū lenitate: cū
dilectioe et dulcedine: cū h̄bis dulcibz. de
ista argutio siue correctioe fraterna h̄r
Zeuit. xij. Ne oderis fratrem tuū in corde:
sed publice argue eū. et Eccl. xij. Melius
est arguere q̄ irasci. Vt arguit q̄ argu
tio siue correctio nō dz fieri cū iracūdia:
sed cū bona charitate. Ne oderis fratrem
tuū in corde tuo: sed magis publice argue
eū ad partē si p̄ctm̄ sit occultū: vñ publice
argue eū in p̄sentia illoz qui possunt p̄
desse nō obesse. vel argue publice i iudic
cio corā iudice: si p̄ctm̄ sit publicum atq̄
manifestū. Vt pot̄ queri q̄ bona sequun
tur ex tali correctioe: R̄ndet̄ q̄tuor. scz
Amorosa dilectio.

Oratioiosa benedictio.

Fructiosa premiatio.

Advertoria liberatio.

¶ Primū bonū et. De isto bono Prouer.
ij. Argue sapiētem et diligit te. Eccl. xij.
corrige amicum tuū. et Apoc. iij. Ego quos
amo: arguo et castigo. et Martb. xvij. Si
peccauerit i te frat̄ tuus: vade et corripe eū
inter te et ipm̄ solū. Sed multi sūt q̄ core
ctionē non p̄nt sustinere: et per cōsequēs
nō diligūt arguētē: sed magis odiunt.
id̄ Prouer. ix. Noli arguere derisorē ne
oderit te. ¶ Secūdo fructus b̄ndictio.
Prouer. xxiij. Qui arguit̄ laudabūtur:
et super eos veniet b̄ndictio. dei scz b̄ndi
ctio hoim̄ et b̄ndictio hois sapiētis qui
corrigit. ¶ Tertius fructus et. Prouer. b.
xv. Inauris aurea et margarita fulgēs:
qui arguit sapiētem. et Prouer. xvij.
Qui corripit hoim̄ gram postea iueniet
apud eū. ¶ Quartus fructus et. si correctus
audiet vocem fratris corrigentis lucras
tus est aīam fratris. Mart. xvij.

¶ Secūdo principalr arguit prelatus et.
Modus arguendi plator̄ registratur. ij.
ad Timoth. iij. quē modū paulus docuit
Timothēū sub his h̄bis. Argue. obsecra
i. adiura volētes verbis dulcibz. increpa
h̄bis asperis i p̄cto persistentes. in oī pa
tiētia: q̄ad resistentē vel repugnātē: et do
ctrina: quoad acquiescētēs. Sed hīc d̄ri
tur q̄ sunt p̄ditiones que debēt esse in pla
to arguētē subditum suum: Respondet̄
q̄ sunt multe: vt p̄tote

hu p̄o defato.

otu regnū 3.

v. 12. q. 11. ar. 6.

mod9 Resphendendi

Conditiones plati Resphendendi

Iusticia.
Innocentia.
Constantia.
Elementia.
Sapientia.
Patientia.
Modus.

¶ Prima cōditio iusticia: quatenus cor-
rigat subditum zelo iusticie nō vindicte.
Eclli. xj. Corripe iuste, eo mō quo dictum
est. ¶ Secōdo innocētia, vñ Greg. Sāctoz
vitā corrigere nō psumit nisi q̄ se meliore
sentit, ⁊ glo. sup. Luce. vj. Ecce peccans
peccante castigare non pōt. et glo. super
Mat. vij. Ille iust⁹ reprehensor est: q̄ in se
non hz qd̄ reprehēdat. Itē Jsidov⁹ de sum-
mo bono. Non dz aliena vitia corrigere:
qui adhuc cōtagionib⁹ seruit vitio: n̄. et
brūs Greg. Quia frōte pparat mederi: q̄
in facie portat vuln⁹, vñ xps dicebat p̄-
cipibus sacerdotū. Quis ex vobis arguet
me de pctō: scz cū oēs sitis imūdi ⁊ pctō
res, et apls Iho. j. Tu q̄ aliū doces teipm
nō doces, p̄posere agis: q̄ p̄io teipm et
postmodū aliū hz ordine charitat⁹, q̄ p̄di-
cas nō furādū: furaris, q̄ dicis nō mechā-
dū: mecharis. ¶ Tertio in plato requirit̄
stantia: q̄tenus arguat cōitater sine for-
midine: vt non dimittat arguere propter
odiu. ad Titū. ij. Argue cū oī impio: cum
autoritate et p̄stantia bona. ¶ Quarto ⁊c.
in ps. Corripet me iust⁹ in mīa, Grego.
Sit amor: non emollīēs: rigor: nō exalpe-
rans: zel⁹ nō immoderate leniēs: pietas
nō plus q̄ expedit parcēs. ¶ Quinto req̄-
rit̄ sapientia. Eccl. vij. Meli⁹ est a sapie-
te comipi: q̄ stultoꝝ adulatōe decipi, vbi
arguit q̄ in dōct⁹ nō dz arguere sapientē
sed opz q̄ arguēs sit peritus: nō idiota.
¶ Sexto ⁊c. vñ ira seu impatiētia in pla-
to turbat et⁹ sapientia: subuertit iusticia
et facit abuti potētia. ¶ Septimo req̄rit̄
modus: quaten⁹ arguat oportune discre-
te, vt secreta arguat si pctm̄ secretum est.
publice si publicū est. j. Timo. v. Peccan-
tes publice. s. corā oibus argue. Item ar-
guat moderate ⁊ ordinate, de ordine h̄
Mat. xvij. Si peccauerit in te frat tu⁹,
⁊ cetera. Itē mansuete sicut iā dicitū est.
¶ Tertio p̄ncipaliter ⁊c. An sciēdū q̄ de⁹
arguit in hoc mūdo: arguit ī purgatorio
arguet in gn̄ali iudicio. Primo arguit in
hoc mūdo verberādo ⁊ visitādo, Aug. hic

vie: hic seca: vt in eternū parcas, et ps.
Ustrabo in virga iniquitates eoz. Itē ar-
guit ī purgatorio: vt dicat existēs ibi. Ca-
stigas castiga, me dñs: ⁊ morti nō tra. ⁊c.
Tertio arguet de⁹ in generali iudicio: ⁊c.
de hoc loquitur thema p̄positum. Ar-
guet mūdū de pctō. Vbi tria ostēdunt.
Primo quis arguet: deus erit.
Secōdo quis arguet: mūdus totus.
Tertio de quo arguet: de peccato.
Omnes partes.

Quantū ad primū et

scdm ⁊ tertium simul arguet deus iudex
iustus mūdū de multiplici pctō. arguet
de pctō infidelitat⁹: arguet de pctō cupi-
ditat⁹: arguet de pctō carnalitat⁹: arguet
de pctō superbie et vanitatis: arguet de
pctō fictionis: arguet de pctō omisiōis.
Primo arguet ⁊c. Job. xvj. Arguet mūdū
de pctō, sequit. q̄ nō crediderunt in me.
Infidelitas magnū pctm̄ est dignū incre-
patiōe magna. Isti infideles increduli gēti-
les arguent q̄ veritatē ignora uerunt. in
dei q̄ scitātē ipugnauerūt. q̄ xpm cru-
cifixērūt. q̄ fidē abnegauerūt. q̄ marty-
res occiderūt. q̄ ī p̄fidia p̄stiterūt. q̄ ido-
latrie adhesērūt. Isti oēs incident in dei
īdignationē. in dei increpationē: ī regni
dei p̄uationē: in eternā dānationē: in
placntū in lamētationē. De increpationē
istoz in epla iude cap. vñico. Ecce ueniet
dñs cū sc̄tis milib⁹ suis facere iudiciū s̄
oēs. et arguere oēs impios de oib⁹ opib⁹
impietatis eoz quibus impie egerūt. De
pena istoz habet Apoca. xj. Incredulis
pars illoꝝ erit in stagno ardentis igne et
sulphure. ¶ Itē arguet de pctō cupidita-
tis. Qualiter arguant dure cupidī auari-
taces: qui mīe opera nō īplenerūt: ar-
gumēta scripta sunt Mat. b. xvj. Euriui
et nō dedistis mihi māducare ⁊c. Item
vsurarij similr arguētur. siquidem vsura
vna est species cupiditatis increpatione
digna. Neemie. v. Increpauī optimates
et magistrat⁹: et dixi eis: vsuras ne singu-
li a fratrib⁹ uestris erigatis. Isti sunt
nubes sine aqua q̄ a uentis circūferūtur:
arbores autōnales sine fructu. ī epla iuz
de. de quib⁹ dicit finaliter. ite maledicti.
Tales diuites cupidos et auaros admo-
net sc̄tus Jacob⁹ in canonica sua anteq̄
arguant ad p̄positū satis dure in cap. v.

Agite nūc diuites. s. pñiam verā. nunc in
tempore pñi anteq̄ veniat tēpus affli-
ctōis. plorate. i. signū amare cōsolationis
ostēdite. Plulātes in miseris vris que ad
ueniet vobis. s. in tpe nouissimo. Argue-
tur ergo diuites cupidi & avari ppter in-
ordinatā diuitiarū acq̄sitionē: et ppter
inordinatā carūdem retētionē. ¶ Tertio
arguentur luxuriosi de pctō carnalitatis
Eccli. xvii. Quid nequius q̄ qd̄ excogita-
uit caro et sanguis. et ex hoc arguetur ne-
quissima & p̄ua hoīs cogitatio ex corru-
ptione carnis pueniens. Oīs quippe ca-
ro corruperat viā suā. Sen. vi. Neq̄ssima
etiā operatio carnis exteri? sequēs: q̄ in-
tēdit & magis accēdit cogitationē p̄uā
interiōrē. et hoc arguetur in gñali iudicio:
qm̄ arguet mundū de pctō carnalitatis.
¶ Itē arguet de pctō vanitat̄ iuxta dau-
idicā pph̄iā. Increpasti. i. increpabis p̄teri-
tū p̄ futuro/suppos. et dicit. Dereliquisti
me et ego derelinquā vos. dereliquisti me
& seruisti dijs alienis: i terra v̄ra: sic ser-
uieris dijs alienis in terra non v̄ra: vt
pote in terra moiserū. i. iere. v. ¶ Item
arguet de pctō inuidiā & iracundiā: sicut
fuit argut? cayn qui ppter inuidiā et ira-
cūdiā occidit fratrem suū abel. fuit subitō
redargut?. Quid fecisti? ecce vox sangui-
nis fratris tui clamat ad me de terra. Ge-
nes. iiii. sed in die gñalis iudicij fortius
duri?/acri?/arguet: imo sua grādis ma-
licia arguet eū: et similit̄ sibi. iuxta illud.
Arguet te malicia tua. i. iere. ii. Inca-
diā et inuidiā sunt due malicie: que inclu-
dunt odiū: et sunt directe cōcharitatē: q̄
in fine mūdi durissime arguent. Job. xiii.
¶ Iracūdiā: o inuidi? ipse vos arguet: qm̄
in abscondito faciei ei? accipitis. turbabit
vos: et terror ei? irruet super vos. ¶ Itē
arguet de pctō gule. Eccli. xxx. Ignis p̄-
bat ferrū durū: sic vinū corda supboꝝ ar-
guet in ebrietate potatū. Sicut ignis in-
flamat et emollit ferrū durum: sic vinum
imoderate sumptū inflamat et emollit
corp? n̄m ad pctm̄ lubricitatē: qm̄ luxu-
riosa res est vinū. Proverb. xx. & alibi. sc̄s
ad Ephe. v. Nolite inebriari vino in quo
est luxuria. Istud pctm̄ gule durissime ar-
guet. ¶ Itē arguet de pctō accidie. ratio
qm̄ talis p̄sona ociosa expēdit inutiliter
tēpus. et de hoc ocioso similiter arguent.
et de tali tpe habebūt reddere rationē. et

pra negligentiē seu ociosum testimonis
phibebit h. iō dicebat ap̄s Ephe. v. No-
lite cōicare opib? infructuosis venerarū
magis autē redarguite. vt nō stis argu-
ti: nec finaliter increpati. ¶ Item arguet
de cogitatioib? maliciosis/voluptuosis/
ambitiosis. & de cogitationib? infructuo-
sis. Itē sunt puerile cogitationes: que se-
parāt hoīem a deo. Sap. s. de istis cogi-
tationib? fiet interrogatio. hoc est inq̄-
sitiō et districta examinatio. imo redargu-
tio. Anselm? in meditationib?. O lignū
aridū eternis ignibus dignū: qd̄ respon-
debis in illa die cū erigerur a te vsq; ad
icū oculi om̄e tēp? viuēdi tibi ip̄ensum:
q̄liter fuerit a te exp̄sum? tūc quippe cō-
dēnabit̄ quecūq; inuētū in te fuerit op̄is
vel ocij/sermonis & silentij vsq; ad mini-
mā cogitationē. ¶ Itē arguet de locutio-
nibus: q; de oi verbo ocioso &c. Mat. xij.
& si de ociosis: multo magis de mēdacijs
de detractionib?. de maledictionibus. de
piuris. de falsis accusatiōib? &c. ¶ Itē ar-
guet de pctō hypocrisis. hypocrite odiū
lucē v̄rat̄. Qui male agit odit lucē: & nō
venit ad lucē: vt non arguant̄ opa eius.
Job. ij. Hypocrite odit lucē veritatis:
quoz opera renebrosa existūt: licz exteri?
ostēdant cōuersationē honestā et bonā.
apparēt et nō existunt. et si denent̄ ad
veritatē de eo v̄ta: arguerent̄ et p̄bar-
tur esse mēdaces. et q; nolūt hic argui: in
iudicio finaliter arguent. qm̄ scriptū est.
Arguet mundū de pctō. Pro oibus argu-
merationib? supraposit̄/audiam? Esaiā
pp̄herā dicentē. Iudicabit̄ gētes: et ar-
guet pp̄los multos. sui libri. ij. ca. Arguet
pp̄ponēdo bona q̄ fecit nobis: & obiciē-
do mala q̄ fecim?. Primo pp̄ponēdo bo-
na que fecit nobis. O hō quid tibi debui
facere & non feci? nihil debuit & nō feci?
Augu. in p̄sona iudicis. Ego te hō de ter-
re limo manib? meis fouimus: et i para-
disum qd̄ nō merebaris collocaui: postea
misert? tui/carnē sumpsi: in terris inter
pctōres habitauit: cōtumelias & s̄bera p̄-
te sustinui: vt te eriperē. alapas et sp̄sa
suscepit tibi reddere dulcedinē paradisi
acerū cū felle bibi: pp̄ te sp̄mis coronat?
crucifix? lancea vulnerat? s̄: in sepulcro
posit? sum: ad inferna descēdi: vt te ad pa-
radisum reducerē. Agnosce igit̄ impietas
humana que pro te pertulit. ecce liuores

quos p te suscepit: cruce clauoz foramina quibus affixus i cruce pepedit: suscepi dolores tuos: vt te sanare: suscepit pena vt gloria tibi daret: suscepit mortē vt tu viuere sine fine: cōditus iacuit in sepulcro vt tu regnare in celo. hec oia sustinuit ppter vos et ampliora horū: qd vos passi estis ppter dñaroz vestri: quid boni egistis p vobis? Item obicitur semp arguēdo mala q fecimus: et pctā. cūta que sūt adductet dñs i iudiciū siue bonū sit: siue malū. Arguet populos multos penā pcludēdo dī. Ire maledicti. vñ Bern. Dñs proponet legē: assumet trasgressiōē: concludet dānationē. Arguet dñs populos multos de iusticia qua nō fecerūt. de iudicio qd nō timerūt. de vanitatib⁹ quas habuerūt. de insipientia qua pñam agere ignorauerūt. et qz penitere nescierūt: de talēto qd non multiplicauerunt. de vñbis inutilib⁹ que ptulerūt. de pceptis legis q non seruauerūt. Itē arguet populos multos de cordis duricia. de vite imundicia. Incepisti gētes et perijt impius. Arguat se igit pctōr dum viuūt: ne finalit cū amaritudine arguat: et dicat sibi. Dñe in furore tuo arguas me: neq; i ira tua corripas me. Aīa mea misera. aīma mea erūnosa: discute pctm tuū: reduc ad cor enorme delictū tuū: dies iudicij appropi quat: dies ire dies illa. Dic cogita qd egisti: miserere mei qm infirmus sum: ne arguas me dñe i ira tua: sed corripe me hic in mīa tua. cui⁹ pncipes simus et. Amē.

¶ Dominica quarta post octauas pasche. Sermo. s.

Eligio mūda et

immaculata apud deum et patrē hec est. Jacobi. s. hic beat⁹ Jacob⁹ in vñbis istis dat itelligere: licz nō explīceret: qm illa religio dicit esse munda bona et approbata

Que sicut medicina purgatiua corrigit prauitatem.

Sicut munitio conseruatiua conseruat castitatem.

Sicut natura ordinata ordinat ad pacis unitatem.

¶ Primo igit religio est sicut medicina purgatiua et. Siquidem religio vbi est;

purgat aīam a mūdānis affectionibus. Ab humanis et vanis mūdū hōuētib⁹. Ab lubricis voluptatibus q sunt spūaliter sicut humores infecti in anima: q deuotas cogitationes tollūt: bonas voluntates perimūt: et bonas opationes ipediūt vñ Chrysof. in quadam homelia super Math. Sicut (inquit) est difficile arborē iuxta viā positam: fructu vñq; ad maturitatē seruare: sic difficile est virū fidelē iuxta istū mūdū viuētē in actibus suis iusticiā immaculatā vñq; i finē tenere. Recede ergo a via: et planta te in loco secreto: vt nec mūdus tecū aliqd habeat: nec tu cū mūdo. Frequēter transientes gēmas iusticie excutiūt de ramis anteq; aperiant: interdū autem ipsos flores excutiūt iam aptos: interdū ipsa poma formata deponūt. hec ille. Vult dicere iste doctor: q affectio mūdāna vñ occupatio tollit cōrēplationes tāq; gēmas iusticie. tollit bonas voluntates tāq; flores aptos et tollit bonas opationes tāq; fructus. Sed sancta religio mūda et immaculata: est tāq; medicina purgatiua. per votū altissime paupertatis que paupias voluntaria facit relinqre. facit vñ pendere mūdāna tpaalia. quales pauperes fuerūt pmi religioi sancti apli. quapropter Esaius i admonitiōe. xrv. narrat q ad pfectionem sacre religionis pertinet: subiectione gaudere paupertatis: studiū querere: et non solum facultates. immo et voluntates de cordibus extirpare. Sed de multis religiosis est sicut de gallo: de quo legitur in Esopo. Quidam gallus dū quereret escam: inuenit margaritā: qua inuenta: gallus sic ait. O bona res: cur in stercore iaces: et te si cupidus inuenisset: cū gaudio rapuisset. ego te inueni in hoc loco iacentem. mihi potius escam quero: nō ego tibi prosum: nec tu mihi. Sic moraliter multi veniūt ad claustrū tāq; ad locū abiectū: et quasi a mūdānis sterquiliniū reputatū: sed quid qrit ibi: nōnulli reuera nō querūt ibi margaritam chrystum. non querunt salutē anime: sed magis querunt escam: vt melius sit eis: et latius qz in seculo. querunt vinum leticie in religione: non aquam sapiētie. deuotionem et doctrinam fastidiūt. Et reuera si quis est talis: hui⁹ vana et inutilis est religio. Abi thesa. Nempe multi sunt

q. de gallo.

Dñica. III. post octa. pasche.

religiosi qui paupertatē professi sunt: qui
tpaliter ditiores sunt monachi q̄ erāt se-
culares: & sub ipso paup̄e opes possident:
quas sub diabolo locuplete nō habebāt.
Siquidē talis religio/ que medicina pur-
gatiua vocat: in qua paup̄tas & voluntaria
flore: figurat p̄ trāsitu filioꝝ israel de egypto
ad deserrū. Exod. xliij. Nepe religiosi
trāsēūt a tenebris pctōꝝ ad deserrū sacre
religionis: & tēdūt ad terrā melle et lacte
manārem: vbi est lac sacre doctrine: & mel
alte deuotionis. De tali religioe cesarius
loquit in admonitione. xliij. p̄ hunc modū.
Videte fratres charissimi vocationē
vestrā. venite ad heremū: summa pfectio
est. nō pfecte in heremoyiuere: summa dā-
natio est. qd̄ pdest si in loco quies teneat-
tur: & inderudo ī corde seruet. si ī habita-
tione sit silentiū: et in habitatoꝝ vitoꝝ
sit tumultus. si exteriora nostra serenitas
teneat: et interiora tempestas.

¶ Scdm̄ p̄ncipale. religio est sicut muni-
rio cōseruatiua rē. Dicitur naturales q̄ in
ter bubonē philomenā ē odiū naturale:
et bubo philomenē quātū pōt insidiat: ī
mo est ei? preda. verū q̄ diu philomena cō-
tinet se intra spinaz rubos: bubo eā cape
nō pōt: s; qñ erit extra a bubone facilliter
capit. Philomena religiosus. rub? spino-
sus/ claustrale domiciliū. q̄ diu psona reli-
giosa d̄tinet se infra arctitudines sacre reli-
gionis: a bubone. i. a mūdo/ carne/ et dia-
bolo p̄ rētatōnes nō de facili capit: sed qñ
extra seculariter euagat/ ad opportunita-
tes peccandi: ad aspectū & familiaritates
mulierū/ satis cito capit: et labit p̄ pctm̄.
sicut ps̄ de dīna filia iacob. S; dicit p̄so-
na religiosa. paup̄ sum. nihil habeo. p̄p̄
necessitates meās/ op̄s me exire & labora-
re extra claustrū p̄pter corpales necessita-
tes. S; nūq̄ sperat aliq̄s meli? sibi p̄u-
deri si seruiat mūdo laborādo: adulando:
familiaritates habēdo: q̄ si seruiat h̄i in-
fra claustrū deo suo: cū ipa veritas dicat.
Prīmū q̄rite regnū deit iusticiā ei?: & hec
oīa adiciēt vobis. Mat. vj. Nō est igi-
tutū neq; securū religioso extra monaste-
riū euagari: p̄sertim h̄re colloq̄a/ familia-
ritates mulierū: et maxie iuuēcularū que
emollit: aut iclināt. Narrat br̄as Hiero.
in vitā patrū: q̄ qdā heremita existente in
heremo diabolo trāsfigurauit se in forma
cuiusdā pueri venientis in domū dicti he-

remite/ indicātis sibi q̄ p̄ suus migraue-
rat de hoc seculo: & q̄ amici rogabāt atq;
ceteri parētēs quaten? veniret ad sepultu-
rā. q̄ diu renuēs/ rādē induct? p̄cib? ipor-
tunis: assensum dedit. & cū eēt extra herē-
mū/ quadā die in quadā muliere oculos
iecit multū incaute & ipudice. ita q̄ istin-
ctu diaboli ambo adinuicē cōuenērunt: &
ipse heremita q̄ diu caste & bñ vixerat hēs
remū dereliquit: & cū muliere vitā suā mi-
serabiliter terminauit. 30 br̄as Hiero. in
epla. xix. cōtra vigilatūm narrat per hūc
modū imbecillitatē suā. Religiosus sciēs
esse vas fragile qd̄ porat: timere d̄z offen-
dere: ne infringat coruat & frāgat: mul-
tū maxime adoleseclularū vidēs aspectū.
Si religiositas custodiret et iustificaret
cor. Eccli. ij. talis religio dicitur esse mū-
da et immaculata: vbi castitas nutrit ser-
natur et cōseruatur. Ista est virtus pio-
pua et singularis religiosorum/ ad modū
apum que in alueario commorantur. Si-
quidem apes in alueari nunq̄ carnaliter
se coniungunt: caste cōhabitāt: caste na-
turaliter viuunt atq; perpetuam castita-
tē obseruant. Tales sunt veri religiosi qui
casteyiuunt: carnalia fugiunt: mulierū cō-
sortia et colloquia vitāt. et sic perpetuam
castitatē seruant attendentes dictū Chrys-
de. xj. abusionibus: vbi dicit sic. Castitas
est ornamētum nobilium: nobilitas igno-
bilitum: pulchritudo vilium: solamen me-
rentium: augmentum pulchritudinis: de-
cus religionis: minoratio criminum: mul-
tiplicatio meritorū: amica creatōis oīm.
Sed prochdolor/ ista que sunt dicta mili-
tant cōtra multos similes columbis: que
quīs communiter & aggregatim viuunt:
sunt tamen aues multum luxuriose. Sic
de multis religiosis: qui vacant plus luxu-
riē q̄ sapientie. plus voluptati q̄ castitas-
ti. plus delitijs q̄ abstinentie. Tandē hoc
certe ista lubricitas rāte est improbitatis
q̄ vbiq; se ingerit. reserat palatia p̄nci-
pum: penetrat cameras prelatoꝝ: possi-
det aulas clericōꝝ: subuertit domos con-
templatiuorum: rumpit cellulas religio-
sorum. in sensibus fumigat in iuuenibus
militat: in mulieribus imperat. Talis res-
ligio cōseruās castitatem/ figuratur Nu-
meri. xix. per religionem victimę qua reli-
giosus castus per continentiam affligit &
macerat carnem suam.

cp̄m
nale

B

apes

cp̄m

Tertium principale. quoniam religio munda est sicut natura ordinata etc. Quando cum in sacra religione ex parte subdito: est bona et vera obediencia: et ex parte presidentium bona iusticia et regulata: in tali religione est bona pax. Tali presidenti loquitur Seneca epistola. xrv. ad Lucillum. Si tibi vis oia subijcere: subijce te romi. reges multos si te reueris: ab illa discas que ad modum viuere debeas. Si autem prelati fuerit nimis rigidus vel remissus: negligens aut ignoรัส: in nullo est competens ad regendum. similiter si subditi rebelles non obediētes: vbi talia regnāt: nunquam in tali religione erit pax/vnitas/nec concordia: nec accepta erit apud deum et patrem: nec talis religio dabit iocunditatem: sed quoniam est ibi bona obediencia: bona prudencia atque iusticia ex parte platorum et subditorum: tunc est talis religio optime ordinata. de qua beatus Bernardus in quodam sermone. In religione viuendum est ordinata. sicut quantum ad se: sociamque alteri quantum ad deum: et prelatum humiliter et ordinate. et hoc est de multis religiosorum quod nolunt plato obedire: sed pretere. non obsequi: sed persequi. de quibus beatus Bernardus super cantica sermone. x. Non estis contenti vita christi. non sufficit vobis regulare ieiunium: solennes vigilie: imposita disciplina: praua vita presertim cibibus: propria voluntate magistra habetis: cum tamen obediencia melior est quam victima. et ut vestra testat regula: quicquid sine mandato presertim spiritualis sit: vane glorie deputabit: non mercedi. Vnde vbi sunt homines in religionibus presertim presertores. heremi frequentatores: deliciarum corporum preceptores: diuinarum scripturarum relictos: celestium confortatores: penitentium abstinentie sectatores: dei filij amatores: deuoti assidui oratores iam obscurati est aurum: mutati est color: optimus: dispersi sunt lapides sanctuarij in capite omnium platearum: non est qui proleat eam ex omnibus charis eius: facta est quasi vidua sua gentium: princeps puerciarum facta est sub tributo. De tali religione que sic non stabiliter cecidit: loquitur psalms de vita contemplatiua. Quidam (inquit) ad religionem conuersi: putant moribus nihil abijciunt: quod non mutant mente sed veste: non actu sed habitu: non opere sed sermone: in religione seculariter viuunt: opinionem stultis pro virtute gerunt: predicant magna nec faciunt: acculant vitia nec deponunt: publici

ce sibi displicere simulant quod occulte committunt: magis studet non fieri sed videri. Talis religio non est munda: nec accepta apud deum et patrem: sed magis hec vbi est in ingressu simplicitas: in icessu honestas: in motu puritas: in gestu grauitas. Ex presertim dictis pcludit quod religio que purgat a corrigit prauitatem: conseruat castitatem: ordinat ad pacis unitatem. Religio munda et imaculata hec est. Vbi tria ostendunt.

Primo ligamentum quod non dissoluit. religio. Secundo ornamentum quod non polluit. munda. Tertio experimentum quod clare videtur et ostenditur. hec est.

Prima pars.

Primo ligamentum etc.

Religio dicitur a religio. as. quoniam presertim in sacra religione ligant sub certis mandatis et regulis cum deo: per certam vincula votorum preceptorum in statu illo presertim fortissime alligant. Est etiam religio status in quo sunt multa ligamina virtutum. et merito stutes in sacra religione ligant vitia sua sibi. sicut castitas ligat luxuriam. paupertas ligat auariciam. obediencia ligat superbiam. comunitas ligat proteritatem. paritas ligat gulum. charitas ligat iracundiam. sedulitas ligat accidiam. Ista sunt ligamenta que antiqui patres sanctos et deuotos religiosos in nubulo sacre religionis ligauerunt: ne per vitia deuenirent: sed infra limites regularum discipline permanerent atque presertim: obseruantes preceptum scriptum Levitic. xvij. Affligetis animas vestras religione perpetua.

Tertia pars.

Omittendo secundum

prosequendum est de tertio vbi dicitur. hec est. Igitur religio que est turris castri fortissima: scala celi altissima: nauis maris securissima: terra bona fertilissima. Primo turris in medio etc. Iste mundus castri: turris in medio sacrosanta religio: castro altior: fortior atque securior. que non sunt securi in castro ad turrin confugiunt. Sic morales infirmi existentes in mundo: timetis nec a diabolo capiantur: ad religionis turrin accedunt. ibi enim aloge speculantur hostes inuadentes et insidias. ibi securi viuunt quieti habitant. religio est turris od: que edificata est cum propugnaculis. mille clypei pendet ex ea: omnis armatura fortium. Eam. iij. Tur

Dominica. III. post octa. pasche.

ris fortissima nomen dñi: ad ipsam cōsu-
giet iustus et saluabitur (als exatrabif.)
Prouerb. xviij. De turre sacre religionis
loquit pef. Damascen. ad ppositū satis
pulchre. Religio est spūalis exercitū mi-
rabilis officina: in q̄a creator sui i se
restaurat imaginem. ipsa est sacre militie
tabernaculū: p̄oinctus triūphator: tur-
ris fortissima dauid q̄ edificata est cū p̄
pugnaculis: cāpus certaminis: angeloz
spectaculū: palestra fortiter dūcantiū:
ybi spūs cū carne congregit: et fortis ab
infirmitate minime supas. In tali statu vide-
tur fuisse Cornelius vir religiosus ac ti-
mens deū. Act. x. In tali etiā statu iudas
machabeus iuste et religiose de resurrex-
tione cogitās. ij. Mach. xij. Item est sca-
la celi quā vidit iacob: que celū attinge-
bat: et angeli ascēdebāt et descēdebant p̄
scālā. gen. xviij. Scala sacra religio. duo
latera/ reglā et statuta singularia. gradus
scale/ tria vota. vñ intrās religionē cedit
bonis t̄pālīb⁹ per votū paupertatis: bo-
nis corp̄alibus per votū castitatis: bonis
spūalibus per votum obedientie. Scala
ista attingit celū: q̄ qui bene seruat relis-
gionē: immediate volat ad celū. Iste ia-
cob audiuit dñm dicentē. ego sum deus
abraā: et deus ysaac patrū tuorum. Per
abraā intelligūtur cenobite: quoz capita
fuerūt Augu. Bñdictus: Bernardus: Do-
minic⁹: Frāsciscus. Per ysaac intelligunt
anachorite: quales fuerūt paul⁹: antoni⁹:
machari⁹: et ceteri multi. ¶ Item religio
sectā nauis ꝛc. vñ in nauī omnimode obe-
dientia seruaf. cib⁹ grossus ministrat:
moderantia custodit. P̄iō in nauī serua-
tur obedientia. Existentes em̄ ibi: cuiuscū-
q̄ conditionis existāt: esto q̄ esset ibi pa-
pa vl̄ rex gubernatori: nauis oēs obediūt
als esset periculum de submersione. Isto
modo est in sacra religione: q̄ licet nō oēs
sint equales existētes vel p̄fessi in ea: ne-
cesse est q̄ vni prelato obediāt: qm̄ equa-
liter oēs tenentur ad hoc: v̄t p̄tore ad obe-
dientia veram. Ab initio mundi/ creator
oīm deus/ duas religiones instituit. vñ
in celo empyreo q̄ fuit religio angeloz:
aliā i paradiso terrestri. s. hoīs. de vtrāq̄
apostatauerūt qui deo inobediētes fue-
runt: et vestē innocētie per inobedientia
perdiderūt. Bernard. Magnū inobediē-
tie vitū quo angel⁹ celū: ad paradysum
saul regnū: salomō pdidit amorē diuinū.

Secūdo in nauī ministrant cibaria gros-
sa non delicata: nec in abundantia: q̄ solū
illa que sunt necessaria ad vitā. Sic anti-
qui religiosi p̄mū quod faciebant in sua
religione: qm̄ parcitati et abstinentie se da-
bant: sicut p̄s de beremitis antonio: ma-
chario: bñdicto: et de beato dñico. qui vi-
num p̄ decēnium nō bibit. Item in nauī
est moderantia ꝛc. Expedit nāq̄ q̄ nauis
nō sit modicū onerata: neq̄ multū: quia
vtrāq̄ esset periculū magnū: sed medio
modo. Sic in sacra religioe expedit q̄ sit
ibi mēsurā et modus. nā si corpus ibi de-
licate nutriat in monasterio. si etiā se af-
figeret nimis: esset periculū q̄ deficeret.
¶ Quarto religio est terra. qualis terra
dulcis p̄ deuotionē: terra deserti vbi mi-
nistrat manna deuotionis: terra vbi est
hortus i quo sunt flores redolētes. aues
cantantes. paradysus deliciarū. vbi tāq̄
redolentium species pigmentoz vel ruti-
lantes flores aromatu: sic fragrantia spiri-
tūalia virtutū. ibi siquidē rose charitatis
igneo rubore flāmesunt. ibi lilia castita-
tis niuō candore lucescūt. ibi viole hu-
militatis nullis flatib⁹ impellunt. ibi myr-
rha perfecte mortificationis exudat: et
thys assidue oronis i deficiēter amenat.
Ibi sanctarū virtutū gramina diuersis ve-
nustata colorib⁹ rutilant: et perpetue vi-
riditatis gratia incōparabiliter vernant.
Et brūs Bern. in quadā eplā. Claustralis
paradysus tot floribus vernat: quot s̄tu-
tibus abūdat. dū em̄ diabolus officinas
frat̄rū circūit: debet eum fugare ab orato-
rio deuotio: a refectorio lectio: a dormito-
rio stramenta viliā: de capitulo patientia.
Talis ergo est stat⁹ religiois sicut descri-
ptus est. talis religiositas iocunditatem
et gaudiū dabit. Eccli. s. Liii⁹ gaudiū ꝛc.
¶ Dñica q̄ta post octa. pasche. Ser. ij.

Pse enim pater

amat vos. Johā. xvj. Teste
sacro eloquio amores verū
inter amantem et amatum
tria generaliter demonstrat
pariter et ostendunt. scy
Conformitas et naturalis imitatio.
Fidelitas: q̄ nunq̄ deficit vera dilectio:
Largitas et liberalis donatio.

Prima pars.

Primo cōformitas ꝛc.

Palae Religio

Religio nauis

Similitudo dicitur causa amoris vna ⁊ principalis. scriptū est em̄. qm̄ omne aial diligit sibi simile: sic et ois homo primū sibi. ois caro ad sibi simile continget: et ois homo simili sui sociabitur. Eccli. xij. Ista causa amoris marie apparet i amore patris ad filiū: inter quos dicit esse similitudo: q̄ naturaliter oēs alios amores excedit: qm̄ p̄ plus naturaliter diligit filiū quē genuit: q̄ filius patre a quo genit⁹ est. hoc affirmat Aristotel. viij. ethicoꝝ. di. q̄ parentes plus amāt filios: q̄ ab eis amant. Vnic alludit apls. ij. Cor. iij. di. q̄ parentes debēt thesaurizare filijs: nō econuerso. q̄ plus amare: qm̄ amor sequitur beneficiū. Tertio q̄ deus p̄ incōparabiliter plus nos amat: q̄ nos ipsam. Quarto q̄ parentes magis ciuit̄ q̄ sūt filij: q̄ filij q̄ sunt parētes. ergo ex tali sciētia amor d̄ sequi. Quinto qm̄ filius est magis p̄p̄nq̄us patri: q̄ econuerso. et maior p̄p̄nq̄itas est causa maioris amoris.

Secūda parte.

Secundū principale

introducū: q̄ fidelitas ostēdit amorē. si delis amic⁹ nūq̄ amico frāgit fidelitatem. talis fidelis amic⁹ defendit i aduersitate. iuuat in necessitate: exponit se p̄ amorem: corripit ex amore: et gaudet se p̄ amore: doler ex amore. de tali nō amore Eccli. vj. Amico fideli nulla est cōparatio. Amic⁹ fidelis: p̄fectio fortis: q̄ aut inuenit illū: inuenit thesaurū. Amic⁹ fidelis medicamētū vite. Amico fideli nulla est cōparatio. h̄ est aurū et argētū: nec aliqd̄ aliud corporale quātūcūq̄ pretiosū: pōt cōparari amico fideli. q̄lis amo: fuit inter dō ⁊ ionathā. j. Reg. xvij. nec in p̄cio: nec i pōdere aurū pōt cōparari amico nō. P̄ hoc: qm̄ aurū trahit deorsuz: amor trahit sursum: aurū gnat litē: amor gnat pacē. aurū cōia sibi appropiat: amor p̄p̄a cōicat. amic⁹ fidelis p̄fectio fortis. i. talis amic⁹ nō relinqt̄ in necessitate: imo p̄gredit solado: cōsulēdo: adiūuādo: moxi se exponēdo. vel fortis p̄fectio: qm̄ in tali amore ē incōparabilis ⁊ insupabilis fortitudo: qm̄ fortis est vt mos dilectio. Lant. vlti. Qui inuenit illū inuenit thesaurū. qd̄ est de thesauro: thesaurus multū diligit: ad eū in necessitate recurrit: sollicitē custodit. sic suo mō de fideli amico si inueniat: s̄ raro poterit inueniri. Itē amic⁹ fidelis medicamētū vite,

Zullij i lib. de amicitia. verū amicū q̄ inuēit quo absentes affunt: ⁊ egētes abundat: et ibecilles valēt. et qd̄ difficilij ē dictu mortui viuūt. q̄ amic⁹ fidelis medicamētū vite. Itē de fidelis amore h̄ Eccli. vbi. s̄. Amic⁹ si p̄māserit fixus erit tibi q̄si equalis: ⁊ i domesticis tuis fiducialr̄ ager Ille amic⁹ maner fix⁹ in amore: qd̄ amat i p̄sp̄eris: ⁊ i aduersis: i vita et in morte. Semp̄ inter amantē ⁊ amatū est idē vel lē: idē nolle: sic dicit Zullij i lib. de amicitia. De isto fideli amore loquitur Aug. i sermone qd̄a. Qm̄ (inqt̄) amic⁹ paup̄ est: nō est ei auferēda fides p̄manens cū illo: et nō mutanda amicitia facultate mutata: amic⁹ em̄ me⁹ si cū diues esset amic⁹ fuit: cū paup̄ em̄ eēt amic⁹ nō est: nō ip̄e misit amic⁹: sed aurū ei⁹ amic⁹ fuit. si aut̄ amicus hō fuit: ip̄se est q̄ fuit. q̄re aut̄ mō nō sit amic⁹: q̄ si p̄diderit thesaurū nō tū amicus. Sed sunt multi ficti amici: q̄ diligit i p̄sp̄itate. inq̄t̄ certa ē amicitia. nescit ei an p̄sona v̄l p̄sp̄itas diligit. tal̄ dilectio q̄ cōglutinat munere: eodē suspēso dissoluit. iō qd̄a metricator dicit. Eū fortuna manet multi cernunt amici. V̄s cū possit carere: tūc estis mor̄ inimici. Tales amici fuerūt ficti Job: q̄bus cū lamētis dicebat ip̄se. Misere mei misere. mer saltē vos ami. mei. Job. xij. Itē p̄sus. Diligo te nō p̄pter te: s̄ te tua p̄pter. Tertio parte.

Tertiū principale. ostēdit

amorē largitas ⁊c. Facere elemosinā de bonis t̄p̄alib⁹. dare paup̄ib⁹: est signū magni amoris. q̄p̄opter paupes recepta elemosyna dicunt cōiter. amore dei sit. iō saluator i euāgelio Luc. xvj. Facite vobis amicos de māmona inq̄tat. Māmona diuitie nūcupat. ⁊ exponit vno mō de māmona inq̄tat. i. ineq̄litate: qm̄ bona fortune diuidunt in h̄ mūdo ieq̄litate: ⁊ possident. Elemosyna h̄ p̄curat amorē dei: ⁊ facit amicū dei: sicut dicit L̄hyostolus. in qd̄a homel. sup̄ Mat. vbi sic. Elemosyna amica dei p̄stitit: et semp̄ ei p̄p̄nq̄ est. ⁊ p̄ q̄buscūq̄ voluerit: facile mun⁹ ip̄eratur: v̄t cula p̄ctōꝝ dissoluit: fugat tenebras: huc cū multa fiducia porte celi ap̄ient. Ista q̄ dixi: ad p̄positū applicādo. p̄ celestis p̄t̄ m̄arū: et de tot⁹ cōsolationis: creaturas quas creauit: triplici amore diligit. Ostēdit inter ipsam (quem amorem) et nos creature impressa similitudo.

*māmona v̄t
guytato*

B

Dñica. III. post octa. pasche.

Fidelitatis eiusdem evidens certitudo.
Zargitatis munificia plenitudo.

At pote amat p̄r creaturas amore genera
litamore specialit: amore peculiari.

¶ Primus amor: p̄ris celestis amor gene
ralis quo diligit oēm creaturam rationa
le et irrationalē celestē atq; terrestre vifi
bile et inuisibile. Isto modo diligit p̄cō
rē: nō rōne culpe: sed rōne nature. de isto
amore loquit sapiēs Sap. xj. Diligis oīa
que sunt: ⁊ nihil odisti eorum que fecisti.
Iste p̄r imense maiestatis p̄pter istū amo
rē: solē suū facit oriri sup bonos ⁊ malos:
et pluit super iustos et iniustos. Mat. v.
Signum istius amoris d̄z esse similitudo
seu vestigiū: qm̄ in oī creatura est aliqua
lis similitudo dei. ¶ Secundus amor: p̄ris cele
stis: est amor specialis quo amat peniten
tes: q̄ ad p̄niam se cōuertūt. vñ Dicit. lo
quit aīe peccāti sui lib. iij. c. Tu fornicata
es cū amatoribus meis. tñ reuertere ad
me dicit dñs: ⁊ ego suscipiā te. Leua stu
los tuos in directā: ⁊ vide vbi nūc prostra
ta sis o aīa peccatricis. Sic videbat loqui
Ansel. aīe sue peccatrici. O aīa mea perfi
da deo: pura dei adultera. tu em̄ despon
sata regi celoz facta es scōrū tartareum.
Deu aīa mea abiecta deo: proiecta diabo
lo: abiectis deū: amplectens diabolū: aīa
meretricis obstinata: fornicatrix impudēs:
tu p̄ori amatori creatori: tuo repudiū oby
tulisti: ⁊ ad insidiatorē tuū diabolū sp̄ore
te contulisti. O aīa mea qd fecisti: in celo
dereliquisti castā amatozē tuā: ⁊ in infernū
secuta es odiosum corruptorē tuū. O aīa
mea erpauescē. mēs mea defice. O deus
meus memēto q̄: p̄r ⁊ misericors es. memo
r esto benignitatis tue erga peccatozē tuū.
parce tu dñe cuius est saluare: qui nō vis
mortē peccōris. p̄ce peccatrici aīe mee. De
amore istius patris celestis erga nos/ ha
bet satis p̄ exēplū Luc. xv. de filio pdigo:
qui postq; penitens reuersus est ad patrē
p̄ris mīam implozādō: p̄r misericors rece
pit filiū reuertētē i signū recuperati amo
ris. Sic pater celestis qui misericors est:
reuertētē ad se per p̄niam libenter susci
pit: etiā si ad summū maloz venerit. sicut
dicit Chyph. ¶ Tertius amor: celestis p̄ris
est amor specialissimus quo amat se amā
tes: et in gratia existentes. de quo amore
Drouer. viij. Ego diligētes me diligo. De
isto amore super verbo loquit brūs Bern.

Dilce xp̄iane q̄: a xpo doceris qualiter de
um diligas. dilce amare dulciter: pruden
ter: fortiter. Primum ne illecti. Scdm̄ ne
decepti. Tertiu ne oppressi: ab amore dei
auertamur. zelū tuū inflamet charitas: in
formet sciētia: coadiuuet fortitudo. de ista
reamatione Zan. ij. vbi sic. Dilce meus
mibi: ⁊ ego illi. Dilctus me mibi est to
tū qd amo: qd cupio: qd quero: qd deside
ro. Et ego illi luz totū qd ipse amat: qd de
siderat: qd querit. vel sic. Dilce meus mi
hi. me amādo: et ego illi reamādo. An de
isto amore Aug. li. solilo. deuote deo ama
toz suo ait. O ignis ardēs/ q̄ semp ardes
et nūq; extingueris. o amor qui semp fer
ues: ⁊ nūq; tepescis. o charitas deus meus
accendar totus ad te: totus diligā solum
te: minus em̄ te amat q̄ aliqd amat qd nō
amat p̄pter te: diligā s̄ te qm̄ tu prior dile
xisti me. diligā te vita aīe mee. appare mi
hi dilectio mea. diligā te dñe virtus mea.
amem te dñe deus. Isti tres gradus amo
ris positi superius et declarati signant in
illo tertio Job. xj. vbi legit q̄ iesus dilige
bat mariā/ marthā/ et lasarum. In maria
signant diligētes siue amātes. in martha
penitētes. in lasaro peccatores existētes:
¶ Sed queris et nō sine causa: que sunt si
gna istius amoris/ quo deus pater amat
nos: s̄ nō deo. ista sunt infirmitas immul
sio: secretozū reuelatio: charitatiua core
ctio: donoz copia largitio. Primum t̄c. de
hoc ad litterā Job. xj. Ecce quē amas in
firmat. qm̄ em̄ deus infirmitatē corporalē
infigit signū est amoris. Nūqd̄ job ⁊ tobi
as infirmati sunt: et amici dei sunt appel
lati: de h̄mōi amore petrus Blesē. loqui
tur in hūc modū. Amicitia est (in q̄) diui
tibus pro gloria: pauperibus p̄ sensu: exu
libus p̄ patria: imbecillis pro virtute:
egrotis p̄ medicina: mortuis p̄ vita: infir
mis p̄ sanitate. Amicitia vera eo oculo re
spicit amicū diuītē et mendicū: fortem ac
debile: sanū et egroū: humilem ⁊ sublimē.
Item scdm̄ signū amoris. scitis maximē
reuelant secreta patris. p̄r de factis aplis
quibus deus tanq; amicis. reuelauit se
creta sua. Job. xv. Jā nō dicāvos seruos:
q̄ seruus nescit qd faciat dñs eius. Vos
aut̄ dixi amicos: q̄ oīa quecūq; audiui a
patre meo nota feci vobis. maxime patet
hoc in exēplo de brō Johāne euāgelistā:
cui deus amore precipuo quo cū amabat

fo. 22

Signa amor

multa et miranda in apocalipsi reuelauit secreta. nā scriptū est. Brūs apls cui reuelata sunt secreta celestia. de quo. venerabilis Ansel. in oratione ad beatū Jobānem loquitur in hunc modū. O beatissime iohannes xpi familiaris amice: qui ab eodē dño iesu xpo virgo es elect: atq; inter ceteros magis dilectus: et mysterijs celestibus super omēs imbutus. tu sic predilecte deo inter tot & tantos dilectos ei: vt superueniēs dilectio tibi sit ppriū signū inter eos: ad te ergo tā amice dei exorandū: accedi hominū reus ac pinde inimicus dei: vt per tā dilectū intercessorē vitet sibi imminētē irā dei. Tertiu signū correctio amorosa. flagellat em̄ dñs omnē filiū quē diligit. q̄s est fili? quē non corrigit p̄. Si quidē talis paterna correctio signū amoris est & dilectionis. talis correctio diuina est sanauis & bona: correctio paterna nō tyrannica: dulcis nō crudelis: amorosa non maliciosa: ppria nō aliena. Apoc. iij. Ego quos amo arguo et castigo. Immittit iste pr in nos infirmitates: guerras: fames: tēpestates: terremot?: & alias tribulatiōes: vt emēdemus in meli?: et corrigamus vī tā nostrā. Corripimur em̄ a dño: vt nō cū hoc mūdo dānemur. f. Coz. xj. Brūs ergo qui corripit a dño. increpationē ergo dñi nō reprobos: q̄ ipse vulnerat & medetur: percutit & manus ei? sanabūt. Job. v. Legitur q̄ quidā peregrin? fuit depredatus et vulneratus & multipliciter tribulat?: et dū fuisset portat? ad quoddā hospitale re sumptis aliquo aliter virib?: cepit reminisci quāta bona fecit peregrinis & pauperib? tribulatis: et dū cogitaret: vidit maximā claritatē in domo: & in medio luminis vidit vnā reginā coronatā & decēter ornatā cū septē puellis: et cū accessisset ad eū: interrogauit regina si cognosceret eas. & respondit q̄ nō. tūc ait regina: ego sus amos et charitas per te frequētissime inuitata: et iste sunt sociē mee que etiā venerūt mecum ad auxiliū tuū. hec est patientia que sanabit vulnera tua. hec est benignitas q̄ oīa tibi ablata restituet. hec est cōpassio que induet te. hec est fides que diriget te. hec est spes que portabit te. hec est p̄sentia rancia q̄ custodiet te. & ego sine dubio presentabo te maiestati diuine. qui curat? et sanatus conuergēs ad caput repperit oīa ablata sibi fuisse integraliter restituta.

Quartum signū amoris patris celestis. Inestimabilia sunt bona que confert iste pater celestis: qm̄ ab ipso omnia bona pcedunt tanq̄ a patre luminum. nam ipse est pater luminum: pater omnium: pater filiorum: pater consolationum. Pumo pater luminum. Jaco. f. Omne datum optimum: & omne donū perfectum: desursum est descendens a patre luminum. notāter dicit a patre luminū: qm̄ iste pater ad modū luminis se cōmunicat creaturis. vtiq; que a patre luminū data sunt: lumina sunt splendentia: et ipse a quo datū lumen est: et ipse pater luminum est. nihil a patre luminum. i. a dato: virtutū potest nisi bonum pcedere. ipse em̄ est ille pater a quo bona cuncta procedunt: qui possedit et fecit: et creauit te. Secōdo pater oīm: quia ipse creauit oīa. Malach. ij. Nunquid non deus vnus creauit nos? Audi israel. dñs deus vester deus vnus est. Deut. vj. Nunquid non ipse est pater tuus qui possedit te: et fecit te: et creauit te? Deut. xxxij. Tertio est pater oīm regendo & gubernando: Sap. xij. Tuas autem pater prouidentia ab initio cuncta gubernat. et ad Ephes. iij. Unus deus & pater oīm: qui est super oēs: excellentia dignitatis: et per oīa: presentia maiestatis: & in omnibus nobis: p̄ gratiam inhabitantē. Itē tertio p̄ filiorū. Narrat btūs Amb. in suo hexameron: q̄ herodiv est auis que naturaliter h̄z offitū benignū et amorosum. intātū q̄ nō solū pullos pprios: sed etiā alienos pascit et nutrit. Sic suo modo deus p̄ non solū xpianos: qui sunt filij proprij: sed etiā infideles: pctōies: malos & iniustos pascit: gubernat & nutrit. etiā aues: q̄ pater celestis pascit illa. Mat. vj. Quarto p̄ cōsolationū. y. Coz. f. Bñdictus deus et p̄ dñi nri iesu. Bñdictus deus q̄ creauit nos & a culpa liberauit. de essentialia diuinitatis. & p̄ dñi nri xpi. p̄ p̄uerate gnationis. p̄ inuitatū p̄pter varios effectus: imie dei. q̄ cōsolat nos in oī tribulatione nra. glo. i tribulatione aīe & corporis. sciētes qm̄ sicut focij passionū & tribulationū estis. sic etiā cōsolationū. focij passionū & tribulationū nū in presentia: sed focij cōsolationū in futuro. Beati qui lugēt qm̄ ipsi cōsolabuntur. Mat. v. Felix talis societas quam in choat gra i p̄sentia: imo etiā patietia: & terminat i glia. Cui? cōsolationis & glie tē.

pr luminum q̄
162

cu? S

In die ascensionis.

In die ascensionis dñi.

Sermo. s.

Et

Qui descendit: ip

se est et qui ascendit super omnes celos. Ephes. iij. Fides christianorum profertur duo esse loca in quibus

differentia reperitur. Paradisus celestis: infernus terrestris. Ista sunt loca. paradisus locus superior: vbi est gloria beatorum: infernus locus inferior: vbi est pena damnatorum. In paradysum ascendit homo descendendo: sed ad infernū descendit homo ascendendo. Prima via ad celum: ad celestem paradysum est descendere per humilitatem: in qua est descensus. Aug. Ambula per christi humilitatem ut venias ad eternitatem. Conducatus aque non ascendit nisi prius descendat. Modo si mili. nullus ascendit ad celū ad gloriā: nisi prius descendat p humilitatē. Humilitas est aqueductus per quē deus venit ad hominē atq; descendit. Itē est via ad sublimitatē. Itē humilitas vult descendere: sed superbia vult ascendere. Fratres si concupiscitis ad eternitatē puenire: et ad celestē patriā. s. hierim: sequimini humilitatē xpī: ut perueniatis ad eternitatē et beatitudinē. s. hierusalē. que interpretatur visio patris. Aug. Verū. O perversitas filioꝝ adā: quī cū ascendere sit distillimū: descendere facillimū: ipsi ascendūt parati ad honores: ad celestres gradū ecclesiasticorū: scientes autē quī ascendēdo descenditis vsq; ad ima. descendēdo ascenditis vsq; ad sydera. Sic saluator voluit descendere prius: ut post ascēderet: quī hūilitatē seorsq; ad incarnationem: vsq; ad mortē: vsq; ad crucē: et descendit ad limbarē. Sed locus infernus: ad quē descendūt peccatores ascendēdo. Iste ascēsus superbia est: quī scriptū est. Superbia eorū ascendit semper. Nunquid sathan lucifer anteq̄ descendere: prius ascendit ipso dicere. Ascēdam sup altitudinē nubū. Esa. xliij. nūq̄ postmodū descendit. Luce. c. Videbam sathanam sicut fulgur de celo cadentem. Nūq̄ peccatores ascendūt vsq; ad celos: et descendunt vsq; ad abyssos. Sales exterminati sunt: et ad inferos descendunt. Baruch. iij. Ex predictis cōcluditur qd ad celum ascendit homo descendēdo. et ad infernum descendit homo ascendēdo. et hoc est quod volunt dicere pro-

posita verba. Qui descendit: ipse est et qui ascendit. Et ubi duo ostenduntur. Primo inclinatio gratiosa: que vocat hūilitas. qui descendit. Secundo mutatio gloriosa vbi exaltatur humilitas. ascendit.

Secunda pars.

Quantū ad secundum

prosequendo de ascensione queritur quis est qui ascendit? Responderur Ascendit aduocatus: p nobis intercedēdo. Ascendit angelus orientem aspiciendo. Ascendit sol ad locū suum reuertendo. Ascendit fons terram irrigando. Ascendit leo vocem attollendo. Ascendit aquila alte consolando. Ascendit nunciū iter ostendendo.

Primo ascendit aduocatus x̄c. Populū xpianus et quibet fidelis septē h̄ aduocatos in cōspectu diuine maiestatis. et sunt isti. s. ipsū status: iesus x̄ps: m̄ dei: angelꝝ: et peculiaris sanctꝝ: elemosyna: et oratio. Primꝝ aduocatus ipsū status. Roma. viij. Spū sanctus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. postulat. glo. postulare nos facit. et in hoc d̄ aduocatus n̄r. Sed aduocatus iesus x̄ps. s. Job. ij. Aduocātū habemus apud patrē iesum xp̄m. Siquidē ipse fecit se aduocātū nostrū in hac vita ante passionē quī dixit. Ego p eis rogo. Job. xvij. etiam tpe passionis quī dixit. P̄ dimitte illis. Luc. xxiij. et nūc ascendit in celū: vt interpellet p nobis: vt dicit apls ad Roma. viij. et Heb. vij. et itā ipse pmiserat Job. xvj. Ego rogabo patrē de vobis. Ascendit ergo vt n̄r aduocatus sit apud patrē. Sed hoc intellige s̄m naturā humanā: nō s̄m diuinā. Cū em̄ aduocare et rogare sit minoris ad maiore: nō dicitur x̄ps s̄m naturā diuinā rogare patrē: s̄m quā est ei equalis. vnde s̄m hunc sensum dicit Bern. Securū accessum habes o hō ad deū: vbi mater ante filiū: filiū ante patrē: mater ostēdit filio pectus et vbera: et filius ostēdit patri lat̄ et vulnera: nulla ergo poterit eē repulsa vbi sunt tot charitatis incēdia (als insignia) Tertius aduocatus: sed magis aduocata: n̄go maria mater dei. Eia ergo aduocata n̄ra tuo filio nos cōmenda: tuo filio nos representata. Quartus aduocatus bonus angelꝝ: hō mini ad custodiā deputatꝝ. qualis fuit ro-

ho ascendit ad celū descendendo
et descendit ad infernū ascendendo
fo. 35

com aduocati

phael aduocatus tobie: qui tanq̄ bonus aduocatus orationes tobie ⁊ cetera bona meritoria dño presentabat. Quintus aduocatus sc̄tus aliquis peculiaris ⁊ deuotus, iuxta dictū sc̄ti Job. v. Ad aliquē sanctorū p̄uerrere. Sextus aduocatus elemosyna, de isto aduocato habetur Ec̄c̄i. xix. Conclude elemosinā in sinu pauperis ⁊ ipsa pro te erorabit. Septim⁹ aduocatio oratio. Dicit br̄us Aug. super ps̄. q̄ oratio locutio est ad deū. qm̄ p̄ orante loquit deo, et idē in quodā sermone. Oratio si pura: si casta fuerit: vacua non redibit: et celos penetrabit. ⁊ addit. Oratio orātis est sub fidia: qm̄ aduocat pro eo.

¶ Secundū principale. Ascēdit angelus ꝛc. Johannes vidit alterū angelū ascendente ab ortu solis habentē signū dei viui. Apoc̄a. viij. Iste alter angel⁹ est iesus x̄ps magni cōsiliū angelus. Alter angelus qm̄ pl⁹ q̄ homo ⁊ plus q̄ angelus: q̄ verus de⁹. Iste ascendit ab ortu solis: qm̄ ascendendo respiciat ad orientem: et pendens in cruce ab oriente eius erat aspectus: et veniens ad iudicium iudicādo faciem habebat ad orientē: restibus angelicis spirib⁹ ista die dicētib⁹. Quādamodū vidistis eū ascendente in celum: ita veniet. Cui alludit dauidica prophetia. Psallite dño qui ascendit supra celū celsi ad orientem. Iste ascendēs habebat signū dei viui. hoc est salutare crucis: qm̄ ascendit cum signis plagarum seu vulnerū quas passus est in arbore crucis: que signa alio noīe stigmata nuncupantur.

¶ Tertiu⁹ principale. Ascēdit sol ꝛc. de sole ⁊ de eius ascēsu ad locū suū loquit salomō Ec̄c̄s̄. c. s. Oritur sol ⁊ occidit: et ad locū suū reuertitur: ibiq; renascens gyrat per meridiē: et reuertitur ad aquilonem iustitias vniuersa. Sol x̄ps propter mūditia vitæ: p̄pter lucē doctrine: et p̄pter calorem charitatis. Iste sol iusticie. sol iste qui oritur. hoc refertur ad natiuitatē suā in carnē. et occidit. hoc refertur ad mortē. et ad locū suū reuertit. hoc p̄tinet ad eius ascēsiōnē. Legitur. iij. Reḡ. x. et Esa. xxxvij. q̄ in signū curationis Ezechie regis. A sole fuerūt decē linee seu gradus descēsus: et decē ascensus. hoc signū ostēsum est in horologio achaz. Hoc figurabat q̄ iesus x̄ps decē modis in incarnatione se humiliavit: ⁊ decē modis fuit exaltatus in ascē

sione: Gradus sue humilitatis sunt isti. Primus gradus de speciositate descēdit ad deformitatem. de p̄mo in ps̄. Speciosus forma pie filius hoim. de secūdo Esa. liij. Non est species et neq; decor. Sc̄d⁹ gradus a claritate ad maximā tenebrositatem. Job. vij. Replebor doloribus vsq; ad tenebras. et ps̄. Contererunt me tenebre. Tertius gradus de plenitudine descēdit ad paupertatem. de isto descēsu. ij. Corinth. vij. Cū esset dives ⁊ nobis factus est egenus. Quartus gradus. a maiestate descendit ad subiectionē. Philip. ij. Cum in forma dei esset ꝛc. factus est obediens ꝛc. Quintus gradus: qm̄ a requie descendit ad laborē. liquidē laborauit in hac vita: q̄ fatigatus est itinere sedebat sup fontē. Job. iij. Sextus gradus: q̄ a virtute descēdit ad infirmitatē. Ipse liquidē dei virtus ⁊ dei sapientia. s. Eoz. s. et Esa. liij. Vidimus eū et nō erat aspectus: ⁊ desiderauimus eū despectū et nouissimū viroz ꝛc. Septimus gradus. ab honore descendit in ignominia: ita vt fieret opprobrius hominū: et abiectio plebis. omnes videntes me deriserunt me. Octauus gradus: quoniam a summa iusticia descēdit ad iudicium iniustum: quoniam iniuste iudicatus est: et cum iniquis deputatus est. Nonus gradus est: quia ab eremitate descēdit ad humanitatem: formam serui accipiens habitū inuentus vt homo. Decim⁹ gradus: quia ipse qui est vita descendit vsq; ad mortem. magis descensus fuit. Sed hunc videndum est de gradibus per quos ascendit iste sol. Prim⁹ gradus: quoniam ascendit a deformitate ad decorem. scriptum est. Dominus regnauit decore indutus est. Et alibi. Decorem induisti. Secundus gradus: quoniam ascendit a tenebrositate in maximam claritatem. nā respicendū facies eius vt sol in virtute sua. hoc fuit in resurrectione. Tertius gradus a paupertate ascendit ad opulētiam et magnam potentiam. Math̄. vltimo. Data est ei omnis potestas in celoz in terra. Quartus gradus: ascendit a subiectione ad altam exaltationem: quia deus pater omnia subiecit sub pedibus eius. Ephe. s. Constituit eum ad dexterā suā in celibus supra omnē principatū ⁊ potestatē et virtutem ⁊ dominatiōnem. ⁊ omne nomen qd̄ noīatur nō solū in hoc seculo ꝛc.

In die ascensionis.

Quintus gradus: quoniam ascendit a labore ad requiem. Hec reges mea in seculo seculi. Sextus gradus: ascendit a limbo usque ad dexteram patris sessionem. ps. Dixit dominus domino meo: sede a dextris meis. Septimus gradus: ascendit a deiectione in excellentiam. Reg. x. Beati viri tui: et beati serui tui hi qui stant coram te semper: et audiunt sapientiam tuam. Octavus gradus: ascendit ab infirmitate ad virtutem. Mat. xxiiij. Videbunt filium hominis venientem in nubibus celi cum virtute multa et maiestate. Nonus gradus: quoniam ascendit de morte ad vitam et nunquam morietur. nam christus resurgens et mortuus iam non morietur: mors illi ultra non dominabitur. Ro. vi. Decimus ascendit usque ad solis a motu oliueti usque super oculos celos. iuxta thema. Qui descendit ipse est et qui ascendit etc.

Quarto principaliter ascendit fons etc. Beati. ij. Fons ascendebat de terra irrigans universas superficies terre. Nunquid salvator fons sapientie omnium dei in excelis. Eccl. i. Verbum dei filii fons sapientie illuminans intellectum: fons vivificationis affectum: fons aque vive irrigantis ad omne opus bonum. Domine apud te est fons vite. ps. et in canticis. Fons hortorum. imo hortus pelusius fons signatur. Iste fons exauriri non potest propter eius infinitatem: nec attingi propter eius profunditatem. Iste fons qui tunc rigavit terram quoniam vna cum premissis spiritus sanctum: et tunc per septiformem gratiam rigati sunt apostoli quorum sonus predicationis auditus est per universam terram. Ipse enim christus ascendens in altum captivum duxit captivitatem: dedit dona hominibus. vnde illa dona sunt rivuli septiformis gratie spiritus sancti. tunc enim fons parvus crevit in flumen marinum: et in aquis plurimas redundavit. tunc apostoli sic rigati fontes facti sunt salvatoris. quapropter infidelibus qui per apostolos erant convertendi ad fidem: poruit dirigi prophetia que habetur Esai. xij. Davrietis aquas de fontibus saluatoris. figurat per illos duodecim fontes quos invenerunt filii israel in helim. Exo. xv. Quinto principaliter ascendit leo etc. christus leo de tribu iuda. leo grece rex latine. et christus rex regum et princeps regum terre. Item leo animal nobilissimum: animal virtuosissimum: animal mirabilissimum: animal precellentissimum. Prius leo animal etc. magne liberalitatis in hoc quod preda non comedit solus: sed eam distribuit alijs animalibus. Ad modum leonis christus ostendit

liberalitatem in sua incarnatione: in naturitate: quoniam tunc seipsum et sua nobis liberaliter dedit. filius datus est nobis. Esa. ix. Iste leo nobilitatem sue dignitatis et bonitatis ostendit: quoniam in sua beatitudine voluit nos esse principes: nec sua beatitudine voluit solus participare: id est per homines deos faceret: factus est homo. de isto leone. s. Machab. ij. Similis factus est leoni in opibus suis. Tertio leo est animal struofum: quoniam fuit christus audax fortis et virtuosus. spertim in passione in sustinendo crudelissimam passionem. Leo fortissimus bestiarum ad nullius pavorebit occursum. Proverb. xxx. Sic christus non timuit cohortem iudeorum: imo occurrit eis impavide dicens: quecritis? Item animal mirabilissimum ad cuius vocem leonis catuli revertuntur. Sic christus virtute divinitatis surxit. Item leo in ascensione: cuius figura precessit Gene. xliij. vbi iacob patriarcha prophetiam de iuda loquitur per hunc modum. Iuda te laudabit fratres tui. s. apostoli laudando te: predicando te: et fidem tuam per universum mundum. Euntes in mundum universum predicare evangelium etc. Mat. xlii. et adorabunt te filij patris tui id est sancti angeli tui: presertim ista die te adorabunt: te honorabunt: tibi occurrent. vnde s. Hierony. in ista ascensione angelus in duplici differentia apparuerunt: quidam ipsum conducentes et associantes: quidam illi occurrentes et obviantes. Unde angeli obviantes querebant. Quis est iste rex glorie? et angeli associantes responderunt. dominus virtutum ipse est rex glorie. Unde virtutes angelice de mysterio sancte incarnationis: nec non de mysterio passionis atque redemptionis ignavere obstupescerent querebant. Quis est iste rex glorie? Ite quare rubrum est indumentum tuum? quis est iste qui venit de edon tunicis vestibus de bosra? Esa. lviij. Ubi sciendum quod reges et principes sua negotia per se ardua a principio non revelant suis amicis: maxime qui volunt quod illa occultentur inimicis: iuxta consilium sapientis Eccl. vi. Multi pacifici sunt tibi: et consiliarii sit tibi unus de mille. Dei arduissimum fuit negotium incarnationis: quod negotium non videtur deus revelasse a principio amicis angelis suis: nisi foris gabrieli. quapropter dubitabant et querebant sicut dictum est. vnde ad propositum beatus Ambrosius. Dubitaverunt

fons

fig. 7

leo f. 7

non revelavit incarnationem
10169

angeli: dubitauerunt potestates: celoz vir-
tutes q̄ caro in celum ascēderet: vnde di-
cebāt. Quis est iste rex glorie? sequitur in
prophetia iacob de iuda. Ad predam ascē-
disti fili mi. ad predam. i. cū preda sancto-
rum patrum: quos in limbo venatus es.
Ezechie. xii. Leo factus est: et didicit cape-
re predā. Accubuiti vt leo. vbi: in dextra
patris. et hoc de quinto principali.

¶ Sexto principaliter. aquila xps in ista
mirabili ascensione fuit similis aqle: que
propter predam capiēdam de rupe vbi ni-
dificat: descēdit illuc vbi capit predam: et
cum preda facta reascēdit ad nidum. Sic
a simili xps qui est aquila. vñ Greg. libro
xii. moral. Chistus (inquit) homo nascē-
do: mors moriendo: leo resurgendo: aquila
ascendendo: qui de nido/ de rupe paradisi
si per incarnationē/ venerat in hunc mun-
dum: vbi predam humanitatis acceperat
ad nidum cum preda ascēdere debuit. vñ
de Grego. in homel. Redemptor: in ea car-
ne quam assumpsit abijt in celū. locus enī
carnis proprius terra est: et que quasi ad
peregrinandum ducitur: dum per redem-
ptorem nostrum in celo collocatur. Cui al-
ludit apostolus Ephe. iij. Ascendēs chri-
stus in altum/ captiuam duxit captiuita-
tem. quia chistus captiuitatem sanctozū
patrum: quam demones captiuauerūt in
inferno: rursum captiuam duxit et traxit:
ibiq̄ libertatem perpetuam eis dedit. vñ
de beatus Greg. home. xii. Illuc reuerte-
batur chistus vbi erat: et inde redibat q̄
per humanitatem ascēderet in celum: qui
per diuinitatem et terrā continebat et ce-
lū. De ista aquila Job. xxxix. Ad preceptū
tuum eleuabitur aquila: et in arduis po-
net nidum suum. Abi aquila chistus ista
die posuit nidū suū: certe in arduis: quia
super omnes celos fm aplm ad Ephe. i. et
Dei. i. in dextera dei patris.

¶ Septimo principaliter ascēdit nūcius
iter ostendēdo rē. Mich. ij. Ascēdit pan-
dens iter ante eos. Augu. Nā tibi factus
est chistus: ipse saluator: surget ambula-
tus nos ergo cum eo: et sursum corda ha-
beamus. Augu. vbi xps est in dextera dei
sedens: cuius dextere participes rē.

¶ In die ascensionis dñi. Sermo. ij.

Ascendit super

oēs celos. Ephe. iij. c. et in
epistola vigilie p̄sentis so-
lennitatis scribitur thema
presens. Hodie ecclesia res-
colit dñi ascensionē: cuius hodie festū co-
limus. Pro cuius tematis declaratione
debetis notare q̄ fm p̄m in. v. physico:
oīs motus fit a cōtrario in p̄m. q̄ abvna
q̄litate in aliā cōtrariā: puta de albedine
in nigredinē et cōtra. modo ita est fm enī
de p̄m/ q̄ motus sursum/ et motus deor-
sum cōtrariā in. v. p̄hoz. Ad hoc ergo
q̄ aliqd sursum ascēdat: opz q̄ prius descē-
dat deorsum. Hoc etiā p̄z exēplo natura-
li. ad hoc enī q̄ iste impius generēs
tur sursum: opz q̄ prius radij solares des-
cēdāt deorsum: r sic humorē attraheudo
ab infimis generāt tonitrua/ fulgura/
et conuscationes/ et nix: et sic de alijs. Itē
etiā oīa terrenāscētia prius mittūt radi-
ces deorsum: et postea ascēdunt sursum. et
quanto profundius mittūt radices: tāto
magis versus celū eriguntur et ascēdūt.
Ad p̄positū oīa hec applicando: vnigeni-
tus dei filius hō xps iesus descēdit p̄ huz
militatē infra omnes celos. scilz
Infra celum materiale.
Infra celum rationale.
Infra celum intellectuale.
Infra celum supersubstantiale:

¶ Primo descēdit infra celū materiale: q̄
factus est homo manducās et bibens esu-
riens et sitiēs laborans et dormiens. sicut
vnus nostrū in terra cum hoibus conuer-
satus est. ideo scribitur Baruch. iij. Post
hec in terris visus est: et cum hominibus
conuersatus est. **¶** Secundo descēdit in-
fra celum rationale. hoc est infra hominē
qui dicitur celum: quia sicut celum sedes
dei est per gloriam: sic homo iustus sedes
dei est per gratiam. Infra ergo hoc celum
xps descendit in passione: quando humi-
liauit semetipm factus obediens vsq̄ ad
mortem. ad Philip. ij. ita q̄ propter pas-
sionem ignominiosam quam sustinuit in
carne voluntarie: omnibus hominibz mi-
no: fuit. vnde Esa. liij. Desiderauimus eā
despectum et nouissimum virozum. **¶** Ter-
tio descēdit etiam per humilitatem infra
celū intellectuale: quia infra angelos mi-
noratus. Sic enim chistus fm humanā
ec ij

aqle

oīs motus fit a
trario in aīa
fo. 87

fo. 33

3

ho sedes dei

Captiuam duxit captiuam

In die ascensionis.

naturam/malos fit angelis quātū ad plenitudinem gratie: et quantum ad vniōē humane nature ad diuinam: et quantum ad hereditatem regni dei: que de iure debetur sibi: et per naturam: quod nō est dicendum de angelis: q̄ et dono gratie obtinuerunt: tamen quantum ad infirmitatem carnis quā assumpserit: fuit oibus angelis minoratus: ideo scribit in ps̄. viij. Adiuuisti eum paulominus ab angelis.

¶ Quarto infra celum super substantialia descendit per humilitatem. Celum super substantialia dicitur diuina essentia: in qua et s̄m quam dei filius est equalis deo patri, infra quod celum descendit q̄ seruili forma indutus/ de dño factus est seruus, iuxta dictū apl̄i Philip. ij. Cum in forma dei esset: non rapinā arbitratus est se esse equalē deo: sed semetip̄m exinanīuit formam serui accipiens. P̄ter ergo q̄ x̄ps̄ infra oēs celos descendit: et ideo scribitur in ps̄. xvij. Inclinauit celos et descendit. Hęc etiam sententiam concludit apl̄s Ephes. iij. vbi. s̄. **¶** Quæ autem ascendit quid est nisi quia et descendit primum in inferiores partes terre, qui descendit: ipse est ⁊ qui ascendit super omnes celos vt adimpleret omnia. Quia ergo ex regula prius declarata ad hoc q̄ aliqua res ascendat sursum: op̄z q̄ pri⁹ descendat deorsum: sed christus descendit infra oēs celos: vt declaratum est: ideo hodie ascendit super omnes celos: vt dicunt verba prop̄osita. Ascendit sup omnes celos. quod fuit thema. In q̄bus quidē verbis. iuxta duas partes thematis/ due contemplationes tractabuntur.

In prima tractabit quōd x̄ps̄ iesus mutatus est de hoc mundo tenebroso cū ascendit: iuxta primam partem thematis.

In sc̄da determinabitur quōd ipse est collocatus in loco gloriozo: sup omnes celos: in thematis secunda parte.

Prima pars.

E **¶** Dico pri⁹ q̄ in prima contemplatione tractabitur quomodo iesus christus mutatus est de hoc mūdo tenebroso: cum di. ascendit. Pro quo notandum q̄ tali die sicut hodie/ christus vidētibus discipulis a monte oliueti est eleuatus in celum: et nubes suscepit eū ab oculis eorum, ⁊ sic comitatus animabus san-

ctorum patrum/ quas de inferno adduxerat: et celestium spirituum exercitu sociatus: in iubilo ascendit super omnes celos: mūdū deserens presentia corporali. **¶** Tūc ubi posset queri quare christus non remansit in hoc mundo vsq̄ ad finem seculi: nūq̄ quid melius fuisset q̄ semper nobiscū fuisset: Dicendum q̄ licet presentia corporalis christi fuerit subtrahita fidelibz p̄ ascensionem: tamē diuinitas ipsius semp̄ adest fidelibus: s̄m q̄ ipse dicit Mart̄. vltio. Ego vobiscum sum omnibus diebus vsq̄ ad cōsummationem seculi. Qui enī abiit in celos: non deserit ad optatos. vt dicit Leo papa. sc̄z presentia diuinitatis. Sed quare subtrahit presentiam corporalem? Dicendum q̄ propter maiorem vtilitatem nostram. ipsa enim adest christi in celū/ qua corporalem suam presentiam nobis subtrahit: magis fuit vtilis nobis: q̄ presentia corporalis fuisset. quia p̄pter eius absentiam corporalē/ fides nostra est augmētata: spes subleuata: ⁊ charitas inflāmata. si enim ipse semp̄ fuisset inter nos: fides nostra non fuisset subleuata: et charitas fuisset magis circa terrena occupata. et ideo ad fidem augmentandam: ad spem subleuandam: ad charitatem inflāmandam/ christus discipulos suos ⁊ nos in hoc mundo deseruit: ascendens hodie super omnes celos. Et reperio q̄ christus hodie super omnes celos ascendit: quadruplici ratione. Nam p̄pter res aliqua quatuor modis dicitur ascendere.

Primo per naturalem inclinationē.

Sec̄do per violentiam et coactionē.

Tertio per agilitatē et perfectionē.

Quarto per virtuosam attractionē.

¶ Dico primo et principaliter q̄ christus hodie celos ascendit prout res aliqua ascendit sursum per naturalem inclinationem. Res enim materiales a principijs intrinsecis mote aliquo descendunt deorsum naturaliter in centro quiescentes/ vt grauias sicut terra et aqua: et aliquo ascendit sursum/ vt leuias sicut ignis et aer: qui quidē descensus et etiam ascensus fit naturaliter ex proprietate et inclinatione nature: quia natura est principium motus ⁊ quietis eius in quo est primo et per se et non s̄m accidēs. in. ij. P̄phy. et isto modo christus ascendit hodie super omnes celos per

ff. en ab angil

fo. 33

q̄ faciunt ascēdē
166

nat̄ ē p̄ncip̄m mot⁹ ⁊ quiescē

*vide sermones
super adheos*

naturalem inclinationem. hoc est per virtutem propriam. diuinitatis scilicet et anime gloriificare: ex cuius redundaria gloriificatur corpus: ut Augu. dicit ad Diolcorum. est enim tara obedientia corporis gloriofi ad animam beatam / q̄ sicut Aug. dicit xxiij. de ciuitate dei: vbi volent spiritus ibi erit proutinus et corpus: et ideo ex virtute anime volentis / corpus christi ascendit in celum naturaliter: hoc est propria virtute taq̄ principio intrinseco. primo quidem virtute diuina: secundo anime gloriificate societatis corpus sicut vult. verba sunt sancti doctoris in. iij. par. q. lviij. art. iij. in corpore. Iste modo possumus nos post christum ascendere quasi naturaliter per innocentiam et simplicitatem. quemadmodum enim grauius naturaliter descendunt: sic et peccatores onerati graui onere peccatorum naturaliter tendunt deorsum: iuxta illud ps. xxxvij. Quonia iniquitates mee supergressae sunt caput meum: et sicut onus graue grauatae sunt super me. Innocentes vero et iusti qui non sunt grauati potest peccatores: et nihil habent contrarium ascendunt: sicut leuia ascendit sursum. hoc est in celum. et ideo dixit propheta ps. xxiij. Quis ascendet in montem domini: aut quis stabit in loco sancto eius: Innocens manibus et mundo corde. Dicit ergo propheta: quis ascendet in montem domini: et non immerito interrogat quis ascendet. quoniam quando aliqua res difficilis est ad faciendum pauci faciunt eam: et est quasi insolita. Solet queri quis poterit facere tam magnum: tam mirificum: ita nunc ascendere in montem paradisi: et ascendere in celum post christum est difficile et arduum: quia pauci ascendunt: immo multi descendunt. scilicet in infernum. et ideo querit ps. quis poterit hoc facere. et id querit quasi admiratiue salomon Eccl. iij. Quis nouit si spiritus filiorum adam ascendat sursum: et ideo respondet propheta q̄ innocens manibus et mundo corde: qui non accepit in vano animam suam: nec iurauit in dolo proximo suo: hic ascendet in montem domini: et stabit in loco sancto eius. Consideretis ergo vos si ascenditis post christum isto modo. et reperio q̄ non. nam vos non estis innocentes manibus: immo nocentes manibus per homicidium: per

rapinam: per violentiam. non mundo corde: faciendo consilia tractatus bandagiarum: habentes adinuicem mel in ore: fel in corde. Accipitis nias vestras in vanum: quia eas quasi nihil reputatis: eas vendentes pro delectatione peccati luxurie vel auaricie. Iuratis in dolo proximis vestris per mendacia: periuriam: facientes iurare in curia sine deliberatione: sine etate perfecta. quapropter non ascendetis cum christo in celum: nec habitabit in loco sancto eius: quia excommunicati non debent esse in ecclesia: que est locus sanctus: nec audire officium: nec interesse eidem: sed expelli ut canes. Sic et vos nisi conuersi fueritis a via vestra mala: et a pessimis cogitationibus vestris: non ascendetis cum christo in celum: sed descendetis cum lucifero in infernum. et verificabitur de vobis. Descenderunt in profundum quasi lapis. Ero. xv. Dixi secundo minus principaliter: q̄ hodie christus ascendit super omnes celos prout res aliqua per violentiam et coactionem. Res enim graues que sunt suam naturam descendunt: aliquando tamen per violentiam ascendunt: sicut patet cum lapis proicitur sursum: infertur sibi violentia ab impellente. Sic corpus christi quod sunt suam propriam naturam non poterat in celum ascendere: per virtutem diuinitatis ipsum eleuantis: et per gratiam et gloriam anime beate / est eleuatum in celum quasi violenter. Vel aliter. propter peccatum primi parentis celum erat clausum: ita q̄ corpus aliquod humanum non poterat illud penetrare: christus vero per meritum mortis et passionis sue / violentiam intulit celo hodie celos penetrando: et super omnes celos ascendendo violenter. de quo potest intelligi illud quod scribitur Luce ultimo. Nonne sic oportuit passum christum: et ita intrare in gloriam suam scilicet violenter. Iste modo possumus nos post christum ascendere violenter per penitentiam asperam. In penitentia enim fit violentia carni. caro enim que consuevit bene comedere: et bene bibere: q̄ habeat ieiunare in hoc violentatur caro: et ita que consuevit in luxuria delectari: q̄ habeat caste viuere: et sic de alijs asperitatibus penitentiae: que carni violentant. isto modo penitentes violenter post christum ascendunt

In die ascensionis.

Et q̄ penitētia faciat ascēdere: p̄t̄. cōstat em̄ q̄ quāto aliq̄s magis recedit a termino a quo: magis accedit ad terminū ad quē. cū ergo p̄n̄a faciat recedere a termino a quo. I. a pctō p̄ qd̄ habitamus in inferno: per cōsequēs facit accedere ad terminū ad quē. s. ad celū: vel ad gloriā paradisi. et iō dixit Johānes baptista Mat. in cap. iij. Penitētia agite. appropinquabit em̄ regnū celoz. Et penitētes sic violēter in celū ascēdentes: ipsi celo violentiā inferūt: qm̄ a diebus Johānis bap̄t. qui penitētia p̄dicauit: regnū celoz vim patitur et violenti rapit̄ illud. sicut scribit̄ Mat. xij. Et de ista talibus q̄ per p̄n̄am saluat̄ aīas suas: dixit abdiās p̄p̄ba i ca. vñco. Ascendēt saluatores in mōre sion. H̄ est i celū vbi spectabunt̄ deū: vidētes em̄ sicut est. Iste modo vos nō ascēditis post xpm̄ in celus. q̄q̄ em̄ in quadagesima penitētia agatis: statim eā dimittit̄ ad vitā et peccata redeuntēs: imo aliqui nullā penitētia agunt: nunq̄ cōfiterur: sed plures ex vobis bene faciūt penitētia diaboli. diabolus em̄ nunq̄ comedit: sed semp̄ ieiunat. nunq̄ dormit: sed semper vigilat. nunq̄ quiescit: sed semp̄ laborat: sed tamē ista p̄n̄a nihil sibi p̄ficat. Sic et vos ieiunatis vigilatis laboratis: magnas violentias corpoub: et aiabus vestris iferendo p̄pter inhonestū lucrū: et inordinatum appetitū bonoz tēporaliū. hec penitētia nō facit vos in celū post xpm̄ ascēdere: sed in infernum descendere. Attēdite ne verificetur de vobis. descenderūt in egyptū. s. in infernū: et steterūt coram pharaone. s. lucifero. Gen. xliij.

15

pp̄t̄. t̄r̄t̄io minus principaliter q̄ r̄ps hodie celos ascendit: prout res aliqua p̄ agilitate et p̄fectionē. Sicut em̄ hō pinguis vel oneratus nō pōt̄ ascēdere. leuis vero vel agilis facilliter ascēdit. Sic r̄ps ante passionē habuit corpus graue et pōderosum: postq̄ non surrexit a mortuis: habuit corp̄ agile et leue sequens aīam glorificatā ad libitū volūtatis. Tāta fuit agilitas in corpore xpi hodie: q̄ in minor spacio q̄ vnus hō: ascendit a monte oliueti vsq̄ ad celū empyreū: vbi est tātū spaciū p̄m̄ aliquos doctores: quantum vnus homo ambulans per planam viam posset ire etiā si qualibet die quadraginta miliaria iret et viueret. iij. milib: septim:

gentis annis. Iste modo possumus nos post xpm̄ ascendere agiliter duob: modis scz per indigentia et paupertate: siue per perfectam humilitate. Anis enim nimis pinguis nō pōt̄ in altum ascendere. macilenta nō bene ascēdit. Duo igit̄ sunt que impinguat̄ onerant et inflant̄ hoīem in vita presenti. scz abūdantia rerū tēporalium: et superbia. et ista duo impediunt̄ hominē ne possit post xpm̄ ascēdere. Im̄ pinguatus em̄ et dilatatus in abūdantia rerum tēporaliū: non poterit celū ascēdere: qz diues difficile intrabit in regnū celoz. Facilius est enim camelum per forā mē acis transire: q̄ diuitem intrare in regnū celoz. Mat. b. xix. Oportet abijcere onus bonoz tēporaliū. paupertate admittere spiritu amplectēdo. nam beati paupes sp̄s qm̄ ipsoz est regnum celoz: mat. v. Ite etiā potestis ascēdere agiliter per perfectā humilitate. superbia enim inflat: et facit hoīem pinguem et ponderosum: et non valentē ascendere: sed magis descendere: qz graui et pōderosa descendūt. Humilitas nō facit hoīem ascendere duplici ratione. Primo ratione modificationis. Secōdo ratione cōt̄rāpositionis. Ratione modificationis. scit em̄ huius militas q̄ arcta sit via que ducit ad vitā Mat. b. vii. et iō depunit̄ se: et modificat se: deponēdo oēm̄ tumorem vt possit per angustam portam intrare celū. Secūdo ratione cōt̄rāpositionis. ponit enim se hūilitas in vna statera: sciens q̄ sua op̄s posita et inimica supbia ponit se i altera et quia scit q̄ supbia erigit se in altū: ipa ponit se in imo: sciens q̄ qui prius ascendit per supbia: postea descēdit. Et sic huius militas ascendit: et facit hoīes ascēdere: et hoc est qd̄ dicit Bern. Op̄s q̄ per hūilitate ascendat̄ ad sublimitate: qz hec est via et nō est alia. Strudeatis q̄ habere virtutē humilitatis: q̄ facit post xpm̄ ascēdere. et signāter vos iurati ad officia cōmuniā nouiter sublimati: p̄sideretis q̄ si isto anno habetis dominari: alio āno habetis subijci. et istud dñū non est vobis p̄p̄tū sed accōmodatū. p̄sideretis et exitum poti⁹ q̄ ingressum. nō extollant̄ corda v̄ra cū lucifero per supbia: ne postea cadat̄ p̄ diuinā iusticia: et verificet̄ de vobis. Ascēdūt vsq̄ ad celos: et descēdūt vsq̄ ad abyssos: aīa. eoz in malis tabescebat. ps. cvj.

ca p̄n̄az in fin
10/ām. fo. 5.
9.8

fo. 33

Sicut quarto minus principaliter: quod christus
 hodie super omnes celos ascendit sicut res aliqua
 ascendit per virtuosam attractionem. Quod
 admodum enim adamas attrahit ferrum: et si
 bi vinitum facit ascendere: sic natura divini-
 na que per adamantum intelligitur: ferrum
 hoc est naturam humanam in vtero originali
 sibi vinit in incarnatione: et ea attraxit ad
 celum et ascendere fecit in ascensione: quod licet
 divinitati non competat ascendere nec descen-
 dere: cum non sit subiecta motui: nec trans-
 mutatio: cum sit ubique: quod tamen in celo modo
 congruenti est per gloriam iuxta illud Esai-
 lvi. Celum mihi sedes. convenit tamen huma-
 nitati christi illuc ascendere quo eam duxit vni-
 tas sibi divinitas. Convenit etiam nobis post
 christum in celum ascendere et hoc per amorem et
 charitatem. nam sicut ferrum de se est grave: et
 tamen virtute naturalis ipsi adamantum indi-
 ta trahitur ferrum. vnde quod adamas trahat
 ferrum est naturale: ita illud ad quod homo vult
 ascendere scilicet gaudium paradisi: et delecta-
 tio quod est ibi: et amor quem habet homo: tra-
 hunt ipsum et ideo amoris illuc ascendunt.
 et ideo dicit Chrysostomus. lib. ij. de copulatione
 dei. Si celum percuras ascendere: et regnum
 dei inuadere: ama. nam verus amor il-
 luc se totum transfert: quo eum amoris sui
 ducit in se. Et sic per quod amor divinus ad
 celum facit ascendere. quod per duplicem ra-
 tionem. Prima si enim contra rem alicuius pon-
 deris in statera poneretur res ponderis
 infiniti: statim res ipsa quantumcumque
 grauis versus celum ascenderet: et velocitate
 inestimabili moueretur. Nunc autem pon-
 dus infinitum est amor divinus: qui est valo-
 ris infiniti: in vapore perducens ad primum
 infinitum: vt dicit apostolus. i. Cor. iij. Eternam
 glorie pondus operatur in nobis. et ideo anima
 quousque mole corporis: vel peccatorum ponde-
 re in infimis teneatur: tamen si in voluntate im-
 primatur pondus infiniti amoris: anima
 subito ascendit: et ad celum mirabili veloci-
 tate mouetur. et ideo dicit Augustinus. xij. confes-
 sionum. Ponderibus suis agunt omnia: et
 loca sua petunt: pondus meum amor meus:
 eo feror: quocumque feror. Secunda ratio potest
 assignari. Nam amor charitativus homines
 copulat seu vnit deo: vt dicit Dionysius. as-
 ferens amorem virtutem esse vnitivam. cum
 ergo deus qui charitate amat: sit in celo
 iuxta illud Esai. vlti. Celum mihi sedes est.
 sequitur quod charitas: que homines vnit et copu-

lat deo: ad celos facit homines ascendere.
 Huius figuram habemus. iij. Reg. ij. vbi
 dicitur quod apparuit currus igneus: et equi ignei:
 et dederunt heliam in celum. Spiritualiter
 currus iste designat vniuersitatem virtutum
 Nam quatuor rote equales sunt quatuor
 virtutes cardinales: quibus homo vehitur
 in via motus. tres equi sunt fides quod dicitur
 git cognitionem. spes que erigit intentionem.
 et dilectio naturalis que disponit
 affectionem. Ista omnia sine charitate semper
 iacerent in terra: nunquam homines superiores ele-
 uarent: sed quando aduenit ignis diuinus per im-
 pressionem amoris: tunc efficitur currus igneus
 et equi ignei virtutes. s. informate chari-
 tatis: et tunc faciunt hominem ascendere. Ad
 propositum ista applicatio vniuersitatis dei filii
 homo christus iesus habuit super omnem crea-
 turam in eminentiori gradu hanc virtutem
 charitatis: et conueniens fuit et multum ra-
 tionabile. nam regula dicitur de necessitate et re-
 citudine excedere regulam. sed christus ex-
 hibuit se regulam charitatis iuxta illud Jo-
 han. xij. Exemplum enim dedi vobis vt quem
 admodum ego feci ita et vos faciatis. ergo
 de necessitate debuit habere et gradu emi-
 nentissimo charitatem. Item illud quod habet
 incendere alia seu inflammare: habet calor
 rem in maiori gradu. scilicet Thome. ij. pre-
 q. viij. ar. v. sicut ignis qui habet combusti-
 bilia inflammare: ita christus ad hoc venit: et
 natus est in mundum vt in amore dei corda
 hominum inflammaret. et ideo dicitur Luce. xij
 Ignem veni mittere in terram et quid volo
 nisi vt ardeat. Ex quo concluditur quod de ne-
 cessitate in gradu superabundanti habuit
 charitatem. Job. xv. Maior est hac dilectione
 nemo habet: quod vt animam suam ponat quis pro
 amicis suis. et sic hec charitas christi iesum
 ab infimis et terrenis eleuauit: et super
 omnes celos ascendere fecit. Sic ergo et vos
 diligatis deum et dominum nostrum iesum christum: cuius
 ius amor trahet vos in celum post eum: et
 tunc de ascensu anime cuiuslibet vestrum mira-
 buntur sancti angeli dicentes. Luce. viij.
 Que est ista que ascendit de deserto delictorum
 affluens in iherusalem super dilectum suum: Abi
 nota quod qui labenti vel debili inuitur: necesse
 est vt eo cadente cadat. Sic qui per
 amorem mundo inuitur cum mundo cadit.
 Esai. xxx. Innihi estis super eum. mundo. ses-
 quitur. dum non sperat veniet contritio eius.
 et ideo innitendum est christo per amorem.

fo. 91
fuz cur? b
aph. cor. 1. 10

fo. 50.

regla operatore
replata

20.

pondus meus amor meus fo. 55.

In die ascensionis. per formā participandū

va sup^a dilecti

Esai. l. Speret in noie dñi: et innitatur super deū suū. r id sequit. inuisa super. di lectū suū. Nota si em vir videret mulierē suā appodiantē sup alium vtrū: haberet eā suspectam: r turbaref. ita qñ de' vider q' dilecta sua aīa apponit cor suū in alio turbat. Is dōa aīa dat se totā deo: q' xps dedit se illi: et dicit cū sponsa in canticis. Dilect' me' mihi: r ego illi. Debet facere aīa sicut mulier q' quando inuenit omicū vel maritū gratiosum: ponit diligentiam suam q' teneat eū in amore. Sic d'z face re aīa amorosa: que debz diligere xpm et sponsū in canticis. cap. iij. Quēsiui quem diligit aīa mea: et inueni: tenui eū: nec di mitram. s. in celo. Et sic p'z tota prima cō templatio quadrisarie declarata.

fo. 32

Secūda pars.

Dixi secūdo principa

liter q' in scda cōtemplatione declarabit quomodo ipse est collocat' in loco valde glorioso: q' super oēs celos. Ratio autēz quare xps ascēdit sup oēs celos: est mul tipler: sed p' presenti sufficit vna ratio: r est ista. Cōueniens est: imo p'p'riū s'm suaz naturam culibet q' reueratur ad illud vnde trahit originē: vt sol q' continue mo ueatur in finē mundi ad eundē punctum oētis reuertit. et lux solaris q' a sole pro cedit: ad solem reuertit tanq' ad suū for male et originale pncipiū vñ erit. Corp' humanū qd est de terra formatū: ad ter ram tanq' ad suū pncipiū reuertit. iuxta illud Benef. iij. Puluis es et in puluere reuerteris. Anima etiā que a deo pcedit per creationē: ad deū redit anima iusti p gratiā: et aīa mali per iusticiā. et sic etiā vniuersaliter in ordine tot' creature. Cō ueniens ergo fuit q' hūc ordinē quē dei filius creaturis cōstituit: in seipo obser uauerit: quia missus a p're venit in mūdū et pacto officio redit ad suū principium finē originē. et id ipse dicit Job. xvj. Eti' uti a p're et veni in mundū: iterū relinquo mūdū: et vado ad patrē. Cum ergo pater sit in celis: imo et super oēs celos: iuxta illud Mat. vj. Pater nr qui es in celis. sequit. q' cōueniens fuit q' super oēs ce los ascēderet: et collocaretur a dextris p'ris. propter qd' Marci vltio scribitur. Assumptus est in celum r sedet a dextris

Item etiā p'z alia rōne: que tangit a san cto doctore in. iij. parte. q. lviij. arti. s. i. cor pore vbi dicit sic. Locus debet esse p'por tionatus locato: xps aut' per resurrectio nem vitā immortalē r incorruptibile m choauit. loc' aut' in quo nos habitamus est locus gñarionis et corruptiōis: sed lo cus celestis est loc' incorruptiōis: r ideo fuisset incōueniens q' xps post suā resur rectionē remāssit in terris: q' fuit cōue niens q' ascēderet in celū tanq' i locum duenientem: et non solū in celū: sed etiā sup oēs celos. quia vt idem doctor dicit vbi. s. arti. iij. in corpe: quāto aliqua cor pora perfecti' participāt bonitatē diuinā tanto sunt supiora corporali ordine q' est ordo localis. vñ videmus q' corpora que sunt mag' formalia: sunt naturaliter san ctiora vt p'z per p'bm. iij. p'borū. et i. ij. de celo. p' formā em vñ quodqz corpus participat diuinū esse: vt p'z in. s. p'bor. plus autē participat de diuina bonitate: corpus p' gloriā: qz quodcūqz corpus ma teriale per formā sue nature. et inter cete ra corpora gloriosa manifestū est q' corp' xpi maiori refulget gloriā: et id cōueniē tissimū est sibi q' sit supra oīa corpora cōsti tutū in alto. Et ideo sup illud Ephe. iij. Ascēdēs in altū. diē gl. locor dignitate. Sed videt adhuc q' xps nō ascēderit sup oēs celos. q' sicut d'z. in ps. Dñs in tēplo setō suo: dñs in celo sedes ei'. qd' autē in celo est nō est supra celū. q' xps non est su per oēs celos. Rides q' sedes dei d'z esse in celo: nō sicut in tridente: sed magis sic in cōtento. vñ non opz aliquā partē celū eo superiore esse: sed ipsuz esse sup oēs ce los. Alteri' videt q' cū nullū corp' possit esse extra locū: et cū vltra celū empyreū nō sit loc': q' vltra vltimā spherā non est loc' s'm p'bm. vij. physico. q' corp' xpi nō pōt esse sup oēs celos. Dicendū q' corp' xpi est sup oēs celos isto mō: q' caput cor poris xpi est equale in altitudine vltime supficiē celi empyrei: r sic est sup oēs ce los. et id dicit p'p'ba. Elenata est magnis sificētia tua sup oēs celos de'. scribit' in ps. viij. sic p'z scda d'emplatio in q' dicebā q' tractaret' quō iēsus collocatus est in loco pueniēti q' sup oēs celos. Ascē dit ergo super omnes celos. Explicat. Deo grās. Amen.

In die ascensionis dñi. Sermo. iij.

quōdo nulli p'z ē sup oēs celos fo. 31
sup^a celu nō ē loc' 9

fo. 28. 27

Ascendit super

omnes celos: vt adimplet
ret oia. ad Ephe. iij. scri-
bit istud thema. Et doctri-
na philosophi ptz: et expe-
rientia clare docet: q omnis plenitudo et
abundantia q̄ in istis inferioribz opatur.
ad ascensum solis reducitur sicut ad cau-
sam. sterilitas hor defectus ei⁹ descensui
assignat. ita q̄ si res sunt in summa ple-
nitudine et abundantia: signū est q̄ sol
est in supremo p̄cto sui circuli et ascēsu.
si ho in sterilitate vel defectu: signum est
q̄ est in inferiori p̄cto sui circuli ⁊ descē-
su. Istud ptz experientia. nam sol hz duas
stationes in suo motu. Prima dicit sol-
stitium estiuale: tūc sol ascendit vsqz ad
supremū sui circuli: et ampli⁹ ascendere
nō potest. Secūda statio dicit solstitiū
hyemale: ⁊ tunc sol descēdit vsqz ad infi-
mum sui circuli: et amplius descēdere nō
pōt. in ista statione vel descensu hyemali
videmus q̄ oia que hic sunt inferius isri
glandif: ericantur: ⁊ mortificatur. Sed
ascēdere sole ad solstitium estiuale: que
in hyeme prius erat frigida incalescūt: q̄
ericcata virescunt. ⁊ q̄ mortificata reuiu-
scūt. vñ Alan⁹ loquēs de tpe veris qñ sol
ascēdit versus solstitiū estiuale dicit. Aer
qñ sullo nou⁹ reparado pallia praz. Quo
philomena sua celebrat solētia. veris Ar-
boribus redeunt crines q̄s bruma toron-
dit. Vestitum reparans quē tulit bruma
prius. Tūc mūdus senior: icipit esse puer:
Quo noctē p̄hebus proprijs depauperat
hois: Pigmeusqz dies incipit esse gigas
Ptz igitur q̄ ascēdente sole in vere: que
prius erant frigida incalescunt: que eric-
cata virescunt: ⁊ que qñ mortua reuiu-
scunt. Sed cū sol ad supremū sui circuli
ascēderit: ⁊ solstitio estiuali: oia que hic
inferi⁹ ebulliat p̄re feruore: tūc replētur.
vinee brotis pendētibus: terra herbis et
fructibus arboris folijs et fructibz. tunc
omnia decore mirabili vestiuntur et ad-
implent bonoz omnū vberate. vñ con-
cluditur q̄ plenitudinis et abundantie re-
rum est causa ascensu solis vsqz ad sol-
stitium estiuale. sterilitatis et defect⁹ ei⁹
descensu vsqz ad solstitium hyemale.
Ad propositum hec omnia applicando: si-
cursum solis iusticie: qui est xps deus no-

ster attente consideremus: et eius motū:
descensum et ascēsum inueniemus. nam
qñ descēdit per mortem: descēdit vsqz ad
inferiores partes terre: ad infimū sui cir-
culi: ita q̄ amplius descēdere nō potuit
tunc fuit p̄ eum tm̄ solstitiū hyemale. et
tūc oia que erant hic inferius in terra mi-
litantis ecclie: fuerūt infrigidata ericcas-
ta et mortificata. Patz in aplis qui erant
principes ⁊ maiores ecclie: tunc in eis nō
remanist flos sancte conuersionis: nec
folium sc̄te predicatiōis: nec fruct⁹ p̄stan-
tis fortificatiōis. nam relicto eo omnes
fugerūt. Mar. xxvj. omnes erant frigida
et congelati: et hoc qz sol scz xps per mor-
tem descēdebat vsqz ad infimum sui cir-
culi: et sic erat solstitium hyemale. Et licz
hec vera sint in omnibus apostolis: tamē
specialiter apparet in petro: qui ad vocē
vnius puelle territus xpm negauit. certe
tunc frigidus erat Petrus: qz tertus die
Job. xvij. qz Petrus stabat ad p̄unas ⁊
calesciebat se qz frigus erat. quem tertū
tractans Bern. super canti. dicit. Negas-
bis tunc hyemē esse cum petrus sedet ad
p̄unas nō min⁹ gelido corpore qz corde.
magnū reuera frigus cor negatis obstris-
rerat: qz iā in corde petri refrigerata erat
charitas ⁊ dilectio magistri. 2o istius
infrigidatiōis sterilitat⁹ ⁊ siccitat⁹ aploz
fuit cā descēsus xpi solis iusticie p̄ mortē
vsqz ad infimū sui circuli: i quo causauit
solstitiū hyemale. De ista sterilitate ⁊ sic-
citate prophetatū fuit p̄ Osee. in cap. ix.
vbi sic ait. Omnes principes eoz recedē-
tes. scz apli. percussus est effraim. i. xpus
radix eoz ericcata est fructū nequa q̄ faz-
cient. Causa horum vt dictū est fuit descē-
sus solis xpi per mortē vsqz ad solstitiū
hyemale. Sed econtrario: cum sol cepit
ori scz xps in resurrectione et ascendere
et sponsam cū gaudio alloqui Lanticoz
ij. Surge p̄pera. amica mea ⁊ veni: iam
em̄ hyems transiit: imber abiit et recess-
sit. Flores apparuerūt in terra nostra. i. in
corpore christi glorificatiōe. ⁊ i ps̄. xxvj
Resozuit caro mea. Tunc inceperūt cor-
da discipuloz calefieri: vñ et illi qui ipsa
die resurrectionis ibant in emas: quia
iam senserant solis ascēsum: dixerūt. Nō
ne cor n̄m ardens erat in nob. Luc. xxiij
Sed plenitudo donoꝝ sp̄ialiū et abundā-
tie q̄ habet p̄ gr̄as sp̄s sancti: p̄fecte i eis

fu. 58

solstitia hyemal. solstitia estiuale

In die ascensionis.

haberi non poterat: quousq; sol ascendere usq; ad supremum sui circuli qd est patris dextera. propter qd dixit aplis Job. xvij. Expedit vobis vt egovada. si em non abiero paraclytus non veniet ad vos. Si aut abiero mittā eū ad vos. q. d. expedit vobis vt plenitudinē et abūdantiā donorum spūaliū habeatis p spiritūsanctū: q ego ascendam ad supremū mei circuli: qd est p̄ris dextera: et sic causam solstitiū estiuale: q: plenitudinis et abundantie rerū ascēsus solis usq; ad supremū sui circuli: vbi solstitiū estiuale est: est causa. Quia ergo oia bona que debebāt esse in ecclia: in aplis rāq; in primis doctōibus in virtute detinebātur: ideovt plenitudine et abūdantia donoy spiritualiū abundarent: hodie xps super omnes celos ascēdit: et fecit solstitium estiuale. et hoc est quod thema nobis proponit dicens. Ascēdit super omnes celos: vt adimpleret omnia. In quibus verbis de christo: qui ascēdit: tria nobis demonstrantur.

Primo motus virtuosus. ascendit.
Secdo situs gloriosus. super oēs celos.
Tertio fructus copiosus: vt adimpleret oia.
Prima pars.

Primo motus virtuosus ascendit. Si p̄rie loquamur ex sententia p̄bi in. iij. Echi. act. virtus est bonū: nō qd cunq; sed difficile. hinc est qd quāto bonum qd quis aggreditur est difficilius rāto si id assequitur virtuosus iudicatur. Ad propositū ante aduētum xpi ascēsus humane nature in celum: non solū corporis: immo et spūs nō solū difficilis immo et impossibilis iudicabat. et bene. pro impossibili q̄rebat salomon Eccl. iij. Quis nouit si spūs filioꝝ adam ascēdat sursum. i. in celum s̄m glo. Et ista difficultas penfabatur contrahi ex duobus. Primo ex dignitate descendentiū. Secundo ex proximitate ad cōtrarium. De istis duobus scribitur Erod. xv. Electi principes eius submersi sunt i mari rubro: abyssi operuerūt eos: descenderunt in pfundum quasi lapis. Primo in isto textu notatur descēdit: tū dignitas cū ait. Electi principes eius. Electus princeps fuit iacob. qui descēdit non ascēdit. vnde Beñ. xxvij. dixit. Descēdam ad filium meum lugēs in infernum. Electus p̄nceps fuit Job. q̄ dixit. In pro

fundissimū infernum descendēt oia mea: Job. xvij. Electus p̄nceps fuit dauid. qui dixit ps. xxvij. Assimilabor descendētibus in lacū. Et breuiter ante xpi aduētū: omnes iusti quantūcūq; sancti descenderūt in limbum vel in infernum: et nunq; ascēderunt in celum. Secūdo in allegato ter. notatur ad descendendum p̄ntas ibi. descenderūt in profundum quasi lapis. In lapide enim propter dominū grauitatis et terrestris elemēti est p̄ntas ad descendendū. Sic ante xpi aduētū cū oēs homines essent terreni et de natura grauiū: q: primus homo de terra terrenus: et qualis terrenus tales et terreni: vt inq̄r apls j. Eoz. xv. sequit qd habebāt oēs pronitas tē ad descendēdū et nō ad ascendēdū. vnde de cōcluditur qd ascendere cum esset difficile: fuit xpo virtuosum. propter qd notat in prima parte thematis de xpo motū virtuosus: qd ascēdit. De isto virtuoso ascēsu dicit in ps. xvij. Inclinauit celos et descēdit: et caligo sub pedibus eius. Et ascēdit super cherubim et volauit: volauit super p̄nas ventozum. In istis verbis tres marimi et principales fidei articuli nobis ostēdunt. Primus incarnationis ibi. inclinauit celos. Inclinare em est caput pedibus appropinquare. caput christi deus est. i. natura diuina. j. Eoz. xj. p̄nas natura hūana. in ps. cix. Donec ponam inimicos tuos: scabellum pedū tuoy. celos igitur inclinauit qm caput. i. naturam diuinā pedibus. i. nature humane vniuit quod fuit in incarnatione. Secūdus articulus passionis ibi. et descēdit. s. per mortē in limbum eius anima: vel in infernum. Descēdit in inferiores partes terre. ad Epheb. iij. et q: s̄m aliquos doctores nō descendit in infernū damnatoꝝ: ideo sequitur. et caligo sub pedibus eius. Tertius articulus ascensionis ibi. et ascēdit super cherubim et volauit: volauit q̄. Ascēsus xpi dicitur hic volatus propter celeritatē motus: et corporis agilitatem. nam s̄m Aug. motus corporis glorificatoꝝ est sicut motus radij. cū toto hoc tñ p̄fixit sibi in motu sui ascēsus velocitatem quā voluit: licet velocius ascendere potuerit. nam constat qd ei⁹ ascēsus sensu perceptibilis fuit: cū videntibus illis eleuatus est. Act. in. c. j. Patz igitur qd in die hodierna motus xpi fuit virtuosus: quia ascendit.

3

Primo motus virtuosus ascendit.

ius. ascendit. Si p̄rie loquamur ex sententia p̄bi in. iij. Echi. act. virtus est bonū: nō qd cunq; sed difficile. hinc est qd quāto bonum qd quis aggreditur est difficilius rāto si id assequitur virtuosus iudicatur. Ad propositū ante aduētum xpi ascēsus humane nature in celum: non solū corporis: immo et spūs nō solū difficilis immo et impossibilis iudicabat. et bene. pro impossibili q̄rebat salomon Eccl. iij. Quis nouit si spūs filioꝝ adam ascēdat sursum. i. in celum s̄m glo. Et ista difficultas penfabatur contrahi ex duobus. Primo ex dignitate descendentiū. Secundo ex proximitate ad cōtrarium. De istis duobus scribitur Erod. xv. Electi principes eius submersi sunt i mari rubro: abyssi operuerūt eos: descenderunt in pfundum quasi lapis. Primo in isto textu notatur descēdit: tū dignitas cū ait. Electi principes eius. Electus princeps fuit iacob. qui descēdit non ascēdit. vnde Beñ. xxvij. dixit. Descēdam ad filium meum lugēs in infernum. Electus p̄nceps fuit Job. q̄ dixit. In pro

E

f. 1.

f. 39.

Secūda pars.

Dixi secūdo principa-

liter q̄ situs xpi est gloriosus: q̄ sup oēs celos. iuxta sc̄das prem̄ thematicas. Juxta excellentiā corp̄is d̄ esse loc⁹ eius. videtur inquit sc̄tas Tho. iij. pre. q. lviij. art. iij. q̄ quāto aliqua corpora perfecti⁹ participant bonitate diuinā: tanto sunt superiora corp̄ali ordine q̄ est localis ordo. corpora em̄ quāto magis sunt formaliora: tanto sunt naturalr̄ superiora: vt pat̄ in. iij. physicoz. et in. ij. celi et mundi. Ad p̄positū corp⁹ xpi sup omnia mundi corpora etiā glorioza magis participat bonitate diuinā in duob⁹ specialiter. Primo in dignitate. sc̄do in qualitate. Primo in dignitate: q̄ diuinitati vnitū. sc̄do in qualitate q̄ maioris gl̄ia gl̄iosū. debuit igit̄ col locari sup oēs celos. videly in celo empyreo: eo q̄ dignitate ⁊ qualitate oēs celos excellit: ⁊ est loc⁹ gl̄ie ⁊ b̄d̄z. vñ sup illud ps̄. lviij. Ascendisti in altū. dic̄ glo. loco ⁊ dignitate. Itē si tanta fuit dignitas hominis in statu innocētie q̄ habuit dñū ⁊ excellentiā sup oīa creata: vñ in ps̄. viij. Gl̄ia et honore coronasti eū: et p̄stituiti sibi sup opera manū tuarum. Quanto igitur maior erit gl̄ia et dignitas xpi hominis i statu glorie: q̄ oīa erūt sibi subiecta: nō solum quantū ad dñū: sed etiā quantū ad locū. vñ apl̄s ad Hebre. ij. sup̄ predicta verba ps̄. Omnia subiecisti sub pedibus eius. de christo declarans dicit: In hoc em̄ q̄ oīa ei subiecit: nihil dimisit ei non subiectū. et per p̄sequēs nec celos. vñ sequit̄ in cap. iij. Habemus pontificem magnū qui penetravit celos.

E Sed p̄t̄ hic q̄ri quōd ē possibile et nobis intelligibile q̄ rps sit sup oēs celos. hoc em̄ ad litterā videt̄ esse falsum: cum em̄ non sint nisi decē celi. sc̄z septem planetarū: octauū stellarū: nonū crystallinum vel aqueū. de nono Dan. iij. Benedicite aque oēs que super celos sunt dño. celū empyreū qd̄ dicitur celū trinitatis ⁊ beatorū: et vltra istos nihil sit: nec locus: nec spaciū: nec aliquid aliud: cum p̄bs in iij. celi et mundi dicat extra celum nihil esse. videtur igitur ad litteram falsū esse q̄ rps ascendit super oēs celos. Respō. sic intelligitur q̄ rps ascendit super oēs celos: et vlt̄ ad supremā partē superioris

celi: sic q̄ rpus non est extra celum: sed non est aliqua pars celi supior̄ chūsto. Sed p̄t̄ iterum queri ⁊ bene ad p̄positū nunq̄d non melius et digni⁹ esset q̄ rps ascendisset supra conuētū empyrei celi vt sic thema veritate p̄tineat: q̄ rps ascendit super oēs celos. Rñdeo hoc potuit ēē de possibilitate: nō tñ de p̄gruitate. Primum pat̄z q̄ potuit de⁹ facere q̄ corpus xpi non esset in loco: sicut vltima sphaera nō est in loco: nec esse in loco est intrinsecum corpori. posset deus destruere omnē locū conseruādo corp⁹: sic potuit esse supra conuētū celi empyrei vbi nō est loc⁹. Sc̄dm̄ pat̄z q̄ nō est possibile de cōgruitate: q̄ sequit̄ vñ magnū incōueniens sue beatitudini maxime repugnās. sc̄z q̄ nec posset videre se: nec alia a se: cui tñ inter oēs sensus/ visum maxime diligens. in. s. Metaphysice. q̄ istud incōueniens sequit̄ p̄. quia qd̄ videt̄ corp̄ali videtur mediante diaphano illuminato. Sed tñc̄ inter oculū xpi et quodcūq̄ aliud visibile/ nullū esset mediū illuminatū: q̄ esset totaliter extra celū vbi nihil est. igitur nihil posset videre: qd̄ est magnū incōueniens et multū beatitudini xpi derogās. q̄ nec posset videre manū suam: nec pedē: nec brachiū: qd̄ esset nimis absurdū. Pat̄z igitur q̄ hodierna die de xpo iuxta secūdam partē thematicas demonstratur situs gloriosus. s. super omnes celos.

Tertia pars.

Dixi tertio principali

ter ⁊ vltimo: q̄ de xpo demonstrat̄ q̄ fructus ei⁹ in hac die est copiosus: q̄ vt adimpleret omnia exponit̄ tripliciter. Primo fm̄ imaginatiuā apl̄i ad Phil. ij. in noie iesu oē genu flectat̄ celestia terre strū et infernoz. adimpleuit igit̄ xps hodie oīa: q̄ celestia gl̄ia: terrestria gra: inferna potētia. vñ fm̄ aliquos chūst̄ descendit ad infernā dānatoz vt ostenderet eis suā potētia. san. Tho. iij. p. q. liij. ar. s. ⁊. sc̄do exponit̄ fm̄ Bern̄. fm̄ contrarium istū termini sic. vt adimpleret oīa: sc̄z oīa p̄pter q̄ missus fuerat a p̄e p̄ redemptio: ne humani generis cōplēda: que fuerunt nasci pati mori et resurgere. vñ Bern̄. in sermone hodierno. Nōc vere adimpleuit oīa: quia natus inter hoīes: ⁊ cū hoibus

in sup̄ max⁹ diligē
si x⁹ eēt ex celis
nō posset videre
videri

adimpleret
oīa exponit̄

fm̄ aliq̄s x⁹
descendit ad infernā
dānatoz
fo. 38

In die ascensionis.

conuersatus: ab hoibus et pro hoibus pas-
sus: et mortuus est: et resurrexit: ascendit et
sedit ad dexteram dei. Tertio exponit iste
textus alii sim aliam imaginacionem sic. Ascen-
dit ut adimpleret oia. scz q̄ erant vacua.
vacua em̄ et plenum sunt tria sim p̄bm
iij. physicoz. Nō adimpletur illud quod
est plenum: sed q̄ est vacuū. Et sim istam
imaginacionem ego reperio q̄ quicq̄ ante
xpi incarnationem erant vacua: q̄ in eius
incarnatōe et ascensione impleta sunt. scz
Mortuus non completus.
Tempus sine mensura.
Modus cum defectu.
Cor induratum.
Locus dimidatus.

¶ Dico primo q̄ xps in sua incarnatione
et ascensione adimpleuit motū in quo erat
vacuū. Pro quo notādū q̄ habem⁹. vij.
species motus. scilicet ante/retro/a dextris/a
sinistris/sursum/deorsum/et in circuitu.
Has species motus omnes christ⁹ cōpleuit.
Primo motū retro in incarnatōe qm̄ eri-
nantur semetipsum formā serui accipiēs.
tūc fecit motum retro q̄ de dño fact⁹ est
seru⁹. de diuine pauper. Secundo compleuit
motū ante in passione mortē in cruce des-
cendēdo. vñ p̄betavit de hac Abachue
in ca. iij. Splēdor ei⁹ vñ lur erit. coruua. scilicet
crucis in manibus eius. ibi abscondita est
fortitudo ei⁹: ante faciē ei⁹ ibi mor⁹: egre-
diē diabolus ante pedes eius. diabolus
cui⁹ inuidia introiuit mors i oēs. Tertio
compleuit motū a sinistris vitā mortālē
et passibilē assumēdo. Vita plens mor-
talis et passibilis dicitur esse sinistra sim Gre-
goriū super illud Cant. ij. Zeus eius sub
capite meo etc. Quarto cōpleuit motus a
dextris cū immortalitate resurgēdo. tūc
mutatus est de sinistra in dextrā. et hoc si-
guravit angelus qui in resurrectione ap-
paruit in dextera sim Grego. in homeliā
de resurrectione. Quinto cōpleuit motum
deorsum ad limbū descendēdo: q̄ descen-
dit in inferiores partes terre. ad Eph. iij.
Sexto cōpleuit motum sursum ad celos
ascendēdo: de quo thema. et ps. vij. Ele-
uata est magnificentia tua super celos.
Septimo cōpleuit motū in circuitu cir-
culū describēdo. et hoc duobus modis.
Primo in incarnatione in supposito diui-
no vbi coniunguntur alpha et o. finis et pri-
cipium. primū et nouissimū scz natura di-

uina et humana inspiciendo ordinē crea-
tionis. Secundo compleuit circulū hodie in
ascensione qm̄ ab illo puncto a quo exiit
ad illud rediit. vñ ps. xvij. A summo celo
egressio ei⁹: et occurrit ei⁹ vsq̄ etc. et ipse
xps Job. xvi. Exiui a pre et veni in mun-
dum: et iterū relinquo mundum etc. Iste
motus circularis. vel alij mot⁹ nunq̄ fue-
runt ita pleni et perfecti sicut modo fue-
runt per christum.

¶ Dixi secundo q̄ xps impleuit tempus sine
mensura. Nihil em̄ ante xpm̄ poterat ad-
uenire tēporē q̄ temp⁹ impleret. nam q̄c
quid erat in tpe erat minor tēporē: cū oia
corrūperētur per tēpus. sim p̄bm in. iij.
physicoz. oia que sunt in tēporē: corrū-
puntur et tabesunt. per consequens non
implebant tēpus: q̄ min⁹ nō implet mas-
sus. et ideo poete fingerunt saturnū: qui
deuorabat filios suos: fuisse tēp⁹. Venit
christus in hunc mūdum in incarnatōe
qui est etern⁹: per sequeus impleuit tēp⁹:
pus: q̄ eternitas maior est tēporē: cū p̄
cipio et sine careat: et non sit tēpus. hoc
est q̄ dicit ap̄ls ad Galath. iij. At vbi ve-
nit plenitudo tēporis: misit deus filium
suum natū de muliere: factū sub lege etc.

¶ Dixi tertio q̄ xps in aduētū suo i hunc
mūdū impleuit modū deficientē. Nihil
pōt cōsistere sine modo. vñ poeta Horat.
Est modus in rebus sunt certi deniq̄ fines
Quos vltra citraq̄ neq̄ p̄sistere rectum.
In p̄ductōe tū hoīs vel generatione de-
ficiēbat vñ modus sim Anselmū quem
xps adimpleuit. Fuit em̄ vñ modus p̄-
ducendi hoīem sine homine a muliere vt
patet in adā. fuit secūdus modus de hoīe
sine muliere vt patet in eua. fuit tertius de
hoīe et muliere sicut cōmunit p̄bat mo-
dus. deficienter quart⁹. scilicet de muliere sine
homine: istū modū adimpleuit christus
qui natus est de virgine muliere. non ex
virali semine: sed mystico spiramine. Istū
modū reuelauit de⁹ abraē di. q̄ erat mo-
dus quo semen eius perueniret ad celus.
vñ crist⁹ i celo de ei⁹ semine dicit abraē
Gen. xv. Generatione autē quarta reuers-
rent huc. scz ad celum.

¶ Dixi quarto q̄ xps adimpleuit in aduē-
tū suo et ascensione cor indurātū. Nā cor
hoīs erat ante xpi natiuitatē et ascensio-
nē valde obstinatū et durum maxie erga
fidez catholicā. quis em̄ ante credebatur q̄

et plenu sunt
vna

vant vacua an in
ornatione

spes mot⁹

fo. 9

oia corrūpū
in tpe

plenitudo
tempis

modus

et

deus esset incarnatus passus crucifixus et mortuus. Sicut dicit apostolus. 1. Cor. 1. hoc fuit in vobis scandalum gentibus autem stulticia. Et apostolus et omnes christi discipuli tempore passionis christi quando relicto eo omnes fugerunt: omnes perdidit fidem: et fuerunt vacui a fide: sed post christi ascensionem et apostolorum predicatio nem fides ita fuit implera et dilatata et cognitio de deo: quod idolatria fuit per totum mundum extirpata: et fides de christo dilatata quoad in omnem terram exiit sonus eorum. ps. xvij. Tunc ut scribit Esaias. in cap. xj. repleta est terra scientia dei.

¶ Dico quinto et ultimo quod christus adimplevit in sua ascensione locum diruptum. nam quando angeli ceciderunt de celo per peccatum: tunc in celo patuit ruina magna: et sedes angelorum qui ceciderunt vacue res manserunt. Sed christus ascendens in celum captivus duxit captivitatem. scilicet sanctorum animarum patrum qui erant in limbo: et eis sedes vacuas adimplevit. tunc implerum est illud ps. cii. Judicabit in nationibus: implebit ruinas: conquassabit capita in terra multorum. scilicet malorum angelorum. Pater igitur quod christus ascendit super omnes celos ut adimpleret omnia: quia terra gratia et scientia: celum beati tudine et gloria. Pleni sunt celi et terra gloria tua. Esaias. vi. pro tanto inquit christus Hieronimus. xvij. Celum et terra ego impleo. Sic patet et est finis sermonis: quod hodie christus fecit actum virtuosum: et hoc quod ascendit.

Christus habuit situm gloriosum: et hoc super omnes celos.

Christus dedit fructum copiosum: quia adimplevit omnia.

Et sic explicat sermo.

In die ascensionis domini. Sermo. iij.

Quis ascendit in

celum. Proverb. xv. Tria fundamenta manifesta occurrunt que questionem propositam reddat rationabilem difficilem et subtilem.

Primum gravitas humani corporis pon-

derosa.

Secundum firmitas celi syderei rigorosa. Tertium difficultas spaciosa itineris copiosa.

¶ Primum fundamentum et. Lapis terra et omnia que sunt de terra: quod sunt poderosa: facta naturaliter descendunt. unde et nunquam isto modo ascendunt. Et levia per oppositum naturaliter ascendunt. Locus concordat sacra scriptura ubi dicit. Celum sursum: et terra deorsum. Proverb. xv. Celum sursum: quod leue. terra deorsum: quod grauis et ponderosa. Locus ergo corporis humani sit de terra et per consequens poderosum: rationabiliter queritur quis ascendit in celum secundum corpus?

¶ Secundum principaliter. firmitas et. Narrat astrologi quod materia celorum est sic fortis duris et firma: quod omnes fabri mudi non possunt facere unum foramen in celo quantumcumque minutum cum aliquo instrumento. In cuius signum deus a principio mundi inter opus secundum dicitur vocavit firmamentum celum. Genes. 1. firmamentum a firmitate magna que est in celo.

Locus igitur corpus humanum non possit ascendere usque ad supremum celum nisi penetraverit alios celos: et perforari non possunt sicut est dictum: rationabiliter queritur quis ascendit in celum. ¶ Tertio principaliter et. aliqui doctores et magistri iudeorum presertim Rabi moyses dicit quod a centro terre usque ad supremum celum sunt. lxx. milia annorum de

spacio et de via hac tantum quantum posset ambulare de via plana si tantum viveret: licet nullus ut existimo possit scire illud spacium: nec distantiam illam nisi per revelationem illius qui omnia fecit et posuit in numero poderere et mensura. Ideo querebat sapiens Ecclesiasticus. Altitudinem celi et latitudinem terre: et profundum abyssi que dimensus est: Ecclesiasticus. 5. Altitudo ergo tanta altitudine celi: rationabiliter queritur quis ascendit in celum. Ad istam questionem respondet articulus fidei in symbolo quod christus secundum humanitatem ascendit in celum. ascendit inquit in celum et. Ubi queritur de modo istius ascensus qualis fuerit: et quomodo ascendit. Respondetur.

Non fuit obstruculum: nec aliqua poderositas

Ibi fuit gaudium et in vanda societate.

Paros fuit viagium: et manifesta luminositas

¶ Primo et. quoniam in isto ascensu nullum fuit obstruculum: nullum impedimentum: vitiope non culpa: non pena: non spiritus maligni: quoniam ista

mat. celoz. dur.

firmam a firm.

fo. 36.

In die ascensionis.

tria cōiter impediūt seu retardāt ne quis ascendat in celū. presertim impedit culpa mortalis: que grauat & pōdat supra modū: cuius p̄p̄ius locus est centrū terre. s. infernus d' amnator. vñ de pctōibus scriptū est Exo. xv. Descēderūt in profundum quasi lapis. In huius figurā legi qm̄ qñ moyses voluit ascendere in mōtē vidēs rubū ardentē: audiuit vocē dicēte sibi. Solue calciāmēta de pedibus tuis, Exo. ij. His ergo ascendere in montē dñi: solue calciāmēta. i. derelinque pctā que reddunt aiām pōderosam. In xpo autē nulla culpa fuit nec eē potuit. Nunqd corpus xpi fuit pōderosum cū esset de terra? Rñdetur q̄ nō: qm̄ erat corpus glouificatū: & tale corpus deponit oēm pōderositatē. Item ibi nō fuit pena retardās: qm̄ vbi non est nec fuit culpa: ibi nō est pena. vñ interdū vbi nō ē culpa (licz fuerit) remanet t̄p̄alis pena que retardat aiām separatā a corpe ne statim ascendat. Sed nūquid corpus xpi ascendēs in celū perforauit celos? Rñdēt q̄ nō. q̄ sicut corpus eius natū est clauso vtero sine apertura: sic intrauit ad discipulos clausis ianuis: sic trāsīuit p̄ oēs celos ascendēdo sine quacūq; fractura. Item nō fuit ibi sp̄s malignus impediens ascensum: immo boni angeli associātes christū clamabāt ad demones in caliginoso aere existētes. Iter facite ei q̄ ascendit sup occasum: dñs nomen illi. fugite p̄es aduerse.

¶ Sed quid dicem? de spacio? Rñdeo q̄ tam leue est corpus glouificato trāsire magnū spaciū sicut parū. qd̄ intellige quā rñ ad remotionē fastidij p̄pter dotē agilitatis. ergo verum est q̄ in isto ascensu xpi nec grauitas: nec firmitas celi: nec difficultas spaciū iter fuerūt: nec impedire potuerūt.

¶ Scdo ascendit cū iocūda societate atq; letanter. ibi nanq; fuit digna societas: digna p̄cellio: v̄tpote des p̄ filiū inuitādo. angeli letātē iubilādo. aie serōz patrū se quēdo. apli admirātes aspiciēdo. nubes lucida xpm̄ sustinēdo. Primo deus p̄ rē. sicut hodie cātatur in prosa. Vocat pater filium ad cōsessus solum. vocat di. Ascēde huc. Apoca. iij.

Ascēde ad locū supiorē: q̄ te humiliasti. Ascēde relinquendo locum inferiorē: quem contempnisti.

Ascēde ad requiem: quia multum fideliter laborasti.

Ascēde ad montē vbi est sanitas sine infirmitate. Ascēde ad locum vbi est felicitas sine sterilitate. Ascēde ad patriam: vbi est libertas sine seruitute. Ascēde ad castrum: vbi est securitas sine repugnantia. Ascēde ad celum: vbi est societas sine displicentia. Ascēde ad thronū: vbi est iocunditas sine tristitia.

¶ Itē ibi fuerūt angeli rē. Quis posset cogitare cātica laudā: angelica organa: vos cū armoniā: instrumenta musicalia: iuxta dauidicā p̄phetiā. Ascendit d̄ in iubilatione: & dñs in voce tube. notēs hic de angelis sicut in p̄mo sermone. ¶ Tertio fuerūt ibi aie sanctorū patrū. & quātū ad hoc narrat Solinus de mirabilibus mūdi: q̄ venator intrat secreta cubile cuiusdā serpētis q̄ vocat tigris ipso alibi puagante: et venator idē extrahit catulos de cubili: et tandē serpens ille crudelis veniēs et catulos nō inueniens: sentit odorē catuloz suoz: & insequit venatorē: & aduertēs cautus venator: relinquit in via vnū de catulis illis: & circa illū serpens se occupat ad cubile eū portās: et tūc venator elōgat se a serpente: et sic subito ascendit nauim: secum alios catulos deportādo. Ad p̄positū. crudelis ac venenosus serpens antiquus est diabolus: cubile suū est rotus infern⁹ vbi detinebant catuli aie sanctorū patrū: venator iesus xps q̄ fuit in inferno sicut leo rugiēs in venatione. s. Malcha. iij. Aliquos ibi de catulis reliquit v̄tpote in purgatoz rio: qm̄ venator iste solū intrauit cubile. i. limbū patrū: & oēs inde extraxit: et ascendens in celū secū duxit iuxta dauidicā p̄phetiā. Ascēdes xps in altū captiuam dū rñ captiuitatē. ¶ Quarto in illa processione fuerūt apli ex vna parte dolentes: & ex alia parte admirātes. dolētēs lamentantes: loquētēs serps ascendēti in celū. O magister nr̄: redēpto nr̄: tu relinquis nos ozphanos: desolatos sicut agnos inter lupos. quid faciēt discipuli tui: quis cōsolabit nos: dñe iesu xpe dignēs clemētia tua recordari de nobis. ps. In eternū nō obliuiscaris nos. nō solū lamētabatur: immo etiā admirabatur. vñ angeli qui apparuerūt dixerūt eis. Viri galilei qd̄ admirāti

lor. 9. pin

Ryga

claudat sine gōg
causa rēlo

locū dñas ascen
sēdo

copara

fo. 39

39

fo. 35.

ni aspiciētes in celū? Potuerūt responde
re apli: nos videmus terrā sup celū hodie
eleuatā: humanitatē sup angelos exalta
tā: humanitatē per angelos adorata: hu
manitatē in patris dextera collocatā. me
rito ergo mirabatur. Et reuerſi sunt apli
hierlm in mōre oliuetiybi fuerūt in oratio
ne: nō tū sine timore inimicōꝝ vsqꝫ ad ad
uentū spūſſcti vna cū maria matre iesu et
alijs credētibus licꝫ pancia. ¶ Quinto in
illa pcellione fuit nubes lucida, vnde scri
ptū est. et nubes suscepit eū. nō tū qꝫ indi
geret auxilio nubis: sed ad instituādum qꝫ
ois creatura parata est obedire suo crea
tori. Nēpe stella obediuit qm̄ natus est: re
ges p̄cedendo. sol obediuit qm̄ passus est
eclipseſcndo. mare obediuit solidū sub pe
dibus se p̄bēdo. terra obediuit qm̄ resur
rexit mortū ostēdēdo. nubes obediuit quā
do ascendit christum deponendo.

¶ Tertiu principaliter iste ascēsus fuit pa
tes et manifestus. et potest quadruplex ra
tio ad hoc assignari. vt scꝫ cetus ap̄loy cō
solaret: vt via eūdi ad celū demonstraret:
vt locus beatific⁹ desideraret: vt mundus
iste miserabilis reputaretur. propter ista
ascēdit pandēs iter eis. ¶ Vt hic ops in qui
rere de loco quā ascēdit: et quo actum est
de modo. Locus iste viderur fuisse reue
latus brō iohāni euāgeliste Apoꝫ. iij. vbi
sic legit. Audi ostiū apertū in celo. et ecce
sedes posita erat in celo: et supra sedem se
dēs. et qui sedebat filis erat aspectui lapi
dis iaspidis et sardinis. et in circūitu sedis
viginti quattuor: sedilia vbi sedebāt vigin
ti quattuor seniores: et de throno procede
bāt fulgura voces et tonitrua. et septē lam
pades ardētes. Ostiū celi brōꝝ hodie ap
tū est cū effectu: qm̄ ante clausum fuit p
multoꝝ annoꝝ circula. Nēpe prim⁹ homo
ndā clausit nobis ostiū paradisi: verum se
cūdus adā fuit primus qꝫ aperuit: qm̄ ip̄e
est qui aperit et nemo claudit: ipse claudit
et nemo aperit. Apoca. iij. Ecce dedi ostiū
apertū corā te. ibidē. Vel p ostiū pōt itel
ligi rps qꝫ dicit de se ip̄o. Ego sum ostiū: p
me si qꝫ introierit saluabit. Job. x. Istud
ostiū fuit apertū in cruce: vt p̄ote lat⁹ ei:
quo apto: ip̄o facto fuit apta ianua para
disi. Et ecce sedes posita erat in celo. sedes
ista dextera est dei patris: vbi sedet rps fm̄
diuinitatē et fm̄ humanitatē. Aliter tū et
aliter sedet filius dei in dextera patris. qꝫ fm̄

diuinitatē sedet i dextera: hoc est in equa
litate glie cū p̄re. fm̄ hūanitatē nō sedet
ibi: hoc est in portioib⁹ bonis dei patris.
¶ Vel se det supra sedē. i. supra potissimū bo
nū cuiuscūqꝫ creature angelice vel huma
ne. De isto sedere h̄i i diuersis locis sacre
scripture. In p̄a. Dixit dñs dño meo sede
a dextris meis. Eoloſ. iij. Que surſū sunt
querite: vbi rps est in dextera dei sedēs. s.
in equalitate glie cū p̄re fm̄ diuinitatē: i
bonis nō potioribus fm̄ humanitatem.
¶ Mar. vlti. Assumptus est in celū et sedet
a dextris dei. Itē Heb. s. Sedet ad dexte
rā maiestatis i excelsis. sedet. i. quiescit et
regnat post labores: et post magnā hūmi
liationē. ad dextera maiestatis sicut expo
sitū est. in excelsis. i. sup oīa loca in supre
mo loco. Act. vii. Ecce videt celos aptos:
et iesum stāte a dextris virtutis dei. Et qꝫ
sedebat tē. per iaspidē intelligitur xpi hu
manitas: qm̄ iaspis est rubei coloris. per
sardinē diuinitas: qm̄ sedet tibi vt hō: et se
det ibi vt verus deus. Vt sciēdū qꝫ in scri
ptura sancta per dextera i intelligit p̄speri
tas. per sinistra aduersitas. de vtraqꝫ i cā
ticis cap. ij. Zeua eius sub capite meo: et
dextera illius amplexabit me. Dignū val
de erat ac iusta vt saluatoꝝ nr̄: qui tot an
nis laborauerat. p̄ redēptione: redēseret
in ppetuū i dextera dei patris. vigin
ti quattuor: sedilia sunt sanctoꝝ et beatoꝝ britū
dines: qm̄ in domo dei sunt varie mansio
nes: et p̄ dñs varie britudines. Per vigin
ti quattuor: seniores vbi sunt due duode
ne: per vnā intelligunt sc̄ti de antiquo te
stamēto: et p̄ alia sc̄ti de nouo testamento.
de throno p̄cedebāt fulgura septē. hoc ē
septē p̄SSIONES (p̄ctis nr̄is erigētibus)
de sede diuine maiestatis descendētes: qꝫ
sunt pluuia excessiua. vel siccitas multuz
nocua: guerra vbi ē sanguinis effusio: tē
pestas valida: fructuū terre destructio: bo
noꝝ tēporalū absumptio: fames et notabi
lis caristia: mortalitas et gñalis epidimia.
Itē descendūt de sede dei septē tonitrua.
scilz ros: glacies siue pruina: imber seroti
nus siue pluuia temporanea: nix: grādo:
manna: lux. Ista septena sonat in bonū
nō in malū. Ros humilitatis cōtra super
biā. pruina tranquillitatis cōtra inuidiā.
pluuia pietatis contra auariciā. nix puri
tatis cōtra luxuriā. grādo asperitatis cō
tra gulam. māna charitatis cōtra iracun

fo. 9

fig. 9

ostiu celi

diam. lux claritatis cōtra accidiam. De se
de dei descēdebat septē voces: que sunt cō
minationes cōtra illos q̄ septē opera mīe
nō cōpleuerūt in hac vita & potuerunt: de
quibus Adat. xv. Esuriui & non dedistis
mibi māducare. & ita de alijs ibidē. Et p̄
cedebat septē lāpades que sunt septē sp̄i
ritus. hoc est septē angeli interdū puniēs
do carnalē delectationē. Ben. viij. Inter
dū puniēdo vanā exaltationē. Dan. iij.
Interdū puniēdo tyrannicā oppressionē.
Ero. ix. Interdū puniēdo crudelē persecu
tionē: vt p̄t̄ de helia. Interdū curādo cor
poralē verationē. parer de ezechia. Inter
dū corrigēdo culpe dānationē tpe beati
Dreg. interdū exaudiēdo deuotā depreca
tionē ibidē. Pro prima septena Ben. xij.
vbi legit q̄ pharaō rex egypti vidit septē
vaccas macras q̄ alias septē pingues cō
sumebat totalit̄. De sc̄da septena que so
nat in bonū: Adat. xv. vbi legit de septē
panibus qui in deserto turbā famelicā sa
tiarunt. De tertia septena Apoc. viij. vbi
legit de tubis sonātibz. De quarta Apoc.
xvj. de septē angelis qui tenebant septem
phialas &c. Sequit̄ inuisione q̄ illi vigin
ti quattuor semiores clamabāt sedenti. Di
gnus es dñe deus noster accipere gloriā et
honorē. Magna est gloria iesu xpi ī celo:
qm̄ gl̄ia libani data est ei. Esa. xxxv. Magna
gnus honor: ista die impensus est ei. ille si
quidē q̄ impēdebat duci romano de triū
pho redenti. Legit̄ in historijs romanorū
q̄ p̄nceps exercitus romani cū de trium
pho rediret ad vrbē: ceteri quattuor hono
res exhibebant ei. Primus erat qm̄ pone
bat in curru quē trahēbat quattuor equi
albi. sc̄ds q̄ oēs capti in bello ante currū
illū lerātissime sequebantur. tertius erat q̄
oīs reus quicqd̄ mali fecerat dū tñ posset
curru adherere: indulgētiā obrinebat.
quartus q̄ totus populū romanus ei obs
uiā veniebat. P̄nceps exercitū iesus xps
rex regū. iste qm̄ natus est: mūdū preliatu
rus intrauit: et eisdē in passione cōtra dia
bolū dimicādo castrum inferni obsedit et
possedit cū triūpho nobili: & oēs illius lo
ci violēter. i. sanctos patres secum duxit.
iuxta illud Zacha. ix. Tu autē in sanguine
rest. mēti tui eduxisti (als emisisti) victos
de lacu in quo non erat aqua. Iste victor
positus est in curru gloriificato in resurre
ctione: quem traxerunt quattuor equi al

bi. i. quattuor dotes corporis gloriificati.
figurat̄ iste curru / curru helie cū equis
igneis in quo terrefre paradisiū d̄: ascē
disse. iij. Reg. ij. captiui sancti p̄res secu
ti sunt in ascensione currū istum: adheren
tes sibi per fidē: miam et indulgētiā me
ruerūt. deinde totus cet̄ angelicus tanq̄
triumphatori obuiam sibi venit. Dignus
est ergo accipere gloriā et honorem. Lu
ius glorie participes nos faciat ille san
ctissimus &c.

In festo ascensionis.

Sermo. v2

Accipietis virtu

tē sp̄s sancti. Act. i. c. Pro
bata experientia semp̄ doz
cet docuit et docebit: qm̄
Persona desolata indiget

consolatione.

Persona debilitata indiget cōfortatione.
Persona male docta indiget iformatiōe.
Et quia ista sunt manifesta: circa hoc non
est insistendum.

Prima pars.

¶ Sed ad propositum

post ascensionem iesu xpi in celū. i. sup̄ oēs
celos / eiusdem sc̄i apli et oēs credētes re
māserūt desolati sine illo cōsolatore. ideo
xpo adhuc presente cū eis / lamētando lo
quebatur cū eo per hūc modū. O rex glo
rie dñe virtutū creator n̄ atq̄ redemptor
tu vis nos relquere: tu vis recedere a no
bis: tu vadis in regionē lōginquā accipe
re regnū: quid facient discipuli tui? qd̄ fa
ciet pauperrima schola magro absente?
quis cōsolabit nos dñe iesu? tu dixisti no
bis. Plorabit̄ & flebit̄ vos: mūdus au
tē gaudebit. tu dixisti nobis. persequem̄
ni de ciuitate in ciuitate: et eritis odio oī
bus. tu dixisti nobis. pressurā habebitis ī
mundo. tu dixisti nobis q̄ remanebim̄: te
absente sicut remanent agni inter lupos
quid igit̄ faciemus: ones sine pastore: si
ly sine patre: discipuli sine magistro? Ad
istā querelā r̄idet magister virtutū xps.
Accipietis virtutē sp̄s sancti. Ego inq̄t re
cordabor de vobis: et ego rogabo patrem
de vobis: et aliū paraclitū: & consolatorē
dabit vobis. Talis est propriet̄as spiritus
sancti cōsolari in tribulatione. tū respō
derunt illi. Die facti sumus sicut solati:

Secunda pars.

historia
moro 22

mor fo. 9

fo 35

fo 39

¶ **Secundo remanebāt**

debilitati cū modica virtute nondū cōsolari et cōfirmati virtute ex alto. Tu dixisti inquit q̄ nos videbimus et audiem⁹ prelia et seditiones. nos sustinebimus martyria et crudeles passiones. deficiat nobis virtus. quid faciet petrus princeps nr̄ et andreas frater ei⁹ q̄n videbit crucē paratā. et vnus suspēdetur versus pedib⁹: et alius ex transuerso: q̄d faciet maior iacobus q̄n gladiū herodis videbit sine mīa paratum ad decollādū: q̄d faciet euāgelista iohannes vidēs doliū feruētē oleo plēnū in q̄o iactabif totus nudus: q̄d iacobus minor q̄n videbit particā fullonis cū qua excerebrabit torū caput: q̄d bartholome⁹ vidēs gladiū cū quo excoriabit totus viuus: q̄d faciem⁹ q̄n eijciemur de synagoga in quibus flagellabimur cum non odosis corrigiis vsq; ad ossa: q̄d faciet collegiū tuū: q̄d faciet fratres tui quos relinqs sine virtute: Respondet xps accipietis virtutem spiritus sancti. Ista est virtus

Celica infuriosa.

Ænea conuersiua.

Ærea receptiua.

Æquea mundatiua.

Terrea pullulatiua.

¶ Prima virtus est celica que integrat ex quodā numero septenario s̄m numerū seprem planetarū que sunt septe dona spiritus sancti: de quibus ad litterā Esa. vii. Spiritus sapiētie et intellectus spūs cōsiliij et fortitudinis spūs scientie et pietatis: et replebit eū spūs timoris dñi. Virtutē istoy accipietis. Spūs sapiētie sapidus respectu supernoy: q̄ docet celestia. spūs intellectus lucidus respectu credēdorū: p̄ que credenda intelligimus. spūs fortitudinis validus respectu tormentoy: qui facit patienter sustinere tormenta. spūs cōsiliij prouidus respectu futuroy: q̄ facit prouidēre futura. spūs scientie placidus respectu oblioy: per que oblita reminiscuntur. spiritus pietatis calidus respectu egenoy: qui calefacit aīam p̄ opera pietatis. spūs timoris dñi splēdidus respectu agēdorū: qui facit declinare a malo et eligere bonū. Ista virtutem spiritus sancti cā septe donis accipietis. et poterit dici. Verbo dñi celi firmati sunt. i. apostoli firmati sunt: et spūs oris eius oris virtus eoy. ¶ Secūdo ac-

cipietis virtutem igneā: que virtus est cōuersiua: et istam in numero nouenario: in quo numero apostolos enumerat gratias gratis datas in epistola. s. ad Cor. iij. Nēpe apostoli per virtutem spiritus sancti totum mundum conuenerunt ad fidē: et acciperunt a spiritu sancto nouē gratias cōtra nouē resistētias quas inuenerunt in mūdo a diabolo preparatas. vt pote inuenerunt philosophoy ingenia: persecutoroy colloquia: poetarum fictitia: incantatoroy ludibria: increduloy obstinata precorū dia: astronomoy presagia: phantastoy dubia: hereticoy precipitia: populoy diuersa idiomata. Contra primam ista die receperūt apostoli infusione diuine gratie que est gratia gratis data. s. sermōne sapientie. contra sc̄dm sermōne eloquētie: cōtra tertiu fidem veridicā: cōtra quartū operationē euāgelicā: cōtra quintum sacramētoy gratiam: cōtra sextū philosophiam scientificā: contra septimū interpretationem somniy: cōtra octauam discretionē spirituum: cōtra nonū gratiā linguarū. Ista ignee virtuti nihil resistere potuit. Adgnas ergo dñs spūs sanctus: et magna virtus eius. in ps̄. ¶ Item accipietis virtutē æream receptiua in numero octonario. vt pote accipietis celestium octo impressiones: que in euāgelio beatorū nuncupantur. Nēpe accipietis pauperiem/ esuriam/ duriciam/ temperiem/ misericordiam/ mundiciam/ conuerciam. Pro primo beati pauperes spiritus. pro secūdo beati qui nunc elurient. p̄ tertio beati qui nunc persecutionem tē. pro quarto bñi mites. pro quinto bñi q̄ lugēt. pro sexto beati misericordes. pro septimo beati mundo corde. pro vltimo beati pacifici. Ista virtus obumbravit beatam virginem mariam. virtus altissimi obumbrabit tibi. Luce cap. s. ¶ Item accipietis virtutem aqueam tē. in numero quaternario. Ista virtus est gratia dei: que diuiditur in quattuor capita. quonia est gratia proueniens: gratia concomitans: gratia pficiēs: grā stabilis. Prima h̄z op⁹ viuaciter puenire. Secūda h̄z op⁹ velociter expe dire. Tertia h̄z vtiliter p̄munit. Quarta h̄z feliciter stabilire. Optimū ē grā stabilire cor. Heb. xiiij. Exaltātes dñm replimini virtute. Eccl. xliij. ¶ Itē accipietis virtutē terrea: q̄ pullulare facit. istā accipietis in

ff ij

In die ascensionis.

numero duodenario: qm̄ duodecim sunt fructi sp̄s sancti. Abi sciendū q̄ de nūe: ro fructuū quos p̄ducit terra: sunt i mul tiplici differētia: aliqui sunt calidi: aliqui frigidī: aliqui stiptici: aliqui acidi: aliqui placidi: aliqui amari: aliqui h̄nt virozē: aliqui candore: aliqui sunt aridi: aliq̄ hu midī: aliqui h̄nt nigredinē: aliqui vigore tāles fructi p̄ducit sp̄s sanctus q̄s experti sunt apli. Si q̄d̄ expti sūt apli fructū calidū q̄ ē charitas: fructū frigidū q̄ est par fructū h̄ridū q̄ est gaudiū: fructū aridū q̄ est p̄nētia: fructū acidū q̄ ē benignitas fructū placidū q̄ ē bonitas: fructū stipticū q̄ est lōganimitas: fructū amarū q̄ est patiētia: fructū habentē virozem qui est māuerudo: fructū habentē vigozē. i. mū dīciam: fructū habentē candozē qui est fi des: fructū habentē liuozē siue nigredinē qui est abstīnētia. Ficus et vinea dederūt virtutē suā. Jobel. ij. Si modo estis debiles et infirmi: accipietis virtutē sp̄s sancti que valebit ad infirmoz sanationē: ad de monioz de corporibus expulsiōē. ad to lerandū martyriū et duram passiōē.

Tertia pars.

¶ Tertiu p̄cipale. per

sona male docta indiget informatiōe. vñ apli ad xpm̄. Tu dixisti. tu p̄cepisti. Tre docete omnes gentes baptizātes eos &c. Tu dixisti. euntes in mūdum vniuersum predicare euāgeliiū oī creature. Non habemus scientiā: neq̄ eloquētiā. viā igno ramus. non intelligēt nos: nec intelligemus eos. Et xps ad aplos. accipietis virtutem spiritus sancti. Paraclytus autem sp̄s sanctus quē mittet pater i noīe meo: ille vos docebit oīa. ipse em̄ est omnē habens virtutem. oēm scientiā. ille grāmaticā que docet loqui veritatem. ille rhetoricā que docet ornatam cōgruitatē. musicā que docet dulcem sonoritatē. medicinā q̄ sanat grauē infirmitatē. arithmeticā que docet numerare. geometriā que docet mēsurare. astrologiā que tractat de syderibus. theologiā que tractat de celestibus. ¶ Primo sp̄s sanctus docet bonā grāmaticā. Grammatica est scientiā recte scribendi: recte loquēdi: recte construēdi. quā scientiā sp̄s sanctus docuit pp̄has sic: sicut fuit moyses qui recte scripsit et locutus est in quibus libris legalibus. qualis

fuit samuel in libris regū. quales fuerūt pp̄be maiores et minores. quales fuerūt euāgeliste. qualis paulus in eplīs. qualis fuit dauid in libro psalmoz. vnde in sym bolo. A patre filiozq̄ p̄cedit. qui cum patre et filio simul adorāt et conglorificat: qui locutus est per pp̄has. et in quadā canonica beati petri. ij. Pet. s. sp̄s sancto inspirati locuti sunt sancti dei hoīes. et alibi. Mat. x. Nō vos estis qui loquimini &c. Bona grāmatica. bona cōgruitas. loqui de deo. loqui de opibz dei. boni grāmatici facti sunt hic sancti apli. ¶ Secūda scientia liberalis est logica: quā docuit aplos sp̄s sanctus. Logica est sermo qui discer nit inter verū et falsum. verū p̄cedit a spiritali sancto q̄ est sp̄s veritatis. imo omne verū a quocūq̄ dicitur a sp̄s sancto est. sicut dicit br̄s Ambro. Falsum autē siue mēdaciū procedit a sp̄s maligno: qm̄ ipse mendax est et pater mēdaciū: qui in vitate nō stetit. Job. viij. Bona veritatē p̄misit xps aplis quādo dixit. Cū venerit ille spiritalis veritatis. docebit vos oēm veritatē. Johā. xvi. ¶ Tertio docuit rhetoricā que docet loqui ornatē p̄fecte. Ille ornatē loquitur atq̄ perfecte: q̄ aduertit quid loquitur: qm̄ loquitur: quare loquitur: cum q̄bus loquitur. Sic spiritus sanctus docuit loqui aplos. et merito qm̄ ipsi non loq̄bant: sed sp̄s sanctus loquebat in eis. ¶ Quarto docuit medicinā qm̄ dedit eis xps per spiritū sanctū potestatē super oīa demonia: et vt languozes curarent. Quot infirmitates sanauerūt? quantos et quales: longū esset narrare. dicit em̄ fuerat per chylitus ante eius ascensionē. Super egros manus imponēt et bñ habebūt. Marci vlti. ¶ Tre docuit musicam que agit de sono et vocibus. et nonne apostoli bene sonauerūt quando in oēm terrā exiuit sonus corz &c. In omnē terrā. quātū ad terras medias et propinquas: exiuit sonus? predicationis exiuit hoc est etier vbi ponitur p̄teritū p̄ futuro propter maiorem certitudinem p̄phetie. et in fines orbis terre verba corum. Vel dicit h̄ quātū ad terras longin quas vbi predicauit maxime thomas et bartholomeus in india maiorū que finē facit: et iacobus maior in hispania que finē facit ex parte occidentis. ¶ Item docuit arithmeticā que tractat de numeris. Istam sciuerunt apostoli p̄ spiritū sanctū

pp̄s #9 docuit aplos . grammatia
 Reu. lopi. medic. mus. arithme.
 geo. theol. fo. 51.

III Dñica infra octa. ascensionis.

mus per te; et multa corrigantur per tuā
 prouidentia. Tertio debet presidentes bo
 na opera exercere vt dent exēplū subditis
 bene operādi. Talis prudentia fuit in da
 uid rege de quo. s. Reg. xvij. Dauid q̄s in
 oib[us] vijs suis p[re]sidentē agebat. Talis pru
 dentia apparet in apibus: quoz operū fru
 ctus d[omi]n[us] eē dulcissimus. Bonoz em̄ operū
 (als labor) gloriosus est fructus. Sap. iij.
 Quarto p[re]sidentes debent loqui tē. talis
 est prudentia canis venatici: qui sine cā nō
 latrat nec clamat. iō Prouerb. x. Qui mo
 deratur labia sua prudentissimus est. Pru
 dēs est q̄ scit moderari affectiones seu co
 gitationes. prudentissimus q̄ scit modera
 ri locutiones: qz lingua nulli hoim doma
 re pōt. Jaco. iij. Quinto debēt p[re]sidentes
 cū patientia sustinere passionēs: vbi requi
 rit prudentia magna. talis est prudentia sy
 rene que cātat tpe pluuioso. talis pruden
 tia fuit in iob: et tobias: et oibus qui passi
 sunt tribulationēs. de qua prudentia Amos
 v. Prudens in tpe illo tacebit. tpe tribula
 tionis patienter portabit. Sero debēt de
 testari p[er]tā. ista ē naturalis prudentia leo
 nis: qui cauda delevestigia sua: ne ab in
 sequētib[us] capiat. et vestigia sunt vitia et
 p[er]tā. Eccl. xvj. Vir prudēs grauabit con
 tumelia. Vic sciendum q̄ p[re]sidentes sunt
 in duplici dñia. quida sunt eccl[esi]astici sicut
 prelati: quida sunt laici sicut p[ri]ncipes. de
 prudentia prelatorū. s. Timoth. iij. Dporet
 ep̄m esse prudētē in oibus agēdis. de pru
 dentia p[ri]ncipū p[ro]z de salomone de quo. iij.
 Reg. iij. Dedit deus sapientia salomoni
 et prudentia multā nimis. Narrat Aristo.
 q̄ prudentia est p[ro]pria virtus principis. iij.
 Polit. Ande inter oēs virtutes prudentia
 est necessaria principib[us] qui habēt popu
 lum gubernare. Istā virtutē depinrerunt
 poete sub imagine pluronis q̄ erat ornatus
 a dijs operibus multis et coronatus coro
 na de hebeno. Talis virtus est prudentia
 circūdata operib[us] dijs. dñi p[ri]ncipis dñi virtu
 tes: qm̄ hoies per abūdantiā virtutū effi
 ciuntur dñi: sicut dicit p[ro]p[ter]b. vij. Ethic. et pru
 dentia oēs virtutes includit. vj. li. Ethico.
 Itē coronabatur de hebeno. Vebenus est li
 gnū impuribile incōbustibile fm̄ Plini
 um. et antiqui ethiopes offerebant impe
 ratoi pro tributo hebenū aurū et ebur. si
 cut regina saba obtulit salomoni solēnia
 scitalia propter prudentia suā. iij. Reg. x.

In hebeno nota prudentia que est impu
 ribilis et incorruptibilis. sicut dicit So
 crates: nemo inq̄ forte potest indicare nī
 si prudēs. qz scriptū est. Melior est sapien
 tia q̄ vires. et vir prudēs q̄ fortis. Sap.
 vj. Itē fulgētius describit prudentiam sub
 imagine saturni hoc mō. senex capite ve
 larus: tristis q̄nq̄s: letus q̄nq̄s apparēs: fi
 lios comedens. Moraliter saturni? senex
 qz cōiter prudentia in senibus viger. nā dē
 cit Aristote. q̄ nemo iuuenes eligit in du
 ces qz nō cōstat eos esse prudēs. Paul
 ad Titum. ij. c. Senes sobrii sint pudici et
 prudentes. Ergo prelati principes estote
 prudēs. qualiter? nō prudentia carnali:
 nō prudentia tēporali: nō prudentia mora
 li: sed prudentia sp̄iali de qua Roma. vij.
 Prudentia carnis mors est. hoc est causat
 mortē eternā: quā habuit salomō in senē
 ctute sua in damnationē aīe sue. et multi
 alij habuerunt et dānati sunt. (Nota hic
 de salomone. nō est dicendū asseritū q̄ sit
 dānatus cū hoc nō sit ab eccl[esi]a determi
 natū: qd̄ tñ si esset: credendū esset illi. quod
 aut̄ hic d[omi]n[us] in dānationē anime sue: inrelli
 gendū est hoc modo. q̄ fecit vnde meruit
 dānari: et sic saluati veritas huius littere)
 Non prudēs prudentia t[em]porali: sicut sunt
 mercatores/aduocati/causidici. que pru
 dentia cōsistit in acquisitione bonoz tēpo
 raliū. de qua Luc. xvj. Filij hui[us] seculi pru
 dentiores sunt filijs lucis. et Barnab. iij. Fi
 lii agar q̄ erquisierūt prudentia que de ter
 ra est et. et talis prudentia pōt dici astutia
 seu naturalis industria: que se pōt habere
 ad bonū vel ad malū. nō sic estote pruden
 tes. Moraliter sic fuit prudēs salomō in
 iudērite sua. sic moraliter fuit prudēs hi
 ram de quo. ij. Paral. ij. vbi legit q̄ hirā
 prudenter sciebat inuenire oē quodcūq̄
 in opere erat necessariū. Scdm̄ fulgētius
 saturnus habebat caput velatū in signū
 q̄ moralis prudentia includit in se matu
 ritatē et honestatē. vñ antiquitus prudēs
 res et p[ro]bi sapiētēs incedebāt velato capi
 te. Itē saturnus interdū letus: interdum
 tristis: in signum q̄ prudentia moralis ri
 det in bonis: et deridet in malis. sicut de
 moeritus. et eractius prudentissimus se
 bat qm̄ videbat malos male agere sicut dē
 cit Zallius. Item q̄ saturnus filios suos
 comedebat: hoc designat qm̄ vir prudens
 sua facta ruminat in corde atq̄ remordet

ymago p[ro]den

salomō

syrene

leo

fo. 96. de p[ro]den

den e[st] p[ro] p[ri]ncipis

ymago p[ro]den

coronatus p[ro]p[ter] virtutes
dñi dñi

hebenus

de prudentia fo. 193

p[ro]bi incedebant velato capite

nemo iuuenes eligit in duces fo. 6.

Seneca narrat de quodam qui omni die ante nocturnam quietē interrogabat auditum (als discipulū) suū qua parte malum suū sanasset et qua parte melior eēt. O p̄sides talis debet esse prudētia vestra moralis et virtuosa: qualem prudētia optabat xps aplis quibus dicebat Mat. thei. x. Estote prudētes sicut serpentes.

Secunda pars.

¶ Secundum principale

dirigitur viatoribus: cū dicitur: Vigilate. Viator: cursor: qui habet facere longā viā: et modicum habet de tēpore vigilat et nō dormit: sicut peruenire ad terminū. Pro uerb. viij. Qui mane vigilauerit ad me inueniet me. Omnes sumus cursores viatores in hac vita: quoniam non habemus hīc ciuitatem permanentē: sed futuram inquirimus sicut dicit apostolus ad Heb. xij. vnde de mane hoc est de iuuentute in bonis operibus vigilare debemus: cōtinuādo et perseverādo vsq; in finem. Ergo surgite vigilemus: venite adoremus: q; promissit dñs coronam vigilantibus. In isto articulo sunt due questiones.

Prima quare est vigilandum?

Secunda quare et in quibus est maxime vigilandum? Respondeo ad primā questionem: vigilandum est

Propter lucrū siue bonū qd̄ acquiritur.

Propter periculum quod inspicitur.

Propter preceptum quod indicitur.

Propter consortiū qd̄ nobiscū graditur.

Propter bellū quod assidue cōmittitur.

Propter malū quod v̄tūrum nescitur.

¶ Primo vigilandum est. Ad mercatores vigilat propter lucrum: et laboratores propter mercedē. sic iusti viri vigilat in operibus meritorijs propter premiū eternū. namq; post vigiliā venit festum. venit qui es post laborem. post meritum venit premiū. de ista vigilia habetur Luc. xij. Beatus ille seruus quem cum venerit dominus inuenit vigilantem. Qui vigilauerit ad illum: inueniet benedictionem. Eccl. xxij. Secundum vigilandum propter periculum est. Existens in loco periculoso vigilat et non dormit: sicut existēs in exercitu siue guerra vigilat et modicū dormiunt: immo excitant alios ad vigilandū.

De grūbus legitur qd̄ tpe noctis inter se

solent vnā instituire ad vigilandum alijs dormientibus: quatenus insidias hostiū habeat presertim. Nos oēs in hoc mūdo sumus in grandi periculo exercitus inter hostes visibiles et invisibiles: ergo attēte vigilare debemus: iuxta documētum petri apli. s. Pet. v. Fratres sobrii estote: et vigilate: quia aduersarius vester est. Iste aduersarius semper vigilat et nunq̄ dormit: ergo vigilandū est vt sibi resistamus: propter quod xps imminente passione in crepando aplos. Vigilate (inquit) et orate vt non intretis in tentationem. Tertio vigilandū propter preceptum. In huius signum post solis occasum precepit ionathas suis vigilare: et eē in armis paratos ad prelium. s. Achab. xij. Quarto vigilandū propter consortiū est. vnde hō cōsiter solet libenter et letanter vigilare quādo videt gratū consortiū: gratam societate tē secū. sed qñ est solus: dormit libētius: et vigilare nō potest. Sic nos fideles vigilare debemus in bonis operibus per diligentiam bonā: cū in societate nostra deū habeamus et angelū ad nostri custodiam deputatū. vigilat creator deus nō qui nobiscū est et nunq̄ dormit. vigilat deus ad bonorū promotionē et ad malorū punitiōē.

Ista est virga illa quam vidit hieremias. Virgā vigilatē ego video. Hier. s. Ista vigilat angelū nobiscū est. Dan. iij. Ecce vigil et fetūs. i. angelū descendit de celo. et Lāri. ij. Inuenerat me vigilēs. i. angeli q̄ custodiūt ciuitatē. Quinto vigilandū est propter aduentū dñi in die iudicij. Veniente dño vigilat seruus timore dñi sui. et dñs redēptor nō ad iudiciū est v̄turus. Luc. xij. Btūs ille seruus quē cū venerit dñs inuenit vigilantem. Talis seruus dei vigilans fuit beatus Bern. sicut legitur in vita sua vigilabat seruus dei vltra possibilitatē humanā. et qñ totū tps vigilijs occupabat: imo tps dormitiōis quasi pditū putabat vel reputabat. Et nos vigilare debem⁹ vt paratos nos inueniat dñs qñ veniet ad iudiciū. Mat. xxij. Vigilate q; nescitis quā hora dñs v̄t v̄tūrus sit. et alibi scy. c. xxv. Vigilate q; nescitis diē neq; horā qñ veniet dñs. exēplū habem⁹ i prudētibus virginibus q̄ vigilātes et nō dormiētes (q; paratē) cū spōso itrauerūt ad nuptias: fatuis dormientibus i paratis (licet clamātibus) remanētib⁹ extra portā. Apoc. ij. Estote vigilēs. s. ff. iij

Virga vigilantis

de vigilijs

q; debem⁹ vigilare.

Dñica infra octa. ascensionis.

non vigilaueris ueniã ad te tanq̃ fur: et nescies qua hora ueniã ad te. Si sciret p̃ familias qua hora fur ueniret vigilaret vtiq̃ ꝛc. Serto vigilandũ ppter bellum continuũ cũ mundo carne diabolo q̃ continue nos impugnat. Narrat Prolomeus libro suo de architectis/ q̃ egyptij habuerũt grande bellũ p̃ra indos: qui cõsuleres deos interrogauerũt deos suos q̃les ad bellũ milites destinarent. Rõderunt dij q̃ illos mitteret qui possent vigilare cũ luna. Luna est istius cõditionis q̃ qũ est noua illuminat totã noctem. Adorãt oẽs in hac vita sumus milites bellatores cũ militia sit vita hois super terrã. sicut dicit sc̃tus Job cap. vii. Per noctẽ intelligitur vita p̃ns: q̃ cõparata ad vitã futuram/ magis est nox q̃ dies clara. Et sunt nonnulli q̃ vigilat in bonis opib⁹ solũ in senectute qũ pctã dimittit eos: et non ipsi pctã. et isti illuminat sc̃dam partem noctis solum: nec sunt sufficiens milites ad bellandũ. Et sunt nonnulli qui vigilat in bonis opibus in iuuentute in medietate et in senectute: et semp̃ cõtinuantes et perseverantes. et isti illuminat totã noctẽ idest totã vitã bonis opib⁹ et exẽplis. rãz les sunt boni milites ⁊ approbati p̃ deũ. talis erat ille iust⁹ qui tradidit cor suũ ad vigilãdũ dileculo. Itẽ vigilandũ ppter malũ. sc̃z vitandũ atq̃ cauendũ. et istud malũ est in triplici differẽtia: qm̃ est
Malum negligentie.
Malum impenitentie.
Malum imperseuerantie.

Primũ malũ ppter qd̃ est vigilãdũ est negligentia. grande malum negligentia Boetij de disciplina scholarium. In vno quoq̃ bono ope mater est diligẽtia: ⁊ no uerca negligẽtia. Pro amotione istij mali est vigilãdũ. Ecclij. xxxvij. Dis faber et architectus in vigilia perficit opus. hoc est cũ diligẽtia bona. Sc̃dũ malũ impenitentia. p̃nia h̃z tres partes/ contritio/ cõfessio/ satisfactio. ⁊ circa tertã partẽ pauci vigilant: tñ scriptũ est Apoca. iij. Penitentia age: q̃ si non vigilaueris ueniã ad te tanq̃ fur. ergo vigilãdo istud malũ est amouendũ. Tertiuũ malũ imperseuerãtia: q̃ solũ qui perseverauerit vsq̃ in finem salu⁹ erit. Matt̃ b. x. ⁊. xxiiij. et Aldar. xiiij. Pro amotione istij mali est vigilandũ. s. Coz. xvj. Vigilate ⁊ state in fide ym̃liter.

Iste sunt tres vigilie de quibus Luc. xij. Et si uenerit in secũda uigilia: ⁊ si in tertia uigilia uenerit: et ita inuenerit beati sunt serui illi.

Tertia pars.

Secũda questio fuit

in quibus opib⁹ est maxime uigilãdum. Rõdes q̃ in multis. s. uigilãdũ est in deuotione. uigilãdũ est in custodia cuz deuotione. uigilãdũ est in delictoz cõrectione. uigilãdũ est in meritoria opatione. Primo uigilãdũ est ad orãdũ et hoc fuit tertiuũ principale introductũ. qm̃ thema dirigit supplicãtib⁹ in necessitate. Estote prudẽtes ⁊ uigilate in orõnib⁹. s. Thesal. v. Nõ dormiamus in delictis huius mudi: sed uigilem⁹ attententi eterna cõfiderãdo: et sobrii simus. Sobrii estote et uigilate in orõnib⁹. s. Per. vlti. Optima uigilia est orare: qm̃ p̃ orationẽ multa bona obueniũt deprecanti. q̃ ualeat orõo ad peccati remissionẽ: ad ire dei mitigationẽ: ad tentationis uitationẽ: ad infirmitatis sanationẽ: ad uite plõngationem: ad fruct⁹ multiplicationẽ: ad pacis ipestrationẽ. Primo ualeat ꝛc. exemplũ de dasuid qui postq̃ orauit deuotẽ: audire meruit. trãtulit dñs pctã tuã. ij. Regũ. xij. et magdalena etiã audiuit post orõnẽ. remittunt tibi pctã tua. Luc. vii. Sicut ieiunio sanãtur pestes corporis: et oratione pestes mentis. i. pctã. Secũdo ualeat orõnam mitigatur ira dei per orationẽ: sicut patet de moyse qui orando mitigauit irã dei. Exodi. xiiij. et nũeri. xiiij. unde quedã glo. super libũ Tobie. Oratio lenit dñm lachryma pungit: lachryma cogit. h̃c mitigtat. s. dñm. illum pungit. Medici tẽporales placãtur pecunia: medicus autẽ celestis sola oratione placatur. Chrysostõ. Tertio ualeat ꝛc. iuxta illud Matt̃ b. xiiij. Vigilate et orate ne intreris in tentationem. ⁊ in fine orationis dñice. Et ne nos inducas in tẽtationẽ. Fido⁹ de summo bono. Hoc est remediũ eius q̃ uirtioz tẽtamentis est uatis. quoties qlibet tangitur uirtio: toniẽs orõ impugnationẽ extinguit. Quarto ualeat orõ ꝛc. Quot infirmitates curate fuerũt: et sanate sunt p̃ orõnẽ? Añ Jacob⁹ in sua canonica. c. vlti. Infirmitat̃ q̃s in uobis (etiã vsq̃ ad mortẽ) inducat p̃es byteros ecclie. qui debent esse magis

ep̃o
q̃les debent eligi
in h̃res. 116

89 luna

3. malũ

medic⁹

denoti ad orandū q̄ aliq̄. et orient sup eū. non solū mentaliter sed etiam vocaliter. ipsa em̄ est que sanitatē mentis et corpis impetrat. vñ Cassiod. sup ps̄. Oro (in q̄) posita est per quā ira dei suspēdit: venia procuratur: pena refugitur: et premiozum largitas impetrat. coram dño loquit: cuius iudice fabulatur. p̄sentem sibi facit quem videre nō preualet. ad penetralia iudicis pctō: admittit: et nullus inde respuitur nisi qui in ea tepidus inuenit. Oro fidei saluabit infirmus. i. oratio formata fide. Quinto valet oro ꝛc. p̄ꝛ de rege ezechia Esaiē. xxxvii. qui orauit cum fetu: et fuit sibi dictū a dño. Ecce ego adiciā super dies tuos. xv. annos ꝛc. Sexto oro valet Jacobi. iij. Velias rursum in orōne ora uit et celū dedit pluuiā: et terra dedit fructū suos. Ultimo valet oro ꝛc. s. Timo. ij. Obsecro primū oīm fieri obsecratōes et orationes ꝛc. subditur causa. vt quietā ꝛ tran quillam. i. pacificā agamus vitā hic in presenti per gratiam: et in futuro per gloriam. **A M E N.**

¶ Dñica infra octauas ascēnsionis. Ser. ij.

Stote prudentes

res ꝛ vigilate. s. Per. iij. et in epla hodierna scribunt hec vba. Si bene dñi significatiōes vocabuloꝝ respiciō: isti termini sapiētia/prudētia/et sciētia/isdē sunt. Ideo scribit Proverb. xiiij. In corde prudentis requiescit sapientia. et ibidē. Qui sapiēs est corde: appellabitur pudēs. et qui dulcis eloquio maiora res perier. in ca. xvj. Attamē isti termini sunt in se distincti s̄m q̄ dicūt doctores p̄ꝛ diuersum modū significandi. Nam sicut dicunt doctores.

Sapiētia est de rebus spūalibus de quibus non habet demonstratio.

Sciētia est de rebus naturalibus de quibus habetur demonstratio.

Prudētia est rerū humanarū de quibus habetur ratio.

Et hoc est quando quis cognoscit bona et mala: ꝛ bona diligit: ꝛ mala negligit. iō Tullius prudētia (rhetorice. ij. libro) sic diffinit. Prudentia est rerū bonarū et malarū sciētia. ꝛ btūs Greg. diffinit prudentiā sic. Prudentia est rerū bonarum ꝛ malarū cū dilectione: et harū et reliquarū

detestatione scientia. Nunc dñi ita est: q̄ nihil est p̄ quod tantū vita nra sit perfecta sicut per opa electiua: cum talia opa sint in nra potestate. ꝛ per p̄bm. in. Ethic. Tantū per illa que sunt in potestate nra laudamur vel vituperamur. Adodo ita est q̄ prudētia ē de opibꝛ electiuis s̄m q̄ p̄ꝛ per suas diffinitiones: ideo princeps aploꝝ beatus Petrus cupiēs vitā nram esse perfectam et meritoria: ad nostrā in formationē proponit nobis vba incepta in p̄ncipio sermonis di. Estote prudētes et vigilate. In q̄bus verbis beatus Petrus dat nobis duas lectiōes. quas rogo vos addiscatis ꝛ memorie cōmendatis.

Dicit em̄ in p̄ma lectiōe. Si vultis p̄fecte operari et vitam vestram regulare: et ad bonū finem venire. Estote prudētes.

Dicit in sc̄da lectiōe. Cum debeatis ergo cum inimico preliari: cum ipse non cesset vobis insidiari: ne dormiatis: sed vigilate.

Prima pars.

¶ Dico p̄mo q̄ beatus

Petrus dicit nobis in prima lectiōe. Si vultis p̄fecte operari ꝛc. estote prudētes. Et causa istoz est: quia vbi est prudentia: ibi nec res nociue: nec male: nec ad malum finem ducentes: possunt esse. Pro tāto beatus Aug. in libro de singularitate clericorū loquit in hunc modū. Ubicūqꝫ fuerit prudentia: frustrant vniuersa p̄traria. vbi autē prudentia negligi: oīa v̄ria dominant. hec Augusti. Adodo dñi si bene considero s̄m sanctū doctorem. ij. ij. q. xlix. Vera prudētia in tribꝛ rebus p̄ncipaliter consistit.

Primo in intelligentia presentium.

Secdo in puidētia futurorum.

Tertio in memoria preteritorum.

Ita q̄ s̄m sanctū doctore vera prudētia hꝛ tres partes. s. memoriā: intelligentiā: et prudentiā. Intelligentia est de re p̄sente memoria de re p̄terita. puidētia de re futura. Pro afirmatiōe istuz q̄stionis sc̄tus ꝛ gl̄iosus doctor: in libro Allegato allegat Aldacrobū. ꝛ Tullū. qui i. ij. lib. sue rhetorice istā s̄mā ponit in hūc modū. Prudētia est rerū bonarū ꝛ malarū v̄trarūqꝫ sciētia. Partes eiꝫ memoriā: p̄ quā animꝫ cōprehēdit ea q̄ fuerūt. Intelligentia: per quā p̄spicit ea q̄ sunt. Prudentia: per quā futurū aliqd̄ videt anqꝫ factū sit. b̄ il

per illa q̄ sunt in nra p̄ntie laudant ꝛ vituperantur

A

p̄den^a fo. 2
vib fo. 96
aplyta torni

Intra inter sciam. sapiam. p̄denz

VIR

Dñica infra octa. ascensionis.

fo 96

long oluetti

p d ong

le. Ecce ergo q̄ vera prudētia consistit in his tribus p̄tib⁹ p̄ncipalib⁹. s. in intellectu dē p̄ntiā. i. memoria p̄teritorū. i. prudētia futurorū. Et q̄libet certe q̄ h̄z ista tria p̄t̄ dicit ver⁹ prudēs: q̄ tota vita sua ē p̄fecta ⁊ regulara: et his trib⁹ tanq̄ trib⁹ luminib⁹ illūinata. Sed q̄ ex dictis sacre scripture reperio: vera prudētia / siue vir prudens recte et p̄prie monti oliueti cōparatur. Et causa est: mons oliueti s̄m doctores mons triū luminū d̄r: quia trib⁹ luminib⁹ illūinat. a sole em̄ illūinat de mane. a luminib⁹ templi i. vespere: ⁊ ab̄dat in oleo. A simili vir prudēs tribus luminib⁹ illūinat. Primo a lumine matutino. s. prudentia: q̄ sicut lumē matutinum illūinat diē futurū: ita per prudētiā homo illūinat et efficitur vir prudens in rebus futuris. Itē etiam vir prudens illūinat lumine vespertino: et istud lumen d̄r memoria: q̄ sicut lumen vesp̄ri nū illūinat diē p̄teritū: ita memoria illūinat hoies de reb⁹ p̄teritis. Item etiā mōs oliueti h̄z tertiu lumen in seipso sc̄z q̄ h̄z oleum: qd̄ est materia luminis. A simili etiā vir prudens h̄z tertiu lumen in seipso: ⁊ istud lumē vocat̄ intelligētia per qd̄ actualr̄ p̄siderat homo res p̄ntes. Ecce q̄ quō prudētia: siue vir prudēs mōti oliueti cōparat̄: q̄ trib⁹ lūib⁹ illūinat. De isto triplici lūie loq̄t̄ Seneca i. lib. de q̄rtuor̄ virtutib⁹ cardinalib⁹ in hūc modū. Si prudēs es anim⁹ tuus trib⁹ rēpōib⁹ dispensat. p̄sentia ordina. futura p̄uide p̄terita recordare. Nam q̄ nil de p̄terit⁹ cogitat: vitam perdit. qui nihil de futuro p̄meditat: in oīa incautus incidit: q̄ de p̄nti nihil operat̄: stultus remanebit. hec ille. Sed vere dñi si volo p̄siderare: reperio q̄ de duplici prudētia loq̄t̄ scriptura. Primo de sapiētia carnali et tēporali: ex qua sequit̄ mors ⁊ dānatio. de qua scribitur ad Rōm. viij. Prudētia carnis mors est. et Baruch. iij. Filij agar exquisierunt prudentiā que de terra est. ista autē prudentia non est nisi ad decipiendum. Secūdo loquit̄ scriptura de sapiētia morali ⁊ sp̄iali ad quā sequit̄ vita ⁊ saluatio. de qua scribit̄ ad Rōm. viij. Prudentia autē sp̄is vita et pax. Pro tanto de istis duobus modis prudētie dixi q̄ q̄n̄ br̄s p̄strus in lectione nob̄ dicit. Si vultis p̄fecte operari ⁊c. estote prudētes, tāntū vult

dicere. sc̄z q̄ sitis prudētes prudētia sp̄rituali: que prudētia debet esse cū mō. Ad dicit sapiēs Prouerb. xiiij. Noli laborare v̄ d̄teris: sed prudētie tue pone modū. Et quē modū debeamus habere cum prudētia sp̄rituali: ostendit nobis saluator Mar. in. c. x. sic dicens. Estote prudētes sicut serpentes: et simplices sicut columbe. qd̄ s̄b̄a exponens remig⁹ ita inquit. Qd̄ autem dominus hec duo sociavit: quia simplicitas absq̄ prudentia / facilliter decipi p̄t̄: et prudētia periculosa est nisi simplicitate tēperetur. hec ille. Ad autē qui sunt prudētes prudētia sp̄iali. v̄ aliquo non decipiant: bonum est. ideo dicit dñs eis. Estote prudētes sicut serpētes. q̄ ipi aliq̄ quē decipiāt malū est: ideo dicit eis dñs. et simplices sicut colūbe. pro tanto dicit Seneca in libro q̄rtuor̄ virtutū principaliū. Prudens fallere nō vult: et falli nō p̄t̄. Bene ergo dat nobis x̄ps prudētiā sp̄ialem cū modo dicens. Estote prudētes sicut serpētes ⁊c. In quib⁹ verbis debet⁹ notare q̄ triplicē prudentiā h̄z serpens: quā in nobis multū debemus habere. Prima prudētia serpētis est: q̄ totū corpus p̄ salute capitis exponit. Erte nos debem⁹ habere istam prudentiā. nam in simul cū x̄po sumus vnū corp⁹. ad Rōm. xij. Multi vnū corp⁹ sumus in x̄po. Isti⁹ corpus caput est x̄ps. Ip̄m dedit caput sup̄ oēm ecclesiam qui est corpus eius. ad Ep̄h. j. Oēs ergo nos q̄ sumus corp⁹: p̄ x̄po qui est caput: nos debem⁹ ponere: p̄ eo patiēter iniurias sustinēdo. vñ v̄terio pertractans illud. Estote prudentes sicut serpētes. dicit sic ponēdo istā iniaz. Serpētis astutia ponit in exēplū qui toto corp̄ occultat caput: et illud in quo ē vita protegit: ita ⁊ nos toto periculo corporis / caput nr̄m qui x̄ps est custodiamus id est fidē x̄pi integrā et incorruptā seruare studeamus. hec ille. Secūda prudētia serpētis est q̄ obturat aures ne audiat incantātes: isto modo q̄ vnā aurē applicat ad terrā: et aliam cooperit cum cauda corporis sui. Ista prudentia summe indigem⁹. nā q̄n̄ audimus cantantes. i. hoies ad mundana et t̄palia nos p̄uocantes debemus applicare vnā aurē petre. i. x̄po qui est petra. s. ad 1. cor. x. Petra autē erat x̄ps. et aliam debemus cooperire cū cauda corporis nr̄i: q̄ est mors ipsam con-

serpens

tinue expectado. ideo dicit sapiens Eccli. riii. Memor esto qm̄ mors non tardat. Tertia prudētia serpentis est: q̄ q̄ incipit senescere trāsiens per foramē petre pelle veterem deponit. Ista prudentia summe indigem⁹. nam q̄ incipimus in pctis senescere per longā consuetudinē/ debeam⁹ transire per foramē petre: per quā intelligitur p̄nia p̄pter asperitatem. ideo dicit dñs Exod. xxxij. Ponam te in foramine petre: et protegā dextera mea. et sic peccata deponere. Et q̄ sic habeam⁹ facere causam habem⁹. Nam certū est q̄ facilis homo dimittit pctm̄ in quo per modicū tēpus p̄sistit: q̄ pctm̄ in quo diu perseverauit. et hoc q̄ consuetudo quasi cōduerit in naturā. et cōsuetudine quasi quadam catena homo tenet in pctis religat⁹: vt inde exire non possit. vñ beatus August. lib. viij. confessionū loquens de seipso ita inquit. Q̄ difficilis fui ad conuertendū ad fidē. ligatus eram et nō ferro alieno: sed ferrea voluntate mea. velle meū tenebat inimicus: et inde catenā mibi fecerat et constrixerat me. Ex voluntate quippe peruersa facta est libido: et dum cōsuerū dñi nō resistitur: facta est necessitas. hec August. Et ideo mercede dicit. Qui nō assue scit virtutib⁹ dum iuuenescit: A vitijs ne scit discedere qm̄ senescit. In signum et figuram huius saluatoris facilliter et sine aliqua difficultate suscitauit puellam in domo. Mat. ix. dicens. Puella surge. et surrenit puella. Et iuuenem delatū in porta di. Adolecens tibi dico surge. Et resedit q̄ erat mortu⁹ et cepit loqui. Luce. viij. Et causa istoz est: qz non erat diu q̄ isti erāt mortui. Sed lazarus de quo legit q̄ erat diu q̄ erat mortu⁹: qz quatrīduan⁹ erat: reddidit se valde difficultē: qz nō nisi cum clamorē gemitu lachrymis suscitauit eū vt p̄t̄ Jobā. xij. In hoc figurat q̄ illi qui sunt mortui morte peccati: et nō est diu: facilliter surgūt a pctō. Sed illi qui sunt mortui morte peccati et est diu: cum magna difficultate suscitantur. Habeatis ergo prudētia serpentis: q̄ anteq̄ sitis inueterati p̄ malā consuetudinē/ trāsentes p̄ foramē petre. sp̄nie deponatis pellem veterem pctōz. id loquit nobis ap̄lus ad Ephe. iij. in hec verba. Deponite vos fm̄ p̄istinā conuersationē veterem hoīem qui corruptis fm̄ desideria erroris. Re-

nouamini autē spiritu mētis vestre: et induite nouū hoīem/ qui fm̄ deū creat⁹ est in iusticia et sanctitate veritatis. Si bene vultis opari etc. predicta p̄derez. lectio nem et bonā et vtilem dat nobis petrus quando dicit. Estote prudentes. Pro concordātia potest dici illud quod scribitur Prouer. ix. Ambulate p̄ vias prudētie.

Secūda pars.

Sed dico secundo et

vitimo q̄ beat⁹ petrus dicit nobis in scda lectione. qm̄ cū inimico debetis p̄liari etc. vigilate. Et cā istius est: nā inter illa que multū custodiunt et pericūit vitā hoīs est q̄ hō sit follicitus in vigilia. In libro quadripartitarū figurarū moralū ad p̄positū ponit talis fabula. Terti aranea retiaculū artis sue: musca volitās et coā ea posita dirit. Et qd̄ p̄cludis fallaci retis semitas qd̄ meas liberior⁹ nature vsurpas: tā publicū et tēsum retiaculū ap̄ris simū claudis vadū. At illa r̄ndit. Nimirū auroitate nature h̄ facio: qz doctrix effecta scholas meas in semitis pl̄ aptis r̄gdo. Et musca subiūgit. Si ita est: tūc dī discipline tue regulas pande. Tunc aranea sibi annuēs multas regulas sibi dedit: s; solū dicā primā q̄ est ad p̄positū. P̄tia regula ē ista: scito q̄ mortalū vitā nō mīn⁹ pender ab oculoꝝ rectitudine q̄ a corde: p̄pter h̄ maxia diligētia gubernādis adhibenda est oculis: nunq̄ ambos oculos claudes: sed quiescēte vno vigilās ali⁹ te gubernet. Lucerna em̄ corpis tui ē ocul⁹ tuus. Mat. vj. et Luc. xj. Omni custodia serua cor tuū. Prouer. iij. et diligētia vrgili oculū tuū p̄alpebre tue p̄cedat gressus tuos: ne pes vnq̄ ducem oculū p̄cedat. Et certe h̄ debem⁹ vigilare. Nam si aliq̄s haberet inimicū crudelē: astutum callidū: sine misericordia certe talis bene vir deberet vigilare et cauere ne a tali inimico pueniret et deciperet. et ecce q̄ dñs nobis inimic⁹ nr̄ est talis et p̄ p̄ns debem⁹ vigilare. Ista iniaz ponit b̄tus Petrus in canonica sua exhortās nos ad vigilandū sic dī. Fratres sobrii estote et vigilate: qz aduersari⁹ vester diabol⁹ tāq̄ leo rugiens circūit querēs quem deuoret cui resistite fortes fide. s. p̄f. v. Bene q̄ dicit nobis beatus petrus in secunda lectione. qm̄ cū inimico debetis p̄liari etc. Vigilare etc.

cap. ar. anel

fig. a

fo. 189

fig. a eos q̄ assuecunt peccare

Dñica infra octa. ascensionis.

Pro Recordatia dico vobis illud qđ scribitur Mat. xxvij. Vigilate et orate ne intretis i tērationē. Explicat sermo. Deo grās.
¶ Dñica infra octa. ascensionis. Ser. iij.

¶ Cum venerit hora

ra eorū reminiscamini. Jo. hā. xvj. Venerabilis anselmus in quadā meditatione hortabatur sororē suā tria tēpora tenaci mēoria reminisci: vt pote p̄teritis: p̄teritū et futurū. O soror: (inquit) mea: vt ille dulcissimus amor iesu in tuo crescat affectu: triplici meditatione opus habes. de p̄teritis: de p̄sentib⁹: et futuris. de p̄teritoꝝ recordatio: de experientia p̄sentia: de expectatioe futuroꝝ et cōsideratione. Cui alludit Seneca in libello de quattuor virtutib⁹. Si prudens est animus tuus tribus tēporibus dispēset. p̄sentia ordina: futura p̄uide vel p̄caue: p̄terita recorda. Et quibus verbis deducitur: qđ qñ hora et oportunitas se p̄sentat: reminiscenda sunt p̄terita.

P̄sentia.

Et futura.

In p̄teritis reminiscēda sunt mirabilia diuine potestatis: bñficia diuine bonitatis: magnalia diuine equitatis.

Prima pars.

¶ Primo reminiscendū

est tē. Mirabilia diuine potestatis in rerū creatione que sunt in memoria retinēda. reminiscaris quale celum: qualis sol: qualis luna: quales pisces: quales arborē: quales fructus: qualia elementa: qualia aīalia: qualia volatilia: quales angeli: quales aīe: quales hoīes: qñles mulieres. nōne ista mirabilia sunt recolēda? In ps̄. Memoriam fecit mirabiliū suoz. et alibi. Memor fui operū dñi. Secōdo memorāda bñficia q̄ sunt magna. nonne magna bñficia i creatione. de q̄b⁹ Aug. li. solilo. rub. viij. O (inquit) verbū per qđ facta sunt oīa: da mihi vocē laudis vt enumerē oīa bñficia tua. ego sum et tu me creasti. tu me p̄destinasti. anteq̄ q̄c̄q̄ faceres a p̄ncipio voluisti me eē hoīem creaturā tuā: nō stelā: nō ignē: nō piscē: nō auē: nō serpētem: nec aliqđ ex brutis aīalibus. O potētissimi de⁹ memor si hō bñficij tui tē. Nūqd

non magna bñficia in redēptione: videte qualē redēptio: qđ filiū dei: qualē matrē redēptioꝝ. videte qualiter nos redemit: qualiter nos dilexit: qualē passioē sustinuit: qualē animā tradidit. ista bñficia recolēs brūs Aug. lib. solilo. deuote loquit per hunc modū. Dñe de⁹ fecisti me cū non essem: redemisti me cū perissem: mortuus eram et ad mortuū bone iesu descēdisti: vt seruū redimeres temetipm i mortē turpis simā tradidisti: et tantū dilexisti me vt sanguinē tuū p̄ciosus i p̄ciū dares p̄ me. h et multa alia bñficia fecisti mihi dñe de⁹ meus. tu tot⁹ toto tpe et sine tpe semp me cōsideras. diligā te virtus mea oībus hoīs ac momētis: fruār q̄ bonis meis tue. nunc ergo q̄ illa hora vel p̄ncip̄ est i oī vita mea: quo tuo bñficio nō vtar: s̄z t̄ nullū d̄ esse momētū q̄ te nō habeā ante oculos i memoria mea: et nō diligā ex tota fortitudine mea. Ergo fili xp̄iane recordare qđ recepisti bona i vita tua. Luc. xvj. cū venerit hora. nā venit hora et nunc est. ¶ Itē reminiscēda sunt magnalia q̄ sunt diuina p̄cepta. nos in memoria diuina mādara h̄e debem⁹ ad faciēdū ea ne p̄ obliuionē aliqđ negligat. Nūeri. xv. dicitur fuit moysi. Quō re ad filios israel vt faceret sibi fimbrias p̄ quattuor angulos pallioꝝ ponentes virtas hyacinthinas. Adoral palliū est vita p̄ns. fimbrie in q̄rtuor angulis sunt q̄rtuor nouissima. mors: iudiciū: gehēna: et gloria. vitta hyacinthina vita celestis. h̄z em̄ hyacinth⁹ colorē celestē q̄s cū viderint. s. fideles: recordent oīm mādatoꝝ dñi. nec sequat̄ cogitatioes suas et oculos p̄ varias res fornicātes (sicut ocl⁹ supbi fornicat cū honoꝝb⁹: ocul⁹ auari cū diuitijs. ocul⁹ gulosi cū delitijs. ocul⁹ luxuriosus cū meretricibus) sed magis memores p̄ceptoꝝ dñi faciant ea. cū ergo venit hora et tā venit reminiscamini p̄teritoꝝ bñficioꝝ.

Secunda pars.

¶ Secūdū p̄ncipale. re

miniscēda sunt p̄nitia: vt pote deformitas et culpa p̄p̄ria: calamitas et carnis miseriam: vanitas et mundi superbia. ¶ Primo reminiscēda est culpa propria. Apocal. ij. Memor esto vnde excideris: et age penitētiā: et p̄ma opera fac. Memor vnde cecidisti peccādo. s. de grā in culpā: de paradiso in infernū. memēro quid perdidisti per

fo 95

apophica h̄m̄ ser.
fo 95 99 95 65

fig 4

tuum peccatū: qm̄ perdidisti gratiā ⁊ gloriā dei. lucratus fuisti dānum: lucratus fuisti infernū. ergo memoz esto vñ excideris certe de alto in bassum. et penitentia age clama ad dominū. ne reminiscar; delicta mea. Itē reminiscenda est carnis miseria. memeto q; cinis es et in cinerem reuertaris. de isto reminisci in ps̄. Recordat; est qm̄ pulvis sumus: homo sicut fenū: taq; flos agri ⁊c. Recordat; est (hoc est dictū) reminisci et recordari nos fecit q; pulvis sumus. homo sicut fenū: ppter breuitatē vite. tanq; flos agri ppter mutabilitatē fortune. cito mutat fortuna hoīs. iterum de bono in malū: interdū eoduerso. Eccli. xvij. Admento paupertatis. scz future in tēpore abūdantie. q abūdantia frequēter mutat in paupertatē. Eccli. xj. In die bonoz. scilz tpe prosperitatis: ne immemoz sis maloz: que pcesserunt. s. in culpa et q; possunt accidere in pena. qui hz pperitatē reminisci debet de aduersitate que pcessit vel pōt accidere. et in die maloz scz in aduersitate non immemoz sis bonoz. s. bonozum pteritoz. qualem memoriā habebat sanctissimus iob cū dicebat. Si bona suscepim; de manu dñi: mala autē quare non sustineamus. Job. j. Itē hz reminisci vanitas mundi. et i hoc memorandū qualiter accidit multis qui vani et superbi fuerunt. qliter pharaoni. qualiter nabuchodonosor. qualiter herodi. qualiter alexandro. et sic de mult; alijs quoz memoria cum sonitu perijt. in ps̄. Ademorare que mea substantia: nūquid vane constituisti ⁊c.

Tertia pars.

¶ Tertū principale. re-miniscendū futuroz. Sunt enī quattuor maxime futura: q; sunt ad memoriā reducenda: vtpote mors: pena eterna: ⁊ iudiciū: et gloria paradisi. ista oi hora debent reminisci iuxta illud. Ademorare nouissima tua. Eccli. vij. q; sunt nouissima dicrū est iam. ¶ Primū nouissimū memorandū mors dolorosa eiusq; p̄sentia amara maxime pctōibz. Eccli. xij. O mors q; amara est memoria tua homini iniusto: et pacem habēti in substantijs suis. viro quieto et cui; vie directe sunt i oibz. vtpote amara mortis mēoria infidelibz: q; de alta vita diffidūt. diuitibz qui in morte diuitias

relinquūt. ociosis qui bñ opari negligūt. fortunatis q; fortunā cito deficere despiciūt. Augu. Nihil tam sic reuocat a pctō: q; frequens mortis p̄sideratio et mēoria. ⁊ Eypuan;. Ademeto mort; tue et nō peccabis. Qui quoridie recordat se esse morturū: contēnit huius vite gaudia: et ad futura festinat. ⁊ brūs Hiero. Platonis (inqt) Inia est oēm sapiētis vitā/ meditationē esse mortis. Ergo amara mortis memoria: ⁊ multo magis amara mortis p̄sentia: q; claudit gñalitatē: penalitatem: necessitatē. De mortis memoria Bern. in quodā sermone. In oibz opibz tuis memorare nouissima tua. Ad mortis horrozē: iudicij tremebūdū discerne: ardentis gehenne merū: ab oculis cordis tui nullare nus elongari patiaris. Peregrinationis tue miseriā cogita: oēsq; annos tuos in amaritudine aie tue. Eogita vite hūane pericula. cogita fragilitatē ppriā: et i huius cogitatione si pleueraueris: dico tibi parū senties: q; parū videas fouis esse molestū: dū toro corde circa interiorē molestiā occupamur. Et idē. Adifer homo q; re oi hora te nō disponis cogitare te morturū: quē scis de necessitate moriturū. Eccl's. xj. Est multus ānis vixerit homo ⁊ in his oibz letus fuerit: meminisse d; te nebrofi tps. quale tēpus est hora mort;. ḡ cū venerit hora et iā venit reminiscamini. Eccli. xiiij. Ademor esto qm̄ mors non tardabit. ¶ Scōz nouissimū memorandū iudiciū dei. Eccli. xxxvij. Ademor esto iudicij. Isti iudicij multa memorari debemus: vtpote quāta erit in snā p̄ pctōres seueritas. quāta diuine potētie iusticie eq̄tas. quāta erit i creaturis mutatio quāta erit anticipi p̄secutio. Ademeto ire qm̄ nō tardabit. Eccli. vij. Dicūt naturales q; aues celi illa die dū audierit aquilam clamātē seu volātē ad predā: sic recordant; q; illa die nō audēt pie tiorē exire seu volare. quātomag timere hoīes habebūt qm̄ audiet aquila. s. agelū clamātē surgite mortui venite ad iudiciū. vel qm̄ audiet xpm̄ p̄ pctōres durā sniam p̄ferētē. Itē maledicti ⁊c. venit hora ⁊ nūc est. Job. v. qlis hora iudicij. Apoc. xiiij. ḡ cū venerit hora eoz reminiscamini: q; de die illa ⁊ hora nemo scit. mat. xxiiij. ¶ Tertū nouissimū reminiscēdū pena eterna. Istā penā rememorabat venerabilis Anselm;

aug; timent; aq;

In die pentecostes.

in suis meditatiōibus cum dicebat. heu dñe deus quid est hoc qđ animaduertor? intueor in terrā miserie et tenebrarum: et heu horro: nimius ibi: vbi null? ordo sed sempitern? horro: inhabitat. heu cōfusio vltimantis tumultus: dentium stridērium inordinat? strepit?: multitudo gementiū: ibi ignis sulphureus: fāma tartarea: yer mes in igne viuētes: demones candētes memēro iuste deus: memento benigne et misericors de9. ne memineris iniquitatū nostrarū antiquarum. memēro qđ miseris est creator: et recreator de9. noli dñe: noli sic atredere malū meū vt obliuiscar? bonū tuum. ne memineris iniusticie tue aduersus peccatōem tuā: sed memor esto benignitat? tue aduersus creaturā tuā. ne memineris? iude aduersus reū: sed memor esto miseratiōis tue erga miserū tuum: qm̄ in eternū mīa tua. **Q**uartū nouissimū t futurū recoledum gloria scđoy. Memērote quō salui facti sunt pres? nri. quales patres fuerū et sunt ostēdit Anselm? i epla quā scribit sorozū sue p hīc modū. Alij iudiciaria sede sublimes sicut apli: alij corōna martyriū splendētes sicut martyres: cādidati: sicut sacre virgines: alij elemofynā largitione fecūdi sicut patriarche: alij doctrina t eruditione preclari: sicut sacri doctores et confessores. oēs isti vno charitatis federe copulant. Tacet eis vult? iesu nō terribilis sed amabilis. nō auar? sed dulcis: nō terrēs sed blandiens. O qđ gloriofum est reminisci tales et tātos patres beatos t sanctos: qui singuli hīc gradū suū et meritū angelicis spiritib? inserunt. O qđ felix t gloriofa pcessio xpo capite precedente. De memoria istoy digna habet Eccli. xliij. Laudem? viros gloriofos: t patres nros in generatiōe sua. do minātes in potestatib? suis: hōes magni virtute. Oēs isti in gnationib? gēris gloriā adepti sunt: t in dieb? suis habent in laudib?. Hi sunt viri mie/ quoz memoria in bndictione est. ibidē. xlv. ca. Laudem? viros gloriofos/ glia dignos. vel in glia iam receptos. t patres nros spūales qđ iesu xpo i fide multos spūaliter filios genuerūt p suā pdicationē maxie apli gloriofi. Memērote operā patrū qđ fecerunt in gnationibus suis. s. Macb. ij. et dominātes in potestatib? suis. dñantes sibi ipsi t hostibus suis. i. virtutibus pprijs.

hōes magni stute: magni fide in credendo: magni charitate i diligēdo: magni iusticia in operādo: magni paciētia in sustinēdo: magni pstantia in martyriū patiēdo. oēs isti in dieb? suis habent in laudibus: qm̄ virtuosū t gloriofū digni sunt laude marie post hanc vitā. Hi sunt viri mie t c. quales fuerunt singulariter patriarche. oim scđoy memoria in benedictiōe est: t semper in sempiternū. nā alibi scriptū est. In memoria eterna erit iustus. Ex pdictis pcludit qđ reminiscenda sunt pres?ta pscntia et futura. s. cum venerit hora eoz reminiscamini. vbi duo ostēdunt. **P**rio breue tpsis spaciū: cū venerit hora. **S**ed o labile preteritorū receptorium: reminiscamini.

Quantū ad primū sēpus diuiditur in multas partes. in annū/ mēsem/ septimanam/ diē/ horā atq; momentū. et totum breue est. **S**ed m labile receptonū memoria iuxta dictū seneca. Memoria bñficiorū labilis: iniuriarū tenax. quis memoria non est in paradiso. vbi est memoria sine obliuione. ergo preterita nō recedant a memoria nra: et futura oī hora recordētur presertim beneficia qđ sanctis sunt reposita: quoz particeps t c.

In die sancto pentecostes. Sermo. s.

Repleuit totā domum

vbi erant sedētes apostoli. Actū. ij. cap. Supposito qđ spūscētus est copiosa largitiō liberaliter ministrata.

Et religiosa habitatio mōasterio cōpata: Et delitiosa quietatio i celo collocata. Sequit qđ spūscētus repleuit domū vbi erat aploz conro congregata.

Prima pars.

Primo t c. in loco vbi

habitat spūscētus: nihil remanet vacuum totū est plēnū. vbi nil est mali: totū est bonū. iō sapiens sui libi. c. i. Spūs dñi repleuit orbē terraz t c. Celū et terram ego implebo. iere. xxij. Et p̄ de nō qđ mētes hōim vbi habitat spūscētus replet eas in qđruplici dīa. aliqs sufficiēter: ali qđ abūdanter: aliqs excellenter: aliqs erodēter.

Quimo replet t c. Isto mō sunt repleti grā sancti spūs/ qui hnt gratiā dei ad las

litem sufficientē: licz habeat eā in modis
 co gradu. et tales pnt dicere spūsancto.
 Repleti sumus mane mīa tua. Alii sunt
 q̄ hnt istam gratiā vltra sufficientiā. et de
 talibz loquit̄ brūs Grego. per hūc modū
 in quadā homeliā sup ezechiele. Replet
 gratiā spūsc̄ti puerū citharedū: et p̄phe
 tam facit. replet abstinēte. s. danielē: et
 iudicē senum facit. implet pastore armen
 tariū: et p̄phetā facit. implet piscatore: et
 p̄cipē ap̄loz facit. implet p̄secutore: et do
 ctore: gentium facit. implet publicanū: et
 primū euangelistā facit. Isto mō fuerūt
 pleni ista die spūsc̄to apli. Repleti sunt
 oēs spūsc̄to. Act. ij. Isto mō fuerūt pleni
 spūsancto Johānes baptista et Hierem.
 sanctificati in vtero. Spūsc̄to replebitur
 adhuc et vtero mris sue. Luce. j. Isto mō
 fuit plen⁹ brūs Stephan⁹ copiose et abū
 dāter. Stephan⁹ plenus grā et. Act. vi.
 Tertia plenitudo fuit sola in brā maria
 Mgē. Aue grā plena. Luc. j. plena plusq̄
 sufficiēter: et abundanter qm̄ excellēter.
 Quarta plenitudo fuit in xpo: cui nō est
 dar⁹ spūs ad mēsuram: imo sine mēsurā:
 de cuius plenitudine omnes accepimus
 gratiā. Johan. j.

Secunda pars.

Secundo principali
 ter fuit introductū q̄ attēto q̄ spūsc̄tūs
 est religiosa habitatio et. Spūsc̄tūs vi
 det esse q̄t̄ vniū monasteriū psonarū reli
 giosarū: in quo sunt varie officine: vtro
 te oratorii: locutorii: dormitorii. reflecto
 rium: claustrū: capitulū: infirmitorii: la
 uatorium: viridarium: ambulatorium.
 Prima officina oratorii. ecclia ad orādū
 principaliter dedicata. tale oratorium est
 persona spūsc̄ti: qm̄ ipse spūsc̄tūs orat et
 postulat p nobis. Rom. viij. hoc est orā
 re et postulare nos facit sicut dicit glosa.
 Multū placet deuota ōdo spūsc̄to: qm̄
 aplis orantibus hora tertiārū venit sup
 eos spūsc̄tūs. Scda officina. locutorii.
 fiquidē ista die spūsc̄tūs fuit locutorium
 sanctis apostolis: qm̄ repleti sunt omnes
 spiritus sancto: et ceperūt loqui. Istud lo
 cutorium fuit in flāmarū igne celesti. naz
 in linguis igneis apparuit spūsc̄tūs: qua
 propter apostoli locuti sunt per totū mū
 dum veraciter: vtiliter: dulciter: hūiliter:
 clare: honeste. nec mirū: qm̄ ipsi non lo

quebātur: sed spūsanctus loq̄bas in eis.
 Non vos estis q̄ loquimini: sed spūsc̄tūs
 loquit̄ in vobis. Matt b. x. Marci. xij. et
 Luc. xj. Est tñ aliud locutorii in flāmarū
 et accēsum igne infernali. et sunt nōnulli
 de locutorio isto: sicut fuit illi q̄ loquunt̄
 detractiōe/ diffamatiōe/ maledictio
 ne/ adulatione/ murmuratiōe/ mendā
 citate/ vanitate/ ociositate/ malignitate.
 tales qui sic loquunt̄: nō sunt pleni spū
 tus sancto: sed spū maligno q̄ loquit̄ men
 daciū: et tūc ex prop̄is loquit̄: q̄ men
 dar est et pater eius. Tertia officina dor
 mitorii. in tali dormitorio dormiuit salo
 mon qm̄ a dño postulauit sapientiam sibi
 dari et in dormiendo fuit in abundantia
 sibi data sapiētia a deo. In isto dormiuit
 brūs Johānes euāgelista qm̄ recubendo
 in gremio Christi in cena spūsanctus sibi
 secreta varia reuelauit. ad istud dormito
 rium ascenditur per scalam septem gra
 duum: qui sunt septem dona spūsancti.
 Primus gradus est scientia: que docuit
 apostolos terrestria cōtēnere: celestia ap
 petere. Secundus gradus est fortitudo. et
 istud donū facit hoīem forte in faciendo
 bonū quātūcūq̄ difficile: et in resistendo
 malo. Tertius gradus donū intellectus. et
 istud donū facit credere et intelligere arti
 culos fidei: et oīa q̄ pertinent ad salutem.
 Quartus gradus donū pietatis. et istud
 donū facit personam misericordē piam et
 accensam in amore dei. Quint⁹ gradus
 donū consilij. et istud cōsolat personā tri
 bulatā et desolatam quōsando deuote re
 currit ad consiliū spiritus sancti: quoniā
 consiliarius est bonus et verus. Sextus
 gradus donū timor⁹ est. et istud donū fac
 declinare a malo: facit timere mortem: di
 uinū iudiciū: et penā inferni. Septimus
 gradus donū sapientia: q̄ facit ā sursum sunt sa
 pere. Que sursum sunt sapite. Col 3. iij.
 et facit fastidire terrena. Quarta officī
 na monasterij est rectorium: vbi perso
 ne religiose personaliter reficiūtur. Nō
 ne ista die fuit rectoriū sanctis aposto
 lis spiritus sancti: quis posset cogitare re
 fectionem tam pingue. Si loquamur de
 potu: tantū biberūt de vino grē spūsc̄ti
 q̄ iudei iudicauerūt eos musto ebiōs fo
 re. Multo madere deputant quos spū
 repluerat. Cibus et potus totum cele
 ste fuit. Quinta officina est claustrum:

fo. 132.

138 139 d' q' d' monasterij

In die pentecostes.

in quo sunt quattuor latera: et similr claustru spūscī hys quattuor latera: q̄ sunt cōtempus sui: cōtempus mūdi: amor dei: amor: proximi. Ista quattuor latera edificat spūscī in aīa deuota: qm̄ facit cōtēnere seipm̄ et mūdū, facit amare deū: et nihilominus primū ppter deū. Sexta officina monasterij est capitulū: q̄ indigeryal de disciplina et magna corectōe. sic paulus capitulabat corpus suū di. s. Cor. ix. Castigo corpus meū tē. Septima officina infirmoꝝ: vbi curātur et pascunt in firmi. Et spūscī est vere infirmoꝝ: q̄ iuuat in fide: iuuat in spū: iuuat in carne. spū iuuat infirmitatē nostram. Octaua officina lauatoꝝ. Nā virtute spūscī lauuantur fordes pctōꝝ nostrorū. Zauaminū mūdi estote. Esa. s. Zauar spūscī origi nale pctij in baptismo: et pctā actualia in sacramento pnie. In Ezechie. Effundā sup vos aquā mūdā. Ezech. xxxv. Nona officina istū monasterij virdariū spaciosum est et delitiosum: in quo sunt arbores fructificantes: fontes currētes: herbe florentes. ibi nascitur rosa charitatis: liliū castitatis: viola humilitatis. est ibi viuū fons. fons viuus ignis charitas et spiritalis vncio. est arbor: pducens duodecim fructus. Nā apls in epla ad Gal. ca. v. enumerat duodecim fructū spūscī. Decima officina deambulatoꝝ. et noranter qm̄ apli virtute spūscī ambulādo: predicando: infirmos sanādo: discurrenūt ad diuersas partes mūdi. eūtes in mūdū vniuersum.

Tertia pars.

¶ Tertiuū principale in-

productū: q̄ attēto q̄ spūscī actus est delitiosa quietatio tē. iuxta tertiā partē the-matis: erant sedentes. Queris qui sunt sedētes: et vbi sedet spūscī? Vbi sedet? Vbi est deuota et alta contemplatio.

Vbi est humilis conuersatio.

Vbi nō est ira nec aliquis turbatio.

Vbi nō est auida et spūscī acquisitio.

¶ Ite antiquitas sedebat et veniebat spiritus sanctus super deuotos oratores: super deuotos auditores: super innocētes: super penitentes: super patientes.

¶ Primo sedet spūscī actus vbi est deuota tē. p̄ de aplis: qui erāt in alta cōtemplatione orātes. vnde scriptū est. Sediteq; supra singulos eorū spūscī. et de scā ma-

ria magdalena: in qua post cōuersionē sedet et quieuit spūscī: p̄ eo q; maris eadē ipsa sedebat domi. ¶ Ite sedet et quiescit vbi est humilis cōuersatio. et ideo superbi cōiter nō sedent: nō quiescunt: sed discurrūt: et currūt: et ascendere semper cupiūt ad honores: ad gradus: ad dignitates: iō spiritus sanctus nō sedet in eis: sed humiles sedet in terra: ideo super tales sedet spiritus sanctus. Vnde quē requiescet spūscī me us nisi super humilē et piū: tales sedētes erāt apostoli ista die in gradū humilitate: et ppter hoc tāq̄ assessorēs in die iudicij sedebunt super thronos duodecim tē. cū lederit filiū hominis in sede maiestatis sue. ¶ Ite sedet super vbi non est ira. sic nec erat in apostolis qm̄ sedet spūscī super eos: qm̄ cātatur q̄ inuenit eos p̄ cordes. signū manifestū est q̄ sedeat super mites vbi non est ira: indignatio: nec vindicta: quoniam in forma et specie colūbe sedet super xpm̄ baptizatā. quis illa caret felle inter alias p̄ prietates quas hys: est etiā auis pacifica. In signū huius: post generale diluuiū colūba reuersa est in arcā: signū pacis: portās in ore ramū videntis oliue. Sic spiritus sanctus requirit habitationē colūbinā vbi nō sit amaritudo vindictē: vbi nō discordia: sed pax et amicitia bona. ¶ Ite sedet spūscī vbi nō est auida de temporalibus acquisitio: vbi nō cupiditas: vbi non auaricia. et pōt esse ratio qm̄ tales cupidi et auari nō sedēt: nō quiescūt: hys currūt et discurrūt per sepes et semitas: tales non erant apostoli ista die: sed magis erant sedentes. nā oīa reliquerāt voluntate et opere. de isto sedere apostolos videt propheta esse Ezech. sui lib. ca. xxxv. In terra sedebūt: et attoniti super repētino casu tuo admirabunt. Et nūqd̄ fuit casus repētinus aduētus spūscī super aplos sedētes in terra. vnde scriptū est. Factus est repente de celo sonus tē. Iste sonus fuit repētinus: vehemēs: celestis: et replēs. quare repētinus: q; spūscī tarda molimina nescit. quare vehemēs: q; spūscī timorē filialē inducit. celestis: q; celestes hoīes facit. replēs: q; aplos repleuit plenitudine abūndātie est dictū. ¶ Ite sedet super deuotos auditores verbi diuini. vnum de signis q̄ aliq; hys gratiā spūscī actus: est quādo deuote et libēter audit verbum dei. audit libenter sanctā predicationem. Act. x.

super q̄s h̄m̄ ff.

In die pentecostes.

B filij eius. Iste em̄ defectus post petri ade-
fuit cā malicie t alioꝝ pctōꝝ homicidior̄
et idolatrie: sicut pꝛ in caynet in multis
alijs. quē defectū cupiēs apls paul⁹ a no-
bis auferre tpe grē dicit. Jā non ambule-
tis sicut et gētes ambulā in uanitate sen-
sus sui: tenebris obscuratū habētes intel-
lectū: alienari a via dei p̄ ignorātiā que
est in illis ppter cecitatē cordis ipsoꝝum.
Ephe. iij. c. Doc aut̄ defectu apli / t xpi di-
scipuli laborabāt: et erant rudes grossi et
ignorantes: nō valētes capere mysteria q̄
xps predicabat. t ideo dixit eis xps semel
Mat. xv. Adhuc xꝛos sine intellectu estis?
Quia ergo xps mittebat discipulos suos
predicare uerbum dei in uniuerso mūdo.
Mat. xvj. Eūtes in mūdū uniuersum pre-
dicare euāgelium of creature. qđ attendē-
tes discipuli dixerunt xpo. Dñe tu mittis
nos ad predicādū corā regibus t principi-
bus terrarū. corā magistris p̄bis et docto-
rib⁹: t nos sum⁹? quali pueri paruuli igno-
rātes: paruā sciētā habētes. si tuā doctri-
nā: cū sis magister et dñs nō susceperunt:
quō nostrā q̄ sumus discipuli recipiēt? Ex
quo recedis a nobis: da nobis aliqū ma-
gistrū: aliqū doctōꝝ qui nos doceat: in-
struat t informet de his que predicare et
docere debem⁹ uniuersum mūdū. Quib⁹
xps rēdit. O uos fratres mei et discipuli
charissimi: non turbet cor uestrū: neq̄ for-
midet: qm̄ etiā ego magister qui uos doce-
bā ī doctrina fidei quā predicare debetis
a uobis recedo: nō dimittā scholā meā si-
ne magistro et doctōꝝ. qm̄ ego mittā uos
bis sp̄m̄ ueritatis: q̄ a patre pcedit tanq̄
magistrū t doctōꝝ: qui uos docebit de
omnibus. et hoc innuunt uerba proposi-
ta. Spiritus sanctus quē mittet pater in
nomine meo: ille uos docebit omnia: qđ
fuit thema. In quibus uerbis tres contē-
plationes pertractabo de Spiritu sancto:
suxta thematis tres partes.
In prima ostendetur impositio noīa con-
grue appropriata ibi. sp̄s sanct⁹. in pri-
ma thematis parte.
In scda edocebitur donatio diuinalis ex-
cellenter assignata ibi. quē mittet pater
in noīe meo. in scda parte.
In tertia demōstrabit lectio generalis p
fundamenta declarata ibi. ille uos doce-
bit q̄cūq̄. in tertia parte thematis.

Prima pars.

T Dico primo qđ in uer- E
bis premisissis ostēditur de tertia persona
trinitatis sua impositio noīalis congrue
appropriata cū dicitur. sp̄s sanct⁹. Pro quo no-
randū qđ hoc nomē sp̄s sanct⁹: nō uidet̄
esse nomē p̄p̄iū alicuius diuine persone
qđ p̄bat sic. nullā nomen cōmune tribus
p̄sonis est p̄p̄iū alicuius persone: s; hoc
nomen sp̄s sanct⁹ est cōe tribus p̄sonis: er-
go nō est nomē p̄p̄iū. argumētū bonum
est: qđ ī quarto mō p̄me figure. minor: pa-
ter per hilariā. vii. de trinitate dicentem.
in spū dei aliqñ significari patre: vt ostē-
ditur cū dicitur. Luc. iij. et Esa. lxx. Sp̄s dñi
super me. aliqñ significari filium: vt cā di-
citur filius Mat. xij. t Luc. xj. In spiritu dei
eijcio demonia. nature sue potestate eijce
re se demonia demōstrans. aliqñ de sp̄i-
tū sancto dicitur sicut ibi Johel. ij. Effundā de
spū meo super oēm carnē. et sic uidetur qđ
hoc nomē sp̄s: nō est p̄p̄iū nomen alicuius
diuine p̄sone. Pro cui⁹ materie des-
claratione est notādū s̄m̄ sc̄m̄ Tho. in. s;.
parte sum. q. xxxvj. art. s. q. cū sint due p̄-
cessiones in diuinis. altera carū que est p
modū amoris nō h̄z p̄p̄iū nomē. vnde et
relationes que s̄m̄ h̄m̄oī. p̄cessionem acci-
piātur: innominate sunt. ppter qđ et nos
mē persone hoc modo pcedēt / eadē ac-
tionem nō h̄z p̄p̄iū nomē: sed sicut sunt ac-
cōmodata aliqua noīa que ex vsu loquen-
tiū ad significandū predictas relationes:
cū noiāmus eas noīe p̄cessionis t aspira-
tionis: que s̄m̄ p̄p̄ietatē significationis
magis uident significare actus notionalis
les q̄ relationes. Ita ad significādū perso-
nā diuinā: que pcedit p̄ modū amoris: ac-
cōmodatū est ex vsu scripture hoc nomen
sp̄s sanct⁹. Et hui⁹ quidē cōueniētē ratio
sumi pōt ex duobus. Primo quidē ex ip̄a
cōmunitate ei⁹ qđ dicitur sp̄s sanct⁹: qđ vt Au-
gu. dicit in. xv. de trini. qui cōis est ambo-
bus id uocat ipse p̄p̄ie: qđ ambo cōiter:
nā p̄ est sp̄s: t fili⁹ sp̄s: et p̄ sanct⁹: et
fili⁹ sc̄r̄s. et ī tertia p̄sone que est cōis t
procedit ab vtroq̄: dicitur sp̄s sanct⁹. t hoc est
nomē sibi impositū t appropriatū. Scdo
hō sumit rō cōueniētē t appropriatōis
hui⁹ noīe ex p̄p̄ia significatione hōꝝ no-
minū siue terminōꝝ sp̄s sanct⁹. t primo ex
significatione hui⁹ noīe sp̄s. nā hoc no-
mē sp̄s / in rebus corporeis impulsionē

fo. 41

quare vocā. ff

Secunda pars.

¶ Dixi secūdo q̄ in secū

da contemplatione ostēditur donatio diuinalis excellēter assignata: cum dicitur quem mittet pater in noīe meo. Pro quo notandum q̄ peccatum primi patris inimicitias causauit inter deum & genus hu manum. venit christus et mediator se prebuit inter nos & deum nostrum: vt ait apostolus. s. 1. Timorb. ij. Unus mediator dei et hominū homo christus iesus. equalis patri s̄m diuinitatem: ne ab eo in oratione sua pro nobis sperneretur. vnde sic cur ait apostolus Heb. v. exauditus est p sua reuerentia. Factus homo ne ob eius timorem genus humanum se velle amicū fieri dei cōquereretur. Negotatus est igitur nostras amicitias cātra damna in corpore suo libenter sustinens. vti ait apostolus ad Ephē. ij. ca. Ipse est pax nostra qui fecit vtraq; vnum: et medium parietem macerē soluens inimicitias in carne sua: legem mandatorū decretis euacuans vt duos condar in semetipso in vno nouo homine faciens pacem: vt reconciliet am bos in vno corpore deo per crucem interficiens inimicitias in semetipso. et Estias cap. liij. Disciplina pacis nostre super eū. Sic igitur cum reconciliati essemus deo per mortē filij eius: sicut dicit apostolus Roma. v. quasi ad modum istius nostri sculi: vbi cōluenerūt homines post factas amicitias mittere s̄b ynuicē preciosa dona ad confirmandam pacem: quesuit natura humana in domo sua qd posset deo patri in argumentū pacis iam habite pre sentare. et reperit christi humanitatē. preciosissimū quid in humana creatura: quā in die ascensionis cum iubilo misit: quāt do ascendit deus in iubilo &c. Quo visio deus pater simul cum filio vñ inestimabile donū hodie miserunt. Istud donū est spūsanctus: qui hodie missus est visibiliter super aplos: & christi discipulos in linguis igneis: illustrans & replens eorū corda. Nec tñ er hoc q̄ spūsanctus mitti dicit: accidit ei mitti: cum vbicq; sit: iuxta illud Sap. s. Spiritus domini replet orbem terrarum. sed accipienti accidit aliquid: q̄ in illo est quod prius non erat. sic cur patet in ceco qui existens in luce non sentit lucem: si dñe cecitate de pulsa lucem

potm ade fuyt
in iudice
pōnus hēo

fo 37

ep

66 ij

quod intell. ff. mjr cu' vbiq; sit

quandā & motionem significare videt. nā factū & ventum: q̄ mouet & impellit: spūsanctus. Est autē ppriū amoris q̄ moueat et impellat volūtate amatis in amari. vñ et Diony. dicit q̄ amor est quedā vis vni tūat transformatiua q̄ trāsfert amantē in amari. illud em̄ qd vnit duo q̄ sunt sepa rata & coniūgit: immo quasi facit ea vñā: mouet & ipellit h̄mōi. est ergo amor. et q̄ spūsanctus amor est: id cōuenienter appropiat sibi hoc nomē s̄m Greg. in homel. spūsanctūs. Pater etiā cōuenientia appropiationis hui⁹ noīe sc̄tūs. sanctitas em̄ illis rebus attribuit: que in deū ordinantur. Et rō est q̄: sanctitas rectitudinem dicit. quia ergo hō per volūtate ordinat in deū: in qua aliqñ est inuenire rectū & inrectū. et q̄: tertia psona in diuinis pcedit p modū amoris & volūtatis: in qua non est aliquo modo inuenire inrectū: s̄: semp rectū: qd per sanctitatē designat: id hoc nomē sanctus sibi appropiat. et sic p appropiationē vocatur tertia psona in diuinis spūsanctūs. Ad rōnē autē fundatā in dicto Dilarij q̄ hoc nomen spūsanctūs aliqñ dicitur de patre: aliqñ de filio: aliqñ de spūsanctō. & sic qd cōuenit pluribus: nō pōt esse ppriū alicuius: dicēdū q̄ hoc qd dicit spūsanctus: vel sumit in virtute duarū dictionū: vel vnius. si in virtute duarū dictionū: sic eōdē est toti trinitati & cuilibet psonē: quia noīe spūsancti imaterialitas diuine substātie designat. spūs em̄ incorporeus inuisibilis est: et parū h̄z de materia. vñ oibus substātijs inuisibilib⁹ & immaterialib⁹ hoc nomē attribuit. p hoc nō q̄ dicit sc̄tūs: significatur puritas diuine bonitatis. Si autē accipiat hoc qd dico spūsanctūs in vni⁹ dictionis: sic et vsu ecclie est accōmodatū ad significandū vñā triū psonarū: illā. s. que pcedit p modū amoris. & hoc ppter rōnes iā dictas. Et sic p̄ quod hoc nomē spūsanctūs: est imposstrū ad significandū tertiā psonā in diuinis: & nō est sibi ppriū: sed appropriatū s̄m cōuenientias iam dictas. Et q̄ ipse spūsanctus iā sic dicitus et notatus: est amor: p̄ior filij: vt nos moueat & impellat ad deū amādū: eū inuocemus in forma ecclie humiliter & deuote dicendo. Veni sancte spūs reple tuorū corda fidelium: & tui amoris in nobis ignem accēde. Et hec de prima contemplatione speculatiua.

amor

frat

In die pentecostes.

videt: dicimus lucē venisse in oculis ei: cū tñ nullus mot⁹ sit circa lucē: sed circa illū. et sic d: spūsanctus mitti a p̄re et a filio: sic xps dicit. Cum venerit paraclytus quē ego mittā vobis a p̄re: spū veritat⁹ qui a p̄re procedit. Job. xv. et est sensus. quē ego mittā vobis a patre. i. ego mittā et p̄r mittet. eadem em̄ est missio p̄ris et filij. nō em̄ mittit filius spūsanctum nisi cū pater mittit. nec p̄r mittit nisi cū filij mittit. et iō dicit etiā xps i themate. quē mittet pater in nomine meo. Quā aut̄ ambo mittant et null⁹ eorū sine aliō mittat: p̄r per exemplū palpabile. nā videm⁹ q̄ qñ aliquis h̄y aliqd quod est suū propriū: et nullus h̄y aliqd cum eo: nec est cōmune: p̄r illud p̄ se et sine altero dare v̄l mitte re. sed qñ h̄y aliqd cōmune et nō pprium tūc non potest illud dare vel mittere sine consensu communitat⁹. Pat̄r etiam in ministratoribus bonorū cōmunitat⁹: sicut in iuratis: vel rectoribus villarū vel civitatum: qui nō possunt dare aliqd de bonis cōmunitatis nisi de consensu oim: qz bona illa sunt cōmunia. Sic ad ppositū p̄r et filius in diuinis h̄nt tanqz cōmunē spūsanctū: quia ab vtroqz pcedit: et ideo p̄r non mittit sine filio: nec filij sine p̄re. et iō dicit xps. quē mittet p̄r i noīe meo. qz i missione p̄ris itelligit missio filij. Eadē ergo est missio p̄ris et filij: qz ab vtroqz pcedit. licet greci negent: fundātes se sup illo verbo p̄re allegato. ego mittā vobis a patre spū veritat⁹ qui a patre procedit. Et hoc aut̄ q̄ dicit qui a p̄re pcedit. sumūt greci fontē sui erroris: vt dicant spūsanctū nō procedere a filio sicut a p̄re: cum non possint negare q̄ sit spū veritat⁹. i. filij: sicut dicit hic. Similr etiā dicit ad Galat. iij. Misit deus spū filij sui in corda vestra. Si enim est spū filij: aut spū est a filio: aut filius a spūsancto. sed dicere q̄ filij est a spūsancto: error est. ergo spūsanct⁹ est a filio. Item spūsanctus aut est a filio per generationē: aut per processionē. non em̄ est alius modus existēdi ab alio in eterna trinitate: sed genitus a filio nō est: ergo procedens: et ita pcedit a filio. Item filius spūsanctū mittit sicut dicit hic: aut mittit eū de sua substātia: aut nō. si non de sua substātia: ergo h̄y ipsum s̄m participationē adueniētem sicut accēdes et non s̄m naturam: qd̄ hereticū est dice:

re: restat ergo q̄ mittit eum de sua substātia: ita pcedit ab eo. Item in die resurrectionis insufflauit sup apostolos: et ait eis. Accipite spūsanctū. constat q̄ flatus ille corporal⁹ nō fuit spūsanct⁹: sed signum quo significabatur dari a xpo spūsanctus: sed flatus ille processit a xpo: ergo et spūsanctus procedit ab eo: quia non daret eum nisi pcederet ab eo: aliter illud signū fuisse falsum. Preterea si p̄r h̄ spūsanct⁹ non procedit a filio: qz dicit q̄ pcedit a patre: eadem ratione nō mittitur a patre: quia dicitur hic mitti a filio: qd̄ vtrūqz falsum est: nam et vtroqz pcedit: et ab vtroqz mittitur: et ideo dicit Greg. in homelia hui⁹ festi. Eius missio ipsa processio est: quia ex patre pcedit et filio: dicit tamē dñs hic eum tñ a patre procedere: qz omne quod suū est solet attribui patri a quo habet quicquid h̄y. Procedit autem spūsanctus a patre et filio: sicut cōmunis voluntas a memoria: et diligentia (als dilectio) ad diligēdum amatū. vñ Johā. xij. Qui diligit me diligetur a patre meo: et ego diligā eum. Item procedit sicut fluuus a fonte et a riuo ad rigandū corda fidelū. vñ Sen. ij. Fluuus egrediebatur de loco voluptat⁹ ad irrigandū paradysum. hoc est certum apostolorū: vel ecclesiam militantem: vel animam fidelē. Item sicut calor a splēdore et sole ad inflāmandū affectū. vnde. s. Paralip. ij. Di sunt cinei. i. lugentes: qui venerūt de calorē patris domus rechar. Item etiam sicut fructus a radice et arbore ad reficiendū dilectum. vnde Apocal. vltimo. Signū vite afferens fructus. xij. qui sunt. xij. fructus spiritus: quos enumerat apostolus ad Galat. v. Fruct⁹ spiritus est charitas: gaudiū: pax: paciētia: longanimitas: bonitas: benignitas: mansuetudo: fides: modestia: continentia: castitas. Et sic pater q̄ spiritus sanctus procedit a patre et a filio. Nec est credendum Johanni damasceno egregio doctori grecorum: qui dicit in suis sententijs. Spiritus sanctus ex patre dicimus: et spiritus patris nominamus: ex filio autem spiritum nō dicimus: spiritum nō filij nō nominamus. qz in h̄ errauit. Dic em̄ error: pmo fuit a nestorianis introductus: sicut pat̄r in quodam simbolo nestorianorū dānato in ephesina synodo, et hunc errorē secu-

Ego mita a pre
iudo in illa lege
miz

epo

greci

f.

Jamafic.

po ba quod pcedit a pre et filio.

tus fuit Theodoricus nestorianus: et plures post ipsum: inter quos etiam fuit presbiterus damascenus: et ideo in hoc eius sententia non est standum: Quis a quibusdam dicatur quod damascenus sicut non confitetur spiritum esse a filio: ita etiam non negat ex vi illorum verborum. Nos ergo fideles christiani firmiter credere debemus et confiteri: quod spiritus sanctus a patre et a filio procedit tanquam ex vno principio non ex duobus. sic enim determinat sanctus Theodosius in. s. par. sum. q. xxxv. ar. iij. et est etiam determinatio ecclesie et de sum. trinit. et fide catholica. c. vntico. lib. vi. Spiritus sanctus eternaliter ex patre et filio non tanquam ex duobus principijs: sed tanquam ex vno principio. non duas aspirationibus: sed vna aspiratione procedit. hec ibi. Dicamus ergo cum athanasio in symbolo: quod spiritus sanctus a patre et a filio non factus: nec creatus: nec genitus: sed procedens. et quod ab utroque procedit: et ab utroque hodie missus est: et consplenda est promissio christi discipulis suis discipulis ante ascensionem. Expedi vobis vter ego vadam: si enim non abiero: paraclytus non veniet ad vos: si autem abiero mittam enim ad vos. Job. xvi. Et sic patet scilicet contemplatio de deuotione diuinali etc.

Tertia pars.

6 Dixi tertio et ultimo quod

in verbis thematis preassumpti ostendit lectio generalis per fundamenta declarata cum subditur. Docebit vos omnia. Pro cuius contemplationis deductione est notandum quod spiritus sanctus hodie missus est ad scholam christi ad legendum et docendum christi discipulos de omnibus. Et repperio quod spiritus sanctus hodie infundens sua dona in christi discipulos: eos docuit de omnibus artibus liberalibus: et de theologia que est scientia diuina.

Primo enim docuit grammaticam ad congrue loquendum.

Secundo docuit logicam ad veritatem demonstrandum.

Tertio docuit rhetoricam ad orationem ornandum.

Quarto docuit arithmetica ad perfecte numerandum.

Quinto docuit musicam ad suauiter cantandum.

Sexto docuit geometria ad certissime me-

surandum.

Septimo docuit astronomiam ad cursum stellarum contemplandum.

Octauo docuit philosophiam ad naturalia cognoscendum.

Nono docuit ius ad mundum bene regendum.

Decimo docuit medicinam ad nostras animas sanandum.

Undecimo docuit theologia ad fidem catholicam predicandum.

Et dico primo quod spiritus sanctus tanquam doctor et magister veniens hodie ad christi scholam: legitur docuit in sua lectione generali christi discipulos grammatice ad congrue loquendum. Grammatica enim secundum priscianum et secundum Dugonem in didascalion lib. s. est scientia congrue loquendi et cauendi incongruitatem in loquendo. gramma grece ista latine interpretatur. vnde de grammatice. i. litteralis scientia dicitur Augustinus in medio large litterarum putat contineri litteras et distributiones. Sed non solum loquitur homo verbis vocalibus: sed gestis corporalibus prout ait Augustinus. viii. confessio. ante finem di. Plus alloquebar animam meum fratres gene oculi color modus vocis: quam verba quod sonabant. Et ideo dicitur Ecclesi. xii. Amicus corporis et risus dentium et gressus hominis enunciant de illo. s. homine. ergo sunt quasi verba hominis. Et ergo quod sensus suos et actus et gestus componit debita congruitate deuotando contrarium est bonus grammatice: et loquitur congruenter ad homines absque aliqua incongruitate. congruum enim id est quod conueniens sicut ait papianus. et ista talis grammatice congrua docet spiritus sanctus. Sed multi sunt hodie qui addiscunt grammatice diaboli incongrue loquendo et viuendo: faciundo ea que non conueniunt: nec congruunt statui suo. dic de pessione religiozor clericoz et finaliter oim christianoz: quod opa et pccata que committunt: non congruunt statui et pessione eoz: et ideo faciunt barbarismum et alias figuras vitia perpetrando: et (quod dolendum est) hodie multi plus timeant facere barbarismum in sermone: quam vire deordinatione in vire qualitate prout ait Augustinus in. s. confessio. loquens de hominibus perueris: qui magis timeant facere barbarismum quam libidines luxurias et cetera vitia exerce-re. et ibidem ait Augustinus de se loquens. Magis timebam facere barbarismum quam non facerem inuidere. Ista ergo grammatice sicut incongrua non docet spiritus sanctus: sed docuit christi discipulis.

congrue

fu. 56. 7.

In die pentecostes.

scipulos grammaticā cōgruā: qm̄ per gratiā sancti spūs oīa opera sua cōgruā conueniētia fecerūt iuxta statum et professio nē quā p̄fessi sunt. et ideo statim post receptionē spūs sancti locuti sunt grammaticā liter. s. oībus linguis valde cōgrue: qz bene didicerant grammaticā spiritus sancti: et ideo possumus dicere sanctis aplis hodie sic loquētibz. Nō enim vos estis qui loquimini: sed spūs patris vestri q̄ loquit in vobis. **Mat. x.** Et hec de prima sciētia.

¶ Dixi scdo q̄ spiritus sanctus docuit hodie aplos et xpi discipulos logicā ad veritatē demonstrandā. Logica em̄ siue dialectica est ars discernēdi verum a falso: vt dicit **Bu go** in didascalion vbi. 8. Hec enim ars format argumēta et syllogismos ad elucidandam veritatē: et ad impugnandā falsitatē. Et qz est veritas cogitationis voluntatis enūciationis et actionis: vt ait **Anselmus** de veritate: id ille qui istas veritates a cōtrarijs falsitatibz discernit: et adheret veritati: et expugnat falsitatē: tam in se q̄ in alijs bonus dialecticus est. et signū est qz est discipulus spūs sancti: et audinit lectio nem eius. **Ecll. xxvii.** Ante oīa verbū verax precedat te. et dr̄ de eo illud **Malach. ij.** Rex veritatis fuit in ore ei⁹. **Diabol⁹** hō qui est magister falsitatis: docet aliā logicā sophisticā: que conat falsitatē verificāre per apparentiā. **Ista** logicā addiscūt a diabolo hypocrite: qui falsitatem occultat hypocritali apparentiā. Isti tales hypocrite sophiste sunt. falsitas em̄ est quā putat esse qd̄ nō est: sicut ait **Aug. vij.** confessio. falsum est significatio rei non ita se habentis: vt idē **Aug.** dicit. s. de doctrina xpiana. c. vij. Hypocrita enim est sathanis epus sophista habēs deficientiā et ostētās apparentiā. Hypocrita em̄ est subtilis in genij: et ideo duo intendit. s. occultare qd̄ est. s. vitia que sunt in eo: et ostēdere quod nō est. s. sanctitatē que in eo nō est. et ideo deo odibilis est sicut ait **Hieg. xvj.** moral. et ideo scribitur **Ecll. xxvii.** Qui sophiste loquit: odibilis est. Habet em̄ fallaciās in dictione et extra dictionē. in dictione: hoc est in corde. et extra dictionem hoc est in sermone extra. **Ista** logicā discit mū dus hodie totus a diabolo: qz in mūdo regnat hypocritis: et veritas conculcatur: et falsitas defenditur: prout prophetauerat ap̄ls. **A** veritate quidem auditū auertent

ad fabulas autem conuertentur. ij. ad **Zi** motb. iij. Sancti ergo apostoli hodie recipientes spiritus sanctum didicerunt logicam non sophisticā: sed veram logicā: que veritatē docet: et falsitatē impugnat. nam statim incepterūt predicare fidei veritatē: et expugnare errorum falsitatē. et ideo impletum est quod xps etia promiserat. **Spiritus** veritatis docebit vos omnem veritatem. **Job. xvj.** Et hec de secūda sciētia.

¶ Dixi tertio qz spiritus sanctus docuit apostolos et christi discipulos rhetoricam ad orationem omnādum. **Rhetorica** enim est sciētia ad aperte dicendū de causa p̄posita ad persuasionem: vt ait **Alpharabius**: oratoris em̄ est loqui apte distincte ornatē: vt ait **Zullius**. s. de officijs. c. f. Ille em̄ est bonus rhetor: qui virtuosis exēplis et bonis operibus alloquit hoīes: et eis per suadet de veritate credēda. et ideo sancti propter bona exēpla dicūtur libri: sicut dicit **Hieg. xliij.** moral. post principium. **Liua** enim lectio est vita sancto. et **Apoc. xx.** Libri aperti sunt. hoc est bona vita et exēpla sanctorū. **¶** Vel bonus rhetor siue orator est qui in oratione alloquitur deus efficaciter: et flecit ipm̄ iudicē ad miam. vnde sicut dicit **Ethnicus**. Flecitur irat⁹: vocis rogante deus. ideo p̄pheta orans in ps̄. ad modū oratoris aliquādo captat be nivolētiam iudicis: aliquādo explicat ne quiciam aduersitatis: aliq̄ deficientiam susp̄sus orantis: vt flecat iudicē ad misericordīā: prout ait **Hugo** de studio orandi. Hec est vera rhetorica quā docet spiritus sanctus. Sed diabolus hodie in mūdo legit aliā rhetoricam corruptiuam cuius discipuli sunt oēs illi qui sunt vanilo qui: semper loquētes de vanitatibus mūdi: de luxurijs: de turpitudinibus: de malis que fecerūt se iactantes. cōtra illos loquitur ap̄ls dicens. **Corrumpunt** bonos mores colloquia praua. **s. Eoz. xv.** Et non solum ista: sed etiā vane per deū et sanctos: per fidem et veritatem iurantem: deū beatam virginem et alios sanctos blasphemātes. **Isti** corrumpunt rhetoricam spūs sancti: id peccant contra spiritus sanctū. nam blasphemia put dicit sanctus **Tho. in. ij.** n. q. riiij. art. f. s. in sniam **Athanasij** **Dilani** **Ambrosij** **Hieronimi** et **Chyostomi** est pctm̄ in spiritus sanctū. **Caueant** igitur tales blasphemantes: qm̄ peccata in spm̄

B

F

sanctū sunt irremissibilia. Mat. xij. Qui dixerit peccatū in spiritu sancto: nō remittet ei neq; in hoc seculo: neq; in futuro. Aug. dicit in lib. de sermone dñi in monte q; tanta est labes huius pcti: q; humilitatem deprecādi subuenire (alā inuenire) non potest. Hanc autem rhetoricam nō docuit spiritu sancto apostolos & xpi discipulos: sed veram rhetoricam. docuit em̄ eos loqui ornate/honeste/humiliter/et deuote. tam in orationibus q; in predicationibus scriptis et locutionibus. sicut patet in legēdi et operibus eoz. ppter qd possumus dicere q; spūs eius. i. dei/ q; est spūscātūs ornauit celos. i. aplos/ et obstricāte manu ei; educt; est coluber tortuosus. Job. xxvj. Et h; de tertia scia vel arte. ¶ Dicit quarto q; spūscātūs docuit hodie apostolos & xpi discipulos arithmetica ad perfecte numerandū. Arithmetica em̄ est scientia de numeris et eoz differētis. Ille ergo est bonus arithmeticus et studet arithmetica spiritu sancti: qui studet ad diuina talenta numeranda accepta: et ad lucra accepta repositanda: et ad diuina beneficia consideranda: et ad debita obsequia reddenda: qui recogitat et numerat annoz suoz curricula in amaritudine aīe sue. Eccli. xij. Datum et acceptum omne describe. Item qui pensat aduersarioz hostilia agmina: et sua modica merita ad obseruandū et virum suarum infirma. Luc. xiiij. Quis rex iturus cōmittere bellum aduersus regē: nō sedens prius cogitat si possit cum decem milibus occurrere ei: qui cū viginti milibus venit ad se. Hec ergo numerā et eris bonus arithmeticus et discipulus spiritu sancti. Sed hodie diabolus in mundo legit aliam arithmetica. de numeris rerū temporalium: de turpibus lucris: de usuris: de dolis: de falsis mercatibus: de emptionibus et venditionibus illicitis. Isti tales enumerant tēpus dies & annos. numerant pecuniam & lucrum pecunie. Sed vere decipiūtur in numerando: quia volūt numerare dies & annos vite sue & nesciunt: quia credūt viuere multum: & viuunt parū. ideo dicit dauid ps. xxxij. Et numerū dierum quos quis est: vt sciam quid desit mihi. q. d. nescio. Non sic cōputauerunt christi discipuli: qui vitam presentē quasi instans cōputauerunt & vitam futuram infinitā cognouerūt. di-

centes cum ppheta. Melior est dies vna in arrijs tuis super milia. scribitur in ps. lxxvij. Fr̄e edocti a spiritu sancto cōputauerūt in terra & in celo. In terra tria que ostenderunt dei filiū verū hominē contra errorē manicheoz. Tres sunt qui testimonium dant in terra. spiritus/aqua/ & sanguis: scz in passione. s. Job. v. Item in celo cōputant diuinas personas: quarū distinctiones clare vident in gloria dicētes. Tres sunt qui testimonium dant in celo. pater/verbū/ & spiritu sanctus. & hi tres vnū sunt. vbi. s. Et h; de q̄ta scientia siue arte. ¶ Dicit quinto q; spūscātūs docuit hodie aplos & xpi discipulos musica ad suas uiter cantandū. Musica em̄ est perita modulationis sono cātūq; consistēs. put ait Alpharabius vbi. s. Ille enim est bonus musicus: q; iubilationis canticis deo laudat: prout dicit apostolus Ephe. v. Quētes uobis in metris in psalmis hymnis & canticis spiritualibus. & hoc idē Seneca in quadam epistola dicit. Ad musicam transeo. doces me quomodo inter se canat et graues voces consonent. & sequitur. Fac mihi quomodo animus meus secum consonet: nec consilia mea discrepent. et qui sic cantat sunt discipuli spiritu sancti Diabolus legit mundanas aliam lectionē de musica: que per oppositum consistit in omni discordantia et disconuenientia. Ubique enim ciues ciuitatis in republica non concordant: sed discordant: isti cantant cantum diaboli. Etiam illi qui nō regramtiantur de beneficijs acceptis: nō cantant concorditer. Moyses enim post liberationem captiuitatis de egypto/ fecit canticum de gratiarū actionibus dicēs populo iudeoz. Cantemus dño: gloriose em̄ glouificatus est vel honouificatus est: equum et ascēsozem deiecit in mare. Ero. xv. Fr̄e dauid. Cātate dño canticū nouū: quia mirabilia fecit. ps. cxvij. Item beata uirgo que fuit spiritu sancto repleta. Luc. ce. s. edocta dixit. Magnificat anima mea dominū: & exultauit spiritus meus in deo salutari meo. q; fecit mihi magna &c. Et hoc de quinta scientia siue arte.

¶ Dicit sexto q; spiritu sancto docuit christi discipulos geometriam ad certissime mensurandū. Geometria est disciplina vel scientia ad mensurandū magnitudinem et eius differentias s̄m geometrae:

tres sunt q̄
mon. dicit in
in terra. fo.

2

11

11

Ille enim est bonus geometra: qui nouit
 superius mensuram: et seipsum mensurare.
 prout ait Seneca in quadam epistola: si
 rotunda metreta etc. et sequitur. Si artifex
 es metire animam. discere quod sis magnus. di-
 scere quod pusillus sis. quod recta sit linea. Quid
 scire prodest si vitam rectam ignores. In-
 sapiens enim est qui ignorat sui quantitates.
 sicut dicitur in prologo Almagesti. et id dicit
 apostolus. ij. Corinth. x. Ipsi in nobis nosmet
 ipsos metientes. et Job. xxxviii. Quis po-
 suit mensuras eius si nosti. Debet enim ani-
 ma mensurare quod alta sit in dei dilectione
 feruida. quod lata in primi dilectione beni-
 uola. quod longa in celestium appetitum deuota.
 quod profunda in humilitate perfecta. Ep. iij.
 Et possitis comprehendere quod sit longitudo
 latitudo sublimitas et profundum etc. Illi
 enim anime est secundum charitatem mensura. quod
 enim magna charitatem habet: magna est. et
 que parua: parua est. et que nullam: nihil
 est. s. loz. xiii. Si charitatem non habuerit
 nihil sum. qui sic mensurati sunt discipuli
 spiritus sancti. Diabolus autem legit aliam lectio-
 nem de falsa geometria. docet enim mensu-
 rare homines iudicium altitudinem generis
 latitudinem potentie: honorum longitudi-
 nem: et diuitiarum profunditatem. et isti semper
 mensurant per lineas obliquas: et ideo non
 bene mensurant. non sic mensurauerunt apo-
 stoli et christi discipuli. sed audita lectione spi-
 ritus sancti de geometria: mensurauerunt
 seipsum secundum charitatem meriti: et deus mensu-
 rauerit eos secundum quantitatem premij infiniti.
 Ipse creauit illam in spiritu sancto. et vidit
 et dinumerauit et mensus est. Eccli. i. Et
 de sexta scientia siue arte.

astronomus: qui in consideratione predicto-
 rum versatur. sicut dicit Augustinus. viii. de trini-
 tate in principio. Laudabilior est animus cui
 nota est infirmitas sua: quod quia non respe-
 cta vias siderum scrutatur. etiam cognoscitur
 sua eas: aut qui iam cogitans tenet. et de
 hoc Seneca. Venio nunc ad illam quod cele-
 stium noticia gloriae. frigida sese saturni
 stella receperit etc. et sequitur. Quid prodest
 scire equum regere: et cursum eius freno tem-
 perare: et affectibus effrenatissimis abstrahere?
 Quid prodest multos vincere lucta vel
 cursu: et ab iracundia vinci? Istam astro-
 nomiam legit diabolus vir homines se re-
 gant via astrorum: quod inclinatur ad vitia. que
 dam ad luxuriam: quedam ad auariciam:
 quedam ad furtum. quod non debet homines
 facere: quod licet inclinent carnem: non tamen
 possunt cogere animam: quod anima non est lubet
 cta in fluentia siderum. et etiam quod licet inclinet
 non tamen necessitant. et sic homo potest per intel-
 lectum cooperescere inclinationem carnis et
 in futuro siderum. sicut dicit Proclemeus.
 vir sapiens dominabitur astris. Et hanc
 scientiam astronomie docuit hodie spiritus
 sanctus apostolos et christi discipulos. scilicet domi-
 nari vitijs et ea reprimere: non solum in se:
 sed et in alijs predicando. et ideo potest dicere
 quilibet apostolus et christi discipulus: qui hodie
 spiritus sancti recepit: illud quod dicit Salomō
 sapientie. vii. Ipse enim. scilicet spiritus sanctus dedit
 mihi horum quod sunt scientia vera: ut sciam
 dispositionem orbis terrarum: et virtutes ele-
 mentorum: et initium et consummationem et
 medietatem temporum: vicissitudinem permu-
 tationes: et consummationes temporum: et
 motum mutationes: diuisiones reorum:
 anni cursus: et stellarum dispositiones etc.
 Et hec de septima scientia siue arte.
 Dixi octauo quod spiritus sanctus hodie docuit
 apostolos et christi discipulos philosophiam ad
 naturalia cognoscendum. Philosophia tra-
 ctat de tribus principijs nature: que sunt
 materia/ forma/ et priuatio. in primo phy-
 sicorum. secundum quod natura ordinatur: et sunt genera-
 tiones et corruptiones. Et sicut in corruptione
 naturali materia priuat sua forma: sic in
 corruptione spirituali: quod fit per peccatum: materia
 hoc est anima priuat sua forma. hoc est gratia
 diuina. Et de hac philosophia semper legit diabolus.
 scilicet de priuatione quod fit per peccatum:
 nunquam legit de vniione materie seu forma
 que fit in generatione spirituali. Spiritus autem

nota

mensura anime

vir sapiens
dominabitur

II

et de celis. sicut
Hug. luna voluit

phiā tractat de 3 principijs

sanctus legit et docet de generatione spiritus
 tualis: que per gratia fit. cum enim anima reci-
 pit gratia dei: tunc regeneratur spiritualiter. et
 ideo dixit christus nicodemus. Nisi quis renas-
 tus fuerit et aqua et spiritu sancto: non poterit in-
 troire in regnum dei. Job. iii. Et ideo sancta
 mater ecclesia in persona apostolorum: qui hodie
 receperunt spiritum sanctum: et per gratia
 eius fuerunt regenerati spiritualiter: ne coram
 patre per peccatum: orat per os dauid. ps. l.
 dicens. Spiritum sanctum tuum ne auferas a
 me. Et hodie de octava scientia scilicet philosophia.

P Dixi nono quod spiritus sanctus hodie docuit
 apostolos et christi discipulos ius ad mundum
 bene regulandum. Mundus enim totus regu-
 latur et regitur legibus civilibus et canoni-
 cis: que vitia tollunt: et virtutes inserunt.
 Ille ergo est bonus iustus: qui sibi ipsi leges
 recte vivendi imponit per legem nature in
 creatione inditam. de qua apostolus Rom. ij.
 Cum enim gentes que legem non habent: naturali-
 ter ea que legis sunt faciunt: eiusmodi legem
 non habentes ipsi sibi sunt lex. et qui sunt
 istud ius et sunt ista legem vivunt: sunt disci-
 puli spiritus sancti. Sed diabolus hodie les-
 git mundaniam aliam lectionem de iure puer-
 so dicens: quod bonum est opprimere pauperem:
 viduam et pupillam expoliare in iudicio: et
 causam eius non defendere. Dicunt discipuli
 diabolus: Venite opprimamus pauperem
 iustum: et non parcamus vidue nec veterano.
 nec reuerentiam canos multi temporis.

Sit consuetudo nostra lex iniusticie. I. peruer-
 se. Ergo apostoli et discipuli qui spiritum sanctum re-
 cipiant ab eo addiscunt iustum: siue ius:
 vel leges rectas: secundum quas vivunt eas docen-
 do. Leges enim bone a spiritu sancto procedunt:
 et ordinantur: quia donum dei sunt. Nam
 secundum papianum et damascenum lex est inveni-
 tio hominis: et hoc quantum ad iura positiva:
 donum dei: quantum ad legem naturalem et di-
 uinam: dogma sapientium: quantum ad decla-
 rationem legum: correptio voluntariorum: ex-
 cessuum: quantum ad penam legibus inflicta:
 civitatis compositio: quantum ad ordinem: et
 totius criminis fuga. quia metum inducit pro-
 pter penam. Apostoli ergo a spiritu sancto edocti:
 didicerunt in iure qualiter se ipsos regere
 deberent et alios. propter quod quilibet eorum
 poterit dicere. Innocentius. I. hodie oratio: et ve-
 nit in me spiritus sapientie. et proposuit illa re-
 gnis et sedibus. hoc est regibus principibus pre-
 latis: qualiter iuste secundum legem divinam et

alia iura regant populum eis commissum.
 Sap. vii. Et hodie de nona scientia siue arte.

Dixi decimo quod spiritus sanctus hodie docuit
 apostolos et christi discipulos medicinam ad animas
 sanandam. Medicina tractat de duobus opor-
 tuit. I. de sanitate et infirmitate: que sunt
 opposita. Sanitas secundum quod dicit Galienus pos-
 sit in debita armonia et concordia humo-
 rum. ita quod quando in corpore naturali humores
 scilicet sanguis cholera phlegma et melancholia
 sunt in debita armonia et concordia: tunc
 est sanitas in corpore. et pro oppositum quando est
 discordantia: est infirmitas. et sicut infirmitas
 inducit mortem: ita sanitas vitam. Sic
 spiritualis ille est bonus medicus et est discipulus
 spiritus sancti: qui facit concordare duo divina que
 habet in se. scilicet corpus et animam: et facit quod caro
 subiaciat spiritui: et tunc conservat sanitatem in
 se et vivit spiritualiter. Si autem inter corpus et
 animam est discordantia: ita quod caro rebellet
 spiritui: tunc homo infirmus spiritualiter et moritur
 illa disperantia. Hanc sententiam percludit apostolus
 Rom. viij. Si secundum carnem vixeritis: morietur
 vobis. sed si spiritu facta carnis mortificaveritis:
 vivetis. Propter hoc quia apostoli sibi in de-
 bita sanitate spirituali vixerunt: et alios vine-
 re docuerunt: non spiritus sancti discipuli fuerunt
 propter quod poterit dicere quilibet eorum. Omnia
 enim artifex docuit me sapientiam. est enim in il-
 la spiritus intelligentie scientis et cetera. Sap. vii. Et
 hoc de decima scientia siue arte.

Dixi undecimo quod spiritus sanctus hodie docuit
 apostolos et christi discipulos theologiam ad fi-
 dem catholicam predicandam. Theologia enim dicitur
 a theos quod est deus: et logos quod est sermo quasi
 de deo sermo. qui ergo loquitur de deo: predi-
 cat et docet divini: bonum theologum est. hoc
 bene fecerunt apostoli cum predicaverunt christi evan-
 gelium omnes instructos: tamen paralo non sano
 non sapit et cetera. Et sic patet quomodo spiritus
 creat spiritualiter hominem per septem dona:
 et destruit septem vitia. propter quod
 possumus concludere. Tibi servat omnis
 creatura: quia dixisti et facta sunt. missi
 spiritum tuum et creata sunt. Judith. xvj. et cetera

Feria. ij. pentecostes. Sermo. s. c.

Cecidit spiritus

sanctus super omnes qui
 audiebant verbum. Actuum
 x. cap. originaliter: recitati
 ut in epistola presentis

de legibus. 149
 mundus regitur legibus civilibus et canonicis
 que vitia tollunt et virtutes inserunt.

videtur per introductionem fore

solentatis Verbum scribitur nunc assumptum. Pro litterali thematis declaratione est notandum quod postquam apostoli receperunt spiritum sanctum: beatus Petrus aperiens os suum in cepit predicare verbum dei tam in deis quam gentilibus. Et loquente petro verba predicationis cecidit spiritus sanctus super omnes qui audiebant verbum. scilicet predicationis. Pro cuius breui declaratione thematis introductiva est notandum quod homo vivit duplici vita. scilicet naturali quantum ad corpus: et spirituali quantum ad animam. quomodo secundum Augustinum sicut anima est vita corporalis: ita gratia est vita anime. Quilibet autem vita conservatur per nutritionem. Vita corporalis per nutritionem corporalem: et vita spiritualis per nutritionem corporalem: et vita spiritualis per nutritionem corporalem. Ad conservandum enim vitam corporalem: oportet quod sit ibi nutritio corporalis: ad quam nutritionem requiritur cibum et potus: qui recepti in stomacho digeruntur per calorem naturalem: et facta digestionem: separatur purum ab impuro: et deinde illud quod purum est vadit ad epas: et de epate per venas ad membra diffunditur. et sic membra nutriuntur et conservantur: et per sequens hominis vita conservatur corporalis. deficiente autem cibo calor naturalis agit in humidum radicale: et consumit illud: et sic perditur vita: et homo moritur. vel etiam ex defectu caloris naturalis: cibum non digeritur: et sic corpus corrumpitur: et sinitur vita et perditur: et per sequens homo moritur. Sic anima pro preservatione vite sue spirituali indiget nutritione et cibo spirituali. Cibum spiritualis anime quo nutritur et vivit: est panis spiritualis. hoc est verbum dei sicut Christus dixit diabolo tetanti ut de lapidibus panes faceret. Non in solo pane vivit homo: sed in omni verbo quod procedit de ore dei. Matthaeus. iii. cap. Intellectus est quasi stomachus anime in quo primo verbum dei recipitur. ibi separatur verum a falso: vel bonum a malo: tanquam purum ab impuro. Job. iii. Nolite omnino spiritui credere sed probate spiritus si ex deo sint. Hierem. xv. Si separaveris preciosum a vili: quasi os meum eris. Affectus siue voluntas est quasi epas. nam sicut epas recipit a stomacho: sic affectus vel voluntas ab intellectu ut bonum cognitum diligatur. Et ne anime sunt quasi alia membra que commode nutriuntur si digestio epatis fuerit bona. Nec autem digestio cibi spiritualis verbi divini non potest

fieri sine calore ignis spiritualis scilicet sancti spiritus. ipse enim est ignis: de quo Christus dixit. Ignem veni mittere in terram: et quid volo nisi ut accedat. Luc. xij. Quia ergo populus tam iudeorum quam gentium: qui congregatus erat ad audiendum verbum dei: in predicatione apostoli petri recipiebat cibum spirituale verbi dei: ad hoc ut digestio et nutritio spiritualis fieret in animabus eorum: cecidit spiritus sanctus super omnes qui audiebant verbum: ut tandem calore gratie spiritualis nutrirentur: et sic vita spiritualis in eorum animabus conservaretur propter hoc ergo cecidit spiritus sanctus super omnes qui audiebant verbum. quod fuit thema. In quibus verbis duo notantur: iuxta thematis pres duas: scilicet quas duas contemplationes intendo pertractare.

In prima ostenditur quomodo gratia divinitus adveniens est anime vivificativa: quod notatur ibi. cecidit spiritus sanctus.

In secunda concluditur quomodo predicatio evangelica est iustificationis dispositiva: quod notatur ibi. super omnes qui audiebant etc.

Prima pars.

Dico primo quod in prima contemplatione ostenditur quomodo gratia divinitus adveniens est anime vivificativa. quod notatur ibi. cecidit spiritus sanctus. hoc est subito venit: quod illud quod cadit sicut lapis: subito descendit. anima enim per peccatum moritur. Ezechiel. xvij. Anima que peccaverit: ipsa morietur. et peccatum cum consummatum fuerit generat mortem. Jacobi. i. cum vero anima ad deum convertitur: et disponit se ad resurgendum a peccato per liberum arbitrium: statim subito cadit spiritus sanctus. et veniens in animam ipsam vivificat. Si enim anima penitens post peccatum diu gratie beneficium expectaret: prope tedio simul et desperatione tabescere posset: nec unquam reconciliari se crederet per gratiam: que deum offenderat per culpam. quoniam spes que differtur astringit animam. Proverb. xij. Propter hoc pater misericordiarum subito miseram animam visitat: et vacuum omni bono subito replet gratie beneficio. et ideo dicitur cedere spiritus sanctus. hoc est subito venire ad vivificandum animam. sicut subito cum magno sono venit tali die sicut heri super apostolos. Actuum. ij. Factus est repente

dup. vitalis

questione naturalis

fo. 77. B

re de celo sonis tanq̄ aduentis spiri-
tus uehementis: ⁊ repleuit totam domū
ubi erant apli sedentes. Cadit ergo spiri-
tuffantus. hoc est subito venit in anima:
⁊ facit quattuor spiritualiter in anima: q̄
facit spiritus human⁹ corporaliter. Spi-
ritus nāq̄ human⁹ carni vnit⁹ dat sibi
Primo dat sibi colorem.
Secūdo dat sibi calorem.

Tertio dat sibi vigorem:

Quarto dat sibi valorem.

Sic spiritussanctus cū anima est disposi-
ta subito venit ad eā per gratiā: et dat sibi
predicta quattuor spiritualiter.

Primo dat sibi colorem ipsam reformādo.
Secundo dat sibi calorem ipsam conser-
uando.

Tertio dat sibi vigorem ipsam roborādo.
Quarto dat sibi valorem ipsam appre-
ciando.

D Dico primo q̄ spiritussanctus ueniens
in anima per gratiā: dat sibi colorem ipsam
reformando. nam in corpore humano spi-
ritus humanus est cōseruatiuus decoris
pulchritudinis et coloris. Videm⁹ enim
q̄ corpus humanum sine anima est palli-
dū nigrum et deforme sine colore gratio-
so. sic anima sine spiritussancto nō habet
decorē constantē: nec colorem gratiose nec
honeste conuersationis: sed anima p̄ ad-
uentū spiritussancti reformatur. et reno-
uatur in pulchritudine conscientie et cō-
uersationis honeste. et ideo dicit̄ in ps̄.
cīj. Auferes spiritū eorum et deficient: ⁊
erit puluerem suū reuertetur: sed emitte
spiritum tuum ⁊ creabūtur: ⁊ renouabis
faciē terre. Nota q̄ dicit̄ auferes spiritū
eorum: et deficient. Quando aliquis ma-
gnus dñs committit alicui seruo guber-
nationē et dispensationē alicui⁹ magne
hereditatis: et uidet q̄ seruus destruit il-
lam: aufert ab eo dispensationē vel pro-
curationē: ⁊ tunc qui prius propter mini-
strationē erat diues: efficit postea paup̄.
Sic dicit̄ yllicus iniquitatis: qui dissi-
pauerat substantiam dñi sui. Quid faciam
quia dñs meus aufert a me yllicationē.
Luce. xvj. ⁊c. Sic deus commisit homini
animā regendam per gratiā spiritussan-
cti: et q̄dū homo habet spiritussanctū:
est de domo dñi: et habet gratiam dei et
virtutes quibus potest lucrari regnū ce-

lorum ⁊ ditari: sed per peccatum aufert ei
dñs spiritussanctum: et ideo venit ad pau-
peratē: q̄ amittit bona gratie ⁊ virtu-
tum. Sic legit̄ de saul. s. Reg. xvj. Spiri-
tus dñi recessit a saul. et exagitat eum
spiritus nequā. ideo orat psalmista. ps̄. l.
Ne proiciās me a facie tua: et spiritum
sanctū tuum ne auferas a me. et sequit̄.
ps̄. cīj. Sed emitte spiritū tuum et creas-
būtur: et renouabis faciē terre. Pro quo
nota q̄ quādoq̄ accidit q̄ vna dom⁹ vel
vna pulchra imago deturpatur: et defor-
matur: et cōtingit q̄ ille pictor: vel magis-
ter qui eā fecerat: reformat et renouat eā
tunc que nihil reputabatur sit gratiosa.

Ita ad propositū: anima creata per deū
ad imaginē eius q̄dū est in grā: est pul-
chra et formosa et pulchris colorib⁹. saly
virtutibus adornata: sed cum peccat des-
turpatur: et perdit omnē decorē: vt dicit̄
Egressus est a filia sion omnis decor: eius
Threnoz. s. Sed spiritussanctus qui est
optim⁹ magister: aduentēs in aīam: ipas
vniūficat: et reformat: ⁊ pingit coloribus
spiritualibus. nam facit eā candidā per
castitatem. rubicūdā per charitatē: quia
dilectus meus cādūsus: ⁊ rubicūdus est.
Lanticoz. v. Facit eam liuidam celestium
contemplando: q̄ nostra cōuersatio in ce-
lis est. Philip. ij. et facit eam viridem: vi-
tam eternā expectando. Sperans in do-
mino nō infirmabor. scribit̄. in ps̄. Et sic
ptz quomodo sicut sp̄s human⁹ dat cor-
pori decorē ⁊ colorem. Sic sp̄s sanctus
dat aīe decorē et colorem ipsam refor-
mando et recreādo. Iudith. xvj. Misisti
sp̄m tuum et creata sunt.

E Dixi secūdo q̄ sicut spiritus human⁹ dat
corpori colorem: sic sp̄s sanctus dat aīe
me colorem ipsam conseruādo. Pro quo
notandū q̄ in corpore humano spiritus
human⁹ est nutritiuis coloris. vñ q̄dū
est ibi anima: tamdiū est calor. cum autē
aīa recedit a corpore: statim frigescit cor-
pus. Ita sp̄s sanctus dat tūc aīe colorem
dilectionis et charitatis. et cum recedit
ab ea frigescit. et ideo dicit̄ apostol⁹ Ro-
v. Charitas dei diffusa est in cordibus no-
stris per spiritussanctum. In charitate de-
notat calor sp̄nalis anime. Pro quo no-
tādū q̄ amor dei ⁊ amor mūdī sunt duo
amores dīstrari: sicut ignis et aqua: et q̄

g ps̄ 119 Reliq̄ ad aīas. vt aīa ad vñ
fo. 58. 190

amor dei ⁊ amor mūdī
sunt duo dīstrari

nec manus ad male operandū: nec cor ad male appetendū. et ideo scribit ad Ephem. in. Det vobis sicut diuitias glorie sue virtutem corroborari per spiritū eius in itinere homine. Patet hoc in beato petro: qui ante passionē quādo habuit gratiam spiritus sancti: fuit fortis: et dixit xpo. Domine etiam si oportuerit me mori tecū non te negabo. Matth. xxv. et Mar. xiii. Sed in passione quā perdidit fidē: et spūs sanctus recessit ab eo: fuit ita debilis quod ad vocem vnicuique spiritus sanctus negavit. Sed postquam spiritus sanctus tali die sicut heri recepit: fuit factus ita fortis quod statim incepit predicare: et spiritus corā gentibus regibus: et principibus portare tanquam fortis et vigorosus. Et sic patet quod sicut spiritus humanus viuificat corpus: et dat sibi virtutem et robur: sic spiritus sanctus viuificat animam per gratiam: et dat sibi virtutem et fortitudinem resistendi. Iō dicit apostolus Rom. viij. Spūs viuus propter iustificacionem. Quia si spiritus eius quod suscitauit Iesum a mortuis: habitat in vobis: qui suscitauit Iesum spiritum a mortuis viuificabit et mortalia corpora vestra propter inhabitantē spiritum eius in vobis. Et hoc de tertio ministro principali.

Cuius quarto quod sicut spiritus humanus dat corpori valorem: sic spiritus sanctus dat animam qua habitat per gratiam valorem. corpori enim humano spiritus humanus est valorem collatum. videmus enim quod corpus sine anima est nullius valoris. quod sic patet: nam res que est magni precij et valoris: multum diligit et studet diuise in arca in palatio magis secreto custodit. sed res que nihil valet: et modicum appreciat: non custodit: sed aliquando in sterquilinum pronat. Sic est de homine: qui quod viuus multum appreciat: et bene custoditur signanter si sit rex vel magnus dominus: vel magna anima. sed quod mortuus corpus nihil appreciatur: imo quantumcumque diligeretur in vita: statim eicitur de domo et portatur ad sepulchrum. Sic est de anima quod quod viuus vitam gratie: et spiritus sanctus habitat in ea: est magni precij: magni valoris: et magne dignitatis. Sed statim sicut peccat et moritur per peccatum: et spiritus sanctus recedit ab ea: nullius valoris est: nec se potest mouere imo est quasi nihil: quod a vero esse. sed deo se auertit: et ad nihil se conuertit. et ideo dicit Boetius: quod mali homines nihil sunt. et ideo dicit psalm. n. Ad nihilum deductus

est in conspectu eius malignus. Sed spiritus sanctus adueniens: erigit animam a peccato: et dat sibi esse spirituale: et dat sibi magnam valorem et precium. Tanti precij et valoris est anima quam spiritus sanctus venit ad eam per gratiam: quod tota curia celestis angelorum letatur de ea tanquam de locali precioso inuento. Haudum est angelis dei super vno peccatore penitentia agente. Luc. xv. imo et ipsa diuina sapientia dicit Luc. xv. Congaudere mecum: et congratulamini mihi: quia iuueni drachinam quam perdidit. Et sic patet quod spiritus sanctus adueniens anime: facit eam esse magni precij et valoris. et ideo potest dicere quilibet in cuius anima est spiritus sanctus per gratiam: illud Ezech. iij. Spiritus domini quoque leuauit me: et assumpsit me: et abijit in indignatione spiritus mei. Dicit ergo spiritus sanctus: quod leuauit me. vbi nota quod arbor quoniam est sicca et sine humore: non potest se leuare nec erigere sursum: sed quoniam reddidit sibi humorem: statim crescit et tendit sursum. Sic anima que est in peccato: est quasi arbor sicca: et quoniam nullius valoris est sine humore gratie: et per consequens sine fructu bonorum operum: et ideo non est apta nisi incendio infernali: sed adueniente ad eam spiritu sancto reddidit sibi humorem gratie: et fit quasi arbor eleuata: et habet fructus sancti. flores bona proposita. fructus bona opera. odor bona fama. et ideo potest dicere talis anima illud quod scribitur Ezechiel. iij. Ingressus est in me spiritus: et statuit me super pedes meos. quod diabolus prostrauerat. Nec mirum si spiritus sanctus eleuat animam: et facit eam preciosam: quod sicut Augustinus. quod est pondus corporis: hoc est amor spiritibus. Pondus inclinat ad inferius ad suum locum vbi sit. Peccatum facit animam ponderosam et propterea seu penam ad malum: et difficilem ad bonum. Nec mirum quod portat supra se diabolus: quod figurat Luc. xij. vbi dicit. Ecce mulier que habebat spiritum infirmitatis gannis decem et octo: et erat inclinata: nec omnino poterat sursum respicere. Mulier ista carnalis et fragilis est amor carnis mundi: qui semper se inclinat ad inferius. et dicitur infirma quantum ad affectum. inclinata quantum ad effectum. Sic similiter inclinat amor in spiritibus ad suum locum vbi sit. Cum ergo spiritus sanctus sit amor: eleuat animam a peccato: et inclinat sursum: et dat eis magnum valorem. et ideo potest dicere anima habes gratiam spiritus sancti

compar

flos. flores
frug. odor

37

flos

B
compa

Feria. II. pentecostes.

illud qd scribitur Ezech. xj. Eleuauit me spiritus et introduit me ad portam domus dñi. Et sic pty q illos effectus quos facit spūs humanus in corporibus corporaliter: similes facit spiritus sanctus spūaliter aduentens subito. hoc est cadens in animas per gratiam. et ideo pot dicere quelibet anima in qua cecidit spiritus sanctus per gratiam. Spūs tuus bonus deducet me in terram rectam. scribit ps. cxlij. Et hoc de pma contemplatione in qua dicitur.

Secunda pars.

¶ Dixi secūdo in secun

da contemplatione q ostēderet quomodo predicatio euangelica est iustificationis dispositiua: qd notatur cum dicitur ibi. super oēs qui audiebant uerbum. in scda parte thematis. Pro quo notandū q nemo iustificatur per uerbum dei: quia deus est qui iustificat. Rom. viij. sed bñ dispositur per uerbum dei. Cuius ratio est: quia ad hoc q homo iustificetur: oportet q habeat fides et assentiat his que sunt fidei. Et ad assentiendū his que fidei sunt concurrunt duplex causa. Una quidē exterius inducens: sicut miraculū uisum: uel p̄suaasio hoīs inducens per predicationē ad fidē: quorum neutrum est sufficiens causa. uidentū em̄ unum et idem miraculū. audientū eandē predicationē: quidam credunt: et quidam non credunt. et ideo op̄ ponere aliam causam interiorē: q mouet hoīem interi⁹ ad assentiendū his q sunt fidei. Hanc causam pelagiani ponebant solū liberū arbitriū hoīs. et propter hoc dicebant q initiū fidei est ex nobis. inquit autē scy ex nobis est q parati sum⁹ ad assentiendū his que sunt fidei: sed cōsummatio fidei est a deo per quē nobis pponitur ea que credere debem⁹. Nec etiā fuit opinio August. sed tam postea retractauit sic habet di. xij. s. opinari. Sed h̄ est falsum: q cum homo assentiēdo his q sunt fidei: eleuet supra naturā suā: op̄ q hoc insit ei ex supernaturali principio interi⁹ mouente qd est deus. et ideo fides quātū ad assensum: qui est principalis act⁹ fidei est a deo interi⁹ mouente per gratiā. s̄ba sunt sancti Thome. ij. q. vj. arti. s. Sic ad dispositiua. nec miraculū: nec predicatio s̄bi dei: sicut nō est cā totalis credendi: s̄ dispositiua: sic nec est causa principalis cō

uersionis: nec iustificationis peccatoris: sed est alia causa principalis. s. gr̄a spūsc̄ti q̄ sicut p̄dictū est: uidentū unū et idē miraculū: et audientū unam et eandē predicationē: quidam cōuertuntur: et quidā nō et per cōsequēs predicatio nō est cā principalis iustificationis: sed gr̄a dei uel spūritus sancti: est principalis cā iustificans sed bene est dispositiua: q̄ sicut disponēs naturaliter preparat materiam ad introductionē forme: sic p̄dicatio uerbi dei preparat et disponit animam faciendū detestari peccatū: ad hoc q gr̄a spūsc̄ti descendat: et animam iustificet tanq̄ cā principalis. et ideo dicit apostolus. s. Thessa. s. Quāgelū nostrū non fuit apud nos in sermone trā: sed et in uirtute et in spūsc̄ti. Et sic patet q sermo uel uerbum predicationis dei: nō faciat credere: nec cōuertit peccatores: sed disponit. sed dei gr̄a uel spūsc̄ti. Et sic patet scda contemplatio quō predicatio euangelica est iustificationis dispositiua: quod notabatur ibi. super oēs qui audiebant uerbum. Et sic est finis sermonis. Deo gratias.

¶ Feria. ij. pentecostes. Sermo. ij.

¶ In nationes spi

ritus sancti gratia effusa est Actū in ca. r. originaliter recitatur uero in epistola presentis solēnitatis uerbum scribitur nūc assumptum. Uerbum istud literaliter fuit s̄b̄ eorū qui ad fidem ex circūcisione uenerant: qui uidentes q beato Petro predicante cecidit spūsc̄ti: super oēs qui audiebant uerbum predicationis tam super oēs eos q fuerant gentiles: q̄ super eos qui fuerant iudei: tunc ipsi q̄ ex inuidia dixerūt. In nationes. hoc ē in cōuersos ex gentilib⁹ spūsc̄ti gr̄a effusa est. Pro cui⁹ thematis introductione est notandū q s̄m̄ inīas dionysij bonum est cōmunicatiuū et diffusiuum susp̄s̄. et q̄ deus est summa et perfecta bonitas: et sua essentia est summa bonitas: q̄ nemo bon⁹ scy p̄ essentiā nisi solus de⁹. hanc bonitatem deus uoluit cōmunicare creaturis: eas creādo: dādo eis esse et bonū esse. Audiat em̄ de⁹ cuncta q̄ fecerat et erāt ualde bona. Gen. s. Oēs em̄ creature sunt bone inquantū participāt bonitātē diuinā: dicit em̄ Boetius in libro de hebdomadis

Iustificatioes
100218 Acq. 192

26 h 26. de 8
100218

fo. 77.

21

bus q̄ oia alia a deo sunt bona per participationē. inquantū scz participant bonitate diuinā. Et rō quare deus voluit cōmunicare suū esse creaturis: fuit bonitas et amozis. Ratio bonitatis h̄ exigebat q̄ vt dicit Seneca. nulli boni sine socio est iocūda possessio. Deus em̄ ante mūdū creationē habebat bonitatē suā incōmunicatā adextra: iō voluit mūdum creare vt eā cōmunicaret. Item etiam hoc exigebat rō amozis. Nā amoz mouet ad aliqd dandū vel operandū. amoz ergo diuinus mouit eū ad productionē creaturarū. vñ et quidā antiqui philosophi amozē deoz causam omnū rerū posuerunt esse: vt pr̄ in. f. metaphy. et dionysii etia dicit. in. c. de diuinis noibz: q̄ diuin⁹ amoz nō permittit s̄p̄m sine germine esse. Ad propositū ista applicanda in deo sū esse ita poterit / sapiētia / bonitas / de deo dicitur s̄m substantiā. et q̄ de deo dicunt s̄m substantiā de tribz dicunt: et tribz personis pariter cōueniūt. vna est ergo potētia / sapiētia / bonitas p̄ris et filij et spūs sancti. hi tres eadē potētia: eadē sapiētia: eadē bonitas. Cūqz vnū et idē sit penit⁹ in deo sapiētia / potētia / bonitas: i sacra scriptura tamē frequēter solent hec nota distinguere ad p̄sonas referri. v̄p̄ri potētia: filio sapiētia: spūs sancto bonitas attribuat qd̄ quare fiat non ociosum est inquirere. h̄ba sunt magistri in. f. iniaz. dist. xxxiiij. cap. ex p̄dictis. Et rōnem assignat statim in sequenti cap. dicens. Id ergo sacri eloqui prudentia facere curauit: ne dei immensitate similitudine creature metiret. Dixit rat em̄ scriptura sacra: q̄ de⁹ pater est: et q̄ de⁹ filius est: et audiuit hec hō qui hōminē patrē viderat: deū patrē non viderat: et cogitare cepit ita esse i creatorē vt viderat in creaturis: a q̄bus hec nomina translata sunt ad creatorē: i quibz pater est p̄ior: filius est posterior: p̄re: et ex antiquitate in p̄re defect⁹: et posteritate in filio imperfecto sensus solet notari. Ideo occurrit scriptura dicens patrē potētē: ne videat p̄ior filio: et iō minus potentē. et filii sapiētē: ne videat posterior p̄re: et iō minus sapiēs. Dicitur est spūs sanctus etiā deus: et dicit⁹ esse habere spm̄ de⁹: et videbat hoc q̄st nomē inflationis et tumore. vñ humana cōsciētia ad deū q̄re rigore et crudelitate. accedere metuit

ideo scriptura tēperauit sermonē suū spiritū bonū nominās: ne crudelis putaretur qui mitis erat. hec magister. Et his q̄ pr̄ q̄ in diuinis bonitas attribuit spūctō. Cōcludēdo ergo ex p̄dictis. cū bonum sit cōmunicatiuū et diffusiuū sup̄ioris: et de⁹ sit summe bon⁹: q̄ bonitatē suā oibz creaturis cōmunicauit: et cōmunicat incessanter: cum q̄ spiritus sancto in diuinis bonitas appropiet: sequit q̄ spūctūs p̄ gratiā suam et donoꝝ multiplicitatē / sit de se cōicatiu⁹ et diffusiuus. Et hoc sonant h̄ba p̄posita: q̄ grā spūs sancti nō solum effusa est iudeis: sed etiā gētilibz ad fidē cōuersis. In natiōes ergo spūcti grā effusa est. qd̄ fuit thema. In quibz verba subtiliter intellectis / tria possunt notari / s̄m thematis partes tres
 Primo dispositio materialis susceptiua ibi. in nationes. in p̄ma parte thematis.
 Secundo introductio formalis perfectiua ibi. spiritus sancti gratia. in secunda parte thematis.
 Tertio repletio liberalis excessiua ibi. effusa est. in tertia p̄e thematis.

Prima pars.

Dico primo q̄ in verbis thematis p̄assumpti ostēdit dispositio materialis susceptiua: cū p̄mittit. in natiōes. qd̄ sonat tantū q̄ natiōes. h̄ est cōuersi ad fidē ex gentibz: que audiebant predicationē beati petri: erant tanqz materia dispositiua ad suscipiendū formam spūalē grē spūs sancti: vel tanqz vas purū et mūdū ad suscipiendū liquorē balsami: v̄l optimi vini. s. grē spūs sancti. Pro quo notandū q̄ sicut in generatione naturas li ante q̄ forma introducat in materiam opz q̄ materia sit disposita: qd̄ patz et in naturalibz et in artificialibz. In naturalibus quidem p̄ty de igne: qui ante q̄ introducat suam formam in lignū: desiccatur illud humorem sibi contrarium expellendo: quo desiccato atqz disposito: introducit formā suam. Voc etiam patet de hōmine: in cuius generatione anima intellectiua nunqz vnitur corpori: nisi materia prius disposita: vel in quadraginta diebus si sit mascul⁹: vel in octoginta si sit femina. et tūc corpore organizator materia disposita vnitur sibi anima intellectiua vt forma dans sibi esse viuere sentis

23

in nationes id est

pr̄ deū

ad actus

Feria II. pentecostes.

re et moueri. Patet etiā in artificialibus. vt domificator edificās domū: pur? dispo- nit lapides calcē et cetera necessaria: et de- inde edificat domū dando sibi formam: et sic de multis alijs. Ad ppositū. in genera- tione spūali: qm̄ aīa recreatur h̄m esse suū spūale: qd̄ habet aīa per gratiā tanq̄ per formā spūalem: anteq̄ forma spūalis gra- tie infundat: opz q̄ aīa preparet et dispo- natur iuxta illud Amos. iij. Preparare i occursum dei tui israel. et. s. Regi. vii. Pre- parate corda v̄stra dño. que quidē prepa- ratio fit in aīa per gratiā preueniēte: que mouet liberū arbitriū. Pro cur? declara- tione nota h̄m sc̄m̄ Lho. f. ij. q. cxij. ar. ij. q̄ gra dupliciter d̄. q̄nq̄ ipsum habitua- le dei donū. q̄nq̄ etiā ipm̄ auxiliū dei mo- uentis aīam ad bonū. Primo ergo modo accipiēdo gratiā: precixigif ad gratiā ali- qua gratie preparatio: q̄ nulla forma po- test esse nisi in materia disposita. S; si lo- quamur de gratiā h̄m q̄ significat auxili- um dei mouētis ad bonū: sic nulla ppara- tio requirit ex parte hoīs quasi pueniens diuinū auxiliū: sed potius quecunq̄ ppa- ratio in hoīe esse potest: est ex auxilio dei mouētis aīam ad bonum. et h̄m hoc ipse bonus motus liberi arbitrii: quo q̄s ppa- rat ad donū gratie suscipiēdū: est actus liberi arbitrii moti a deo. et quātū ad hoc dicit hō se preparare et disponere ad susce- ptionē gratie: h̄m illud Prouerb. xvj. Do- minis est aīam preparare. in quātū. s. mo- uetur a deo per liberū arbitriū. hoc sc̄m̄ Thomas. Sic ergo gētilēs qui per natio- nes intelligūtur: fuerūt moti a deo per li- berū arbitriū audiēdo predicationē beati petri: et fuerūt facti tanq̄ vasa mūda pre- parata et disposita ad suscipiēdū gratiā spūsancti. prius em̄ erāt tanq̄ vasa fracta et infirma ac inualida ad retinēdū gratiā spūsancti: que est tanq̄ balsamum vel vi- nū optimū: sed summus artifex. s. spūsan- ctus ea reparauit disposuit et sanauit ad recipiēdū liquore gratie spūsancti: iō di- xit sapiens Sap. in. c. s. loquēs de spūsan- cto qui est creator vt in precedēti sermone predictimus. Creauit enim vt essent oīa: et sanabiles fecit nationes orbis terrarum. Sicut ergo gētilēs moti a deo per liberū arbitriū: fuerūt dispositi et facti tanq̄ va- sa mūda ad susceptionē spūsancti: debe- mus nos spūsanctū ozare vt nos moueat p-

liberum arbitriū et disponat ac faciat vas- sa mūda ad susceptionē sue grē. Et si volu- mus q̄ spūsanctus sic nos moueat et dispo- nat: opz q̄ nos faciam? quattuor: q̄ sunt i- prate nra: et sunt ista que sequūtur. Primum est deuota oratio. Secundū est profunda humiliatio. Tertium cordialis purificatio. Quartū est mentalis queratio. ¶ Dico primo q̄ si volum? q̄ spūsanctus nos moueat per liberū arbitriū: et dispo- nat tanq̄ vasa mūda ad recipiēdum gratiā spūsancti: opz q̄ nos faciam? deuorā ora- tionē. q̄ sic spūsanctus disponet nos: et ves- niet ad nos. libēter em̄ homo vadit ad il- lud hospitriū ad qd̄ inuitatur. nostre autē orationes sunt qdā inuitationes quibus spūsanctū inuitamus. ¶ Aut oratio requi- rat: docet xps Job. xiiij. Ego rogabo pa- trē et aliū paraclētū dabit vobis. Voc eti- am totus ap̄loz cētus de quib? cārat san- cta mī ecclesia. Dū hora cūctis tertia mū- dus repēte intonat oratib? ap̄lis deū ves- nisse nūciat. Voc etiā docet ppheta: q̄ dis- cit. Eoz mundū crea in me deus: et spūsan- ctū rectū innoua in viscerib? meis. Cōfomes- mus nos ergo cū sc̄a matre ecclesia deuo- te orādo vt nos moueat et disponat et suā gratiā infundat: dicētes. Veni sancte spū- ritus: reple tuorum corda fidelium: et tui amoris in eis ignem accende. ¶ Dicit sc̄do q̄ opz q̄ habeamus pfunda humiliatio. Libēter em̄ hō vadit ad il- lud hospitriū in quo honorari se credit. hu- militas autē dat spūsancto honore suum: iuxta illud Eccli. iij. Magna potētia dei solius: et ab humilibus honoratur. Aqua em̄ spūs nō sinit in mētibus superorū: sed in vallibus humiliū. sicut p̄z de brā virgi- ne. et iō dicit ps. ciiij. Qui emittit fontes in cōuallibus: inter mediū montiū p̄trās- ibunt aque. Duo mōtes sunt due species sup̄bie. vna que nascitur ex re spūali. alia que nascit ex re tēporali. In medio istorū mōtium transit humilitas: que tenet me- diū nō declinās ad aliquā illarū: et in isto medio aque transeunt gratiarū. s. spūsan- cti. super quem requiescit spiritus dñi: ni- si super humilem? ¶ Dicit tertio q̄ debemus habere cordia- lē purificationē. Libenter em̄ hō habitat in hospitio mundo. sic spūsanctus non vult habitare nisi in corde puro. Inq̄t p̄ophe-

ra accip dnp
90

ob mlla ppara
reho ad gram

atioes i gentiles

inter mediū montiū p̄trāsibunt aq

E

S

B

ta ps. xxiij. Domū tuā decet sanctitudo do-
mine. dicit Greg. in home. de spū sancto.
Zergat ergo sordes prauī operis: qui deo
preparat domū mētis. Est autē mūdādus
intellectus ab oī praua cogitatione. affe-
ctus ab inordinato amore. opus exteri⁹ a
negligētia ⁊ torpore. hoc signatū est Nee-
mie. xij. vbi dī. q̄ mūdāti sunt sacerdotes
et leuite: et mūdauerūt populū portas et
murū. Per populū itelligit turba cogita-
tionū. per portas cōsensus volūtātū. per
murum bona opera que aīam muniūt ne
ab hostibus superet. Et iō dicam⁹ cū bea-
to Greg. in collecta orātes. Are igne san-
cti spūs renes nros ⁊ cor nostrū dñe: vt ti-
bi casto corpore seruiamus: et mundo cor-
de placeamus.

D **Q**uiri quarto q̄ si volum⁹ q̄ spiritus san-
ctus moueat nos p liberū arbitriū ad su-
sceptionē sue grē ⁊ dignos efficiat: opz q̄
habeamus mentalē querationē. Libenter
em̄ diuerit homo ad illud hospitium i quo
quiescere iuente se credit. hinc est q̄ aposto-
li spūctm̄ sedentes. i. a curis secularibus
quiescentes receperūt. hinc est etiā q̄ filij
israel susceperūt mānā in deserti solitudi-
ne. Exo. xvj. Nihil em̄ est quod a deo tācū
impediāt ne grā spū sancti in aīam infun-
dat sicut mentis diuisio. nihil tam confu-
sum tāq̄ laceratum affectibus sicut mala
mēs. inquit Quintilianus. Si ergo volu-
mus q̄ spūctūs nos disponat ad grē su-
sceptionē: epz q̄ habeamus mentis quie-
tē. Et ergo eā habeamus: oremus dicēdo
cū Greg. in collecta quadā de spūctō dī-
cētes. Mētes nostras quesumus dñe pa-
raclytus qui a te pcedit illuminet: ⁊ indu-
cat in oēm sicut tuus promisit filius veri-
tatē. Si ergo habuerimus ista quattuor:
tūc spūctūs mouebit liberū arbitrius
in nobis: et disponet nos ad susceptionē
sue gratie: ⁊ tūc verificabit de talib⁹ illud
Eccl. iij. Filij sapiētie ecclesia iustoz ⁊ na-
tio illoz obedientia et dilectio. Et hoc de
primo principali: vbi dixi q̄ ostēdebatur
dispositio materialis susceprua. in natio-
nes. in prima parte thēmatīs.

Secunda pars.

Quiri secūdo principa-
liter q̄ in verbis thēmatīs passumpti ostē-
ditur introductio formalis perfectiua: cū
dicit. spūctūs gratia. in scda parte the-

matīs. Pro cui⁹ declaratione sciēdū q̄ si-
cut in hoīe aīa est forma dās torū ordinē
esse perfecti. dat em̄ esse viuere ⁊ moueri.
Sic gratia spūcti q̄ est forma aīe: dat si-
bi esse perfectū ⁊ perficit eā: cū grā sit pn-
cipiū essendi in spūalibus. ⁊ iō dixit apłs
i. Cor. xv. Gratia dei sum id qd sum. Dat
etiā vitā aīe. qd sic ptz. cū grā ⁊ pctm̄ sint
priuatiue opposita: ⁊ pctm̄ inducat mor-
tē que est priuatio vite: sequit q̄ grā indu-
cit vitā de morte inducta per pctm̄. patet
Jaco. i. Pctm̄ cū cōsummatū fuerit: gene-
rat mortē. Q̄ grā cōferat vitā: ptz Job. i.
de xpo de quo dī. qd factū est in ipso vita-
erat. Dat etiā motū: q̄ aīa que nō hz gra-
tiā dei: non hz motū ad meritouē operan-
dū. qd autē hz gratiā spūcti expedit
mouet p dona spūcti ad quecūq̄ opera
meritoria. Q̄ autē aīa moueat p gratiā do-
noz spūcti: et qualiter qz quasi subito
ptz: qz declarat scūs Tho. i. q. lxxij. ar.
i. in corpore: volēs ostēdere dīam donoz
grē spūcti et virtutiū: cū aliqua dona di-
cant virtutes: ⁊ alique virtutes dicantur
dona: dicit sic in forma. Ad distinguendū
dona a virtutib⁹ debemus sequi modū lo-
quēdi scripture: in qua nobis tradunt nō
quidē sub noīe donoz: sed magis sub no-
mine spiritū. sicut em̄ dī. Esa. xij. vbi loq̄-
tur ppheta de xpo. Requiescet sup eū spi-
ritus dñi: spūs sapiētie ⁊ intellect⁹: spūs
consilij ⁊ pietatis: spūs sciētie ⁊ fortitudi-
nis: ⁊ replebit eū spūs timoris dñi. Ex q̄s
bus nobis manifeste datur itelligi q̄ ista
septē enumerant ibi fm̄ q̄ sunt in nobis
ab inspiratione diuina. inspiratio autē si-
gnificat quādam motionem ab exteriori.
Est em̄ cōsiderādum q̄ in hoīe est duplex
principiū mouēs. vnā interius qd est rō.
aliud autē exteri⁹ qd est de⁹ vt pbs dicit in
c. de bona fortuna. Manifestū est autē q̄
oē qd mouet necesse est pportionatū esse
motori. ⁊ hec est pfectio mobilis in quātū
est mobile dispositio: qua disponitur ad
hoc q̄ bene moueat a suo motore. quāto
ergo mouēs est altior: tanto necesse est q̄
mobile perfectiori dispositione ei propor-
tionet. sicut videmus q̄ perfectius opor-
tet eē discipulū dispositū ad hoc q̄ altiorē
doctrinā capiat a docente. Manifestū
est autē q̄ virtutes humane perficiunt ho-
minem fm̄ q̄ hō aptus natus est moueri
fm̄ rōnē in his que interius vel exterius

hb

grā ē forma
dat aīc pē bue

disti⁹ inter don
⁊ virtutes

⁊ dux pncipij
mouens p hōm

intus dñi

quod expellit. p. 113.

Seria. II. pentecostes.

agit. opz ergo inesse homini altiores perfectiores fm quas dispositus sit ad hoc qd diuinitus moueat. r iste perfectiones vocatur dona. nō solū qd infundatur a deo: sed qd fm ea hō disponit vt efficiat perfectio mobile ab inspiratiōe diuina: sicut dicit **1. Cor. 12.** Dñs aperuit mihi aurē: ego autē nō cōtradicō: retrorsum nō abij. et etiam pbs dicit in li. de bona fortuna: qd his q mouetur per instinctū diuinū: nō expedit cōsiliari fm rōnē humanā: sed q sequantur interiorē instinctū: q mouentur a meliori principio q sit rō humana. et hoc est qd quidā dicit: qd dona perficiūt hoīem ad altiores actus q sint actus virtutū. et ista dona sunt quedā virtutes diuine pfectiores hoīem in quātū est a deo motus. vnde r pbs in. vii. Ethic. supra virtutē cōmūnem ponit quādā virtutē heroicā vel diuinā: fm quā aliq dicunt diuinū viri. Et sic patet qd aīa p dona grarū spūscī mouet tanq per formā: r mouet subito ad actiones tā interiores q exteriores: qd pōt ostēdi per exēpla. Si qd em peteret consiliū de quodā negotio arduo a quodā perito: nō daret statim: sed deliberaret: qd solū moueret per rationē humanā: sed si peteret ab aliquo habētē donū spūscī: statim subito responderet: q mouet a spūscō. Hoc etiā patet de dono intellectus quātū ad intelligentiam scripturarū. Hoc etiā patet de dono fortitudinis quātū ad tolerantiam mortis: qd qui habēt spūscī: spōte se offerūt ad mortē: alij autē nō. Et sic patet qd sicut aīa est forma corporis: et introducta dat esse corpori vitā r motū: r per pns esse perfectū. Sic grā spūscī: q forma aīe introducta r infusa: dat esse aīe vitā r motū subito per dona ad operandū intus vel extra se: infra aīam vel extra aīam: r iō xps dixit aplis ante receptionē spūscī: qd p spūscī efficiētur fortes r virtuosī r immobiles ad quecūqz opera bona: dicens: Accipietis virtutē luperueniētis spūscī: et in vob: r eritis mihi testes r. Act. 1. c. 8. f. Sed heu qd hodie sicut hō desperatus aīam rationālē a se expellit se interficiendo. Sic homines peccatores desperando de gratia spūscī: eundē spūscī a se expellūt. Quidam enim vituperant spūscī: sicut illi qui negligēter audiunt verbum dei: quia ibi spūscī loquitur. ideo dicit apostolus ad

Hebr. 1. Quanto magis putatis deferiora mereri supplicia qui filium dei conculcauerit: et sanguinem testamenti pollutū duxerit in quo sanctificatus est: r spiritui gratie contumeliā fecerit. Filium dei conculantē: r contumeliā facientē asseciantur: r similes sunt in culpa: r similes erunt in pena. Item alij contristant spūscī: tanctum per peccata venialia. sicut pater videns filium dispositum ad malū tristatur. Sic spūscī tanctus tanq patens animam in qua est per gratiam: nō resistentem peccatis venialibus: tristatur qd venialia efficiuntur per delectationem mortalia. et tunc per mortalia expellitur spūscī tanctus. et ideo dicit apostolus ad Ephe. 4. Nolite contristare spūscī tanctum. Item alij in seipsis spūscī tanctum extinguūt cum mortaliter peccant. nō qd spūscī tanctus possit extinguī: nec mori: sed in quantum recedit ab anima tanq forma a materia: et sic anima prius sua perfectione: ideo dicit spūscī tanctus extinguitur in anima. r ideo cōtra tales dixit apostolus. 1. Thes. 5. Spiritū nolite extinguere. Et quia spūscī tanctus ignis est iuxta illud. Ignē veni mittere in terram: r quid volo nisi vt accendatur. Luc. 12. ideo videmus quot modis extinguitur ignis: r tot modis reperies qd extinguit spūscī tanctus in anima. Et reperio qd ignis extinguitur tripliciter.

Primo per venti impulsione. Secundo per materie separationem. Tertio per aque infusionem. Primo extinguitur per venti impulsione. magnus enim ventus extinguit lumen: signanter quādo in modica materia est radicatum. Sic ventus superbie extinguit ignem spūscī tancti. Job. 1. Vetus vehemens irruit a regione deserti: et concussit quattuor angulos domus. Quattuor anguli domus spiritualis sunt fides spes/charitas r bona operatio. Secundo extinguitur ignis p materie separationem. sicut enim accenditur per unionem et appositionem lignorum: sic etiā extinguitur per subtractionem et diuisionē eorundem. sic ignis spūscī tancti extinguitur per spiritum discordie. Sicut em animā non diuificat membra separata: nec ignis inflammat ligna diuisa: sic nec spūscī tanctus illos inflammat: qui sunt diuisi

Heroica

ad aīa ad corp
fo. 58.

2

3. extinguitur ignis

si a deo per mortalem culpā. Esa. lix. Iniquitates vestre diuiserunt inter vos et deum vestrum. vel a proximo per discordiā. Luc. xij. Omne regnum in se diuisum desolabitur. vel ab ecclesia per excommunicationis sententiam. Matth. xvij. Dic ecclesie. et si ecclesiam non audierit: sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Tertio extinguitur ignis per aque infusionē. aqua enim infusa super ignem extinguit eum. sic aqua luxurie extinguit ignem spiritus sancti. Eccli. ij. Ignem ardentē extinguit aqua. Etera vitia nō omnino extinguit igniculum cordis: sed ignem spiritus sancti: quoniam aliquando sibi remanent alique affectiones bone voluntatis: luxuria autem extinguit adeo quod nihil spirituale in corde relinquitur: sed totus homo caro efficitur. De his ergo qui habent gratiam spiritus sancti potest dici illud quod scribitur Romanoꝝ. viij. cap. Quicumque spiritus dei aguntur. hoc est regunt et moventur. hi sunt filij dei. Et hoc de secundo principali: vbi dixi quod ostendebatur in tractu formalis perfectiua spiritus sancti gratia: in secunda parte thematis.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio et ultimo.

quod in verbis propositis ostenditur repletio liberalis excessiua: cum dicatur. effusa est. in tertia parte thematis. Pro quo breuiter notandum quod quando aliquod vas est plenum aliquo liquore ex superabundantia liberali infundēris: liquor: aliqua dō effunditur: id est extra fundit et expargitur. Sic ad propositum liquor optimus gratie spiritus sancti in tanta abundantia datus fuit et effusus in apostolos: quod gratia superfluit: cum ceperunt loqui varijs linguis apostoli magnalia dei. Actū. ij. quam quidem gratiam per verbum predicationis nō solum infuderunt iudeis: sed etiam gentilibus: qui per nationes desolantur. vnde et paulus dixit iudeis vt haberetur in acerbis apostolorum ca. xij. Vobis oportebat primum loqui verbum dei: sed quoniam repellitis illud et indignos vos iudicatis vite eterne ecce conuertimur ad gentes. sicut preceptū habuerant a christo. Act. xvij. Euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris et filij et spiritus sancti amē. Oratio

ergo que data fuit apostolis et christi discipulis in die pentecostes per eos fuit effusa quia erant tanquam vasa plena: et hoc per predicationē quando repleti sunt omnes spiritus sancto ceperunt loqui Actū in. c. ij. sic enim propheta tu fuerat per os David in ps. de sanctis apostolis et christi discipulis. Effundite corā illo corda vestra: scilicet coram populo gentili qui per nationes designatur. Et sic patet tertia pars sermonis vbi dicebatur quod ostenderetur repletio liberalis excessiua: ibi. effusa est. in tertia parte thematis. In nationes ergo spiritus sancti gratia effusa est. quod fuit thema. Placeat deo etc. Explicit sermo. Deo gratias. Feria. ij. pentecostes. Sermo. ij.

Tomnis qui cre-

dit in ipso non pereat: sed habeat vitam eternam. Joh. ij. Honorabiles dñi in ista die representat ecclesiam aduentum spiritus sancti: de quo promiserat christus apostolis et toti ecclesie dicens Joh. xij. Et ego rogabo patrem: et alium paraclytū dabit vobis: vt maneat vobiscum in eternū: spiritū veritatis. et eiusdem ca. xv. Cū venerit paraclytus: quē ego mittrā vobis a patre: ipse veritatis: qui a patre procedit. Desideriū spūs sancti expunit ecclesia quā per totam istā hebdomadā dicit. Veni sancte spūs: et emitte celitus: lucis tue radium. veni pater pauperū: veni dator munerū: veni lumē cordiū. Ecce quod hinc representationē ecclesie: ita venit. nam repente sonitu sup discipulos venit. Act. in. c. ij. Si ergo venit: propter aliquam causam venit. Interrogemus nos spiritus sancti: et dicam⁹ sibi. Amice ad quē venisti? Et certe ad istā interrogationē respōdet nobis per thema propositū dī. Ego veni: vt ois qui credit etc. Pro cuius thematis predicatione noto mihi quod sicut videmus quod spūs human⁹ ad hoc quod det vitā: quattuor facit in hōie corporali: ita spūs sanctus dādo vitā aīe: eadē facit in aīa spūali. Spūs em hu manus dans vitā corpori quattuor facit. Istamet quattuor: facit spūs sanctus dans vitam anime spiritualmente.

Primo conseruat decorem.

Secundo nutrit calorem.

Tertio dat fortitudinem et vigorem.

Quarto manutinet preciositatem valorē.

hb ij

apli erant pleni spū scti. vt vas plenum h qre.

modi pndicatio

vt pndicatio

¶

Seria. II. pentecostes.

Prima pars.

Dico primo quod spiritus

humanus dans vitam corpori: conseruat decorem. Corpus namque hominis sine spiritu non habet decorem: imo pallorem et deformitatem et terrefrilitatem redigentem in puluerem. unde dicitur ps. cix. Auferes spiritum eorum et deficient: et in puluerem suum reuertentur. Sic anima sine spiritu sancto non habet pulchritudinem: nec decorem conscientie: sed turpitudinem et nigredinem peccati: que est maxima pena que in homine possit esse. Unde sanctus Augustinus in de sententiis psalmerum. Nulle grauiore pene quam male conscientie: in quibus cum deus non habet: consolatio non inuenitur: et per consequens: nec spiritus sanctus: qui paralyticus dicitur et consolator. Pro tanto dicit quintilianus. Nihil tam confusum tamque laceratum affectibus: sicut mala membra animae cui datur spiritus sanctus: habet decorem et gratiam pulchritudinem. et reformat ipsam de turpitudine in pulchritudinem. id sequitur in textu psalms pnotari. Emitte spiritum tuum et creabuntur: et renouabis faciem terre. i. anime peccatricis: que terra dicitur in peccato existens: quia terra est elementum obscurum in mundo et infimum. sic anima peccatrix obscura propter gratiam caritatis que est lumen. immunda propter peccata maculam infima propter penam debitam in inferno. Patet igitur primum quod sicut spiritus humanus dans vitam corpori: conseruat decorem et pulchritudinem: imaginis diuine per gratiam.

Secunda pars.

Dico secundo quod spiritus

humanus dans vitam corpori nutrit caliditatem. Sine spiritu corpus est frigidum: et frigiditas est signum mortis. sic anima sine spiritu sancto efficitur frigida et gelida ad operandum et pigra: sed per spiritum sanctum efficitur calida per charitatem: et inflammata. unde ad rom. v. dicit apostolus. Charitas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. In signum huius apostoli ante receptionem spiritus sancti erant frigidi et gelidi: per petrum qui in passione sedebat ad prunas et calefaciebat se: quia frigidus erat. unde Bernus. Sedebat petrus ad prunas non tam gelido corpore quam gelido corde. Reuera frigidus erat: quia cor negantis ma-

gnus frigus est: inerat. Et eadem frigiditas fuit in apostolis quando relicto eo: omnes fugerunt. Matthei. xxvi. Sed modo in receptione spiritus sancti omnes facti sunt calidi et inflammati: ideo receperunt spiritum sanctum in specie ignis: qui calefacit et inflammat. unde Gregorius in homelia. Foris apparetibus linguis igneis: inter factum sunt corda flammata: quia dum dormiunt in ignis visione susceperunt: per amorem lauiter arserunt.

Tertia pars.

Dico tertio quod spiritus

humanus dans vitam corpori dat fortitudinem et vigorem. Corpus sine spiritu nullas habet vires: nec potest subsistere: nec resistere. tota die posset percuti et non se defenderet: sed solo spiritu vigoratur et roboratur. Sic anima contra temptationes carnis mundi et diaboli: nisi per spiritum sanctum nullas habet vires: nec roborum. nam caro concupiscit aduersus spiritum: spiritus autem aduersus carnem. hec enim sibi inuicem aduersantur. ad Galatas. v. Et propter hoc dicit apostolus ad rom. vii. Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee etc. et subdit conquerentem. Infelix ego homo quoniam me liberabit de corpore mortis huius? Respondet ipsemet in cap. sequenti quod spiritus sanctus. quia spiritus adiuvat infirmitatem nostram. In signum huius apostoli ante receptionem spiritus sancti nullas habebat vires. timidi erant et pauidi: sed hodie dicitur est eis spiritus sanctus ad robur tam corporis quam anime. ait: quia sic fuerunt spiritus sancti gratia confirmati et roborati: quoniam nunquam extunc potuerunt moraliter peccare. corpora: quia fuerunt fortes et vigorosi contra totum mundum. exemplum in petro qui ante passionem ita erat debilitatus quod cessit ancille: sed post receptionem spiritus sancti non cessit imparo: toti mundo. Prius petrus (inquit Bernus). inter verba ancille habuit formidinem: post inter principum verba fortitudinem. unde dixit Actuum. v. Obedire oportet deo magis quam hominibus. Quia igitur anima per spiritum sanctum roboratur et vigoratur: nam sine eo nulli temptationi resistere potest. est enim ea sicut de gallo qui est in campanili: qui ad omnem ventum mouet: quia non est firmiter situatus. idem orat apostolus ad Ephes. iii. dicens. Tuus rei gratia flecto genua mea ad patrem

fo. 59

nota
quomodo
ero

immuabis faciem
terre. i. anima. qd dicitur

fo. 38.

ad v. qd dicitur in textu
et dicitur

dñi nri iesu xpi: et quo oia paternitas in celis et in terra notatur: vt det vobis fm diuinitas glie sue virtutē corroborari p spiritū eius in interiori homine etc.

Quarta pars.

Dico quarto et ultimo

q spūs humanus dās vitā corpori manū tenet p ciositate et valorē. Sine spū corp⁹ nihil valet: nihil appreciat. qd demōstrat in lapide paruo misso alexandro isti⁹ pprietatis q̄ posito i vna parte scilicet: et i alia parte oia pōderosa que inueniri possent: plus lapis pōderabat: et posito lapide in vna parte scilicet modico puluere supposito: et in alia parte scilicet granū milij: plus pōderabat granū milij. Cui dixerit sapiēs res ad reddendū huius rei causam: iste lapis indicat quid tu es alexander: modo tu paruus plus pōderas q̄ totus mundus: sed modico post mortē puluere sup te posito magis valebit granū milij. Itaqz p̄t q̄ sicut corpus sine spū nullius precij aut valoris est: ita aia sine spū sancto per peccatū nihil est: q̄ per peccatū est nihil: et nihil fiūt hoies cū peccāt. hec Aug. Itē Job. xij. Nō est seruus maior dño suo. sed q̄ facit peccatū seruus est pecc. Job. viij. Itaque si dñs est nihil: et seru⁹ erit nihil. Sed per spū sanctū aia est aliqd magni valoris et precij: et de nihilo spūs. sed deduxit aiam ad aliqd: ideo d̄: p spū sanctū anima creari: q̄ creare est de nihilo aliqd facere: vt magister sen. in. ij. dicit. vñ dauid ps. l. Cor mū dū crea in me de⁹: et spū rectū innoua in viscerib⁹ meis. et alibi. Emitte spū tuū et creabunt. Modus et ordo p quē spūs sanctus dat vitā aie: figurat Ezechie. xxxvij. vbi legit⁹ q̄ ipse vidit capū plenū ossibus sup quib⁹ p̄phetarum de mādato dñi. p̄mo q̄ haberet vitā. et facta p̄pheta facta est cōmorio in ossib⁹ et iuncta sunt ossa ad ossa: vñ quodqz ad iūcturam suā. secūdo habuerūt materiā. tertio habuerunt nervos: et superuenerūt carnes. quarto extēta est cutis desuper. et sequit⁹ q̄ adhuc spiritū nō habuerūt. et dixit sibi dñs: q̄ vati cinaretur ad spiritū. hec dicit dñs deus. A quattuor vētis veni spūs: et insuffla super interfectos istos et reuiuifcant. et sequitur q̄ ingressus est in ea spiritus et viuerūt. In ista auozitate et figura circa vitam spiritualem: quam facit spūs sanctus

in peccatoris aia: notare possumus p̄ncipaliter tria.

Primū q̄ solus spūs sanctus pōt per peccatū mortuos spūaliter viuifcare.

Secūdo q̄ oportet ad hoc animam hominis preparare.

Tertium q̄ materia disposita et preparata nescit spiritus ad dandum spirituale vitam tardare.

Primū p̄t. nā deus dixit p̄phete. Fili hoies putas ne viuēt ossa ista: Et ipse respondit. Dñe deus tu nosti. et bene: q̄ ipse sol⁹ pōt peccatū remittere. Luce. v. Quis pōt dimittere peccatū nisi sol⁹ de⁹? Sic ergo ipse sol⁹ pōt mortuos spūaliter viuifcare. Secūdo dicit⁹ q̄ opz ad hoc animā hoies preparare. Ista p̄paratio fit p̄ quinqz q̄ tāgunt in figura: que designat quinqz virtutes: q̄ precedere debēt in aia peccatoris anteq̄ viuifcetur p̄ gratiā spū sancti. Prima est attritio et hec tangit⁹ in figura: q̄ facta est cōmorio magna in ossib⁹. hoc fit p̄ modū alterationis p̄ quē qd erat superius fit inferius: et ecōtra. qn̄ aliqz reprehendit de peccō. Vt cūda reconciliatio. hec signat⁹ in figura vbi dicit⁹ q̄ accesserunt ossa ad ossa: vñ quodqz ad iūcturam suā: q̄ d̄ fieri fm q̄ cōgruit statui. Ezech. xxxvij. In die illa erit cōmorio magna. Tertia diuinoz cognitio. tangit⁹ i figura qn̄ d̄: q̄ super ossa facti sunt nerui in quib⁹ viget sensus. et hoc qn̄ hoies sentiūt q̄ sunt dei et sapiunt. Quarta obstinationis et male cōsuetudinis abiectio. tangitur in figura qn̄ d̄: q̄ ossa habuerūt carnes: q̄ sunt molles. in quo figurat⁹ q̄ d̄ abijci crudelitas: et iduci pietas ad primū. Quinta honesta cōuersatio tangit⁹ in figura qn̄ d̄: q̄ extenta est cutis desuper et pellis dans pulchritudinē apparenitiā. per qd intelligitur honesta cōuersatio. s. Def. ij. Conuersationē vestram inter gētes habētes bonā tē. Sed aduerte vñ mirabile er serie textus: q̄ oia hec tā inerat: et spūs nō habebāt. nā hō quinqz supradicta pōt habere: et tñ spūs viuifcātem per gratiā nō habere. Nam multi p̄gani ista habuerūt: et multi p̄bi: et tñ non habuerūt gratiā spū sancti: que dat spūalem vitā a quattuor vētis. Oportet ergo q̄ habeas in quolibet tali: q̄ veniat spiritus sanctus: qui dat spūalem vitā a quattuor vētis: a quib⁹ debet inuocari vt insufflet per gratiā super interfectos vt reui

hij

pp̄a ad gram
140

B
ex. m. bo
mi p̄ 700
romby

E.

for de
ossibus

Feria. III. pentecostes.

uiscent. Ipsi quattuor venti sunt
Primus aequilonarij: qui est frigus & despe-
ctus mundanoy: que debet esse hoī situs
& ad nihilum reputari.

Secūds occidentalīs: qui est frigidus: & est
carnis mortificatio. per timorē concupi-
sctētia carnis in hoīe refrenatur.

Tertius meridionalis: qui est humidus:
per quem misericordia et pietas ad pro-
ximos designatur.

Quartus orientalis: qui est calidus: p quē
charitas dei et proximi figuratur.

Ab istis igitur quattuor ventis. i. quattu-
or virtutibus. scilicet

Paupertate altissima: que per vētū a qui
lonarem.

Mortificatione durissima: que per occi-
dentalem.

Pietate plenissima: que per meridionalē.

Charitate feruentissima: que per orienta-
lem significatur.

Debet inuocari spūsanctūs: vt interfectos p
pctm̄ viuificet. que inuocatio nihil aliud
est: q̄ in istis quattuor virtutibus se exer-
cere. Vel p istos quattuor vētos debet in-
telligi quattuor cōsiderationes: quas d̄s
homo de se habere: si gratia spiritus sancti
vult viuificari spiritualiter.

Primo debet cōsiderare suā natiuitatē et
vitā quōd est de tā vili & fragili materia: et
se humiliare: et tūc inuocat spūsanctm̄ a vē-
to oriētali: per quē natiuitas designatur.

Secūdo d̄s cōsiderare suā mortē: et q̄ neces-
sario est mortalis: & ignorat diē: & sic d̄s ti-
mere: & tūc inuocat spūsanctm̄ a vēto occide-
tali: per quem mors designatur.

Tertio d̄s cōsiderare prosperitates munda-
nas quōd sunt transitorie: & q̄ in ipis nō est
stabilitas: & tūc inuocat spūsanctm̄ a vento
australi: p quē prosperitas designatur.

Quarto d̄s cōsiderare aduersitates: In ip-
sis nō deici: sed vt virtuosus firmari: & sic
inuocat spūsanctm̄ a vento aequilonari: a quo
pādif oē malū: p quē aduersitas designa-
tur. Per primā cōsiderationē hō humilia-
tur. Per secundā efficitur timidus. Per ter-
tiā nō extollit. Per quartā nō deicitur: s̄
vt quadratū firmat. In. j. Et b. virtuosus
cōparatur cozpo quadrato: q̄ sicut qua-
dratum bene sedet in oī lotere: ita virtuo-
sus in oī fortuna cōtingēte. Sic ergo p̄ty
q̄ sunt quattuor cōsiderationes: que sunt
sic preparatiōes et dispositiones spūsan-

cti: vt det vitam aē in natura. Sequit̄ in
tertia & vltima parte figure: q̄ aīa sic d̄s
postat & preparata: nō tardat spūsanctus
aīam inuolare: & vitā spūalem sibi dare.
Nā sequit̄ in ter. q̄ ingressus est in ea spū-
ritus. I. in illa ossa sicca et arida et reuixes-
cūt. Et super sic dispositos spūsanctus
statim veniet: s̄m q̄ habet in glo. sup illo
factus est repente de celo son⁹ rē. Act. ij.
super verbo. Repente. Nescit tarda molī
mina spūsancti gratia. P̄ty igit̄ p cōclu-
sione sermonis q̄ quattuor facit spiritus
humanus in homine ad hoc vt det vitam
corporalem.

Primo conseruat decorem.

Secundo nutrit calorem.

Tertio dat fortitudinē et vigorē.

Quarto manutinet preciositatē valorē:
vt dictū est superius. Et eadem facit spū
sanctus in aīa: dādo sibi vitā spūalē. Quō
igit̄ querebas in principio sermonis: ad
quid venit spūsanctus: R̄ndet thema in
princ̄pio ppositū. Et oīs qui credit in ip-
sum non percat: sed habebit vitam eternā:
Placeat altissimo rē. Explicit sermo. Deo
gratias.

¶ Feria. iij. pentecostes.

Sermo. f.

Orauerūt pro il-
lis vt acciperent spūsanctm̄
Act. in. c. viij. et in epistola
presentis solennitatis ver-
bū scribitur nūc assumptū.

modi
durcomg

21

Verbū istud ad litterā intelligitur de bea-
tis aplīs: qui erāt hierosolymis: ad fama-
riā que receperat verbū dei. Orauerūt p
ipsis. s. samaritanis: vt acciperent spū
sanctū. s. in forma visibili q̄ nōdū i quēq̄
illoz venerat: sed baptizati tm̄ erāt in no-
mine dñi nostri iesu xpi. & deinde impone-
bāt manus sup illos: & accipiebāt spū
sanctū. Ecce sn̄ia isralis. Pro sn̄ia nō intro-
ductiua et declaratiua thēmatica: est notā
dū q̄ circa thēma presens rōnabiliter po-
test moueri vnū dubium: cum samaritani
essent iā ab aplīs in noīe dñi iesu baptiza-
ti: cū in baptismo & in ceteris sacramētis
recte fuisse susceptis. s̄m doctores / confes-
sāf gr̄a: et p p̄ns detur spūsanctūs. quid est
hoc q̄ aplī. s. petrus & iohānes orauerūt p
illis vt acciperent spūsanctm̄: nōndū em̄ in
quēq̄ illoz venerat: scribit vbi thēma. et
go videt vel q̄ in baptismo nō det spū

sup para con
quadrato

=3

tus sanctus: qd nō est dicendū: vel qd apoz
stoli frustra orauerunt p eis vt acciperent
sp̄m sc̄m. Pro cui⁹ respōsione est notādū
q̄ h̄m sn̄am magistri sn̄az i. b. s. di. xvij.
ca. nūc de sp̄sc̄o. dicit sic. Dicimus qd si
cut filij? duob⁹ modis d̄: mitti. vno modo
quod visibiliter. s. in carne apparuit: altero
quo inuisibiliter castis mentib⁹ impartit̄.
ita r sp̄sc̄us a p̄re r filio ac seipso duo
bus modis pcedere sine mitti siue dari di
cis. vno nō inuisibiliter: altero visibiliter. ba
tus est em̄ visibilis creature demonstratio
ne sicut in die p̄tecostes. Act. ij. alijs q̄ vi
cibus: et daf quortidie: inuisibiliter illa bēdo
mētib⁹ fidelū. hec magi. Ex quo manife
ste p̄ iusto ad questionē sic dīcendū (saluo
meliori iudicio) qd illi samaritani quādo
baptizati fuerunt in noīe dñi iesu xpi: vtz
rū baptisimū susceperūt: r p̄ dñs gratiā: r
sp̄m sc̄m inuisibiliter. qz sp̄s vbi vult spi
rat: r vocē eius audis: s̄ nescis vñ veniat:
aut quo vadat. Job. iij. vbi xps loquebat̄
nicodemo de baptisimo dicit qd sp̄s r̄c. s̄
p̄ter r iohānes orauerūt p̄ ipsis vt acci
perēt spiritū sanctum. s. in forma visibili.
Xps em̄ recepit sp̄m sc̄m visibiliter in ba
ptisimo susceptione: qñ descendit sp̄sc̄us
corporali specie sicut colūba in ipm. Luce
in. c. iij. Jtē vtrū br̄s n̄go suscepit spiritū
sanctū inuisibiliter in sua sc̄tificatione: in
filij dei conceptione. Sp̄sc̄us sanctus supue
niet in te: et virtus altissimi obūabit t̄i
bi. Luc. in. c. s. visibiliter etiā in die pente
costes cū aplis r ceteris xpi discipulis in
linguis igneis. Jtem etiā apli susceperūt
sp̄m sc̄m inuisibiliter ad faciendū miracu
la: qñ dedit illis potestātē sup oia demo
nia vt languotes curarēt. Luc. ix. et visibi
liter in die p̄tecostes: qñ repleti sunt om
nes sp̄s sancto. et ceperūt loqui varijs lin
guis p̄out sp̄s sanctus dabat eloqui illis
Act. in. c. ij. Sic a simili illi samaritani ad
fidē cōuerſi: et in noīe iesu baptizati: iā re
ceperunt spiritū sanctū inuisibiliter in ba
ptisimo: sed apostoli orauerūt vt acciperēt
visibiliter in forma visibili. ¶ Ubi pot̄ vl
terius queri quare tunc illis dabatur spi
ritus sanctus inuisibiliter et visibiliter: et no
bis nō nisi inuisibiliter in baptisimo et in
alijs sacramentis. Ad quod respondetur
et fundamentō sancti Tho. in. s. par. sum
me. q. xliij. art. vij. in corpore: qd deus pro
uidet omnibus h̄m vnusquisq̄ modū.

Est autē modus cōnaturalis hominis vt
per visibilia ad inuisibilia manducatur: r
ideo inuisibilia dei oportuit homini p vi
sibilia manifestari. sicut igitur seipsum de
us: et processiones eternas personarum
per creaturas visibiles h̄m aliqua inditū
quodammodo hoibus demonstravit: ita
etiā conueniens fuit vt etiā inuisibiles
missiones diuinarum personarum h̄m ali
quas visibiles creaturas manifestarētur.
aliter tamen filius r spiritus sanctus. nam
spiritus sancto in quātum pcedit vt amor:
competit esse sanctificationis donū. filio
autem in quātum est spiritus sancti p̄ns
cipiū: competit esse sanctificationis hui⁹
autorem. et ideo filius visibiliter est mis
sus tanq̄ sanctificationis autor: et sp̄s
sanctus tanq̄ sanctificationis inditum.
hec sc̄tus Tho. Quia spiritus sancti missio
visibilis: ideo fit vt homo per hanc manu
ducatur ad cognitionem missionis inuisi
bilis. et sic fides corroboretur. et quia in
primitiua ecclesia tēpore apostolorū fides
erat in principio: ideo tunc ad fidē cōfir
mationem: quia difficultas est circa prin
cipia: ideo tūc erant necessaria miracula
et missiones visibiles spiritus sancti. Ado
do autem quia fides est confirmata et ro
borata: non expedit vt fiant miracula: nec
missiones visibiles spiritus sancti. Et sic pa
tet ratio quare nunc nō datur spiritus san
ctus visibiliter. Et sic patet responsio qz
quis samaritani receperunt spiritus san
ctum inuisibiliter in baptisimo: apli tamē
petrus et iohānes orauerūt pro ipsis vt
acciperent in forma visibili ad fidem robo
randam. Et hoc est quod dīcāt verba pro
posita. Orauerunt pro ipsis vt acciperent
spiritū sanctum: quod fuit thema. In qui
bus verbis duas p̄clusiones intendo per
tractare iuxta thematis partes duas.
In prima ostēditur ex parte aploz ardēs
charitas in hoc qd dīcāt. Orauerunt pro
ipsis. in prima parte thematis.
In sc̄da docet ex parte samitanorū cui⁹
dens vtilitas: cum dicitur: vt acciperēt
spiritū sanctū. in sc̄da parte thematis.
Prima pars.

¶ Dico p̄mo qd in verbis

thematis p̄assumpti ostēditur ex parte
aploz ardens charitas in hoc qd dicitur.
Orauerūt pro ipsis. Pro cui⁹ deductione
hb̄ iij

quare in p̄mitta ex h̄a. s. p. daba
visibilia q̄ inuisibilia q̄ nunc nō fr. 62.

Seria. III. pentecostes

est notandū q̄ apostoli petrus et iohan-
nes magnā charitatē ostēderunt in hoc
q̄ orauerunt p̄ samaritanis. qm̄ orare p̄
se est opus necessitatis: orare dō p̄ alijs
est opus charitatis. Et id dicit Lbrylosi.
sup mattheū. Pro se orare necessitas cogit:
p̄ altero autē charitas fraternitatis hortat.
Dulcius est autē ante deū orō deo-
ra: nō quāz necessitas trāsmittit: sed quā
charitas fraternitatis commendat. Et si
opus charitatis est orare p̄ alijs indiffe-
reter: opus maioris et p̄fecte charitatis
est orare p̄ inimicis. Orate p̄ persecuti-
bus et calūniantibz vos. Mat. v. Vene-
mur em̄ orare p̄ inimicis eo modo q̄ nos
tenemur diligere ex necessitate eos iquā-
tum sunt inimici. sic nūc tenemur pro eis
orare specialiter inquantū sunt inimici:
scz ut eos a cōmunitbz orōnibz nō exclu-
damus. Si q̄s em̄ diligeret inimicum in
quantū inimicū: et oraret p̄ eo specialiter
hoc perfectiōis esset: nō necessitatis nisi
in aliquo casu speciali. hec est sn̄a sancti
Thome. ij. q. lxxvij. ar. vij. Sed videt
q̄ non sit orandū p̄ peccatoribz. nam p̄
malis prohibemur orare iuxta illud. Nie-
rem. vij. Tu ergo noli orare p̄ populo b̄
nec assumas pro eis laudē et orationem:
et nō obstitas mihi: q̄ non exaudiam te.
Pro bonis etiā videt q̄ non debeam orare:
q̄ pro seipsis exaudiunt dñi orant. ergo
videtur q̄ nō debemus p̄ alijs orare.
Rñdet ad vtrāq̄ q̄ pro peccatoribz orandū
est ut conuertant. p̄ bonis et iustis dō vt
in bono perseverēt et proficiant. Orātes
en̄ non p̄ oibz peccatoribus exaudiūtur: sed
p̄ quibusdā. exaudiunt em̄ p̄ predestina-
tis: non autē p̄ prescitis ad mortem. sicut
et cōrectio qua fratres corrigim̄ effectū
h̄z in predestinatis: nō in reprobatis/ h̄m
illud Eccl̄s. vij. Nemo p̄t corrigere quē
deus despererit. et ideo dr. s. Joh̄a. v. Qui
scit fratrem suū peccare peccm̄ nō ad mortē
petat et dabitur ei vita peccanti peccatū
non ad mortē. Sed sicut nulli q̄diu h̄ vi-
uit: subtrahendū est cōreptionis b̄ficiū
quia nō possumus distinguere predestina-
tos a reprobis: vt Aug. dicit in lib. de cor-
reptione et gr̄a. ita etiā nulli est denegan-
dū orōnis suffragiū quantūcūq̄ sit malū
Pro iustis etiā est orandū et h̄ triplici ra-
tione. Primo q̄ multoz preces facilius
exaudiunt. vñ sup illud Ro. xv. Adinue-

tis me in orōnibus vestris ad deū. dicit
glo. bñ rogar apls minores pro se orare:
multi em̄ minimi dñ congregant vnanz
mes fiunt magni. et multoz preces ip̄s
sibile est q̄ non impetrēt illud. scz qd̄ est
impetrabile. Secdo p̄ iustis est orandum
vt ex multis gr̄a agatur deo de b̄ficijs
q̄ confert iustis: que etiā in utilitatē mul-
torum vergunt: sicut dicit apls. ij. Cor. j.
Tertio p̄ iustis est orandum vt maiores
non superbiant dñ considerāt se minores
suffragijs indigere. hoc sancti Thom̄as
vbi. s. Orem? ergo oēs tam p̄ iustis q̄ p̄
peccatoribz: ad qd̄ debent nos duo mouere.
Primo p̄ceptum diuinum.

Secdo orōnis efficacia virtualis.

¶ Primo debz nos mouere ad orādū p̄ce-
prum diuinū. Et em̄ finis p̄cepti sit chari-
tatis s̄m aplm̄: hinc est q̄ ad oia que cas-
dunt sub charitate tenemur ex p̄cepto et
signāter tpe necessitatz. q̄ ergo orare pro
primo est de opibz charitatz sp̄ualis: scz
quif q̄ tenemur orare ex p̄cepto. id dicit
beatus Jacobus in canonica sua ca. v. Edfi-
temini alterutrū pctā vestra: et orate pro
inimicis vt saluemini. Oēs q̄ tenemur iu-
giter orare. laici indetermiare: q̄ nō obli-
gant ad certā orōnē: sed debent aliquam
orōnē facere et signāter p̄fessionē fidei.
credo in deū: cū orōne dñica: et salutatio-
nem angelicā mane et sero. Clerici dō in
sacris ordimbz cōstituti tenent dicere ho-
ras canonicas bñ et attēte. et si aliqd̄ dis-
mittūt vel errāt ex ignōrāte: peccāt mor-
taliter. et id exēplo ap̄loz q̄ orauerūt: oēs
debent orare. pmo p̄pter p̄ceptū. Secdo
debemus orare propter orationis efficacia-
m. magna est enim virtus que habet ef-
ficaciam super quinqz.

Super sententiā diuinalem.

Sup ordinationē angelicalem.

Super infuētiam elementalem.

Super s̄am rationalem.

Sup substantiam naturalem.

¶ Dico pmo q̄ virtus orōnis h̄z efficacia
sup sn̄am diuinale. Plures legitimus
sentētiās in sacra scriptura s̄tute orōnis
fuisse reuocatas: de qbz solū tres intēdo
recitare. Prima est de esechia. Legit em̄
Esa. xxxvij. q̄ egrorauit rex esechias vsqz
ad mortē: et itrouit Esaias ad eū et dixit
ei. Decidit dñs. Dispone domui tue: q̄
moriēris tūc nō viues. Qui auertit faciē

laici nō obligant ad certā orōnē
sed debent ali quā facere: scz q̄

suam ad parietem: et orauit ad dñm: et dixit. Obsecro dñe memeto quod ambulauerim coram te in veritate et in corde perfecto et sequi. Facta est verbu domini ad Esaiã dicēs. Vade et dic ezechie: hec dicit dñs deus dauid pñs tui. Audiui orōnes tuas: et vidi lachrymas tuas. et ecce ego ad hanc sup dies tuos. xv. annos. Et sic p̄ quod per oronem fuit reuocata snia diuina. Patet sc̄o de ninuinitis: q̄b̄ dictum fuit per Jonã p̄phetã ex p̄cepto dñi vt habet iōne. iij. cap. Adhuc quadraginta dies et ninive subuertet. Et vidit de opa eorum: q̄ conuersi sunt de via sua mala: et miserus est dñs sup maliciã quã locutus fuerat vt faceret eis et nõ fecit. Et sic etiã p̄t̄ quod per oronem snia diuina fuit impedita. Patet tertio de dauid. ij. Reg. xxiij. qui p̄pterea q̄ populũ numerauit p̄ dñi voluntatẽ in ostensionem glorie sue. Dicitũ fuit sibi a dño per Gad p̄phetam. Domũ triũ tibi datur optio: elige vnũ qd volueris ex his. Aut septẽ annis veniet tibi fames in terra tua: aut tribus mētibz fugies aduersarios tuos: et illi te psequerur: aut certe tribus diebus erit pestilētia in terra tua. et vt sequit̄ in eodẽ cap. dauid orauit ad dñm dicēs. Ego sum q̄ peccaueri: et ego inique egi: isti qui oues sunt: qd fecerunt. Et tãc obsecro manũ tuã et p̄ me et p̄ domũ patris mei. Et deinde ex p̄cepto p̄phete obtulit sacrificiũ: et deinde vt sequit̄ in fine eiusdẽ capituli. p̄p̄t̄iat̄ est dñs terre: et cohibita est plaga ab israel. Et sic p̄t̄ quod snia diuina mutat̄ virtute oronis. Sed h̄ si virtute oronis sentētia diuina mutat̄: ergo deũ est variabilis. Ad qd̄ in dicitur q̄ sentētia dei comminatiua mutat̄: non autẽ diffinitiuã. et sic mutare fuerit iste finis virtute orationis. vel dic aliter. q̄ p̄uidētia diuina p̄uidet fines et media que ducũt ad finē: p̄ errorẽ vigi lantiũ vt dicit sanctus Thom̄. ij. ij.

lem esse lapidẽ ardentẽ: negans vtiq; ip̄ suz esse deũ vel aliqd̄ aiatũ. Platonici nõ posuerũt corpa celestia aiata. Similiter apud doctores fidei fuit circa hoc diuersa opinio. nam origenes posuit corpa celestia animata. Hierony. etiã cũ eodẽ assentire videret: exponēs illud Eccl̄s. f. Zustras vniuersa in circuitu pergit spiritus. Bassilius h̄o et damascen⁹ asserunt corpa celestia nõ esse animata. Augustin⁹ h̄o sub duobz dereliquit in neutrà partem declinãs vt p̄t̄ in. ij. sup Gen. ad litterã: et i enchiridid̄o vbi etiam dicit: q̄ si sunt aiata celestia corpa pertinet ad societate angelo rũ eorum aiẽ. Dicendũ est igit̄ fm̄ sanctũ Th̄o. f. p̄t̄ sum. q. lxx. de ope. iij. diei ar. ij. in corpore: q̄ corpa celestia sunt inanimata: q̄ angelus solũ vnif celo p̄pter solã motionẽ. ad hoc aut̄ q̄ moueat non op̄t̄ q̄ vnias ei vt forma: sed per actum h̄tatis: sicut motor vnitur mobili. vñ aristote. in. viij. physicoz postq̄ oñdit q̄ p̄mũ mouēs seips cõponit ex duobz p̄tibz: q̄rũ vna est mouēs: et alia mota: assignãs quomodo he due ptes vniant̄: dicit q̄ p̄ contactũ: vñ duoz adiuicem si vtrumq; sit corpus: vel vnus ad alterũ: et non ecõuerso si vnũ sit corp⁹ et aliud non corpus. Platonici aiãt vniri corpa: non ponebãt nisi per actũ h̄tatis: sicut motor mobili. et sic p̄ h̄ plato ponit corpa celestia aiata: nihĩ aliud daf̄ intelligi q̄ q̄ sp̄s sp̄uales vniant̄ corpa: vñ celestibz vt motores mobilibz. Quã aut̄ corpa celestia moueant̄ ab aliq̄ substantia app̄hẽdente. s. intelligentia et nõ solũ a natura sicut grauiã et leuiã: p̄t̄ ex h̄ q̄ natura nõ mouet nisi ad vnũ: quo habito quiescit. qd̄ in motu corpa celestia nõ apparet: q̄ semp mouent̄: et sic reliquit q̄ mouent̄ ab aliqua substantia app̄hẽdente. s. intelligentia. Quia ergo intelligentia mouet celũ. s. ab oriente ad occidentẽ. et sol et ceteri planetæ mouentur motu proprio ab oriente in occidentẽ cũ sint fixi in celo: sequitur q̄ mouentur ab angelo ad motũ celi motu raptus. Istũ autem motũ solis oratione legimus cessasse: et solem in medio celi quiescisse tempore Josue postq̄ deuote orauit ad dñs: dum voluit pugnare contra gabaonitas. vñ Josue. x. prout habetur in libro iustoz dicitur sic. Stetit itaq; sol in medio celi: et non festinauit

angelus moueret

plato

Jo 9, orom̄s

brno. q. d. r. 39

6

opiniõ q̄ corpa celestia sunt aiata

Occumbere spacio vnius diei. Nō sūt an-
tea nec postea tam longa dies obediēte
dño voci hominis.

Dixi tertio q̄ virtus orōnis habet effi-
caciā super influentiā elementalem.
Eū enim elementa sūt adinūicē actiua
passiua et suas habeant actiones: sicut
de aqua p̄t̄ que cadens inebriat et impin-
guat terrā et germinare eam facit: et dat
semen serenti et panē comedenti. Esa. lv.
Danc actionē elementoz legimus virtu-
te orationis cessasse per orationem belie
p̄phete et impeditā: ac deinde relaxatā.
sicut dicit Jacobus in canonica sua cap. v.
p̄out etiā habetur. iij. Reg. xvij. et xvij. et
Zuc. iij. Delias homo erat similis nobis
passibilis. et oratione orauit vt non plue-
ret super terrā: et non pluit annos tres et
menses sex. Et rursum orauit et celū de-
dit pluuiam: et terra dedit fructū suū.

Dixi quarto q̄ virtus orationis h̄z effi-
caciā super animā rationālē. Dicit em̄
vere et catholice q̄ in hoīe est solum vna
anima dans esse intellectuū sensitium
vegetatiū. et s̄m Boetii motiū: qd̄ aīa
non pōt facere in magna diurnitate tē-
pore sine aliquo alio cibo sumpto cursu
naturali. Legitur t̄i Exod. xxiij. q̄ moy-
ses volēs legē dei accipere orōni se dedit
et magno tēpore ieiunauit: nec aliq̄e ci-
bum naturalē cepit. vnde d̄: ibi sic. Ascē-
dit super verticem montis solus. et habi-
tauit gloriā dñi super sinai regens illum
nube sex dieb̄. et sequit̄. Et fuit ibi. xl. die
bust. xl. noctib̄. et dicit glosa sanctorū nō
manducans: nec bibens: sed in oratione
persistens.

Dixi quinto q̄ vltimo q̄ virtus oratio-
nis habet efficaciam supra substantiā natu-
ralē. Nulla em̄ creatura habet potestatem
immutandi substantiam alicuius rei. nec
angelus: nec diabolus: nec hō: quia quoad
immutationē soli deo subiecta est creatu-
ra: et ad eā solū habet obediētiālem po-
tentiam s̄m Augus. Virtus tamen orōnis
h̄z istam efficaciam. nam sacerdos dicēs
istam beneuē orationē (hoc est em̄ corp̄
meū) virtute hominū verborū substantia
panis cōuertitur ī corpus xp̄i. et idem de
vino in sanguine. Magna est ergo deus
orationis. et ideo Chrysost. cōmendans
ipsam orationē dicit. Considera quanta
est concessa tibi felicitas. quāta gloria et

tributa. omnibus confabulari cum deo:
cū xp̄o etc. Et hoc ergo fiduciam assūmēs
tes: et quo tanta est efficaciam orōnis: vt
etiam de peccatoribus iustos faciat: orō-
mus iugiter ad dñm cum publicano dicē-
tes. Deus propitiū esto mihi peccatori.
vt sic orādo in templo: descēdamus iusti-
ficari in domos nostras. Et hoc de primo
principali. vbi dixi. q̄ ostēdebat̄ ex par-
te apostolorū ardens charitas. quia orā-
uerunt pro ipsis.

Secunda pars.

Dixi secūdo principa-

liter q̄ ex parte samaritanorū notatur cui
dens vritas: cum dicit. vt acciperēt spi-
ritū sanctū. Aide efficaciam orationis apo-
stolorū. orauerunt pro ipsis vt acciperent
spiritū sanctū: et acceperunt. qd̄ pater in
hoc qd̄ sequitur. imponebāt manus sup
illos: et accipiebāt sp̄m sanctū. s. in forma
visibili. Sed quomodo acceperunt? Dico
q̄ quidā accipiunt spiritū sanctum in mu-
nus: et non in vsum muneris vt imperfecti:
qui colūbarū more simpliciter gemāt: sed
edificare proximū ieiunant: qd̄ possunt dis-
cere illud qd̄ scribit̄ Esaie. lix. Quasi colū-
be meditates gemem̄. Alij autē accipiūt
sp̄m sanctū in vsum muneris et nō in mu-
nus vt reprobi: qui more nubiu alios cō-
pluunt sed in se aridi p̄stant. de qb̄ pōt
intelligi qd̄ scribit̄. ij. Pef. ij. Vt sunt fon-
tes sine aqua et nebule turbint̄ agitate.
qb̄us cōperit illud poeticū. Sic vos nō po-
bis vobis ferti aratra boues. Sic vos nō po-
bis vellera fertis oues. Sic vos nō vobis
mellificatis apes. Alij autē accipiunt sp̄m
sanctū in munus et in vsum muneris vt
perfecti: qui pariter ardent et incendunt
nutrientes in se amous manditiū: et eloz
quys dñicis alios in flammantes. sic erat
Delias de quo Eccli. xlvij. Surrexit beli-
as propheta q̄s ignis: et verbū ipsius q̄s
facula ardebat. Zalis erat bt̄s Johans
nes de quo dñs ait Job. v. Ille erat lucer-
na ardens sibi: et lucens alijs. ardens in-
terius igne charitatis: et lucēs exterius erē-
plo conuersationis et verbo p̄dicationis
Ad p̄positum de samaritanis: aliqui rece-
perūt spiritū sanctum in munus et nō in
vsum muneris sicut simplices et idiote:
alij autē receperūt in munus et in vsum mu-
neris vt illi qui post susceptionem sp̄m

diuersimode accipit p̄s q̄dā in munus
alij in munus et vsum.

et 9 aq

fine cibo nō p̄
officium

esum moysi

3

sancti predicauerunt fidem catholicam: et
sua p̄dicatione multos ad fidē traxerunt
p̄pter q̄d possumus dicere samaritanis
illud q̄d scribit̄ Actū in ca. xix. Spiritū
sanctū accepistis credentes. Cuius acce-
ptionis participes nos faciat iesus xp̄us
dñs noster: qui uiuit et regnat per secula
benedictus. Amen.

Et sic patent duo declarata.

Prīmū ex parte apostolorum ardens cha-
ritas. ouerūt pro ipsis. in prima par-
te thematis.

Secundū ex parte samaritanorum euidentis
utilitas. vt acciperent spiritū sanctū. in
secūda parte thematis. Deo gr̄as.

I Feria. iij. pentecostes. Sermo. ij.

Apponebāt ma-

nus super illos: et accipie-
bant sp̄m̄ sanctū. Act. viij.
cap. original: recitatiue in
epla presentis diei uerbum
scribit̄ nunc assumptū. Sentētia littera-
lis thematis est ista. apli post receptionē
sancti sp̄s̄ existēs in hierl'm: audierūt
q̄ samaritanū accipiebāt fidē per p̄dica-
tionē discipulorum xp̄i: et q̄ erant baptizati
in noīe dñi iesu: sed nondū acceptarūt spi-
ritū sanctū in forma uisibili: et ideo mise-
rūt ad eos petrū et iohannē et orantes im-
ponebāt manū super illos: et accipiebant
spiritū sanctū. Sed pro declaratione ali-
quali et introductiōe thematis / debetis
scire q̄ sp̄s̄ sanctū datur et accipit̄ duobus
modis. scz uisibiliter: et inuisibiliter. In-
uisibil̄ dat̄ s̄m̄ dona gr̄e facientis gratū
et iō dic̄ August. iij. de trini. q̄ sp̄s̄ sanctū
sp̄aliter p̄cedit ad sanctificandā creaturā.
Eū ergo sanctificatio creature / nō sit nisi
p̄ gratiā gratū facientē: sequit̄ q̄ missio
diuine plone / nō sit nisi per gratiā gratū
facientē. Quod declarat̄ sic s̄m̄ Thomā. s.
parte summe. q. xliij. art. iij. in corpe. q. di-
uine plone cōuenit mitti s̄m̄ q̄ nouo mō
existit in aliq̄ dari et accipi: s̄m̄ q̄ habet
ab aliquo: neutriū aut̄ horū est nisi s̄m̄ gra-
tiam gratum facientē. est em̄ vnus cōmu-
nis modus quo deus est in oībus rebus per
essentiā potentiā et p̄sentiā / sicut causa
in effectū: participantiū bonitatē ipsi
Super istū aut̄ modū cōmunē / est vnus
specialis: q̄ cōuenit creature rationali in

qua deus d̄ esse sicut cognit̄ in cognoscē-
te: et amatū in amate. et q̄ cognoscēdo et
amādo creatura rōnalis sua opatione at-
tingit ad ip̄m̄ deū: s̄m̄ istū specialē modū
deus non solū d̄ esse in creatura rōnali:
sed etiā habitare in ea sicut in tēplo suo.
Sic s̄ nullus alius effectus pot̄ esse rō-
q̄ diuina plone sit nouo mō in rationali
creatura: nisi gr̄a gratum faciens. et sic s̄m̄
solam gratiā gratū facientē mittit et p̄ce-
dit temporaliter inuisibiliter sp̄s̄ sanctū: et
accipit̄ a creatura rationali vt sanctificet
sic inuisibiliter. Et rō est s̄m̄ Thomā ubi
sup̄a art. viij. in solutione ad. xij. arg. ubi
dicit sic in forma. Ad patres aut̄ ueteris
testamēti missio uisibilis sp̄s̄ sancti fieri
nō debuit: q̄ prius debuit p̄fici missio uisibi-
bilis filij q̄ sp̄s̄ sancti: cū sp̄s̄ sanctus manifes-
tetur filiū: sicut filij patrē. Fuerūt it̄ facte
uisibiles apparitiones diuinarū plonarū
prius ueteris testamēti: q̄ qd̄ inuidēs ui-
sibiles dici nō p̄nt: q̄ nō fuerūt facte s̄m̄
Aug. ad designandā inhabitatiōē plone
diuine p̄ gratiā: s̄ ad aliq̄ aliud manifes-
tandū. hoc sc̄ctus Thomas. Et sic p̄s̄ q̄ re-
ceperūt spiritū sanctū per gratiā inuisibiliter.
et sic intelligitur illud Job. viij. Nō
dum erat sp̄s̄ datus: quia nondum erat
xp̄s̄ glorificatus. intelligitur de illa datiōe
uisibili. Et p̄s̄ q̄ ante aduentū xp̄i / numq̄
fuit datus nec acceptus sp̄s̄ sanctus uisi-
biliter: sed inuisibiliter. Sic etiā datur
hodie nobis in sacramentis ecclie: et ac-
cipimus spiritū sanctū per gratiā gratū
facientē inuisibiliter si sumus bene dispo-
siti ad suscipiendū sacra eo modo quo de-
bent sumi: q̄ omnia sacramenta ecclie
conferūt gratiā: vt dicūt doctores in. iij.
Et de hac missione et acceptance sp̄s̄ sancti
inuisibili loq̄tur xp̄s̄ Job. iij. Sp̄s̄ ubi
uult spirat: et uocē eiaudis: sed nescis vñ
ueniat aut̄ quo uadat. q̄ inuisibil̄ uenit
ad aiām p̄ gratiā. Mittit̄ aut̄ et accipit̄
et dat̄ sp̄s̄ sanctus in forma uisibili: sicut
fuit dat̄ aplis in die p̄tecostes i forma
ignis. Et rō est: q̄ decet vt plone mittant̄
uisibil̄: prout dicit̄ sc̄ctus Thomā. vbi. s.
q̄ deus prouider oībus s̄m̄ vnus cuiusq̄ mo-
dum. Est autē modus ḡnalis hoīs vt per
uisibilia ad inuisibilia manuducatur. et
ideo inuisibilia dei oportuit per uisibilia
manifestari. quia inuisibilia dei per ea
que facta sunt intellecta sp̄ciuntur: sicut

quare in ueteri
test nō da bā bifi

B

sp̄s̄ ubi uult spirat
p̄. 65. d.

sp̄s̄ dat̄ @ accip̄ uisibil̄ @ inuisibil̄

Seria. III. pentecostes.

Dicit ap[osto]lus Roma. s. Sicut ergo seip[s]m de-
us: & passionem eternar[um] p[ro]sonar[um] p[ro] crea-
turas visibiles em aliqua indicia quoda[m]
modo voluit hoib[us] demonstrari: ita etiā
cōueniētiā fuit vt etiā visibiles missiōes di-
uinar[um] p[ro]sonar[um] em aliqua visibiles crea-
turas manifestaret. aliter t[ame]n fili[us]: et aliter
sp[irit]us s[an]ct[us]. Nā sp[irit]us s[an]ct[us] in quātū p[ro]cedit
vt amor: cōperit esse scificationis donū.
filio aut[em] in quātū est sp[irit]us s[an]cti p[ro]ncipiū
cōperit esse sanctificationis hui[us] autorē.
Et ideo fili[us] visibiliter missus est tāq[ua]m san-
ctificationis p[ro]ncipiū: et sp[irit]us s[an]ct[us] tanq[ua]m
sanctificationis inditiū. Et hec missio visi-
bilis sp[irit]us s[an]cti nō attenditur h[uius]m[od]i v[isi]ōne
imaginariā: que est visio p[ro]pheticā: qm̄ vt
dicat Aug[ustinus]. ij. de trinita. visio p[ro]pheticā nō
est exhibitā oculis corporeis per formas
corporeas: sed in sp[irit]u per sp[irit]uales corpor[um]
imagines. Colūbam nō illā que descendit
sup[er] xpm̄ baptizatū. et ignē qui descendit
sup[er] oculos ap[osto]lor[um]: oculis viderūt q[ui]cunq[ue]
viderunt: nec iterū sic se habuit sp[irit]us s[an]ct[us]
ad h[uius]m[od]i species sicut fili[us] ad petr[um]: q[ui] d[icitur]
petra erat x[ristus]. Illa em̄ petra iam erat in
creatura: & per actionis modū nuncupata
est no[m]e x[risti]: quē significabat. s[ed] illa col-
lūba et ignis ad hec t[ame]n significāda rep[er]e
extiterūt: sed vident esse similia flāme illi
que in rubo apparuit moysi. et illi colūne
quā popul[us] in heremo sequebat[ur]: et fulgo-
ribus ac tonitruis que fiebat cū lex daret[ur]
in mōte. ad hoc em̄ rerū illarū corporalis
extitit species: vt aliq[ui]d signaret atq[ue] p[ro]di-
ceret. Et sic p[ro]p[ter] q[uo]d missio visibilis nūc at[ri]-
bitur em̄ visiones p[ro]pheticas: que fuerūt
imaginariet nō corporeales: nūc em̄ signa
sacramentalia veteris & noui testamenti: in
quibus quedā res p[re]existētes assumunt
ad aliq[ui]d signādum. Sed sp[irit]us s[an]ct[us] vi-
sibiliter d[icitur] esse missus in quantū fuit mon-
stratus in quibudā creaturis sicut in si-
gnis ad hoc special[iter] factis. Et sic pat[et] q[uo]d
sp[irit]us s[an]ct[us] dupliciter mittit[ur] & accipit[ur]. i.
visibiliter & inuisibiliter. Et q[uo]d manifesta-
tio sp[irit]us s[an]cti alicui ad vtilitatē. s. eccl[esi]e. s.
Co[lo]ss. xij. que quidē vtilitas est: vt p[ro] h[uius]m[od]i
visibilia signa: fides cōfirmet[ur] & p[ro]paget[ur].
q[uo]d quidē factū est p[ro] x[rist]o & ap[osto]los & alios
sc[ilicet] in p[ri]mitiua eccl[esi]a. et necessariū erat
vt fides cōfirmaret[ur] p[ro] signa: q[uo]d modo ne-
cessariū nō est: q[uo]d sp[irit]us s[an]ct[us] visibiliter def-
q[ui] fides iam roborata et firmata est. Et q[ui]

samaritani receperāt baptismum in no[m]e
dñi iesu: in quo receperūt sp[irit]us s[an]ct[us] inuisi-
biliter: vt fides eor[um] cōfirmaret[ur]: veniētes
ad eos petrus & iohānes: orauerūt p[ro] ip-
s[os] vt acciperent sp[irit]us s[an]ct[us]: eo q[uo]d nodum in
quēq[ue] illo[rum] venerat. vt ergo sp[irit]us s[an]ct[us] visi-
biliter acciperēt: imponebāt man[us] sup[er] il-
los: & accipiebāt sp[irit]us s[an]ct[us]. Et hec est de-
claratio toti[us] epl[istol]e hodiernē & thematis.
In quibus verbis duas cōt[ra]p[ro]p[os]itiones
morales intēdo pertractare: iuxta thema-
tis partes duas.
In prima ostēdet minist[ros] eccl[esi]asticor[um]
alta dignitas: ibi. imponebāt man[us] &c.
in prima parte thematis.
In sc[ec]da cōcludit[ur] perfectio[rum] catholicor[um]
maxima vtilitas: ibi. accipiebāt sp[irit]us s[an]-
ctum. in sc[ec]da parte thematis.
Prima pars.

Dico primo q[uo]d in p[ri]ma
cōt[ra]p[ro]p[os]itione ostēdet minist[ros] eccl[esi]e alta
dignitas: q[uo]d notat ibi. Imponebāt ma-
nus sup[er] illos. i. p[ri]ma p[ar]te thematis. Pro cu-
ius deductiōe/est notādū q[uo]d magna est di-
gnitas minist[ros] eccl[esi]e: q[uo]d ostēdit i hoc q[uo]d
sp[irit]us s[an]ct[us] dat p[ro] impositionē manū eor[um].
sicut em̄ apl[osto]l[us] dabat p[ro] impositionē manu-
um visibiliter: sic nūc minist[ros] eccl[esi]e inuisi-
biliter. Et tā magna est ista dignitas: q[uo]d
ante x[rist]i aduentū nūq[ua]m fuit dat[us] sp[irit]us s[an]ct[us]
per manū impositionē sicut modo. et id
admirabatur sapiēs ante t[em]p[or]e gr[ati]e di. Quis
cōtinuit sp[irit]us in manib[us] suis: Prouer. xix.
quasi dicat nullus. Et rō est: q[ui] ante t[em]p[or]e
gr[ati]e sp[irit]us s[an]ct[us] erat quasi clausus in manu
dei: s[ed] emissā est man[us] dei iuxta petitionē
dauid. Emitte (inq[ui]t) manū tuā de alto: et
eripe me: & libera me de aq[ui]s multis. scri-
bit in ps. cxliij. Et aperta est man[us] dñi: et
oīa repleta sunt sp[irit]us s[an]cto. q[ui] sp[irit]us dñi re-
pleuit orbē terrarum. Sap. s. id dixit ps.
cxij. Aperiete re manū tuā: oīa implebunt[ur]
tur bonitate. Et sic magna ē dignitas mi-
nist[ros] eccl[esi]e: i hoc q[uo]d posit[us] est sp[irit]us s[an]ct[us]
in manib[us] eor[um]. Nec autē dignitas magna
est: & magne potētē. q[uo]d apparet ex duob[us]
bus. Primo ex nobilitate act[us] q[uo]d est dare:
nam nobile est dare: et ignobile recipere.
E[rgo] rō est: q[ui] dat obligat sibi recipiēs
ten[er]e: et ipse non obligatur. qui nō recipit:
obligatur illi a quo recipit. Et ideo q[ui] des-
us nobis dat quicquid habemus: & nihil

na in missione visi-
bilis filij & sp[irit]us s[an]cti

visio p[ro]pheticā

man[us] dei

fu. 60

magnadignitas. manifestatio orbe

dare est nobile & ignobile accipere

ante temp[or]e gr[ati]e. s[ed] erat q[ui] clausus
in manu dei

Sermo. II.

LXIII.

recipit a nobis: ideo est nobilissimus, qđ
 atredēs ps. xv. dixit. Bonoz meoz nō in-
 diges. Et attenditur nostra paupertas et
 ignobilitas in hoc: qđ quicqđ habemus a
 deo recipim⁹. Quid habes qđ non recepi-
 sti. s. Corin. iij. Vnius act⁹ nobilitatē ostē-
 dit beatus Lucas Act. x. Beatius est da-
 re magis qđ accipere. Et in hoc debent vi-
 ri ecclesiastici ostendere nobilitatē suam in
 gratis conferendo sacramēta ecclesiastica:
 et libere imitando liberalitatē et nobilita-
 tatem Titī: de quo legitur in polycratico
 lib. iij. cap. xiiij. vbi sic habet. Quid dicas
 de Tito: qui auariciā patris multa libera-
 litate purgavit: vt amor et delitice gener⁹
 humani ab omnib⁹ diceret. constantissimē
 me tenens in moribus ne quē postulādi
 grā ad se accedentem sine re vel spe quo-
 cunq; modo dimitteret. Et de et interro-
 gantib⁹ domesticis cur plura polliceret.
 qđ prestare posset: respondit nec oportet
 quemq; a sermone p̄cipis tristem dices-
 dere. Idemq; recordatus super cenam qđ
 nihil illa die cuiq; prestisset: dolens et
 gemēs dixit. O amici hūc diem perdidit.
 Sic ergo ministri ecclie: qui sunt princi-
 pes sp̄iales. Constitutes eos principes su-
 per oēm terrā. debent esse liberales dādo
 thesaurū gratie sp̄s sancti: quē in mani-
 bus habēt: liberalissime distribuendo sa-
 cramentā ecclie gratis cōferēdo. et qñ aliqđ
 dies trāsit in qua p̄cipies ecclesiastici nō
 cōferūt aliquā grām sp̄ialē alicui aīe: dī
 flere et gemere. dī dicere cū Tito ad alios
 ministros ecclie. o amici mei hūc diē per-
 didi. Discant ergo pelamiti ecclie inuitare
 subditos suos ad recipiendū sacra ecclia-
 stica: in qb⁹ possint eis dare sp̄s sanctū:
 quē in manib⁹ hūt: exēplo xpi qui iuitat
 ad recipiendū. Perire et accipietis. vt gau-
 diū vestrū sit plenū. Jobā. xvj. et etiā qui
 gratis dedit sp̄s sanctū: di. Accipite sp̄s
 sanctū: quoz nō remiseritis peccata: re-
 mittunt eis. Joban. xx.

E Secōdo ostendit magna dignitas mini-
 stroz ecclie rōne materie: ad quā termina-
 tur act⁹. scz ad sp̄s sanctū. qđ ministri ecclie
 cōferendo sacra ecclie non cōferūt aurū:
 nec argentū: nō lapides pretiosos: s; dāt
 sp̄s sanctū: donū deo p̄ri et filio equale:
 qđ sp̄s sanctus donū est s̄m Augu. Et bñ
 deberēt esse liberales ministri ecclie: cōfe-
 rendo sacramenta ecclie: in quibus dant

sp̄s sanctū inuisibiliter: qñ donū istud
 est infinitum: et dando nunqđ deficit: nec
 minuit: sed semp manēs qđ est. Si enim
 aliquis haberet magnū thesaurū: de quo
 sciret qđ dando nunqđ decrederet nec mi-
 nueret: nōne liberaliter. i. largiter daret:
 imo ad accipiendum inuitaret. Sic est qđ
 de grā sp̄s sancti: que datur in sacramen-
 tis: quā habent sacerdotes in manib⁹: qđ
 nunqđ decrescit: nec minuit. Nec solū p̄-
 cipes ecclesiastici debēt esse liberales ad eā
 dandam: imo et subditos inuitare ad eaz
 accipiendā. et de quolibet tali verificaf.
 Manus suas aperuit inopi: et palmas
 suas extendit ad pauperē. Prouer. in ca.
 vltimo. Et iō qñ aliquis videt filia suam
 sp̄ialē mortuā per peccatū. hoc est aīam
 suam: debet flere et dolere per contritio-
 nem: et dicere principi ecclesiastico. h est
 sacerdoti in cōfessōe. Dñe filia mea. hoc
 est aīa mea modo defuncta est. scz per pec-
 catum. Sed veni et impone manum tuā
 super eam et viuet. Mat. ix. Cui annuēs
 sacerdos: cum absoluit eum imponit sibi
 manū sup caput dicens. Ego te absoluo.
 et tūc imponēdo manū dat sibi sanctū sp̄-
 ritum. Et nō solum in isto sacramento: s; si
 bñ aduertas: in collationib⁹ omniū sa-
 cramentoz ecclie: est contactus manus.
 Et sacerdos vel epus absoluit eum imponēdo
 conferendo sacramēta: cōfert sp̄s sanctū
 per gratiam. ppter qđ dicit ps. xc. cullis
 bet peccatorū de sacerdotib⁹ et ministris
 ecclie. In manibus portabunt te. p gra-
 tiā collatā ad impositionem manū in
 sacramentis: ne forte offendas ad lapidē
 pedem tuū. hoc est ad peccatū affectum
 tuū. Et sic p̄z dignitatē et prātem ecclia-
 sticam valde nobilem esse et duobus. r. ra-
 tione actus: qđ est dare. et ratione mate-
 rie ad quā terminaf actus. hoc est ad sp̄-
 ritū sanctū. Tam nobilis: et tam excellēs
 est hec dignitas seu potestas: qđ nefas est
 existimare eā auro vel argento haberi. et
 ideo btūs Petrus reprobaui simonē ma-
 gum: qui voluit dictā potestatē pecunia
 emere: vt vendendo sp̄alia posset ditari
 Cui petrus dixit. Pecunia tua tecū sit in
 perditione: qđ existimasti donum dei pe-
 cunia possideri. Act. viij. Potestas ista su-
 pra homiēm est: immo etiā supra angelum.
 nō em̄ legim⁹ angelis hāc prātem esse cō-
 cessā. diuine est potestatis ista dare. do

D
titus

dñe filia mea
modo defuncta

aphra. fo 63
p. 55 a nauis

in manib⁹
portabunt te

5

Feria. III. pentecostes.

num dei est. Apostoli dicti sunt dii in pō.
 xlvj. dii fortes terre vehementer eleuari
 sunt. hinc glosam dii terre vocant apli: q̄
 fortes fuerūt q̄ nec morte nec vita a cha-
 ritate xpi separari potuerūt. sicut dicit apo-
 st. Quid nos subigat a charitate xpi:
 Tribulatio an angustia &c. Rom. viij. ca.
 quasi dicat: nihil. isti sunt similes xpo: q̄
 dixit potestati esse sibi datam in celo & in
 terra. Mat. vlti. Idē videt pertinere ad
 ministros ecclie: quibus xps dixit in per-
 sona petri. Quodcūq; ligaueris sup ter-
 ram: erit ligatū & in celis &c. Mat. xvj.
 Ad alios etiā ministros ecclie pertinet: q̄
 spiritūs sanctū dant in sacramētis inuisibi-
 liter: qui dū spiritūs sanctū dant in terra:
 regna celoz cū eo quodāmodo largiunt.
 Atinā hāc dignitatē ministri ecclie semp
 cogitaret: vt sic cauere ne indigna cha-
 ritate (als claritate) sua agerēt: et ne ei q̄
 ipsos tantū honorauit contumeliā infer-
 rent: s; vt manū spiritū sanctū dedicatas:
 ab inquinatiōe studiosē volūtatē emendi
 vel vendēdi aliqd spūale vel spūali anne-
 xum: seruarent innocuas simoniā vitādo.
 Ad qd p̄ctm virandū debet eos mouere.
 Primo magnitudo & grauitas peccati. q̄
 p̄t̄ ex dicto damasi pape dicentis: q̄ oīa
 crimina in cōparatiōe simoniace heresis.
 quasi pro nullo reputant. In quo verbo
 vitium istud detestabile inuenit. q̄ ostendi-
 tur excedere cetera crimina: q̄ heresi com-
 parat. In multis etiā locis scripture. he-
 resis vocatur peccatū istud. vñ Nicolaus
 papa. f. q. f. cap. statum. Statuimus de
 cretū de simoniaciis &c. & sup illud Mat.
 xvj. Et cathedras yēdentiū colūbas euer-
 tit. dicit glosa. hīc est q̄ heresis simonia
 ca dānatur. et super illud Job. ij. Et his
 qui colūbas vendebant &c. dicit glos. iter
 linearū. Spirituālī dānat simoniacā he-
 resis. Similr actū. viij. vbi Petr⁹ dixit
 simoni mago. Penitentiā age ab hac ne-
 quicia tua. dicit glo. interlinearis. A dupli-
 ci malo. f. cupiditatē et male fidei. Simo-
 niac⁹ em̄ quātum ad hoc hereticū sunt q̄
 existimāt vel mēte vel facto qd imprecia-
 bile est: sub vili precio cadere. et separari
 corpus ecclie a suo capite sicut heretic⁹:
 hoc est magis horrendū: & magis detesta-
 bile q̄ peccatū heresis. dicit em̄. f. q. f. ca.
 eos q̄ per pecunias. Tolerabilior est ma-
 cedoni⁹ et eoz q̄ circa ipsum sunt spūsceti
 impugnatōz impia heresis: q̄ simoniaco

rū. illi em̄ creaturā et seruū dei patris et
 filij spūsceti delirādo fatent: isti x̄o eun-
 dem spūsanctū efficiūt seruū suum. Oīs
 em̄ dīs qd h; vendit si vult: siue seruū
 siue aliqd aliud eozum que possidet. Si
 militet et q̄ emit. hoc in decretis vbi. s.
 Sed o istud vitium est detestabile et hor-
 rēdū: quia simonia est spūalis sodomia. Si-
 cut em̄ in sodomia corporali facit d̄ natu-
 rā ille: q̄ est opus d̄ naturā: sic i simonia
 facit d̄ gratiā ille: q̄ est opus grē. q̄ a gra
 redemptus. Et sicut in die iudicij obitus
 tescet sodomita: q̄ hostis fuit & corruptor
 nature q̄ eum fecerat. quantū em̄ in se est
 sodomita gen⁹ humanum destruit: sic ob-
 mutescet simoniaco: qui hostis grē fuit a q̄
 redēptus fuerat. Et sicut hinc legem natu-
 ralē sodomia vel maximū p̄ctm vel vnū
 de maximis iudicat: q̄ est p̄tra naturam
 ita in tpe grē hinc legem euangelicā mari-
 mum p̄ctm iudicat simonia. q̄ proprie est
 trīa grē. pprie em̄ facit d̄ illud Mat. x.
 qd gratis accepistis: gratis date. vñ recte
 significati sunt simoniaci p̄ sodomitas vo-
 lentes infringere fores Iord. Gen. xij.
 Itaq; p̄p̄ erat vt infringeret fores &c. Et
 sic p̄t̄ qd graue sic istud p̄ctm. & q̄ magnū
 et per oīs q̄ turpiter maculat manū mis-
 nistroz ecclie qui h; vitio laborāt. et quā-
 ro maior platus est: tanto maiorē maculā
 h; in manib; ex auaricia spūalia emēdo
 vel vedēdo vel ānerum spūali. Et quo se-
 quif correlative q̄ papa cū maiorē culpa
 potest incurrere vitium simonie: q̄ alij mi-
 nistri ecclie. papa em̄ p̄t̄ incurrere vitium
 simonie: sicut et qlibet ali⁹ hō. peccatum
 em̄ tanto in aliq̄ persona est graui⁹: quā-
 to maiorē obrinet locū. Quis ei res ecclie
 sint ei⁹ vt simpliciter dispensatoris: non tñ
 sunt ei⁹ vt dñi et possessoris. et tō si recipi-
 peret p̄ aliq̄ re spūali pecuniā de redditib;
 bus alicui⁹ ecclie: nō careret vitio simo-
 nie. Et similr etiā posset simoniā cōmitte-
 re recipiēdo pecuniā ab aliquo laico p̄ re
 spūali nō de bonis ecclie. verba sunt sc̄ti
 Thome. ij. ij. q. c. ar. f. in solutione ad. vij.
 arg. et sunt d̄ba finalis & vltia tot⁹ arti-
 culi. Cauēat q̄ et papa & ceteri ecclie pla-
 ti: ne aliquē in ecclia p̄ simoniā introdu-
 cāt: qm̄ ille talis nec xpm̄ cognoscit: nec
 xps ipm̄. qd figurat⁹ fuit in petro: q̄ itro
 duct⁹ in atriu principis sacerdotū ad ans-
 cilla ostiaria dixit se xpm̄ non cognouisse
 Mat. xxvj. Ancilla ostiaria caro est: q̄ h;

aply vocant dii

simoniae

B

simoniae

simoniae

papa + Co
mte simo
na

quinque sensus q̄st ostia anime. Ancilla ḡ
ostriaria illū introductit q̄ carnalitas illū
introducitur. et iō dicit Bern. Qui infideli
ter intrat: et nō per sp̄m: nulli dubiū quin
infideliter agat et p̄ sp̄m. Itē etiā p̄ istud
virtū ministri ecclie expellūt sp̄m̄ctm̄ ab
ecclia. q̄ videt esse signatū q̄ ignis sacer
q̄ per. lxx. annos babilonice captiuitatis
vixerat sub alijs: extitit est in antiocho
vidente sacerdotiū iasoni. ij. Mach. s.
sicut dicit Augu. per quē ignē figurat spi
ritus sanctus. et hoc est maximū danum q̄
possit fieri ecclie dei: sicut maximū danū
q̄ possit fieri corpori n̄ro est si auferat ei
sp̄s a quo h̄z torū suū valorē. Simonia
etiā facit vt ecclia q̄ sp̄sa dei est: q̄ debet
deo filios generare: generet mōstruosos
talpas serpentes et etiā asinos cornutos
cū in aliq̄ ecclia canonizaf. vel pficiat ali
quīs auar: possunt dicere canonici illius
ecclie. mater n̄ra cū fratre nobis genera
re debuit p̄ fratre nobis talpam genera
uit. Cū nō canonizaf aliq̄ detractor: tūc
serpentem generat ecclia illa iuxta illud
Eccl̄s. x. Si mordeat serpens in silentio:
nihil eo min⁹ h̄z q̄ oclie detrahāt. Cū nō
aliq̄ ind. secretus episcopat in aliq̄ ecclia
tūc asinus cornut⁹ in ea nascit. nihil em̄
aliud est stolidus mitrat⁹: q̄ asin⁹ cornu
tus. asinus em̄ per stoliditatem. cornu
tus p̄ mitrā. Et sic p̄ magna grauitas hu
ius viti⁹: et quōd magnā causer maculā in
ecclia dei man⁹ platoꝝ et ministroꝝ turpi
ter polluendo. p̄pter q̄d pctm̄ orones ia
rificia et cetera bona: q̄ fiunt p̄ tales mi
nistros in ecclia dei: deo nō placēt: quan
tūcūq̄ sint magna: sicut deus dicit p̄ os
Esaie. pp̄be in cap. s. Cū extēderitis ma
nus vras. sc̄z sacra ministrādo: vbi sc̄tū:
sp̄s datur: auertam oculos meos a vobis
et cū multiplicaueritis orones vras non
eradiā vos. man⁹ em̄ v̄re sanguine ple
ne sunt. i. hoc vitio simonie: q̄d p̄ sangui
nem significat: q̄ aliq̄ p̄pter sanguinez
et parentelā cōmittit. et tubiungit loq̄ns
ecclie. Principes tui infideles: loci furū.
oēs diligūt munera: sequunt retributio
nes. Et sic p̄t quōd mali ministri ecclie tā
altam dignitatē parūpēdūt: et ea abutū
tur: boni nō ministri habent magnā et ex
cellentem dignitatem et actum nobilem
a manibus eorum elicitum: ideo debent
orare ad dominum et dicere cū pp̄tera.
ps̄. lxxij. Quos manū nostrā dirigē su

per nos. vt profit. s. nobis ad meritū. Et
sic p̄t prima cōfēlatio declarata: i qua
dixi q̄ ostēderet alta dignitas ministꝝ
ecclie: cū d̄r. imponebāt manus sup̄ illos
in prima pte thematis. Secūda pars.

¶ Dixi secundo q̄ in se
cūda p̄templatiōe demōstrare p̄fectoꝝ
catholicoꝝ maxima vtilitas: cū d̄r. et acci
piebāt sp̄m̄ctm̄. in sc̄da parte thematis.
Pro cui⁹ cōtēplatiōis deductiōe: est no
tandū: q̄ boni catholici. s. q̄ nō sunt here
tici: nec scismatici: nec excommunicati: nec
precisi a corpe ecclie: sed sunt de corpe ec
clesie: isti tales h̄t magnā gratiā et ma
gnā vtilitatē: q̄ p̄ impositionē manuum
ministroꝝ ecclie: cū ab eis receperunt sac
ramēta: accipiāt sp̄m̄ctm̄ inuisibilē: sicut
samaritani receperūt visibiliter p̄ ipo
stitionē manuū aploꝝ. sic habet in episto
la hōdierna. Et repio q̄ boni catholici: re
cipiūt sp̄m̄ctm̄ in sacramentis inuisibili
ter quinque modis q̄bus datus est visibili
ter in speciebus visibilibus.

Pr̄mo dat⁹ est i sp̄e nubis i trāfiguratiōe.
Sec̄do dat⁹ est i specie colūbe in baptisimi
susceptione.

Tertio dat⁹ est i sp̄e flat⁹ i p̄t̄ collatiōe
Quarto dat⁹ est i sp̄e ignis i. s. i. missione
Quinto dat⁹ est i sp̄e ligue p̄ exercēda pd̄i

¶ Dico p̄mo q̄ dat⁹ fuit sp̄s̄ct̄ (cat̄iōe)
et visibilē i sp̄e nubis i trāfiguratiōe q̄
x̄ps trāfiguratus est. Mat. xvij. sic dat⁹ pes
nitenti inuisibilē p̄ abūdatiā lachrymarū
p̄tritiōe. sic em̄ in nube gnaf aq̄: ita in cor
de p̄trito aq̄ lachrymarū: et h̄ p̄ gratiā sp̄s̄
sc̄ti puenientē. et iō dixit pp̄ba dō in ps̄.
Flauit sp̄s̄ ei⁹ et c. l. lachrymarū. flauit diē
in p̄terito: in q̄ dēnotat q̄ gr̄a sp̄s̄sc̄ti p̄
ueniat ad h̄ q̄ aliq̄s lachrymet. et doleat
de pctō. et iō seq̄tur de futuro. et fluet aq̄
sc̄z lachrymarū et contritionis. p̄pter q̄d
d̄r. Gen. s. cap. Sp̄s̄ dñi ferebatur super
aquis. sc̄z lachrymarū et contritionis.

¶ Dixi sc̄do q̄ sp̄s̄ct̄s dat⁹ est visibilē
in signo vel i sp̄e colūbe: et h̄ ip̄o baptiza
to. Luc. iij. Factū ē autē cū bapti. ois po.
et ibi bapti. et orāte: ap. est celū: et descē.
s. s. cor. sp̄e sic colū. i. ip̄m. Sic recipiūt sp̄
ritūsc̄tm̄ inuisibilē illi q̄ baptizantur: vel
etiā illi q̄ sacro p̄nē offensas eis illatas
dimittūt: q̄d significatur in colūba q̄ fels
le carer. ideo Sapient. viij. vocatur sp̄s̄
sanctus suavis benignus et humilis

fo. 58

ops in d̄sc̄p̄e
et asinus
et natus

R

co
mo

2

40

Resap. ff. in visibilē

In festo trinitatis.

q: significat hoies suaves: in corde benignos in sermone: humanos in conuersatione. hoc est de secundo.

N Dixi tertio q spūsanctus datus est visibiliter in signo vel forma visibili aplis in specie statꝝ in pꝛatis collatione. et hoc fuit post resurrectionē qñ xps dedit aplis potestatem dimittere pctā. tñc insufflauit et dixit eis. Accipite spiritūsanctū: quoz remiseritis pctā dimitteatur eis: et quorum retinueritis retēta erūt. Job. ix. Istō modo accipiunt spiritūsanctū inuisibiliter in penitētia per cōsēptum tēporaliū sacrificiō do ea in quibus pꝛimis obligātur: q: spiritūsanctus eū accipit in confessione oīa tēporalia facit continere tāq statū vaporē et fumū. Jo legitꝝ Iudicū. xiiij. de samsonē q cū spūs dñi in eū irruit: leonē interfect: philisteos superauit et vincula dirupit. Per leonē intelligit supbia. p philisteos qui interperātur cadentes intelligūt diuitie siue ipsa auaricia: q: sicut dicit Prouerb. xj. Qui confidit in diuitijs suis corruet. p vincula intelligit ipa carnalis concupiscētia iuxta illud Eccl̄s. vii. Vincula sunt manus illi. Sic ergo spūsanctus acceptus inuisibiliter in sacramēto ecclesie facit interficere leonē. i. superbiā p humilitatē. auariciam per restitutionē. luxuriā per carnis macerationem.

O Dixi quarto q spūsanctus datus est visibiliter in forma vel signo visibili in specie ignis aplis in spūsancti missione. hoc est in die pentecostes. Act. ij. Sic accipit inuisibiliter in sacramētis ecclesie per supernoz desiderū: qd designat in igne: q semper et naturaliter ascendit sursum. et ideo sic ut ignis: ascendit ille qui inuisibiliter accipit spiritūsanctū. et pot dicitur. Eleuauit me spūs inter celū et terrā. Ezech. viij. Et rō est: vbi cūq: est fumus aromaticus sancti desiderij: signū est q ibi est ignis spūsancti. et id dicit Greg. Qui mēte integra deum desiderat: pfecto iam habet quod amat. et hoc de quarto.

P Dixi quinto et vltimo q spūsanctus datus est visibiliter in specie lingue p erēcēda lectione. Sic datus fuit aplis: et ipm acceperūt in linguis igneis in die pentecostes. Act. ij. Apparuerunt aplis dispartite lingue tāq ignis: seditis supra singulos eoz rō spūsanctus. dicit dispartite q. f. Coz. xij. dicit. Diuisiones gratiaz sunt: idē autē

spiritus. In linguis etiā datur inuisibiliter per gratiā: vt homo loquat in pꝛessione et pꝛicatione. Sicut q est duplex lingua: scz humana et angelica. lingua loquit hominibus: qui pctā sua confitetur. lingua angeloz: qui verbum dei predicat. Prima ergo lingua est hois: et hec est duplex. scz noua et vetus siue antiq̄ua. lingua noua loquitur: qui vere pctā sua cōfiteatur: et nō sic te nec palliate. Mor. vlt. Linguis loquetur nouis: serpētes tollēt et. Lingua veteri loquit qui pctā in cōfessione excusat. sicut adā q excusauit se dicens. Mulier quā dedisti et. Gen. iij. c. S; noua loquit qui sine excusatione cōfiteatur. ps. xxxj. Dixi cōfitebor aduersum me et. Lingua secunda est angeloz: eū hac lingua loquit: q cū de uotione et ardore predicat verbū dei. et ppter hoc datus est in linguis igneis vt predicato: ardeat et seruetur in corde per charitatē: qñ in flāmare non pnt que de frigido corde exērit. q: qui nō ardet non incendit. et ideo dicit Act. xviij. Erat apollo edocetus viā dñi: et feruēs spū loquebas: et docebat diligētē ea que sunt iesu. vnde sine feruore dilectionis nihil sumus. f. Coz. xij. Si linguis hoim loquar et angeloz charitatē autē nō habēa: nihil sum. Et sic pꝛ quinto q spūsanctus datus et accipit inuisibiliter et spūaliter eis modis quibus datus est visibiliter vt dicamus p finali cōcordātia qd Petrus dixit Act. ij. Penitētiā agite et baptizet vnusquisq: vestrū in noīe iesu xpi in remissionē pctoz vestroz: et accipietis donū spūsancti. Itē Act. f. Accipietis virtutē supueniētis spūsancti in vos: et eritis mihi testes et. Et sic pꝛ sexta cōtēplatio. s. bonoz catholicoz perfecta unitas: ibi. Accipiebāt spūsanctū et. Et sic explicat. Deo gratias.

In festo sanctissime trinitatis. Ser. f.

Tres vnū sunt

f. Job. v. Thema istud pot esse realis responsio ad vnā questionē: que mouet Apo ca. viij. Vt qui sunt dñe mi: et vnde venerūt: Rides p thema. hi tres vnum sunt: figurati in locis plurimis scriprure vt dicamus q hi tres sunt Tres propagines de vna vite pcedētes: Tres digiti terram sustinentes. Tres viri per viā veniētes et descēdentes:

moj mdu
cuoms

Tria sigilla de alta et grandi cancellaria,
Tria miltum que sunt difficilia valde.
Tria formidinem et timorē incutientia.
Tria in quibz cōsistit nrm vltimatū pmiū.
Tria que portant in celo verum et fidele
testimonium.

Tria in quibus existit perfecte charitatis
incendium.
¶ Prima figura ꝛc. que scribit Beñ. xl. vbi
pincerna pharaonis loquit p hūc modū.
Videbā corā me vitē in qua erāt tres pro
pagines. Vitis pōt dici vna deitas: vna
diuinitas. et tres ppagines que sunt tres
palmites: pnt dici plone tres in vna diui
nitate. plone sunt differētis inter se: s; di
uinitas est vna. Ista vitē cū suis ppagini
bus vidit Paul' in raptu ꝛ in transitu qñ
fuit raptus vsq; ad terrā celū. hoc est dis
crum vsq; ad celum trinitatis. hic nō est
amplius insistentum.

¶ Secūdo tres digiti ꝛc. de quibz Esa. xl. Ap
pendit tribz digitis molē terre. Inter phi
losophos fuerunt opiniones vbi sustinet
terra atq; fundat. aliq; dixerunt q; sup ae
rē: aliq; sup mare: aliq; sup nihil: iuxta
illud Job. xxvj. Appedit terrā sup nihil.
Et ista tertia videt verior: vt dicat q; tres
digiti in vna manu. hoc est tres pstone di
uine sustinet molē terre. Isti pnt dici tres
digiti: q; vidit balthasar i vna manu scri
bētes tres scripturas mirabiles. Mane
thechel phares. Dan. v. Vna manus vn'
verus deus. tres digiti. tres plone in deo
deus em̄ est trinus ꝛ vnus. Isti digiti scri
būt in nobis. hoc est notāt oīa opa nostra
bona ꝛ mala. Ecce descripti eā tibi tripli
citer. Prover. xxj. hoc est vite pſentis de
scrip' est ort': pgressus: atq; regressus.
Prīmū/mediū/et finis. vel in diuina pre
ſcientia vite hoīs descripte sunt. ꝛ notate
sunt cogitationes/ſcriptiones/operatio
nes. sequit. prima scriptura Mane. posi
tus est in statera. hoc est dictū i diuina iu
ſticia: que equa lance oīa pōderabit. The
chel inuētus est min' habēs. aliqui habēt
de bono minus: et hoc malū. aliq; eque bo
nū et malū: et hoc min' malū. aliq; maius:
et hoc optimū. Phares. diuisum ē regnū
tuū. Homo est quoddā regnū. rex intelle
ctus: volūtas regina: populus subiectus.
Quos corporales sensus. de isto regno i mor
te fiunt tres partes que abinuicē separan
tur. Vna pars ꝛ principalior: ē aīa: que se

parata a corpore vadit ad vnū de tribz lo
cis: aut ad celū: aut ad purgatoriu: aut ad
infernū. alia pars regni est corp': ꝛ vadit
ad foueam. alia bona tēporalia relicta il
la vadunt ad heredes.

¶ Tertio principal' ꝛc. Beñ. xvij. Abraā
vidit tres viros descēdentes per viā. tres
vidit ꝛ vnū adorauit. Per abraā q; fuit fi
delissim' deo suo: significat qliber xpiana
pſona: que dz p fidē. i. fideliter credere. i.
tres pſonas deū patrē: deū filiū: deū spm̄
sanctū. vnū adorauit/ in signū q; vnus ho
nor. vna adoratio latrē debet tribus ho
nor: vn'. Isti tres viri sunt vl' pnt dici tres
fortes qui portauerunt ad dauid aquā de
cisterna bethleē. ij. i Reg. xxij. tres fortes:
sunt tres pſone/ multū fortes: q; vna et
equalis fortitudo in eis. cisterna/ est grā.
aqua cisterne/ est pſugatio ist' gratie q;
a tota brūlima trinitate ministrat dauid
hoc est vere penitēti ꝛ copioſe. Isti tres vi
ri quos vidit abraā: fuerūt tres angeli in
forma humana: quā assumpserūt apparē
ter: et sic videbant tres hoīs in humana
carne assumpta. Et in ista visione seu ap
partitione abraā intellexit trinitatē i crea
tā patrē ꝛ filiū et spm̄ sc̄m. etiā intellexit
vnitatē diuine essentie. trinitatē itellexit
q; vidit tres viros. vnitatē intellexit: q;
vnū adorauit nō adoratione dulie nec hy
perdulie: sed adoratione latrē.

¶ Quarto tria sigilla ꝛc. Narrat auto: di
ctaminis/ q; antiquitus de cancellaria ci
uitatis troiane nō egrediebaf lra nisi eēt
sigillata septem sigillis. tria erāt in parte
dextera: et tria in parte sinistra: ꝛ i medio
lre erat vnū vbi erat imago regis. Ad pro
positū cācellaria/ vnitas trinitatis/ et tri
nitatis vnitas. lre sunt creature que egre
diuntur p creationē ab ista cancellaria. et
sunt creature in triplici differētia. quedā
sunt pure spūales sicut angeli: quedā pur
te corporales sicut sunt quattuor: elemēta
et composita ex eis: quedam partim spū
ales ꝛ partim corporales sicut indiuidua ē
specie humana. Sigillū/ imago seu simili
tudo scē trinitatis i creaturis. imago in
angelis ꝛ aiabus. similitudo in alijs crea
turis. ista imago i angelis ꝛ aiabus est in
tellectus volūtas ꝛ memoria. In angelis
etiā sunt tres hierarchie. in qualibet hie
rarchia sunt tres ordines angelorum. In
alijs creaturis est similitudo: sicut in isto

fr^a tres vidit

p penitenti

*tres vidit @ bñi
rapt. corpon*

*q^m a parā
quod creat
e^g diuini adeo
p creatione*

Nota

*bbi suffine
fira*

homo e qdda Regnu fo 105. 125.

In festo trinitatis.

mūdo inferiori tres partes sunt/asia/africa/europa. In sole sunt virtus/calor/et splendor. in igne idē. In aere et terra simile iuenies. Item in generali deus cōstituit oīa in numero pōdere et mēsurā. In parte dextra littere erāt tria sigilla. In primo erat scripta: vide quid est. in secōdo quid habes. in tertio vide quid facies. O homo vide quid es scy cadaver putridum: vas stercois: esca vermū. vide quid habes: tria beneficia a deo: viuere/intelligere/et sentire. Itē habes a deo creationē/redēptionē/et saluationē. vel habes a deo aiām/corpus/et bona tēporalia. Vide quid facies. confessio nē cordis que est cōfessio. oris que est confessio. p̄fessionē operis que est satisfactio: in qua sunt tria. s. elemosina/oratio/et ieiuniū. In parte sinistra erāt tria. In p̄mo erat scriptū causam discute. in secōdo nocērem percutē. in tertio innocentē ercure. et istud pertinet maxime ad iudices q̄ debēt causam examinare. nocentē condēnare: et innocentē liberare. als durissimū iudiciū hīs qui p̄sunt fier. durū q̄ male intrauerūt. durius q̄ male vixerunt. durissimū q̄ male rexerūt. Sigillū in medio littere/est cōservatio quia a deo creatura non solū creatur: immo etiam in esse cōservatur. Quinto p̄ncipaliter tria difficilia. Prover. xxx. Tria sunt (inquit) mihi difficilia: et quartum penitus ignoro. s. viā aquile: viā colubri: viā nauis: viam viri in adoleſcentia sua. Aquila gradis/deus pater est et magnaz alarū. Ista habet pullos suos in tribus nidis. in celo: in inferno: et in mūdo. viā istius aquile. s. dei patris: quoniā a nullo procedit. abscondita est viā eius. Job. xxx. Coluber: deus filius persona filij que assumptit carnē humanā per peccatum p̄mi hominis torcātā: qui ambulauit p̄ tres vias difficiles. Prima q̄: natus est et nascitur a deo patre eternaliter. descendit in virginē temporaliter. natus est de virgine ineffabiliter. Vel tres vię sunt: quā venit in mundum: ascendit in celū: veniet ad iudicium. Quis autē hoīm intelligere potest viam suam. Prover. xx. Natus/spūsanctus qui in die p̄tecofes portauit tres partes: v̄pote de peccatis penitentiam firmā: spem saluandi: et cōfidentiam. de gratijs et virtutibus abundantiam. sunt enim hec tria tres panes spūales de quibus Zuc. i. Amice accōmoda mihi tres

panes. Factus est spūsanctus tanq̄ nauis institutoris de longe portans panē suū: Proverb. vlti. Alia etiam spūsancti difficultis: sicut dictum est de alijs. siquidem ipse a patre filioq̄ procedit: quod est difficile cognoscere. nescimus em̄ quando venit et quando recedit: licz habeamus aliqua signa. scz tria: v̄pote quādo quis in bono opere recipit cōplacentiam. scdm quādo quis libenter remittit iniuriam. tertiu quā quis letāter facit miam. Prover. xx. Quis potest intelligere viam suam.

¶ Sexto p̄ncipaliter etc. Eccl. xxv. A tribus timuit cor meū. hoc est tria sunt que magnum incutunt mihi timorem: scilicet Dea p̄r qui habet potestātē dammandi. Deus filius q̄ habet potestātē iudicandi. Deus spūsanctus q̄ hz potestātē arguendi. ¶ Primo persona dei patris timenda est. Nolite eos timere qui occidūt corpus etc: cum timete qui postq̄ occiderit habet potestatem mittere in gehennam. Mat. x. et Luc. xij. Ille timendus est qui habet potestatem occidendi corpus et aiām. Qui t̄r mendus est filius etc. Pater omne iudiciū dedit filio. Job. v. Presertim timebis in iudicio a dānatis p̄coribus: quibus terribilis apparebit. Petr. blesē. Fallax est hic mundus: finis horribilis: iudex terribilis: pena infimibilis. ¶ Itē timendus est spūsanctus. Job. xv. Cum venerit ille arguet mundū de peccato. Vel potes exponere sic. A tribus timuit cor meū. quando separabitur aīa a corpore. quando presentabitur per angelum coram iudice: quando est finale sententiā auditura. Vel a tribus timuit cor meum. a diaboli suggestione: a sensualitatis delectatione: a ratiōis consensu. Vel a tribus timuit cor meum. a concupiscentia carnis: a cōcupiscentia oculorum: a superbia vite.

¶ Septimo p̄ncipaliter magister sentē. in. s. di. s. Rebus quibus fruendū est: sunt pater/et filius/et spūsanctus. et q̄ in visione et fruitione consistit beatitudo: ideo cōcluditur q̄ tres sunt qui nos beatos faciunt. pater/verbum/et spūsanctus. Cui sentētie alludit scriptura Eccl. xv. In tribus beneplacitum est spiritui meo. Cōcordia fratru: et amor: p̄pinoiū: et vir et mulier sibi bene consentientes. Istud potest intelligi multipliciter. Tria mihi placēt, primo sic, placēt mihi et superplacēt

Bona benea
spharmy

but fo. 99. 95.

62

fo. 99.

fo. 21
et timore

f. f. e nauis portans tres panes.

de beatitudine

tria mihi placent

pater et filius et spiritus sanctus. vel tria
 mihi placent. videre deū: amare: atq; lau-
 dare. Augu. lib. xxij. de ciuita. dei. Ibi vi-
 debimus: amabimus: laudabimus. et ista
 sunt placibilia. Item Aug. lib. solilo. Et
 debimus facie ad faciem. et quid est istud
 videre nisi cognoscere domine deus trini-
 tatem tuam: cognoscere patris potētiam
 filij sapientiam: spiritus sancti clementiā.
 cognoscere vnam indiuisam essentiā. Sa-
 piens tria mihi placent. concordia fratru
 carnalium: que concordia consistit in tri-
 bus. in vniformi habitu/victu/et consen-
 su. vel fratrum carnalium que concordia
 consistit in tribus. in pace/in vnitatem/in cha-
 ritate. Amos. proximo vno. istum amorem
 verū offendunt tria. videlz necessitas/sta-
 bilitas/fidelitas. primū necessitas. comu-
 niter dicitur qd in necessitate cognoscitur
 amicis. scdm stabilitas. Omni tēpore di-
 ligit qui amicus est. Proverb. xvij. Tertiu
 fidelitas. qm amico fideli nulla est cōpa-
 ratio. Eccli. vj. Vir et mulier tē. tripliciter
 intelligitur. vt sunt coniuges vir et vxor.
 et quādo sunt de vno cōsensu: est negociū
 beneplacitū deo et hominibus. vel vir et
 mulier sunt ratio et sensualitas in homi-
 ne. et tunc negociū est beneplacitū: quā-
 do sensualitas obedit rōni. vel vir et mu-
 lier/prelatus et sponsa sua ecclesia: in qui-
 bus debet esse vnus consensus. Ista placi-
 ta sunt sapienti. sed que nō sunt benepla-
 cita sapienti sequitur in eodem cap. Tres
 species odit anima mea. pauperem su-
 perbum: diuitem mēdacem: senem fatuū
 et insensatum. Tres species. i. tria genera
 hominum odit anima mea. Pauperem
 superbum: qm superbie est cōtradictio et
 paupertatis. nempē pauper nō habet vn-
 de superbiat. Diuitem mendacē: qui non
 soluit promissa: vel qui de bonis commis-
 sis in mendacio viuit: pro eo quia paupe-
 ribus non largitur salte de superfluo. Se-
 nem fatuū et insensatum. fatuum: id est
 negligentem. insensatum in circumspectū.
 fatuitas recte est contra conditionē sene-
 cutis: quoniam communiter in antiquis
 est sapientia: et in multo tempore puden-
 tia. Job. xij.

¶ Octauo principaliter tria que portāt in
 celo tē. i. Job. v. Tres sunt qui testimoni-
 um dāt in celo puta christo. pater/verbū
 et spiritus sanctus dant testimoniū. xpo

baptizato/et transfigurato. qm ibi pater
 auditur in voce: filius apparet in huma-
 na carne: spiritus sanctus in specie colum-
 be. Etiam sunt tria in terra que portāt sibi
 testimonium qd sit verus homo. vtpote
 spiritus/sanguis/et aqua. Spiritus por-
 tat sibi testimoniū. hoc est anima: que est
 spiritus. contra errorem illorum qui dix-
 erunt christum non habuisse animā: sed di-
 cebāt qd diuinitas erat ibi loco anime: cō-
 tra euangelij dictum. Tristis est aīa mea
 vsq; ad mortem. Mar. xxvj. et Mar. xiiij.
 Sanguis et aqua que miraculose process-
 erunt de latere christi in cruce.

¶ Nono et vltimo tē. in amore sunt tria.
 amor/amatus/et amans. vt amans sit de-
 us pater: amatus deus filius: amor spi-
 ritus sanctus. Ista tria que bene gradiuntur
 Prover. xxx. Leo fortissimus bestiarū: gal-
 lus succinctus lumbos suos: aries cui nil
 resistere potest. Leo fortissimus potest di-
 ci persona dei patris: cui attribuit poter-
 tia. Si fortitudo queritur robustissimus
 est. Job. ix. Ballus qui sapiēter examinat
 horas diei: potest dici filius patris: cui at-
 tribuitur sapientia. qui dedit gallo sapiē-
 tiam. Job. xxxvij. Aries qui dicit ab aris
 qd est virtus: potest dici spiritus sanctus:
 cui attribuitur clementia: que est virtus
 preciosa valde. Vel per ista tria animalia
 leonem gallum et arietem: possunt intelli-
 gi tria tēpora prelatorum in sancta eccle-
 sia: que fuerunt bene gradiētia. Primum
 tempus durauit a christo passo vsq; ad sil-
 uestrum. secundū durauit a siluestro vsq;
 ad tempus innocentiū tertiū. tertium tem-
 pus ab innocēto vsq; ad tempus quod
 nūc regnat. In primo tempore fuit cetus
 martyrizatorum. In secūdo tempore fuit
 cetus sanctorum doctorum et confessorū.
 In tertio tempore cetus religiosorū predi-
 catorū. ¶ In primo tpe cetus martyru: in
 quo oēs prelati summi pontifices marty-
 res gloriosi extiterunt. et cōparatur illud
 tēpus leoni fortissimo. Leo xps. Uicit leo
 de tribu iuda. Apocal. v. qui martyrio ex-
 posuit se. Ipse est fortissimus in numero
 bestiarū. hoc est aliorum martyru summo-
 rum pōtificū: qui ipsi in martyrio sunt
 secuti vsq; ad siluestrum exclusiue. ad nul-
 lum pauēbit occursum. nam leo christus
 non fugit: nec occursum ipsum capientis
 um expauit: sed accessit ad ipsos dicens;

tres sunt q. testm

leo galg. ari
 p. flug. p. s.

tria tēpora
 a xpo

amig

tres spes
 odit

In festo trinitatis.

quem queritis: ego sum. ¶ In scdo tēpore
 excitat cetus scōz doctoz et confessorum:
 sicut fuerūt Augustin⁹: Ambrosius: Hiero-
 nym⁹: Gregorius: Chrysostom⁹: Bene-
 dictus: Bernardus quasi de vltimis. et il-
 lud tēpus cōparat gallus succincto in lū-
 bis. Vbi sciendū qd gallus hz vigilantia
 ad excitandū. diligentia et nutriendū. au-
 dacia ad expugnandū. Primo gallus hz
 vigilantia. ipse em vigilat cantat et exci-
 tat. qualiter vigilarūt: et cantauerūt: ex-
 citauerūt sacri doctores episcopi illo tpe
 et cōfessores scribendo: dictādo: excitādo
 dormientes in pctō per suā scām doctri-
 nā et predicandō. Item gallus habet dili-
 gentia ad nutriendum pullos/gallinas:
 qbus cōmunicat et pro eis laborat. Sic
 isti laborauerūt corp⁹ macerādo: ieiunan-
 do: scribendo: pdicando: docēdo vt alijs
 cōmunicarēt verbū: bonū exemplū: zelū
 aīarū habēdo. Item tertio gallus hz au-
 dacia. qualē habuerūt supradicti errores
 extirpando: hereticos impugnādo: tyrā-
 nis viriliter resistendo. ¶ Tertio tpe ve-
 nit cetus religiosoz mendicantiū: q fue-
 runt arietes quasi extra alios gradiētes
 in mendicitate: et altissima pauprate: qui
 cū duobus comib⁹ ptra hereticos irruer-
 unt cum sancta vita et bona doctrina.
 quales arietes fuerūt beatus dñicus: pe-
 trus martyr: thomas: et multi eiusdē reli-
 gionis. quales fuerūt arietes beatus frā-
 ciscus: btās antoni⁹: bonauentura: et alij
 complures eoz vestigia imitantes. Isti
 supradicti oēs fuerūt tria bona gradien-
 tia. Et sic cōcludit qd propter figuras su-
 perius allegatas: pater et filius et spūs
 sanct⁹ sunt tres propagines. tres digiti i
 vna manu. Et vt dicā breuiter: in quātuz
 hi tres vnū sunt: redendū est ad propo-
 sita verba thematis: vbi tria registrant.
 Primo autentica numerositas. hi tres.
 Scdo idēntica indiuisibilitas: vnum.
 Tertio magnifica stabilitas: quia sunt.
 ¶ Primo ꝛc. iste numer⁹ ternarius est su-
 per oēs numeros autēnticus: qm reperit
 in celestibus: in terrestribus: in vitis: in
 structibus. Reperit ternari⁹ nūerus in di-
 uina natura: in angelica creatura: in hu-
 mana factura: in sanctorū collegio: in ce-
 lo sydereo: in terrestri imperio: in xpō in-
 carnato: in baptismo sacrato: in mundo
 vitato: in fide et credulitate: in amore et

in charitate: in castitate: in sacramentali
 penitētia: in cardinali prudentia: in vir-
 tuali iusticia. Et ista sunt pro primo ser-
 mone de trinitate.

De eodem themate.

Primo reperitur nu-

merus ternarius in dei natura (sicut di-
 ctū est in precedēti sermone) de qua bea-
 tus Bern. in suis meditationib⁹ deuore
 loquit in hunc modū. O beata trinitas
 eternitas/bonitas/veritas ad te clamat
 aīe trinitas. memoria/ratio/et volūtas.
 Idem bernardus de ista trinitate super
 cātica sermone. ff. O beata veritas/ca-
 stitas/eternitas: et beatificans trinitas:
 ad te mea misabilis trinitas miserabilr
 suspirat. Ista tristissima trinitas figurat p
 tres ciuitates refugij eā se distātes. deu
 te. xix. Totū nostrū refugijū sunt tres pso-
 ne diuine in oib⁹ coequales: ad quas con-
 fugim⁹ confidēter: vbi est posse/scire/et
 velle iuandi hōiem sine repulsa. Istam
 beatissimā trinitatem non tacuerūt se vi-
 disse prophete antiqui et noui testamēti
 sicut Esaias qui audiuit seraphim clamā-
 tia in celo in laudē trinitatis. sanct⁹. san-
 ctus. sc̄tus. Esaiē. yf. Item hieremias nō
 tacuit qui clamabat triplicando placentū
 suum. A. a. a. dñe deus. a. quolibet. a. dñe
 deus. Dicrem⁹. f. r. xiiii. Item iohāni⁹ ba-
 ptiste qui fuit ppheta: et plusq̄ ppheta
 magis explicite fuit reuelatū mysterium
 sanctissime trinitatis: qm xpō baptizato
 in humana carne audiuit vocē patris: et
 vidit spiritū sanctū in specie colābe. Irē
 paulus raptus vsqz ad tertū celū. f. celū
 trinitatis clamauit. Colob. f. Ex quo oīa
 quoad patrem. per quē omnia. quoad fi-
 lium. in q̄ oīa. quoad spūs sanct⁹. Item exi-
 mius prophetarū dauid. Benedicat nos
 deus: deus noster: benedicat nos de⁹ ꝛc.
 a quolibet persona que est deus. ¶ Item
 reperitur numer⁹ ternari⁹ in angelis vbi
 sunt tres hierarchie. tres sacri principas-
 tus: et quelibet hierarchia suū hz ternas-
 rium: et extribus ternarijs resultat nu-
 merus nouenarius: et sic sunt nouē ordi-
 nes angeloz: designati per nouem las-
 pides preciosos in tribus ordinibus las-
 pidum: de quibus Ezech. xxviii. Omnis
 lapis preciosus operimentū tuū. sardius
 thopazius et iaspis. quantū ad tres ordi-

gall⁹. 1. p.
 dicatōz

declara. thom.
 qd hui⁹ modū tenet
 vsqz

reperitur numer⁹ ternari⁹

nes. chysolithus / onyx et beryllus. quātū
ad alios tres. sapphyrus / carbunculus / et
smaragdus. quātū ad alios tres. Item in
quolibet angelo sunt memoria / intellectus /
et volūtas. Itē sunt creati cetera crea-
tura in numero mēsurā et pōdere. ¶ Item
tertio reperit iste numerus ternarius. et nā
in rationali aīa sunt memoria / intelligen-
tia / et volūtas. sunt tria inter se distincta
ab inuicē: sunt tīna aīa nō tres aīe. Ista
tāra et tā nobilis trinitas per peccatū pri-
mi parētis ab increata trinitate (que deus
est) turpiter cecidit in aliā trinitatē defor-
mē. videls in potentia boni et mali cōmo-
di et incōmodi: in ignorantia veri et falsi:
in immūdiā actus et cogitationis. Ad-
gnus casus fuit. i quo casu fuerūt tria. s.
suggestio diaboli tētoris: delectatio in
comestione pomi: cōsensus ex parte ratio-
nis. ista est impia trinitas: de qua potest
adduci illud. Eccli. xvj. A tribus impijs de-
seret terra. Moraliter p terra viuentium
tres impij pnt dici suggestio / delectatio /
et cōsensus. vel pnt intelligi peccātes cor-
de ore et opere. vel pnt intelligi saraceni / iu-
dei / et falsi xpiani. ab oībus istis impijs ter-
ra viuentiū fit deserta. ¶ Secūdo reperitur
numerus ternarius in collegio oīm scōrū:
vtpote in collegio apostolorū: qui relique-
rūt ppriā voluntatē: ppriā domū: et totū
mundū. Reperit in collegio martyrū: qm̄
quidā fuerūt martyres voluntate / nō ope-
re: quidā opere nō volūtatē: quidā opere
et volūtatē. Itē reperit numerus ternari-
us in collegio beatarū mulierum: qm̄ que-
dā cōiugate: quedā vidue: quedam virgi-
nes: quibus correspondet fructus in nume-
ro ternario: vtpote tricellimus / sexagesi-
mus / centesimus. Oībus istis sanctis cor-
respondet premiū cōsistēs in tribus dōtibus
aīe: que sunt visio / fructio / cōprehēso. vt
sunt porte tres. ab austro porte tres. Apo-
cal. xvj. ¶ Itē reperitur iste numerus ter-
narius in celo: qm̄ gñaliter tres sunt celi.
celum empyreū: celū aqueū: celū sydereū.
quodlibet istoz celoz suum habet ternari-
um: qm̄ celum empyreū est a motu extra-
neum: est beatorum habitaculū: est dei se-
des nūcupatum. qm̄ scriptum est. Celum
mihi sedes est. Esa. vlti. Itē celum aqueū
seu crystallinum habet etiā suū ternariū.
qm̄ est in motu velocissimū: est ad ista in-
feriora maxime influentium: et ipso moto /

cetera inferiora mouent: cū sit mobile pri-
mū. Celum sydereū seu stellarum etiā suū
habet ternarium: qm̄ istud celū est aqua-
rum diuisiū: est stellarum contentium:
est quantitate maximū. Sed hic queritur
quomodo intelligitur qd paulus raptus
fuerit vsqz ad tertium celum: Respōdeo po-
nendo duas cōclusiones. Prima qd ille ra-
ptus habuit ternariū: qm̄ fuit tribus die-
bus et tribus noctibus qd non manduca-
uit nec bibit. Act. ix. Secunda conclusio:
vsqz ad tertium celū. s. vsqz ad celum em-
pyreū: vnde sunt tres celi: vtpote celū ae-
reum: in quo sunt aues: quia volucres ces-
li. celum firmamentum scōm: in quo sunt
stelle. celum empyreum in quo sunt beati
est tertium celū. ¶ Item reperitur nume-
rus ternarius nō solum in celo: sed etiam
in terra: qm̄ scriptū est: qd per tria mouet
terra. p seruū cū regnauerit: per stultū cū
saturatus fuerit cibo: per odiosam mulie-
rem cum in matrimonio fuerit assumpta.
Prouerb. ixx. Sic accipitur terra p eccle-
sia: vel pace humana. et sic exponit eccle-
sia vel pax humana mouetur. i. turbat et
conturbatur per tria. Primum est per ser-
uum cum regnauerit. per seruum. s. pecca-
ti: qz qui facit peccatum: seruus est pecca-
ti. Job. viij. talem seruum. talem peccato-
rē regnare non decet. tanta dignitas non
decet malignum: immo si regnet turbabit
tur pax et mouebitur. hoc est turbabit ter-
ra. Prouerb. xix. Non decet stultum deli-
tie (als diuitie) nec seruū dominari prin-
cipibus. Secundo per stultum cum satura-
tus fuerit cibo. Sic accipitur stultus p
illo qui abūdat bonis in excessu. talis qp-
pe est impinguatus: saturatus: incras-
tus: dilatatus. qm̄ talis frequēter minus
se habet in regimine subditorum qd si nō
esset ita abundans in diuitijs vel honori-
bus. Et notanter per stultū: quia sapiens
cū bona sapientia et prudētia est dignus
regimine tēporali et spiritali. nō sic stul-
tus. Et per odiosam mulierē. intelligitur
secularis et lucratia scientia: que frequē-
ter generat litigiā: quap: opter nō est suf-
ficiens ad regendū. cui scientie aliqui pre-
sidentes ita adherent: sicut vxor viro suo.
¶ Item moles terre continet numerū ter-
narium: quoniam diuiditur in asiam / a-
fram / et europam. ¶ Item reperitur nume-
rus ternarius in christo incarnato: qm̄ in

Raptus pauli

per tria mouet
ter. per fructus
venit et

In festo trinitatis.

persona christi fuerunt tria principaliter scilicet diuinitas: anima rationalis: et corpus humanum. quia trinitatem designat tres partes que sunt de hostia consecrata. Etiam illo tempore quo natus est christus: apparuerunt tres soles visibiles in oriente: qui facti sunt vnus sol. in signum quod in christo fuerunt tres substantie in vna persona vnitate: vt christus dicatur sol exrens tripliciter montes. Eccli. xliij. ¶ Item reperitur in baptismo: quonia baptismus est in triplici differentia. quoniam est baptismus aque. et iste est bene communis et vsitatus: quo quotidie vtuntur fideles in ecclesia. Alius est baptismus sanguinis: quo sancti innocentes baptisati fuerunt: et multi alij martyres: qui passi sunt pro christo martyrium. Item est baptismus flaminis. et flamen est spiritus sanctus: vt gratia eius: quo baptisati fuerunt apostoli in die pentecostes. et latro qui dixit christo. Domine memento mei etc. Item forma baptismi est in uocatio trinitatis. Ego te baptizo in nomine patris etc. que trinitas sancta in baptismo christi dicitur apparuisse. Item reperitur numerus ternarius in mundo etc. In quo sunt tres creature in triplici oria. quonia quedam pure spirituales: quedam pure corporales: quedam partim corporales et partim spirituales. ¶ Item est triplex mundus. archetypus: macrocosmus: et microcosmus. Primus est deus exemplar visibilis. macrocosmus maior: mundus visibilis continens creaturas visibiles. tertius microcosmus minor: mundus qui est homo. de ista trinitate habetur Job. i. In mundo erat. quoad primum. et mundus per ipsum factus est etc. quoad secundum. et mundus eum non cognouit. quoad tertium. ¶ Item reperitur numerus ternarius in fide: seu magis in actu fidei: qui est credere. quoniam nos habemus credere deum: credere deo: et credere in deum. et istud tertium credere est meritorium. Item fides continet elementum ternarium. quando fidei tria sunt symbola: vt pote symbolum apostolorum: symbolum niceni concilij: symbolum athanasij patriarche alexandri. Item continet ternarium: quia est fides promissionum: fides preceptorum: fides sacramentorum. Item nobilis ternarius: fides spes et charitas. tria hec. maior horum est charitas. s. Corinth. xij. ¶ Item reperitur numerus

ternarius in amore et charitate: que non solum continet vnum ternarium: immo plures. Est enim amor erga deum: erga proximum: et erga seipsum. Item s. apostolus s. Timoth. i. charitatem est de corde puro: de conscientia bona: et de fide non ficta. Item amor: triplex. naturalis: meritorius: et virtuosus. Item charitas continet ternarium: quia tria sunt que diligimus. vtile: delectabile: et honestum. propter vtile diligimus tribulationem. propter honestum diligimus virtutes. propter vtile/delectabile et honestum diligimus deum. Tunc quid in spe que est virtus theologica: reperitur numerus ternarius: certe sic. quonia est spes de venia: spes de gratia: spes de gloria. Item reperitur in castitate: quoniam est conjugalis: vidualis: et virginalis. Item castitas corde opere: et voto: sine professione. Item in humilitate ternarius numerus reperitur: quia in ipsa sunt tres gradus. primus subdere se minori. secundus equali sibi. tertius subdere se maiori. ¶ Item reperitur in penitentia vt ipsa sit via trium dierum in deserto per quam post triduum inuenitur perditus christus. per quam post tres dies recordat deus resurgens a peccato. Quelibet partium penitentie habet suam trinitatem: quoniam contritio est de cogitatu: de commissio: et omisso. Item confessio habet suam trinitatem: quonia confessio est de culpa propria: de insufficiencia: et de laude diuina. Item satisfactio in am: vt puta elemosynam: orationem: et ieiunium. Item prudentia suam habet trinitatem: quia s. Senecam prudens animus debet dispensari tribus temporibus: recordari preterita: ordinare presentia: et precauere futura. Item s. Lullium prudentia habet tres partes: intelligentiam: prouidentiam: et memoriam. Item prudentia habet regere ceteras virtutes morales s. tres partes moralis sciencie: que sunt ethica: yconomica: et politica. Prima mores in domo disponit. tertia vrbes et regna gubernat et regit. Item prudentia triplex. Prima est cordis: que consistit in dispositione presentium. secunda oris que consistit in moderatione sermonum. tertia operis que consistit in moderatione actus in operatione boni: et declinatione mali s. Lullij. Item reperitur in iusticia que tripli-

et baptismus

mundus archetypus
macrocosmus
microcosmus

in mundo erat
et mundus per ipsum factus
est etc.

tria symbola

l. n. d. p. m.

fo. 97.

ternarius in s. iusticia
car. dim. h.

scia moralis. ethica. yconomica.
politica

iter perueritur. munere: amore: et timore. Item iusticia triplex. iusticia diligens sanctitatem: iusticia diligens equitatem: iusticia p̄mens p̄auitatem. Prima non est aliud s̄m infelium/ nisi rectitudo voluntatis. secunda est que tribuit unicuique quod suum est. tertia qua v̄tetur christus in die iudicij contra malos. Trinitatē penitentie/ prudentie/ iusticie/ et continentie per reuelationem apparere vidisse Johannem euangelistam Apocalip. xij. vbi vidit ciuitatem: in qua erāt portarū quatuor trinitates. ab oriente tres: que respiciunt iusticiam. ab occidente tres: que respiciunt continentiam. ab austro tres: que respiciunt prouidentiam. ab aquilone portę tres: que respiciunt tres partes penitentie: per quas omne malum quod intus latet foris apparet: quia ab aquilone pandetur omne malum. et p̄ istas oportet intrare in sanctam ciuitatem: quia nisi oēs penitentiam egerimus de malis que intus habemus: non aperientur nobis portę ciuitatis nouę hierusalem: ad quā nos perducatur etc.

In festo sc̄tissime trinitatis. Sermo. ij.

Tres vnū sunt

Johannis in cap. v. originali ter scribuntur hec verba. Trinitatis et vnitatis in cōprehensibile sacramentū/ beatus Johannes in sua canonica per verba thematis nobis indicat et demonstrat dicens: q̄ hi tres: scilz pater et filius et spiritus sanctus vnū sunt. scz vna essentia: vna diuinitas: vnus deus. Pro cuius thematis declaratione p̄t moueri dubium. Cū deus sit omnino simplex et indiuisus: quomodo est hoc verum q̄ in eo sit numerus personarum: qui est numerus ternarius: cum dicimus q̄ in deo sunt tres persone: quia numerus dicitur quātitatem distinetam: et per consequens diuisionem: et sic sequeret q̄ si in deo esset numerus personarum: q̄ hoc esset ponere plures deos quod esset hereticum et absurdum. Ad qd̄ respondetur s̄m arithmetica et s̄m metaphysicā (als metaphoram) Secundum metaphysicā (als metaphoram) responderetur sic s̄m sanctum Tho. s. parte summe. q. xxx. art. ij. q̄ duplex est diuisio. Cūa materialis: que sit s̄m diuisionē con-

tinuū: et hanc sequitur numerus qui est species quantitatis: vnde talis numerus nō est nisi in rebus materialibus habentibus quātitatem. Alia est diuisio formalis: que fit per oppositas vel diuersas formas: et hanc diuisionem sequitur multitudo que nō est in aliquo genere: sed est de transcendentibus s̄m q̄ ens diuiditur per vnum et multa: et talem multitudinem solam contingit esse in rebus immaterialibus: et s̄m hoc dicimus q̄ termini materiales s̄m q̄ veniunt in predicatione diuinam: non sumuntur a numero qui est species quantitatis: quia sic de deo non nisi metaphorice dicerentur: sicut et alie proprietates corporalium: sicut longitudo/ latitudo/ et similia: est sumuntur ab vnitae vel multitudine s̄m q̄ sunt termini transcendentis. Multitudo autē sic accepta/ hoc modo se habet ad multa de quibus predicatur: sicut vnum quod conuertitur cum ente ad ens. h̄mōi autem vnū non addit ali quid supra ens: nisi negationem diuisionis tm̄. vnum enim significat ens indiuisum: et ideo de quocūq̄ dicitur vnum: significatur illa res indiuisa. sicut vnum dictum de homine/ naturam hominis indiuisam significat. Et eadem ratione cū dicitur multitudo: multitudo sic accepta significat res illas cum diuisione circa vnā quancq̄ earum. Numerus autem qui est species quātitatis: ponit quoddam addens additū supra res. et similiter vnū qd̄ est principū numeri. Termini ergo numerales in diuinis significāt illa de quibus dicitur: et sup hoc nihil addit nisi negationē. s. diuisionis. Et sic p̄t quō vnitās et trinitas: q̄ sunt termini materiales: et dicitur de deo: nulla imperfectionem dicunt. Hoc etiā p̄t s̄m declarationē arithmetice/ q̄ termini numerales in deo nō dicunt imperfectionē: immo perfectionē significant. qd̄ sic p̄t: nā trinitas s̄m arithmeticos sic diffinit. Trinitas est numerus articularis impar primus. In ista diffinitione sunt quattuor partes que dignitatem numeri ternarij offēdūt. Prima pars est numerus: q̄ dicit magnā p̄fectionē. vñ Aug. xix. de ciuita. dei. c. xij. vbi nō est ordo ibi confusio. sed ordo rerum/ ad numerum re ducitur. et res sic numeri in suis p̄fectionibus ordinantur. vnde Aristo. in. ix. Metaph. species rerū sunt sicut numeri.

ab aquilone

Et

B arithmetici

diffini numeri

metaphysica

In festo trinitatis.

Item etiā quia numeri pertinēt ad fabricam mundi. et ideo dicit Augus. xj. de ciuitate dei cap. xxx. exponēs illud Sapie. xj. Omnia in numero pondere et mēsurā fecisti. et Iudas recitat. iij. ethicorū cap. iij. Ratio numeri contēnenda non est: q̄ in multis sanctarū scripturarū locis q̄ magis estimanda sit elucet diligenter intuentibus. nec frustra in laudib⁹ dei dictū est. Omnia in numero pondere et mēsurā fecisti. Tolle nūerū a rebus omnib⁹: et oīa pereunt. adime seculo compotum: et creatura ignorat scito: complectitur. hec ille. Tanta est excellētia et dignitas numeri: vt dicit Augus. q̄ olim philosophi sicut plato et aristoteles omnē mundū ad numeros reduxerūt. Pr̄ ergo q̄ p̄ma pars diffinitionis q̄ est numer⁹: dicit dignitas tē numeri ternarij. Sc̄da pars p̄dicte diffinitionis ē articulo. Pro cui⁹ declaratio ne nota q̄ tria sunt genera numerorū s̄m arithmeticos. sc̄z articulus vsq̄ ad denariū exclusiue. digitus qui est oīs numer⁹ p̄ denarium multiplicatus vt viginti. compositus qui ex vtroq̄ p̄stat. sc̄z. xij. xiiij. tc. Inter istos numeros articulo obtinet dignitatē: q̄ est radix et fundamētum oīm aliorū: ex quo etiā sequitur dignitas nūer⁹ ternarij. Tertia pars diffinitionis est impar: hec pertinet ad dignitatē: q̄ esse imparem: vel nō habere parem: est conditio vnitatis q̄ est perfectior omni numero s̄m Dionysiu de diuinis nominibus cap. iij. imo vnitatis est fundamētū omnis rei. hec est conditio dei. vñ p̄bus. xij. metaphysi. Pluralitas principatū non est bona. p̄cludit. vnus ḡ p̄nceps etc. vnus est et parē (als sc̄dm) nō h̄z. d̄z p̄pter dignitatē Eccl̄s. iij. Quarta pars diffinitionis est prim⁹. qui etiā dicit dignitatē. nā s̄m Dionysium vbi. s̄. idē est esse primū et dignū: ideo in signū dignitatis xps dicit Apoc̄. j. Ego sū alpha et o. qd̄ est p̄ncipiū et finis. Et sic p̄z manifeste quō oēs termini contētī i diffinitione trinitatis dicūt dignitatē et p̄fectionē: et per p̄sequēs termini numerales q̄ dicūt et predicantur de deo: nō dicūt imperfectionē aliquam: imo vnitatis et trinitatis q̄ termini numerales dicunt: de deo offendūt ei⁹ incomprehensibile et inartingibile p̄fectionē. s̄. vnitatis essentie et trinitatis p̄onarū: put dicūt s̄ba p̄posita. Vi tres vnū sunt. qd̄

fuit thema. In quibus s̄bis de deo duo nob̄ ostēdunt. iura thematis p̄es duas. Primū pluralitas p̄onarū certo nūero assignata: qd̄ notat ibi. hi tres. in p̄ma parte thematis.

Sc̄dm simplicitas essentialis eternaliter communicata: qd̄ notat ibi. vnū sunt. in secūda parte thematis.

Prima pars.

Dico primo q̄ in ver

bis p̄positis ostendit de deo pluralitas p̄onarū certo nūero assignata: cū d̄z. hi tres. In quo ostendit q̄ in deo sunt tres p̄sone realiter distincte. s̄. p̄r et filij et sp̄s ritusctūs. nam s̄m s̄mias dñi Petri de tarantasia lib. j. dif. xiiij. vbi q̄rit de isto termino trinitas si est nomē essentialē. dicit sic q̄ claudit i suo intellectu tā vnitatem essentie q̄ pluralitatē p̄sonarum: sed s̄m expositionē noīs p̄sonas p̄ncipalr̄ significat: et tūc est sensus. trinitas. i. tres p̄sone vnū essentie: q̄ p̄ncipalr̄ est imposit⁹ ad significandū numerū p̄onarū. et h̄ numer⁹ p̄onarū demonstrat in p̄ma parte thematis: cū d̄z. hi tres. sc̄z p̄r et filius et sp̄s ritusctūs. s̄. sunt tres p̄sone realiter distincte. Circa qd̄ sic intendo p̄cedere in hac p̄ma cōtemplatione.

Primo errores circa personarū pluralitatem recitabo.

Secūdo p̄sonarū pluralitatē rationibus persuasiuis vt potero probabo.

Tertio exēplis palpabilibus earū p̄celliones demonstrabo.

Dico primo q̄ errores qui fuerūt circa trinitatē p̄onarū recitabo. Pro quo notandū q̄ quidā errauerūt circa oēs p̄sonas: quidā circa vnam: et qdā circa aliā. Circa oēs personas simul errauit sabellij q̄ posuit vnam essentia: sed negauit trinitatē personarū. Hūc errorē sequuntur iudei et saraceni: q̄ dicūt vnū deū: et negāt tres p̄sonas. Et cū d̄z quare ḡ de⁹ in sacra scriptura aliquādo notat p̄raliq̄ filij aliq̄ ip̄sctūs. R̄ndebat sabellius q̄ vna et eadem res pōt diuersis noīb⁹ nominari. Ita vn⁹ de⁹ aliq̄ notat p̄r: aliq̄ filij: aliq̄ ip̄sctūs. Circa p̄sonā nō filij fuit error eunomy: q̄ posuit filiū dei dissiles p̄r: qd̄ est d̄ curium nature: cū oē generas generet sibi sile. cōcesso ḡ q̄ de⁹ pater generet generabit sibi simile de necessitate. et ita

Errores circa trinj. p̄sonaz

Judey. Saraceny

a in num pondere
mēsurā 72.

rc̄a numerorū

deus genuit deum aliū in psona: nō aliū
in natura. iō dī: Solo. s. q̄ est imago iuiss
bilis dei. imago dīc silitudinē. Circa pso
nā spūscī errauit macedoni: qui posuit
spūscīm esse creaturā. s̄ qd̄ dī. ij. Cor. ij.
Dñs aut spūs est. Circa hāc etiā psonam
errauerūt greci: q̄ posuerūt spūscīm a pa
tre solo pcedere: et nō a filio: qd̄ p̄t esse
falsum: q̄ si sic pcederet p̄ modū nature:
et p̄ consequēs esset fili: et sic essent duo
filij in diuinis. s̄ quos dī: Jo. xij. Para
clyt̄ aut spūscī sanct̄: quē mittet p̄ in no
mine meo. s. tanq̄ spū filij et a filio pce
dentē. et Job. xvj. dī in psona xpī loquēt̄
de spūscō. Ille me clarificabit: q̄ de meo
accipiet. ppter qd̄ etiā occidentales gre
cos tanq̄ hereticos reprōbat et cōdenāt
et dīctos hereticos cōstitit in symbolo.
Credo in deū patre: et filiū eius vnigeni
tū nō factū confubstāntiale pri: et in spū
scīm dñm viuificantē: q̄ ex patre et c.

D Dixi scđo q̄ psonarū pluralitatē ratio
nibus p̄uasiuis p̄barem. Pluralitas em̄
psonarū in eadē essentia nō pōt probari
demonstratiue: q̄ est articulo fidei. et fidei
articuli nō pōt p̄bari: cū sint supra rōnē
humanā: sed possunt dñi persuaderi rōm̄
ibus. Nūc ḡ in p̄posito ad affirmatiōem
fidei: q̄ in deo sunt tres p̄sone vni⁹ essen
tie: probat sic: et p̄mo q̄ sint plures p̄so
ne: deinde q̄ sint tm̄ tres. P̄mo q̄ sint
plures p̄sone p̄bas. ex diuina bonitate. nā
fm̄ Diony. bonū est cōcātiū suūp̄s: s̄
de⁹ est summe bonus. ḡ summe se cōcāt.
Sed nō summe se cōcāret nisi se totū cō
municaret. sed creatur̄ nō pōt se totū et
summe cōcāre: q̄ creatura nō possēt ī se
recipe totaliter diuinā bonitatē. q̄ sic eēt
deo equalis: ḡ cōcābit se alteri q̄ creatu
re. et sic est de⁹. sunt ḡ ille saltē plures p̄so
ne. Itē hoc etiā p̄t ex diuine bonitatis
p̄fectiōe. q̄ vt dicit Richardus de scđo vi
ctore in de trinitate scōidādo cū seneca:
q̄ null⁹ boni sine socio iocūda est possess
io. ḡ cū de⁹ semp fuerit beatus: nunq̄ fuit
sine loco. et sic semp fuerūt plures p̄sone.
et iō dicit Ero. xxxj. Di sunt dij tui israel
nō q̄ li dij dicat plures deos: sed plures
psonas. Itē scđo p̄bas q̄ in deo sint tm̄
tres p̄sone: put dicit thema. hi tres et nō
plures nec pauciores. Patz hoc ex p̄fecta
dei charitate. constat enim fm̄ oēs q̄ in
deo est charitas ab eterno. Cū charitas

est amor gratuitus tendēs in alium/ fm̄
August. et alios doctores. vñ de ratione
charitatis summe est q̄ tendat in alium.
Si ḡ in deo fuit summa charitas ab eter
no: necesse fuit vt in aliū dederet ab eter
no. et iō semp fuit ponere diligētē et di
lectū. et inter istos duos opz ponere amo
rē quo se diligit: siue nexū. nexū autem
licz extrema cōiungat in se: tm̄ est qd̄ disti
ctū: sicut si dilectio q̄ est inter me et te/ essz
subsistens: faceret personā. Cū ergo spūscī
sanct⁹ sit amor pris et filij: facit vnā p̄so
nam ab vtroq̄ pcedētē ab eterno. vñ s̄
cut filij est a pre et matre: et est qm̄ quidā
nexū quo se diligit in ipso pater et m̄r.
ita spūscī sanct⁹ est vnā p̄sone et amor siue
nexū pris et filij. ergo tm̄ sunt tres p̄so
ne et nō plures nec pauciores. et ideo dī
Beñ. xl. Videbam corā me vitem in qua
erāt tres ppagine. i. beatā diuinitatem
in q̄ sunt tres p̄sone. s. Job. v. Tres sunt
q̄ testimonium dant in celo. pater ḡbum
et spiritus scđus. et iō dicit Aug. vij. de tri
nitate q̄ ad q̄stionē factā ab hereticis qd̄
tres. cōuentienter m̄des tres p̄sone. Itā
psonarū trinitatē agnouit dauid pp̄ba.
in ps. lxxj. qm̄ dixit. Benedicat nos deus
de⁹ noster: benedicat nos de⁹: et metu. et c.
et dicit deus in p̄mo ostēdens personam
pris. in scđo personā filij. dicit de⁹ noster
q̄ est noster per n̄e carnis assumptionē:
et deinde dicit tertio. bñdicat nos deus/
ppter p̄sonā spūscī. et cōcludit. metuāt
eū. non eos: in q̄ denotat essentia diuine
vnitatē. Et sic patēt rōnes cū suis autoz
tatib⁹: q̄ in deo sunt tm̄ tres p̄sone. s. p̄
et filij et spūscī scđus. non plures nec pau
Dixi tercio q̄ exēplis palpa
biles personarū p̄cessiones demonstra
rem. Pater em̄ qui est p̄ma p̄sone a nul
lo pcedit: sed ipse est p̄ncipiū filij: et filij
procedit ab eo per modū nature siue in
relectz. deinde spūscī sanct⁹ pcedit ab vtro
q̄ per modū amoris siue volūtatis. et pas
ter et filij sunt p̄ncipiū spūscī. put dicit
Athanas⁹ in symbolo. Pater a nullo est
fact⁹: nec creatus nec genit⁹. filij a p̄re so
lo est: nō fact⁹: nec creat⁹: sed genit⁹. spūscī
sanct⁹ a p̄re et filio: nō fact⁹: nec creatus:
nec genit⁹: sed pcedens. In his tm̄ p̄ces
sionib⁹ non est aliq̄ p̄uocitas dignitatis
tēporis: nec nature: sed solū originis. vt
pater est p̄uo: filio origine: q̄ ex eo est fi

fo. 63.

fo. 66

5

pluritas p̄sonaz nō p̄t p̄ba demonst
rari s̄ p̄ persuaderi

Ego et pater vnū sumus. super quo dicit August. q̄ dicit vnū: liberat te ab arrio. q̄ dicit sum? pluraliter. liberat te a sabelio. potest etiā adduci illud q̄ dicitur de abraā Ben. viij. q̄ apparuerūt ei tres vi ri. et sequit. Tres vidit et vnū adorauit. Tres vidit: q̄ fide credim? tres p̄sonas: sed vnus adoratur de?: q̄ tres personas: adora?: vnica oratione: q̄ sub ratioe vnus potētie: vnus maiestatis: et vnū di uinitatis et essentie. Et sic p̄z quōd q̄q̄ in deo sint tres p̄sone realiter distincte. scz p̄r et filii? et sp̄s sanctus: est tamē vna essentia: vna natura: vna bonitas: vna diuinitas: q̄ est cōmunis patri et filio et sp̄s sancto. nā pater ab eterno p̄ducēdo filiū: cōicat sibi naturā siue essentia. et p̄r et filii? sp̄s a deo sp̄s sanctū: cōmunicat etiā sibi naturā diuinā. et sic essentia est vna/ et cōis oim personarū. Et hoc est qd̄ d̄r in scda parte themat̄. vnū sunt. qd̄ tangebāt in secun da cōtemplatiōe: cū dicebat q̄ oīēderet simplicitas essentialis eternaliter cōmunicata: cū dicebat. vnū sunt. Et sic p̄z q̄ in deo sunt tres p̄sone vnū essentie: qui sunt p̄r et filius et sp̄s sanctus: vnū deus: vna natura: vna essentia: vna bonitas. Dūc trinitatem d̄z homo adorare deuote et cōtemplari per fidē intellectu credēdo et ore iugiter cōfiteōdo. q̄ in hoc maxime de lectari oīa rationalis et summe debet de lectari p̄pter tria/ que h̄z ab ipsa incomprehensibili trinitate ad cuius imaginē creata est.

Primo h̄z dignitatem naturalē.
Secūdo habet capacitātē diuinalem.

Tertio h̄z perpetuitatē vitalem.
¶ Dico primo q̄ oīa cōtēplatiua debet summe cōplacere et delectari in cōtempla tione trinitatis per fidem credēdo: et ore cōfiteōdo: quia habet ab ea dignitatē nat ure. Nec dignitas aīe rationalis consistit in hoc inquam ad imaginem trinitatis creata est. habet em̄ memoria: intellectu: et volūtatem: que tria trinitatem summā p̄tēdūt. sicut em̄ memoria intellectu? vo luntas/ sunt vna mens: vnus sp̄ritus: vna noticia: vna essentia: ita pater et filius et sp̄ritus sanctus sunt vna essentia: vnus deus: vna potestas s̄m Augustinū in de trinitate. Propter hāc dignitatem homo animalia oīa antecedit et deos sequitur et de hac dignitate loquit Augustin. i lib.

de trinitate. Tanta est humane cōditio nis dignitas: vt cōsilio sancte trinitatis creatus sit homo. etiam quis quoad ima ginē suam creatus: cū creauit: quod nulli alteri ex creaturis. scilicet corporalibus donauit.

¶ Dico scdo q̄ aīa rationalis debet com placere et delectari in cōtemplatione per fidem diuine trinitatis: quia ab ea habet capacitatem diuinalem. hoc est quia est ca pax dei. nulla em̄ creatura corporalis est capax dei: quia creature corporales non attingūt ad aliquid vniuersale per cogni tionē quam habent: sed solum ex hoc habet dignitatem super oēs creaturas cor porales. et ideo dicit Augustin. vbi supra. Eo enim anima est imago dei: quo capax est dei.

¶ Dixi tertio q̄ aīa rationalis debet com placere et summe delectari in cōtempla tione sanctissime trinitatis hic in via per fidem credēdo: et ore cōfiteōdo: quia ha bet ab ea perpetuitatem vite. scz quia est incorruptibilis. nam corrupto corpore: remanet aīa rationalis separata incorrup ta. Et in hoc habet dignitatem sup̄ anis maas bruto: um: quia ipsa est subsistens et incorruptibilis. Anime x̄o brutorū non sunt subsistentes: et sunt corruptibiles. et ideo dicit Augustin. in lib. de ecclesiasticis dogmatibus. Solum hominē credimus habere animā substantiuam: animalia autē anime non sunt substantiue. Sed vi detur q̄ aīa rationalis non sit subsistēs: nec incorruptibilis: et per consequēns nō habebit hanc dignitatem: quia ea quorū est simile principū: et similia est etiā vi te processus: similis debet esse finis: sed simile est principū hominū et iumentorū: q̄ de terra facta sunt. similes est etiā vite processus vtriusq̄: q̄ similr spirāt omnia: et nihil h̄z homo iumento amplius. vt d̄z Eccl̄s. iij. ergo vt ibidē cōcluditur: vnus est interitus hominū et iumentorum: et equa vtriusq̄ cōditio. Sed brutorum animalia anima est corruptibilis: ergo et aīa humana erit corruptibilis. Ad istud argumentū respondeo s̄m sanctū doctos rem. j. p̄r summe. q. lxxv. art. vj. dicendo q̄ salomō inducit rationē illam ex perso na insipientiū: vt exp̄nitur Sap. ij. Dis cerunt impij cogitantes apud se non res cte et. Qu ergo dicit q̄ homo et alia aīa

aīa debz delectari in cōtēpla tione trinitatis

fas
immoraly aīo

vnū cōtēplatiū
et iumento

In festo trinitatis.

malia habet simile generationis principium
verū est quātū ad corpus. similiter em̄ de
terra facta sunt oīa animalia: nō aut quā
tum ad aīam. Nā anime brutoꝝ producū
tur ex virtute aliqua corporea: qꝫ educun
tur de potētia materie: ⁊ ideo cū materia
corūpūntur. aīa nō humana a deo est. et
ad hoc significandū dī. Sēn. f. quātū ad
alia aīalia. Producat terra aīam viuentē,
quātū nō ad hoīem dī. Sēn. ij. q. inspira
uit in facie eius spiraculū vite. ⁊ id cōclu
dit Eccl̄s. vlti. Reuertat puluis in terrā
suā vide erat. ⁊ spūs redeat ad deū q̄ de
dit illū. Similiter p̄cessus vite est similis
quātū ad corpus: ad qd̄ pertinet qd̄ dī. si
militer in ecclesiaste. Similiter spirāt oīa
et Sap. ij. Fum⁹ afflatus est in narib⁹ nō
stris ⁊c. Sed nō est similis p̄cessus quan
tū ad aīam: qꝫ hō intelligit: nō aut aīalia
bruta: et falsum est qd̄ dī. Nihil habet hō
iumento amplius. et ideo similis est inte
ritus quātū ad aīam. Et sic pꝫ qꝫ aīa rōna
lis est incorruptibilis. ⁊ ideo dicit Diony.
iii. c. de diuinis noīb⁹: qꝫ aīe humane ha
bēt ex bonitate diuina qꝫ sint intellectu
ales: et qꝫ habeat substantiālē vitā incōsum
ptibilē. Et sic ex his oīb⁹ pꝫ dignitas ani
me vel hoīs quātū ad aīam qꝫ est incor
ruptibilis ⁊c. aīalia nō. et id br̄s Augu.
in de trinit. concludēdo ad istud propo
sitū dicit sic. Immortalis em̄ est aīa ratio
nalis. s. vt nō a creatoris sui similitudine
discrepare videat. nō em̄ esse poterit ima
go dei si mortis termino clauderetur. hec
Aug. Et inde est qꝫ propter huiusmodi di
gnitates ⁊ excellētias quas habet hō s̄m
aīam ab ipsa trinitate debet eā iugiter cō
tēplari: firmiter credere: ⁊ ore cōfiteri: im
mo et iugiter laudare cū sancta matre ecc
lesia que septies in die in laudē sanctissī
me trinitatis proūpens dicit in fine oīm
psalmoz. Gloria patri et filio: et spūs s̄m
cto. Itē vltimū quilibet xpianus ds̄ci
re et quotidie dicere in laudem ⁊ gloriā
trinitatis. S; nūc hodie trinitas sanctis
sima non laudat a xpianis: sed potius vi
tuperatur per peccata peccādo. Cōtra tri
nitatē quis pot̄ dupliciter peccare. vel cō
tra personas: vel cōtra attributa. Contra
personas sicut iudei/pagani/saraceni/et
alii heretici: qui negant trinitatem perso
narū: q̄ peccāt peccato infidelitatis quod
est maximū peccatoꝝ: qꝫ per eū homo ma

gis elongatur a deo. que quidē elongatio
fit per auersionem: in qua cōsistit formalit
ter omne peccatum. Per falsam em̄ cog
nitionē nō appropinquat quis deo: sed ma
gis ab eo elongatur. nec pot̄ esse qꝫ quan
tū ad aliquid deum cognoscat: qui falsam
opinionē de eo habet. qꝫ id quod ipse opi
natur: nō est deus. ⁊ inde est qꝫ iudei/sara
ceni/pagani/et heretici non adorant ve
rum deū: sed fictum per opinionē: qꝫ non
credūt deū trinum et vnum/sub ea ratio
ne qua ponitur actus fidei. Nō enim cre
dunt deū esse sub his cōditionibus: quas
fides determinat. s. qꝫ est vnus i essentia:
et trinus in personis. et ideo nō vere deū
credunt: qꝫ vt pbs dicit in. ix. Metaphy.
in simplicibus cognitionibus est solū in
non attingēdo totaliter. sanctus Tho. ij.
ij. q. ij. art. ij. ad tertium. Similiter potest
quis peccare contra trinitatē hoc est con
tra attributa. Tria attribuūtur trib⁹ per
sonis in diuinis s̄m magistrū in. f. sen. di.
xxxij. scs patri potētia: filio sapientia: spi
ritu sancto bonitas. Sic contra ista tria
appropriata tribus psonis diuinis/mul
ti peccāt. Nā s̄m s̄m pbi. vij. Et hi. pec
cātū tribus modis committitur. s. ex passio
ne: ex ignorantia: vel ex electione et malit
cia. et ideo qui peccat ex passione vel im
potētia peccat cōtra patrē: cui attribuitur
potētia. qui peccat ex ignorantia pec
cāt contra filiū: cui attribuitur sapientia:
qui nō peccāt ex electione vel malicia pec
cant contra spiritū sanctum: cui attribuitur
clemētia vel bonitas. Qui igitur pec
cant ex passione: peccant contra patrem:
vt puta cū quis tentatur a concupiscētia
sua: et tunc passiones sensuales abso
bēt rationem: vt irascibilis vel concupiscibi
lis. et ideo succumbit. et sic homo supera
tus passione cadit in peccatū: et tunc pec
cat ex passione: et per consequens contra
patrem: quia per potentiam sibi datam a
deo/et per gratiā/deberet resistere tenta
tioni: et non facit quod ap̄s dixit. Fide
lis deus qui non patietur vos tentari su
pra id quod potestis ⁊c. f. Corint̄. x. Itē
qui peccat ex ignorantia: peccāt contra
filiū. Ignorantia enim vincibilis vel in
re vel particularis non excusat hominem
a peccato: ⁊ si excusat a tanto: non tamen
a toto. Et ideo illi qui possunt scire ea
que sunt de necessitate salutis; et non

o edu aīa hūmā
a brutoꝝ

ob ecclia laudat
tam
sep̄tes die

z

215

peccant a tem
peccant a tributa

peccant a tributa

pam ex p̄m firmi. ignora. malicia
f. 1021

curat scire imo reddat se ignorans: tales peccat in filium: cui attribuit sapia. et ista ignorantia non excusat: quia apostolus dicit. s. Cor. xiiij. Si quis ignorat: hic ea scit que sunt de necessitate salutis: ignorabit. s. in die iudicii. Item que peccat ex malicia: peccat contra spiritum sanctum: ut puta cum quis non supat: passio: nec dicitur ignorantia: sed cui propter se malicia placet: talis peccat in spiritum sanctum. et ideo magis dicit. xliij. distinctio. ij. lib. c. hic quod in sententia. quod ille peccat in spiritum sanctum: cui malicia propter se placet. et hoc est gravius ceteris peccatis: quod nihil est quod inclinet: nec quod excuset. et ideo dicitur irreversibile. vñ. Math. xij. Qui dixerit contra spiritum sanctum non remittet ei neque in hoc seculo: neque in futuro. Et aug. dicit in li. de sermone domini in monte: quod tanta est labes huius peccati quam humilitate deprecandi subire non potest. Et sic istis tribus modis mali christiani diuinam trinitatem non laudant: sed vitupant peccata varia committendo: et diuinas personas iniuriando. Latenterque offendere deum per peccata: quod semper inuenitur iniuria alicui persone trinitatis: sed ostentemini per fidem: quod fides catholica hoc est ut vnum deum in trinitate et trinitatem in unitate veneremur. ut inquit Athanasius in simbolo fidei taliter: quod de diuina trinitate hoc credimus: et prout faciemus faciemus videamus. Ad cuius preteritum visionem et gloriam nos producat christus. Amen. Explicit. deo gratias.

Nota de numero ternario.

Nota de numero ternario. et potest valere per introductionem thesauri. Trinitas significat numerum ternarium. quod quidem numerus perfectus est in sanctissima trinitate propter suas tres proprietates. Prima est: quod est primus numerus quod a dualitate recedit. dualitas enim est numerus diffamatus: quod significat diuisionem: et ideo deus non habuit sedem diei: in quo facta fuit diuisione a quo ab a quo per creatio est firmamentum. in quo notat quod licet persone sanctissime trinitatis sint distincte: sunt tamen a diuisione penitus aliene. Secunda proprietates numeri ternarii est: quod ad quaternum accedit appositam unitatem: quod quadratum est: et firmus: et subsistens: et immutabilis. in quo notat quod persone diuine sunt subsistentes et immutabiles. Tertia proprietates numeri ternarii est quod trinitas numerus ternarius includit materialiter: si enim ipse accipiat faciunt sex: quod quidem est primus numerus perfectus: eo quod constat ad eamque ex omnibus suis aliquoties. in quo notat prima perfectio

in sanctissima trinitate. Nota etiam quod triplex est numerus. scilicet diminutus: perfectus: et excessiuus. declara ut iam scis. etc.

In festo sancte trinitatis. Sermo. iij.

Ratio domini nostre

su christi: et charitas dei: et communicatio sancti spiritus sit semper cum omnibus vobis amen. ij. ad Corinthios xij. et in epistola hodierna scribit presens thema. Beatus augustinus. s. libro de trinitate (et sunt verba que recitatur a magistro sententiarum li. s. distinctio. ij.) ostendens quomodo nos debeamus habere si in aliqualem trinitatis cognitionem venire cupimus: sic inquit. Mens humane acies in tam valida et excellenti luce non figuratur nisi per iusticiam fidei emundetur. de hac igitur re summa et excellentissima cum modesta et timore agendum est. et atteritissimis auribus atque deuotis audiendum: ubi queritur unitas trinitatis. patris et filii et spiritus sancti: quia nec periculosius alicubi erratur: nec laboriosius aliquid queritur: nec fructuosius aliquid inuenitur. hec ille. Si bene ista verba Augustini considero: reperio quod in his verbis de sanctissima trinitate dat nobis tres lectiones. Prima. quod non est res ubi periculosius erratur. ibi. quia nec periculosius. Secunda. quod non est res pro qua consequenda homo magis debeat laborare. ibi. nec laboriosius. Tertia. quod propter fidem illius homo potest omne bonum consequi. ibi. nec fructuosius aliquid inuenitur.

Dico primo quod secundum sententiam Augustini in verbis preallegatis materia sanctissime trinitatis est talis: quod non est res ubi periculosius erratur. Determinat sancti doctoris theologi: quod potest error: circa fides catholicam esse duplex. Quidam periculosus: et iste est quando quis errat contra articulos fidei: et circa illa que sunt necessaria fidei. Alius est quando quis errat contra alia que continentur in scriptura: et talis non cum pertinacia: et iste error non est periculosus. et ista est sententia magistri sententiarum libro. iij. distinctio. xxx. Nunc autem ita est quod qui errat in materia trinitatis: errat manifeste in articulis fidei: et in his que necessaria sunt ad fidem: quare

de num ternario

quare non bene dixit. 2. diei

2. error circa fidem

In festo trinitatis.

in dam sub trinit.

sequitur hinc sententia doctorum et Augusti. qd talis error est valde periculosus. Dicatis mihi: si alius edificaret domum: et erraret in fundamentis: none ille error esset periculosus? certe sic: qd esset causa vt tota domus iret ad interitum. Sic si erramus in trinitate qd est fundamentum domus fidei: iste error erit tam periculosus qd sine dubio erit causa qd vadamus ad interitum: siue ad damnationem. p tanto dicit Athana. i. p. symboli: Quicunq; vult salu esse: ante oia opus est vt teneat catholicam fidem: quam nisi quisq; etc. vsq; peribit. Fides autem catholica hec est: vt vnus deus in trinitate: et trinitate in vnitare veneremur. hec ille. Et hoc est quod dicit Augustinus: nec periculosus alicubi erratur.

¶ Dico secundo qd hinc sententia Augustini i verbis allegatis materia trinitatis est talis qd non est res p qua consequenda: homo magis debeat laborare. Ista conclusio potest probari sic. Ratio dicit qd si non possumus cognoscere illum quod minus et facilius est nisi cum magna difficultate: multo minus illud quod maius et difficilius est: sed multo minus et facilius est qd cognoscamus creaturas et actiones earum: qd qd cognoscamus creatorem: et illas non cognoscimus. Nam nullus perfecte cognoscit omnes species creaturarum: nec omnes operationes nature. Quis est qui cognoscit proprietates lapidum: virtutes herbarum: et plantarum? Quis est qui cognoscit quod et vno grano generant tota grana: et sic de multis aliis creaturis et actionibus earum. De salomone legitur: qd precessit sapientia omnes qui ante eum fuerunt in hierosolima: et dedit ei dominus sapientiam multam nimis sicut arenam que est in litore maris: et tamen loquens de rebus creatis Prover. xx. c. sic dicit: qd tria sunt sibi difficilia: et quartum scilicet vitam viri in adolescentia sua penitus ignorat. Si ergo ista que in terra et minora et facilia sunt: nullus cognoscit sine difficultate et labore: quomodo ergo mysterium trinitatis: quod multo difficilius est: et supra facultatem nature cognoscet sine difficultate et labore? Iam sententiam ponit sapiens Sap. ix. Et si difficile estimamus que in terra sunt: et que in prospectu sunt inuenimus cum labore. que autem in celis sunt quis inuestigabit: et hoc est quod dicit Augustinus. nec laboriosius aliquid queritur. ¶ Dico tertio qd hinc sententiam Augusti.

mysterium trinitatis est tale qd propter crudelitatem illius: homo potest omne bonum hereditare. Quod contempro: p tanto qd per mysterium fidei sanctissime trinitatis: homo consequatur dei visionem et ipsum deum: vt habetur ex sententia Athanasij in symbolo. sed deus est omne bonum: vnde legitur Exod. xxxij. qd moyses dixit domino. Quiesce de mihi gloriam tuam. Et dominus. Ego ostendam tibi omne bonum. et sequitur. qd ostendit ei seipsum. ita qd quando quis consequitur deum: consequitur omne bonum. Ad istud propositum loquitur Boetius. iij. de consolatione prola secunda. Deus est summum bonum cunctaq; bona intra se continens: et hoc est quod dicit Augustinus: nec fructuosius aliquid inuenitur. Si bene consideraveris in verbis Augustini. pmissis. de mysterio sancte trinitatis conclusiones nobis declaravit tres. Prima secunda tertia. Ideo premitit Augustinus. qd si in aliqualem trinitatis cognitionem vultis venire: cum modestia et timore agendum est. Nunc ergo videamus si aliqualem cognitionem possumus trinitatis habere. Doctores sancti determinant qd quelibet res dupliciter cognosci potest.

Primo in sua propria natura et perfectione. Secundo in sua figura in aliqua representatione.

Primo modo deus qui vnus in essentia: et trinus in personis est: a nemine vivente cognosci potest. ideo dr. s. Job. i. iij. Deum nemo vidit vng. Et ad hoc est: per experientiam videtur qd solem in sua propria natura nullus potest videre. et causa est: qd lux est excellentissimum obiectum: et visus est debilis: ita qd in tam excellentissima luce de directo non potest aspicere. propter hoc dicit philosophus. qd excellentia obiecti corrumpit sensum. Nunc autem ita est qd sancta trinitas qd est vnus deus in essentia: et trinus in personis: est radians et excellentissima lux super omnem lucem. s. ad Tim. vj. Lucem habitat inaccessibilem. et si visus noster est ita debilis qd lucem solis que minoris difficultatis est: non potest aspicere: quomodo lucem trinitatis: que deus est: aspiciet: que maioris difficultatis est. propter hoc dicitur in textu. qd lucem habitat inaccessibilem: quam nemo hominum vidit: sed nec videre potest. et hinc gloria. iste textus intelligitur de trinitate. Et ergo quomodo sanctissima trinitas in

llg p pfecto cognoscitur
re ppos creatura
et p pperates

fo. 65

non est res p qua cognoscenda magis
homo debeat laborare qd p cognoscere
trinitatem

non possumus videre e sole
lucem habitat inaccessibilem
nemo potest deum videre

natura sua propria a nullo cognosci vel videri potest: propter hoc dicit Augu. in principio verborum suorum supradictorum. Absentis humane acies in tam valida et excellenti luce non figuratur. Sed si bene consideratis lucis lux solis ab aliquo non possit videri in sua propria natura: in figura et representatione videri potest: puta in speculo. Eisdem modo nunc per speculum in enigmate. s. Cor. xiiij. Pro tanto Gregorius in moralibus ad istud propositum dicit sic. Quod diu hic moraliter videtur: videri per quasdam imagines deus potest: sed per ipsam naturam suam specie non potest. ut anima gratia spiritus sancti afflata per figuram quasdam videat deum: sed ad ipsam vim eius essentia non pertingat. hec ille. Si bene ista verba consideratis: beatus Gregorius in his verbis dicit duo. Primum quod dum sumus in hac vita: qui est vultus in essentia: et trinus in personis: a nemine potest videri vel cognosci in propria natura. Secundum est quod potest cognosci in imagine et representatione dimodo anima sit gratia spiritus sancti afflata. Quia certum est quod nisi existentibus in gratia et in fide non reuelatur mysterium trinitatis: nec in representatione et figura: ut dicit magister sententiarum lib. 1. dist. 117. Pro tanto dicit Aug. in verbis vbi. s. Absentis humane acies etc. nisi per iustitiam fidei emundetur. Et ad hoc videtur mihi bona ratio. Si illi qui erant in fideles et extra gratiam aliquam senserunt de mysterio trinitatis: certe multo magis illis quam sunt fideles et in gratia deus reuelaretur per fidem in imagine et representatione. Legimus enim de aristotele. s. celi et mundi. vbi sic dicit. Per numerum terminatum adhibuimus nosmet ipsos deum vnum eminentem proprietatibus eorum que sunt creata. Amplius dicit magister sententiarum lib. 1. dist. 117. et habet in glo. 2. ad Rom. s. Quod magis pharaonis venerit in aliquam cognitionem personarum patris et filij: sed in tertio signo defecerunt dicentes. Dignus dei est hic. Erod. viij. Amplius dicit beatus Augustinus. viij. confessionum: quod plato dicebat quod iste littere. In principio erat verbum: et verbum erat apud deum: et deus erat verbum. vbi exprimitur personarum trinitatis diuersitas: nunquam debent scribi nisi litteris aureis. Si ergo isti qui erant infideles et extra gratiam: aliquam senserunt mysterium trinitatis:

quanto magis fideles qui sunt in gratia cognoscunt in figura representatione et speculo. Erit multo magis. Et repetitio quod in duplici speculo possumus videre et aliquam cognitionem habere de mysterio trinitatis.

Primum est speculum magnum. scilicet omnes creature in generali.

Secundum est speculum minimum scilicet homo qui est creatura rationalis.

Dico primo quod possumus aliquam cognitionem de mysterio trinitatis habere in quodam speculo magno. quod declaratur sic: Sancti doctores considerant quod omnes creature sunt facte a deo sub certo pondere: sub certo numero: sub certa mensura.

Sap. xj. Omnia in pondere: numero: et mensura disposuisti. Dicunt enim quod ex hoc quod res sit alicuius certi ponderis: hoc est in potentia operantis. et cum deus operatus sit res sub certo pondere: dicunt quod ex hoc aliquam possumus venire in cognitionem diuine potentie: et per consequens personae patris qui attribuit potentiam. Dicunt etiam quod si consideramus quod deus volens facere ordinem in creaturis: fecit res in tanto vel in tanto numero: et non in maiori vel in minori: quia tunc sequeretur deordinatio: sine dubio cognoscemus quod hoc processit ex sua sapientia. et tunc deueniemus in cognitionem diuine sapientie. et per consequens persone filij: cui attribuitur sapientia. Adducit adhuc: quod si consideramus quod deus operatus est creaturas sub certa mensura: et hoc ut melius conseruentur. exemplum plura de artifice qui facit domum sub certa mensura: et non in maiori vel minori: et hoc ut non cito ruat: sed ut diutius conseruetur. Sic nos consideramus quod deus facit res sub certa mensura ut non habeant esse destructiuium: sed potius conseruatiuium: deueniemus in cognitionem diuine clementie bonitatis: et per consequens personae spiritus sancti: cui attribuitur clementia. Ista enim est ista generalis omni doctorum: quod per supradicta deueniemus in quandam cognitionem confusam sanctissime trinitatis. Amplius dicunt doctores: quod si de omnibus creaturis consideramus quomodo fecit eas magnas et potentes: cognoscemus suam potentiam: et per consequens personam patris. et quomodo fecit eas speciosas et pulchras: qualiter in suo ordine: cognoscemus suam sapientiam: et per deum personam filij.

B

magnum
speculum in quo
creatur

in nunc potest
fo. 68. 73.

gemles fuerunt cognone rym.

In festo trinitatis.

Et si cōsideramus quōd per ipm gubernatur: et fecit eas aptas alicui vsui: per quē in aliqđ bonū ordinatur: cognoscem⁹ suā bonitatē et clementiā: et per p̄ns personā sp̄s sancti. **Uñ** dicit magr li. i. di. ij. Pluribus modis cognoscitur veritas dei per ea q̄ facta sunt. ex magnitudine creaturarū / intelligit cōditor: opotēs. ex ordine et dispositione / sapiens. ex gubernatione / bonus. hec magr. **Uñ** possum⁹ dicere illud qđ scribitur Sap. xij. **A** magnitudine speciei et creature / cognoscibilr poterit creator: horum videri. Ecce primū speculū in quo aliqualiter possumus contemplari mysteriū sanctissime trinitatis.

Q Dico scđo qđ possumus aliquatē cognitionē de mysterio trinitatis habere i quodā speculo paruo: et istud est in aia hominis tāqđ in imagine. **Uñ** dicit magr lib. i. dist. iij. qđ in aia hoīs reperit imago trinitatis s̄m tres potētias qđ sunt in ea. s̄ memoria / intelligētia / et volūtas. p̄ quas potētias possum⁹ venire in cognitionē trinitatis isto modo. qđ iste tres potētie iter se sunt distincte et separate: ita p̄sone trinitatis in diuinis. **Itē** qđ sicut ex memoria p̄cedit intelligētia: et ex memoria et intelligētia volūtas: ita ex patre filius: et ex patre et filio sp̄s sanctus. **Itē** qđ sicut iste sunt tres potētie et vna aia: ita tres persone et vna essentia. Pro tāto magister vbi. s̄. loquit in hūc modū. **M**ēs itaqz rōnalis cōsiderās hec tria: et illā vnā essentiā in qua ista sunt: extrēdit se ad p̄tēlationē creatoris: et videt vnitatē in trinitate: et trinitatē in vnitatē. intelligit em̄ vnū esse deū: vnā essentiā: vnū principiū. hec magr. Ecce secundū speculū parū. s̄. hō creatura rationalis: in quo tāqđ in imagine aliqualiter possumus cōtēplari mysteriū sanctissime trinitatis: et similis cōtēplatio posset esse in angelo. **A**mpli⁹ etiā cognitionē p̄sonarū trinitatis in diuinis ex multis autoritatibus sacre scripture possum⁹ intueri: s̄m qđ tradit magister lib. i. Nūc dñi in exordio sermonis ego sumpsi thema istud. **G**ratia dñi nostri iesu xpi. Et lz nō dedurim ipm vocaliter: s̄m realiter. qđ declarauit trinitatē personarū in diuinis quātum potuit: que exprimitur in ipō themate. qđ p̄t. **N**ā demonstratur nobis in themate. **P**rimo p̄sona filij. ibi. gratia domini nostri iesu christi.

Secundo p̄sona patris. ibi. charitas dei. glosa. i. patris.

Tertio p̄sona sp̄s sancti. ibi. et cōcatio sancti sp̄s sit cū oībus vobis amen.

Pro concordantia primi scribitur Job. i. **A**didimus eū plenū gratia. sequitur. **E**t de plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹ gratiā.

Pro concordantia secūdi scribitur. s̄. Job. iij. **I**n hoc cognouimus charitatem dei: qm̄ misit filiū suū in mādā vt viuamus p̄ eū.

Pro concordantia tertij scribit. s̄. ad Cor. iij. **U**nicuiqz daf manifestatio spiritus ad vtilitatē. **E**cce qđ in predicto thesaurate quōd exprimit trinitas personarū in diuinis. **D**e sanctissima trinitate dum sumus in via: perfectā cognitionem habere nō possumus. **S**ed acutissimis auribus atqz deuote audiamus illud qđ dicit venerabilis doctor Aug. in. i. de trinitate. c. ii. et. ij. et recitatur a magro lib. i. di. ij. c. f. in his verbis. **N**ec pigebit me (inquit) scicubi hesito querere: nō pudebit scibi erro discere. **Q**uisquis ergo hec audit vel legit: vbi pariter hesitat: querat meū. vbi erro rē suū cognoscit: redeat ad me. vbi meū reuocet me. **I**ta ingrediamur simul viam charitatis: tendentes ad eum de quo scriptū est. **Q**uerite faciem eius semper: hec Aug. **N**on inueni plus. **E**xpliat.

In festo sancte trinitatis. Sermo. iij.

Des magister

in israel. Job. iij. et in euan gelio hodierno. **B**rūs Aug. i. lib. de trini. **E**t recitatur a magro. s̄. lib. sen. di. i. lo

quēs de mysterio trinitatis: ostēdēs quōd nos debemus facere qñ volumus aliquid discere vel scire de trinitate: dicit sic. **M**ētis humane acies in tā validā et excellenti luce nō figitur: nisi per iusticiā fidei emādetur. de hac igit summa et excellentissima trinitate cū modestia et timore agēdū est: vbi querit vnitās patris et filij et sp̄s sancti: qđ nec periculosū: alicubi errat: nec las

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

Notale

Quēs de mysterio trinitatis: ostēdēs quōd nos debemus facere qñ volumus aliquid discere vel scire de trinitate: dicit sic. **M**ētis humane acies in tā validā et excellenti luce nō figitur: nisi per iusticiā fidei emādetur. de hac igit summa et excellentissima trinitate cū modestia et timore agēdū est: vbi querit vnitās patris et filij et sp̄s sancti: qđ nec periculosū: alicubi errat: nec las

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

boriosus aliquid querit: nec fructuosius aliquid inuenit. hec Aug. **E**x istis verbis Aug. cōcluditur qđ humana mēs ex se nō pot̄ habere cognitionē trinitatis nisi p̄ fidē: quā: propter cū modestia agēdū est. **I**n cui⁹ inuestigatione nimis habemus laborare: qđ si nō: facilius et periculose possē

reclm paruu

magr 27m fo 77
99

Nota p̄ exordio
Romans fo 74

In festo trinitatis.

Forsitan vestigia dei cōprehēdes. et vsqz ad perfectū omnipotentē reperies. Excel-
sior celo est. Et quid facies? Profundior
inferno: et vnde cognosces? Rōgior terra
mensura eius: et latior mari.

Secunda pars.

Dico secūdo q̄ possu-

mus habere cognitionē trinitatis magis
specialiter: lz non totaliter p̄ suā imaginē
sīc nre insignitam. Quā aut̄ imago trinita-
tis in nra aīa sit insignita: ita dicit magr̄
sen. li. s. di. ij. c. ij. in his verbis. Licet mēs
humana nō sit eius nature cur? deus est:
imago tñ illi? quo nihil est meli? ibi que-
rēda et inueniēda est. hec magr̄. Nā deus
creauit de terra hominē: et p̄m imaginē su-
am fecit illū. Eccli. xvij. Et lz in hōie plu-
res sint imagines. nam est ibi imago crea-
tionis qd̄ est lumen naturale. s. rō. imago
recreationis. s. grā. imago similitudinis dei
ad quā factus est hō p̄m q̄ in d̄r glo. super il-
lo verbo. Signatū est sup nos lumen vul-
tus cui dñe. Attamē in p̄posito dico q̄ de
uenimus in cognitionē dei p̄ imaginē sī-
militudinis: que est aīe insignita p̄m tres
potētias quas aīa h̄. s. memoriā: intelli-
gentiā: et volūtātē. Per memoriā similis
est patri: per intelligentiā filio. per volun-
tātē sp̄m̄ sancto. Et quōd per istas tres po-
tētias possum? venire in cognitionē trini-
tatis (lz nō perfecte) cōtēplātur doctores
isto mō. Primo qz sicut ex memoriā intelli-
gētia: et ex memoriā et intelligentiā volun-
tas: ita ex patre filius: et ex patre et filio sp̄-
ritus sct̄s. Sēdo qz sicut he tres potentie
nō sunt maius aliquid q̄ quelibet illarū.
nā quelibet totas tres capit: ita tres p̄so-
ne nō sunt maius aliqd̄ q̄ quelibet illarū
aliqua. Tertio quia sicut he tres potētie
sunt vna aīa: ita tres p̄sone sunt vna essen-
tia. Et id̄ magr̄ sniārū cōcludēs q̄ p̄ istas
tres potētias deuenim? in cognitionē tri-
nitatis. lib. s. di. ij. c. penul. dicit. Sicut
mēs itaqz rōnalis cōsiderās hec tria et il-
lā vna essentiā in qua ista sunt: extendit se
vsqz ad p̄tēplationē creatoris: et videt vni-
tātē in trinitate: et trinitatē in vnitatē. in-
telligit enī vnū esse deū: vna essentiā: vnū
principiū. hec magr̄. Et p̄ concordantia
istius mēbri dicamus: q̄ nos gloriā domi-
ni speculātes: in eandem imaginē trās-

formamur. ij. ad Corin. ij.

Tertia pars:

Dico tertio et vltimo:

q̄ possumus venire in cognitionē trinita-
tis: per actionē eternalem. Et ista actio
eternalis ē ḡnatio filij a p̄re: et spiratio sp̄-
ritus sancti a patre et filio. In cui? actōis
cognitionē aliquiditer possum? deuenire
per actionē intellectū. vñ sc̄tus doctor par-
te. s. q. xxvij. ar. s. in cor: p̄ore q̄stionis. Cū
deus sit sup oīa: ea que in deo dicunt: nō
sunt intellectū. s. m̄ modū infimārū crea-
turarū q̄ sunt corpora: s. p̄m modū sup̄e
marū creaturarū que sunt intellectuales
substātie. Dicit sic sc̄tus Tho. si nos confi-
deramus quōd intellectū qñ agit. s. intelli-
gēdo/clare possum? cognoscere q̄ hic est
p̄cessio. s. intellectōis ab intellectu: et tñ
nō est aliqd̄ adextra: s. adintra. Sic simi-
li mō est nō totaliter tñ aliquiditer possu-
mus cognoscere q̄ deus ab eterno intelli-
gēdo se/intellectōis sua p̄cedit ab ip̄o itel-
ligētē: et tñ nō p̄cedit ad aliqd̄ extra: sed
adintra. et cū distinctus ordo sit inter itel-
lectū et intellectōnem: et distincte relatio-
nes originis: qz vnū p̄cedit ab alio: et non
ecōuerso. solūmodo. p̄pter hoc dicim? in-
tellectū esse vna personā: et intellectōnem
aliā. Amplius. qz possum? cognoscere q̄
intellectio dei de se nihil aliud ē q̄ ip̄e de-
us: qz nihil est in deo qd̄ nō sit deus. dicit
mus q̄ de? q̄ intelligit se: sua itellectio
sunt vnū in essentia: et sunt due persone.
Ampli? qz intellectū que h̄ de? de se p̄ce-
dit ab ip̄o intelligētē se p̄ modū similitu-
dinis: qz p̄ceptio siue intellectio nō est nī
si similitudo naturalis rei concepte vel in-
tellecte. itē etiā qz eiusdē nature cū ip̄o:
qz est ip̄emet: dicim? q̄ talis itellectio q̄
p̄cedit ab ip̄o deo intelligētē se: p̄cedit p̄
modū ḡnatiōis. et dicim? deū: q̄ intelligit
se: personā patris: et intellectōnem suā que
est ip̄emet: que p̄cedit ab ip̄omet intelli-
gētē se: personā filij. Sicut ad oculū vide-
mus in creaturis q̄ qñ aliqd̄ p̄cedit ab
alio: et est eiusdē similitudinis et nature cū
illo a quo p̄cedit: dicim? q̄ p̄cedit p̄ mo-
dū ḡnatiōis. Ampli?. si cōsideramus q̄
hō intelligēdo se: discernit q̄ est res crea-
ta rōnalis. et q̄ nō est destructiōne suā: s. p̄-
potius cōseruatiōne: sic intelligēdo se: di-
ligit se. et ista dilectio p̄cedit ab intellectu
et intellectōne: nō in aliqd̄ adextra: s. in

imago trinitatis fo. 72

imago creationis.
recreationis. simi-
litudinis

tra ipsomet. Sic simili modo: etsi nō taliter: tñ aliquoties nos possumus cognoscere q̄ deus ab eterno intelligēdo se: dicit suū esse: et per dñs se: cū nihil aliud sit suū esse q̄ ipse. et ista dilectio procedit nō in aliq̄da adextra: s; ad intra ab ipso deo intelligēte se: et a sua dilectione que est ipse met deus. Et cū inter ista sint relationes distincte. s. originis: dicim⁹ q̄ iste sunt tres res distincte. vel ergo essentialiter: vel p̄sonaliter. nō essentialr: q; nihil est in deo qd̄ nō sit deus: ergo p̄sonaliter: et per dñs deus qui intelligit: est vna persona. s. p̄ter de⁹: qui est intellecto: est alia p̄sona. scz filius. et de⁹ q̄ est sua dilectio est alia p̄sona. s. tertia p̄sona. Et q; dilectio q̄ est deus: q̄ est tertia p̄sona: p̄cedit ab intellectu et intellectu: non s̄m modū similitudinis: sed s̄m modū impellētis in aliq̄da: dicit sp̄s: quo noīe quedā vitalis motio et impulsio designat: put aliq̄s ex amore d̄i moveri vel impelli ad aliq̄d faciēdum. Et supradictis p̄z declaratum q̄ nos habemus cognitionem trinitatis: etsi nō taliter: tamen aliquoties

Primo per suā similitudinē generalem.

Secdo per imaginem diuinalem.

Tertio per suā actionē eternalem.

Trinitatē personarū eē in diuinis ex multis autoritatib⁹ scripture possum⁹ intrinsece: sed eas impresentiarū omitto. Nūc dñi pro p̄secutione mei sermonis: ego sumpsi thema. Tu es magister in israel. Et h̄ non deduxerim ipm̄ vocaliter: tñ deduxi realiter. q; p̄ thema s̄m suas partes: nihil aliud q̄ trinitas p̄sonarū in diuinis in p̄posito designat: quā declaravi iuxta meū friuolū intellectū. qd̄ p̄ s̄m q̄ tria in dicto themate tanguntur que sunt appropriata personis diuinis.

Primo p̄sona patris firmitas. ibi. tu es.

Secdo p̄sona filij sapiētia. ibi. magister.

Tertio p̄sona spiritus sancti tota bonitas. ibi. in israel.

Pro primo Ero. iij. Ego sum q̄ sum. Qui est: misit me ad vos. Pro secūdo Joh. iij. Vos vocatis me magister et dñe: et h̄n̄ dicitis. sum etenim. Pro tertio scribit. s. Zi moth. vi. Prestat nobis oīa abunde. De ista sancta et glorioza trinitate non possumus habere perfectā cognitionē: q; licet ego declarauerim q̄ habem⁹ cognitionē per vestigiū et p̄ imaginē et p̄ actionē in

tellectus: tñ ista nō est perfecta cognitio: q; plures sunt ibi dissimilitudines. s; ad credēdū trinitatē est necessaria fides. Itē etiā nō possumus habere cognitionē per rationē naturalē: q; aliter nō esset via ad nostrā saluationē: q; fides non h̄z meritū vbi humana rō prebet experimētū. Greg. Studeat ergo quilibet q̄n̄ ista facta trinitate cogitat: seruare illud qd̄ Aug. li. s. de trinita. (et recitat a magro sen. li. s. di. ij. c. s.) In his verbis. Nō pigebit me (inqt) vbi hesito querere. non pudebit sicubi erro: discere. quisquis q̄ hec audiuit vel legit vbi pariter cert⁹ est: p̄gat mecum. vbi pariter hesitat: querat mecum. vbi erro: suū cognoscat: redeat ad me. vbi mecum: reuocet me. Ita ingrediamur simul vīā charitatis tendētes ad eū de quo scriptū est. Queris te faciē eius semp. hec Aug. Pro cōclusione ergo sermonis dicam⁹ illud qd̄ scribit ad Roma. xj. Ip̄si soli gloria: ex quo omnia: per quem omnia: in quo omnia amē. Deo gratias.

In festo sc̄tissime trinitatis. Sermo. v.

I dixerovobis

celestia: credetis. Joh. iij. ca. originaliter: recitatuē vero in euāgelio presentis solēnitatis verbū scribitur quod assumpsi. Hodie sancta mater ecclesia solemnizat et facit festū sanctissime trinitatis: patris et filij et sp̄s sancti vnius veri dei. que quidem materia est tota celestis: omnem humanam excedens intellectum: nec potest capi nisi per fidē. et quia beata virgo regina celorum: et mater regis angelorum: perfecte credidit iuxta dictum elizabeth. Beata que credidisti: quoniam perficitur in te ea que dicta sunt tibi a domino. Zuē. s. ad ipam ergo que plenitudinem habuit fidei et gratie: vt nos perfecte credamus celestia arcana sanctissime trinitatis: in principio sermonis ipsam humiliter salutem⁹ mēte pia dicēdo. Ave maria etc.

¶ Si dixerovobis celestia credetis. li. z. c. vbi. s. Pro p̄ntis thematis declaratione et introductione: debemus notare q̄ s̄m s̄miam sc̄tī Zho. s. ij. q. lxxij. ar. iij. i corpe. aliqua cognitio ē imperfecta ex p̄re triplici. primo ex parte obiecti. secūdo ex p̄re medij. tertio ex parte subiecti. Primo ex p̄re

li li ij

aliqua cognitio ē imperfecta ex p̄re 3

circathema
sermonis
fo. 72

fo. 69

a

p̄ m̄ June 53

fo. 69

saluta

In festo trinitatis.

ex pte obi

obiecti cognoscibilis differunt secundum perfectum et imperfectum cognitionis matutina et vespertina in angelis. Nam cognitio matutina est de rebus secundum quod habent esse in deo: quod videndo verbum divinum: vident omnia creata in eo tanquam in presentiativo: sicut videntur ea que representant in speculo. et ideo dicit Gregorius: Quid est quod non vident: quod vident omnia videtur. Cognitio vespertina est de rebus secundum quod habent esse in propria natura: quod est imperfectum respectu primi esse. et sic cognitio vespertina est imperfecta respectu cognitionis matutine ex parte obiecti. Ex parte vero medij differunt secundum perfectum et imperfectum cognitio que est de aliqua conclusione per medium demonstrativum: et cognitio que est de aliqua re per medium probabile vel persuasivum: ita que cognitio que est de conclusione per medium probabile vel persuasivum est imperfecta respectu cognitionis que est de conclusione per medium demonstrativum: quia illa est vera et perfecta cognitio: et vocat demonstrativa que est per demonstrationem: sic patet in 1. posteriorum. Ex parte vero subiecti differunt secundum perfectum et imperfectum opinio fides et scientia. Nam de ratione opinionis est que accipiat unum cum formidine alterius sui oppositi: unde non habet firmam inhesionem. exemplum si quis opinatur quod deus sit trinus et unum: semper est cum formidine sui oppositi hesitatio si suum oppositum sit verum: deus non sit trinus et unum. De ratione vero scientie est que habeat firmam inhesionem cum visione intellectiva. hanc enim scientia certitudinem procedentem ab intellectu principiorum que sunt per se nota: sicut quod omnis homo sit animal rationale mortale. istud est quoddam principium per se notum. quod celum moveatur. et quod totum mare sit sua parte. ista principia sunt per se nota. et de istis habet vera scientia et certitudinem omnimoda sine quacunque formidine. Fides autem medio modo se habet: et eredit omnem opinionem in hoc quod habet firmam inhesionem. deficit vero a scientia in hoc quod non habet visionem. et ideo cognitio dei est imperfecta respectu cognitionis scientie: imo imperfectio cognitionis est de ratione fidei. ponitur enim in eius distinctione. fides est substantia sperandarum rerum: argumentum non apparentium. ut dicitur ad Hebr. ix. et Augustinus dicit. Fides est credere quod non vides. et cognitio sit sine apparitione vel visione: hoc ad imperfectionem cognitionis pertinet: et sic

imperfectio cognitionis est de ratione fidei: Ad propositum ista applicando. de mysterio sanctissime trinitatis patris et filij et spiritus sancti: unum dei: unius substantie: unius essentie: non licet opinari catholice. Cuius ratio est: quia cum de ratione opinionis sit quod accipitur cum formidine alterius oppositi. et quia talis formido hesitatio siue dubitatio causat errorem: ideo nullus christianus debet opinari circa trinitatem: nec circa filij dei articulos: quia sic duceretur ad errorem et heresim. Et ideo quia beatus Thomas fuit incredulus circa christi resurrectionem: que quidem incredulitas non fuit infidelitas: sed dubitatio: ne diceretur ei: eveniret: christus enim rependit. quia propter opinionem nabal circa resurrectionem: quia accipiebat resurrectionem christi cum formidine sui oppositi. scilicet quod christus non resurrexisset. et ideo ad auferendam opinionem et dubitationem dixit sibi christus. Alter manum tuam et mitte in lacum meum: et noli esse incredulus: sed fidelis. Job. xx. Item de mysterio sanctissime trinitatis in via non possumus habere scientiam: que de ratione sui habet firmam inhesionem cum visione intellectiva: cum omnis scientia habeat per aliqua principia per se notata: et per dilectionem vitam. et ideo opus quod quocumque sunt scita: sunt aliquo modo visa. non autem est possibile quod in via videamus trinitatem personarum in una essentia sicut angeli vident in patria. Ea enim que de trinitate credimus: nos visuros speramus: iuxta illud. 1. Cor. xij. Videmus nunc per speculum in enigmate: tunc autem facie ad faciem. quam visionem angeli et sancti habent in patria. que quidem visio eorum scientia dei. et ideo dicitur. Job. 11. Tu apparuerit: similis ei erimus: et videbitur mus cum sicuti est. Possumus autem habere de mysterio sanctissime trinitatis fidem que eredit opinionem in his: quod habet firmam inhesionem et deficit a scientia in his: quod non habet visionem. Cognitio autem que est per fidem: certior est quam que est per scientiam naturalem. Nam cognitio que est per scientiam naturalem certitudinem habet ex naturalium lumine rationis que errare potest: sed cognitio que est fidei fortior est: et fortior est in herendum: per primam credulitatem. Sumus enim in vita presentis tanquam addiscentes: et tanquam discipuli circa articulos fidei et mysterium trinitatis: et ideo non possumus habere scientiam de trinitate: sed fidem. quod patet in addiscentibus. nam puer cum incipit addiscere, a, b, c, di sibi

ex pte medij

mediu demonstrativu

ex pte subiecti

opinio

scientia

maxima p se nota

fides

Cognitio que est per fidem certior est quam que est per scientiam naturalem

D

opz adificēte credere.

a magistro: ista est a. et ista est. b. de hoc puer nō pōt habere sciētia: sed credit magistro sic dicenti. Sic em̄ in grāmatica cū puer incipit addicere: et dicit sibi q̄ partes orationis sunt octo: et q̄ nomē significat substantiā, de hoc puer nō h̄ sciētia: nec sciret dare rationē: sed credit magistro sic dicenti. et sic de oībus alijs sciētis naturalibz. et iō dicit p̄s in .f. elēchōz. Opz adificētē credere. et in .vj. ethi. etiā dicit q̄ si p̄ncipia nō sint magis credita p̄clusionē: habebit solū s̄m accidēs. Lū ergo i vita p̄senti oēs simus discipuli et addicētes celestia. s. articulos fidei et mysteriū trinitatis et unitatis essentie: oēs enim doctores Aug. Dico. et alij quātūcūqz magni magistri/ quātū ad hoc tū fuerūt discipuli: et per d̄ns crediderūt. opz ergo et nos credere. Et qz in p̄senti predicatōne intendo predicare vobis de altissimo mysterio sancte et indiuidue trinitatis: put spūsc̄tās mihi dedit: nō debetis circa istud mysterium opinari: nec potestis illud scire: nec habere sciētia de eo: s̄ ex quo estis tāq̄ discipuli in vita p̄senti: opz vos credere. et iō si dixerō vobis celestia. s. p qz dicā vobis celestia: immo sup̄celestia de mysterio et secreto trinitatis: non opinabimini nec fidei: s̄z credetis. et hoc dicunt verba proposita. Si dixerō vobis celestia: credetis. qd̄ fuit thema. In quibus verbis in laudē sc̄ssime trinitatis: in edificatōne animarū beatarū: et fidei cōfirmatōne: duas cōtemplationes pertractabo iuxta duas partes thematis.

In prima cōtemplatione explicabo mysterium diuinum valde absconditum sancte trinitatis: quod notatur ibi. si dixerō vobis celestia. si pro quā dicam vobis celestia. in prima parte thematis.

In sc̄da cōtemplatione explicabo qualiter intellectus humanus fit per fidē et charitatem eleuatus: ibi. credetis. in secūda parte thematis. Si dixerō ergo vobis celestia: credetis. quod fuit thema.

Prima pars.

E

Dico primo q̄ in p̄ma cōtemplatione explicabo mysteriū valde absconditū sc̄te trinitatis: qd̄ notat in p̄ma parte thematis. si dixerō vobis celestia. Pro quo notandū q̄ mysteriū trinitatis dicitur celeste. Et rō est: qz celū dicitur a celando: qz

celat et occultat. et qz istud mysteriū est celatum et occultatum atqz absconditum: nō immerito dicitur celeste. et qz nobis est occultum: idē credere tenemur patre et filio et spiritū sanctū vnū eē deū. Persecrari autē diuina secreta trinitatis sine diuina reuelatione non possumus: qz mētis humane acies ita inuoluta/ in tā excellēti luce nō figit: nisi per fidē iusticiā emūdet. Aug. v. de trini. Eius de et paulus vsqz ad tertiū celū raptus dixit: qz vidit arcana dei q̄ nō licet hōi loqui. Cor. xij. Propter tres enim causas homo non pōt explicare verbo: nec scire perfecte in hac vita trinitatis mysterium.

Prima rō est: qz mysteriū trinitatis est incōprehensibile s̄m sui dignitatē. et iō scribitur Roma. xj. O altitudo diuinitarū sapientie sciētie dei: q̄ incōprehensibilia sunt iudicia ei: et inuestigabiles vie ei. Et rō est: qz em̄ lux materialis in sole intolerebilis oculis nr̄is p̄pter sui excellētiam: et incōprehensibilis p̄pter sui abūdātiā: quātō magis diuina sapiētia: cui nō est numerus. vt scribit in ps̄. cxlvj. Si ergo creatura incōprehensibilis est quoad oculos corporis: quātō magis q̄ fecit creaturā incōprehensibilis erit quoad mētis et corporis. Et propter hoc dicitur Philari in li. de trini. Nō te ingeras in illud secretū et arcanū inopinabilis trinitatis mysteriū. nec te ingeras. i. summa intelligere et cōprehendere nō presumas: sed intellige incōprehensibilia esse.

Secūda rō est nr̄i intellectus insufficiētia: nō em̄ sufficit nr̄a intelligētia ad cōprehensionē tāte excellētie. et iō dicitur p̄pheta ps̄. cxxvij. Mirabilia facta est sciētia tua ergo me: cōfortata est: nō potero ad eā. s. intelligendā vel enūciandā. Licet em̄ cōiter dicat qz oīa humana capax est sciētie. intelligendū est de sciētia humana vel creatā creatā em̄ sciētia intelligere pōt cū sit facta. in creatā et infinitā dei sapiētia intelligere non pōt: aut sensu percipere excepta aīa xp̄i: que p̄ verbū cui vnita est: oīa scit et intelligit sicut deus: vt dicit in. iij. Inīaz. Propter hūc defectū nr̄e intelligentie dicitur Job. xliij. Insuper locutus sum: et que ultra modū excedūt sciētia meā. et iō dicit Breigo. Oīs humana sapiētia quātūcūqz polleat: dei sapiētie cōparata: insipētia ē.

Tertia rō est: qm̄ hoc mysteriū. s. trinitatis nō est hōibus plene nec perfecte reuelatum. et ideo dicit Job. xxxvj. Nūquid nosti

opz tres rās nō sum? sc̄e m̄ sc̄e

2

§ 5

si p̄ q̄

celeste dicitur. qz celū dicitur a celando

ll: ij

In festo trinitatis.

trinitas or celus

epi

ordinē celi: et pones rōnem eius in terra. quasi dicat nō. dicit ergo nūquid nostri ordinē celi. s. trinitatis que dicitur celi. vñ & lucifer dicit. In celū conscendā. i. ad equalitatem trinitatis. Esa. xliij. quasi dicat. non nosti. Voc celi. s. trinitatis. ordinē habet nō prioritatis tēpōris: nec dignitatis: nec loci: sed nature siue originis. q. p̄ a nullo est: filius a solo patre est: spūscētūs ab vtroq. est. Qd̄ p̄t̄ p̄ crēplū fontis et luminis. est em̄ fons/riuuulus/et stagnū: & vna est aq. fons est a nullo: riuuulus a solo fonte: stagnū a fonte et riuuulo. et riuuulus induitur stagno vel plūbo vel h̄mōi. Sic filius solus vniuit sibi humanā naturā: et non p̄r: nec spūscētūs. Et cū dicit ps. xxx. Qm̄ apud te est fons vite. & sequit. In lumina tuos vide binus lumē. Cōsidera in sole substantiā/radiū/et calorē. Radiū p̄cedit a sole: sic filius a patre. calor a sole & radio: sic spūscētūs a patre & filio. & tū ista tria sunt vnus sol: sic he tres p̄sone sunt vnus deus.

Sequit autē in autoritate. Nūquid nostri ordinē celi: et pones rōnem eius in terra. i. nūquid hoibus rōnem aliquā trades in terra de trinitate: quasi dicat: nō poteris plene nec p̄fecte tradere. Licet in oī creatura possit reperiri ordo p̄fecte: nō tū ita perfecte in creatore: q. cū vniuersa dei perfecta sint opera: sicut dicit Deuf. xxxij. ordo in eī operibus d̄ reperiri. Dicit em̄ Aug. in li. de musica: q. p̄fecto ordinis min⁹ q. in tribus esse nō p̄t. nam oīs ordo p̄fect⁹ h̄z principū et finē. de principio autē ad finē nō est deuenire nisi p̄ mediū. p̄pter qd̄ dicit q. ad ordinē p̄fectū tria cōcurrunt necessario. s. principū mediū & postremū: quo caret p̄fectus de⁹. ita in diuinis nō est ordo: q. vna persona sit p̄o: altera nec dignior. Sed est in diuinis ordo nature siue originis: ita q. vna p̄sona oritur ab altera in perfectione & equalitate omnimoda. & ideo dicit Athana. in symbolo. Et in hac trinitate nihil prius aut posterius: nihil maius aut minus: sed tote tres p̄sone coeternae sibi sunt & coequales. hoc ē valde mirabile: qd̄ p̄t̄ p̄ simile. nūquid esset mirabile: q. dicerem⁹ q. in p̄cto q. aliq. esset: statim generaret anteq. crederet: et generatū nō p̄cederet. vel nō esset mirabile. q. dominicator non p̄cederet domū t̄p̄ta quo dom⁹ h̄z esse. Sed si istud est mirabile: nō tū est impossibile: qd̄ apparet p̄

crēplū familiare. In sole sunt tria. s. sol/ substantiā/ splēdor: & calor. a sole erit splendor: & radiū: et a radio vel splendore erit calor: et tū sol nō p̄cedit duratiue splendore: s. in p̄cto quo fuit: splēdorē dedit: et eodē p̄cto sol et splēdor: emiserūt calorē: et tū eodē p̄cto simul fuerūt. Cōsimile posset dici de lumine cādele et h̄z radio vel splēdore. & ideo dicit Aug. q. si ab eter no pes fuisset: ab eterno vestigiū in pulvere expressisset: & tū vestigiū semper a pede esse traxisset. Ita in p̄posito quia filius in diuinis creat a patre: tū non est posterior patre. & quia spūscētūs creat a patre et filio: nō est posterior eis. In humana enim ḡnitione opz expectat tēp̄us ad generā dū: et ex parte p̄ris ad crescendū: q. nō est tante virtutis in principio sicut post: & ex parte filij q. totus simul non p̄t generari et disponi. Nihil horū est in deo. nec p̄mū in patre: q. ab eterno virtuosus est. nec se cū dū in filio: q. nō de materia est generatus: nec mutatiōe aliqua. Istū ergo ordinē originis: q. est in diuinis: nemo p̄t in hac mortali vita p̄fecte cognoscere: & ideo bñ dixit Job. Nunquid nostri ordinē celi: hoc est trinitatis: & pones rōnem eī in terra: Quia igitur in isto die non est p̄r: nec poster⁹: & iō dicit de⁹ Esa. xliij. Ego p̄m⁹ et ego nouissim⁹: et absq. me nō est deus. Quis similis mei: vocet & annūciat & ordi nem exponat mihi. Abi tria dicit. Primo q. ille ordo. s. nature non ponit in diuinis prioritatem: quia dicit. Ego p̄m⁹ mus et ego nouissimus. Secundo q. non ponit substantie diuersitatem: et propter hoc dicit. et absq. me non est alius. Tertio q. nō ponit in aliquo alio scientie veritatis fecūditate singularē: cū dicit. Vocet annūciat: & ordinē mihi exponat. Et iō ex supradictis p̄t q. hō p̄fecte loqui de trinitate nō p̄t. qd̄ p̄t̄ etiā p̄ duo exēpla. Primū est qd̄ in apocryphis Eldre. legitur. iij. Eldre. iij. Cū em̄ ipse Eldras miraretur cur mali sic florēt: et boni deprimuntur. nec nō et quedā alia secreta dei vellent inquirere: nec rōnem posset inuenire: angelus sibi apparens dixit. Si vales sciamam ignis pondera: statū venti mensura: & diē p̄teritā renoua. ac si dicat. si ea que tecū sunt: nō vales cōprehendere: quō ad ea q. supra te sunt valebis attingere. Secū dū

ms nō d̄ ordo

ead ordinis eī p̄p̄ fine

ordona

mirabile nō tū impossibile

talimusti dicunt. but elege.

Sermo. V.

exemplum est qd ponit Rabimoyfes . ait em q talimusti circa: q quicumq; pot fuerit in genu suu circa: quattuor recipiet confusione. qn. i. vult scire quid est in summo: qd est in imo: quid fuit primo: et quid erit ultimo. Summū em et primū vocat ip; sum deū iniquitū est principiu oim. inū aut et vltimū in quātum est finis oim. Et hoc nō debem; curiose inuestigare: q; mysteriū est celeste et occultum: qm si circa inferiora et creata deficit intellect; nr: quid faciet circa celestia. hoc est circa mysteriū trinitatis: qd est celeste: in imo et supra celeste. ppter qd dixit sapiēs Sap. ix. Difficilē estimamus que in terra sunt: et q in prospectu sunt: inuenim; cū labore. que autē in celis sunt: q; inuestigabit; quasi dicat null;. Et sic pty q in hac vita presenti nullius pot perfecte scire mysteriū trinitatis. Qd qm nō possit sciri demonstratiue nec cognosci: pot tñ persuaderi rōnib; pbabilibus: et p presenti solū faciāpnā cū suis pbationib; et autoutatib;. pro qua educenda recipio istud fundamentū: et est fundamentū sciri Tho. q ois perfectio absoluta que est in creatura: pfectiori mō est i deo: als sequeret q si aliqua perfectio esset in creatura: q nō esset in deo: q creatura eēt perfectio: deo: qd est hereticū et absurdū. Tūc et isto supposito arguis sic. ois perfectio absoluta que est in creatura eminentiori modo est in deo: s; gnatio est pfectio in creatura: ergo gnatio pfecti; est in deo. argumētū est bonū: q; in tertio mō prime figure. maior et minor sunt p se note. et sic pty p rōnē q gnatio est in deo. Patz etiā per autoutate que habet Esa. in. c. vltio. vbi Esaias ppheta explicat natiuitatē tēporalē filij dei h̄m carnē de virgine maria dic. Anteq parturiret peperit. et anteq veniret tēpus part; ei; peperit masculū. qd intelligendū est de brā virgine: que peperit sine dolore: et sic peperit anteq parturiret. Scdo explicat gnationē eternā que est in diuinis. Nūquid ego q alios parere facio: ipse nō pariam dicat dñs? Si ego q generationem ceteris tribuo: sterilis ero: ait dñs deus tu;. quasi dicat nō: imo ego generabo. et sic patz q in deo est gnatio. Tūc arguo vterius. vbi cūq; est gnatio: generas generat aliud a se et sibi simile. cū sit deus generat aliū deū. i. in psona; non

aliū in natura. et sic erit generatio et generatū. et cū omne generas sit pater: et omne generatū sit fili;: sequitur q in deo est pater et fili;: et sic sunt due psonę. i. pater et filius. Tūc sic vterius. amor qui est inter patrem et filiū est perfectio: ergo talis amor erit in deo inter patrem et filiū: et ille amor est spūscctūs: de quo scribit Beñ. j. Spūs dñi ferebat sup aquas. et Jobel. ij. Effundā de spū meo sup omnē carnē: et ppheta bāt filij vestri et filie vestre. et per dñs sic sunt tres persone in diuinis. i. generas q est pater: generatū qui est filius: et amor vtriusq; q est spūscctūs. et sic pty q in deo sit trinitas personarū in eadē natura: ea dē substantia et essentia. per dñs vnde de essentialiter. Et qm ad hoc pbādū viducantur plures rationes ex textu sacre scripture h̄m doctores: de presenti tñ intrēdo aliquas adducere. Et h̄m expositionē hebraicam istud probatur. et primo presuppono q nomina hebreę que significat deum: aliquādo ponuntur singulariter: et aliādo pluraliter. exemplū istud nomen adon significat deum: et adonay significat dominos. et istud nomen heloys significat deum: et istud nomen heloym significat deos. Cum ergo in scriptura domini aliquando vocetur adon heloas: id est dominus deus: et aliquādo adonay heloym q est domini dñj: sequitur q i deo est pluralitas. scilicet personarum: quia pluraliter nominatur. et singularitas essentie: q; singulariter nominatur. sicut patet in diversis locis biblię. Regimus enim Beñ. xix. c. loth āgelos appellasse adonay. hoc est domini mei: quia angeli profecto duo erant. et etiam laban in eodem libro. xxx. cap. increpans iacob ait. Cur furatus es heloym. hoc est deos meos. et in ps. lxxv. scribitur. Ego dixi heloymaten. i. dñestis. et ad israeliticam populum dominus per moysen ait Ero. xx. Nō habebis heloym: heloym hoc est deos aliquos. et sic patet q heloym: et adonay pluralitatem significat: et tamen in deo etiam singularitatem significat: qd per actū cui adiūgatur notat: cū singulari voce dicat de deo fecit dixit vel aliquid tale. et nō dñ. dixerunt. fecerūt. ita q noia in hebraico ponunt pluraliter: et verba significatia actū singulariter. et p hoc q nomē dei pluraliter dicit:

amor e pfe

pbā gndinis gemmas p f tā filij g. amor.

rōnes ad pbā per noia hebr

ado? helwa. a nay. heloys

fr. 69. 3

arguy

R

gno e per f g erit in diuis b b i e
ois pfectu e sic p r e filij

In festo trinitatis.

et actus singulariter: p[er] q[uo]d deus vnus est in pluribus personis. Et etiā aliq[ui] in scriptura et actus et nomen pluraliter p[ro]feruntur. Hoc p[er] vbi scribit q[uo]d cum philūm arcā dñi d[e] se venire viderent: dixerūt. helym helym. i. dii sunt hi qui percussērūt egyptum omni plaga. hic em̄ et nomē dei: et act[us] pluraliter p[ro]ferunt. Et si dicat q[uo]d hec rō nō valet: q[uo]d gens illa plures deos habebat: et opinabatur eodem modo q[uo]d plures essent dii israel quēadmodū et sui erant. hoc tamē non obstat: simile in geneſi. xxxv. scribit. Locut[us] est dñs ad Jacob surge et ascēde bethel: et habita ibi: facq[ue] altare dño qui apparuit tibi quando fugebas frat[er] tuū. hic em̄ et nomē dei et actus singulariter p[ro]ferunt. d[icit] em̄ heloa vel nire in hebraico q[uo]d sonat dño qui apparuit. Deinde scriptū est in eodē textu p[re]ceptum dñi iacob impleuisse. sequit[ur] em̄ Edificauit ibi altare: et appellauit nomē loci bethel. i. domus dei: ibi em̄ apparuit ei deus cū fugeret frat[er] suum esau. Hic aut[em] et apparuit: et deus in hebraico pluraliter p[ro]ferunt. habet quippe ibi helym nigli vel nigly: q[uo]d pluraliter significant dii apparuerūt. Si em̄ singulariter apparuit dicere vellet: nigla: vel nire posuisset. Cū ergo in scripturis dei nomē et actus quādoq[ue] singulariter: quāq[ue] etiā pluraliter p[ro]ferat[ur] vtroq[ue]q[ue]: p[er]tinet quia et de[us] vn[us] est: et plures p[er]sone. Quā autē sint tm̄ tres p[er]sone: et nō plures: p[er] et p[er] rōnem: et p[er] autoritatē. Primo p[er] rōnem. nā in omni re habente intellectum: nō pōt inueniri nisi duplex p[ro]cessio. scz p[er] intellectum: et p[er] voluntatē. cū deus sit pur[us] intellectus sequit[ur] q[uo]d in deo nō erunt nisi due p[ro]cessiones. i. p[er] intellectū et voluntatē: et sic nō erunt nisi due p[er]sone p[re]cedentes. scz filius p[er] intellectum: et sp[iritus] sanctus p[er] voluntatē: et vna p[er]sona non p[re]cedens: et illa est pater. et sic sunt tres p[er]sone. P[er]tinet etiā p[er] autoritatē Esaie. vj. qui trinam dicit se audisse vocem angeloz laudatiuz et dicentiū. Sanctus: sanctus: sc̄t[us] dñs deus sabaoth. Cur em̄ ter rātūmodo sanctus dicit[ur] magis q[uam] semel vel bis vel decies vel centies vel aliquo numero alio. Cur si breuiter laudare vellēt: semel sc̄t[us] nō dicerēt. si s[ed] multū: cur nō centenam: vel millenam: vel innumerā laudē exhiberēt. Sed hoc nō s[un]t mysterio: quia cum

ter sanctus dicunt: personarū trinitatem exprimūt. cum s[ed] dñs de[us] sabaoth: vnus esse deum in essentia demonstrant. Et sic p[er]tinet q[uo]d deus est trini[us] et vnus. q[uo]d licet ratio nibus et exēplis ostensum sit: non in pōt perfecte sciri: quia hoc celeste et occultū est. et ideo necesse est credere. In p[ri]ma em̄ videbimus clare istud celiū mysterium aperte et nude: et poterit tūc dicere que[re] libet aīa sancta. Aperti sunt celi. i. pater et filius et sp[iritus] sanct[us]. qui in mundo erāt celi hoc est celati. et vidi visiones dei. Ezechiel. j. c. Et sic p[er]tinet in celi ordine. scz diuinarū personarū esse tres p[er]sonas: et vna essentia patrē scz et filiū et sp[iritus] sanctū. In q[ui]bus tria debemus imitari h[uius] m[od]i: que sunt in tribus personis. Debem[us] em̄ imitari

Primo in patre fecunditatem.
Secundo in filio veritatem.
Tertio in spiritu sancto charitatē.
¶ Dico primo q[uo]d debem[us] imitari in patre fecunditatē. Pater em̄ nō est ociosus: nec sterilis: sed generat et p[ro]ducit filiū (sicut allegatū est) teste Esaia. Ego qui generatorem ceteris tribuo: sterilis ero? Esaie vlti. Sic quelibet aīa deuota que p[er]fecte h[ab]et imaginē trinitatis: d[ebet] esse fecunda generando sp[iritu]ali bona opera tanq[uam] filios p[er] gratiā et charitatē. Et cū anima videt se priuatā gratia diuina: et p[er] consuetudines p[ro]le sp[iritu]ali boni operis: debet dicere xpo sponso suo illud q[uo]d dixit Rachel Jacob marito suo Gen. xxx. Da mihi liberos: alioquin moriar. Et bene dicit moriar: q[uo]d sicut arbor q[ue] caret fructu: reputat[ur] mortua et inutilis: igni tm̄ deputanda: sic aīa sterilis: et fructu bonoz destituta: non est nisi tm̄ apta igni: et a xpo maledicetur: sicut p[er]tinet in sicu: in qua r[os] fructus nō inueniēs: maledixit ei dicens. Nunq[uam] ex te fruct[us] nascat[ur] in sempiternū. Mat. xxj. Et sic non h[ab]et liberos bonoz operū moritur sicut dicebat Rachel. de q[ui] morte dicit beatus Bern[ardus]. Qu[od] mitius me priuas res: o amara mors vite vsu: q[uo]d fructu. nāz vita sine fructu grauior mors ē. hec ille.
¶ Dixi secundo q[uo]d aīa deuota debet imitari in filio veritatem. Ipse em̄ filius veritatis in hunc mundum d[omi]n[us] de se. Ego sum via veritas et vita. Joh. xiiij. et eiusdem. xvij. dixit. Ego in hoc natus sum: et ad hoc veni in mundum: vt testimonium

215

vel. i. dom[us] dei

tr. tres p[er]sone

n

faculnea

o

morat[ur] debem[us] imitari et in

perhibeam veritati. Hanc veritatē debet amare fidelis anima volens cōseruare in se imaginem sui creatoris. sibi em̄ dicit Prouerb. xxiij. Veritatem eme. Veritas em̄ emittit cū magno studio laborādo in scientia. et quando cū maximo labore et sudore cognitio veritatis acquiritur: vel quando cum magno dāno: vel multoꝝ odio veritas in iudicio vel in doctrina dicitur: vt cum predicator veritatem profert predicando: vel iuder iudicando: qui bus omnibus dicit sapiens ecclesiasticus Eccli. xxxvij. Ante omnia opera verbum verax precedat te. et eiusdē. iij. Non contradicas verbo veritatis vllō modo. Sancti antiquitus multa deferebant veritati: ideo scribitur. ij. Corintb. xij. Non possumus aliquid aduersus veritatē: sed pro veritate. Sed hodie veritas exosa habetur. et ideo dicit Terentius in andria. Obsequiā amicis: sed veritas odiū parit. Gala. iij. dixit apostolus. Ergo inimicus factus sum vobis verū dicens vobis. Vir est aliq̄ qui velit veritatē dicere. Seneca. Non strabo tibi quid omnia possidentibus desit. scz qui verum dicat. Veritas ita hodie ipugnat: vt frequenter corruat. Esa. lix. Corruit i platea veritas. Veritas in terra profermitur dum aliquid terrenum ei preponitur. Prouerb. xxvij. ca. Qui cognoscit in iudicio faciem: nō benefacit. iste ⁊ p buccella panis deserit veritatē. Veritas hodie adeo vilipenditur vt a quibusdam preponatur falsitas: ab alijs vanitas: ab alijs vmbra vel pictura veritatis. Falsitatē veritati preponunt: qui inconsiderate loquuntur. ⁊ tota die volunt esse in verbis. Bernard. Peridnat castitas in delictijs: veritas in multiloquio charitas in hoc seculo nequā. Vanitates preponūt veritati amatores temporalium vmbra vel picturam preponunt ei hypocrite: qui apparentia sanctitatis sanctitati preponūt. Sed veritas q̄ nunc vilis penditur: inualescet: et in futuro amatores suos liberabit: et hostes suos condēnabit. Johan. viij. Cognoscetis veritatē: et veritas liberabit vos. ij. Esdre. iij. Veritas manet et inualescit in eternum: et vniuit: et obtinet in secula seculor. Sicut se habet denarius falsus ad buriam viri: sic se debet habere mendaciū ad conscientiam suā. vnde cum homo multū dolet si

vnū denariū falsum pro bono recipit: mirum est quomodo non multū dolet cū in se falsitatem deprehēdit. Sed minus videtur conscientia diligere q̄ denariū: qui plus de eo dolet q̄ de mendacio.

¶ Dixi tertio q̄ aīa deuota debet in Spiritu sancto imitari charitatē. Spiritūs sanctum qui nexus est amboꝝum: imitari debemus vt simus veritatis et cōcordie seruatores. Spiritūs sanctū qui amor est: debemus imitari vt simus fratrum amatores. Spiritūs sanctū qui donū est: debemus imitari vt simus de bonis nostris liberales. de p̄ma habetur Ephes. iij. Solliciti seruire vnitatem spūs in vinculo pacis. de sc̄da Colos. ij. Sup oīa charitatē habete: quod est vinculū perfectionis. f. Pet. iij. Ante omnia mutua in vobis inestis charitatem continuam habentes. hoc signo. scilz charitatis specialr signat nos Spiritūs sanctus. Ephes. iij. Nolite cōtristare Spiritūs sanctum dei: in quo signati estis. Amore em̄ proximi largus est ille qui necessaria sibi: primo tribuit. f. Cor. xij. Charitas patiens est: benigna est. ⁊ egenis larga. Non tñ est largitas nisi q̄ sit propter deū. Nec sunt dicēdi largi qui metu vel necessitate bona sua largiuntur sicut arbor nucis non est dicenda larga a qua validis ictibz nuces excutiantur. Nec ille largus dicēdus est q̄ vase pleno vino infundit. talis enim infusio vini est perditio. Sic nec largus dicendus est q̄ pro gloria vel laude mundana diuitibus bona sua tribuit. abundantē habētibus dare non est nisi perdere. Itē nō est largus qui vase corrupto et immūdo vinū suum infundit. Ita largus dicendus non est q̄ histrionibz vel alijs personis inhonestis sinistra intentione bona sua largit. Eccli. xij. Benefac humilī ⁊ non dederis impio. Item non sunt largi aucupes qui ad capiendas aues circa laqueos abundantē esca apponūt. Sic nec largi dicendi sunt qui ideo bona sua largiuntur hominibus: vt eos secum habeant in necessitatibus. Dierem. v. Inuenti sunt in populo meo impij insidiates quasi aucupes: laqueos ponentes et pedicas ad capiēdos viros. Et sic patet quomodo debemus imitari trinitatē in patre iuxta dictū. f. Johan. ij. Tres sunt qui testimonium dant in celo pater: verbū: et spūs sanctus. Et hoc de patre

P

de largitate

fo. 66.

In festo corporis christi.

ma contēplatione presentis sermonis.

Secunda pars.

¶ Dixi in secūda contē

platione q̄ ostendēret quomodo intellectionis humanę est eleuatus p̄ fidē et charitatē: cū dicitur. credetis. Pro quo notandū q̄ cū credere sit actus fidei: ad fidem dno requiruntur per dicit sanctus Tho. ij. ij. q. vj. articulo. s. quoz vnū est: q̄ homini credibilia proponant: q̄ requirit ad hoc q̄ aliqd̄ homo explicitē credat. aliud autem quod ad fidē requiritur: est assensus credentis ad ea que proponuntur.

Quantū igit ad primū horum necesse est q̄ fides sit a deo. ea em̄ que sunt fidei: excedunt rationem humanā: vnde non cadūt in cognitionē hominis nisi deo reuelante. Sed quibusdā quedam reuelatur immediate a deo: sicut sunt reuelata apostolis et p̄phetis: quibusdā autē proponūt a deo mittente fidei predicatorēs s̄m̄ illud ad Rom. x. Quomodo predicabunt nisi mittant: Quantū s̄o ad secundum. s. ad assensum hominis in his q̄ sunt fidei: potest considerari duplex causa. vna quidem exterius inducēs: sicut miraculū v̄i sum: vel persuasio hominis ducentis ad fidem: quoz neutrum est sufficiēs causa. videntis em̄ vnum et idem miraculū. et audientis vnā et eandem predicationē: quidā credunt: et quidam non credūt. et ideo op̄s aliam ponere causam interiorē: que mouet hominē interius ad assentiēdum his q̄ sunt fidei: et istud est lumen fidei inspiratū a deo: q̄ eleuat et cōfortat intellectum: et facit ipsum ascendere supra naturā suam vt credat ea q̄ sunt fidei quia vt dicit sc̄tus Thōm. vbi. s. q. ij. art. ij. in omnib⁹ naturis ordinatis inuenit q̄ ad perfectionē nature inferioris duo concurrūt. vnum q̄ est s̄m̄ propriū motum: aliud autē quod est s̄m̄ motū superioris nature. quod patet per duo exempla.

Primū est de aqua: que s̄m̄ motum propriū mouetur ad centrū. s̄m̄ autē motum lumen mouetur circa centrū s̄m̄ fluxum et refluxū. Secundū exemplū est istud. orbēs planetarū mouent proprijs motibus ab occidente in orientē: motu autē primi orbis ab orientē in occidentē. Et q̄ sola creatura rationalis h̄z immediate ordinē ad deū: perfectio ipsius non solū p̄ssit in eo

q̄ sibi cōpetit s̄m̄ suā naturā vel s̄m̄ motum p̄prium sue nature: sed etiā in eo q̄ ei attribuitur ex quadā supernaturali p̄fectione diuine bonitatis mouēte et illumināte intellectu ad credendū et assentiēdū his q̄ sunt fidei. et ideo dixit x̄ps Jos. vj. Ois qui audiuita p̄re et didicit venit ad me. s. per fidem et credulitatē. Quia ḡ mysteriū sanctissime trinitatis humanā intelligentiā exurat et trāscēdit: ita vt creatura rōnalis motu p̄prio ad eū intelligendū et capiendū nō valeat attingere: expedit vt p̄ fidei lūm eleuet ad hoc vt fidei trinitatis assentiat credendo patrē et filiū et sp̄m̄ sc̄ctm̄ vnū esse deum incōmutabilem et eternū. Et sic erit participatio eterne: et ibit de inspectiōe fidei ad sciētie visio nē in patriā: vbi videbit clarē et nude personarū trinitatē in eadē essentia. et verificabit de quolibet tali illud q̄ scribitur Jos. ij. Qui credit in filiū h̄z vitam eternam. Et hoc de sc̄da contēplatione presentis sermonis. Et sic patent duo preno nominata.

Primū q̄ explicuit: mysteriū diuinū sancte trinitatis: ibi. Si dixerō vobis celestia. in prima parte thematis. Sc̄dm̄ ostēdit quō intellectus hūan⁹ est eleuatus p̄ fidem et charitatē: ibi. creditis. in secūda parte thematis. Et sic placeat deo etc. Explicit sermo. Deo gr̄as.

¶ In festo corporis christi. Sermo. s.

¶ Anis quē ego

dabo: caro mea est p̄ munus diuina. Jo. vj. c. originali scribit̄ thema p̄ns. Sans cr̄a m̄ ecclia hodie facit festum et solēnitatē de sanctissimo sacro eu charistie: in quo substantia panis et vini d̄tute s̄boz: caro et sanguis x̄pi efficitur: q̄ sub dictis speciebz/sumendū corp⁹ suū et sanguinē fidelib⁹ dereliquit. ex cui⁹ sumptione vita sp̄ualis p̄seruat. et h̄ dicit x̄ps in themate. Panis quem ego dabo etc. Pro cuius thematis declaratiōe introductiua/debetis notare q̄ s̄m̄ sn̄iam p̄bi in ij. de aia: om̄e participas vitā indiget alimēto vt p̄seruet. q̄ patz tā in creaturis sp̄ualib⁹: q̄ corporalib⁹. De creaturis sp̄ualib⁹. s. angelis/prz q̄ habeat alimētū conueniēs eoz conditioni et nature. nā et eo q̄ sunt creature sp̄uales: h̄nt alimētum

ad fidei. 2. requirit.

fo. 55.

vm p̄ p̄ motū sc̄bz motū superioris

orbēs planetarū

53. 79
23

fo. 53.

spirituale et panē spūalem: qđ est verbū
 diuinū. Quēadmodū em̄ panis materia
 lis fatiat ventrem: et nutrit corp⁹: sic visio
 verbi diuini: qđ est panis celic⁹: fatiat mē:
 res angeloz: et nutrit spūaliter. qđ innuit
 ps̄ba in ps̄. cū dicit. Satiabor cū appa
 ruerit glia tua. De isto pane celico ange
 loz loquitur propheta in ps̄. Panē ange
 loz māducauit homo. Et quo pz qđ aliqđ
 est panis angeloz: qui qđē panis angelo
 rū est verbū diuinū: qđ factū care a fide
 libus manducat in sacro. et id dicit sc̄tū
 Thomas in hymno p̄sentis solēnitatis.
 Panis angelicus fit panis hoim: dat pa
 nis celic⁹ figuris terminū: o res mirabi
 lis/māducat dñm pauper seru⁹ et hūilis.
 Item etiam pz in rebus corporalibus
 fm qđ est triplex gradus vite. scz vegetati
 ua: sensitua: et intellectuua.

Primo de habētib⁹ vitam vegetatiua.
 Nam arbores et plante qđ viuunt vita ve
 geratiua: indigent alimēto. qđ patz nam
 arbores et plante nō haberes humorem
 moriunt. habentes nō humorem: et reci
 pientes eū tanqđ alimētū viuūt: et pro
 ducūt folia/ flores/ et fruct⁹. et sic p̄ alimē
 tum p̄seruant. et ideo dicit philosophus
 qđ radices herbarū similes sunt ori. nam
 sicut homo per os attrahit et recipit ali
 mentū: quo conseruat in vita: sic plante
 per radices recipiunt humoreē terre tanqđ
 alimentum quo nutriūtur et viuunt.

Item sc̄do de habentibus vitā sensitī
 uā pz. nam animalia bruta: imo et quē
 cūqđ aialia sensitua mouent ad acqren
 dū cibū. Et rō est fm p̄bm in. j. metaph.
 qđ est sensit⁹: sit memoria. memoria em̄ scz
 quib⁹ phantasiā: qđ est mot⁹: fact⁹ a sens
 su fm actum. fm p̄bm in lib. ij. de aīa. et
 sic per memoriā recordant qđ indigēt ali
 mēto vt p̄seruent: et ex hoc mouent mo
 tu locali ad acquirendū cibum. Exceptis
 qđbusdam animalib⁹: in q̄bus ex sensibus
 non fit memoria: que sunt aialia imperfe
 cta: qđ sūt inobilia fm locū vt cōchilia: qđ
 licz nō moueant motu locali ad acq̄redū
 cibū: habent tñ intra se humoreē quēdā
 quē naturaliter attrahūt tanqđ alimētū
 de quo viuāt nutriunt et conseruant. Et
 sic oīa aialia h̄nt vel indigent cibo et ali
 mēto p̄ vite cōseruatione. et id dicit dō
 in ps̄. c. liiij. Quali oīm in te spe. do. et tu
 das escā illoz in tpe opportuno. Aperis

tu manū tuā: et impleo oē aīal b̄ndictiōe.
 Item tertio de habētib⁹ vitā intellectu
 uā. scz de hoibus pz. nam deus prouidit
 homini de cibo et ante p̄cām et post p̄cām
 Ante p̄cām quidē dedit ei duplicem cibū
 fm qđ duplicem defectū habebat. Prim⁹
 em̄ defectus deperditio humidi p̄ actiō
 nem caloris naturalis: qđ est aīe instrumē
 tum fm p̄bm in. ij. de anima. et sic hūnc
 defectū vt vita p̄seruaret: prouidit deus
 homini subueniēdo p̄ elum alioz ligno
 rum paradisi: sicut nūc subuenit nobis p̄
 cibos quos sumim⁹. In corpore em̄ hūa
 no calor naturalis agit in cibum. et dirī
 git: et transmittit ad mēba: et nutrit: de
 ficiente autē cibo agit in humidū radica
 le: et consumit illud: et sic hōmōis: et vita
 finitur et perdit. exemplū ignis qđ est in
 lychno vel candela agit in oleū vel cera
 tanqđ in fomentū: q̄bus p̄sumptis agit in
 lychnū: et subito consumit illud: et sic ex
 tinguit lumen. Sic est a simili de homie
 quia calor naturalis agit in cibū sicut in
 fomentū: quo consumit p̄ cib⁹ deficiat
 agit in humidū radicale: quo consumit
 hōmōis: et vita finit. et sic pz qđ p̄pter
 hūc defectū hō indiget alimēto. Sc̄do
 defect⁹ qui est in hoīe: est iste: qđ vt p̄bus
 dicit in. j. de gñatiōe. illud qđ generatur
 ex aliqđ extraneo adiunctū ei qđ pur⁹ erat
 humidū p̄eexistens: immittit virtutem
 actiuā speciei. sicut aqđ adiuncta vino qđ de
 inde p̄uertit in sapore vini: h̄ fm qđ magis
 et magis additur diminuit vini fortitudi
 nem: et tandem vinum fit aquosum. Sic
 igit̄ videm⁹ qđ in principio virtus actiuā
 sp̄ci est adeo fortis qđ p̄t cōuertere de ali
 mēto nō solū qđ sufficit ad restauratiō
 nē deperditū: s̄ etia qđ sufficit ad augmē
 tū: sicut i pueris. postmodū nō qñ aggrā
 uat: nō sufficit ad augmentū: sed solū ad
 restauratiōnē deperditū: tādē nō in statu se
 nectur⁹: nec ad h̄ sufficit: vñ sequit̄ detri
 mentū: et finalr naturalis dissolutio cor
 poris. Et h̄c defectū subueniebat ho
 mini p̄ lignū vite. habebat em̄ virtutē for
 tificādī virtutē sp̄ci h̄ debilitatē p̄ueniētē
 ex admixtiōe extranei. Et idē de istis cibis
 dicit Augusti. iij. de ciui. dei qđ cib⁹ aderat
 hoī ne esuriret: pot⁹ ne sitiret: lignū vite
 ne illū senecta dissolueret. et i li. de qōnīs.
 noui et veteris testamenti. dicit Aug. qđ vi
 te arbor: medicie mō corruptione hominū

E
 de qđ p̄uidit hōi
 cibo an p̄cām cap

calor nals e in
 mēni aīe
 remediū. qđ dup
 de defectū nals hōi

em̄
 ep̄

D 2° defect⁹

ep̄
 3° b̄ta

B

radice ar
 borū e si
 m h̄s oz)

l memoria
 e fantasia

aīa h̄ qđ h̄nt memoriā et nō h̄nt
 cōchilia

In festo corporis christi.

prohibebat. Et sic patet quod homo ante peccatum habuit duplex alimentum, unum pro conseruatione vite, aliud vero pro perpetuitate vite. Et quod propter peccatum primum homo perdidit perpetuitatem vite: et immortalitatem perdidit et aliam metam: id est post peccatum dedit deus sibi cibum pro conseruatione vite tantum: non pro perpetuitate: et iste cibus fuit panis iuxta dictum domini Genesim. In sudore uultus tui uesceris pane tuo. Et sic erit oibus lupadictis patet quod omnes res que habent uitam: indigent alimentum ut conseruentur. Quia ergo homo ex duplici consistat substantia, scilicet ex corpore et anima: id dupliciter indiget alimentum, scilicet alimentum corporis: et alimentum anime, et utriusque deus prouidit. De corporis alimento scribitur Ecclesiastico. Xiiij. Inuitum uite heus aqua et panis. Dedit autem anime alimentum uerbum sancte predicationis iuxta illud. Non in solo pane uiuit homo etc. Matthei. iij. Et quod uerbum predicationis non potest perfecte sine gratia conseruare uitam spirituales in anima: ideo Christus dominus mortis sue tempore istud instituit sacramentum: in quo datur cibum anime uite spiritualis conseruationem, scilicet corpus et sanguinem suum sub specie panis et uini. Hoc enim sacramentum datur gratia digne sumentibus: et sic conseruat uitam spirituales. dicitur enim eucharistia: quod interpretatur bona gratia. Quia ergo uita spiritualis habet per gratiam: et panis iste celestis confert gratiam: ideo Christus dicit in themate incepto. Panis quem ego dabo: caro mea est pro mundi uita. quod fuit thema. In quibus uerbis tria notantur de hoc mirabili sacramento eucharistie. Primum est dispositio materialis. ibi. Panis quem ego dabo. in prima parte thematis. Secundum est conuersio sacramentalis. ibi. caro mea est. in secunda parte thematis. Tertium conseruatio spiritualis. ibi. pro mundi uita. in tertia parte thematis.

Prima pars.

Dico primo quod in uerbis preassumptis ostendit dispositio materialis: cum dicitur panis quem ego dabo. Pro quo notandum quod congrua materia et magis disposita pro hoc sacramento: est panis: sub quo etiam intelligitur uinum. Circa materiam enim huius sacramenti multi varie errauerunt. Quidam enim qui dicuntur artaterite sicut dicit beatus Augustinus in libro de heresibus: offerunt panem et calicem in hoc sacramento: dicentes a pumis hominum oblationes de fructibus

terre et omnium fuisse celebratas. et sic dicunt non debere fieri. Alii vero. scilicet cathedrice et peccatrici de infantis sanguine: que de toto eius corpore minutis punctationibus vulneribus extorquetur: quasi eucharistia sua consistere perhibetur miscendo eam farine panem inde facientes pro materia sacramenti. Alii vero qui dicuntur aquarum aquam solam sub specie sobrietatis in hoc sacramento offerunt. Quod autem hi errores et similes excluduntur pro hoc quod Christus hoc sacramentum sub specie panis et uini instituit: sicut patet Matthei. xxvi. Et sic materia congrua conueniens et disposita ad hoc sacramentum est panis. scilicet et uinum. panis triticeus et uinum uitis. Ratio autem conueniens panis et uini pro materia huius sacramenti patet quattuor rationibus. Prima ratio est propter uisum huius sacramenti: quod est manducatio. Sicut enim aqua assumitur in sacramento baptismi ad uisum spiritualis ablutionis: quod corporalis ablutio conseruat in aqua ita panis et uinum quibus conseruat homines refectum: assumuntur in hoc sacramento ad uisum spiritualis manducationis. Secunda ratio: uidelicet quare due species distincere. scilicet panis et uinum sint materia huius sacramenti: est ista. propter passionem Christi in qua sanguis a corpore est separatus. et id in hoc sacramento quod est memoriale dicitur passionis seorsum sumuntur panis et uinum sacramentum corporis: et seorsum uinum ut sacramentum sanguinis. Tertia ratio quantum ad effectum considerat in uino quod sumentur: qui uerba Ambrosii dicit super epistolam ad Corinthios. hoc sacramentum ualeat ad tuitionem anime et corporis. et id caro Christi sub specie panis pro salute corporum: sanguis vero sub specie uini pro salute anime offertur. sicut dicitur 2a uel. xvij. quod anima omnis carnis in sanguine est. Quarta ratio est quantum ad effectum respectu totius ecclesie: que constituitur ex diuersis fidelibus sicut panis conficitur ex diuersis granis. et uinum ex diuersis uuis. sicut dicitur glo. super illud. 1. Cor. x. multi uinum corpus sumus in Christo. Sicut enim ex multis granis uinum panis efficitur: et ex multis racemis uinum confluit etc. Et sic patet quod materia conueniens et congrua huius sacramenti est panis: et etiam uinum secundum rationes predictas quas ponit sanctus Theophilus. vlti. par. sum. q. lxxiij. ar. 1.

Sed potest queri circa materiam panis huius sacramenti: utrum omnis panis cuiuscumque speciei: scilicet triticeus uel

Materia
vini
panis
na
f
-radio

2

3

4

6

Sicut si offerunt diuersam
materia in hoc sacro

videtur vel milij vel adace possit esse materia huius sacramenti. Dicendum quod non cuius ratio est: quod ad vsum sacramentorum assumit talis materia qua communiter homines vtuntur: vtuntur autem homines panem triticeo. nam alij panes videntur esse introducti in huius panis defectum: et proprie non dicuntur panes: et ideo christus in huius panis specie hoc sacramentum instituit: qui etiam panis confortat hominem. et sic quod est confortatiuum: conuenienter significat effectum huius sacramenti. Item etiam ratione comparationis nam christus qui est in hoc sacramento: se grauius frumento comparauit. Iohannis. xij. dicens. Nisi grauius frumentum cadens in terram mortuum fuerit: ipsum solum manet. si autem mortuum fuerit: multum fructum afferit. quod de christi corpore intelligitur. quod per mortem eius fructus nostre redemptionis effectus est. Et sic panis triticeus est materia proueniens huius sacramenti. Item queritur vtrum requiritur determinata quantitas panis et vini ad materiam huius sacramenti. Dicendum quod quidam dixerunt quod sacerdos non posset consecrare immensam quantitatem panis aut vini: puta totum panem qui venditur in foro: aut totum vinum quod est in dolio. Sed hoc non videtur esse verum: quod in omnibus habetur materia: ratio determinationis materiae sumitur ex ordine ad finem: sicut materia ferre est ferrum vt sit apta sectioni. finis autem huius sacramenti est usus fidelium: et ideo oportet quod quantitas materie huius sacramenti determinetur per comparationem ad vsum fidelium. non autem potest esse quod determinetur per comparationem ad vsum fidelium qui nunc occurrunt: alioquin sacerdos habens paucos parochianos non posset consecrare multas hostias. et ideo materia huius sacramenti determinatur per comparationem ad vsum fidelium absolute: numerus autem fidelium est indeterminatus: et ideo non potest dici quod quantitas materie huius sacramenti sit determinata. et sic quilibet sacerdos posset vnica consecratione consecrare totum panem qui est in forno: et totum vinum quod est in cellario: et esset vera consecratio.

Alterius queritur si hoc sacramentum debet confici ex pane azymo vel fermentato. Dicendum quod circa materiam huius sacramenti duo possunt considerari. scilicet quid sit necessarium et quod conueniens. Necessarium quidem est vt sit panis triticeus sine quo non perficitur

sacramentum. Non est autem de necessitate sacramenti quod sit azymus vel fermentatus: quod in vtroque confici potest. Conueniens autem est vt vnusquisque obseruet ritum sue ecclesie in celebratione sacri. Super hoc autem sunt diuersae consuetudines ecclesiarum. dicit enim beatus Gregorius in registro. Ecclesia offert azymos panes propterea quod dominus sine vlla commixtione suscepit carnem: sed ceterae ecclesiae offerunt fermentatum pro eo quod verbum patris indutum est carne: sicut et fermentum miscetur farinae. Et ideo sicut peccat sacerdos in ecclesia latinorum celebrans de pane fermentato: ita peccaret presbyter graecus in ecclesia graecorum celebrans de azymo pane quasi peruerteret ecclesie sue ritum. Tamen consuetudo de pane azymo celebrando rationabilior est propter tria.

Primo quidem propter institutionem christi: qui hoc sacramentum instituit primo dierum azymorum: vt habet Mattheus. xxvj. et Marcus. xij. et Lucus. xxij. qua die nihil fermentatum in domibus iudeorum esse debebat: vt habetur Exodus. xij.

Secundo quia panis est propter sacramentum corporis christi: quod sine corruptione conceptum est: magis quod diuinitatis ipsi: que non est in sacramento et in sacramenti.

Tertio quod hoc magis competit sinceritati fidelium que requirit ad usum huius sacramenti sicut illud. I. Cor. v. Pascha enim immolatum est christus: itaque epulemur in azymis sinceritatis et veritatis. Habet tamen haec consuetudo graecorum aliquam rationem et pro consuetudine tacta superius per Gregorium et in destructione heresis nazareorum: qui legalia euangelio miscbatur. Et sic patet quod in vtroque tam azymo quam fermentato potest confici: tamen quilibet debet conficere sicut ritum sue ecclesie. latini azymo: et graeci in fermentato: et dominus facies non peccat: sed peccat mortaliter: quod agit in institutione sue ecclesie: et est puniendus: quod vt habetur ex de celebratione missarum. c. litteras. puniatur sacerdos qui in pane fermentato et cyppo ligneo missarum solennia celebrare presumpserit. Et sic patet quod panis triticeus de necessitate est materia huius sacri: azymus autem de congruitate.

Alterius etiam videtur quod propria materia huius sacramenti non sit vinum vitis: sed vinus cuiuslibet speciei. Dicendum quod non nisi tantum vinum vitis. quod patet triplici ratione. Primo quidem propter institutionem christi qui

grae alq et hie
pane azymo
in ferm^{to}

71a
4a et
5a b

110

9
A. nu. frum²
H

v^o graecoz

9
D

3
9. binc bres

bt^m sacerdis posset consecrare totum panem quod benditur in foro &c

bt^m ex pane azymo

In feſto corporis chriſti.

in vino vitis hoc ſacramentū inſtituit: vt
 pr̄z et eo qđ ipſe dicit Mat. xxv. ⁊ Mar.
 iiii. circa inſtitutiōe huius ſacramenti.
 Amodo nō bibā de hoc genimie vitis ⁊c.
 et Luce. xxi. Nō bibā de gñatiōe vitis ⁊c.
 Secūdo q: ſicut dictū eſt: ad materiā ſa-
 cramēti aſſumit illud qđ pprie et cōiter
 h̄z talē ſpeciē. pprie aut de vinum qđ de
 vite ſumit: alq̄ aut liquores vinū dicunt
 ſim quandā ſimilitudinē ad vinū vitis:
 ſed proprie nō dicunt vinū. Tertio q: vi-
 nū vitis magis cōpetit effectui huius ſa-
 cramentū qui eſt ſpūalis leticia. quia ſeri-
 ptū eſt i ps. ciii. qvina letificat cor hoīs.
 Item etiā pōt addi quarta ratio: quia
 ſicut dñs ſe cōparauit grano frumēti: ita
 etiā ſe cōparauit viti dicens Johan. xv.
 Ego ſum vitis vera. ſed ſicut ſolus panis
 frumēti eſt materiā huius ſacramēti: ita ſo-
 lum vinū vitis eſt materiā huius ſacramē-
 ti. Et que aut offeritio in vino: qđ nō ſit
 de neceſſitate ſacri: eſt tñ de cōgruitate.
 Primo quidē ppter inſtitutionem ſacra-
 mēti. pbabiliter em̄ credit qđ dñs hoc ſa-
 cramentū inſtituit in vino aq̄ permixto.
 vñ d: Prover. ix. Bibite vinū qđ miſcui
 vobis. Secdo q: hoc cōuenit reſpiciētiō-
 ni dñice paſſionis. et iō dicit Alexander
 pa. de cōſe. diſt. ij. c. i. In ſacroy oblato-
 ribz que inter miſſarū ſolēniā dño offerū-
 tur: panis et vinū aqua permixtū in ſa-
 crificiū offeratur. non em̄ debet in calice
 dñi aut vinū ſolū: aut aqua ſola offerri: ſz
 vtrūqz permixtū: qz vtrūqz de latere xp̄i i
 paſſione ſua pluriſſe legitur. Et ſic pars
 quomō panis triticus eſt materiā diſpo-
 ſita et cōgrua huius ſacramēti: ſub quo
 intelligit vinū aqua permixtum. Et ideo
 de xpo qui dedit panē hunc que inſtituit
 p materiā huius ſacramēti: d: Johā. vj.
 Panem de celo dedit eis manducare. Et
 hoc de primo.

Secūda pars.

Dico ſecūdo qđ in ver

bis thematis preaſſumpti oſendit con-
 uerſio ſacramēntalis: cū dicitur. caro mea
 eſt. Pro quo notādū qđ ſim fidei v̄tatem
 in hoc ſacroy ſubſtātia panis ⁊ vini ſtute
 ſbz in corp⁹ et ſanguinē xp̄i conuertit:
 et ſic verū corp⁹ ⁊ ver⁹ ſanguis ei⁹ in hoc
 ſacroy eſt: qđ tñ ſenſu dephendi non pōt:
 ſed ſola fide q̄ autoritatē diuine iunmit.

vñ ſuper illud Luce. xxi. Hoc eſt corpus
 meū qđ p vobis datur. dicit Cirill⁹. Nō
 dubites an h̄ verū ſit: ſed potius ſuſcipe
 verba ſaluatoris in fide: cū em̄ ſit veritas
 nō mentis. Qu autē verum corpus xp̄i ſit
 realiter ⁊ veraciter in hoc ſacramento: eſt
 conueniens propter tres rationes.
 Primo quidē cōuenit pfectiōne noue legi
 ſacrificia em̄ veteris legis illud verū ſacri-
 ficiū paſſionis xp̄i p̄tinebat ſolū in ſigu-
 ra ſim illud Debe. x. Umbra h̄is lex ſu-
 turoz bonoz nō ipſas imaginē rerū. et iō
 oportuit vt aliqd pl⁹ haberet ſacrificiū
 noue legi aq̄ iſtitutū: vt. ſ. p̄tineret ip̄s
 paſſum nō ſolū in ſignificatiōe vñ figura
 ſed etiā in rei v̄tate. Et iō hoc ſacramē-
 tu chariſtie in q̄ eſt realiter ⁊ veraciter corp⁹
 xp̄i: et ipſum xpm̄ realiter p̄tinet. vt dicit
 Dion. iij. c. celeſtis hierarchie: ē pfectiſ-
 ſimū oīm ſacroy in q̄bz d̄t xp̄i p̄cipuaſ.
 Secdo hoc cōpetit charitati xp̄i: ex qđ p ſa-
 lute nra corp⁹ verū nre nature aſſumpſit
 qz maxime propriū amicitie eſt cōiuere
 amicis: vt pbs dicit. ix. ethicoz. Quā pre-
 ſentiā corpālē nobis reſpiciōmittit in pre-
 ſentiā. Mar. xxiij. Abicūqz fuerit corp⁹ il-
 luc congregabunt et aqulle. Interim tñ
 nec ſua p̄ſentia corpālī in hac peregrina-
 tione nos deſtituit: ſed p veritatē corpis
 et ſanguinis ſui nos ſibi cōiungit in hoc
 ſacroy. vñ ip̄e dicit Joh. vj. Qui māducat
 meā carnē: et bibit meū ſanguinē: in me
 manet: ⁊ ego in illo. vñ hoc ſacramē eſt
 maxime charitatis ſignū: ⁊ nre ſpei ſubleua-
 mēti et tā familiari p̄iūctiōe xp̄i ad nos.
 Tertio hoc cōpetit perfectioni fidei: qđ ſi-
 cur eſt de diuinitate xp̄i: ita eſt de ei⁹ hu-
 manitate ſim illud Joh. xiiij. Creditis in
 deū et in me credite. et qz fides eſt inuiſi-
 bilis: ſicut diuinitatē ſuā nobis xps̄ exhi-
 bet inuiſibilis: ita et in hoc ſacroy carnem
 ſuā nobis exhibet inuiſibili mō. Que qđā
 nō attēdentes poſuerūt corp⁹ et ſanguis
 nē xp̄i nō eſſe in hoc ſacroy: niſi ſicut in ſi-
 gno: qđ eſt tanq̄ hereticū abuciendū: vt
 pote d̄bis xp̄i d̄nū. vñ et Berengarius qđ
 prim⁹ inuentor hui⁹ erroris fuerat: poſt
 ea coact⁹ eſt ſuū errorē renouare: ⁊ verita-
 tē fidei p̄fiteri. In h̄c errorē inciderunt
 qđam xp̄i diſcipuli: qui audientes a xpo.
 Caro mea vere eſt cib⁹: et ſanguis meus
 vere eſt potus. Joh. vj. dixerūt. Quō pōt
 hic nobis carnē ſuā dare ad manducandū?

q̄c apōn̄ aq̄ vino

1. vō

2
p
p̄b

3
7

K

berengari⁹

Anima nra nauſeat ſup cibo iſto leuiſſi-
 mo. Numeri. xij. propter qđ ſcandalizari
 ſunt: et abierūt retroſum. Hoc em̄ crede-
 re recusantes p̄tinaces et increduli facti
 ſunt p̄mi heretici: vt magiſter diē i textu
 r. diſf. iij. p̄ma herēſ. de p̄ſera. diſ. ij. ca.
 ego herēgarius. Hūc errozē ſequūtur ad
 huc hodie boeni dicētes qđ corp⁹ xp̄i nō
 eſt veraciter nec realiter in hoc ſacrō: niſi
 ſp̄nāliter tanq̄ in ſigno: p̄bātes qđ illud
 qđ xp̄s dixit diſcipulis Job. vj. cā vidiffi
 qđ ſcandalizari fuerūt p̄ter hoc qđ dixē-
 rat. Caro mea vere eſt cib⁹. et multi abie-
 rūt: dixit. Verba q̄ ego locutus ſuz vobis
 ſp̄s et vita ſunt. Et quo ſumūt fomitem
 ſui erroris: qđ p̄ter h̄ qđ dixit xp̄s. ſp̄s et
 vita ſunt. qđ corp⁹ xp̄i tm̄ ſit in ſacramen-
 to ſpiritualit̄ tanq̄ in ſigno: et non realit̄.
 Ad qđ r̄idet ſct̄us Thom̄. in ſumma 2̄ gē-
 tiles: qđ hoc qđ xp̄s dixit. Verba q̄ ego lo-
 cutus ſum vobis: ſp̄s et vita ſunt. referē-
 dum eſt ad modū māducādi corp⁹ xp̄i in
 hoc ſacramēto: et nō ad modum eſſendi.
 qm̄ h̄ ſit ibi realiter vera xp̄i caro et ver⁹
 languis: manducať tñ ſp̄nāliter: qz nō cō-
 uertit in ſubſtantia ſumentis et comeden-
 tis: ſed pot⁹ ſumens et comedēs inco-
 raf ſp̄nāl̄ cibo: ſicut dicit b̄n̄s Auguſ. in
 perſona xp̄i. Nec tu me mutabis in te ſic
 cibū carnis tue: ſed tu mutaberis in me.
 Quia q̄ in hoc ſacrō eſt vera xp̄i caro: et
 verus languis: qđ ſenſu dephēdi nō pōt:
 ſed ſola fide: tñ ad perſuadendū his que
 ſunt fidei in ſacramento hoc: ducam ali-
 quas rationes et ſimilitudines naturales
 ad fidei confirmationem: circa mirabilia
 que ſunt in hoc ſacramento.

2^a. ad p̄bationē

gnum ſicut prius. Narrat etiā Yſidor⁹ qđ
 in grecia eſt ſons in quo quicquid immer-
 gitur: in lapidem cōuertitur. qđ volens
 p̄bare rex Fredericus: partē chiorthece
 immiſit: et mox in lapide cōuerſa fuit. Si
 ergo hoc pōt facere natura: vt iſta q̄ ſunt
 multū difficilia. ſ. ferrum terra et lapis:
 quanto magis virtus diuina poteſt con-
 uertere panem in carnē: et vinum in ſan-
 guines q̄ ſunt magis difficilia. Alterius
 videmus qđ terra cōuertit in aurū et ar-
 gentū naturalit̄: vt p̄ in mineralib⁹. nam
 doctores dicūt et precipue Bern. qđ aurū
 nō eſt niſi terra rubea. et argentū non eſt
 niſi terra alba. et terra obſcura naturalit̄
 cōuertitur in carbunculum luminofum.
 Quid ergo mirum ſi virtus diuina cōuer-
 tit panem in corpus etiam glorioſum?
 Item etiā videm⁹ qđ natura aqua putre-
 factā in vite cōuertit in dulce vinū. putre-
 factā oliuā puertit in dulce oleū. putreſa-
 ctam engaddi vinea cōuertit in ballamū
 putrefactū humorē in qualibet arboze cō-
 uertit in fructū. Quid ergo mirū ſi virt⁹
 diuina pōt cōuerrere panē in carnē: et vi-
 num in ſanguinē? Nunqđ pōt min⁹ virtus
 diuina qđ natura? Quid ampli⁹ extra que-
 rim⁹: experimur em̄ qđ panē quē comēdi-
 mus: virtute naturali puertim⁹ in noſtra
 carnē. et vinū qđ bibimus: cōuertim⁹ in
 noſtrū ſanguinē. nunqđ pl⁹ poterit virtus
 xp̄i qđ virtus vteri nri. Nunqđ xp̄s qm̄ ha-
 bebat corp⁹ mortale: conuertebat panē
 quē comedebat: in pp̄riā carnē. et vinū
 qđ bibeat: in pp̄riū ſanguinē. q̄ nunc
 qm̄ h̄z corpus immortalē: nō poterit idē?
 Hoc etiā oſtendit ſcriptura in figura. Si
 em̄ de nihilo fecit mādū. et limum cōuer-
 tit in hōiem: et coſtam conuertit in eūā: et
 virgam moyſi in colubrū. et mare rubrū
 in ſanguinē: nunqđ poterit cōuerrere pa-
 nē in carnē: et vinū in ſanguinē? Cōſitea-
 mur qđ bene dixit xp̄s et verum eſt: qđ
 panis quem ego dabo: caro mea eſt.
 ¶ Scđm mirabile eſt: qđ iſta conuerſio ſit
 ſubito ſine om̄i p̄uenia mutatiōe et diſpo-
 ſitione. et hoc intelligo ex parte panis et
 vini: et ex parte corporis et ſanguinis xp̄i
 hoc eſt mirandū. Nunqđ eſſet mirand⁹
 qđ granum ſubito conuertereť in herbā
 ſine diſpoſitione p̄uenia in grano corum
 pente ſucceſſiue. Videmus enim qđ ſlice
 conuertunt homines in vitrum. et ſari⁹

qđ eſt aur⁹ et
 argent⁹

n

In festo corporis christi.

nam et aqua in panem: sed multis praeiis mutationibus et dispositionibus, hic autem non: sed subito, quod ergo. Et hoc fit mirabile: non est tamen impossibile quod per exemplum in natura familiare. Videmus enim quod ignis in parvissimo tempore paleam convertit in cinerem, et fulgur aurum rubiginatum in aurum purum, et calor naturalis satis cito cibum et potum in carnem et sanguinem proprium. Si ergo ista agētia faciunt istos effectus in vna hora: nūquid in regula per virtutem fortior duplo faciet in media hora, quod ad augmentum virtutis in agēte: diminuit tempus in actione secundum philosophum. Cuius ergo virtus divina excedat in infinitum virtutem omnium agētiū naturalium: poterit hoc facere subito et in puncto. Legimus enim quod in britanico mari sunt quaedam arbores quae fructus quosdam gignunt similes aubis prostrum in arbore de pedibus: qui si maturi fuerint et in aqua cadant: moritur aqua tangunt in natura vere volatilis avis trahuntur. si autem tempore cadant de arbore assumantur: fructus sunt: et non aves. Si ergo iste conversiones fuerint subito virtute naturae: nūquid in hoc sacramento fieri poterit virtute divina: nūquid poterit plus dominus quam servus: rex quam miles, virtus divina quam humana? Sed ista conversio est ita subita: quod tota perficit sine dispositione aliqua in ultima syllaba in virtute sua et praeiurarum meum subito facit tuum. Hoc autem mirabile ostendit de antea in figura. Nam convertit subito carnem in sal: quod vox est loth in statu salis. Gen. xix. Si ergo tibi subito caro in sal: et hic potest panem in carne. Confiteamur ergo veritatem quam scriptura dixit. Panis quem ego dabo: caro mea est.

¶ Tertium mirabile est: quod in hoc mysterio est panis substantiae densio: sed cum accidit tamen retentione et cum deceptione, nam odoris et

saporis et huiusmodi, hoc est mirabile. Nunquid apparet mirabile quod aliqua res haberet figuram ut homo: facie ut homo: loqueretur ambularet ut homo: manducaretur similia: tamen non esset homo. Ita recte est in proposito. Nam videmus in hoc sacramento panis colorem, gustamus panis saporem, odoramus panis odorem, et illo saturamur: nutrimur: augmentamur et huiusmodi: et tamen non est ibi panis. Sed si est mirabile: non tamen impossibile et hoc apparet in deceptio sensuum per simile, nam videmus quod alchimiste deducunt in aliquo metallo aciditiam auri vel argenti: vel luceant aurum: nam sustineat ut aurum: et tamen non erit aurum verum: sed alchimicum. Ita in proposito videtur aciditiam panis: et tamen non est ibi panis. Nūquid visus decipit in sole iudicando eum bipedale: quod tamen est maior tota terra. Nunquid auditus in vocem numero: si forte iudicat quoniam clamor: in valle vel puteis: forte duas voces, vnam clamantis et aliam respondētis: quod tamen non est nisi vna. Nunquid gustus cholericus firmi iudicat lac amarum: quod tamen est dulce. Non est ergo mirum: quod in eis decipit sensus circa acciditiam subiectum et conditione acciditiam: si decipiat in hoc mirifico sacramento propter aciditiam manifesta. Nam omnes sensus decipiuntur excepto auditu, hoc ostendit deus in figura Ben. xxvii, in ysaac: qui fuit deceptus in refectione iacob. Per ysaac enim intelligitur quilibet nostrum: vel sensus humanus, et per iacob intelligitur hoc sacramentum, nam sicut in ysaac deficiebat visus: qui caligauerat oculi eius et videre non poterat: decipiebatur gustus: qui credebatur se manducare venationem esau, decipiebatur olfactus: qui sentientes vestimentorum fragrantiam quae erant esau existimabat esse iacob, decipiebatur tactus: qui tangens manum et collum pellibus cooperitum existimabat esse esau, solus autem auditus non falleretur vnde dicebat. Hoc quidem vox iacob est, Ita in isto sacramento fallit omnis humanus sensus praeter solum auditum, visus fallitur: quod videtur panis et non est, odoratur odor panis et non est, tangitur pondus panis: et non est panis, Sed solus auditus verus est: qui audit: hoc est corpus meum. Et hoc est quod dicit sanctus Thome, in sua oratione: ne ego fecit metricae ad adorandum corpus christi sic inquires. Adoro te deuote latens veritas: que sub istis formis vere latitas: tibi se cor: meum totum subiicit: quod te ostendit

Ex^m

augmēt^m virtutis
agēte dimiuit
temp^m in actione

Ex^m

vsq^m ad vltimā
syllabam

vox loth

o

Ex^m

deceptio
sensuum

Ex^m

fig^m

oro st. thome

totū deficit. Nisus tactus gustus in te sal
litur: sed auditu solo in te credis. hec ille.
¶ Itē in hoc sacramēto est etiā accidētū
existētia sine sustentatione, et hoc est valde
mirabile. nūquid foris mirabile q̄ eēt ho
mo et nō haberet animā. Ita est mirabile
q̄ color et sapor et h̄mōi accidētia nō sint
in alio, et realiter sunt in esse: cū accidēt
tis esse sit in alio esse. Sed si mirabile nō
tū est impossibile. p̄t̄. oīs em̄ creatura est
de nihilo p̄ducta. et tā accidēs q̄ substan
tia de sua natura in nihilum redigeretur
s̄m Greg. nisi manu dei oipotētis tenerē
tur. vñ ergo h̄z substantia q̄ sit per se? nō a
natura sua: s̄ a deo dātē. P̄or ergo de vita
dare accidētī sicut subiecto q̄ sit per se et
nulli sit iniuria. non est ergo mirū magis
de accidētē q̄ de substantia. Et p̄ per simi
le. ponat q̄ sint hic duo hoīes de se pau
peres nō valētes viuere nisi seruēdo ali
is et coexistēdo eis. rex aut̄ dat vni diuiti
as domū et h̄mōi: alteri nō. prim⁹ viuūt et
stat p̄ se: alii cū eo et in ei⁹ domo. moritur
prim⁹? et domū et oīa que sibi dederat rex
dat sc̄do: est magis mirū de sc̄do q̄ de pri
mo: certe nō. Eodē modo de substantia et
accidētē applica. Et nō solū stat accidēt
tia p̄ se p̄sertim quātitas seu longitudo
latitudo et h̄mōi: imo nutriūt augmētant
et cōseruāt comesta et materiā ad genera
dū p̄pināt. Hoc est mirabile q̄ talia q̄ nō
habēt materiā: nutriūt: sed si mirabile nō
tū ipossibile. apparet p̄ sile. Refert Aug.
q̄ in quadā insula hibernie sunt hoīes nō
comedētes nisi solū de s̄oub̄arboz et her
barum viuētes. si hoc facit natura: multo
magis diuina gr̄a: q̄ s̄m q̄ h̄r̄ eēt de reg.
iur. q̄ accessonū. vñ qui cōcedit principa
les: et accessonū. vt q̄ dicit alicui q̄ sit epe
dat sibi q̄ possit ordinare et h̄mōi. Cum er
go de⁹ det accidētī in hoc sacramēto. s̄. quā
titati et qlitati modū et eē substantie: nō da
bit sibi p̄prietates substantie: vt possit nu
trire sicut substantia: augmētare vt substā
tia et similia: certe sic. ¶ Itē est aliud mira
bile in hoc sacramēto: q̄ corp⁹ xpi i hoc sa
cramēto est sine loci mutatione. nā erat et
est localiter in celo: et est hic sacramentali
ter in sacramēto et realiter: et tū nō descen
dit: et est hic et ibi simul et per mediū non
trāsīt. hoc est mirabile. Nūquid esset mira
bile q̄ aliquis hō esset super⁹ in turri: et
esset subito inferius et nō descēderet: et si

mul super⁹ et inferius esset. Ita in p̄posi
to. Et si est mirabile nō tū impossibile. ap
paret p̄ simile. nā videm⁹ q̄ idē est verbū
cordis et oris: et tū p̄p̄ erat i corde et post⁹
modum sit in ore: et tū nō recessit a corde:
ita q̄ simul est in corde et in ore. Ita in p̄
posito xps q̄ est verbū dei p̄ris: prius erat
in celo et dictis verbis est in hoc sacramē
to: et tū non recessit nec descendit de celo.
¶ Itē est aliud mirabile q̄ totus xps sub
paruis partib⁹ hostie continet. et in quali
bet diuisione sine ei⁹ partitione. hoc ē mi
rabile. Nunquid eēt mirabile q̄ dom⁹ cōti
neret pugillo ita paruo q̄ tot⁹ hō magn⁹
posset claudī sub panno vni⁹ palmi: et sub
qualibet particula illi⁹ p̄am. Ita in p̄po
sito tot⁹ xps ita magn⁹ sicut fuit in cruce:
et est in celo: in parua hostia: et sub qlibet
ei⁹ particula diuisa totaliter cōtinet: et tū
minime arctat. hoc est valde mirabile: nō
tū impossibile: qd̄ apparet p̄ sile. Nā vide
mus q̄ tota dom⁹ quātūcūq̄ magna tota
videt et cōtinet in paruo oculo: et in specu
lo paruo: et quātūcūq̄ speculū diuidatur:
dom⁹ in qualibet parte speculū videtur et
cōtinet: et tū ipsa dom⁹ nec arctat: nec ab
breniat. Idē apparet de aīa q̄ est tota in
toro et tota in qualibet parte et tū minime
arctatur. ¶ Itē est aliud mirabile q̄ totū
corp⁹ xpi cū sanguine et aīa et diuinitate ē
in hostia et etiā in calice naturali concomi
tātia. hoc est mirabile. nā s̄m iura tātū va
lēt verba quantū sonāt. vt si habeo castrū
et hortū: et do tibi castrū et vñ h̄mōi dona
tionis nō intelligit me dedisse hortū. Ver
ba aut̄ p̄secrationis corporis sunt. hoc est
corp⁹ meū. et cū fiat ibi solū mētio de cor
pore: et nō de sanguine: nec de aīa: nec de
diuinitate: sed solū de corpore: mirum est
q̄ sint ibi oīa ista: nisi dicamus q̄ xps fue
rit mēritus: qd̄ lōge est a fidelib⁹: cū sit de
us. s̄ si est mirabile nō tū impossibile: qd̄
p̄t̄ p̄ simile. Nā ponat q̄ idē sit comes et
vicecomes. comes regis aragonie: et vice
comes regis Frācie. Si rex aragonie mit
tit litteras citatorias comiti vt veniat: ve
niet etiā et vicecomes: sed aliter et aliter.
nā vñ līe citatorie venit comes: q̄vt sic est
regi subiectus s̄m quādā cōcomitantiam
officioz. venit et vicecomes: quia sunt ista
duo officia in eadē persona. Ita in p̄posi
to ita cōsecrat xps hic infer⁹ sicut est ce
lo superius, in celo aut̄ cū corpore cōmū

P

e 27

e 27

R

e 27

ad hoc tu
trium.

e 27

accessoria

D

e 27

nicatur sanguis aia ⁊ diuinitas: ⁊ cū san-
guine corp⁹ aia ⁊ diuinitas. vi verbo: ū ḡ
Psecrationis corp⁹ tñ est ibi corpus: sed
rōne ꝑcomitārie est etiā ibi sanguis aia ⁊
diuinitas. Et q: in parascue sero ⁊ sabba-
to sancto / nō erat ibi ista cōcomitāria: q:
sanguis nō erat cū corpore ⁊ aia: sed cū di-
uinitate: iō si rūc apli consecrassent: vti q:
corp⁹ cōsecrassent vi verboꝝ tñ: s: cū diui-
nitate rōne cōcomitārie: sed mortuū sine
aia ⁊ sanguine. ⁊ vi d̄boꝝ cōsecrassent san-
guinē tñ: s: cū diuinitate rōne cōcomitā-
rie tñ effusum sine aia ⁊ corpore. Ad idē
pōt poni et eplū de rege aragonie: q̄ est si-
mul rex aragonie ⁊ comes barchinone: et
marchio iberide. et q̄quid agit in arago-
nia agit virtute coronae regie: ⁊ cū cōcomi-
tāria quadā illud agit comes barchinone
et marchio iberide. et quicquid agit vt co-
mes in barchinona agit quadā cōcomitā-
ria vt rex aragonie. Idē p̄t de aia ⁊ cor-
pore: q: vbi est vnū: ⁊ aliud rōne concomi-
tārie. ¶ Itē est aliud mirabile i hoc sacra-
mento: q̄ est quotidiana sumptio sine di-
minutione. nā sine sumat vnū: siue mille: ⁊
tātū iste: quātū illi. nunq̄ diminiuit. Hoc
est mirabile q̄ haberes mille florenos in
marsupio: ⁊ omni die dares cētū: ⁊ nō mi-
nueret pecunia. Ita in p̄posito q̄ quoti-
die (als cōtinue) a tot fidelib⁹ sumatur et
nō minuat: valde est mirabile: s: si mirabi-
le non tñ est impossibile. apparet in natu-
ra ꝑ simile. Nā videm⁹ si fit hic cādela ac-
cēsa sumat de lumine continue quātū iste
tantū ille: nūq̄ lumē in cādela minuitur.
Idē apparet de sciētia: q̄ quātūcūq; mul-
tis discipulis cōmunicet: nūq̄ minuitur.
Ita recte in p̄posito. hec deus oia ostēdit
in figura. nā hydria farina oleum lechiti
quātūcūq; cōtinue sumeret nō minueba-
tur vt dr. iij. Reg. xvij. sicut ergo ibi ita et
hic. ¶ Itē est aliud mirabile in hoc sacra-
mēto: q̄ est ibi continua cōfectio sine au-
gmentatione. nā p̄tinue celebratur a sacer-
dotibus ⁊ cōficif: ⁊ tñ minime augmēta-
tur. hoc est valde mirabile. Nūquid esset
valde mirabile q̄ hic nō esset nisi vn⁹ pa-
nis ⁊ essent. x. vel. xx. mulieres q̄ panes cō-
ficerēt: et tandem nō essent plures panes
postmodū q̄ prius. Ita hic mane est vna
hostia sola q̄nq; in ecclesia: ⁊ vn⁹ xpi cor-
pus: et vsq; ad sextā cōficūt plus q̄. xxx.
vel. xl. sacerdotes diuissim q̄libet vn⁹ cor-

pus xpi. Et ergo nec plus nec min⁹ q̄ pri-
us: multū est mirabile: sed si mirabile non
tñ impossibile. Apparet ꝑ simile. nā ponat-
ur q. r. manumissores q̄libet in solidū ꝑ
toto habeat potestātē dādā castrū: donec
vnus: donatū est p̄fecte totū. donec ali⁹:
nec plus h⁹ ius cui donat q̄ prius si oēs
x. cōiūctim vel diuissim donaret eidē qui
libet decies. tātum est et quantum vn⁹ et
quantum simul. Idē si absoluitur quis a
pctis suis a sacerdote semel ⁊ iterū et ite-
rū si milleies absolueret eū non pl⁹ quan-
tū ad dimissionē culpe: q̄ prima vice effi-
ceret etiā si centū essent. Ita in p̄posito
si mille consecrēt cōiūctim vel diuissim: ⁊
quilibet milleies nō plus de corpore xpi
esset ibi q̄ prius. Hoc deus antea ostēdes-
rat in figura. nā legit̄ Exo. xvj. q̄ filij isrl
debebat ꝑ quolibet capite colligere vn⁹
mensurā talē. s. gomoz vnū. et si vnus cen-
tū collegisset nūq̄ nisi vnā habuisset. Ita
in p̄posito si vn⁹ decē hostias accipiat cō-
municādovē cōficidē: nō plus de corpo-
re xpi recipiet: q̄ ille qui nō recipit vel cō-
ficat nisi vnā. ¶ Itē est aliud mirabile in
hoc sacramēto: q̄ est vsus sine corp⁹ xpi
vel sanguinis diuisione vel fractione. nā
species panis dēribus teritur: sed xpi cor-
pus vel eius ossa vel neruus nō diuidit̄:
nec frāgitur. hoc est mirabile. p̄t. nam q̄
panis dentibus vel fructus tereret et nō
diuideret nec frangeretur: valde esset mi-
rabile. Ita hic in p̄posito. sed si mirabi-
le est hoc nō tñ impossibile. P̄t ꝑ simile.
nā si speculū in quo est imago frāgif: ima-
go tñ nō diuiditur nec frāgitur: s: sub q̄li-
bet particula integra cōspicitur. Ita in p̄-
posito quātūcūq; hostia dēribus teratur:
xpi corpus: nec eius os: nec neruus diuis-
datur vel frāgitur. ¶ Itē est aliud mirabi-
le in hoc sacramēto. s. ab immūdis mādū
catio vel potatio sine ipsius sacramēti pol-
lutōe. hoc est valde mirabile. Nunq̄d mi-
rabile esset q̄ lapis preciosus caderet i ce-
no: ⁊ nō pollueret. Ita in p̄posito: s: si est
mirabile nō tñ impossibile. Apparet ꝑ si-
mile. nā videmus q̄ sol mittit radiū suū
mūdiissimū super oēm locū mūdū vel im-
mūdū: et tñ ipse radiū vel splēdor non
polluitur. Ita in p̄posito. xps q̄ est dei
patris splēdor: ⁊ radiū: recipit a iustis ⁊
pctōnibus: interdū a brutis: interdū ab
hoībus: ⁊ tñ pōt cadere in terra s̄m p̄dā

Nota si aply
secrassent in
parascue ⁊ sa-
bato s̄o.

ex^m

S

ex^m

ex^m

ex^m

fig^a

Z

ex^m

ex^m

fig^a

a

ex^m

ex^m

et in terrā immundā vt in lutū: et tñ mini
me polluitur vel sedaf. ¶ Itē est aliud mi
rabile in hoc sacramento: q̄ est istū sacra
menti diuinorū locoꝝ mutatio sine contra
dictione et sine corpore impulsione et de
pressionē. hoc est mirabile. Nunquid esset
mirabile q̄ idē homo effet superius et in
ferius: quiesceret et moueretur: ascēderet
et descenderet. Ita est in proposito: sed si
est mirabile: non tamē est impossibile. qđ
apparet per simile. Nam videmus q̄ vox
que ab vno ore emittitur a diuersis auri
bus in diuersis locis existentibꝫ auditur.
Ita xps qui est omnipotēs sermo: qui ab
ore altissimi prodijt: in celo existens in di
uersis hostijs continetur. nec corpus xpi
isti ascendit isto hostiā eleuante: nec depri
mitur alio hostiā deprimente. sed in ho
stia que defertur vel portatur deprimitur
vel eleuatur immotus p̄seuerat: nisi in ce
lo mouetur: sed saltē ad motū hostie nō
mouetur. Apparet per simile. nā cor: quie
scit in corpore eius cuius est: et ibi continue
quiescit. hoc est locum talem non mutat:
quis intra talē moueatur per volūtatem
et affectionē. nam quocunqꝫ iuerit resyo
lita: illuc ibit et cor: q̄ fm Aug. ibi est cor
vbi amat. habeat ergo tres thesauros: in
quolibet est: et in quocunqꝫ thesauri mo
ueatur: cor illuc est: et in diuersis est: et tñ
illis non mouetur: sed in corpore proprio
p̄seuerat. Ita in proposito xps est in ce
lo et infra eius ambitū fm eius beneplac
itum non defectū mouetur sicut alia cor
pora sanctorū: nihilominus vi verborū est
in ista et in illa sacramento hostia eleuata
depressa vel deportata: et tñ ipse nō depo
satur: nec eleuatur: nec deprimatur: sed su
per celos continue p̄seuerat. ¶ Item est
aliud mirabile in hoc sacramento: q̄ ibi
est xps angelorum et sanctorum p̄sentia
velatus: qui eum vident in propria visio
ne. Aug. Quanta enim contritione et la
chrymarum fonte. quanta reuerentia et ri
more. quanta corporis castitate et anime
puritate istud diuinum et celeste est sacrifi
cium celebrandum: vbi caro tua in veri
tate lumitur: vbi sanguis tuus in verita
te bibitur: vbi summa iūis coniungunt:
vbi adest sanctorum cōsortium angelorū:
vbi tu es sacerdos et sacrificium. sentiat
mens meā dulcedinem beatissime p̄sen
tie tue: et exubias sanctorum angelorū

tuorū in circūitu meo. hec ille. Voc est mi
rabile q̄ rex cum exercitu suo p̄sens exi
stat et minime videatur. Sed si est mirabi
le: non tamen impossibile. apparet per si
mile. Nā videmus: legimus: et audimus:
q̄ angeli apparent in aliena specie vt in
aeris corpore. et demon tristis et turpissi
mus in specie iuuenis pulcherrimus in aē
re. Ita per oppositum christus gloriosus
angelis velatus apparet in specie aliena:
et est inuisibilis. Si enim natura facit q̄
claudit infra oūā pullum interius vt non
videatur nec caro nec ossa: non potest vir
tus diuina vt panis accidentia sint xpi
isti carnem et ossa velantia: Si etiam vir
tus naturalis facit hominem inuisibilem
vt puluis conij serpentis cū alijs fm quod
dam. non potest virtus diuina hoc facere
de christi carne: Voc autē ostenderit deus
antea in figura. ij. Reg. xij. Nā angelus
dedit helie panem subanericiū. Per cis
nerem intelligimus accidētia panis: que
de cinere sunt formata in cibano: et in ci
nerem redigēda. per panem christi carnē.
Et sic patet quomodo substantia panis et
vini cū omnibus predictis mirabilibus
in christi carnem et sanguinem sacramen
taliter cōuertunt. et ē qđ xps dixit Job.
in. c. vj. Caro mea vere ē cibus: et sanguis
mea vere ē potus. Et hoc de scđo p̄ncipali
Tertia pars.

¶ Dixi tertio p̄ncipali

ter q̄ in verbis thematis p̄sumpti ostē
ditur cōseruatio spiritalis: cum dicitur:
pro mūdi vita. et parcatis: q̄ non inueni
plꝫ de hac tertia pte. Explicat. Deo gr̄as.
¶ Dñica p̄ia post festū trinitatis. Ser. s.

¶ In hoc apparu

In hoc apparu
it charitas dei in nobis. s̄
Job. iij. Dimissis subtilibꝫ
q̄buscunqꝫ imaginationibꝫ
et curiosis: mouet qđ quali
ter ad vtilitatē nr̄am in quo vel in q̄bus
apparuit gratia dei: in fratribus cunctis
sacri ordinis b̄ti dñici primitiuis: qui nūc
manēt in charitate p̄fecta: et qđ deo b̄rifice
frūitur. Ad istā q̄stionē pōr multiplꝫ r̄s̄
deri nō recedēdo a thēate s̄a assūpto. Nā
Apparuit in seruoꝝ deuotionis.
Apparuit in ardore predicationis.
Apparuit in amoꝝ dilectionis.

ex^m boni

figura panis sui

¶

¶

Dñica. I. post trinitatis.

Apparuit in dolore passionis.
 Apparuit in profectu sciētie.
 Apparuit in ampleru abstinētie.
 Apparuit in ritu obedientie.
 Apparuit in cultu regularis obseruatiē.
¶ Primo apparuit ꝛc. Quātus feruor: de uotionis/prēlatiōis/orōnis/ apparuit in patre mirifico beato dñico: q̄ fuit canonicus voto p̄fessionis: monachus austeritate ueritatis: ap̄licus officio p̄dicatiōis. Quātus feruor: apparuit in magistro iordano teutonico: q̄ tāq̄ israelita deuotione et cōtemplatione: cuius deuotio traxit ad ordinē mille fratres tpe suo ad ordinē introductos. Quātus feruor: apparuit i magistro raymūdo de pēna forti cathalano: q̄ fuit vir tante sc̄itatis sicut crebra miracula p̄stant. Quātus feruor: apparuit in magistro iohāne teutonico: qui post mortē suam fratri deuoto perclastrū in curru igneo ambulando uisus fuit. Quātus feruor: apparuit in magistro humberto de romanis: qui speculū ⁊ imago religiosoz dī: extitisse: uir deuotus discretus et literatus. Quātus feruor: de uotionis fuit in magistro iohāne uercell. ubiq̄ uir tā p̄clarus non est inuētus in puēditia: in experientia: in op̄tione ⁊ fama: q̄ patriarchatū hierl̄m a nicolao papa sibi oblatum accipere recusauit. Quātus feruor: deuotiōis extitit in iuene hispano: qui nec frāgebatur aduersitate: nec eleuabatur p̄speritate. Quātus feruor: ut supra extitit in fratre nicolao trunzio: qui post magistrerū ordinis p̄fectissimū pontifice in cardinalē p̄sbyterū est assumptus: demum in papam uocatum Benedictum. xj. dignissime exaltatus: qui post mortē claruit miraculis gloriois. ⁊ sic de plurimis alijs. Charitas istorum fuit ignis accensus in rubo q̄ apparuit moysi Exodi. iij. Sed quo abijt feruor iste uel charitas ista? iam in parte uenit tempus quod christus p̄dixit Matth. xiiij. die. Resurgēset charitas multoz.
¶ Secūdo apparuit charitas ꝛc. Isto modo apparuit charitas in p̄re n̄ro b̄to dominico: q̄ apparuit quasi bainlās faculā ardētē in ore. quasi stellā h̄ns in fronte. quasi helias p̄pheta cū feruore maxime charitatis p̄ hereticos p̄dicās x̄bū dei. Quales apparuerūt multi filij beati Dominici. qualis apparuit frater Thomas

de leuercmo. qualis frater Jacobus de uoragine. qualis frater Jacobus lausān. qualis frater Jacobus de biardo. q̄lis frater Guido. qualis frater Armandus. frater Arnaldus de piaro. In istis et in plurib⁹ alijs famosis p̄dicatoib⁹ apparuit ignis charitatis in fructuosis p̄dicatiōib⁹ suis immo apparuerūt illis dīsparte lingue tanq̄ ignis ignita eloquia producentes. Istud nomen nostre sacre religiois: nomen diuinū: nomē apostolicū: nomē euāgelicum ab innocētio papa impositū: nomen a sc̄to gregorio p̄dicatū: nomē a beato dominico meritis gloriois obrentū. Istud nomē ordo p̄dicatoꝝ famosi p̄dicatoꝝ suis fructuosis p̄dicatiōibus omauerūt magnificauerūt. Reuera antiquit⁹ apparuit rota vna sup̄ terrā. Eze. s. Rota ista fuit olim sacra religio. rota in medio rote. rota uolubilis que rotauit p̄ varias regiones fratribus p̄dicatibus circūiēdo loca ciuitates et castra intātū q̄ uox magni tonitruū fuit audita i rota. Tercio p̄cipalr apparuit charitas in amore ꝛc. Supra modum in charitate. in igne diuini amoris affuerūt fratres ⁊ patres i ordine p̄mitiuo: mutua inuicē charitate h̄ntes. charitate inuicē diligentes s. Pet. iij. Et hoc oro: ut charitas v̄ra magis ac magis abūdet in oī sciētia et in oī sensu. Phil. s. q̄ teste hugone de laudib⁹ charitatis. Charitas martyres coronat: et p̄ eā perueniūt ad celū. q̄ magis ac magis abūdet. Itē charitas est p̄ quā de⁹ uenit ad hoies: et hoies vadūt ad deū. Ista est q̄ deū traxit ad terrā: ⁊ hoīem leuauit ad celū. Itē idē Dugo. Aīam quā charitas inhabitat: sup̄bia non inhat inuidia nō deuasat. ira nō dissipat. tristitia mas la nō uexat. auaricia nō execat. gula non inflāmat. luxuria non inquinat. charitas semp̄ mūda: semp̄ casta: semp̄ quieta: semp̄ leta: semp̄ pacifica ⁊ benigna. Ergo de⁹ qui diues est in mīa (Ephē. ij. Jabā dare faciat charitate ueltra in inuicem. s. Thessa. iij. sicut abūdauit in primordio et in oru nostre sacre religionis.
¶ Quarto p̄cipaliter apparuit charitas in p̄rib⁹ ꝛc. Zāta apparuit charitas i alijs quib⁹ n̄ri ordinis p̄fessorib⁹: q̄ maior apparere nō potuit in passiōe martyꝝ v̄sq̄ ad mortē. sicut apparet de almo in q̄ntoz re beato martyre petro de verona: q̄ sicut

Rota

dilatatione atq; defensione palmā marty-
rij debuit obtinere. Apparet vltim⁹ de fra-
tre dñico eiusdē sc̄i petri cōsocio sangui-
ne martyrij laureato. Itē apparuit ista cha-
ritas in fratrib⁹ guillermo arnaldi inq̄si-
toze teutonico. B. de rupe forti. garfia de
aura gladio crudeliter interēptis in auto-
neto. Itē apparuit ista charitas in fratre
stephano apud vegetiū veneno sibi ab he-
renicis propinato. Itē apparuit in nona-
ginta circiter fratrib⁹ circa partes vnga-
rie: q̄ a paganis sunt varijs modib⁹ cruci-
dati. alij gladij: alij sagittis: alij lanceis
trāstiri: alij ignib⁹ cremati. Itē oēs igne
tate charitatis accessi ad regna celoz cum
palmā martyrij feliciter puenerūt. Itē ap-
paruit charitas ista ī fratre pagano inq̄si-
toze lōbardie: q̄ multis cōfossus vulnrib⁹
exēplo saluatoris ī latere lācea pforatus
palmā martyrij p xp̄i noie meruit obtine-
re. Itē apparuit ī q̄ttuo: fratrib⁹ ī capti-
one antiochie ciuitatē cū plurib⁹ alijs xp̄ia-
nis viris: q̄ in fame: ī siti: in frigore: et nu-
ditate: et alijs psecutionib⁹ multis q̄si vsq;
ad mortē viriliter certauerunt. Itē oēs a
charitate separari nō potuerūt: nec ī mo-
te: nec ī vita: iduti lonicā fidei. s. Theb. y.
¶ Itē q̄nto apparuit in pfectu scie. Quid
dicemus de almo doctore nro Thoma de
aagno: cui⁹ doctrine: cui⁹ scie: cui⁹ scriptu-
re laudes oīa mūdi climata preconizant?
Quid dicem⁹ de sc̄o Alberto teutonico:
cui⁹ laus est in ecclia ppter libros cōposi-
tos: et cōmēta ī naturalī pb̄ia? Quid dice-
mus de magistro raymūdo de pēna forti:
quē canoniste collaudare nō cessant: q̄ de
cretales ī vni⁹ volumē redēgit de mādato
summi p̄fificis: sicut in p̄hemio decreta-
rū cōtines. Quid dicem⁹ de dño hugone
cardinali: q̄ totā bibliā postillauit? Quid
dicem⁹ de dño petro de tarāstasia demū sū-
mo p̄fifice. q̄ de fratre rolādo cremēsī?
quid de fratre moneta lōbardo: q̄ de fra-
tre guillermo de petra alta? q̄ de fratre
ambaldo romano: q̄ de magro herueo:
q̄ de dño fratre raymūdo beq̄m patriar-
cha hierosolymitano: q̄ de dño fratre pe-
tro de palude: quid de fratre bernardo de
trilia: quid de fratre roberto hollot. et de
plurib⁹ alijs q̄ apparuerūt tāq̄ stelle ī fir-
mamēto ecclie militāris: q̄ dederūt lumē
in custodijs suis. q̄ nō fuerūt ī stati de scie
tia. qm̄ cōiter sciētia inflat: sed edificauē

rūc sp̄ualiter p charitatē edificā magna:
qm̄ vni apl̄s charitas edificat. s. Loy. viij.
Itē ad robur fidei: ad edificatiōem ecclie
ad explanatiōem sacre scripture libros/
summas/postillas/cōmēta/tractat⁹/vo-
lumina scripta magna ediderunt. Tēpori-
bus istoꝝ apparuit gr̄a saluatoris nri dei
erudiēs nos. ad Titū. ij. Itē nō tētauerūt
deū. Itē crediderūt ī deū. ideo apparuit
eis scia dei. Sap. s. Inuenit ab his q̄ non
tētāt deū. apparet eis q̄ fidē habēt ī illū.
¶ Serto apparuit charitas etc. Nēpe anti-
qui et approbati religiosi anachorite mari-
mez: imo etiā cenobite primū pncipale qd̄
faciebāt: abstinentie se totalr mācipabant.
P̄tz de brō paulo primo heremita. de brō
antonio magno: q̄ panē siccū de. vi. mēsi-
bus coctū māducabāt. p̄z de brō bndicto.
de brō mauro. de brō dñico. et de multis
alijs: qui carnē suā ieiunijs et abstinentijs
macerauerūt: at rēdēs ad illos tres pue-
ros iudeoz captiuos abstinentes: q̄ nutri-
ti leguminib⁹: apparuerūt pulchriores in
corpore: q̄ pueri alij q̄ cibo regio vescebā-
tur. sicut scriptū est Dan. s. S̄z q̄ abijt cha-
ritas ista: quo abijt abstinentia ista? Mult-
ti nō p̄siderant quid accidit gulosis retro-
actis t̄pib⁹: q̄ de abstinentia nō curauerūt
ppter gulā. ppter pomū p̄m̄ hō mortē ī-
uenit. ppter lēticiā esau p̄matū pdidit.
et multi ī deserto ppter gulā p̄strati sunt.
¶ Itē apparuit charitas ī ritu obediētie.
Apparuit ī noe ī arce fabricatiōe: qm̄ ad
preceptū dñi fabricauit arcē. Apparuit in
abraā ī filiū imolatiōe. de q̄ dato sibi p̄ce-
pto a dño: statim nō p̄crastinādo hūlliter
obediuit. Apparuit ī ioseph ī fratrū suo
rū visitatiōe ad mādātū p̄ris sui: licz fres-
ipm̄ odio haberēt vsq; ad mortē. Appuit
obediētia ī moyses ī ppli liberatione ad
p̄ceptū dei: lz legitime se excusauit. Quid
dicem⁹ de paulo: in quo apparuit p̄p̄ra
obediētia qm̄ alta voce clamauit. Dñe qd̄
meis facere? Act. ix. statī parat se ad obe-
diendū qui primo seutebat ad psequēdū.
Quid de oib⁹ ap̄stis: q̄ relictis oib⁹ securi
sunt xp̄m̄. Quō apparuit charitas ī absti-
nētia ista: ī religiōis antiq̄s: lingua enar-
rare non posset. Quō apparet in nobis?
prochdolor: nō seruātur precepta diuina.
sequitur nos volūtas propria. Quid acci-
dit inobediētibus tēporibus retroactis?
male. Quid propter inobediētiā accidit

protoplasto: quoniam de paradiso expul-
sus est: labori expositus: et morte d: incur-
risset. Quid accidit filiis israel: qui ad pre-
ceptum monte ascendere noluerunt. quid acci-
dit angelo: quod saul: quid salomoni: quid acci-
dit iustis regine. Verum in sermone. Propter
inobedientiam angelus celi: ad paradisi
sum: saul regnum: et salomoni perdidit amorē
diuinum. Attēdamus quā mercedē habe-
bunt obedientes: vt dicat in fiducia. Cū ap-
paruerit: similes ei erunt: vt videbimus cū
scuti est. s. Job. ij. Inobediētibus appa-
rebit: et nō mentietur. et reuera illis terri-
bilis apparebit. Nō uende et cito appa-
rebit uobis. Sap. vj.

¶ Ite apparuit charitas rē. Quales fue-
runt fratres in ordine primitiu: regulares
obseruātijs in bona charitate cum dilige-
tia adiplēdo quales in silentio: quales in
diuino officio: quales in habitu nō curio-
so: quales in cibo non sumptuoso: quod dili-
gētes in studio: nō vacantes ocio: quod arden-
tes in p̄dicatione: quod feruentes in charita-
te et dilectione: quod obedientes superiorib:
quod attendētes orationib:
De regularib:
obseruātijs que fuerunt antiquis patrib:
loquitur hugo ad p̄positum dicens. Prelati
(inquit) subditos custodiant: subditi pre-
latis benigne obediant: deuoti senes: la-
boriosi sint iuuenes. appareat honestas i
habitu: mediocritas in victu. sint in clau-
stro assidui: ad curiam rari. non sint carna-
les: sed magis spirituales. sint psalmis in-
tenti: non cauis. in claustro nō sit rumor
sed magis lectio. in claustro non sint li-
tes: sed confessio. sit in choro uera simpli-
citas: circa altare reuerētie honestas. La-
les flores apparuerunt in terra bona no-
stre clare religiōis illo tpe. Primo nostra
sacra religio fuit illa stella: que in oriente
apparuit regibus et antecedebat ducatū
prestādo. Charitas uestra magis ac ma-
gis abūdet in supradictis declaratis. In-
troducunt in cellam uiniariam sacre religio-
nis: ubi sitinum deuotionis: compunctio-
nis et leticie spirituales. ubi sit charitas
ordinata: que uniuersitatem operari deli-
ctorum: in charitate radicati comprehen-
siones efficiamur felicitatis eterne. Amen.

¶ Dominica prima post se-
stum trinitatis. Sermo. ij.

¶ Ortus est diues

et sepultus est in inferno. Lu-
ca. xvj. Honorabiles domi-
ni huiusmodi dicit beatus Aug.
in triplici huiusmodi statu eius: vir-
tus: vel uirtus: perfectio: vel imperfectio cō-
sideratur. s. in uita: in morte: et post mortē.
De isto triplici statu laudat beatus Aug.
beatus stephanus i quādam sermo. quē facit de eo:
sub isto thēate scripto Act. vj. Stephanus
plenus gratia et fortitudine faciebat signa et uir-
tutes magna in populo. et dicit. quod beatus stephanus
fuit perfectus in morte: quod plenus fortitudinis
plenus gratia post mortē: quā faciebat signa
et prodigia magna in populo. Ad p̄positū
in euāgelio hodierno sit mērio de quodā
diuite malo: et de quodam medico lazaro
paupere bono. diues impudens: et pau-
per laudatur: et quilibet eorum diuersificat
hinc predictos tres status. Iste enim diues: et
iste pauper de quibus in euāgelio hodierno.
Primo diuersificat i uita p fortunā uariatā.
Secundo diuersificantur in morte per se-
pulturam assignatam.
Tertio diuersificatur post mortē per ope-
rationem remuneratam.
Et hinc istas tres diuersitates et diuersifi-
cationes diuitis et pauperis sunt tres tra-
ctatus in euāgelio hodierno.

Prima pars.

¶ Dico primo quod in prima

parte euāgelij diuersificant supradicti. di-
ues. s. et pauper per fortunā uariatā. In hac
uita unus habuit fortunā prosperā: quā di-
ues. alius aduersam: quod medicus et pauper:
unus accipiebat fortunā cū uultu sereno: quod
erat diues. alius cū uultu nubiloso: quod erat me-
dicus et pauper. Et nota statim quod diuitie uel di-
uitie esse simpliciter et hinc se et uultum eorum non uirtu-
perat: nec malus est: sed propter abusum. quod
idē dicit de paupere uel de paupere. Abiā
erat diues ualde. Gen. xij. Ite oēs sancti
patriarche et prophete diuites ualde. et des-
us: quod gloria et diuitie in domo eius. scribit
in ps. cxj. Et i xpo p nobis incarnato simul
concurrerūt diuitie sp̄iales: et paupertas
tēporalis: quod dauid dicit ps. xlvij. Simul
in unū diues et pauper. Pro tanto scribit
Prouer. xij. Diues et pauper obuiauerūt
sibi: utriusque operator est dñs. Et huiusmodi
sup isto uerbo. Diues et pauper obuiauerūt

sibi. sic inquit. Pauperem facit dñs pro-
 pter diuitie: et diuitie ppter pauperē: q: di-
 ues sustentat pauperē: et sustentatur diues
 a paupere. Diues sustentat pauperē in tē-
 poralibz: paup̄ nō sustentat diuitē in sp̄ri-
 tualibus. Nō igit diuitie de se male sunt
 ppter vsum: sed ppter abusum. Nā sicut
 dicit Ambro. Diuitie impediēta sunt re-
 probis: pbis nō sunt iuamēta virtutis.
 Idē est de pauprate. Vltus bonus diuitia-
 rū est liberalitas et cōdicatio: ad pauperem
 elemosyna: abusus est auaricia: crudeli-
 tas: et iniuria. Vltus bonus paupertatis
 est patiētia. abusus est supbia et impatiē-
 tia. Eccli. xrv. Tres species odiuit anima
 mea dicit dñs. Pauperē supbū: diuitē mē-
 dace: et senē fatuū et insensatū. Ad propo-
 sū diues iste de quo in euangelio hodie:
 nō: abusus ē diuitijs: et male vltus fuit tri-
 pliciter. nō solū erat diues in re: sed in vo-
 luntate et cupiditate. Primo p iniquitatē
 auariciosam. nā cōgregādo et conseruan-
 do recipiēdo: et nō pauperi cōmunicādo:
 iniquitatē cōtraxit. hec est iniquitas auar-
 itia. vii Aug. Ois diues aut est iniquus
 aut heres iniqui. de istis apls. s. Timoth. b.
 vs. Qui volūt diuites fieri incidūt in rēta-
 tionē: et in laqueū diaboli. Scdo abusus
 est hic diues suis diuitijs in vanitatem: qz
 induebatur purpura et bysso. Purpura est
 vestimētū egregiū regū vel imperatorū: in
 sanguine tinctū: quo induebat iste diues
 a parte superiorē extra ad ostensionē sue
 vanitatis: byssus ē limū delicatū et cādidiū:
 qd fit in egypto: quo vtebat p camisia ad
 carnē a parte interiori ad nutriendū se de-
 licatē: et his vestibus est abusus: vnde ve-
 stes generaliter inducere sunt ppter pecca-
 tā. In statu innocētie nō fuissent vestes:
 s; nudi hoies fuissent. nudi et puri sine ve-
 recūdia et sine vlla indigētia. sed vestis p
 pcrnū induta propter feditatē et turpitudi-
 nē hois cooperiendā. Pro tāto dicit Frā-
 ciscus petrar. lib. de remedijs. tit. de vesti-
 tu cultuz insigni. Que pura sunt: nuda
 videri amāt: mos est feda coloribus abde-
 re. vnde dicitur oculus exterior: quicqd eo te-
 git cogitabis. insana est ambitio et fumū
 tegere purpura. Itē infama fuit istius di-
 uitijs: ppter qd fuit dānatius. fm qd dicit
 Greg. in hom. hodierna. Si cult⁹ vestitū
 pcciosarū nō cēt pctnū: nūq̄ sermo diuin⁹
 tā vulgariter expuneret qd diues indur⁹

purpura et bysso apud inferos torqueret.
 An q: ppter istud vestimētū purpura: qd
 est tinctū sanguine: diues iste fm Grego.
 posit⁹ est in igne infernali. in eo igit implet
 illud Esa. ix. Vestimētum mixtū sanguine
 erit i cōbustionē et cib⁹ ignis. Specia liter
 implet in clericis vitiosis quoz vestimen-
 tā et hñficiū est de sanguine xpi: et propter
 hoc albū et cādidiū byssus indui nō debēt:
 sicut iste diues qd posit⁹ est ppter byssum
 cādidiū in obscūrū in pfundū abyssi: et de
 numero est illoz: de quibz Exo. xv. Abyssū
 operuerūt eos: descēderūt in pfundū qñ
 lapis. Tertio et vltimo abusus est diues
 iste suis diuitijs p vitā delitiosam: q: epu-
 labat quotidie splēdide. Primo abusus ē
 diues suis diuitijs auare congregādo et c.
 Scdo abusus est in vestitu pōpōse positā-
 do: modo in cibo delitioso. et hoc in tribz.
 Primo multiplicādo cibos: qz epulabatur
 nō dicit reficiebat: quod signat necessitas
 ē: sed epulabatur: quod signat supfluitatē
 nimā. qz quotidie: nō dicit in diebz festi-
 uis: vel in dñicis diebz: vel bis: vel ter: s; qz
 quotidie. Scdo in illis cōtinuādis quoz
 die i septimana splēdor erat: nō solū i pre-
 ciositate ciboz: sed etiā i varietate. Tertio
 in solēntiādo cibos: qz splēdide. non solū
 epulabatur splēdide quoad opulentā et ap-
 paratū ciboz tm: s; et etiā in solēntitate mi-
 nistratiū assistentiū seruitoz: et in lumina-
 ribus: vt hora cene: qz erāt corā eo incēsa
 multa intortitia sine tede: et faces. Et etiā
 erat splēdor in vasoz auri et argēti copia.
 Tale splēdorē habuit in cibarijs suis bal-
 thasar: vt pz Dan. v. et rex Asuerus: vt pz
 Vester. s. Eodēnā q iste diues in presen-
 ti euāgelio: s; nō ppter vsum diuitiaz sua-
 rū: s; ppter abusum: de quo dr in principio
 euāgelij. Vō qdā erat diues qd induebatur
 et. seq̄. Et erat qdā mēdie noie lazari: q
 iacebat ad ianuam eius vlceribz plenis: cu-
 piebat saturari de micis q cadebat de mēsa
 diuitis et nemo illi dabat. Sz et canes ves-
 ntebat et. Sicut sup⁹ honorabiles dñi a
 deo vituperat diues de abusu diuitiarū:
 hic cōmēdat paup de paupratē bono. Bon-
 nus vltus diuitiaz ē liberalitas et elemosy-
 na. abusus ē supbia/auaricia/gula/luxu-
 ria. Bon⁹ vs⁹ paupratē ē patiētia. abusus ē
 despiciō et patiētia. De bono vsu paupra-
 tis cōmēdat h iste paup lazari: qz lz hēbat
 tētatioes: tñ nō ē supat. Tērat em paup

in statu innocētiā nō fuissent vestes
 dom. 3. aduent. 9. fo. 34

purpura

bisus

Dñica. I. post trinitatis.

Primo de bonis: qz mendicus.
 Secdo de infirmitate: qz iacebat.
 Tertio de plagis: qz vlcibus plenus.
 Pauper em̄ de multis tētatur. scz de furto: de mēdactio: de peritūo &c. Proverb. xxx. inquit salomon. Mendicitatē & diuitias ne dederis mihi: sed tñ victui meo tribue necessaria: ne forte satiatus illiciar ad negandū te: et dicā. quis est dñs? ecce tētatio. dicit etiā. Aut egestate cōpulsus furer et peritūo nomē dei mei. hec est tētatio pauperis. In his tētationibz: non obstat paupertate: inleazarus fuit vera patiētia pbatus sicut Job. Sic paup̄ta: te sua est vsus. i. bñ vsus: non abusus. gre implet in eo illud Jacobi. s. Beat⁹ vir q̄ suffert tentationē: qm̄ cum probatus fuerit accipiet coronā vitę &c. Et nota q̄ iste diues reprehēdit in isto euāgelio: et ins famas de iniuriā et crudelitate erga pauperes: specialiter erga istum pauperem & mendicū lazariū. Tamen posset diues cōfugere ad excusandas excusationes i peccatis. posset em̄ p se allegare decē de qbz in presenti euāgelio repellit: et ei⁹ excusatio nō admittit. Quia dicitur in textu primo qz erat pauper et erat quidā mendicus, et sic debuit expectare. hoc repellit: quia cum fueris in mēsa pmo de paupe p̄sa. Metrista quidam. Secdo posset dicere qz erant plures: sed hoc est falsum: et iō non admittit: qz quidā dicit in singulari: & nō in plurali. erat qdam: ita qz erat vnus/et nō plures. Tertio posset dicere: nescio ei⁹ inopiam, p̄tra in textu: qz mēdicus. i. mēdicans lazarus. Quarto posset dicere qz dato qz vnus et plures: tñ eum nō cōficebat: ideo dicitur nomine lazarus p approbationē. ex nomine scilicet. vñ dicit dñs Moyss̄ Ben. xxiiij. Noui te ex noīe. Bern. O quātos lazarus hodie videbitis diuites plus de equoz sellis et frenis eris curantes: qz de proximoz miseris cogitātes. Quinto posset dicere qz eū cognoscebat: sed qz eū nō expectabat: qz statim recedebat: sed p̄tra hoc in ter. habetur expresse/ qz iacebat infirm⁹. Sed iterū pōt dici: lōge erat & eū nō videbat. sed h̄ in textu dicitur: qz ad sanū eius: vt intrās et eris semp eū diues haberet in cōspectu. hec Chysost. Sexto em̄ pōt dicere qz nimis fortis erat: sed laborare nolebat. sed h̄ in ter. qz vlcibus plen⁹: q̄ ipsū ad pietatē mouere

debebat. Opz vt vulnus detegas si operam medicantis expectas. hec Boetius. Septimo posset dicere qz nō p̄tinebat ad eū de eius curatione: h̄ eū est text⁹: qz canes veniebāt et lingebat vlcera ei⁹. Octauo posset dicere qz nō multū indigebat: qz famelic⁹ nō erat. Sed h̄ in textu: qz cu piebat saturari de micis que cadebāt de mensa diuitis &c. et sic esuriebat: et p consequēs homicidij reus. vñ Amb. in libro officioz: et allegat in decret⁹ dif. lxxvj. c. pasce. Pasce fame morientē. quisqz em̄ pascedo hōiem seruare poteris: si nō pauperis: occidisti. Nono posset dicere qz peiebar nimis delicata et p̄ciosā cibaria. Sed h̄ i ter. qz de micis q̄ cadebāt de mensa diuitis: q̄ qñ p nihilo habent: s; solū pullis & gallinis reseruant. Decimo & vltimo posset dicere qz licz ipsi pauperi nō daret ipsemet: tamē sui de sua familia ei de suo dabant. s. coquinari. frustū carnis et panitarius frustū panis: & botillarius vinū. sed h̄ quia in textu dicitur. nemo illi dabat. nō dñs: nō famulus: nō scutifer: nec pagio. Crudelis dñs: & crudeles famuli: et implet illud Eccli. ij. Scdm̄ iudicē populū: sic et ministri ei⁹. & qualis dñs talis seru⁹: vel talis & familia ei⁹. et quis rector est ciuitatis: tales et inhabitantes in ea. Sed nunqd aliqd remediū vel suffragiū pietatis vel mie restabit isti pauperi infirmo plagato et maculato? Certe sic. h; re mediū et suffragiū mie & pietatis. non in hōie diuite: sed in aiali cane. qz sequit: qz canes veniebāt et lingebat vlcera eius. O nimia begnitas canis: et crudelitas et auaricia hōis: canes nō hōies paupi hōmini exhibēt hūanitatē. diues hō: nō canis pauperi exhibēt crudelitatem. diues hō pauperi hōi est auar⁹: canis non. hō homini paupi nō ē larg⁹. In h̄ diues maxime condēnat. nā s̄m Petri de rauēnis canes pauperis vulnere curabant magis sterio nature. diues pauperē nec lingeat accusante natura. canes bonū faciebāt et s̄m naturā. diues malū opabatur: et h̄ naturā. hec ille. Et sic finio primā partē euāgelij: in qua dixi qz diuersificant diues & paup in vita ppter fortunā variatā: quia vn⁹ habebat fortunā p̄speram: qz diues. ali⁹ aduersam: qz erat paup et mendicus vn⁹ diues abundosus: ali⁹ mēdic⁹ indigiosus. vn⁹ vestitus p̄cioso: ali⁹ infir⁹

mus: plagatus: et spoliatus. vnus ad comedendū habebat delicias: alius nō habebat micas. et hoc de prima parte sermonis.

Secunda pars.

Q Dixi secūdo principa-

liter in sc̄da parte euāgelij q̄ hic diues et pauper diuificānt in morte p̄ sepulturā assignatam: q̄ sequit̄ ibi, factū est aut̄ vt moreret̄ et mendic̄ et. mortuū est autē et diues et. ita q̄ vnus habebat sepulturā in paradiso. s. pauper. alius in inferno sc̄z diues. Ista est sc̄da pars euāgelij p̄ cuius declarationē ad sex q̄ōnes est respōdēdū.

Prima questio q̄re in prima pte euāgelij diues p̄ponitur: et pauper postponitur.

Sc̄da q̄ō quare in sc̄da pte euāgelij totū d̄nū sit: q̄ paup̄ p̄ponit̄: et diues postponitur.

Tertia q̄ō est quare in prima pte euāgelij nomē diuitis tacet: et nomē pauperis exprimit̄.

Quarta q̄ō quare de morte diuitis dicit̄: mortuū est. de morte pauperis d̄: moreret̄.

Quinta questio quare diues sepelit̄ in inferno: et paup̄ in paradiso.

Sexta vlti. q̄ō est q̄re sic exequie paup̄is celebrant̄ p̄ āgelos: et diuitis p̄ diabolos.

Q Ad primam questionē dicendū q̄ p̄ma pars euāgelij loquit̄ de diuite et paupere quantū ad statū presentis vite mūdiālis in qua diues semp̄ p̄ponit̄: et paup̄ postponitur. Diues locut̄ est: et oēs tacuerūt et verbum illius vsq̄ ad nubes pducent. Pauper locut̄ est: et dicunt. quis est hic: et si offenderit subuertent illū. Eccli. xij.

Q Ad sc̄daz q̄ōnē dico q̄ in sc̄da pte euāgelij loquit̄ de diuite et paupere quantū ad statū vite future: in qua paup̄ p̄ponit̄ tanq̄ heres celestis gl̄ie. Mat. v. Beati pauperes sp̄i qm̄ ip̄s̄ est regnū celoz. et filij libere: et diues postponit̄ tanq̄ filij ancille. et iō de eo d̄: ad Galat̄. iij. Eijce ancillā et filiū eius. Nō em̄ heres erit filij ancille cū filio libere. vñ Jacobi. ij. Nōne des̄ elegit paupes in hoc mūdo: diuites i fide et heredes regni q̄ō repromisit̄ des̄ diligētibz: sc̄z ideo dicit̄ x̄ps̄ Mat. v. Beati paupes sp̄i. Est em̄ de diuite et paupere sim̄ statū vite et mortis sicut de falcone et gallina. dic̄ moralitatem.

B **Q** Ad tertiā q̄ōnē dicēdū q̄ nomē diuitis tacet: et nomē pauperis exprimit̄. p̄pter q̄tuor rōnes. Prima q̄ des̄ nō cognoscit̄ diuitiā noīa approbās seu appro-

batiue. sed solū reprobas. siue reprobas siue. vñ dauid ps̄. lx. Nomē eoz̄ delecti in eternū: et in sc̄lz̄ sc̄li. Virginit̄ et iā fatuis q̄ non habuerūt oleū in lapidibz. i. i iuis cordibz: vel aiabuz iō dixit x̄ps̄. Nescio vos. Mat. xxv. Nomē diuitiū tacetur: q̄ a deo nō cognoscit̄. De paupibz est d̄nū q̄ dicit̄ dauid ps̄. lxxi. Honorabile nomē eoz̄ corā illo. De isto paupere dicit̄. Noui te ex noīe. Exodi. xxxij. Sc̄do q̄ deus nō cognoscit̄ nomē alicuius nisi sit scriptū in libro vite. ps̄. q̄ scriptū est. Philippē. iij. Noīa eoz̄ scripta sunt i libro vite. Diuitiā noīa nō sunt scripta i libro vite: sed soluz noīa pauperū. vñ de diuitibz d̄. Delectant̄ de libro viuentiū: et cū iustis nō scribant̄ in ps̄. lxxvij. De paupibz aut̄ d̄. Nō delecto noīa eoz̄ de lib. vite. Apoc. ij. Tertia rō est: q̄ iustū est vt a deo non cognoscant̄ in noīe: qui deū nō cognouit̄ in paupere de q̄bus d̄. Mat. t̄. E suriui et non distis mihi māducare et. Diues ignorat pauperē: ideo deus ignorat diuites. s. ad Eoz. xij. Si q̄s ignorat: ignorabit. O d̄ni ex hoc notate q̄ paupes nō sūt ignoz̄ rādī: nec in noīe: nec in ope. q̄ scriptū est ps̄. xl. Beat̄ q̄ intelligit̄ lup̄ egenū et pauperē: in die mala: q̄ erit iudicij liberabit eū d̄s. sub illa voce mala. Mat. xxv. Discedite a me maledicti in ignē eternū: ec̄o uerso de audiētibz paupes ps̄. cxl. Focūdus homo q̄ miseret̄ et cōmodat. s. pauperi: disponit̄ sermones suos in iudicio. q̄ bene tūc de opibz mie rōdebit: de q̄bz interrogabit̄: in eternū nō cōmouebitur: imo in memoria eterna erit iust̄: ab auditione mala nō timebit. q̄ sc̄z est. discedite maledicti in ignē eternū. et q̄re: q̄ sequitur Disp̄sit dedit pauperibz iusti. ei⁹ ma. i. seculū seculi. Quarta et vltia rō: q̄ vt nomē alicui⁹ sit notū sicut in hospitij publici et magnis videtis: scribit̄: et ibi illud reperit̄ scriptū i loco alto vel i celatura: vel tecto: vel trabe: vbi possit̄ b̄i legi et nō delecti. nō in pauimēto: q̄ ibi statiz deleret̄: et sic nomē ei⁹ ignoraret̄. Magnū hospitij tū dei est mūdus: cui⁹ pauimētū est terra: celatura vel tectū est celū. Diuites scribūt noīa sua i pauimēto vt ait ps̄. cxvij. Adhesit pauimēto aīa mea. q̄ pauimētū est terra. ps̄. lxxvij. Et occurrēt nomia sua in terris iuis. iō noīa eoz̄ statim vel ad modicū deleta cognoscūt̄. Paupes

oleū in lapidibz

noīa pauperū nō sunt scripta i libro vite

e lemosina

fo. 12

et

pauimētū terra

hora dia boli

Dñica. I. post trinitatis.

scripserūt nota sua in loco alto: in celatu-
ra: videls in celo. ideo nomina eoz cogno-
scūtur t̄ ad huc durāt. Luc. x. Gaudeat q̄
nomina vestra scripta sunt in celis.

¶ Ad quartā questionem quare de morte
pauperis dicit̄ moreret. Dicendum q̄ de
morte pauperis vritur p̄terito imperfecto:
quia nihil p̄fectū in eo habuit mors: imo
per eā trāsiit ad vitā. Sapiētie. iij. Nisi
sunt oculis insipientium mori. illi autem
sunt in pace. ita q̄ solū mortu⁹ est imperfe-
cte: q̄ solū morte naturali: nō s̄m corpo-
rale latitudinē mortis q̄ p̄rinet mortē cul-
pe nature / et pene. Dives p̄ oppositū po-
nit̄ em̄ de eius morte p̄teritū p̄fectū s̄m
corporale mortis latitudinē. mortuus est
morte culpe nature / et pene. Ideo de
paup̄e d̄: moreret. qd̄ est p̄teritū imperfe-
ctū: de diuie mortu⁹ est qd̄ est p̄teritū p̄fe-

¶ Ad quintā questionē q̄re d̄: Cui t̄p̄is.
ues sepelitur in inferno. paup̄ in paradisi-
so. Dicendū q̄ de iure cōi quilibet paro-
chian⁹ sepelit̄ in parochia sua: s̄ de priui-
legio sp̄ali sit oppositū. Sed sic est q̄ di-
ues erat parochian⁹ in inferni vbi curat⁹ est
diabol⁹. paup̄ parochianus paradisi vbi
curat⁹ est x̄p̄s. Iḡit̄ cognoscitur aliq̄s esse
parochian⁹ alicuius parochie in tribus.
Primo q̄ ibi baptizatur. Secūdo q̄ ibi au-
dit̄ horas t̄ missas. Tertio q̄ ibi soluit de-
cimas et primitias. ¶ De primo baptis-
mus fit in aq̄ vel flumine. vñ a doctorib⁹
baptisim⁹ fluminis est q̄n̄ q̄s baptizaf̄ aq̄
p̄niet̄: de qua Job. iij. Nisi q̄s renat⁹ fue-
rit et aq̄ et sp̄sctō: nō p̄t̄ introire in re-
gnū dei. talis est de parochia x̄p̄i. qui nō
baptizaf̄ aq̄ concupiscētie talis est de pa-
rochia diaboli. curatus maior istū paro-
chie suis cleric⁹ t̄ capellani ait sic. Quic⁹
qd̄ masculinū serus nat⁹ fuerit: i flumen
p̄uicte. Luc. s. Itē s̄m doctores baptis-
mus imp̄unit̄ characterē: q̄ h̄z characterē.
i. signū th̄ai. i. crucis: talis est bap-
tizatus baptisimo x̄p̄i: et talis est de paro-
chia x̄p̄i: q̄ tale signū et character x̄p̄i est.
Qui h̄z characterē bestie. i. blasphemie t̄
p̄cti: de quo Apoc. xiiij. baptizatus est bap-
tismo diaboli: t̄ de ei⁹ est parochia: q̄
tale signū et character i suo baptisimo im-
p̄unit̄. Item sc̄do in missa x̄p̄i panis cha-
ritatis t̄ elemosyne trāsubstantiat̄ in cor-
pus x̄p̄i: et q̄ istam missam et de isto pane
cōmunicat̄ est parochian⁹ x̄p̄i. Est in mis-

sa diaboli panis doloris anaricie / et pec-
cati. et q̄ istā missam audit: et de isto pane
cōicat̄ est parochianus diaboli. Item
horē parochie x̄p̄i sunt hymni et cantica
deuotionis: et q̄ istas horas audit est pa-
rochian⁹ x̄p̄i. Horē parochie diaboli sunt
hymni et cārica dictamina lururose inse-
ctionis: et q̄ istas horas audit: est paro-
chianus diaboli Tertio et vltimo p̄mi-
tie sunt principū operis. decima finis et
cōplemētū opis: vñ soluit̄ post collectio-
nē fruct⁹. qui ista soluerit diabolo: est de
parochia diaboli. qui x̄p̄o: ē de parochia
x̄p̄i. Ergo cū iste diues fuisset baptizaf̄:
audiuerit missam t̄ horas: t̄ cōmunicauit
rit̄: ac sacramēta suscepit: decimas et p̄mi-
tias soluerit in parochia diaboli. pau-
per totū hoc in parochia x̄p̄i. et s̄m q̄ di-
ctū est de iure cōi quilibet parochian⁹ de
beat sepeliri in parochia sua: nō mirum
ergo si paup̄ iste sepelit̄ in paradiso: et di-
ues in inferno.

¶ Ad sextā et vltimā questionē dicendus
q̄ sicut exequit̄ istū pauperis celebrat⁹
ab angelis: ita diuitis a demonib⁹: q̄ ex-
que defunctorū celebrant̄ a capellanis so-
lēm̄ter illius parochie: vbi defunct⁹ sepe-
lit̄. et quilibet istoz: capellanus dicit̄ solē-
niter suā missam. inceptur̄ angeli missas
de paup̄e. Requie eter. do. eis t̄c. Aia ei⁹
i do. demo. t̄c. Absolve dñe aīas ei⁹ t̄c. Et
demonēs iceptur̄ suā missas solēm̄ter p̄
suo defuncto dicētes. Penā eternā da ei
dñe: et nor̄ p̄petua tenebre sc̄at ei. Aia ei⁹
in malis demo: et: et semē eius pereat de
terra. Cōdēna aīam famuli tui diuitt⁹ nō
stri cū omni vinctulo delictoz: vt i resurre-
ctionis gl̄ia inter reprobos t̄ dānatos re-
suscitatus resp̄iret: Amen. De ista solēni-
tate patet. certū est q̄ ad portādum pau-
perē in paradisiū sufficēbat̄ angel⁹ vñ:
sed p̄pterea vt dicit̄ Dnyso. plures vene-
rūt: vt canticū leticie faciāt. nā si gaudiū
est angelis sup̄ acta p̄nā: a fortiori sup̄
adepta gr̄a. Et gratat̄ (inqt̄ Bern. sup̄
cātica) me receperūt i palatio: q̄ tā dignā-
ter me vīstāt̄ in sterq̄iūio. vñ. p̄ certo me-
rito paup̄i angelica deputant̄ confortia:
cui tam crudeliter denegata sunt huma-
nitatis obsequia. sicut idē iure mō de de-
monib⁹ plures veniūt ad sepulturā diuitis
vt canticū tristitie faciāt. vñ d̄: Estate
xiiij. Infern⁹ subter te cōturbatus est.

parochian⁹ x̄p̄i
parochian⁹ dia-
boli
ap̄m⁹ x̄p̄i
ap̄m⁹ diaboli

Agaratter

missa x̄p̄i
missa diaboli

ex age angeloz
ex age demonū

(To diues) in occursum aduentus tui etc. Deracta est ad inferos supbia tua: cōcūdit cadaver tuū. Subter te sternet tinea loco byssi: et operimentū tuum erunt vermes loco purpure. Postea etiā ab angelis iste pauper: q̄ forte nō habuit hoies portatores: versus. Cum moritur diues: tunc currunt vndiq; ciues. Pauperis ad funus ciuū vix aduenit vnus. Pater igit̄ q̄ diues ⁊ pauper diuificauit in duab; partibus istius euangelij.

In prima s̄m statum vite propter fortunam variatam.

In secunda s̄m statū mortis per sepulturā assignatā. Dimittit tertiā partem cā diuificatā. Placeat deo. Amen.

Quia. j. post festū trinitatis. Ser. iij.

Miserere abraā mi-

serere mei: et mitte lazaruū vt intingat extremū digiti sui in aquā: vt refrigeret liquam meā: quia crucior in hac flamma. Luc. xvj. et in euangelio etc. Verbuū est diuitū sepulcri in inferno: q̄ pauperi lazaro mīam denegauit. In lege veteri deus multis se demonstrauit exaudibilem et benignū oibus parentib; ei miserere cordis. Eliae. iij. Derelinquat impi; viam suam etc. Exemplū habem; in dauid qui fecit p̄mū p̄s. penitētie. scz Miserere mei deus etc. (et est. l.) Et in lege noua ad idē Adar. ix. ⁊. xij. et idē ponit. Osee. vj. Si sciretis quid est: mīam volo. Etiā in chanaanā q̄ dicit. Miserere mei etc. Adar. xv. et. Adar. vij. et doctores ex multis sententijs faciūt istū breuē versum. Per misere re mei frangit ira dei. Ad propositū iste diues videns se in ira dei et in tormentis perit a deo mīam dicēs. Pater abraā etc. Sed frustra est sua petitio et non signata. Supplicatio ei; inexcitata fuit p̄p̄ duo. Primo q̄ deus assignauit duo t̄pa. Anum mīe: qd est vita p̄is: de quo i. ps. c. Tu exurgēs misereberis non quia etc. Aliud tempus vite future: qd est iusticie. vñ ps. lxxvij. Lū accipero tēpus ego iusticias iudicabo. Diues petit mīam in tēpore iusticie: non in tēpore mīe. ideo supplicatio sua non exauditur. vñ Bernard. super cantica. Rex noster operatus est salutem in medio terre: noli ergo tu sperare salutem in medio gehenne. Secundo

nō fuit exaudita diuitis supplicatio propter defectus quatuor notabiles quos in se continebat.

Primo nō cōtinebat veritatē: quia dicit pater abraam.

Secdo non iusticia nec equalitater. qz. d. miserere mei.

Tertio nō erat benigna nec amorosa qñ dicebat. mitte lazaruū.

Quarto nō deo placens nec gratiosa qñ dixit. quia crucior.

In primo reprobat ista petitio et supplicatio hui; diuitis tanq̄ ficta nō cōtinēs veritatem: qz dixit. pater abraam. quia fīcte et f̄ mentem et false dixit patrē suum abraam. s̄m em̄ p̄m in. ix. et hicoz. Filij imitat conditionē patris. Pro tāto dicit apl's ad Ephes. v. Elore imitatores dei sicut filij charissimi. qd vtriq; iste diues non fecit. nā s̄m q̄ habet in Sen. xvij. ⁊. xix. cap. Abraā hospitalari; fuit ⁊ angelos cre dens hoies hospitio recepit. Idem fecit Lorth. ⁊ id apl's dicit ad hebre. xij. Dospitalitatē nolite obliuisci. Per hāc em̄ placuerūt qdam deo. f. Abraā et Lorth: idē iste diues nō imitat; est abraā erga lazaruū pauperē in hospitalitate. et ideo false et ficte vocat abraā patrē. Contigit isti diuiti sicut illi ppariseo: qui sicte xpm tenendo ipsum interrogauit: Magister qd est mandatuū magnū in lege Adar. xij. de quo dicit Lbyfost. in homelia. Magister strū vocat cui; nō vult esse discipul;. Et si mili iste diues patrē vocat: cui; nō vult esse fili;. vñ Petrus de rauēnis diuiti isulrās dicit. Si pius si hospitalis in pauperem fuisses: fili; abrae esses. qui genitorū opa non facit negat genus. et ideo dixit xps iudeis: de quoz genere tu es. Si filij abrae estis: opa abrae facite. Job. vij.

Secdo reprobatur diuitis petitio ⁊ supplicatio tanq̄ iniusta: nō cōtinens equalitater. p̄s qz dixit. Miserere mei. Nō erat em̄ iustū nec equū vt qui nō habuit meritū: recipiat premiū. merito debet s̄m distributiū iusticia p̄mū in. v. Ethj. Cum igit̄ iste diues non habuit meritum mīe: qd est hospitalitas et mīa ad pauperem: igit̄ nō debet h̄re premiū: qd est mīficordie meritū. mīa est alteri miserere. p̄mū mīe est in se mīam recipere. quo quidem merito caruit iste diues: qz vult falsificare totam logicam: et cōcludere ex nega-

p. 67. filij ympta aduocand p̄is

103

conspic diuiti b ppariseo

merito debent p̄mū s̄m iusticia distributiua

m̄a e

duo t̄pa. bnu t̄ps m̄e. aliud t̄p 9 iust.

fins sermo ijs

Dñica. I. post trinitatis.

regula logicalis

tua affirmatiuam: q: ex non mia vult et
 petit miam. Regula tamē logicalis est q
 nūq̄ ex negatiua cōcluditur affirmatiua.
 Item est regula logicalis: q: sicut ex affir
 matiuis cōcludit affirmatiua. ita ex nega
 tiuis/negatiua. Ista regula seruabit chri
 stus in operibz mie in die iudicij. nam po
 nit istas affirmatiuas tāq̄ antecedēs: cū
 in regula mie saluādis dicit. Esuriui et de
 distis mihi &c. et cōcludit negatiue di. Di
 scedit a me maledicti &c. Ista est bona lo
 gica et bona iusticia: q: sicut ex affirmati
 ua cōcludit affirmatiua: ita ex negatiua/
 negatiua. Iste diues perit oppositū di.
 Miserere mei. q: ex negatiua vult conclu
 dere affirmatiua. et ideo petitio sua repro
 batur tāq̄ iniusta nō continens veritatē.
 scriptum est enim Jaco. ij. Iudicium sine
 mia fiet illi: qui non facit misericordiam.
 Tertio reprobat supplicatio istius diui
 tis tanq̄ maliciosa nō cōtinēs charitatē.
 p̄t q: dicit: mitte lazaru vt intingat extre
 mū digiti sui in aquā vt refrigeret linguā
 meā. Et hic norandū q: qñ iste diues dice
 bat abtze de lazaro: diues erat i loco bas
 so r valde p̄fundo: q: in inferno. lazarus
 in alto loco aloge valde eminenti: q: in pa
 radiso. vñ in ter. dicitur de diuite. Eleuā
 aut oculos suos cum esset in tormētis: vi
 dit abtza aloge: r lazaru in sinu ei⁹. Eleua
 tio aut oculoꝝ significat q: diues erat i lo
 co basso: et q: vidit abtza aloge: et lazaru
 in sinu eius: significat q: abtza r lazarus
 erāt in loco valde eminenti et alto. Petere
 ergo q: mittat sibi lazaru vt intingat &c.
 est petere q: lazaru descēdat ad bassum de
 paradiso ad infernū: de loco saluationis/
 ad locū dānationis: quod nō est sine mali
 cia marima dānatoꝝ. vñ Petrus de rauē
 nis. Adhuc diuitem malicia sua non dese
 rit: qui non se ad lazaru duci postulat: sed
 ad se lazaru vult deduci. Adite lazaru:
 inquit diues. sed quo: de gremio paradisi
 ad p̄fundum chaos. de solio sublimi/
 ad centrum terre. ad strepitū damnatoꝝ: seu
 tormentoꝝ. de sancta quiete et silētio bea
 toꝝ. Petrus rauēnas per modum dia
 logi loquitur cū diuite sic inquitens. O di
 ues lazaru petis. Diues. vt intingat ex
 tremum digiti sui in aquam. Petrus. nō
 petis vt afferat aquā. videt q: iuxta te est
 aqua. Diues. q: cōnex sunt manus mee.
 Petrus. merito diues. q: solutus in debili

tatem manibus lazari subuenire contem
 pisti. Petrus. Ad quid petis aquam? Dis
 ues. vt refrigeretur lingua mea. Petrus.
 Si iā te totus possidet ignis inferni: qua
 re soli lingue desideras subueniri? Diues.
 quia lingua magis vitur magis ardet: q:
 pauperi insultauit: que miam denegauit
 hec precessit ad iudiciū: q: precessit ad pec
 catum. hec primo degustat eruciatus que
 preciosos cibos et odorata pocula degus
 tauit. Et petrus. non mirum diues: quia
 scriptū est Sap. xj. Per que peccat quis:
 per hec et torquetur. Circa dicta textus
 et euangelij sunt vidēde due questiones.
 Prima: quia dicitur q: diues eleuās oculos
 vidit abtza alonge: et lazaru in si
 nu eius. ideo queritur. Utrū damnati vi
 dent gloriam beatorum? Et dico q: vidēt
 in vniuersali et in confuso: quia cogitant
 seu cognoscūt eos in magna quiete r gau
 dio et consolatione: nō ramen in particu
 lari: q: non vident in quali natura. de hoc
 nec gaudēt: sed tristatur propter alienam
 felicitatē. et propter illius quietis caren
 tiam. de hoc vide in. iij. dist. vlti. r in scri
 pro. r in textu. Secūda questio: q: dicitur
 in textu q: iste damnatus habet oculos r
 linguam. lazarus digitū r non sunt in pa
 radiso lazarus: nec in inferno diues: nisi
 fm aias. quomodo intelligitur q: anima
 habeat ista membra? Ad quod sciēdum q:
 ista non dicuntur de anima proprie: sed me
 taphorice sicut de deo dicuntur. Vel dicē
 dum q: aie separate habēt oculos eo mo
 do quo vident: q: vident spiritu: ideo hab
 bent oculos sp̄nales. idē de lingua qua lo
 quantur. et de digito quo tangunt. vñ de
 anima coniuncta corpori videmus q: mul
 ta videt in somnijs visione imaginaria: q:
 non videt oculis corporalibus. a fortiori
 in anima separata hoc locum habet.
 Quarto r vltimo reprobatur petitio di
 uitis tanq̄ vitiosa: et deo non placēs nec
 gratiosa. p̄t quia dicit: crucior in hac flā
 ma: quia dicit causam. Ista est causa cor
 poralis: quare diues petebat lazaru: et
 digitum eius intinctū in aqua: q: crucior
 in hac flāma. Ista supplicatio est vitiosa:
 q: dānatus nō petit cruciatum sibi remos
 veri propter deū: quia deū. s. offendit: pre
 cepta cōtempnit: quod debebat facere vir
 tutis amore. sed solū propter euitacionē
 pene r cruciatu: ideo defectum habet et

Abierat diues
 Abierat pau
 per
 Petrus diuis

ones
 fidanar
 videtur
 2. q.

exclama diuis

quod diues in inferno hēt hōmā
 @ lazaru in p̄ha de petis cū nō hēam
 cozpa

ut reuelaretur f. 109
danati odium deus p[ro]p[ri]e
Cm[un]is
136

Dñica. I. post trinitatis.

tentia hic scilicet lazarus in presenti vita et statu solatur, tu vero cruciarius. Et hoc de se cūda declusione principalis sermonis.

Tercia declusio principalis iuxta textū euangelij est de ista firmata per iusticiam ibi. Et in his oib[us] inter nos et vos chaos magnū firmatū est. Abi notandū q[uo]d p[ro]p[ri]e ratione abrahe cū sententia diffinitiva isti diuini data de eo et de lazaro dicitur sententia liter. hic cōsolat: tu vero cruciarius. contri-
frat[er] diues possit rīdere et querere si ista sententia sit reuocabilis? Rīdet sibi abraā dicens. q[uo]d non: q[uo]d in his oibus et simili-
bus magnū chaos firmatum est. et sic nec tu potes ad lazariū venire: nec lazari[us] ad te. Istud chaos est ex p[ar]te dānatorū inuicē-
tas in via obstinata. ex p[ar]te beatorū iusti-
cia et eorū volūtas iusticie diuine confor-
mis et bene ordinata. ad hoc magister in-
ini. di. vlti. Et nota q[uo]d in isto textu dicitur de dānatis: q[uo]d volūt transire ad vos et nō possunt. nō dic ad locū vbi estis de dāna-
tis ad beatos et ad eorū locum. vñ dicitur. nec inde huc trāsmearē. quia bñ beati velle transire ad dānatos ad releuandum eorū miserias et penas volūtatē natura-
li: licet non possint vnq[ue] ad eorū locum: q[uo]d est locus miserie et pene. dānati vero vel-
lent transire ad beatos et ad eorū locum: q[uo]d est locus felicitatis et glorie. Sed dice-
res q[uo]d est q[uo]d bñ cum sint naturalr cōpal-
sui: non possunt naturalr saltes releuare penas et miserias dānatorū. Rñ. in bea-
tis est duplex volūtas. prima rōnalis et diuine volūtatis cōformis: et p[er] istam semp actualiter p[ro]formātes de iusticie diuine nō cōpatiunt dānatis: imo gaudent de pe-
nis eorū. in ps. lvij. Zerabit iustus cū vi-
derit vindictā: manus suas lauabit i san-
guine peccōris. Alia est in beatis volūtas naturalis: p[er] quā cōpatiunt et velle com-
pati naturaliter dānatis. sed ista eorū vo-
luntas nunq[ue] implet: prima in eis semp actualiter p[re]dante et recto iudicio rō-
nis. et pōt poni creptū in aq[ua] que ly natu-
raliter sit frigida: tñ cōiuncta igni sp[irit]u erit calida. Ita bñ ly naturalr sint cōpassiui-
ter misericordes: tñ semp sunt cōiuncti igni diuine volūtatis et iusticie: p[er] cui[us] cōformi-
tatē et cōiunctionē ad dānatos liberādū transire nō possunt.

Quarta declusio principalis in textu euāgelij ē de sua pena augmētata p[er] maliciā,

vñ sequit in textu. Et ait scilicet diues. rogo ergo te p[ro] vt mittas eū. s. lazarus etc. ha-
deo em̄ quinq[ue] fratres etc. Abi notandū est q[uo]d ista rogamina mag[is] p[re]cedūt ex odio et malicia q[uo]d ex charitate. nā dānati semp hnt odio deū: et creaturas: et matrē: et p[ar]trem: et parētes: et vñ dānatus odit aliū dānatū: q[uo]d p[ro]sideratio et cogitatio cuiusq[ue] rei redit sibi in augmentū pene. et quāto res debet sibi per naturā quomodocūq[ue] cedere in mai[or] gaudij. ita cedit sibi i maiorem penā. Quia igit[ur] isti diuini aduēt[us] suoz fratrum ad infernū: qui in mōdo remanebāt: et sicut ipse lasciue viuēbāt: ces-
debat sibi in maiore penā: itō rogabat nō zelo charitatis: sed iniquitatis. q[uo]d nō vñ-
uirent in illū locū tormentoz p[ro]pter aug-
mentū sue pene. Et nota q[uo]d in isto casu fallit illa regula. Solatius est miseris so-
cios habere penarum.

Quinta declusio iuxta textū euāgelij de articulo fidei ibi. Et ait illi abraā. Vabēt moysen et p[ro]phetas: audiāt illos. q[ui] dicit Moyses docet eos faciēda. x. p[re]cepta in quib[us] libris. p[ro]p[ri]e docent eos credēda. s. de r[ati]o: futuro iudicio: de paradiso: et de inferno. audiāt illos: q[uo]d hoc eis suffi-
ciat ad salutē: et ne veniāt in h[uius] locū tor-
mentoz. Diues aut[em] respōdit iuxta dicta-
men sue rōnis corruptū: obtenebratū et offuscātū et valde falluz di. Nō p[ro] abraā sed si q[ui]s ex mortuis iterit etc. quā rōnionē reprobat abraā di. Si moysen et p[ro]phas nō audiūt etc. An notādū q[uo]d dicta p[ro]pharū et moysi: imo tota scētā scriptura cum suo p[ro]p[ri]o et itegro sensu est vn[us] articulo fidei: p[ro]tines ad p[er]sonā sp[irit]us sancti. I simbolo Et in sp[irit]u sancti dñm et viuifi. et q[uo]d locu. est p[er] p[ro]p[ri]as. Et tātē est autōritat[is] sacra scri-
ptura q[uo]d si mortu[us] aliq[ui]s post resurrectio-
nē: vel angel[us] beatus p[er] reuelationē aliq[ui]d ei[us] oppositū asserat: nō est sibi credendū: vñ apls ad Galat[as]. s. inq[ui]t. Si q[ui]s vobis euāgelizauerit p[re]ter id q[uo]d accepistis: anas-
thema sit. etiā si angel[us] de celo descēderit vel venerit. Si q[ui] maioris autoritatis sit sacra scriptura: cū sit a deo reuelata: cum nō pōt reuelare nisi verū: cū ipse p[er] effen-
tia sit veritas: q[ui] aliq[ui] mortui suscitari v[el] angeli bñ. si igit[ur] sacre scripture nō cre-
dit[ur]: et mortuis: et angelis min[us] credet[ur]: et h[oc] est q[uo]d dicit abraā. Si moysen et p[ro]phas nō audiunt: cū sint maioris autoritatis:

chaos

bo. itoz con
v[er]s volun[ta]t[is] d[omi]ne

ex m

autoritas sacre sp[irit]us
Nota bene
tota sacra sp[irit]us ē vn[us] articulo fidei

q̄ eorū dicta sunt dicta sacre scripture: nec si q̄s er mortuis &c. Et cōfirmat tota ista rō per exemplum: q̄ suscitato lazaro nō crediderūt in xpm: imo ipm iudei in- terficere cogitauerūt. vt pt̄ hoc Job. xj. Quare igit̄ magis alteri credēt mortuo: q̄ nō est tate autōritatis sicut xps & lazarus. Et h̄ est h̄a p̄clusio de articulo fidei: et au- tonitate sacre scripture: q̄ maior est q̄ ali- cuius mortui suscitati vel āgeli beati.

¶ Sexta & vlti. p̄clio est de documēto no- bis dato. In toto isto euāgelio edocemur & vocamur ad opa m̄e et pietat̄ ad indi- gentes et paupes: ex quoz defectu diues iste dānat̄ et sepult̄ est in inferno. & nos ex his in finali iudicio habem̄ in finem abiaē ab angelis deportari. vñ Petr̄ de rauēnis. in quodā sermone ī cōspectu re- surgentiū corā oibz angelis. Q̄ abel pas- sus sit: q̄ noēmūdū gubernauit: q̄ abiaā fidē seruauit: et moyses legē tulit: q̄ pez- tr̄ resupin̄ crucē ascēdit: dñs tacet: & cla- mat qd pauper comedit di. Esuriui &c. q̄ em̄ est misericors m̄ia dign̄ est. hec ille. Patent igit̄ cōclusiones p̄ modū possille hodiernū euāgelii declarātes: et q̄bus possumus colligere multa bona moralia documēta. Explicit sermo. Deo gr̄as.

¶ Dñica. s. post festū trinitatis. Ser. iiii.

Recordare quia

recepisti bona in vita tua. Luc. xvj. Pro introductiōe thematis vto: tali imagina- tione.

Volens insequi puerorū ingratitudinē.
Volens cōsequi bonoz multitudinem.
Volens assequi sanctorū beatitudinem.
Recordetur beneficiū et eorum alti- tudinem.

¶ Primo volēs insequi puerorū ingratitudinē. Dic̄ q̄rit qd est ingratitudo. Rñ- det̄ ingratitudo est obliuio accepti bñfi- cij. vñ ille d̄: ingratus: qui bñficiū acceptū p̄ gratiū actionē affectu vel effectu nō re- cōp̄sar. q̄lis ingratus fuit iudas scarioth: q̄ tot bona a xpo atqz bñficia acceperat: et p̄ bonis reddidit mala. Itē ingratus fuit āgel̄ p̄m̄. ingratus adā p̄im̄ homo. ingratus diues epulo q̄ sepultus fuit in inferno: cui per abiaā dirigitur p̄bū assum- ptum. Recordare qz recepisti bona ī vita tua. De isto vitio ingratitudinis loquit̄

beatus Bernard. sup̄ cantica sermone. Ij. Ingratitudo inimica est aie: exinanitio meritorū: virtutū dispersio: bñficiorū per- ditio: vent̄ vrens: sicans fontē pietat̄: rorem m̄ie: fuenta gr̄e. Et beatus Augu. in sermone bti Stephani. Peius (inqt̄) est aliquoties nō solū inimicos diligamus: sed nec amicis fidē integrā custodiamus sed et diuersarū gratiarū actio est inuita- tio ad plus dandū. Narrat Zfidorus lib. xj. q̄ canis sup̄ oia aialia vitat & fugit in gratitudinē. nihil sagaci? cane. plus em̄ de participatiōe intellect̄ ceteris aialis- bus h̄nt canes: nā soli sua noia recogno- scunt. dños suos recognoscut. dñoz tecta defendūt. pio dominis suis morti se expo- nūt. cum dño ad predā currūt. corp̄ dñi sui custodiūt. huius aialis magna ē gra- titudo. ergo xpiane fidelis vt non dñetur in te vitiiū ingratitudinis: recordare per gratiarū actionē qz recepisti bona. Dicit Petr̄ dani. Nihil est qd adeo altissimū ī dignationē puocet sic ingratitudo. ipa enī est maloz puocatio: bñficiorū exinanitio: meritorū extinctio. Ergo recordare: nō sis inmemor: accepti bñficij: sed recordas- re. Deutero. s. Nolite metuerē: nec time- tis. sed recordare: qz sicut dicit Hugo pel- sima res est ingratitudo: hostis gr̄e: inimi- ca salutis. qm̄ nil ita displicet deo preser- tim in filijs gr̄e quē admodū ingratitudo.

¶ Secūdo principaliter &c. volens cōse- qui &c. recordari debet qz gratiū actio et recēs memoria de bñficio accepto: mereā- tur bñficij multiplicationē. vñ Chrysost. in tractatu de symbolo. Admoneo vos vt semp̄ deum bñdicatis. si venerint mala: benedicite: et dissoluentur. si venerint bo- na: benedicite: et perseuerabūt: prospera- Ergo nō sis inemor: beneficiorū: sed recor- dare obsecro &c. Job. iiii. vñ Cassiod. sup̄ ps̄. Meliora meref suscipere qui collata bona de corde nō p̄bat amittere. & idem doctor vbi. s. Inuitat ad magna qui gra- tāt̄er suscipit minora. et spem de futuris recipit: q̄ transacta bñficia recogit. nec desperatiōe frangit: qui magnorū munez p̄solatiōe roborat. Ergo vt tibi bona mul- tiplicent: recordare qz rece. bo. in vi. tua: ad modū sapientis. de q̄ Senec. in lib. de bñficijs. Sapiēs (inqt̄) oia epamiabit se cū quātū accipit: a quo accipit: & quomo- do accipit: vbi accipit: et quid accipit.

canis ē grati-
plus h̄t & ingrat-

ingratitudo est

Dñica. I. post trinitatis.

Unica pars!

¶ Sed queritur vtrū ingratus inmemor beneficij accepti: qui nō recordatur de bonis sibi datis & factis: sit dign⁹ priuari illis bonis & de cōdigno iusticie mereatur. Rñdetur p duas cōclusiones. Prima cōclusio q^d de facili nō est iudicādum de ingratitude sicut dicit Seneca: q^z forsā nō occurrit facultas aut debita opportunitas recōpēsandi bñficiū. Secūda cōclusio q^d si iudicaf formaliter ingratus: dignum est q^d sibi beneficiū subtrahat acceptum. immo etiam accipiendum.

¶ Tertio principaliter volens cōsequi rē. Beati recordātur de bonis acceptis: ideo in gratiarū actione semp persistunt iuxta pphetiā Esa. Is. Gaudiu & leticia inuenitur in ea: gratiarū actio & vox laudis. A simili bñs Laurentij marty: gloriosus clamabat. Grās ago tibi dñe: q^z ianuas tuas ingredi merui. Et bñs petrus apostolus ostēsa gloria sua populo dicebat. Gratias ago tibi dñe cōmēdo tibi gregē tuū. Nūquid aialia rōne carētia recordant de beneficijs: nūquid suos recognoscunt bñfactores: nūquid reddūt gratiarum actiones? P^{ty} de auiibus q^z sic. siquidē aues solis beneficiū sentientes dulciter modulantur atq^e catāt qñ sol appropinquat ad ortū. P^{ty} ad idē de elephāte: qui bñfactore suū qui casu in foueam ceciderat: feritate deposita liberauit. Idē de quodam leone vñ legit^r in quadā historia q^d dñ vltra mare esset exercitus xpianus: quidam miles de dicto exercitu ad casum quedā leonem inuenit: quē quidā serpēs sic alligauerat: q^d nullatenus poterat se mouere. Dictus miles pietate motus: serpētem occidit: et leonē liberauit a morte. leo tāq^m aial gratū & beneficiū recognoscēs: seruituti militis se totaliter mācipauit: militē defendēdo quocūq^e iret. nec vnq^z potuit a milite separari. Simile etiā legit^r in vita bñ Hieronymi. Nos q^z sum⁹ creature rationales inspecta tāta gratitudine in aialibus: debemus bñfactoribus grati esse: & de beneficijs recordari iuxta verbū thēmatici premissi. Recordare q^z recepisti bona in vita tua. In quibus verbis tria ostēdūtur. Primo vnum memorie commendandū. recordare.

Secundo vnum laudabile cōseruandū. recepisti bona.

Tertio vñ labile cōtēnendū. vita pñens.

¶ Omissis extremis de

medio est agendū: vbi sciendū q^d bona in libris multis in varijs differētijs registrātur: vtpote gñaliter sunt q^ztuor: bona ad quē cetera alia bona cōiter reducuntur.

- Primum bonū nature.
- Secundum bonum fortune.
- Tertium bonum gratie.
- Quartum bonum glorie.

¶ Primum bonū rē. Isto modo oīs creatura inquantū est ens: est bona. qm̄ bonū ens cōuertitur. Isto mō diabolus est bonus inquantū est creatura dei. de ista bonitate Sen. s. Vidit de^r cūcta que fecerat et erāt valde bona. oīs creatura naturaliter appetit istud bonū. s. Et b. oīs bonū appetit. et Boe. ij. de pso. Est em̄ mētibus hominū veri boni naturaliter ista cupiditas: sed ad falsa deuius error: abducit.

¶ Secūdo bonum est fortune. s. bonū tēporale. istud bonū consistit in diuitijs: in honoribus: et potestatibus rē. Ista bona tēporalia aliquas habent conditiones.

- Primo quia in se cito deficiunt.
- Secūdo quia possessores inficiunt.
- Tertio quia nullis sufficiunt.
- Quarto quia bonis proficiunt.

¶ Prima cōditio bonoz tēporaliū: q^z cito deficiūt. Nā deficiūt trāsēnt & modicū durant. et cōparātur illi arbori fracte et inci se: cui dñ innititur elephās: statim frangitur: et elephāntē cadere facit. Elephas est hō qui abūdāt in tēporalibus bonis: et si nimis ponat cor suū: & imitatur eis: frangitur/cadit/ & ad infernū descēdit. Ducūt in bonis dies suos: & in pūcto ad inferna descēdūt. Job. xij. Quid accidit illi diuiti de quo Luc. xij. qui dicebat aie sue. O aīa mea habes multa bona reposita ī annos plurimos. et sequit^r q^z sequētī nocte morte mala defunctus est & totum defecit. De istis bonis que cito deficiūt: loquit^r bñs Bernar. lib. de consideratione. Aurū et argentū nec bona sunt nec mala: vsus tñ eorū bon⁹ est: abusus tñ mala: sollicitudo peior: questus turpior. et Elyss. in quadam homel. sup. adbat. Oīa bona mūdi triplex interitus tollit. aut ex seiphs veterascūt: aut luxu dñoz suoz cōsumuntur: aut ab extraneis dolo vel violentia vel calūnia diripiūtur. O transit mūdus. vide ergo quid

de facili iudicādi et ingratū

alia bzuta hēo vñ facit benefactorē

leo

*condiciones bonoz tēporaliū
fo. 101. 206
J. J. m. 167*

vis vtrū amare bonū ⁊ transire. s. cū tpe: aut amare xpm et in eternū viuere: Aug. sup epistolā Job. n. bona tpalia inficiunt multos. Dicunt medici q̄ mādragora herba moderate sumpta est medicinalis ⁊ bona: s; immoderate sumpta et in excessu est nocua: ⁊ agelatina: ⁊ mortificatiua: que facit hoīem in excessu dormire: ⁊ cum dormit cōgelatur humores: ⁊ naturalis virtus mortificat. Sic moraliter bona tēporalia male vtētes eis inficiunt. faciunt em̄ hominē nimis dormire. hoc est nimis delectari eis dē. tales hoīes p̄ talia bona infrigidantur in amore dei: vt dicat qlibet talis qui male vtit tpalib; bonis (vt p̄ore illicite acquirit: dō: auare ⁊ tenaciter retinēdo) illud Ro. v. Qd̄ aut̄ bonū ē: mihi factū ē mors.

Tertio bona tpalia nullis sufficiunt. nō satiāt hoīs appetitū. habēt em̄ ista bona naturā aceti. nā acetū puocat appetitū. et ita faciūt bona tpalia. nō satiāt: sed magis accendūt hoīs volūtātē ad ampli; habēdum. Job. xxx. Expectabā bona: ⁊ uenerūt mihi mala. Insatiabilis est sola auaricia diuitiarū. semp̄ rapit ⁊ nūq̄ satiatur. Aug. de verbis dñi. Similis est inferno q̄ quantūcūq; deuorauerit: nūq̄ dicit satis est. Aug. in epla ad quēdam comitē. Tria sunt insaturabilia: aquarū qd̄ nūq̄ dicit sufficit. Prover. xxx. illud quartū est ignis cupiditatis ⁊ auaricie. Insatiabilis ē oculus cupidi. Eccli. xiiii. **Q**ueris quare bona tpalia nō satiāt hoīs appetitū: Ratio nē assignat brūs Aug. qm̄ vt dicit: cor humanū est capax dei: ⁊ de; est infinitū: ⁊ bona tpalia sunt finita: iō satiare nō p̄t nisi solus de;. inq̄ ppheta. Satiabor cū appauerit gloria tua. aliter non;

Quarto bona tpalia pficiunt bonis: si p̄ceperūt sc̄tis patriarchis: qui multū abūdauerūt in tēporalibus bonis. fuerūt em̄ elemosynarij hospitalitatē sectantes: p̄pter qd̄ angelos in forma pauperum in suis domibus recipere meruerunt. Eccli. xxxix. Bona bonis creata sunt ab initio. et ibidē. Oīa sc̄tis in bona: sic ⁊ impijs ⁊ peccatoribus in mala cōuertentur. Bona bonis parata sunt a deo: siue sint tēporalia: siue sint eterna. oīa bonis ī bonū iuxta dictū apli. Diligētibus deū oīa cooperantur in bonū. Roma. viij. Prospera sunt homini in cōsolationem: et sic in bonū. aduersa in patientiā ⁊ exercitiū: et sic in bonū. in

firmitas agnoscitur exercetur humilitas: afflictione patiētia: cōtradictione sapientia: odio beniuolētia. Talibus mūdus est in speculū: virtutes in adiutoriū: corpus xpi inuictū: oīa scriptura in documētū: p̄sp̄ra in solatiū: aduersa in exercitiū: iusti in exēplū: mali in zelū et cōpassionē: p̄c̄ra propria ad humiliationē. ⁊ sic bonis diligētibus deū oīa cooperantur in bonū: et sic cōtrariū malis cooperant in malū: qz pugnabit cōtra insensatos orbis terrarum. Sapientie. v.

In tertio loco fuerunt posita bona grē: bona virtutū. ⁊ ista sunt in multiplici dīferētia s̄m q̄ sunt diuerse virtutes / mores / theologales / et cardinales. Nunquid magna bona mīa / obediētia / p̄nia / patiētia / cōtinētia / perseuerātia / amicitia. P̄nīa mū bonū mīa. Abichee. vj. Indicabo tibi o hō qd̄ sit bonū: et quid dñs requirat a te. Aliq; facere iudiciū: ⁊ diligere miserericordiā. Magnū bonū obediētia. Aug. de ps̄. vtilitate. Nō potuit deus p̄fectius q̄ sit bonū obediētia manifestare: nisi cū prohibet ab ea re que non erat mala abstinere. Itē magnū bonū p̄nia. de cui; bonitate loquit brūs Bern. O (inq̄) felix penitentū humilitas. o bona spes cōfidentia: q̄ potēs es apud oīportente. q̄ facile vircis inuincibile. q̄ cito tremebundū iudicē cōuertis in p̄ssimū patrē. magna sunt ista. Aug. lib. cōsel. Penitētia nō est solū bona: imo optima res ⁊ p̄fecta q̄ oēs defectus reuocat ad p̄fectū. Itē magnū bonū patiētia: quia patiētia est bonū maximū. Magna bona operata est in sanctissimo Job: qui patiēter clamabat sustinēdo malū. Si bona suscepimus de manu dñi: mala aut̄ quare nō sustineamus. Job. ij. Itē magnū bonū amicitia. cui; obiectū est bonū. nā res diligitur q̄ bona. Eccli. vj. Qui timet deū habebit amicitia bonā. Itē magnū bonū cōtinētia: de quo bono. s. Lxx. vij. Bonū est homini muliere nō tangere: O deus quātum bonū virginibus cōtinētia et p̄pter maiore sanctitatē: et propter maiore libertatē. Bonū est sal qd̄ seruat a corruptione. ita facit cōtinētia. Itē magnū bonū perseuerātia. Eccli. xiiii. Perseuerabit hereditas bona. vnde apla. s. Lxi. motb. iij. Bonū certamē certauit: cursum cōsummavit. Aug. de perseuerantia. Nec obsequiū mercedē habet: nec beneficium

ep̄m de m̄ dragora

acetū

grē bona tpalia nō faciunt

pugnabit dñs iacob p̄

obm amicitia bonū 170

per sen 209

diligentibus deū oīa cooperant in bona bona tpalia pficiunt bonis 168

Dñica. II. post trinitatis.

gratias: nec laudet fortitudo: deniq; non qui ceperit: sed q̄ p̄seuerauerit vsq; ad finē r̄c. b̄t̄s Greg. in moral. In cassum incipit bonū qd̄ ita fit: vt ante terminū vite deserat. quare: q; frustra velociter currit: qui priusq; ad metas veniat deficit.

In quarto loco fuerūt posita bona glorie. Ista bona nō sunt adhuc recepta per nos: sed sunt in futurum recipienda. Ista bona habent in se

Primo certam securitatem.

Secundo plenam societatem.

Tertio firmam stabilitatem.

Primo habent r̄c. Quare illa bona habent securitatē: q; sunt in loco supremo vbi est locus securissimus int̄ctū q; habitato res p̄t̄ dicere de vero. Bonus est nos hic esse. Mat. xvij. Loc; ille securus vbi sunt talia bona: p̄t̄ dici ille mōs olymp;: vbi propter suā altitudinē nec grādo: nec pluuia: nec aliqua talis ip̄ressio ibi cadere potest. Itē hoc magis legit de paradiso terrestri, b̄t̄s B̄ndictus in suis meditationibus vocat locū illū securā m̄ssionē. O (inquit) b̄t̄a regio paradisi. o secura m̄ssio.

Secundo illa bona habent plenā r̄c. Nō em̄ beati ibi esuriēt nec sitiet amplius: q̄si satiati erūt. vñ ad p̄positū p̄pheta dicebat. Replebimur in bonis domus tue. in ps. et Sap. viij. Tēnerūt mihi oīa bona pariter cū illa. de quib; bonis figura p̄cessit. f. Paralip. iij. Inuenerunt pascuas vberes et valde bonas. in ps. Replet in bonis desiderium tuum r̄c.

Tertio habent firmā stabilitatē: q; p̄pe suo durabūt: et illi qui percipiēt semp̄ vīuēt. De h̄mōi bonis: q̄ bona secura sunt: que satiabūt: que semp̄ durabunt: loquit̄ b̄t̄s Aug. lib. solilo. Dñe deus sc̄t̄e et bone creator: tu em̄ dñe mi p̄ hoc corpe ignobili et corruptibili tā magna et innumera b̄lia b̄nficia oparis a celo: a terra: aqua: aere: igne: luce et tenebris: calore et p̄uina: rore et imbri: ventis: pluujs: volucris: et piscibus: bestijs et arboribus. qualia quero bone iesu. q; magna innumera: liq; erūt illa bona que preparasti diligētibus te in illa celesti patria: vbi facie ad facie te videbimus. Si tanta nobis facis in hoc carcere: qd̄ ages in sancto palatio tuo glorioso: cum sint hic omnia bona valde: que bonis pariter et malis communis tradidisti: qualia et futura sunt illa que so-

lis bonis recōdidisti. oculus nō vidit r̄c: Illorum bonorum participes nos faciat: qui sine fine r̄c.

Dñica. ij. post festū trinitatis. Ser. f.

Translati sumus

de morte ad vitā: qm̄ diligimus fratres. f. Job. iij. Este sacro eloq; in hoc seculo gentes hui; seculi transferuntur et transportantur de vno extremo ad aliud extremum vno de trib; modis: vt pote

De vita tenebrosa ad lucē clarificantem. De statu delitioso ad statū aduersantem. De morte culpabili et vitiosa ad vitam iustificantem.

Prima translatio de vita r̄c. Ista est bona et gloriosa translatio: qua existentes in gratia dei trāferuntur de hac vita misera ad vitā beatā et gloriosam. Tales inquam cū magno gaudio trāferuntur de miseria ad beatitudinē: de tenebris ad claritatē: de carcere ad palatij celsitudinem: de via ad terminū: de mari ad portū: de terra ad celū: de periculo ad securitatem: de dubio ad certā veritatē: de exilio ad hereditatē.

Talis translatio figuratur per translationem enoch: de qua Sap. iij. Placēs deo enoch factus dilectus et viuens inter peccatores: translatus est. Raptus est ne malicia mutaret intellectū eius. Eccli. xliij. Enoch placuit deo: et trāslatus est in paradysum. de qua translatione habet̄ Gen. v. q; dilectus a deo: et q; placuit deo: am̄bulauit cum deo: ideo trāslatus est in paradysum terrestrē. designans moraliter illos qui in gratia transferuntur de hoc m̄ssido obscuro et tenebroso ad lucē sanctā. ad vitā beatā et gloriosam: vt sic translati dicāt merito illud Colos. f. Gratias agētes deo: qui eripuit nos de potestate tenebrarum. i. peccatorū: vel potestate demonum: et trāslit in regnum suum. hoc est in regnum ecclesie triumphantis: vel trāslulit nos de regno peccati in regnum ecclesie militantis.

Secundū principale introductū r̄c. Quas translatio fuit facta in Job. in Tobia: in nabuchodonosor: et multis alijs. In veritate translatio est sicut de iuuetute in senectutem. sicut de salute in infirmitatē. sicut de gaudio in lamentationem, de ab̄-

Translatio enoch.

de bonis ḡt̄e 193

gentes transportantur de vno ad aliud

tate apparet bona charitas. bon⁹ amor.
bona dilectio. hoc em̄ mandatū habem⁹
a deo: vt q̄ diligit deum: diligit ⁊ fratrem
suū. s. Job. iij. Reuera hoc est p̄tra mul-
tos in xpianitate: qui nō se iuuat. non se
diligūt. non se supportat: imo vnus odit
aliū: et tamen scriptū est vbi thema. Qui
odit fratrem suum: homicida est. vn⁹ perfe-
quit alium. Michee. vij. Oēs in sanguine
insidiant. et vir fratrem suū ad mortem ve-
natur. Nō sic: nō sic sed verū iudiciū iu-
dicare: et misas et miseratōnes facite vnus
quisq̄ cū fratre suo. Zacha. vij. qz frater
in angustijs cōpobatur. nō probat aurū
nec fraternitas in p̄speritate. qz sicut dicitur
in cōmuni sententiā. In prosperitate nesci-
tur an persona seu prosperitas diligat.
¶ In scdo loco sunt fratres vnus p̄fessio-
nis seu religionis: sicut religiosi vn⁹ re-
gule vnus p̄fessionis vocat se fratres.
Et sicut charitas est causa prime fraterni-
tatis: sicut dicitur est: ita vnitas est cā ist⁹
in p̄s. Ecce q̄ bonū et q̄ iocundū habita-
re fratres in vnū. Siquidē tales fratres
in xpo sunt vnū habitū deferētes: vnum
patrē venerantes: vnā regulā obseruan-
tes: vnū officiū celebrātes. sub vno clau-
strali domicilio: sub vno victu et corporali
edulio: ⁊ sub vno voto obligato. Pro-
pter istas vnitates tales fratres sunt in
vnū cōgregati: vt vnanimis habitent in
domo. et sic anima ⁊ cor vnum in deo. vñ
Dugo de ista vnione in fratrib⁹ religiosis
Quid prodest si cōtinet nos vna domus
et separat nos diuersa volūtas: ⁊ ego ad-
do qz tanta hypocrisis regnat hodie: vt
idē sit habitus: idē officiū: eadē p̄fessio:
eadē obseruatiō: cū tñ sensus sint diuersi.
Nōne vnitate que seruanda est interi⁹ in
mētibus representat vniformitas exterius
seruata in morib⁹: cū exteriora hominis
sñ scripturā annūciat de illo. Eccli. xix.
¶ Nec em̄ vnitas fratru in sacra religioe
valet ad multa. primo ad impetrandum.
scdo ad triumphādū. tertio ad p̄ficiēdū.
Primo valet ad impetrādū: qz qd vnus
nō obtinet: obtinet multi qñ sunt vnum.
Itē scdo valet ista vnitas ad triūphādū.
Ambro. Quā pugna vnanimiter ingressa
parat victoriā. Tertio valet ad p̄ficiēdū.
Nā proficit talis vnitas in bono cōi ma-
xime sicut dicitur est. Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ ioc-
undū habitare fratres i vnum. Fratres

spūales in sacra religione debēt esse vniti
sicut diuersi radij in vno sole. sicut diuersi
rami in vna radice. sicut diuersi riu⁹ i vno
fonte. sicut diuersa mēbra i vno corpore.
Verū tamen ista vnitas turbat frequēter
p̄pter diuisiones: p̄pter scismata: p̄pter
inordinatas affectiones. Est em̄ grande
malum seminare discordias inter fratres
spūales. Prouerb. vj. Sex sunt que odit
de⁹: et septimū detestatur anima eius: scz
illū qui seminat inter fratres discordias.
¶ In tertio loco sunt fratres ⁊c. Tales
magis sunt cōfratres q̄ faciunt cōfratriā
et talis cōfratria valet ad multa.
Primo ad pauperū sustentationem.
Secdo ad amoris ostensionē.
Tertio ad pacis conseruationē.
Quarto ad defunctorū conseruationē.
¶ Primo valet ⁊c. Nā tales cōfratres in
cōmuni apponūt certū bladū vel argen-
tum de quo sūt elemosyne: et tūc est ciui-
tas seu cōfratria firma qñ sic frater iuuat
a fratre. Adiuuabat eum oēs fratres ei⁹.
scz iudā machabeum. s. Machab. iij.
¶ Secdo valet ⁊c. Talis cōgregatio hoim⁹
q̄ simul comedūt. simul orāt i ecclesia. oste-
dunt amorē et dilectionē. id aplvs. Eba-
ritatē fraternitatis inuicem diligentes.
Rom. xij. Qui viderit fratrem suū necessita-
tem habere: ⁊ clauerit viscera sua ab eo:
quō charitas manet i eo? s. Job. ij. Pro-
batio dilectōis exhibitio est opis. Greg.
¶ Item tertio valet ⁊c. Talis fraternitas
quirit pacem. odit discordiā. q̄ propter dice-
bat abraā nepoti suo Lorb. Ne q̄s sit iur-
giū inter me ⁊ te: frēs em̄ sum⁹. Gen. xij.
¶ Inter bñplacita i biblia registrata ponit-
tur concordia fratru Eccli. xvj. Et ioseph
salutās fratres suos dixit eis: Pax vob.
¶ In q̄rto loco sunt ⁊c. Sic sūt frēs q̄ p̄-
cesserūt ex vno p̄re. Isto mō fuerūt frēs
xij. p̄iarbe filij iacob fratres ex vno p̄re
geniti. Isto mō fuerūt fratres pet⁹ et an-
dreas iacob⁹ et iohes. Isti sunt fratres q̄
ex vno p̄re p̄cedūt: ⁊ i vna hereditate suc-
cedūt. de talib⁹ fratrib⁹ Gen. xlij. inq̄nt
filij iacob ad ioseph fratrem suū. Duodecim
frēs fui tui sum⁹: filij vni⁹ viri. ⁊ eod. ca.
Duodecim frēs vno p̄re geniti sumus. et
Matt. b. xij. Omnes vos fratres estis.
¶ In q̄nto loco sunt frēs in fide. isto mō
sunt oēs fideles xpiani frēs. de ist⁹ Luc.
xxij. Ego (inq̄t xps) rogavi p̄ te petre vt

de vni frū

non deficiat fides tua. et tu aliqui conuer-
sus: confirma fratres tuos. in fide supple.
Ista fraternitas multa bona facit: et mul-
ta bona oriuntur ex ea: verum ad eius bo-
nitatem multa requiruntur: vt pote
Primo vt vnus alterum diligat.
Secundo vt vnus alteri indulgeat.
Tertio vt vnus alterum doceat.
Quarto vt vnus alterum corripiat.
Quinto vt vnus alteri subueniat.

Sexto vt vnus alteri pacifice se habeat.
¶ Primo requiritur qd vnus alterum diligat. et
de ista fraterna dilectione multa sunt di-
cta superi. sunt em̄ tales fratres filii i fi-
de. et oē afal diligit sibi file. Eccli. xiiij. Si
quis dixerit. qm̄ diligo deū: et fratre suum
oderit medar est. s. Job. iij. ¶ Secōdo req̄-
rit qd alteri indulgeat. hoc est iniuriā remit-
tat si lesus ē: exēplo bti stephani. Act. v.
Si offers munus tuū ad altare: et ibi recoz-
dat? fueris: qz frater tuus? hz aliquid aduer-
sum te tē. Act. xvij. Dne quotiens pecca-
uerit i me frater meus? tē. ¶ Tertio qd vnus
alterū doceat. sapiēs doceat ignorāte. in
ps. Narrabo nomen tuū fratribus meis.
Paulus docuit fratres suos in epla Heb. e.
¶ Quarto requirit qd vnus alterū corripiat.
Ne oderis fratre tuū i corde tuo: s; publi-
ce argue eū: ne habeas sup illo pctm̄. Ze-
uti. xix. et Act. xvij. Si peccauerit in te
frater tuus: vade et corripe eū tē. Sz multi
sunt qd corrigūt: qd magis ipsi idigēt core-
ctione. Act. viij. et Luc. vi. Quid vides se-
stucā i oculo fratris tui: trabē q̄ in oculo
tuo est: nō vides? ¶ Quinto requirit qd vnus
alteri subueniat. et hoc satis deductū ē su-
perius. ¶ Sexto requirit tē. et de hoc silr sa-
tis actū est. Simus qd fratres in mutua sup-
portatiōe. i charitate et dilectiōe: in bona
pace et pfecta vnione: et sic erim? fratres i
hereditatis eterne possessiōe. Liii? heredi-
tatis participes nos faciat tē.
¶ Dñica. ij. post festū trinitatis. Ser. ij.

Am parata sunt

oia. Luc. xiiij. et i euāgelio.
Honorabiles dñi p meliori
euidētia format vnica cōse-
quētia. Vidēs de? p̄ qd ho-
minē quē creauit vt summū bonū intelli-
geret: intelligēdo amare: amādo posside-
ret: possidēdo frueret. vt ait Aug. et recita-
tur a magro li. ij. c. iij. Nūc aut̄ nr̄is meri-

tis erigētib? cōsiderat mundū iniquū: fal-
lax: et deceptiū. et videt in nobis.
Primo qd aliqui eleuātur per superbiā no-
lentes conuerteri ad deum.

Secōdo qd aliqui fundātur in auariciā.
Tertio qd aliqui inuoluuntur in inuidiā.
Ergo merito de? p̄ nōlēs iā plus sufferre
habēs multa tormēta pparata. dicit thes-
ma. Iā parata sunt oia. qd fuit thema. cō-
sequētia claret ex terminis. Oia ista pun-
cta tria tīgūtur i euāgelio declarato. Pri-
ma pars tangit ibi de illo inuitato. Allā-
emi. p quā designant supbi appetētes cō-
uiniū terrenū. Secōda pars tīgūt ibi cū dī.
Iuga bouū emi qnqz. p quē intelliguntur
auari: qz sicut boues terrā verfant: ita aua-
ri implicat qnqz sensus corpis circa terre-
na: et circa pecuniā. Tertia pars tīgūt ibi
cū dī. Erorē duxi. p quā intelligunt lubri-
ci tē. Dic euangelium.

boues sunt aua-

Prima pars.

¶ Dico primo q natura

humana est in supbia eleuata. ppter hoc
dixit dauid ps. lxxij. Supbia eorū qui re-
oderūt ascendit semp. Ista supbia est in oī-
bus hoīb? mūdī: qz oēs volūt diari: quili-
bet se reputat ad oia sufficiēte. tātū credit
valere minor: sicut maior. nullo recipit cor-
reptionē: s; oēs volūt eē dñi. et hoc ē valde
periculosum s̄m Aug. Quāto i supiori: tā-
to in maiori piculo versat. ppter hoc poe-
ta. Et o ruit q sup astra volat. Superbus
nāqz erigit se semper: vadit collo eleuato
versus celū: ad denotādū qd semp sup om-
nes credit eē in regimīne. Et iō i lib. deoz
refert Socrates q depingit imaginē sup-
bie velut mulierē cecā coronātrā tribus co-
ronis. ad ostendendū qd superbus vult
tribus statibus dominari.

ymago sup b
1017

Adiutoribus.

Equalibus.

Adiuuibus.

Est eoz i iudicio: qz nec se: nec aliōs co-
gnoscat. Scribebat i p̄ma corona: trāsmi-
grat et excedit gen? hoc: nunq obedit. In
secōda scribebat p̄turbor: affligor: sed vn-
dīqz ledor. Ad ppositū. supb? hz tres ma-
las p̄ditōes. Pr̄a qd reputat se oīb? alijs
p̄ferēdū. i cui? figura scribebat iste x̄sus.
Effluo tē. Exēplū de hoc habem? ij. Adas
chab. ix. de antiocho: q tāta affluebat su-
perbiā: et in tāta supbiā se effudit: q vide

Ex eo: qz isti fuerūt vocati ad cenā agni: & excusauerūt se nolentes venire: qz adorauerūt bestias & imaginē eius: hi biberunt de vino ire dei: & cruciabuūt igne & sulphure: et sum' rosmētoꝝ eoz ascēderē i sēla sēloꝝ. Apoc. xiiij. Et q̄ cenabuūt cenā illā tā solē niter paratā i sēla bꝛoꝝ. Terre illi q̄ amat virtutē & hūilitatē & p̄mā. Qui operatur liberalitatē & scdm. Qui amant puritatē & honestatē & tertiu. Paradisum p̄sequū tur i sēla seculoz amē. Ad quā gl̄iam &c. Q̄ Dñico. ij. post festū trinitatis. Ser. ij.

Rogo te habere me

excusati. Luc. xiiij. Teste sacro eloquio persona legitime excusatur presertim illa cui deficit potestas et virtus executiva.

Cui deficit virtus & scientia formatiua.

Cui inest p̄uirtas & culpa deformatiua.

¶ Primo excusatur & rogatur excusari persona cui deficit p̄as &c. Si q̄d egritudo / se necesse / adoleſcentia / labor / paup̄tas / p̄babilis & excusant a ieiunio: & rōnabilē. Itē excusatur a ieiunio: si nō audiat: ce cum si nō videat: claudus si nō recte ambulat p̄pter defectū virtutis. sic demētia: sic stulticia: sic mētis alienatio excusat a culpa. in decretis di. l. i. dicit illud scriptura apostoli heb. xij. Excusauerūt se ne eis fieret verbum. non enim portabant. i. portare poterant quod dicebatur. Impotentia em̄ excusat ne personam veniat ad actū. nullus em̄ ad impossibile obligat. ¶ Secundo excusatur persona &c. Sic excusatur puer quēq; annorū a scia articulorū si det. a scia sacramētoꝝ & p̄ceptoꝝ: et eoz q̄ p̄tinent ad aīe salutē. Scdm iura excusat ignorantia facti adhibita diligētia bona a toto et a rāto. & ignorantia crassa etiā excusat a rāto: nō a toto: nisi sit ignorantia affectata: qz tūc in nullo excusat: s; magis excusat. P. ouer. ij. Stultoz excusatio ignorantia. ¶ Tertio principaliter excusat persona &c. Ista excusatio ē magis accusatio q̄ excusatio: qm̄ qui sic excusant se: magis accusant se ad excusandū excusationes in peccatis. sic excusat se de veniēdo ad cenā superbus. ambitioſus di. Nulli em̄ rogo te habere me excusati. Ambitio dominādi vna specus est superbi. Excusat se etiā de veniēdo ad cenā cupidus & auarus: dū

dicit. Jugo boui em̄ quinq; rogo te habere me excusati. Illa quinq; iuga bouum sunt quinq; corporales sensus in hoīe inclinari ad terrā per auaricia magnā. et de talibus Sap. xvj. Oportebat illis sine excusatione superuenire interitum. O q̄ friuola est excusatio ista: celestibus terrena preponere: transitoria caduca eternis pie ferre: o stulta et fatua excusatio: de qua dicitur. Leperunt oēs excusare se. Ad propositum populus mandatus excusat se propter tria conformiter ad predicta.

Primo propter defectum potentie.

Secundo propter defectum scientie.

Tertio propter grauamen conscientie.

¶ Primo populus mundanus excusat se propter defectū potentie. homo de se impotens fragilis et infirmus esse. ne mirū. lutum et cinis homo creatura de nihilo producta: nec potest aliud sine adiutorio. Ad quem sensum loquitur sanctus Aug. lib. solilo. Confiteor tibi pater dñe deus celis terre: qz non in fortitudine tua roborabitur vir: nec est hominis velle qd possit: aut posse quod velit: vel scire qd velit et possit: sed a te dñe gressus hominum diriguntur. illorum inquam qui non a se: sed a te diriguntur. Et ideo rogo te deus: da mihi cor cum quo cogitem te et diligā te. da mentem que te recolat. da intellectum cum quo fortiter adherēam tibi. da illam quā mundus nō potest dare pacem: quoniam ego impotens sum: rogo te habere me excusatum. ¶ Secundo mundanus populus &c. Magna supra modum est ignorantia nostra. et magna sunt iudicia dei: que ap̄parent in mundo. & quia nos ignoramus causam dat bonis aduersitatem. dat malis prosperitatem. bonis breuem vitā: malis longam vitā. perit vna patria per tempestatem: saluatur alia per diuinam pietatem. in vna patria dat pacem: in alia permittit guerram. duo sunt in lecto: duo in agro: vnus assumitur: & alter relinquitur. Ideo clamat populus: Dñe deus non intelligo te: totaliter sum ignorans: rogo te habere me excusati. ¶ Tertio principaliter clamat peccator per modū excusationis. Dñe deus accusat conscientia vitiosa: excusat tua patientia amorosa. accusat diaboli persequendo: excusat tua virtus inuando. accusat caro toricata: excusat tua clementia honorata. accusat mundus

*ignoram? rā
cur deq; dat a
fūatē & p̄ssr*

*De ignoram
de his q̄ se possunt excusare ad aliqd*

Dñica. II. post trinitatis.

perniciosus: excusatur deus oipotens gloriosus. accusant diuersa pctā vt damnetur: excusant aduocati misericorditer vt saluemur. Rogo te habe me excusatum. Ubi duo ostenduntur.

Primo ponit supplicatio vni singulariter destinata. rogo te.

Secdo vt praua conuersatio nō sit culpabiliter imputata. habe me excusatum.

Quantū ad primū: iesu xpe deo oipotēs. Primo rogo te quatenus vita culpabilis in melius emendetur.

Secdo rogo te vt par laudabilis misericorditer nobis derur.

Tertio rogo te vt mittas spm̄ sanctū qui populū amabiliter consoletur.

Quarto rogo te q̄tenus vict? necessarius fideli populo ministretur.

Quinto rogo te vt tua clemētia patiēter me p̄stoleatur.

Sexto rogo te vt sis protector: et virtus mea multipliciter adiunetur.

¶ Primo rogo te ꝛc. Ad ppositū. ij. Mthab. v. legit q̄ iudei in hierlm̄ habitantes viderūt p. xl. dies equites armatos p̄ aerem volātes ꝛ discurretes: ꝛ rogabant deū mōstra in bonū conuerti. Moraliter in vita hōim mundanoꝝ iam videm? mōstra in vestib? in paramētis: in ornamētis: in regimie. qm̄ non est vt psueuit esse nō est veritas. nō est iusticia. nō est mīa. Ista sunt q̄si monstra in mūdo: vt inā conuerterent in bonū. Sed p̄t q̄ri an fuerit securū malū vel bonū pillos equites. p̄ illa mōstra q̄ sic apparuerūt: Dicit q̄ malum: vt p̄tore depopulatio ciuitatis p̄ antiochum tyranū iudeoꝝ crudelē inimicū. Item legit q̄ ante subuersionē hierlm̄ p̄ p̄ncipes romanos fuerunt visa signa: vt potevna stella supra ciuitatē p̄ ois gladio similis. Item ante excidū dicitur q̄ cū populū cōueniret ad diē festum azymoꝝ: de nocte octaua diē apulis / tātus splendor luminis circū dedit tēplū: q̄ putauerūt q̄ nox esset p̄uerfa in diē. Talia signa talia monstra qm̄ apparēt: interdum designant bonū: interdū malū: interdū p̄sp̄ritatem: interdū aduersitatē. nec aliud remediū nisi rogare: deprecari q̄ talia conuertant in bonū per diuinā virtutē. An gentiles qm̄ talia cōtingebant: sacrificabant diē suis fm̄ ritum eoꝝ: et rogabāt deos suos. Rogabim? ergo nos dñm noꝝ

strum: qm̄ quicqd mali est in vita nostra: totū per emendam cōuertatur in bonum ij. Efdre. viij. Rogauimus deū nostrum ꝛ euenit nobis prospere.

¶ Secdo principaliter ad rogādū te p̄ pace dñe iesu xpe hortatur nos p̄pheta. Rogate q̄ ad pacē sunt hierlm̄ ꝛc. Fiat pax ī sture tua. Rogare p̄ pace ē multū vtile: qm̄ sine pace nō durat communitas. sine pace nō fit iusticia nec equitas. sine pace mala dissimulant. sine pace rapine multi plicant. sine pace non est amor: non dilectio. sine pace non vnitas: sed diuisio. rogate ergo que ad pacē sunt. Rogate ea q̄ pacis sunt. Luc. xij. Et tilevalde est rogare p̄o pace. quoniam

Primo pax est filiatio generosa. Secdo pax est habitatio gratiosa. Tertio pax est cōiunctio preciosa. Quarto pax est dilectio amorosa. Quinto pax est cōritio abundosa. Sexto pax est quietatio glorioza.

¶ Primo pax est ꝛc. facit enim filium dei. Mth. v. Bñ pacifi. qm̄ filij dei vocabant. Secdo pax est ꝛc. Ubi par est: deus est. qm̄ in pace factus est loc? dei. ps. lxxv. ꝛ alibi In pace in idipm̄. Tertio pax est ꝛc. vbi ē diuisio. vbi ē guerra: facta pace vnium. Solliciti seruare vnitatē spūs / in vinculo pacis. Ephes. iij. Quarto pax ꝛc. sicut guerra generat odiū et rācorē: ita par generat dilectionē et amorē. In hui? signū dauid rex filiū suum dilectū vocauit salomonē. i. pacificum. ij. Regū. xij. Quinto pax est ꝛc. Jam dictū est. fiat pax in sture tua: et abundancia in turribus tuis. Sexto pax est ꝛc. Veniet pax ꝛ requiescet in cubili suo. Esai. lviij.

¶ Item ī tertio loco rogo te dñe ihu xpe vt mittas spm̄ ꝛc. et rñdet iesus xpus. Rogabo patrē meū et alitū paraclytū dabit vobis: vt maneat vobiscū in eternū. Job. xij. Iste est paraclyt? qui cōsolator interpretat: et cōsolat pplm̄ desolatū de cōtribulationē. Est etiā vn? de septē aduocatis filioꝝ: qui fm̄ aplm̄ ad Rom. viij. postulat p̄ nobis gemitibus inenarrabilibus. hoc est postulare nos facit q̄ p̄tinēt ad salutē. ꝛ diē. Ego rogabo p̄ rez de vob. ¶ In q̄rto loco rogo te ꝛc. De h̄ rogabat sapiens deū sicut scriptū est Prover. xxx. Duo rogauit te: ne deneges mihi alicq̄ moriar ꝛc. amouenda. vel duo rogauit te: po

ego ro gabo p̄ em. a. alitū paraclytū dabit

stulando spūalia in numero: et tpalia pro
 sustēramēto. ne deneges mihi: sed magis
 eraudias anteq̃ moriar: nō post mortē
 sicut diues epulo post mortē dū esset i ro:
 mentis: rogabat ab aā: Rogo te pater vt
 mittas lazārū in domū p̃ris mei. nec fuit
 erauditus: q̃ nō erat in statu rogādī. nec
 etiam eraudiendi. anteq̃ moriar: vsq̃ ad
 mortē. i. q̃ diu viam in humanis: vt illa
 duo dirigat vitā meā anteq̃ moriar. an
 mortē bñ fac amico tuo. an mortē para iu
 sticiā. dū tēp̃ habem? opemur bonū. Ma
 nitarē et vba mēdacij lōge fac a me. h̃ est
 tpalia bona: q̃ sunt vana et transitoria: q̃
 includūt vanitatē. Vanitas vanitatum et
 oīa vanitas. Eccl̃. i. que plurimū mētū
 tur. Nā tpalia bona pmittūt dulcedinē:
 et pducūt ad amaritudinē. pmittūt secu
 ritatē: et pducūt ad esurim. lōge fac a me
 ista. Auerte oculos meos ne videāt vani
 tatē. Mendicitarē et diuitias ne deder̃
 mihi: sed tñ victui meo tribue necessaria
 S; nūqd̃ mēdicitas ē pctm̃. Rñ. vel loq̃
 de illa mēdicitate q̃ inducit hoīes ad ipa
 tientia: vl̃ ad pctm̃ mortale. vel loquitur
 de illo tpaliū defectu cū defectu spūaliū:
 vbi intra hoīem nō est amor paupertatis:
 nec fortitudo patientie: vt dicat de vtraq̃.
 Infirmata ē i paupertate ṽr̃ mea. ps̃. xxx.
 Seneca. Nō est paup̃ cui quantulūcūq̃
 paucū sat̃ est. h̃re sup̃flua: cupiditat̃ est.
 necessaria infirmitatis est. relinq̃re oīa:
 pfectiōis est. Et diuitias ne deder̃ mihi
 Si diues fueris: nō eris immunis a deli
 cto. Eccl̃. xj. Rogat sapiēs p̃ medio: sed
 tñ victui meo tribue necessaria. s. Timo.
 vj. Habētes alimēta et qb̃ tegamur: his
 contēti simus. glo. q̃ plus q̃rit: ad maluz
 cedir. Ne forte sariat̃ illiciar ad negandū
 hoc est dicitū. si sariat̃ fuero abūdāria de
 litariā illiciar p̃ tētationē vehemēre ad
 negandū deū corde qd̃ est idolatria. quia
 auaricia est idoloꝝ seruit̃. Ne forte ege
 state cōpulsus fuer. Eccl̃. xvij. Propter
 inopiam multi deliquerunt. Seneca. Ad
 multa mala dura cōpellit necessitas. sus
 vari est rapere aliena.
 In quinto loco rogo te dñe iesu xp̃e. et.
 Sic debitor rogabat creditore di. ei. Pa
 nentiā habe in me: et oīa reddā tibi. Mat.
 xvij. vbi legi q̃ seruꝝ dño suo multis de
 bitis obligat̃: rogauit dñm suū flexis ge
 nibus vt sibi terminū solutiōis plōgaret

Patientia habe in me et. sequit̃ q̃ dñs mi
 fert̃ est seruꝝ illi: et q̃ rogatus oē debitū
 dimisit et. Seruꝝ iste est hō pctō: obliga
 tus deo creatori inquantū hō. et magi obli
 gat̃ inquantū homo pctō. Inquantū hō
 obligat̃ est deo rōne creatiōis. et inquan
 tū homo pctō: obligat̃ est deo: ratione
 creatiōis: et rōne redēptionis. de q̃bus
 beneficijs Aug. li b. soliloq̃oꝝ. Fecisti me
 cū non essem: redemisti me cū perissem.
 Magis debitor est hō pctō: et est magnū
 debitū qd̃ rogamus dimitti dū dicimus.
 dimitte nobis debita nra. Talis seruꝝ sic
 obligat̃/rogat deū. Patientia habe in me
 et. sequit̃ liberalitas dñi nri iesu xp̃i. Iste
 fert̃ dñs sui illi? et. multoz pctōꝝ miser
 tus est deus ñr̃: et p̃tinue miseret. Omne
 (inq̃t) debitū dimisi tibi: qm̃ rogasti me.
 Sunt em̃ nōnulli qui nō remittūt offen
 sas nisi rogati territi vel coacti: sed deus
 dimittit pctā liberali facilliter et libenter
 sicut remisit dauid homicidiū cū tribz syl
 labis: q̃ dixit. peccauit. Itē remisit petro
 pctm̃ cū paucis lachrymis: q̃ fuit amare
 Itē magdalenē multa pctā: q̃ multū dis
 lerit. Itē publicano cū quinq; ṽbis cū di
 xit. Deus p̃pit̃ esto mihi peccator.
 In sexto loco rogo te et. Multi rogaue
 runt p̃ diuino auxilio obtinēdo: sicut ro
 gavit beata Lucia. Rogauit dñm iesum
 xp̃m: vt ignis iste nō dñetur in me. et im
 petraui a dño inducias martyꝝ mei: vt
 credentib; timorē auferā passionis: et nō
 credentibus vocem exultationis. Rogauit
 apostolus sicut scribitur. ij. Corin. b.
 rñ. Ter dominum rogauit vt discederet a
 me et. Rogauit p̃ carnis stimulo vt au
 ferret ab eo: sicut infirmi rogāt medicum
 p̃ medicinali auxilio: verūtamē non fuit
 eraudit̃: q̃ nō fuisset sibi vtile ad salutē.
 Itē rogauit daniel diuinū auxiliū postu
 lando sui libri. ix. cap. Posui inq̃t faciem
 meā ego daniel ad dñm deū meū rogare:
 et deperi i teiunjs sacco et cinere. Obse
 cro dñe deus et. Parimodo iudei multꝝ
 malis vexati et tribulati/rogabant dñm
 p̃strati in terra ne amplius talib; malis
 inciderent. ij. mach. x. Item rogauit fide
 lis populus deū excelsū in piece. Nos
 igitur in melius emēdati: et a spūalacro
 cōsolari: in patientia cōfortati: rogabim;
 dñm ñm quaten; dignet nos excusatos
 habere: vt inuitati ad cenā mereamur fe

hō obliꝝa do
 p̃ris hō dñi
 p̃ris

fr. 87

de medi
 citate

in vitijs meo tribue uefressa ja

liciter intrare. qđ nobis concedat ille ma-
rie filius intercessionibus et rogationi-
bus eiusdem in gloria eternaper infini-
ta seculorum secula. Amen.

Dñica. iij. post festu trinitatis. Ser. f.

umilitamini sub

potenti manu dei vt vos
exaltet. s. Petri. v. Attēto
qđ per gratiam humilitatē
gra confert copiose: diabo-

lus vincit virtuos: persona attollit glo-
riose: eapiopter quosq; instruitur in ver-
bis passumptis vt se humiliet viscerose.

¶ Primo gra confert ꝛc. Dicit beatus Ber-
nardus qđ humilitas est oductu aque grē
pcedens a fonte grē: qui est xps fons ple-
nus gra: qui fuit humilis et hūilitatē do-
cuit ꝛ suavit. Mat. xj. Discite a me: qđ mi-
tis suus et humilis corde. sup quo vbo bea-
tus August. lib. de v̄ginitate sermone. x.

Discite (inquit) Dñs a me nō mādu fabri-
care: nō visibilia ꝛ invisibilia cūcta creare:
nō in isto mūdo miracula facere ꝛ mortu-
os suscitare: sed discite a me qđ mittis sum
et humilis corde.

¶ Si em̄ quelibet psona
cōformet se voluntati vel gradu magno
fuerit in dignitate vel gradu ꝛ i alijs gra-
tias qđ buseūq; tanto hūilitatis copio-
sior gra redūdabit iuxta illud Eccli. iij. Quā-
to magn⁹ es: humilia te in oib⁹: et coram
deo inuenies gratiā. Quāto maior: vel ge-
neris nobilitate: vel sciētie subtilitate vel
honorū dignitate. Hūilia te corā deo ꝛc.

¶ Notanter dicit quāto. qm̄ fm̄ gradu ho-
norū debet etiā eē ḡdus hūilitatis: creplo
regis dauid qui fuit magnus. ij. Reg. vj.

¶ Quādam ꝛ vilio: fiam plūsq; fact⁹ sum: et
ero humilis in oculis meis. vñ blādinus
magn⁹ prelatas in anglia cantuariēsis ar-
chieps dicebat. Ois inest dignitas ipso
dignitatis noie indigna: si cū supbia fir-
sed si humilis dedignet: hūilitas sine ho-
noie ipa sibi sufficit ad honorē. sequitur.

¶ Dono: sine hūilitatē sese ad confusione
perducit. et sequit. Si egregi⁹ es: esto in
de grege. si oibus prees: nō dedigneris
habesse. considera magnū: nō veni inquit
ministrare: sed ministrare. Notanter dicit
quāto magn⁹. non quāto maior: qđ com-
parationes sunt odiose. Sic em̄ orta est
dissenso inter discipulos quis eorū vide-

retur esse maior. Luce. xxiij. Quāto ma-
gnus es: humilia te in oibus. i. p oibus.
Quid habes qđ non accepisti. s. Cor. iij.
Et corā deo inuenies gratiā. imo etiā glo-
riā: qđ scriptū est. Qui humiliat⁹ fuerit:
erit in gloria. Job. xxiij.

¶ Secundū principale per humilitatem
diabolus vincit ꝛc. Ad ppositū istū arti-
culi: exemptū recitat ovidi⁹ libro de trās-
formatis: narrans qđ apollo habuit filiū
noie poenem: qui dū iret ad spaciū: inue-
nit serpentē basiliscū cū vno pastore pu-
gnantem: et admirans qđ basiliscus solo
visu interficit hoīem: tadē percipit qđ pa-
stor: portabat in capite sertū de florib⁹: et
existimavit herbā aliquā fore ī seruo qui
eū preleruabat a morte ꝛ venenū dicti ser-
pentis: et sic serpens vincebat. qđ serpens ras-
puit sertū de capite pastoris: et statim pa-
stor: occubuit. Deinde poenes singlas her-
bas apposuit ori pastoris: et ex tactu cu-
iusdā herbe pastor: surrexit atq; reuixit.

¶ Iste pastor moraliter est quilibet virtuos⁹
suis: qđ portat sertū de diuersis florib⁹ vir-
tutū inter quas est violeta humilitatis: qđ
in humili loco crescit: et qđ dū quis habet
istā virtutē: serpens antiquus nō poterit
preualere. vñ brūs Augu. dicit: qđ omnis
fortitudo in humilitate est: et per eā ma-
gime diabol⁹ vincit. Esto (inquit) humilis:
non preumas: et poteris vincere. et bea-
tus Bernar. in lib. de p̄sideratiōe ad eu-
geniū. hūilitas ē qđā turris fortissima a
facie inimici. Legitur in vitis patrū qđ dia-
bol⁹ dixit serō machario. sola humilitas
tua me vincit.

¶ Tertium principale p humilitate psona
exaltat: et per superbiā humiliatur iuxta
textū euangelij. Qui se humiliauerit: ex-
altabit ꝛc. Mat. h. xij. Luc. xiiij. ꝛ xviij.

¶ Nōne dauid qui dicebat. Dñe nō est exal-
tatū cor meū ꝛc. fuit exaltat⁹ in regē: nō
ne beata virgo maria: qđ humiliter ancil-
lā se vocauit: fuit exaltata in matrē dei:
cū hūilitas plus placuit deo qđ virgi-
nitas: sicut dicit brūs Bern. sup missus c.

¶ Nunqđ nabuchodonosor: rex qui pmo su-
perbiuit: et hū fuit humiliatus: postmo-
dum hūiliāuit se et non ficto: et fuit exal-
tat⁹: sicut ipse faretur Daniel. iij. Ego na-
buchodonosor: laudo: et magnifico: et glo-
rifico regē celi: qđ omnia opa eij vera: et
oēs vje eij iudicia: ꝛ gradiētes in supbia

not q̄ in dñis
77

159

ex ad
apud
multa

marlyan

magis
sumptus
p̄ dñ

nabuch
no/02

pro humiliter et hūiles exaltare. vñ beatus Benedictus in eplis. Fone in re fundamentū humilitatis: et peruenies ad fastigiū charitatis. vis capere celsitudinem dei: opz capere prius hūilitatem chūsti. et Ehyfosto. Quisq̄s gradum pprie celsitudinis amat: humilitatis culturā in moribz diligentissime teneat. nā qui ab hūilitatē operibus recedit: a dignitatis fastigio in moria pondere cadit. iuxta istū articulu loquit themia. vbi exhortat nos Petrus apostolus cum dicit. Humiliamini sub potēti manu dei: vt vos exalter. quasi vult dicere

Primo humiliamini sub manu diuine potentie.

Secundo humiliamini sub manu diuine iusticie.

Tertio humiliamini sub manu diuine clementie.

Quarto humiliamini sub manu diuine sapientie.

Quinto humiliamini sub manu diuine magnificentie.

Sexto humiliamini sub manu diuine confidentie.

¶ Prima manus sub qua humiliari debemus: est diuina potētia: cui manus nemo resistere potest. Ista manū oīa creauit de nihilo. per ipsam manū oīa quecūq̄ voluit fecit. de qua manu in Cantica ca. v.

Manus eius toruantes. glos. expedit ad operadū. cuz ista manu potētie hz deus potestatem mittere in gebennā. Sub ista manu tā potēti humiliari debemz cū timore: qz ista potēs manū diabolu supbus de celo vsqz ad terrā picat. Humiliemur sub ea et dicamus. Manus tue dñe fecerūt me: et plasmauerūt me. In tali manu potētie dei sunt omnes fines terre. sunt oēs creature

Primo tanq̄ in manu gubernāte.

Secō tanq̄ in manu dirigente.

Tertio tanq̄ in manu procedente.

Quarto tanq̄ in manu saluante.

¶ Primo sunt ibi tanq̄ in manu gubernante. Sicut nauigantes sunt in manu naute nauem gubernantis: sic deus pater sua omnipotenti manu mūdū variōe gubernat: sicut dicit Boetius. Item sicut in manu dirigēte. sic oēs plati sunt sub manu summi potētis. et oēs subditisub manu pastoris. sic oēs q̄e in manu dei sunt.

Tertio sub manu ptegente. Sub vmbra manus sue protexit me. Esaie. xlii. Quarto sub manu soluate. In manus tuas domine cōmendo spiritū meum. Humiliter mur ergo sub ista manu: cū sit omniū dominatiua. Job. xij. In cui⁹ manu est anima omnis videntis: et spiritus vniuerse carnis.

¶ Secō pncipaliter sub manu diuine iusticie humiliamini. Hāc manū cōsiderās Hieremias cum timore et tremore clamabat. A facie manus tue solus sedebā: qm̄ amaritudine (als cōminatione) replesti me. de ista manu Prover. i. Extendi manū meam. Extendi inquit xps manū meā miracula faciendo: beneficia largiendo: flagellādo: temporalem penā infligendo: eternam penā in temporalem cōmutando. et nisi sequatur correctio et humilitatio: extendam manū eternaliter puniendo. Iam manū diuine iusticie mirabiliter formidabat Job sui libi ca. xij. Manus tuā domine longe fac a me. Votredum est incidere in manus dei videntis ad Hebr. i. Ergo ad vitandū talē manus humiliamini sub potēti manu dei penitendo: qm̄ nisi penitentia egerimus incidemus in manū dñi: et non in manus hominū. Eccl. ij.

¶ Item tertio humiliamini sub manu diuine clementie. Ista manus diuine clementie nō est clausa: sed extenta. nō est parca sed larga. non est abbreviata: sed magis vniiformiter p̄ficiens et in nullo deficiens. de q̄ manu Prover. vlti. Manus suā aperuit inopi: et palmas suas extēdit ad pauperem. Sub ista manu humiliandus est: cum sit labētū subleuatiua. Cum ceciderit non collidetur: qz dominus supponit manū suam. ps. lxxvj. Debiliū sustenta tua. in ps. Firmetur manus tua et exaltetur dextera tua. Inclinantū liberatiua. Manus em̄ mea auxiliabit ei. Penitentiā defensua. in ps. Extendit manū suā in retribuendo.

¶ Item quarto humiliamini sub manu diuine sapientie. Sapientia increata est dei filius. est manū dei patris. Sub ista manu humiliandū est suā hūilitatē p̄siderādo. O humilitas admirāda. Iste humilis factus est vsqz incarnationem. humilem matrem elegit: humile locū. lectū. Ite iste humilis humilibz nūciatur: qz pastoribus.

quod deus tenet oīa in manu

manū toruantes

Dñica. III. post trinitatis.

humilibus sociatur: q; piscatorib; mini-
mos amplexat. humilis in incarnatione:
humilis in circūcisione: humilis i baptis-
mi receptione: hūilis in cōuersatione: hu-
milis in p̄dicatione: humilis i pedū apo-
stolor; lotionē: humilis in passiōe. Erubescit
hō supbus: q; humilis factus est deus.
intolerabilis imprudentie est si se exinani-
uit maifestas: infat vermicul; hec Bern.
Et idē. Quid ampl; detestādū. qd graui;
puniēdū: q̄ q; vidēs dei filiū summū i re-
gno celoz angeloz nouissimū factū in re-
gno hoim: et adhuc apponat magnifica-
re se hō sup terrā. Quid ergo itumescis o
hō. o pellis mortissima quo rēdis. o sani-
es ferida qd ifaris: pnceps tu; humilis:
et tu supbus. caput humile ⁊ mēbrū sup-
bū. Narrat in gestis alexādr: q; ipe i qua-
dā obfidiōe cuiusdā ciuitatis multos mis-
siles perdidit sine aliquo vulnere: ⁊ cū de
hoc alexāder plurimū miraret: dixerūt si-
bi pbi q; serpens basiliscus erat posit; sup
muros: ⁊ ei; aspectu milites interierunt.
tūc artificio pboz speculū clarum fuit ele-
uatū: ⁊ oppositū aspectui basilisc: quo vi-
so statim interijt basilisc;. Adorā ad pro-
positū. nos scim; q; res visa nō est i specu-
lo: s; imago ei;. Ista xpi humilitas nō est
in nobis: sed imago ist; hūilitatis in nra
cōuersatione relucet. Quid plura: nos vi-
dem; supbos frequēter elatos p̄sumptuo-
sos deici subito ⁊ p̄sterni diabolo instigā-
te. Quale remediū: q; apponam; sibi mē-
te corde ⁊ ope humilē cōuersationē: et se;
quētur duo cōmoda. Prīmū q; franget si-
cut rete. saphy; de sua virtute fragit fla-
tū bufonia. Itē cōfundet serpens antiqu;
diabol; perpedēs p creaturā humilē se vi-
ctū atq; deictū. ⁊ sic de; p suū militē hu-
milē honorabit. de nobili victoria inimi-
ci magna potētia dei soli; q; fragit super-
bos s; glo. ⁊ ab humilib; honorat. Eccl.
iij. Vel pōt exponi humiliamini sub ma-
nu diuine prouidentie: de qua manu Eze-
chiel. ij. Ecce manus missa est ad me: in q;
erat inuolutus liber script; intus ⁊ foris.
et scripta erant in eo lamentationes ⁊ car-
men et ve. Manus diuine sapiētie seu p-
ouidentie/ continet librum sue occulte pre-
destinationis. scriptus intus per scientiā
regiminis illozum qui sunt in hoc mūdo.
et bene inuolutus qm nullus potest scire
ad plenum modum ordinem ⁊ formā per

que manus diuine prouidentie regit et gu-
bernat mundum. vnde figuratur in illo li-
bro de quo Apoca. x. quem tenebat in ma-
nu ille angelus: qui tenebat vniū pedē su-
per mare: et alium super terram. manum
vno suam leuabat sursum ad celum deus:
qui est magni consilij angelus. per libellū
eterne sapientie/ seu operatione prudētie
semper ad celum/ terram/ mare/ se extendit
ad tres regiones celestem terrestrem ⁊ in-
fernalem. Deut. xxxij. Leuabo ad celū ma-
num meam ⁊c. quoad primum. Manus
quoq; mea fundauit terrā. Esa. xlvij. quo
ad scdm regnum. Ponam in mari manus
eius. in ps. lxxvij. quoad tertiu regnū.
¶ Itē humiliamini sub manu diuine ma-
gnificētie. de qua manu in ps. Aperis tu
manum tuam et imple omne animal be-
nedictione. Quanto ess; deus magis pla-
cet homini eius bonitatem: intendo: tā-
to amplius humiliat: et magis ac magis
sibi displicet: semetipsum et suam ingratu-
tudinem arguendo. Ista manus magnifi-
ca fuit extensa in cruce sicut citatur. Qui
expansis in cruce manib; traxit ad te om-
nia secula. ibi christus largitus est mune-
ra in abundantia: q; humiliari debemus.
Implet ista manus omne animal benedi-
ctione. Nam qui seipsum per humilitatē
euacuat: et se inanē et vacuum existimat:
preparat se vt a dño repleat. Vasa in quā
vacua implet propheta Heliseus. vbi ma-
ior vacuitas: ibi maior capacitas. Ergo
euacua per cōfessionem veram peccatum
eiciendo. euacua per humilitatem teipm
vacuum ab omni bono reputando. et ego
inquit dñs implebo per gratiā bona spiri-
tualia largiendo. vnde Grego. in moral;. Quāto vnaqueq; anima preciosior est an-
te oculos dei: tanto pre amore charitatis
despectio: ante oculos suos fuerit. et quā
to vilior: sit deo: que est sibi p̄ciosior: quā
deus humilia respicit: et alta alonge cō-
gnoscat.

¶ Item humiliamini sub potēti manu di-
uine confidentie. in qua est confidendum
maxime vt dicat talis qui confidit in tali
mann. Posuisti sup me manū tuā. in ps.
In ymbra manus sue protegit me. sicut di-
xit Esa. c. lxx. Quare sic humiliādū est vt
est dictū: sequit causa et ratio: vt vos exal-
tet in tēpore visitationis. Aug. In rebus
visibilibus vt excelsa quisq; contineat: in

de basilisco

excelsum erigitur. Qui se humiliat exalta-
bit in reposito visitationis: ut liberet a ru-
gentibus preparatis ad escam. et qui mo-
tulosus non fuerit per superbiam impera-
re poterit demonibus: et non solum exaltabi-
tur in presenti: imo etiam in futuro quando
in die iudicii malos visitabit puniendo et
bonos consolando. Humiliamini ergo sub
potenti manu dei: que porerit de celo
diabolus propter superbiam ad terram pie-
cit: et publicanum per humilitatem iusti-
ficavit et exaltauit. Cuius exaltationis
participes etc. Deo gratias.

Quinta. ij. post festam trinitatis. Ser. ij.

Istante appropi-
quant ad Iesum publica-
ni et peccatores: ut audirent
illu. Luc. xv. Honorabiles
dñi in presenti euangelio
quattuor documenta spūalia habemus
sūm quattuor suas partes principales: ex
quibus possumus habere pro nostra salute
bonas instructiones morales.

Primum demonstrat dispositionem ad grām
consequendam in prima parte euangelij.

Erant appropinquantes ad Iesum etc. Et
murmurabant pharisei et scribe etc. Et
ipsi quis est vobis hō qui hys. c. oues etc.
Et mulier hñs drachmas. r. etc.

Secundū monstrat emulationem et malū
peruersē lingue detestandū. in scda pre-
euāge. ibi. Et murmurabāt pharisei etc.

Tertium monstrat cōparationem et similitu-
dinem ad hoc malū conuincendum. ibi.
Quis est vobis etc.

Quartū et vltimū sanctā determinationē
ad hoc dogma declarandū. ibi. Ita dico
vobis gaudiu erit angelus dei sup vnoc.

Prima pars.

Dico primo quod prima

consideratio pñe euāg. monstrat disponē etc.
et h vbi dicit. Erant appropinquantes ad Iesum
etc. Pro ista consideratōe declaranda debet
notari quod ego reperio quod ppter tria erant
appropinquantes etc. qd declaro sic. qz na-
tura: necessitas: et vtilitas faciūt vnā rē.

Primo p naturā inclinante ad Iesum pu-
blicani et peccatores etc. Exēplū pmo lapis
extra locū suū positus et nō impeditus:
appropinquat ad centrū: quia graue na-
turaliter appetit centrū: hoc facit natu-

ra per suam proprietatem.

Secundo propter necessitatem cogentem!

Tertio propter vtilitatem delectantem.

¶ Dico scdo quod erat appropinquantes ei
pharisei etc. Probo p tale exemplū. Infirmus
appropinquat ad medicū. famelicus
ad cibum. hoc facit necessitas.

¶ Dico tertio quod erat etc. propter vtilitatem
delectantem. de hoc do tibi tale exemplū.

¶ Mercator appropinquat ad for. et discipu-
lus ad magistrū: hoc facit vt possit hñe vtili-
tatem. Nūc ista ad ppositū applicādo fas-
cio diuisionē de nro themate dicēdo tria.

Primum salutē et vitā natura desiderat vt
possit cōseruari. et ex hoc erat appropin-
quantes hoies gñaliter ad Iesum: qz Iesus
est salus. interpretat saluator. Ipse enim
saluū faciet populū suū etc. Matth. s. Jte
Iesus est via veritas et vita. Johan. xiiij.

Secdo qm̄ furorem irā dei et oēm necessi-
tatem facit euadere. et ex h erant spālī ap-
propinquantes ad Iesum publicani et pec-
catores: sciētes quod altissimū odio hys peccā-
res. Eccl. xij. Jō appropinquabāt ad Iesum:

qui facit concordiam et pacem inter deum
et peccatores. Scim⁹ quod Iesus est pax nō-
stra qui fecit vtraqz vnum. ad Ephes. ij.

Tertio volētes audire doctrinā bonam et
vtilē a christo. et ex hoc erat appropin-
quantes vt audirent illū. scilicet quod ppter audi-
tum xpī vtilitatem et beatitudines conse-
quuntur. vñ Luc. xj. Beati qui audiūt ver-
bum dei et custodiūt illud.

¶ Dixi primo et principaliter quod salutem
et vitam natura desiderat: vt cōseruetur:
quod prestat christus: et ideo publicani
et peccatores erant appropinquantes ad Ie-
sum: quia Iesus est sal⁹: et Iesus est vita:

peccator est infirm⁹. vñ dō ps. lxx. Infirmata
est i pauprate hñ mea. et ps. vj. Miserere
mei dñe: qm̄ infirm⁹ sum. Jō non mirū si

appropinquabāt ad Iesum qd est sal⁹. Peccō-
re mortu⁹ est. Jaco. s. Peccm̄ cū cōsummatū
fuerit generat mortē. Jō non mirū si ap-
propinquabāt ad Iesum qd est vita. Et licet

multi noiati fuerit Iesus: tñ sal⁹ et vita nō
hñt veritatem: nisi in Iesu saluatore nostro.

Imaginā em̄ Bern. sup cāti. smone. xv.
quod illi Iesus qd precesserūt nrm Iesum: non
fuerūt nisi bacul⁹ helise: qd precessit heli-
seū ad suscitādū mortuū: et nunq̄ fuit ibi

vox. nec sensus: nō suscitauit mortuū: ve-
nit heliseus et posuit se sup mortuū: et sus-

ap' p'pinq'uo dicit motu inter terminos distantes

Dñica. III. post trinitatis.

scitatus est mortuus. Sic venit noster be-
 nedictus iesus: et suscitavit mortuos i pec-
 cato. vñ Bern. Peccatū est mors anime.
 nec erat cōpunctionis vll' sensus: nec cō-
 fessionis reliquit vocē. et erā mortuus: ve-
 nit iesus q̄ dimittit et vtrūq; mihi resti-
 tuit: et sensum p'ititionis: et vocē confes-
 sionis. et dicit aīe mee: salus tua ego lux.
 Iesus interpretatur salus: sic reuivisco: sic
 ad vitā redeo. et quid mirū si cedit mors
 vbi vita decedit. hec ille. Ps̄ igr̄ q̄ qz ibs
 est salz: ibs est vita. salute et vitā fac natu-
 ra desiderare. Igit̄ nō mirū si pctōres ifi-
 mi et mortui p' p'ctm̄ ad ibm̄ volūt accē-
 ¶ Dico sedo q̄ furore irā et oēs ne-
 cessitate facit euadere. iō erāt appropin-
 quantes publicani et pctōres ad iesum:
 qui est p'ectio s̄ iram. Licet em̄ deus cō-
 tra pctōres iratus sit et odio eos habeat:
 tñ iesus nō solū deus est: sed deus et hō:
 defendens hoīes ab ira dei: qz natura et
 maxime i necessitate tpe homo homini
 miseref. Ex hoc iesus assumpsit penas et
 miseras nras: vr nō solū p affectū: sed p
 effectū sciret hoībz cōpati et misereri. ad
 hebre. ij. Debuit p oīa fratrb' assimilari:
 vr misericos fieret. iō iesus dicit pctōri-
 bus illud hebr̄. xlv. Accedite ad me. ego
 sum ioseph frater vester. s. qui defendam
 vos ab odio et ira dei. et iō Jaco. iij. scri-
 bitur. Appropiate deo. scilz per pñiam:
 appropinquabit vobis per grāz et mīam
 Deus em̄ a pctōrybz est lōge. et hō ab eo
 p peccatū elōgaf: quia pctā interponūt
 magnā spaciū inter deū et pctōrē. vñ Esa.
 lix. Iniquitates vestre diuiserūt inter vos
 et deū vestrū. et pctā vestra abscōderunt
 faciē ei' a vobis ne exaudiret. et ps̄. cvij
 Longe a pctōrybus sal. et iterū dicit. Re-
 pulisti et cōfudisti nos: et nō egredier' etc.
 et alibi. Et qd dñe repellis oronē meā etc.
 et alibi. Et qd deus recessisti longe. scy a
 pctōrybz. De' em̄ prope nō recedit a pec-
 catoze: sed pctōrē a deo. exēplū de nauigā-
 te: qd recedit a littore: et nō litt' ab eo: licet
 false sibi oppositū videf. Ita q̄ iste recel-
 sus vel elōgatio dei magis se tenet ex pre-
 pctōrybz: q̄ ex parte ip̄si' dei. ita dicit Aug.
 q̄ inuenit se longe a deo in regione disti-
 militudis. Sed si hō vel pctōrē appropi-
 quat ad deū: statim de' appropiāat ad
 ip̄m: qd p'ry per tale exēplū. Si hō clare
 vult videri in speculo in q̄ clare spiciatur
 hoīs imago vel similitudo: opz q̄ hō ap' t.

propinquet speculo vel ad speculū. q̄ si hō
 appropinquat ad speculū: et imago vīsa
 in ip̄so videf homini appropiāare. Ad
 ppositū totā propinquitatē quā in deo i
 pñti habemz: specularis est. vr dicit aplus
 s. ad Cor. xij. Videmus nūc p speculum
 in enigmate: tūc autē facie ad faciē. Et iō
 sicut in speculo p isto statu videf: si nos
 appropinquamz ad ipsum p fidē et peni-
 tentiā: et ipe appropiāabit nobis p gra-
 tiam et mīam. ¶ Sed pot fieri vna que-
 stio satis curiosa. Quid est hoc q̄ in tota
 scriptura nō legit. Erāt appropiāates
 iusti: sancti: boni: penitētes: vel incoētes
 boni operatores. Sed in pñti euangelio
 dicit. Erāt appropiāates ad iesum pu-
 blicani et pctōres? Itē. appropinquo
 dicit motū inter terminos distantes: ita
 q̄ qui appropinquat ad aliqd: distat ab
 illo. Nunc autē est ita q̄ inter bonos: ius-
 tos: et deū: non est distantia: immo magis
 cōiungunt q̄ claritas et lux: qz per lucē et
 claritatē dicit illuminat. iustus dē lux p
 fidem lucentē. Prouerb. iij. Iustus sem-
 ta quasi lux splēdet. Et magis iungunt
 deus et iustus: q̄ ignis et ferrū candēs a
 caliditate vr inq̄t Jobānes. s. Jobā. iij.
 De' charitas est etc. De pctōrē nō dñus:
 distat a deo: nō per distantia localem: sed
 formālē. sicut pān' mal' quantūcūq; con-
 tinuus distat a p'ioso. Nō mirū si de pec-
 cato: vñ legit. Erāt appropiāates etc. nō
 de iustis. Similis rñsio datur super isto
 hō. Mat. ix. Nō veni vocare iustos: sed
 pctōres. Sup quo hō querit equare non
 vocat iustos? Itē. q̄ vocatio est p aliqd
 distantē: nō per aliqd astantē vel appro-
 pinquantē. pctōrē distat a deo: iustus nō
 sed cōiunct' est. et iō dicit. Nō veni voca-
 re iustos etc. Apparet igr̄ q̄ rōnabil' dē
 Erant appropinquantēs. vt euadit irā.
 ¶ Dicit tertio a vlti. q̄ lectio et doctria etc.
 propter qd accedit discipul' ad magistrū
 Sic erāt appropiāantes etc. vbi audiūt
 illū. Accessus et appropinquo nō fit nisi
 per fidē. quia scribit ad hebre. xj. Crede-
 re opz accedentē ad deū qz est: et inq̄renz
 tibus se remunerato: fit. et ibidē. Sine fā
 de ip̄sibile est placere deo. Cum igr̄ fis
 des nō possit haberi nisi p verbū auditū:
 et non per quodcūq; verbū auditū. vñ dē
 Esaiē. liij. Quis credidit auditū nostrō:
 sed solū per auditū hōi. vñ apls ad Ro-
 t. Fides ex auditū: auditus autē per hōi

et longe a p'ctōrybz

ex^m

fo. 137

ex^m quōd do a p'pinq'ua

quare in spūa nō leg' q' iusti deo
ap' p'pinq'uant s' p'p'ozes

Sermo. II.

XCVI

xpi. Est igitur in saluatiōe cuiuslibet pec
carious fides sit necessaria: q̄ non p̄t ha
beri nisi per auditū verbi xpi: nō mirum
igit p̄i propter p̄fectū vilitatē erat ap̄
propinquates ad ihm̄ zc. vt audirēt illū.
Nota q̄ lectiōes et doctrine p̄bie & theo
logie se habēt diuersimode. nā lectiōes
philosophie et doctrine incipiunt a visu
et terminant ad auditū. theologie p̄ hū
incipiūt ab auditu: et termināt ad visus.
Per clarā itellectionē de doctrina phi
losophie dicit thomas de xpo resuscitatu
Job. x. Nisi videro ī manibz eius firuram
clariorū: et mittā digiti meū in locuz cla
uoz: et mittā manū meā in lar̄ eius: non
credā. hic p̄posuit p̄biam theologie: q̄
nisi videro nō credā. vñ p̄pha dicit de do
ctrina theologie q̄ est doctrina fidei. Audi
filia & vide. h̄ p̄ponit theologia p̄bie: q̄
audire: qd̄ ē p̄ncipiū fidei: ad videre. seq̄t
igit q̄ cū saluatio cuiuslibet pctōris ha
beat esse p̄ fidē: & fides pueniat ex audi
tu. nō eōuerso. sequit q̄ nō ī merito pec
catores desiderātes suā sp̄nālē salutem &
saluationē: erāt appio. ad ihm̄: vt au. zc.

Secunda pars.

¶ Secūda pars istius
ēuāgelij principalis est de vna emulatio
ne vitiosa. q̄ sequitur. Et murmurabāt pha
risei et scribe dicētes: q̄ h̄ pctōres recipit
zc. Isti s̄m̄ dregi. q̄ verā iusticiā nō ha
bebāt: nullā habebāt de pctōribz cōpas
sionē. Sed q̄ eoz iusticia falsa erat & h̄t
iō h̄ pctōres habebāt indignationē: p̄p̄
qd̄ murmurabāt de xpo notantes ipm̄ de
mala familiaritate di. q̄ hic pctōres zc.
Arguebāt em̄ sic. amor s̄m̄ Hugo. & Dio
nyū h̄ vim trāformatiua et vnitua: q̄
nō p̄mittit amatores sui eē amatores dis
similes. vñ dicit p̄bs. ij. Ethic. Amic̄ est
alter ip̄e. s̄z iste amat & diligit istos hoies
malos publicanos & pctōres: signū mani
festū amoris est: q̄ eos recipit & māducat
cū illis. igit ip̄e est hō malz: teneat p̄na p̄
dō ps. xvij. Eū sc̄tō scriba eris zc. Itē do
ctrina theol. h̄z q̄ veniale adiūctū morta
li in inferno pena p̄petua punit rōne socie
tatis: q̄ als si solū esset pctm̄ veniale. in
purgatorio pena tp̄ali puniret. mala q̄ so
cietas hoies istē et corrūpit. s̄z iste p̄iugis
male societati. s. publica. & pctōribz: eos
recipiendo: & cū eis māducatō. q̄ cū eis
malz efficiat. & sic pars q̄ erat murmuratio

scribax̄ phariseoz q̄n dixerūt. q̄ hic pctō
res zc. s̄z ad istā murmuratiōē ē duplex
r̄sio. Una p̄bi natural. & alia p̄bi moral.
Prima responsio h̄z duo fundamenta.
Primū in moral p̄bia. & est istud. P̄bus
in. viij. Ethic. inter alias qōnes sup̄ h̄bo
allegato videlz. Amic̄ est alter ip̄e. q̄rit istā
qōnē. Utrū amicitia q̄ est iter bonū ma
lū statim sit dissoluēda: Et r̄sio: q̄ mali
q̄ h̄nt amicitia cū bonis: vñ s̄nt sanabiles
vel isanabiles. Si isanabilis stat̄ d̄z dis
soluti amicitia. si sanabil nō. sed d̄z iuuari
a bonis ad recuperandū sanitatē virtutis
plusq̄ aliis amic̄ ad acq̄rēdū diuitias: in
quātū h̄tutes exuperāt diuitias. et iō in
eodē cap. dicit p̄bs: q̄ tales mali. s. isanabi
les: sunt corruptores h̄tutū: p̄p̄ qd̄ plus
sunt vitādi q̄ corruptores numismate
inquātū h̄t nobilitatē ē numismate. Ad p̄
positū ista applicādo: xps̄ h̄xit familiarit
tatē cū publicanis & pctōribz sanabilibz:
iō accessit ad eos vt medicus s̄m̄ q̄ dicit
Aug. & de istis ip̄e dicit Mat. ix. Nō ē op̄
medic̄ valētibz: sed mala h̄ntibz. q̄ igit
isti sanabiles erāt. Sap. s. Sanabiles fec
do. natic. oz. ter. iō xps̄ istos debuit reci
pere: & cū istis mā. & bibe. Ip̄e em̄ ē h̄bū
pris q̄ h̄z h̄tuitē sanatiua. de q̄ in ps. cvj.
Adiit h̄bū suū & sana. eos. Sed s̄ fundat
mētū p̄bi in p̄bia nālī p̄ r̄sione ad mur
muratiōē pharisei. s̄ xpm̄ est istud. Arist.
ponit i. viij. phis. & i multz locz: q̄ a p̄por
tione maioris inequitat̄ nō puenit actio
s̄z h̄n a p̄portioe minor̄ equitat̄. Ad p̄por
tū certū est q̄ h̄t i xpo p̄ p̄portione ma
ior̄ inequitatis p̄cedebat vitū qd̄ erat in
pctōribz & publicanis. poterat igit h̄t xpi
curare eoz vitia. & nō vitia q̄ erāt ī publi
canis & pctōribz: corruppe xpi h̄tute. etē
plū de sole q̄ trāsit ifecta et imāda: & ip̄e
nō corrūpit: et stat q̄ minor̄ h̄tut̄. hic
multo maior̄ h̄tutis est h̄t xpi q̄ h̄t so
lis. Vñ sequit q̄ murmuratio phariseoz
s̄ xpm̄ est nulla: & iuste eis p̄t dicere xps̄
illud Sapie. s. Custodiretos a murmu.
nihil p̄dest. Et hoc de s̄da p̄clusionē p̄i
cipali sermonis.

Tertia pars.

¶ Tertia cōclusio est de
vna cōparatiōe zc. q̄ cōparatiōes & simi
tudes sunt due: p̄ q̄s principal̄ ad phari
seoz murmuratiōem r̄ndit xps̄. Prima
comparatio & similitudo est de oue perda
ta: et post inuenta. secunda de diachmaz

Nota ve p̄p̄o sic
nalis & moral
vt amica p̄mo
bunus & malus q̄

ap̄portione ma
ior̄ p̄ mealy.

amor v̄m trāformatiua

veniale ad iugū mortaly p̄m̄ et̄na - 136

& mala societate

Dñica. III. post trinitatis.

Prima dicit sic. Quis ex vobis homo qui habet centū oves etc. quasi velit dicere: ego sum iste homo et iste pastor: q̄ habeo centū. Dicitur oves ppter innocētā que figurat in oue. centū dicitur: q̄ nouē ordines angeloy: et natura humana sunt cētū: et centesima post nouē ordines angelo rū. ista fuit perditā propter pctm̄ ade: pro quo statu potuit dicere totū humanū genus. Erravi sicut ouis q̄ perijt. Nonagintanouē etiā per innocētiam quā seruauerūt: dicunt nouē ordines angeloy: qui in paradiso et gloria celesti remanserūt. qui paradysus et gloria desertū dī: a desero de seris: q̄ a primo angeloy suis sequacibus per superbā fuit perditū. quo scito bonus pastor xps venit ad ouē perditā p incarnationē: et tūc impleuit illud qd̄ scribitur Ezechiel. rxiij. Ecce ego ipse requirā oues meas: et visitabo illas. Sicut visitat pastor gregē suū in die qm̄ fuerit in medio ouīū suarū dissipatarū. sic visitabo oues meas etc. et recepit nostras miserias et penas laborādo in inquisitione ouis. vnde Aug. Oēs nostros defectus assumpsit penales: non culpabiles. Et imponit in humeros suos gaudēs: et hoc i passioe. Ambrosio. Humeri xpi: brachia crucis sunt. de quibz̄ scribit Esa. ix. Factus est principatus eius sup humerū eius. Et veniēs dominū. s. in ascensione: vocat amicos et vicinos. Isti sunt angeli quibus in ascensione qm̄ sibi occurrerūt: dixit. Congratulamini mihi q̄ inveni ouē quā perdidērā. s. naturā humanā. Et ex ista similitudine textu istius hoīs siue pastoris xpi: circa diligentā quā habuit: et ea que fecit in restauranda ista oue in natura humana describuntur quinqz̄.

Primo sua natiuitas et incarnatio: qm̄ dicitur in ter. Dimittit nonagintanouē in deserto: et vadit ad illā que perierat.

Secūdo sua passibilitas et fatigatio: ibi. Inuenit eā. non solū ouē: sed eius errorem per miserā et penam. Omnes namqz̄ nostros defectus assumpsit penales: non culpabiles. Magister in. ij.

Tertio sua dolorosa passio qm̄ in textu dī: q̄ oue inuenta imposuit eā super humeros suos gaudēs. nō de passione illata: sed de oue recuperata. nō de acerbitate passionis: sed de vtilitate passionis.

Quarto sua associata ascensio: qm̄ in textu

dicit: q̄ veniēs domū etc. scilz̄ in ascētos ne: amicos conuocauit et vicinos. i. angelos dicēs. Congratulamini mihi q̄ etc. Quinto amicos et vicinos speciale gaudium et consolatio. vnde concludō s̄ similitudine dicitur in ter. Dico vobis q̄ ita gaudium erit in celo supervno peccatore p̄niam agente q̄ super etc.

¶ Et notate q̄ hic p̄nt fieri due q̄stiones: Prima questio nōne est verū q̄ maius sit gaudū in celo sup vno pctōre? Nonne iusti magis dilecti q̄ pctōres debent esse ce teris paribus? Secūdo perfectior est status iustoy innocentiū q̄ penitentiū. cū ergo de meliori magis sit gaudendum. igitur etc.

¶ Ad primam dicēdum q̄ nō dicit maius gaudū erit supervno pctōre. sed ita: sic q̄ ly ita designat rationē speciale gaudij de cōuersione peccator q̄ de perseverantia iustoy. Exēplū de matre qm̄ hz̄ decē filios et vnus solus infirmat alijs in salute manētibus: plus sollicitatur de illo q̄ de alijs nouē: non tñ illū plus diligit. Et qm̄ curatur speciale rationē et materiā gaudij habet super istū: et specialiori gaudio de eo gaudet q̄ de alijs. Et ideo dicit brū Bernar. q̄ dilectio pensanda est per affectū et effectū. meliori tribuendus est maior affectus: minori indigēt maior effectus. Vel s̄m Breg. tex. iste loquit de pctōribz̄ cōuersis et seruētibus in arduis operibus et virtutibz̄: et iustis p̄sistētibz̄ tepidis: et nō p̄cedētibus. Nā dicit Breg. q̄ istos tales pctōres plus diligit deus q̄ iustos tales. Nā rex plus illū militē diligit q̄ post fugā hostē fortiter premit: q̄ illum qui nūq̄ fugit: nec vnq̄ fortiter aliqd̄ egit. Et terram plus amat agricola que post spinas vberē fructū facit: q̄ que nūq̄ spinas habuit nec vnq̄ vberē fructū p̄tulit. ¶ Ad scdm̄ q̄ perfectior est status innocētie q̄ p̄nie: sed hoc nō concludit. q̄ possibile est q̄ alii quis in imperfectiori statu sit p̄fectior et melior: q̄ aliquis q̄ in perfectiori: vt aliquis secularis: q̄ aliq̄ clericus vel religiosus: cū perfectio et maioritas simpliciter attē datur s̄m maiorē quātitatē: et de tali magis perfecto et in maiorē quātitate cōstituto est maius gaudū. Sed dī hic q̄ supervno penitēte maior gaudū. hoc nō itelligit simpliciter: sed s̄m qd̄: inquantū ibi magis apparet mīa dei. vel magis gaudij est ad horā. Vel dicendū aliter et pul

99

ad ius dī dī seruo

99

umeri dī sunt brachia crucis.

99

fo. 98

quod intell̄ gaudere angelos d
 oues siue p̄ore
 scilz̄ s̄ cē p̄ seruis heligioso

maius gaudium de peccato melle
quis e ille peccator

Sermo. II.

XCVII

chie: Φ gaudium respectu amici potest dupliciter considerari: vel quantitas gaudij; et intensio. Primo respectu acquisitionis maioris boni talis amici. Secundo respectu liberationis a malo talis amici. Et dico quod respectu talis amici maioris gaudium intensius habendum est respectu secundi: quod primum. nam maius gaudium est respectu secundi. scilicet liberationis a malo: quod respectu acquisitionis boni. Ad propositum est maius gaudium sit in celo de in nocentibus quod de penitentibus: ut de beata virgine quod de magdalena respectu maioris boni virginis: quod magdalene: tamen maius de magdalena respectu liberationis a malo, et per istum modum maius gaudium est in celo de vno peccatore quod sup nonagintanovem etc.

¶ Secunda questio. quod est ille peccator vnius: super quo maius gaudium est vel fuit quod super nonagintanovem etc. Dicendum quod hoc dicitur de aliquo vno singulari peccatore antonomastice: ut de paulo qui fuit doctor gentium: vel de magdalena que est exemplar penitentium: de quibus dicitur: quod in eorum conversione maius fuit in celo gaudium propter euersionem eorum a tanto malo: et ascensionem tanti boni: quod super nonaginta et nouem etc. in quibus nihil horum fuit. Vel dicitur fuisse de adam inquantum in eius reparatione fuit maius gaudium in celo et angelis propter reparationem sui: plus quod etc. hoc propter modum reparationis quod fuit modus incarnationis filij dei passionis etc. Patet igitur prima comparatio vel similitudo etc.

¶ Sequitur secunda comparatio vel similitudo de drachma perdita: per quam ipse respondet ad murmurationem phariseorum que in forma dicit. Que mulier habes drachmas decem. quod d. noueritis quod ego sum illa mulier sapientia diuina que in ipso mulieribus describitur. habeo nouem drachmas. scilicet naturam angelicam. decimam naturam humanam: in quibus refulcet imago dei: sicut in drachma imago regis. ista decima. scilicet naturam humanam perdidit propter quod accedit lucerna. In qua similitudine sicut in predicta describuntur tria.

Primo christi incarnatio: ibi. Accendit lucernam: que est lumen intellectum. in incarnatione lumine diuinitatis fuit incensa humanitas.

Secundo eius perditio: ibi. euertit domum. scilicet synagogam: quod ibi moralia fuerunt mortua: scilicet non mortificata. et erecta est ecclesia que de latere chulsi sanguis et aqua eruit in de sacramenta fluxerunt in quibus sunt

datur sicut Augustinum.

Tertio sua in celo ascensio: ibi. Duocat angelos. scilicet angelos omnes generaliter: et vicinos. scilicet cherubim et seraphim: thronos: et gabriele: cui specialiter reuelata sunt mysteria christi: et dixit eis. Congratulamini mihi etc. Et hic finit christi in isto contra murmurationes phariseorum: et per istam tertiam conclusio secundum dicitur.

Quarta para.

¶ Quarta et vltima conclusio

conclusio sermonis est de vna determinatione cum securitate etc. ibi. dico vobis: quod ita gaudium erit coram angelis deus etc. Sic in ista parte fit adaptatio et applicatio duarum comparationum et similitudinum hic positarum ad christi propositum principale. scilicet quod debebat recipere peccatores per penitentiam et maleducare cum illis: imo ipse debebat eos maleducare: et sibi incorporare per gratiam: et gaudere de eis: quod etc. angeli gaudent de eorum conuersione. Que adaptatio et applicatio reducitur sic ad formam. quod non eum perditam: et mulier drachmam inuenit: non solum gaudet: sed omnia sui amici beniuoli et vicini. Sed ego ille homo qui perdidit ouem: et illa mulier qui perdidit drachmam: et eas inuenit: multum ergo debeo gaudere: quod omnes amici mei et vicini gaudent. vnde dico vobis quod ita gaudium erit coram angelis dei etc. et ly ita non solum dicit similitudinem: sed ydenitatem expressione. Vnde de gaudio angelorum quod habet de peccatore penitentiam agere notate in istis duobus per ordinem quod.

Primo quod istud gaudium est sic inuenerita tem: vnde assertiue et affirmatiue dixit christus. Dico vobis quod ita erit

Secundo quod hoc gaudium habet magnam scitatem: quia est gaudium angelis: qui sunt res spirituales.

Tertio quod hoc gaudium iterum habet sanctitatem magnam: quod dei: quod est scitissimum.

Quarto videtur huius gaudij obiectum: quia super vno peccatore.

Quinto huius gaudij videre suam causam: quod penitentiam agere. Dico ergo vobis quod ita gaudium erit etc. Sic finit quarta et vltima conclusio sermonis: et posthinc: et per consequens totus sermo. Placeat altissimo domino nostro iesu christo etc. Amen.

¶ Dominica. iij. post festum trinitatis. Sermo. iij.

subat eha in sanctorum etc.

Dñica. III. post trinitatis.

Gaudium erit in

celo sup vno pctore pñiam agere. Luc. xv. In istis verbis seriatim tria per ordinē registrantur.

Primo proponitur locus future iocunditatis. gaudium erit in celo.

Secundo subiungitur culpa prave deformitatis. super vno peccatore.

Tertio concluditur causa promissae alacritatis. penitentiam agente.

¶ Primo pponit loc⁹ rē. Gaudiū erit i celo. q̄si velit dicere q̄ alibi nō erit verū gaudiū nisi dñtatar i celo. Dicit snie cōcordat brūs Bern. i quadā sua epla: vbi loquit p hūc modū. Illud ē verū solū gaudiū: qd nō ē de creatura: s; de creatore p̄cipit: qd cū possederis nemo tollet a te. cui cōparata aliūde oīs iocūditas: meror est. oē dulce/amarū. oīs decor/ sedū. oē qd pōt delectare: molestū. Et pōt rō assignari: q; sicut dicit brūs Aug. ibi nō est infirmitas: nō mors: nō luct⁹: nulla corruptio: nulla idigētia: nulla mesticia: nulla tristitia. Ergo gaudiū erit i celo: nō i terra. vñ brūs Aug. valde deuote de gaudiō celi suo lib. folio. loquit i hūc modū. Qñ audiā vocē exultatiōis mihi dicētē. Intra i gaudiū dñi tui. intra i gaudiū sempiternū. itra i gaudiū sine tristitia: vbi erit oē bonū: et non erit vllū malū. vbi erit certa securitas: secura tranquillitas: felix eternitas: eterna bñtudo: brā trinitas. gaudiū sup gaudiū vincēs oē gaudiū: extra qd nō gaudiū. Ergo gaudiū erit i celo: nō in terra. Gaudiū mūdi cōe oib⁹ i iustis r i iustis: sed gaudiū celi solū i iustis: tñō ipijs pcedit iuxta sniam brī Aug. li. p̄fel. Gaudiū qd nō datur impijs: s; eis q̄ te gratis colūt: q̄z gaudiū tuipse es. r ipa ē brā vita gaudere de te: ppter te. ipa est r nō alia. Gaudiū erit in celo. q̄re i celo: qm̄ i celo ē par vera nō ficta: r gaudiū nō possidet nisi par r iusticia teneant. Vñ hic querit istud gaudium quod erit in celo: vnde procedit singulariter. Respondetur ex quattuor.

Primo ex grata societatis adiunctione.

Secōdo ex chara beatorū dilectione.

Tertio ex mira periculorū euasione.

Quarto ex iusta pctōz conuersione.

¶ Primo pcedit rē. brūs Bern. in quadā sermone. Vere felix r gloriosa societas.

et Ehyf. de reparatiōe lapsi. Futurē celū nō solū ex hoibus: s; ex angelis atq; archangelis thronis r dñationib⁹ principibus r potestatib⁹ cōnlocatū. de rege autē q̄ in hoz medio residet: dicere vox nulla sufficit. r brūs Eyprius i quadā epla ita dicit. Magnoz illuc nos charoz numer⁹ expectat. parētū fratrū filioz frequēs nos et copiosa turba desiderat. iā de sua incōlamitate securi: adhuc de nra salute solliciti. ad hoz aspectū r cōplexū venire quāta et illis r nobis iesse leticia est. ¶ Secōdo gaudiū illud pcedit rē. In hac vita m̄ diligit filiū: et multū gaudet de p̄sentia filij sui: intātū q̄ semel accidit q̄ quedā m̄ vī dēs filiū quē mortuū existimabar: pie gaudio suffocata est. sicut recitat Valer⁹ maxim⁹. vñ illi tolerabilior fuit mesticia mortis q̄ gaudiū hui⁹ vite. Tñ narrat q̄ Viprocraates rediēs de scholis sciēs matrem suā nimis desiderare aduētū suū: cui⁹ tantam famā audierat: premisit nūciū suffocare: aduentu suo: et ne pie gaudio m̄ fuffocaret: dixit nūcio quaten⁹ diceret m̄i ipsum aequaliter infirmari: vr dolor gaudiū tēperaret. In celo incōparabiliter est maius gaudiū: qm̄ ibi tātum gaudet de gaudio alteri⁹: ac si illud i se haberet. i p̄. Repletū est gaudiū os nrm. ¶ Tertio pcedit gaudiū rē. Ad istū sentium loquit beatus Amb. sup Bti immaculati. ita dicens. Letabit iustus cū viderit vindictā: man⁹ susas lauabit in sanguine pctōis. gaudens itaq; nō q; ipse impios punire videbit: s; q; ipe euaserit. hoc enim gaudio specialit⁹: qd habebūt sc̄i hoēs de miseriaz euasione: carebūt angeli vtpote miseriarū periculorū inerperti. r brūs Bern. sup cas. homel. lxxv. Est em̄ (in q̄d) gen⁹ leticie: qd celli nescierūt nisi p filios ecclie. de qb⁹ seriptū est. Letati sum⁹ p diebus quib⁹ nos humiliasti: annis q̄bus vidim⁹ mala. Placet cunctis securitas: s; ei magis placet q̄ timuit. iocūda oibus lux: sed euadēt postestātē tenebrarū iocūdiōz. trāgressio de morte ad vitā: vite duplicat gratiā. pars mea hic in celesti conuio: et seorsum ab alijs beatis spiritibus. hec ille. Aug. li. folio. Felices sunt q̄ de periculo maris educti ad te deū portū tuissimū pelago in me ruerūt. Vere felices qui de pelago ad litus: de enlio ad patriā: de carcere ad palatiū puenerunt. optata iā quiete bñ bia

num illud perpetue glorie: qđ hic p multas tribulationes queferunt: iā felici iocūditate adepti: in perpetuum gaudēt atq; letātur. ¶ Quarto pedit illud gaudium rē. Queritur quare hic angeli tātum gaudēt de pctorē pñiam agēte. Rñdetur Primo ppter sue custodie magnū fructū. Secūdo qz vident suū cōpletū numerum. Tertio qz vident ad laudādum deum bonum confortium.

¶ Primo gaudēt ppter sue custodie magnū fructū. sunt em angeli nobis ad custodiam deputati: et gaudēt qñ vidēt qđ peccatores penitent: et saluantur. in quo apparet fructus custodie sue. ¶ Itē secundo gaudēt qz vident suū completū numerum. De numero angeloz aliqui steterunt: aliqui ceciderunt: sed multo plures steterunt qđ ceciderunt. verū aliqui opinātur qđ tot de aīabus saluabūtur: quot angeli remanserūt. alij qđ tot saluabūtur: quot ceciderunt. quicquid sit eoz casus et ruina reparatur per aīas que saluātur: iō ipsi angeli gaudēt de penitētia. de conversione peccatoz iuxta illud: Gaudium est angelis dei super vno peccatoze penitētia agēte. ¶ Tertio gaudēt qz vident ad laudādum deū rē. ps. lxxxiij. Beati qui habitāt in domo tua dñe: in secula seculoz laudabunt te. Gaudium ē leticia inuenitur in ea: gratiarum actio et vox laudis. Esa. lſ.

Item leuauerunt vocē: simul laudabunt. Esa. liij. ¶ Sz queritur si potest ostēdi per exēpla quare magis gaudēt de peccatozibus penitētibus: qđ de iustis qui nō indigent penitētia? Respōdetur qđ sic. Primū exēplū dur belli plus gaudēt de milite qui terga vertit et postmodum fortiter dimicauit: qđ gaudeat de milite qđ nunq; terga vertit nec fortiter dimicauit. Secūdo agricola de illa terra plus gaudēt: qđ post spinas et veperes produxit: qđ de illa terra qđ non fuit sic occupata talibus spinis: et tñ segetem vberimum pduxit. Tertio pater plus gaudēt de filio ifirmo decimo sanato: qđ de nouē filiis qui medicina nō indiguerunt. Quarto quilibet plus gaudēt de re perdita nouiter inuenta: licz nō sit maioris valoris: qđ de re nō perdita: et per consequens non inuēta. Ergo gaudium erit in celo rē. scđm rē scđm: qñ culpa sequitur: et post penitētia de peccato cōcluditur: et de qua gaudium angelis ma-

gnā assequitur. Est em istud gaudium vñs de fructibus pñie. Nā vera penitētia Primo angelos letificat.

Secundo peccatozem iustificat.

Tertio bona perdita restaurat.

Quarto penā eternā in tpalē cōmutat.

Quinto per pñiam hō pctorē absoluitur.

Sexto ecclesie sacramēto restituitur.

Septimo deo reconciliatur.

Octauo de filio diaboli filij dei efficitur.

¶ Primus fructus pñie rē. de isto fructu in

thematē. Magna virtus penitētie que

gaudio inestimabili totam letificat ecclesiam triumphantē. totam ciuitatem ecclesie.

¶ Secundus fructus penitētie: qñ peccatozem iustificat. de pctorē facit iustā. et est inter opera dei mirabile magnum: qñ

fm beatum Augu. maius est peccatozem iustificare: qđ celum et terrā creare. ¶ Ter-

tius fructus. nempe per peccatū mortale bona et meritoria mortificantur: sed p veram penitētia illa opera reminiscunt.

¶ Quartus fructus rē. qñ pctorē existens in mortali est obligat⁹ pene eterne: et illa pena p pñiam a culpa absoluit. iuxta dictū dauidicū. Dixi ostēbor aduersum me rē. et tu remisisti iniquitatē peccati mei. ¶ Quintus fructus deficit.

¶ Sextus fructus existēs

in peccato mortali est sicut excommunicatus: cui non profunt bona que facit ad salutem eternam: sed per veram penitētia ecclesie militanti et triūphāti restituitur.

¶ Septimus fructus rē. est existens in mortali est inimicus dei: filij diaboli atq; seruus: sed pñia vera facit amicū rē filiū dei: et per ipm penitēs reconciliatur deo. De istis fructibus et plurib; alijs loquit Ly-

prianus ad propositū satia pulchre di-

pñia que miserate deo pctrā dimittis: par-

radisum referas: cōtritū sanas: tristē exbi-

lans: ad vitā de interitu reuocas: fiducia reformas: gratia abūdiātiorem refundis.

¶ Pñia quid de te referam? oīa ligata soluis: oīa soluta referas: oīa aduersa tu mitigas: oīa confusa tu lucidas: oīa desperata tu adiuuas. ¶ Penitētia rutilatior auro: splendidior sole: quam non vincit peccatū: nec afflictio superat: nec desperatio delet. Penitētia respuit auaricia: horret luxuria: fugat furorem: fouat amorem:

Dñica. III. post trinitatis.

calcat superbiam: continet linguam: mores composit: odit malitiam: excludit invidiam. Et beatus Bern. O felix penitentium humilitas: o spes confidentium: quod potens es apud eos potenter: quod facile vincis invincibilem. quod cito tremebundum iudicem convertis in iustum patrem. Sed hic posset esse dubium de qua penitentia gaudebunt angeli: et ceteri sancti: cum sit multiplex penitentia. quam est penitentia ficta hypocritarum. que licet videatur bona exterior: in interior non est bona: nec meritosa. de ista non gaudent angeli: quam in ipsa non est materia gaudij. Alia est penitentia falsa et deceptoria: qualis fuit penitentia esau: qui non invenit penitentiae locum: quod per lacrymas inquisivisset eam. verum quod lacryme ille non fuerunt compositionis: sed magis fuerunt iracundie et indignationis. Iacob fratrem suum: nec de tali gaudet. Alia est penitentia coacta et violata. Alia est penitentia desperata: qualis fuit penitentia iude perditionis: de qua Math. xvij. Judas videns quod damnatus esset penitentia ductus: et nec de tali gaudent angeli: nec alij sancti: sed magis gaudent de penitentia vera et sancta: ad quam requiritur quod peccatum displiceat: de peccato quis doleat: iterum peccare non proponat. Primum necessarium ad penitendum: et detestando illud quod deus summe detestatur: et odit: quod est peccatum: propter quod voluit mori. Legitur in vitis patrum quod quidam interrogavit unum patrem senem si deus reciperet peccatozem ad penitentiam. Respondit senex si chlamys tuam vel alia vestis sassa fuerit: propter eam: non inquit: sed resarties veteris sicut prius. Et item senex. si ergo tu parcas tuum vestimento: quoniam magis deus parcat sue imaginem. unde Bern. Admirabilis bonitas dei quod sic ignoscit rebus: ut nec penitentem damnat castigando: nec confundit impropere dolo: nec minus diligit imputando. Ad istud sequitur quod penitens de peccato doleat. Iudith. vij. Peniteamus et indulgentiam fusis lacrymis postulemus. Tertio quod peccare iterum non proponat. Hinc enim doctores. Penitentia est peccata preterita plangere et plangenda iterum non committere. Super tali penitentia ubi sunt ista tria: gaudet tota celestis curia: ad quam faciedam nos inclinant multa.

Primo gratie infusio.
Secundo autentica predicatio.
Tertio benignitatis offensio.

Quarto penitentiae virtualis operatio.
Primum inducens ad penitendum: et postquam convertisti me gratia infundens: egi penitentiam: et. Secundo inducens ad penitentiam. Predicatorum autentici beatus Johannes baptista: et petrus apostolus: etiam christus sua predicatione inchoaverunt ad penitentiam. Penitentia agit: et. christus dicebat Luc. v. Non veni vocare iustos: sed peccatores ad penitentiam. Tertium inductivum: et. magna est benignitas dei in expectando peccatozem ad penitentiam usque ad ultimum hiatum. Roman. ij. An ignoras quam benignitas dei ad penitentiam te adducat. Ignorare non debes: benignitas est bona voluntas dei que expectat peccatozem. Quartum inductivum: et. Magna est efficacia. magna est virtus penitentiae. Nam secundum beatum Augustinum. penitentia est res optima et preterita: que omnes defectus reuocat ad perfectum. Item dicit quidam glossa. quod penitentia est correctio male mentis. In fine. in iustificationem. Penitentia est virtus vel gratia qua commissa mala cum emendationis proposito plangimus: et odimus: et committere ultra nolumus. Magna est virtus penitentiae. ipsa est enim recta via peccatorum penitentium eundi ad paradisum. imo non est alia via. Ergo penitentia agit et appropinquabit regnum celorum. Cuius regni: et.

Dñica. iij. post festum trinitatis. Ser. iij.
Audium erit coram angelis dei super vno peccatore penitentia agente. Luc. xv. Reuerendi domini per declarationem thematis est sciendum quod illi beati spiritus civitates hierusalem nati et creati: quod sunt angeli de celo: semper sunt in leticia et in gaudio. illa namque civitas celestis hierusalem de qua ps. cxxj. Hierusalem quod edificat ut civitas cuius parti. eius: et. est valde amena: delectabilis: et gloriosa. de qua unum insigne dei ps. lxxxvj. Gloriosa dicta sunt de te civitates dei. et sequitur in eod. Sicut letantium omnium habitatio est in te. Ideo de ea scribit illud Esa. lx. Gaudium et leticia inveniet in ea gratia actorum vocum laudis. Verum quod licet in illa civitate sui civis nati et naturales: quod sunt angeli: spiritus gaudeant: tamen habent diversas rationes: et obiecta sui gaudij. Et reperio specialiter tres rationes et obiecta sui gaudij.

multa p. p. p.

ut penitentia non sit in factu

ad vnam penitentiam

195

epo.

multa nos per hanc ad penitentiam
fo. 122. 123. 139. 191.

Primo erigunt se et respiciunt supra se: et habent pro obiecto diuinam essentia. Secundo gyriant se et contemplantur circa se: et habent pro obiecto spm̄ humanū. Tertio inclinant se et respiciunt infra se: et habet pro obiecto priam sacramentalē.

¶ Dico primo q̄ aliqui erigūt se: et respiciunt supra se: et gaudēt de pro obiecto. s. de visione diuina. Angeli eoz̄ i celis semp̄ vident faciē patris mei q̄ in celis est. Albar. xvij. De obiecto istius visionis (s̄m q̄ dicit magr̄ sen. lib. iij. di. vlti.) nō pōt videri sine gaudio. In cōcludit: q̄ xps nō iudicabit in vltimo iudicio in forma dei: s̄ in forma serui. De illo enim q̄ hō summe diligit: nō pōt nō gaudere. de isto gaudio dicit Job. xvj. Videbitis me et gaudebit cor vestrū. et ps. xx. Verificabis eū in gaudio cum vultu tuo. ¶ Secōdo angeli spūs b̄ti ciuitatis hierlm̄ sup̄erne natiui ciues creati gyriant se et cōtemplātur circa se et c. et tunc habēt scōm obiectū gaudij. s. qd̄ respiciunt circa se. s. spm̄ humanū et c. Gaudēt de dilectione fraternali. tātū etiā gaudēt de bono fraterno: quātū de bono proprio. Tobie r̄ij. Hierlm̄ leraberis in filijs tuis. immo in fratribus. Angeli reputāt oēs aīas et spiritus iustoz̄ q̄ sunt i celo: sicut fratres suos. gaudēt: q̄ assumunt ad eoz̄ ordines et b̄titudines. gaudent q̄ plurimū de verbo xpi. Albar. xvij. Erūt hoīes sicut angeli dei in celo. ¶ Tertio angeli spūs b̄ti sup̄ne ciuitatis hierlm̄ natiui ciues et creati inclināt se et respiciūt infra se. et habēt p obiecto priam sacramentalē: habēt em̄ p obiecto sui gaudij obiectū. s. hoīm hic in p̄sentia in ecclia multati existētū in p̄ntia et cōuersione. Multū gaudēt angeli q̄ homines in p̄sentia ecclia studēt bene conuersari: virtutes acq̄rere. Ista em̄ ē via hoīm veniēdi ad eos. s. ire de virtute in virtute. Isto mō gaudebat ap̄ls hō i terris etiā: s̄ spū et quersatiōe agel̄ de celis apparet q̄ dicebat hoīb̄ i bono p̄fectiorib̄ et virtutes multiplicatib̄. F̄res mei charissimi et desideratissimi gaudiū meū et corona mea et c. P̄hilip. iij. S̄ summe gaudēt angeli q̄ vident p̄ctōies penitere: et ad deū reuerri. De isto tertio obiecto gaudij dicit nostrū thema. Gaudiū erit corā agelis et c. et hoc sufficit p̄ declaratiōe et introductione nri sermonis vel thematis. Circa qd̄ erūt tres tractat? s̄m tres p̄es thematis.

Primo de festo solēniter celebrato. quia gaudium erit coram angelis dei.

Secundus de materia singulariter perosprata. quia super vno peccatore.

Tertius de causa congrue explicata. quia penitentiam agente.

¶ Prima pars.

¶ Pro ista materia notandum / q̄ istud festū de quo thema loquitur: celebrat a quattuor generib̄ p̄sonaz. Primo a deo patre in essentia ineffabilis trinitatis.

Secundo a deo filio qui assumpsit naturam nostre humanitatis.

Tertio a deo spiritu sancto ratione sue clementie et pietatis.

Quarto ab omnib̄ angelis occasione sue spiritualitatis.

¶ Primo istud festū de q̄ in thēate: celebrat a deo p̄ter c. In naturalib̄ videm̄ q̄ multū gaudet p̄ de filio i quattuor facit festū.

Primo q̄n filius n̄cipit: sicut abraā de conceptu sare ysaac. et vterq̄ eoz̄ dixit. Misum fecit mihi dñs. Gen. xvj. Secōdo multum gaudet p̄ q̄n filius nascitur: sicut zacharias et elizabet̄ i ortu iohānis: de q̄ dicit Luc. j. Multi in natiuitate eius gaudebūt. Tertio multū gaudet p̄ q̄n filius ablaclat: sicut abraā: q̄ fecit magnum cōuiuium de ysaac. Gen. xxj.

Quarto multū gaudet p̄ et facit magnum festū q̄n grādis effectus: sedet ad mēsas patris. Sic p̄ celestis sc̄re trinitatis gaudet et facit festū de q̄libet hoīer p̄ctōie tanq̄ de filio q̄n n̄cipit: qd̄ ē i conceptiōe boni p̄positi. q̄n nascit: qd̄ ē i executiōe boni operis. vñ Esa. xxvj. A facie tua dñe cōcepim̄ et q̄n prurium? et pepim̄ spm̄ salutis.

S̄ multi sūt q̄ ceperūt bonū p̄positū: s̄ paritūf abozum: et nūq̄ paritūf: q̄ nūq̄ in ope p̄ficiūt. Adificat de eis illd̄ Esa. xxxvij. Generūt filij vsq̄ ad p̄tū: et virtū nō ē paritendi. Et de istis de p̄ nullū festū facit. Alij sunt q̄ nō patiūtūf abozum: s̄ nō paritūt i debito tpe: imo i natura oīm mulierū. hi festū portāt p̄ duos vel tres ānos: et de istis de p̄ nō facit festū. Itē tertio de p̄ facit festū de q̄libet hoīe iusto et p̄ctōre: q̄n ē grādis i vite p̄fectior ablaclat: q̄ i tali tpe p̄fectiōis nō idiget lacte puuloy: s̄ cibo solido p̄fectoz. Unde ap̄ls ad Heb. v. p̄fectoz ē solidus cib̄. Isti sūt viri sp̄nales et religiosi i statu p̄fectionis:

Dñica, III. post trinitatis.

de quib? Bern. sup can. statim i principio. inquit. Vobis fratres alia q̄ alijs de solo: aut certe aliter dicēda sunt. illis lac potū datur: vobis escā: vos celestib? studijs occupati: exercitati sensib?: et i lege dñi imeditati die ac nocte arate fauces nō lacti s; panī. hec ille. Quarto vltimo de p̄ facit festū magnū de qliber hoīe iusto: p̄ctōre cōuerso. i. qñ recipit ad mensam suā celestē: ad quā iuitat nos fili? dei Mar. xj. Venite ad me oēs q̄ laboratis et onerati estis: et ego reficiā vos. Et tunc filius oib? dei qui erāt in illo iuuio et festo dicit illud Luc. xij. Et edat? et bibat? sup mēsam meā et c.

Secundo gaudet et facit festū de qliber hoīe iusto: p̄ctōre cōuerso filio? dei p̄ris q̄ accepit humanitatē nrām: et hoc p̄pter tria que notantur in euangelio.

Primo quia videt effectus passionis sue ad impletionem.

Secundo quia videt sue imaginis reformationē. Tertio quia videt fratris sui resurrectionē.

Primo gaudet et facit festū de quolibet p̄ctōre cōuerso filius dei p̄ris. Xps nō gaudet nisi simul gaudiū sit efficit: et sufficiens cā: imo plorat. vñ Bern. i quodā sermone pasceues. O bone iesu cur ploras? Et iesus. Ploro q̄ passio mea sufficit multis: et p̄dest paucis. Sed sicut ē sufficiens: sic fil et efficiens. de hoc rps gaudet et facit magnū festū: qd̄ notat i euāgelio hodierno i parabola de oue p̄dita: et postea iuēta: de qua. Quis ex vobis hō q̄ hz certū oues: et si p̄diderit vnā et. et cū inuenit eā iponit in humeros suos gaudēs: veniēs domū cōuocat amicos et vicinos dicēs illis. Eō gratulamini mihi: q̄ inueni ouē meā que perierat. Ista ouis est hō creat? i innocētia: q̄ postea peccauit et errauit sicut ouis q̄ perit. s; postea i deserto paradisi dimissis nonagintanouē. i. nouē ordinib? agetoz adquirendā ouē iuit. Dicit paradisius desertū a deserto deseris s̄m Catholico: q̄ desertū a primo angelo et a primo hoīe. dimissit nonagintanouē. i. nouē agetoz ordines. Quo facto bon? passor: venit ad ouē p̄ditā p̄ incarnationē: et impositus i humeros suos in passiōe. vñ Greg. Quis perit qñ homo peccādo dimissit passor paradisi. i humero rps ouē ponit: qñ p̄p̄tā sup humeros lignuz p̄mlit. hec ille. Et Amb. Numeri xpi crucis brachia sunt. Et veniēs domū in ascensione: comuo-

cat amicos et vicinos. i. angelos. et dicit eis. Congratulamini mihi: quia et.

Secundo gaudet et facit festū filius dei de p̄ctōre cōuerso. q̄ videt imaginis sue reformationē i hoīe. Et h̄c imago: q̄ formatus est (s̄m aiām) ad imaginē et similitudinē dei. Gen. j. Deformat ista imago in hoīe p̄p̄tā: sed reformat p̄ p̄niam in hoīe p̄p̄tā: sed reformat p̄ p̄niam in gratiā. et de hoc facit festū et gaudiū rps: qd̄ notat in sc̄da parabola euāgelij. Que mulier habēs drachmas decē et c. Et expone hūc passum vbi habes i sermone p̄cedētī.

Tertio gaudet et facit festū filius dei de p̄ctōre cōuerso: q̄ videt fratris sui mortui resurrectionē. Xps p̄mogenitus i multis fratrib? (ad Roma. viij.) hz oēs iustos in grā existēs vt fratres: vnde post resurrectionē dicit. Ite nūciare fratrib? meis. Mar. vlti. et i ps. xij. Narrabo nomē tuū fratrib? meis. Quī isti fratres cadūt p̄ peccatū rps dolet: q̄ sunt mortui p̄ p̄ctā: sed qñ resurgūt p̄ gratiā gaudet: et facit festū. qd̄ notat i parabola de filio p̄digo Luc. xv. ca. vbi thesa. vbi p̄ dicit filio seniori de fratre suo minorī. Gaudere oportebat fili: q̄ frater tuus hic mortuus erat et reuixit: perierat et inuentus est.

Tertio gaudet et facit festū de quolibet p̄ctōre cōuerso et penitente sp̄s sanctus propter clemētia suā et pietatē. Et noueritis q̄ sp̄s sanctus de hoc facit magnū festū et gaudiū: et hoc propter tria. scilz

Primo quia recuperat sibi templū vbi habitabat.

Secundo quia vnit sibi membrum quod viuificabat.

Tertio quia implet vas in quod prius se infundebat.

Primo gaudet sp̄s sanctus et facit festū: q̄ recuperat templū vbi solebat habitare: q̄re sp̄s sanctus habitat i hoīe per gratiā. j. ad Cor. iij. Nescitis q̄ templū dei estis: et sp̄s dei habitat in vobis. Per p̄ctā efficit hō templū diaboli: et sp̄s sanctus recedit ab eo: q̄ sp̄s dei et sp̄s diaboli simul habitare nō p̄nt. ij. ad Cor. vj. Qui plenus tēplo dei cū idolis. Et Bern. Dilecta ē sp̄s sancti cōlatio: nec dat admiscētib? (als admiscētib? bus) alienā. In tēplo dei de p̄posuit signū suū. i tēplo diaboli diaboli posuit signū suū. et vtrūq̄ signū in hoīe eē nō p̄t. Cū Aug. Signū dei et signū diaboli hō habere nō p̄t. nō vult rps cōiōnē. sol? vult ad

96

96

96

fu. 85

filij dei facit festū p̄p̄tā cōuerso

f. f. facit festū

numeri 96

sol' emit. Qu' igit' hō de pctō ad bonū cō
uertit' p' pñiam: spūscētūs recuperat tem
plū suū vbi consuevit p' gratiā habitare:
et de hoc facit festū ⁊ gaudiū spūscētūs.

¶ Secōdo gaudet spūscētūs ⁊ facit festū: qz
vñit sibi rē. Vō p' gratiā ē mēbrū spūscētū
vniūficatū: s; p' defectū ē mēbrū pscilum et
aridū: nihil pōt purificari: sicut ram' pze
cisus ab arboze: nec modū habere ordina
tū. de hoc. xliij. q. f. c. loquif. ⁊ sunt verba
Zypriani. Ab arboze frāge ramū: fructus
germinare non poterit. a fonte pscinde ri
uū pscilus arefcit. S; qñ pctōz cōuertit' p'
pñiam: reuenit spūscētūs i corpe etus: ⁊ p'
eū vniūficatur. ⁊ de hoc gaudet et facit fe
stum spiritus sanctus.

¶ Tertio gaudet spūscētūs de pctōze puer
so penitēte: qz iplet vas vbi solebat se in
fundere. Lordi hoīs spūscētūs gratiā suā
vel se infundit sicut aq: sicut vinū: sic oleū:
sicut balsamū: sicut ros: sicut mel: ⁊ alij li
quores psciosi. S; si cor hoīs ē plenū aliq
liquore fozido ⁊ vili p' pctm: nō pōt ipte
ri. Vñ vñ Bern. spūscētū odit fozidū:
nec habitare pōt i corpe subdito pctis. qz
cui ppriū est pctā remittere: ipi ppriū est
pctā odire. Opz igit' si qō hoīm h; cor foz
idū: liquore ipm effundat et euacuet: vt
spūscētū recipiat liquore optimū ⁊ pscio
sum. Vñ Aug. sup Job. Fūde qd habes:
vt recipias qd non habes. fundas amore
scil: vt iplearis amore dei. In figura hui'
bellifcus ipleuit vasa vacua. iij. Reg. iij.

¶ Quarto ⁊ vltimo gaudet pncipalr qd ad
hoc de pctōze puerfo ⁊ penitēte angeli: ⁊
faciūt festū. Vies multiplices cāe possent
assignari qre angeli gaudent de pctōze pe
nitēte: tñ pnt assignari specialiter tres.

Prima qz officii illoz est atas custodire.
Secōda quia eoz numerus augetur. et rui
na restauratur.

Tertia quia eoz societas ad deum laudā
dum multiplicatur.

Quarta qz hominem adorauerunt.
¶ Primo angeli gaudēt ⁊ faciūt festū p'
pter eoz officii. nā officii angeloz est cu
stodire atas hoīm. vt ait dauid ps. xc. An
gelis suis mādauit rē. et Piero. Magna
dignitas ataz vt vnaqueq; atā custodem
angelū habeat ab erordio sue natiuitat'.
Et Bern. i fimo. de angelis. Benignus es
tu dñe q nō est cōtēt' nra fragilitate: s; ip
si hūane nature custodiā et iā āgelica sup

ponis. hec ille. Qu' igit' vidēt angeli pctō
res conuerti ad pñiam: vidēt sue custodie
fructū gl'iosum: letant: ⁊ faciūt festū. sicut
medic' multū gaudet de ifirmo p eū cura
to ⁊ pūstine valitudini restituro.

¶ Secōdo gaudent angeli et faciūt festū: qz
eoz numer' auget: ⁊ sic eoz ruina restau
raf. Multo receperunt de dāno angeli q'
ad numerū qñ alij angeli peccauerunt. qz
igit' eoz numer' debebat integrari et hoī
bus pctōib; ad pñiam cōuersis: iō qñ vñ
dēt tales sic penitētes ⁊ puerfos gaudēt:
et faciūt festū. Bern. Tolle hoīes / angelo
rū numerus pro imperfectione sui nume
ri claudicabit.

¶ Tertio gaudēt āgeli: qz eoz societas ad
deū laudādū multiplicat'. Olim qdē sola
natura āgelica laudabat deū: s; nūc fil' an
gelica adiecta humana: vt sit pfecta laus
vñ Bern. sup cañ. vmo. lxxv. tractatē illud
ps. viij. Et ore ifan. ⁊ lactē. psc. lau. (dicat
de āgelis sic) Dabis mihi ifantes ⁊ lactē
res: qz ex ore laudes pscifiāt. de; et angeli
nō hñt ifantes. h; ecclia: qb; lac vob pos
tū nō escā rē. et h; qñ ad laudē cōplēdā a
ppheta iuitat' di. ps. cxij. Laud. pue. do.
Tu putas dñm nrm habiturū sue gl'ie lau
dē: donec ventat q i cōspectu āgeloz pscals
lar sibi ⁊ dicat. Terati sum' p dieb; qbus
nos hūiliafci rē. ⁊ illud. Trāsum' ⁊ ignē
et aquā. Voc gen' laudis nūq' angeli nec
hoīes sciuerūt. Quia igit' angeli hoīes iu
stos ⁊ penitētes i laudib; dei ascuerūt ⁊
sibi adiūrerūt: iō de eoz societate gaudēt
et faciūt festū angeli cantores dei patrio:
hoīs dei filij: melodia est a spiritus sancto.

¶ Quarto ⁊ vltimo gaudent angeli de pe
nitētib; qz hoīem adorauerūt. Iste hō
est xps: de quo ap's ad Heb. j. Et cū iterū
introducūt primogenitū in orbē terre dicē:
Et adorēt eū oēs angeli ei'. Qu' igitur alij
puri hoīes sunt et iudē pscieci cñ xpo deo
et hoīe: iō gaudēt de pñia et cōuersiōe cu
iustib; hoīs ppter honorē ⁊ maiestatem xpi
hoīs. Vñ notādū q multo pl' gaudēt
āgeli de pfectu hoīm postq' xps de pscētūs
est hō q' añ: qd notat i figura. iij. Reg. vj.
⁊. ij. Paral. iij. q salomō fecit fieri i ppitia
tonio āgelos de qb; tria iter alia notat. s.
Primo q erant de lignis oliuarum.
Secōdo q habebāt alas: qz pati ad volādū
Tertio q habebant facies eleuatas ⁊ mi
tuo se respiciebant.

ex
fo. 98

ex

ex

puri hoīes sunt ei
nisi cū xpo
magis gaudēt et a
d' quēssioe pñia
post mōv nūqz
fo. 1020
fuga

angeli faciunt festū

Angeli gaudēt in p'prietate

Dñica. III. post trinitatis.

In hoc habemus nrm̄ ppositū. Nā an-
geli añ xpi incarnationē hoib⁹ erant duri
et ferrei ppter in cōpassionē: sed postea
sunt de lignis oliuari ad hoies. s. miseris
cordes et pi. **¶** Secūdo habebāt alas di-
missas: qz quasi iuue et cū difficultate: s⁹
modo hñt extensas quasi parati ad volā-
dum ad nos et ad cito ministrandum.

¶ Tertio aut̄ nostrā naturā quasi infirmā
(als infimā) et bassam respiciebant: sed
nūc videntes eā in xpo super oēs exalta-
tam: cum maxima reuerētia ⁊ honore/ cū
facieb⁹ eleuatis et mutuo se inspiciētib⁹
per sue glie maiestatem/ cū admiratione
eā intuentur. Pz̄ igit q̄ de pctōre penitē-
te ⁊ cōuerso faciāt festū ⁊ gaudiū. Primo
deus pater. scdo deus filij: et deus spūs
sanctus. et sc̄ti angeli de quibus thema.
Gaudiū erit coram angelis dei supervno
peccatore ⁊c. Hoc gaudiū figuratū est in
xpi resurrectione litterali. Dat. vlti. que
de se significat pctōrū resurrectionē p pe-
nitentiā specialē. vbi angelus gaudens ⁊
faciens magnū festū: apparuit et demon-
strauit magnū gaudiū in vultu: qz erat
aspectus ei⁹ sicut fulgur. et in habitu: qz
vestimētum eius sicut nix. Item in vbo
locut⁹ est dulciter. Hego. ⁊ locut⁹ est an-
gel⁹. Nolite timere vos. Scio em̄ q̄ ibi
qui crucifixus est q̄ritis. Cum quāto gau-
dio fit festū in paradiso in celo de pctōre
cōuerso per pñiam: cum magna melodia
celebratur. de isto festo dicunt. Gaudea-
mus oēs in dño diem festum celebrantes
sub honore cōuersorū: de quoz penitentia
gaudēt angeli ⁊ collaudāt filiū dei. Et sic
p̄t̄ primus et p̄cipalis tractat⁹ nri ser-
monis de vno festo celebrato solenniter
iuxta primā partem thematis. Gaudium
erit corā angelis dei ⁊c.

Secūda pars.

¶ Secundus tractatus
presentis sermonis ē de materia designa-
ta singulariter q̄ ita gaudierit in celo
super vno pctōre penitentiā agente q̄ su-
pra nonagintanouē iustis. Sed diceret
quō est hoc possibile: cū perfectior sit sta-
tus iustoz q̄ pctōz? Dicendū q̄ intelli-
gitur de iustis tepidiz: non de feruentib⁹
et id dicit Hego. in homelia hodierna: q̄
dat primū exemplū de duce in prelio: qui
plus diligit illū militem q̄ post fugam re-

uersus: hostē fortiter premittit: q̄ illum qui
nunq̄ terga verrit: et nunq̄ aliqd̄ fecit.
Scdm̄ exemplū de agricola: qui plus amat
terrā q̄ post spinas vberē fructū. p̄dixit
q̄ illa que nunq̄ spinas: nec fructus pro-
duxit: sed sterilis est. Aliter exponit Ber-
nardus q̄ intelligit de iustis feruētibus
et distiguit de affectu et effectu. Nam me-
liori est maior affect⁹ tribuendus. minori
indigenti maior effectus est tribuendus:
Dat exemplū de muliere que hz̄ decem fili-
lios. nouē sanos: et vnū infirmū. non est
dubiū q̄. i. filios amat maior affectu: in-
firmū maior effectu. qz plus circa illū sol-
licitatur ⁊ anxiatur q̄ circa sanos. Pz̄ igit
tur sc̄ds tractatus huius sermonis.

Tertia pars.

¶ Tertius ⁊ vltimus tra-
ctatus nri sermonis iuxta tertiā partem
thematis est de causa bñ declarata ⁊ con-
grue: qz pñiaz agēte. Sz̄ nota hic q̄ttuor.
Primo qz non dicit pñiaz ager: qd̄ est p
crastinātū. Prouerb. iij. Ne dicas ami-
co tuo. i. chulsto vade ⁊ reuertere ⁊ cras
dabo tibi.

Scdo quia non dicit penitentiam docēs
te: qd̄ est verbosoz predicatoz. Mat̄th.
xiiij. Dicunt em̄ et non faciunt.

Tertio qz nō dicit pñiam ostēdēte: qd̄ est
hypocritarū: de qbus xpus Mat̄th. vi.
Extreminat em̄ facies suas vt appareāt
hominibus ⁊c.

Quarto qz dicit pñiam agente qd̄ nō est
perfectoz: sed deuotoz et viatoz. Luce
iij. Facite fructus dignos penitētie ⁊c.
Modo placeat altissimo ⁊c. Explicit
sermo. Amen. Deo gr̄as.

¶ Dñica. iij. post festū trinitatis. Ser. j.

¶ Vanitati creatu-

ra subiecta est. Rom. viij.
Salomō sapientissimus li-
bro de contemptu mundi:
Eccl̄s. j. vanitatem triplicē

in principio libri introducit: qm̄ est
Primo vanitas nature deficientis.
Scdo vanitas culpe deformantis.
Tertio vanitas pene asringentis.

Prima pars.

¶ Prima vanitas quaz
habet creatura pōt vocari vanitas natu-

Dñica. III. post trinitatis.

Primo in iurando.

Secundo in mentiendo.

Tertio in vaniloquendo.

Quarto in iniuriando.

I Prima vana locutio est in iurando. Ero. xx. Nō assumes nomē dñi dei tui vanū. h est. nō iurabis sine fundamēto veritatis. vel nō iurabis in vanum. hoc est nō iurabis illicitū. vel nō iurabis falsum: nec superflue: nec dolose: nec sine causa. vel nō iurabis per nomē dei tui: nec honorē eius: quātū i te ē: evanescere facies de ipso pane et male sentiedō. ¶ **I**te vanitas locutionis consistit in mētiendo. mentiri vana locutio dicitur. Proverb. xxx. Vanitātē et vba mēdaciū longe fac a me. Vanitātē h est temporalia q̄ in se vana sunt. et vba mēdaciū: qm̄ ista temporalia suis amatorib⁹ mentiunt: q̄ promittūt dulcedinē: et perducunt ad amaritudinē. promittūt quietem: et pducent ad laborē. promittūt securitatem: et dant timorē. vel ista temporalia frequenter cū vana mēdacijs accipiuntur. ¶ **I**te vanitas locutionis consistit in vana verba loquēdo. tales volebat argui p̄ titū discipulū ap̄ls ad Titum. s. ca. Sunt em̄ multi inobediētes et vaniloqui. Ille veraciter vocat vaniloquus: q̄ est falso loqui vel multiloquus vel stultiloqui: in quib⁹ vix deest petm̄. **I**o ap̄ls dicebat ad Timotheū discipulum: Vaniloquia deuota. ij. Tim. ij. De ista vanitate locutiōis loquitur Dugo. lib. ij. de aīa. Van⁹ (inquit) vno vane sciētiē est inder. mores hoīs lingua pandit: et q̄lis sermo ostēdit: talis anim⁹ cōprobat: qm̄ ex abundātia cordis os loquit. s. Tim. s. Quidam oberrātes pueri sunt in vaniloquiū. vñ Iulius gēli? libro suo. viij. recitat: q̄ cū quidā interrogaret: quō ipse inter discipulos sapientes posuit: sic sapiens cōputari: fuit sibi r̄sus. serua silentiū donec necesse sit loqui tibi. Et pythagoras assignat rōnem dī: Si nihil dixeris nisi qd̄ bonū sciueris. si gesseris optima et locutus fueris pauca: sapiēs eris.

¶ **I**te vanitas locutionis consistit in iniuriando proximi. ps. Vana locuti sunt vniuersi qui est ad primū suū. ¶ **I**te vanitas culpae est in opationibus. de qua vanitate Hierem. ij. Vana sunt opa eorum: et risu digna. imo salomon ista vanitatē non tacuit Eccl̄s. s. Vidi cūcta que sub sole fiūt et ecce vniuersa vanitas et afflictio spūs.

Peruersi difficile corrigunt. et stultorum infinit⁹ est numerus. Quis salomon de illis q̄ sunt corruptibilia: et composita ex quattuor elemētis: que sunt sub sole: et trāseunt: et vana sunt. et nō solū est ibi vanitas: imo est ibi afflictio spūs. Nam ista temporalia vana et trāstoria affligunt spūs nec amatores ipsoꝝ (als istozum) ppter hoc desistunt quin aburantur eisde: quā: propter tanq̄ peruersi. i. a deo auers⁹: difficile corrigunt. Et causa est triplex.

Prima auersio a deo.

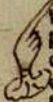
Secunda debilitas ad faciendū bonū.

Tertia causa incōparabil⁹ minor: inclinatio ad bonū faciendū / q̄ ad malū fugiendū. Et stultoz infimius est nūerus. hoc est dicitur: q̄ sine cōparatiōe (nec est pportio) maior est nūerus maloz q̄ bonoz. qm̄ alibi scriptū est. Multi sunt vocati: paucē vō electi. Matth. xx. r. xij.

Tertia pars.

Tertia vanitas p̄ci

palis introducta in p̄ncipio: est vanitas pene: astrigentis: cui subiecta est creatura. et isti vanitatis cū est vanitas culpez. Ultra p̄ns tota vana repleta est: et res p̄sa vanitatis et corruptionis. Si interiori oculō p̄sideremus abraā patriarchā: sodomā ardentē. Benez. xij. i. mundū p̄ntē: nō vī debimus nisi sumū vanitatē. vanitati em̄ subiecta oīs mādana creatura: cū omnia sint vanitas teste salomone Eccl̄s. ij. Cū cūcti dies hoīs dolubus et erūnis pleni sunt: nec per noctē mente requiescit. et hō nōne vanitas est. Versi. Vanū est trāseūtia p̄gregare: vanius bona futura r. etera: na nō appetere: vanissimū cū magno labore acq̄sita incertis hereditas relinq̄re. ¶ **A**ttentis q̄ vanitatibus supradictis / non sine cā ingemiscit oīs creatura. vbi thesma. Quantomagis hō qui est oīs creatura vanitatis multiplicē: et miserā mādana agnoscat: tanto ampli⁹ dolet. ingemiscit. Ingemiscūt sancti: et stristant spirit⁹ in his: in quib⁹ caro misera: que cōcupiscit aduersus spūs: illicite delectat. Siquidē quāto sancti magis sunt p̄fecti: tanto magis ingemiscit cupiētes dissolui et esse cū xpo. **I**o non sine cā ap̄ls. Nō solū autē ista: sed et nos ipsi punitias spūs habētes: et ipsi intra nos gemimus. Et isti fuerūt

SS folio 109
detp 469m
cp.

apli: qui fuerūt ceteris maiores in ecclia
sancta dei: et spūsanctū priusq̄ ceteri ha-
buerūt et receperūt: qui fuerūt in gemi-
tu: et luctu propter illa que dicta sunt.
¶ Sed hic sciēdū q̄ quadruplex gemēdi
et lugēdi ē cā, videlz. labor: dolor: amor: et
timor. Prima em̄ cā gemit⁹ est labor. La-
bor em̄ facit gemere p̄scentes, dolor pe-
nitentes, amor p̄fectos, timor p̄elatos.
Gemit⁹ p̄scentiū et deuotoꝝ est triplex.
Primus studiose meditationis. Esa. lix.
Quasi colūbe meditantēs gememus. Se-
cūsus deuote orōnis. Roma. viij. Spūs
postulat p̄ nobis gemitib⁹ et c. idest postu-
lare nos facit orādo. Tertius gemit⁹ fra-
terne compassiōnis. Laboraui in gemitu
meo et requiem nō inueni. Hiere. xlv. Itē
est gemitus p̄nitē: qui h̄z tres pres s̄m q̄
sunt tres partes p̄nitē. et de isto gemitu i
ps̄. Laboraui in gemitu meo et c. Item est
gemitus p̄fectoꝝ: qui gemūt ex desiderio
deuote cōtemplatiōnis: et diuine visitiōis:
zelo charitatiue emulatiōnis: rediō vite
p̄nitē, vt dicat q̄libet p̄fect⁹. Deu me qz
incolatus me? plong. est. et Ezech. ix. Si-
gna thau sup frontes viroꝝ gementiū suꝝ
per cūctis abominatiōib⁹ et iniquitatib⁹
puli et c. Item quarto gemit⁹ p̄elatoꝝ:
qui gemūt p̄pter sollicitudinē interioꝝ:
et p̄pter curā exteriōem: et p̄pter pericu-
la dispersi gregis. Ipsa autē gemēs. Thre-
nozū. s. pro filiis dispersis. Attrētis igit̄
tur vanitatib⁹ vbi est afflictio spūs. attrē-
tis miseris multis. attento gemitu san-
ctoꝝ: vnicū apparet remediū p̄solatoꝝ:
vt pote certa spes et expectatio future li-
beratiōis: et eterne glōrificatiōis. id sunt
in epla expectātes adoptiōē filioꝝ in
redēptiōē corpis n̄ri. quasi velit dicere
apls. integre adoptabit in filios nō solū
in spū: sed etiā in corpe. hoc est enim desi-
derium sanctorū: vt corpora eozum que
sibi associata sunt in pena laboris: asso-
cientur in glōria. vnde sanctus Bernard⁹.
O misera caro fetida: vnde tibi aīe san-
ctē: quas propria deus insigniuit imagi-
ne: se desiderat quas redemit pp̄rio san-
guine: se expectant: et ipsarum sine te
compleri leticia: perfici glōria: cōsummas-
ri beatitudo non pōt. Expectant etiā
sancti liberatiōē: quonia ipsa creatura
liberabitur a seruitute corruptiōnis et c.
Liberabit creatura corruptibilis carnis:

que corruptio dep̄imit animā: et retar-
dat ipsam. dico veniens in libertatem fi-
lioz dei. que libertas erit a peccato: ab
omni periculo: ab omni incōmodo: a car-
nis tributo. Ad qua libertatem nos per-
ducatur iesus christus: qui cum patre et c.
Explicat sermo. Deo gratias.

¶ Dñica. iij. post festū trinitat⁹. Ser. ij.

Stote miseri

cordes sicut et p̄r vester mis-
ericors est. Luc. vi. et i enā
gelio hodierno. Honorabi-
les domini ad bene operan-
dum duo sunt que multū mouent hoīez.
Primū act⁹ opandi in natura innitēdo
fundamēto. tunc em̄ hō agit sine difficul-
tate: et delectatur in opere ex inclinatio-
ne s̄m verum exemplar in sua factura nō
corruptum nec falsificatum. Sic quodli-
bet agens per intellectum agit cā exem-
plari etiā. vnde Boetius de consolatioe
philosophie lib. iij. metro. ix. Tu cuncta
superno ducis ab exemplo et c. Quando
ergo exemplar non est vitiosum aut cor-
ruptum: tunc homo magis inclinatur ad
opus excercendū. Hoc exemplo christus
mouens nos ad bñ operandū demonstrat
nobis i duabus partibus nostri themas-
tis. et p̄ponit. Primo demonstrat nos-
tris actionē operandi ad quam natura in-
clinat. dicēs. Estote misericordes. nō im-
ponit actionē difficultat⁹: facile est opus
ad quod natura inclinat: hoc opus est mi-
sereri. Job. xxx. c. Ab infantia mea creuit
mecum misericordia: et de vtero matris mee
egressa est mecum. Secundo demonstrat
nobis veraci exemplo quando error non
est dicens. Pater vester misericors est. qm̄
dicat. pater vester misericordie est exem-
plar non errans: quia non solus est pater
misericordie in singulari: sed pater mis-
ericordiarū in plurali. y. Corinb. f. Pater
misericordiarum et deus totius consolati-
ōnis. Estote ergo misericordes et c. Et
notandū pro declaratione nostri themas-
tis: et nostra morali instructione: q̄ the-
ma multū debet imprimi in cordibus fi-
delium christianoꝝ: qui sunt in lege gr̄ez
quib⁹ dirigitur: quia in eo nobis demō-
strat qualiter ad nos se h̄z tēpore legis

In lege veteri dicitur vorabā noīe iust^e
in lege noua noīe m̄e¹⁰²⁰

dm̄ja anāhug bzuuoz

Dñica. III. post trinitatis.

fo. 56.

fo. 107

gratie ad gratiā, modi se habendi in tēpo
re legis scripturę et veteris: in lege veteri
scripti erāt, deo dicebat eē deus veritas
et iusticie, ibi ex agro veteri nisi, se. mo.
pul. a. si. rē. In lege nō noua t gre/ de/ d:
de/ mie t dilectōis, t iō q: fili/ dy assimi
lari p̄r: dicit filijs suis thema. Estote mi
sericordes rē. In lege veteri dicebat deus
dñs metuēdus et timēdus. Nā in multis
locis legitur, ego dñs. In lege noua d: p̄
benignus t pius, iō in themate d: p̄ ves
ter, nō dñs vester. In lege veteri p̄mitte
bat corporalia t terrena. Si volueritis t au
dieritis me: bona terre comedetis. Esa. f.
Ideo in tota lege veteri nō p̄mittitur pa
radisus: nec aliq̄ spūale. In lege nō gra
tie noua p̄mittit spūalia t celestia: iō dicit
p̄r celestia. i. promittēs celestia in the
mate, qd̄ p̄ exēplū declarat. Bern. sup can.
sermone. rix. dicens sic. Nā sicut grā: ita t
lex. q̄ dissimili vultu ad oēm cōscientiā se
offerat suauitas huius: t auroitas illi, q̄s
sane ex quo recipiat cōdenas. t solārē ple
centē t amplectētē. graue onus lex moy
si si man? celestis vt in aaron. graue iugū
legis celestis? aplis: q̄ sibi t patrib? ipoz
tabile clamitant. graue iugū t vile p̄miū:
nā terra. in p̄missione sua nō iugū habet
suauē: et p̄miū sublime. hec Bern. Quia
igit in veteri lege erat seuera iusticia: i no
ua benignitas t mia: iō d: in prima par
te nri thematis. Estote misericordes. Qu i
lege veteri deo dicebat deus timēdus. In
noua lege p̄r pius. iō d: in scda parte. P̄
vester misericors ē. Estote ergo misericor
des rē. et hoc sufficit p̄r thematis introdu
ctione t declaratione. ¶ Pro p̄secutione
autē est notādū modo q̄ pater qui miseri
cors est: exhortat quēlibet filiū suū legiti
mū fidelem/ catholicū ad miam q̄drupl̄.
Primo per exemplum.
Secundo per consiliū.
Tertio per p̄miū.
Quarto per p̄ceptum:
Et de isto dicit nostrum thema. Estote mi
sericordes rē.

In hac auroitate ponit quattuor
species creaturay sc̄tus Job: in quib? vel
quarū exēplo: quilibet ad miam puocaf.
¶ Prime creature sunt iumēta: docebūt
re. s. miam facere. Patet de elephā: qui
si vnus cadit ceteri vadunt ad iuuandū eū.
¶ P̄t̄ etiā in equabus: que si vna moia
tur alie accipiunt filiū ad enutriendū eū.
¶ P̄t̄ etiā in leonibus: q̄ aialibus infirmis
parcunt. iuxta illū verbum. Parcere p̄stra
tis scit mollis (als nobilis) ira leonis. Cū
igit manifestissime opera mie sint: sic p̄t̄
q̄ p̄ exēplū iumētōy ad miam puocamur
p̄pter qd̄ dicit iob. Interroga iumenta t
docebūt te. s. miam. Adoralitas. Qu crude
les hoies t infirmitates rē. ¶ Sc̄de crea
ture sunt volatilia celi. hec demonstrāt no
bis miam. P̄t̄ in ciconijs: que parētēs se
nes in nido collocat: et nutriūt. Patet in
aquila que predā non comedit sola: s. y au
bus diuidit. Cū igit ista sint opa mie: p̄t̄
q̄ exēplo volatiliū ad miam puocamur.
propter qd̄ dicit sc̄tus Job. Volatilia celi
indicabūt tibi. s. de operib? mie. ¶ Tertia
creatura est terra: in qua inuenit magnū
opus mie. s. fruct? quos affert nō suis vsi
bus vēdicat: sed nris. in quo terre exēplo
ad miam puocamur. vt Ambrō. p̄tra im
misericordē. Noli esse detrior: infensibili
elemēto terre. terra em̄ fruct? quos affert:
nō suis vsibus vēdicat: sed tuis ministrat
obsequijs. tu nō solus fruct? illi? inuadis:
et tibi soli cōcludis. Et isto opere mie ter
re. dicit ibi Job. Loquere. s. de mia: et res
spōdebit tibi terra. ¶ Quarta creatura ē
piscis maris: i q̄b? legunt manifeste mul
ta mie opera. P̄t̄ in delphino: qui hoies
in mari mortuos ad lit? p̄icit maris. im
mo t viuos ad terrā trahit. An et beatus
Aug. f. de ciuita. dei. c. iiii. narrat q̄ ario
ne artharista p̄iecto in mari: moriturus
vidas delphinus affuit: t eū sup dorsum su
per vndas eleuatū ad terrā portauit. t p̄
pter hoc op? mie de isto delphino fingūt
poete q̄ iuppiter trāserit eū in celū vbi
lucet stellis nouem. Est em̄ in rei veritate
vna cōstellatio in celis ex nouē stellis con
stās: que vocatur delphinus. Et t̄ de ista
trāsariōe delphini fit fictū: nō t̄ de ario
ne portato p̄ delphinū: q̄ s̄m q̄ dicit So
linus et de plurib? hoc refert: sepe delphi
ni hoies in mari susceperunt: t ad terram
portauerūt. t Valer? li. iiii. dicit q̄ delphi

Delphinus

Delphinus

ni non habent hominē vt alienū: sed na-
tibus occurrūt ludendo applaudēdo. Et
ppter tale opus mie: qd in mari delphi-
nis exercet circa hoīem: dicit Job i au-
roritate allegata: qd mīam pisces maris
enarrabūt tibi. Adonet igitur nos pater
noster q̄ celestis et misericors est: ad opa
misericordie per exemplū et hoc in quar-
ta spē creaturārū supradictarū.

¶ Dixi secūdo qd pater n̄r qui misericors
est: monet nos ad mīam per consiliū. vñ
Matth. xix. dicit xps pater n̄r qui miseri-
cors est: cui libet n̄m. Si vis pfect⁹ esse:
vade et vende oīa que habes et da pau-
peribus: et habebis thesaurū in celo ꝛc.
Hoc mie opus: qd est vendere oīa ꝛ dare
pauperib⁹: cadit sub consilio: et non sub
precepto. vñ sanct⁹ Thomas. s. ij. dicit qd
non oēs sunt idonei ad faciendū talē mi-
sericordiā: vel tale opus mie: qd est vēde-
re oīa et dare pauperibus. ideo cōsilia ca-
dunt sub voluntate: ꝛ nō sub necessitate.
Ideo xps dñs dans tria pncipalia consi-
lia: de obedientia: castitate: ꝛ paupertate:
semp̄ premitit: si vis. Ptz de obedientia
Matth. xix. ꝛ Luc. ix. Si quis vult post
me venire abneget semetipsum ꝛc. Ptz
de castitate Matth. xix. Sunt eunuchi
q̄ seipos castrauerūt ppter regnū dei. se-
quitur. Qui pōt capere capiat. Patet de
paupertate ibid. Si vis pfect⁹ esse vade et
vende oīa q̄ habes ꝛ da pauperibus ꝛc.
idē habet Matth. x. ꝛ Luc. xviij. Pro tanto
Hierony. super verbo. si vis. in quadam
epla dicit sic. Nō tibi iugum necessitatis
imponit: sed potestati tue liberū cōcedit
arbitriū. Sed nūqd̄ ex quo pater noster
q̄ misericors est: ad mīam nos monet per
cōsiliū: debemus tenere eius consiliū?
Rideo et dico qd sicut pudētes hoīes q̄
hñt contēdere in iudicio litigioso: est bo-
num tenere consiliū boni ꝛ peritissimi ad
uocati. Nos aduocātū habem⁹ apud pa-
trem xpm̄ iesum iustū ꝛc. s. Johā. ij. Nos
habemus cōparere in iudicio generalit:
vbi d̄z esse discussit. ꝛ contentio de opib⁹
mie: et ipse dat nobis consiliū: qd vt il-
lud iudiciū euadam⁹: opera mie faciam⁹
vñ dauid in ps. cxi. Jocundus hō qui mi-
seret ꝛ cōmodat: disponit sermones suos
in iudi. qd in eter. nō cōmo. In memoria
eterna erit iust⁹: ab audi. mala non time.
q̄ est ista. Discedite a me maledicti i igne

eternū. scz nō timebit. Debemus igitur te-
nere xpi consiliū: ꝛ nullo modo abijcere.
¶ Dixi tertio qd pater n̄r qui misericors
est: monet nos ad mīam p̄ premiū. Magna
em̄ premia cōsequūtur faciētes mīas
Consequunt em̄ triplex premiū:
Primo temporale.
Secūdo spirituale.
Tertio eternale.

¶ Primo psequūtur premiū tēporale: qd
qui exercet opa mie temporalr: acquirat
magñū meritū. hoc explicat pater vester
qui misericors est in euāgelio hodierno.
vbi dicit. Date ꝛ dabit vobis. Dic histo-
riā de duob⁹ fratribus. scz fratre dare. ꝛ
fratre dabit. et quomodo recedente vno
de monasterio recessit ali⁹. Hoc est qd di-
cit sapiēs Proverbi. ij. Nonora dñm de
tua substātia. ꝛ de premitis oīm frugum
tuarū da pauperib⁹: ꝛ implebunt horrea
tua saturitate: et vino torcularia redūda
bunt. ¶ Secdo homo p̄ mīam cōsequitur
pmiū spūale: ꝛ hoc in remissione pctōrū.
vñ de elemosyna: qd est opus maxime mie
d̄ Daniel. iij. Peccata tua elemosynis
redime. Ignē ardentē extinguit aq̄ et ele-
mosyna resistit pctis. vt ait Ecclesi. iij.
ca. Itē per eadē cōsequit hō remissionē
pene ꝛ p̄sequēs collationē grē: qd remis-
sio culpe et pene nō est sine gra. Job. iij.
Elemosyna ab oī pctō et a morte liberat:
et nō patiet aīam ire in tenebras. Fidu-
cia magna erit corā sūmo deo elemosyna
oibus faciētib⁹ eā. ¶ Tertio per mīas hō
psequit premiū eternale: de q̄ scribit in
euangelio hodierno. Mensurā bonam ꝛ
p̄fertā et coagitatā ꝛ sup̄fluentē dabūt
in sinū vestrū. ¶ Nota hic q̄druplex gen⁹
mensure q̄ dabit in pmio ꝛ gloria eterna
illis q̄ faciunt mīam. scz bonā mensuram
et cōfertā ꝛc. et specialr faciētib⁹ opus
mie qd est elemosyna. Nā elemosyna fit
duob⁹ modis. Aut de sup̄fluo: aut de ne-
cessario. Sive sup̄fluo dupliciter. aut hō
dat partē sup̄flui: et retinet sibi p̄tē: ꝛ isti
bñ faciunt. et iō isti in pmio habebūt mē-
surā bonā. Alij dant totū sup̄flūū: et reti-
nēt solū necessariā. Luc. ij. Qui hz duas
tunicas det vniam scz non habēt. Prima
tunica est necessitat⁹. scda est sup̄fluitat⁹.
ꝛ isti meli⁹ faciūt ꝛ iō habebūt i pmio mie
surā cōfertā. Secdo elemosyna fit de ne-
cessario: qd est pfectio: elemosyna ꝛ maior

7

q̄re p̄silia
cadunt sub
voluntate

in cōsilia semp̄
premitit. sibi s.

22^m 10-19

157

elemosina fit
de necessitate
sup̄fluo.

1 h̄t. 08 08
9 h̄t. 2. tuny

rō quare debem⁹ obseruare p̄silia

abraa p̄z h̄m̄ r̄ p̄m̄one
127m.

et hoc dupliciter. quia quidam partem necessarios dant: et partē retinēt sicut fecit Martinus pauperi qui mediā chlamydem illi dedit. et partē retinuit. et istis cor respōdet ī premio mēsurā coagitata. Alii sunt qui oīa dant amore dei: sicut viri spirituales obseruantes nō solum precepta: sed etiā p̄silia q̄ dant arborē et fructū: et oīa relinquūt amore dei: sicut fecerūt apli: p quibz petrus dixit. Ecce nos reliquimus oīa et secuti sumus te. Mat. xix. et istis cor respōdet in premio mēsurā superflua. P̄z igitur quō pater noster q̄ misericors est: inuitat vos ad mīam p̄ premium. **¶** Quarto t̄ vltio monet nos p̄ n̄r q̄ misericors est ad mīam p̄ preceptū in thema te dicens. **Estote misericordes** etc. hic cadit mīa sub p̄cepto vt sit sensus. **Estote misericordes** etc. i. precipio q̄ sitis misericordes etc. sicut et p̄ vester. **¶** Nō istius p̄cepti est. rōnabile est q̄ filijs p̄ p̄cipiat vt pat̄rē imitent. vñ ap̄ls ad Ephē. v. **Estote imitatores dei** sicut filij charissimi. sed h̄ specialr p̄cipit filio q̄ imitet pat̄rē ope et medio p̄ q̄d filius ei? iudicat q̄d est mīa. vñ Eccl̄. iij. **Esto pupillis misericors vt pater:** et p̄ viro n̄ri illoz: et eris tu velut filius altissimi etc. Igitur rationaliter mīa in n̄ro themate cadit sub p̄cepto: qz dicit. **Estote misericordes** sicut et pater vester misericors est. Placeat deo etc.

¶ Dñica. iij. post festū trinitatis. Ser. iij.

Estote misericordes

sicut et p̄ vester misericors est. Luc. vi. Pro n̄ri sermonis introitu forma talis regula sine p̄positio.

Eupiens deo gratiose complacere.
Eupiens deo debite honorare.
Eupiens viuere et in eternū durare.
Debet deo in mīa assimilari: et in hoc eius imitari.

¶ Dixi primo q̄ ille q̄ vult deo placere: d̄ esse misericors: qz d̄ Prouer. xij. **Facere mīam** et iudiciū: magis placet dño qz vit̄ crime. **Exēplū habem?** **¶** Sēn. xix. de loth: q̄ tenuit hospitalitatē: et recipiebat libenter pegrinos: iō ex h̄ tāntū placuit deo: qz liberavit eum de subuersione sodome.

¶ Secūdo dico q̄ ille q̄ vult deū honorare: d̄ esse misericors. qz d̄ Prouer. xij. **Honorat deū qui misereť pauperis**, **Exēplū h̄**

bemus **Sēn. xvij. de abraā:** qui letat̄: et celeriter hospicio suo recepit angelos: et ea q̄ videbant peregrinis necessaria: eis parauit. et in hoc deū honorauit. iō ipse p̄mo ad cognitionē sc̄t̄ trinitatis deuēt. **¶** Dixi tertio q̄ ille q̄ vult durare et eterna liter viuere: d̄ esse misericors. qz d̄ P̄o: uerb. xij. **Qui sequit̄ iusticiā et mīam** inuet vitā. iō dixit xps **Mat. v. Vti miseri cordes:** qm̄ ipsi mīas p̄sequēt̄ur. Sed per oppositū ille q̄ p̄rio suo viscera mie non aperit: cū deo etiam mīam nō inueniet. **Exēplū habem?** **Luc. xij. de diuite epulone:** q̄ ex eo q̄ mīas nō exhibuit illi paup̄i lazaro: iō d̄nationē eternā meruit. et in tomētis posiet? guttā aque postulās nō accepit. Apparet q̄ tertia clausula: et per p̄ns tota regula assumpta. **¶** Ad do predicta etā n̄ro p̄posito applicādo. oēs vos et q̄ti bet v̄m desiderat̄ et debet̄ desiderare **Deo omnipotētī placere.**
Deū debite honorare.
Eternaliter viuere et durare.

¶ Dixi p̄mo q̄ vos vultis et desiderare debetis vt deo placeatis. ita dat inuere ille doctor gentiū et apls br̄s Paulus: qui nos admonet ita di. ad Colos. f. **Ambule tis digne deo per oīa placetis.**
¶ Dixi sc̄do etc. ita d̄ nobis in p̄s. **Afferre dño gloriā et honorem.** **¶** Eccl̄. viij. ca. **Honora deū ex tota aīa tua.**

¶ Dixi tertio etc. qz d̄ est vita aīe n̄re: iō cor n̄m p̄tinue desiderat cū deo eē. iō dicit Augul. **Fecisti nos dñe ad te: et inq̄erū est cor n̄m donec veniat ad te.** Et antedict̄ s. ex maior̄ et minor̄ p̄positio de ocludatur thema. **igit̄ estote misericordes** sicut et p̄ v̄r̄ misericors ē. In q̄b? **¶** H̄bis duo oñdunt. **¶** Primo officiū valde vtile circa q̄d debemus versari. **misericordes.**

¶ Secūdo q̄ non debemus ociari: sed occupari. **estote. sc̄s occupari.** **¶** Utraqz pars.

¶ Circa primū et secūdū

dū est sciendū q̄ nos debem? esse misericordes et p̄ circa p̄ns exēplo xpi quicqz modis. P̄io erga ifirmos ipos visitādo. Secundo erga paupes eis subueniēdo. Tertio erga captiuos ipsos redimēdo. Quarto erga ignoantes ipsos instruēdo. Quinto erga defunctos ipsos sepeliēdo et pro eis orādo.

¶ Primo dixi q̄ debemus esse misericor̄

a p
q̄. mē sura
109.

p̄m̄ d̄ m̄ja

86

159

86

f. 866.

des et pñ primis lāguētib⁹ ipsos cozpar
 vīstādo/ exēplo illi⁹ samaritan⁹: de q̄ ha
 bet Luc. x. q̄ inuenit⁹ hoīez iuxta viā a
 latromb⁹: sauciati⁹: mīa motus appropin
 quās alligauit vulnēra e⁹: infundēs oleū
 et vinū: et igitōnēs sup iumentū suū du
 xit in stabulū: et curā illi⁹ egit. Si em̄ dei
 fili⁹ ppter nos sauciatoz s̄firmos: de ce
 lo ad terrā descēdit: miserias nr̄as iduit:
 ac ppo sanguine curauit: multo maḡ de
 dem⁹ nos alter alteri⁹ infirmitatib⁹ mise
 reri. vñ Aug. Venit dei fili⁹: q̄rere qd̄ pie
 rat: sanare qd̄ egrotabat: erigere qd̄ iace
 bat. h̄ ille. Ad pietatē lāguētib⁹ exhibēda
 nos debēt mouere exēpla brutoz aialium
 nā legit i lib. de naturis aialium q̄ leones
 miseret hoībus cozā se pstratis. Simi
 liter vñ mēbra alteri mēbro compatitur
 egrotati. Et si hec faciūt sensibilia et irra
 tionabilia: multo maḡ hō q̄ ē pfect⁹ rōne
 et q̄ hō pcepto astrigat diuino. Eccl. vii.
 Nō te pigeat vīitare s̄firmū. ex his em̄ in
 dilectōe firmaberis. Hinc etiā legit i vī
 tospatrū q̄ qdā frater i terrogauit quēdā
 senē di. Duo fratres sunt quoz vnus tei
 nat sex dieb⁹ multū laboras. alius seruit
 egrotatib⁹. cui⁹ opus magis deo acceptū
 est: Rēdit senex. si frater ille q̄ laborat: et
 ser dieb⁹ teiunat appendat se per nares:
 nō pōt esse eq̄līs illi q̄ infirmatib⁹ seruit.
 iō dicit Zacharie. vii. Misiam et miseratio
 nes facite vnusquisq̄ cum fratre suo.
 Dixi scdō q̄ debem⁹ misereri paupib⁹: et
 egenis et ipsos nō deseram⁹: exēplo xpi. de
 quo dicit ps. q̄ oculi e⁹ in paupes respi
 q̄ etiā ipe paupratē dilexit. et ppter pau
 peres i mudū venit: et paupib⁹ regnū celo
 rū tribuit. et iō qñ paup petit elemosynā
 dicit cogitare q̄ des petit: qui ait Adar.
 xiv. qd̄ vni ex inimicis meis fecistis: mihi
 fecistis. etiā dicit Petrus rauē. in qdā ser
 mone. Adan⁹ paupis gazophylatū ē xpi
 qd̄qd̄ em̄ paup accipit xps accipiat. da q̄
 hō paupi terrā vt accipias celū: da nīmū
 vt accipias regnū: da micā vt accipias to
 tūda paupi vt des tibi: qz qd̄qd̄ pauperi
 dederis tu habebis: qd̄ paupi nō dederis
 alter hēbit. hec ille. Si em̄ diues cogita
 ret q̄ fossit fili⁹ su⁹ erit luso: vel latro:
 vel bonoz pd̄sigus paternoz: forsan bo
 na sua poneret i man⁹ pauperū. Si cogi
 taret hō diues q̄ fossit bona sua latro
 furabit: vel ignis p̄sumet: de bonis suis
 paupib⁹ erogaret. vñ Aug. Cōsiderate fra

tres q̄ subito multi bona sua oīa pdide
 rūt: q̄ studiose recōdebant: vel vno ipetu
 hostili captiui ducti sunt cū eos decedent
 ces flāma succēdit. hec ille. Da q̄ paupib⁹
 et habebis thesaurū in celis. iō dixit xps
 Luc. vi. Date et da. vo. qz terrēna suba p
 hoc qd̄ paupi b⁹ distribut⁹ multiplicatur.
 Narrat greg. i lib. dialog. q̄ bonificat⁹
 eps accepit. xij. aureos de p̄stāno nepo
 te p̄sbr̄i sui: et dedit paupib⁹. et sciēs p̄stā
 tin⁹ irat⁹ est. et bonificat⁹ orauit deū vt mī
 tigaret irā p̄sbyteri v̄l furore: et inuenit sta
 tim bonificat⁹. xij. aureos fulgētēs: q̄s de
 dit ei di. scio q̄ post mortem meā nō eris
 eps hui⁹ loci. ille em̄ collegerat illos au
 reos p̄ acq̄redō ep̄atus post mortē eius.
 Etiā habem⁹ exēplū. iij. Reg. xvij. i illa vi
 dua q̄ heliā pauit: et idcirco farina et oleū
 de domo ei⁹ nō defecit. Estote q̄ cōpatiē
 tes: fraternitatē amatozes: misericordes. s.
 Pet. iij. Dixi tertio q̄ debem⁹ misereri
 primis i captiuitate positis/ exēplo xpi:
 q̄ se p nobis i cruce posuit: et nos suo lan
 guine cōparauit. vñ Aug. Xps nos redē
 mit vēdit: vnificauit occisus: xps hono
 rauit nos inhonorat⁹. h̄ ille. Ad silēs aut
 mīam nos iuitat dñs p esaiā. lviij. di.
 Dimitte eos q̄ fracti sunt liberos: et omē
 on⁹ vinculoz dirūpe. et iura. q̄ ego misis
 cois sum dñs des tu⁹. Istud tenuit b̄tis
 dñic⁹: q̄ se p p̄rio bis vendere voluit. isti
 aut potuit dicere xps illi Adar. xiv. In
 carcere erā et venistis ad me. Dixi q̄rto
 q̄ debem⁹ miseri p̄ris deuian⁹: et igno
 rantib⁹ eos corrigēdo et erudiendo/ exēplo
 xpi: q̄ circūibat villas et castella docēs. put
 dr Adar. ix. Adar. vi. et Luc. xij. et eiusdē
 c. xij. Erat docēs i synagoga eoz sabbat⁹
 et. c. xix. Erat q̄tidie docēs in tēplo. Sicut
 nos debem⁹ p̄rimū n̄m erudire vel doce
 re et corrigere nō solū x̄bo: s; etiā exēplo
 vite. qz put dicit Irido. plus docēt et edifi
 cat aīas vita q̄ littera opa q̄ x̄ba. fama
 q̄ ligua. Nec faciebat Beda dū q̄uis esset
 cec⁹: tñ p villas et oppida duce aliq̄ puero
 discerebat: vt erudiret p̄pos ignorātes:
 et iuā salutē oberrātes. hec etiā faciebat
 ille Tob. qui discurrebat p oēs n̄oros su
 os et salutē monita dabat ill. vt h̄ Tob. s.
 Dixi quinto q̄ debem⁹ misereri primis
 nr̄is defunctis et p ipsis orare: qz horribi
 liter cruciantur. ideo clamant parenti
 bus et amicis et testamentariis dicit Job
 xix. Misere mini mei: misere mini mei:

67.
 leo.
 1019
 ep̄.
 m̄y

ep̄.
 plus edificat vna
 q̄ x̄ba
 beda fuit cecus

manus paup⁹ gazophylatū
 ē xpi. 1019.
 de elemosina fo. 106.

mei saltem vos amici mei. Sed quis clamet et affligatur: pauci sunt qui eorum miserentur: sed bona eorum comedunt possident et expendunt non curantes de ipsis. tales deus punit de tanta ingratitude eorum hereditates ad nihilum deducendo. et in futuro punit. Misereamur ergo primis defunctis pro eis oratio: elemosinas largiendo: missas pro eorum aetibus celebrando: corpora etiam eorum veniunt sepulture tradendo. Ad tale misericordiam deus nos mouere exemplum christi: qui pro lazaro seuit orauit et suscitauit. exemplum Iobis que relicto piandio: ad corpus iugulati cucurrit: et ad domum tulit: ut de nocte sepeliret. Iob. ij. c. exemplum etiam magdalenae que pro christi corpore vngendo aromata preparauit: et a sepulcro christi alijs recedentibus non recessit. Et potissime deus nos inducere ad istam misericordiam exhibendam mortuis exemplum apostoli: qui regem suum mortuum adeo fortiter lamentatur: quod nisi cito de alueari extra hatur: ex ipsis quasi plurime mouent: ut in libro de animalibus dicitur. Similiter rex dauid ut audiuit quod viri iabes galaad saule dominum suum sepelissent: dixit ut scribitur. ij. Reg. ij. Benedicite vos a domino qui fecistis misericordiam hanc cum domino vestro saul et sepelissetis eum. Et quidem iuste benedicuntur: quia misericordia est sola que hominem associat. vñ Ambrosio. Sola misericordia sociat defunctorum: et talem hominem in gloria beatificat. id est Prover. xiiij. Qui miseretur pauperi: beatus erit. scilicet in presenti pro gratiam: et in futuro per gloriam. quam nobis dicitur.

¶ Dñica. iij. post festum trinitatis. Ser. iij.

Adem mensura

qua mensi fueritis remetietur vobis. Luc. vi. Creator mundi redemptor: atque saluator: quadruplicem mensuram in hoc euangelio offert: vtpote Mensuram sufficientem. Mensuram abundantem. Mensuram excellentem. Mensuram excedentem. Primam vocat bonam, secundam vocat confortatam, tertiam vocat coagitatam, quartam vocat superfluentem. ¶ Prima mensura introducta dicitur. Ista bona mensura potest dici gratia dei: que datur ad mensuram excepta aia in se ipso christi: cui fuit data gratia sine quacumque mensura. non enim datur est

sibi spiritus ad mensuram. vnde illi gratie mensura dicitur bona: quoniam gratia quantumcumque minima datur que sufficit ad peccati remissionem: et glorie eterne adeptioem. cuius mensure figura precessit Exo. xvj. vbi legitur quod manna fuit datum populo israelitico ad mensuram gomor. Mana gra dei que datur hominibus ad mensuram. gomor: que est mensura trium modiorum: que modia designant tres virtutes aie. scilicet meditatiua/ intellectiuam/ et volutiua. et iste tres virtutes diuina gratia quantumcumque minima/ sufficienter implentur et reficiuntur.

¶ Secunda mensura vocatur abundantans seu confortata. isto modo fuit mensurata gratia apostolorum: scilicet stephani: et multorum aliorum sanctorum: qui non solum habuerunt gratiam in sufficientiam: sed in abundantiam. Ista mensuram gratie debet habere religiosi atque perfecti: qui alios confortant ad bonam vitam per sanctam predicationem: nunc oratio: nunc etiam edificatio: et bonum exemplum ostendendo. Istius mensuram gratie precessit figura Ben. xij. Tantaque fuit abundantia critica in terra egypti: vt arene maris coequaret: et copia mensura excederet. hoc est dicitur. tanta fuit copia vt tricium mensurari non posset.

¶ Tertia mensura gratie dicitur. Ista mensura habuit in mari. nec mensura gratie alius angelorum: vel cuiuscumque sancti debuit illi mensure aliquantulum coequari. Iob. xxvij. Quis posuit mensuras eius si nosti? quasi dicat nullus nouit mensuram gratie collate genitrici marie: nisi solus ille qui omnia constituit in numero poterit mensura. Sap. xj.

¶ Quarta mensura dicitur. Ista mensura gratie fuit collata aie christi in instanti sue conceptionis: que fuit mensura sine mensura: sicut in principio fuit dictum. non enim datur per suo filio spiritum sanctum ad mensuram. Iob. iij. potest intellegi pnia vera que habet quattuor partes. Ista mensura vtpote mensura bona fit contritio: mensura confortata confessio: mensura coagitata satisfactio: mensura superflua boni operis executio. Prima mensura contritio. i ps. Libabis nos pane lachrymarum: et potum dabis nobis in lachrymis in mensura. De secunda Zeuit. v. Aia que peccauerit dicitur et se quis post. offeret arietem immaculatum de gregibus sacerdoti iuxta mensuram estimationem peccati. De tertia mensura Deut. xxv. Pro mensura peccati erit et plagatum modus. De tertia mensura, istius figura precessit

apum

gomor

gra. 178

177

q. me sura goze

absalo

ij. Reg. xiiij. vbi legit qd absalon pulcher
rimus habebat comā pulcherrimā: quam
tōdebat semel in anno: ⁊ mulieres ad mē
surā emebāt de capillis ei⁹: de quib⁹ se or
nabāt. Moraliter absalō pulcherrim⁹ su
per oēs nō solum baptismū: pulchrior qm̄
est in grā: pulcherrima qm̄ est in glia san
ctorū. Tora pulchra es amica mea ⁊c. Can
ti. iij. Verū qz oia tā pulchra: vt ē dictū:
deturpat valde per pctm̄: et supra modū
grauat: sicut cesaries capillorū grauabat
absalon. et ppter hoc pctā sicut capilli de
bēt tondī: saltē semel in anno fm̄ statuta
ecclesie in sacramēto pn̄ie: ⁊ oia cū mēsu
ra. Vel aliter pōt dici. mensura bona pōt
dici qm̄ p minimis multa retribuūtur: qz
pro terrenis celestia: p trāstioris eterna
reddūtur. mēsurā cōferta erit: qz ī patria
plena atqz pfecta: in aliquo non diminu
ra. mēsurā effluēs erit in persenerātia bo
norū. mēsurā superfluens erit qm̄ de mul
to premiū excedet meritū. Vel sic iterum.
mēsurā bona in claritate corporis et pul
chritudine post resurrectionē. conferta et
coagitata in earū soliditate. De mēsuris
ita est: qm̄ aliqñ mēsurā est modica: aliqñ
magna. Sic moralī si in hac vita magna
fuerit mensura. si pauperibus abūdanter
tribuamus: magna mensura in patria tri
buetur nobis. si modica modica: quoniā
eadē mensura qua mēsi fueritis remetiet
vobis. Et sicut est de merito ⁊ premio: ita
erit de culpa et supplicio. nam pena corre
spōdebit culpe cū mensura ⁊c. Eadē enim
mensura qua mēsi fueritis remetietur vo
bis. Ubi duo ostenduntur.

Primo certa quāritas. eadē mensura.
Secdo alta dignitas pm̄ij. remetiet vob.
Etēplū ad primum. qm̄ moralī multiplex
mēsurā in sacro eloqo reperitur. videly
Primo mensura prudentie ac pudentie.
Secdo mēsurā cōpunctionis et penitētie.
Tertio mensura discretionis et sapiētie.
Quarto mēsurā fructuonis ⁊ eterne glie.
Quinto mensura equalitatis et iusticie.
Sexto mensura pietatis et mē.
Septimo mēsurā iniquitatis ⁊ miserie.
¶ Prima mēsurā ⁊c. Siquidē vir prudēs
et prouidus mēsurat sive vite lōgitudinē/
altitudinē/latitudinem/ et profunditatē.
Scdm̄ istas quattuor dimēssiones vita ho
minis mensuratur. et primo est mensura
tā longitudo: quanto tēpore durat/ iuxta

illud Job. xiiij. Cōstitui isti terminos etus
⁊c. in ps̄. Ecce mensurabiles posuisti dies
meos ⁊c. De ista mensura loquitur vaticī
niā Ezechie. xlv. Adensus est longitudinē
edificij. Edificij adensus est corpus nostrū:
cuius vite longitudo dicitur mēsurata et
cito ruit per mortē. Scdo dimēssio que de
bet mēsurari est altitudo vite. ista vite als
titudo presertim in religiosis est cōtēplas
rio. nam cōtēplatiua est pars optima et
altissima vita: que consistit in celestiu me
ditatione: in sancta pdicatione: in studio
et disciplina: in lectione: in deuota oratio
ne: in terrenoz abdicatioe. que sigillatim
debent oia mēsurari. De ista mēsurā pro
phetia Eccli. i. Altitudinē celi quis dimē
sus est? Altitudinem celi/ hoc est vite cele
stis quis dimēsus est? null⁹. Tertia dimē
ssio ⁊c. Per hanc intelligimus bona tēpor
ralia: de quibus vita hoīs sustentatur. et
ista pro vita debent limitari et sustentari
miser a te appetendo et acquirendo iuxta
necessitatē: et nō superfluitatē. sicut Sa
lomon q̄ dicitur Prover. xxx. Ad dicitur
tē et diuitias ne dederis mihi. Tribue tm̄
victui meo necessaria. Sufficiens erit et
necessitas debēt esse tēporalium mēsurā:
qd̄ est cōtra multos qui nō possunt in bo
nis tēporalib⁹ limitari similes cocodrū
lo/ qui nō habet mēsuram determinatam
in quāritate: sed q̄ diu viuūt semp̄ crescit.
Modo cupidi ⁊ auari nō limitantur: nec
mensurantur in temporalibus bonis: sed
semper appetunt crescere: et diuitias am
pliare. Ezechiel. xl. Adensus est latitudi
nem edificij calamoyno. Calamus est can
nauel stipula segetis: que sustinet spicam
et/ tali calamo debent temporalia mensur
ari quatenus mēsurā infra necessitatē et
sufficiētiā limitetur. Latitudinē terre
quis dimēsus est. Eccli. i. quasi dicit pau
ci. Quarta dimēssio est profunditas. ⁊ ista
dimēssio respicit fidem: in qua est profun
ditas maxima. Eccli. i. Profundum abyssū
quis dimensus est? Qui non vult curiose
sapere: nec plus sapere q̄ oporteat sapere:
sed sapere ad mensuram et sobrietatē.
De mensura fidei habetur Ephe. iij. Uni
cuiqz nostrum data est gratia. Diuisiones
gratiarum sunt. s. Corin. th. xij. de quarum
numero est fides christianoꝝ. fm̄ men
suram donationis christi. hoc est dicitur/
fm̄ qd̄ christus donator mensurat: et men

contemplatiua
vita ⁊ sicut

cocodrully

et

surate donat vnicuique s'm ppriam virtutem. Mat. xxy. Ipse autē accepit siue mēsurā. Jobis. iij.

¶ Secunda mensura ꝛc. sicut fuit dictum in Sacramento penitentie: omnia mēsurata sunt contritio / cōfessio / satisfactio. tempus mēsuratum quāto durat vsq; ad vltimū hiatum vite. et mēsurata materia de qua pēnitēdum: sicut de septem vitis capitalibus: de pceptis legalib; de sensibus corporalibus: de misericordie operibus: de septē cōsistētijs aggrauātib;.

¶ Tertia mensura ꝛc. Istam vidit in spiritu iohannes euangelista Apoē. xxi. Et idi (inquit) angelum qui loquebatur mecū: habentem mēsuram arundineam auream: vt metiretur ciuitatem ⁊ portas eius ⁊ murum ciuitatis. ⁊ longitudo ⁊ altitudo ⁊ latitudo eius equalia erāt. Ista arūdo est sapiētia vel discretio. ad modū arūdinis tenet pꝛ timore dñi. recta est p iusticiam et equitatem. concava per obediētiam et humilitatem. aurea per amicitias et charitatem. Ciuitas totus hō. vbi sunt porte. vbi est murus. vbi sunt tres turres intellēctus sancte trinitatis. Turres sunt intellectus voluntas ⁊ memoria. Intellectus mēsuratus vt non plus sapiat: non plus sciat: non plus intelligat: non plus credat: non plus inqꝛat q̄ sit necesse. Voluntas mēsurata: vt non plꝛ capiat: non plus diligit: non plus obediāt q̄ oportet: sed semper ad mēsuram. Porte istius ciuitatis sunt corpales sensus. visus / auditus / odoratus / gustus / tactus. qui mēsurant quatenus oculi videant: aures audiat: nares odorēt: lingua gustet: manus tangant temperate ad mēsuram. de ista mēsurā Zeniti. viij. Lunctis filijs aaron mēsurā equa per singulos diuidetur.

¶ Quarta mensura fructuosis ꝛc. vbi sunt mēsure in principio introducte que sunt mēsurā bona propter bonorum cumulationem. mēsurā effluens propter premium redundātiā. mēsurā superfluēs propter sanctorum abundātiā gloriā. Iste sunt mēsure gloriose. Viere. xxxi. Edificabitur ciuitas: et erit vltra formā mēsure. Talis est ciuitas paradisi. i qua quāscitas premium excedit mēsurā meritoꝝ. vel illa mēsurā bona: q; vtilis et fructuosa confertaq; plena. vnde nulla vis aē irremunerata remanebit. effluēs quoniam

vndiq; erit sanctorū consortio cumulata: superfluēs quia supra merita beati preinabuntur. Vel mēsurā gloriose bona in exterioribus creaturis ⁊ visionibus angelorum et alioꝝ sanctorū. Conferata in interioribus anime quātū ad dotes eius: que sunt visio / fructio / comprehēso. Coagurata quantum ad dotes corporis: qm̄ gloriā anime redundabit in corpus. Mēsurā superfluens erit in cōtemplatione sancte trinitatis: vt reddantur singula singulis. vt eadem mēsurā qua mensi fuerint boni in gratia: remuneratur eis in gloria.

¶ Quinta mēsurā equitatis et iusticie: in qua consideratur Primo equitas. Secundo necessitas. Tertio equalitas.

¶ Primo equitas que respicit tyalia bona quatenus in tēporalib; bonis sit equitas in appetendo: in acquiendo: in possidendo. vt merito talis qui sic habet mēsurā equitatis dicat illud Esa. xxvij. Pona in pondere iudicium: et iusticiam in mēsurā. **¶** Secunda mēsurā quoad iusticiam est necessitas. ⁊ ista mēsurā respicit bona corporis. hoc est illa q; sunt necessaria ad corporis sustentationē: de qua mēsurā Job. xxvij. Ubi eras quādo ponebas fundamenta terre. Quis posuit mēsurā eius si nosti: vel quis retendit super eā lineam. Terra nostra caro misera de terrā: et in terram reuerfura. fundamentū eius sunt vires copiose sicut nutritius / digestiua ꝛc. Postmodum fit questio de mēsurā. Quis posuit mēsurā eius si nosti: mēsuram inquit necessitatis. quis posuit mēsuram eius in comedendo / bibendo / dormiendo / et vigilando / laborando / quiescendo: que debent seruari pro necessitate: nō pro voluptate. quis retendit lineā. hoc est mēsuram necessitatis: ⁊ nō aliam. **¶** Tē tertio in tali mēsurā iusticie cōsideratur equalitas: vt accedat scriptura que habetur Deut. xxy. Non habebis in sacculo diuersa pondera inanis nec minus: nec erit in domo tua modius maior: et minor. Pōdus habebis iustū et verū. modius equalis et verus erit tibi. Moraliter sacculus aīa. domus est consciētia. pondus operatio. modius intentio que oīa ponderat ⁊ mēsurat. Nā hī intentionē merita ponderantur et mēsurantur. Zitteralis sensus

fo 65
homo est
ciuitas

fy a

est q̄ in mensuris et ponderibus non debet esse dolus nec iniquitas in emendo et vendendo: sed oia debent esse vera et iusta.

Sexta mensura mie et pietatis: que non est aliud nisi q̄ pauperi datur elemosyna et fiat mia s̄m mensuram: qualis mensura est ista ve attendant in mia et elemosyna.

Primo quid datur.

Secundo cui datur.

Tertio qua intentione.

Quarto quantum datur.

Quinto qualiter datur.

Sexto quo ordine datur.

¶ Primo quid datur: q̄ nō de alieno: qm̄ illud tale nō est dandum: sed magis restituendū. q̄ non esset mia: sicut de rapina: de furto: vel usura: vel alia quacūq̄ re iniuste possessa. **¶ Item** secundo attendendū cui datur: q̄ pauperi: nō diuiti: iusto: nō peccatori: nisi in extrema necessitate: deo non mīdo. hoc est propter deū nō p̄pter mundum. **¶ Item** tertio attendendū qua intentione. non propter vanā gloriā: sed ita datur vt nesciat sinistra quid faciat dextera. i. virtus. nesciat sinistra. i. elatio vana gloria seu appetitus bonorū. **¶ Item** quarto attendendū quantum datur multū aut modicum. istius quanti mensuram seruare docuit Tobias filius suum: cū dixit. Quomodo poteris ita esto misericors. Si multū tibi fuerit: abundāter tribue. si exiguum tibi fuerit etiam exiguū libēter impartiri stude. **¶ Item** quinto attendendum qualiter: qm̄ hilariter: nō pauperē in aliquo exasperādo: nec murmurando. hilarē em̄ datorē diligit deus. ij. Eoz. ix. **¶ Item** sexto attendendū quo ordine: vt p̄ore ipi p̄mo secundo magis indigenti. Itē in vita nō post mortē. Ista est mensura mie que oia supra dicta includit. Est em̄ mensura gomoz qua fuit mensuratum manna datum filiis israel. Exodi. xviij.

¶ Septima mensura principalis tē. mensura vitiosa culpabilis et causa eterne dānacionis. Osee. f. Numer? filioz israel quasi arena maris que sine mensura est. Siquidem in xp̄iana religione sunt hodie multi sicut arena: per virtutū sterilitatē: sicut mare per vitiosam fluctuositatem. de mensura ista Proverb. xx. Pondus et pōdus. mensura et mensura. vtrūq̄ abominabile est apud deū. Pondus et pōdus. hoc est q̄ pōderat pp̄ria pctā fore inuoz: et pecca-

ta aliena maiorā: sicut faciebat pharisei: et bona pp̄ria maiorā: et bona aliena minorā: vtrūq̄ abominabile est apud deū.

Ista est mensura plena ire. Michæe. vi. Iste mensure mensurate corespondēbit pena.

Primo in loco.

Secundo in numero.

Tertio in qualitate.

Quarto in quantitate.

¶ Primo in loco. vñ diues epulo q̄ in lingua peccauerat: in lingua puniebat. Luc. xvi. Secundo in numero. nulla em̄ culpa remanebit aliter impunita. Itē corespondēbit pena in qualitate. sicut sodomite igne et sulphure puniti sunt iuxta qualitatem pctōz suoz. **¶ Item** quarto in quantitate. vt pote qui multū peccauit multū puniatur nam potentes potenter tormenta patientur. Sap. vi. In supplicio et in premio eadem mensura: qua mensi fueritis remetietur vobis. Cuius mensure premium nobis donare dignetur tē.

¶ Dñica. v. post festū trinitatis. Ser. f.

¶ Vnes vnani

¶ Vnes vnani mes i oratione estote. f. Petri. iij. Terte sacro eloquio: qm̄ oratio procedit et originat: cōter talis oratio exauditur a diuina pietate.

Primo a generali cōitate. omnes?

Secundo ab amore et veritate. vnanimos?

Tertio est alta in sanctitate. in oratione.

¶ Prima pars.

¶ Primo tē. Hos vide

¶ Primo tē. Hos vide mus q̄ p̄inceps prelatus seu presidēs citius audit et exaudit preces vni? cōitatis: q̄ vnius singularis persone. Ep̄s totius capituli. et rex totius populi: q̄ vnius canonici. Ad istud propositum videbatur loqui br̄s Ambro. lib. de p̄nia ad hunc modū. Multoz preces impossibile est habere contēptū. idco merito q̄s: nō vnus solū: orabant dñm vt visitaret populū suū. Judith. iij. q̄ propter dixit Esdras ad fratrem suo. Uade congrega oēs iudeos vt orēt p̄ me. t̄ster. iij. **¶ Secundo** oro tē. hoc sciētes apli dñi q̄ charitas et vnanimitas et cordiū vnitas sunt necessaria ad crādū in orone publica qm̄ cōitas orat: ipi oēs erāt vnanimiter p̄uerātes i orone. Act. f. In hui? signū sūz israel obsessi p̄ inimicō

elemosina
f. 109
136

mesuat s̄
ij. f. q̄ d̄ fa
ciat deza.

fo. 60 d̄ orone

d̄ multiplica mensura
pondus et pondus

eos prostrauerunt se in terrā: mittentes cinerē sup capta sua vnanimiter orātes vt de israel mīas suā ostēderet super populū suū. Iudith. vii. c. Ratio istius vnanimitatē in orōne pōt esse: qm̄ in oratōe dē demones hostes nostros pugnamus. Pugna aut vnanimiter aggressa victorū parit. Inuenio siquidē vno foramine diuisionis et discordie hostes demones irruūt: dissipāt et inuadūt exercitū xpianorū: sed q̄diu est vnitas charitas et cōcordia: terribilē est vt castrorū acies ordiata.

Tertio principaliter et. Nempe oratio est quedā alta scala: p quam mens nostrā ascendit in deū. et Aug. lib. de spū et aīa. Orō est cōuersio mentis in deū p ppius et hūilē affectū. Si ergo volum⁹ in orōne exaudiri: oremus vnanimiter oēs. orem⁹ cōcorditer vnanimēs. orem⁹ deuote mentaliter in orōne. oēs ergo vnanimēs i oratione estote. Sic laudat vnīuersitas. oīs. hic cōmēdat bona charitas. vnanimēs. hic registratur mētis sanctitas. in oratione. hic imperat firma stabilitas. estote. pūo vnīuersitas. oēs em̄ vnīuersitas hoīs viatorum. et hoīm viatorū viatores oēs. Primo nascuntur in statu culpabili. Secō viuunt in loco periculi. Tertio moūtur in modo dubitabili. Quarto resurgunt in forma mirabili. Quinto apparebūt cū timore horribili.

Primo oēs nascunt in statu culpabili: sed in pctō originali. de hoc notat et realiter habet Rom. v. Per vnū hoīem pctm̄ in hūc mūdū intrauit et per pctm̄ moīs. Per vnū hoīem pūmū: scilz adam. pctm̄ originale nō actuale: qm̄ illud non intrauit per vnū: sed per plures: et p peccatū moīs. q̄ moīs in omnes transiit: in quo omnes peccauerunt: in quo peccato oēs nascimur. oēs enī nascimur iūly i re fm̄ apostolū Ephe. ij.

Tertio scdo oēs sumus in loco periculi. oīa flumina intrant mare. Eccl. s. Mundus mare locus periculosus. oēs qui nascunt intrant istud mare: et sine auxilio dei semp sunt in grādī periculo. sicut qui sunt i mari sine gubernatore. sicut q̄ sunt in grām bello sine ductore. sicut q̄ sunt in lōga via sine pane. sicut qui sunt in carcere sine luce. sicut qui sunt i exilio sine consolatore. Oibus ergo dicovigilate. Mat. iij. ppter pericula oēs vigilare debem⁹:

venite adoremus. vigilemus omnes.

Item tertio oēs moūtur in dubio in incertū quoad modū: quoad tēp⁹: quoad locū. et de ista vnīuersitate hr. ij. r̄gū. xiiij. Oēs moūmur et q̄i aqua dilabimur i terrā que nō reuertitur. Oēs moūmur non dicit moiemur: p eo qz oēs sumus dispositi et obligati ad moūendū: et post mortē non regressi ad vitā. Sim⁹ ergo semp parati: qm̄ incerta est hora. parati inquam sicut serui expectantes dñm suū prudētib⁹ virginibus similes. de quibus Mat. xxv. Surrexerūt oēs r̄gines ille q̄ parate fuerūt veniente spōso et ornauerūt lapades suas. De ista etiam vnīuersitate habetur Esa. xiiij. Oēs reges gentiū vnīuersi dormierūt in gloria. vir i domo sua. oēs gentes dormierūt somnū mortis in gloria: in spe: vel in re.

Item quarto oēs resurgent et. s. Coz. xv. Oēs quidē resurgem⁹: sed nō oēs immutabimur. Oēs resurgemur tā boni q̄ mali: qz videbit eū oīs oculus in generali resurrectione. s. xpm̄ veniēte ad iudiciū. sed non oēs immutabimur in meliorem statū: sed solū iusti mutabūtur. Oēs ergo electi resurgent felicitē: qz mutati de statu miserie ad statū gloriosum. non sic erit de iniustis: qz illi non mutabūtur. oēs tñ tam boni q̄ mali resurgēt incorrupti sine diminutione membrorū.

Item quinto cōparatue habem⁹ de ista vnīuersitate. ij. Coz. v. Oēs nos manifestari oportet ante tribunal xpi: vt referat vnus quisqz et. Qualis citatio: qz general⁹ sine exceptione: qz oēs tam boni q̄ mali. psonalis sine pcuratore: qz nos. euidentis sine abscondite manifestari opz. inexcusabil sine enasidē añ tribunal xpi. similis citatio registrat ad Ro. iijij. Oēs stabimus ante tribunal xpi. Tam magni q̄ parui stabim⁹ corpaliter ante tribunal. Tribunal est sedes iudiciaria: i qua sedet iudex in alto positus vt iudex ab oibus videat. De hac iterū vnīuersitate Jobelis. iij. ca. Egreggabo oēs gentes: et deducā eas in vallē Josaphat: merita recipere v̄demerita. bonis dicef: Venite oēs qui laborastis et onerati estis: et ego reficiā vos. Mat the. xj. de malis aut Mat. vij. Oīs arbor que nō facit fructū bonū: excidetur et in ignē mittetur. Bene ergo operādū in hac vita: qz scriptū est. Gloria et honoz et pax

92

orā e scala

omni operanti bonum. Roma. ij. Et hoc de primo. Relinquendo pro nunc vniuersitatem sanctorum in patria.

Secunda pars.

¶ Secundū principale

est in quo cōmēdatur bona charitas: vnanimes. Ista vnanimitas in xpianis fidelibus cōseruatur p illa q ponit bñs Petrus apłs in epla hodierna vbi dicit. Estote cōpatiētes: fraternitatis amatores: misericordes: modesti: humiles: nō reddētes malū p malo. Ista sunt valde necessaria ad cōseruandū vnitatē pacē concordia charitatem et vnanimitatē. Primo cōpassio. illi sunt cōpatiētes qui cū infirmis infirmantur. Quis infirmas et ego nō infirmo. ij. Cor. xj. de quoz numero fuit scñs Job. Oculus (inquit) fui ceco: et pes claudō. Pater erā pauper. Job. xxi. r. c. xxx. Flebā quondā sup eo qui afflictus erat: et cōpatiebatur aīa mea pauperi. de quoz numero fuit bñs Dñicus: qui p redēptione captiuoz vēdere se volebat. cōtra multos qui sunt ita duri in corde: qui nō cōdolēt: nō cōpatiūtur: nō cōdescēdūt necessitatibus proximoz: qui sunt sine charitate: sine affectione: sine federe: sine vnitatē: sine pace. nō sic sed estote compatiētes: proximos supplicantes. Nūquid aīa rōne carētia sibiipsis naturaliter cōpatiūtur: Reuera sic. pty de elephantibus: sicut narrat Aincē. in specu. naturali: qui si vnus ceciderit et per se nō possit erigere: clamat. et alij elephātes audiētes veniūt ad ipm iuuant et eleuāt. Atinā sic facerēt hoies: quātūcūq vnanimitas et bona charitas. Itē scdm seruās vnanimitatē est amor. fraternitatis amatores. Siquidē esto: quia nō esset pceptū dei talis fraternitatis amor: adhuc ex ratione naturali debem⁹ fratres nos diligere et amare. Qui nō diligit matrem in morte. s. Job. iij. Qui fraternitatem nō diligit: s. sunt singulares sicut vnicor nes solū seipsos amātes: tales ecclie scindūt vnitatē: non seruāt charitatē nec vnitatē. s. p cōseruationē vnitatis in sancta ecclia dī. Estote fraternitatis amatores. Itē tertiu cōseruans vnitatē est mīa. esto te misericordes iuxta dictū euangelicum. Estote misericordes sicut et p̄ vester misericors est. Luc. vj. Siquidē q̄ crudeles sunt qui viscera mīa se abiciūt: vnanimitatē

nō custodiūt. Nō sic nō sic sed simus misericordes: quā scriptū est. Adiam volo et nō sacrificiū. Osee. vj. et Mat. ix. r. xj. Item quartū cōseruās vnitatē et vnanimitatē est modestia. Estote inquit modesti. S. postest queri qd est modestia? Rñdēt q̄ modestus dī: rēperatus et discretus: q̄ tenet et seruat modū et mēsurā in operib⁹ et in verbis. vñ Dugo de scō victorie. Modestia est cultū et motū et nostrā occupationē vltra defectū et citra excessum sistere. Et de poeta Hora. de modestia. Est modus i rebus sunt certi deniqz fines: Quos vltra citraqz nequit cōsistere rectū (als virtus). Siquidē modesti nō sunt moderni in loquēdo: comedēdo: bibēdo et alia operando. excedūt. Nī frequēter alios turbāt: et alios ledūt et scandalū generāt nō vnanimitatē: nec fraternā vnitatē seruāt. estote ergo modesti. Itē qnto cōseruat vnitatē et vnanimitatē humilitas. estote inquit humiles. humilitas vera nō ficta: quā inter supbos semp sunt iurgia. et q̄ nō sunt humiles: nūq̄ poterunt esse vnanimes in cōcordia: nec in pace. Narrat Plinius q̄ ille catulus q̄ vltimo videret plus a matre diligit: et ille ad cubile primo portatur. Sic moraliter ille qui vltim⁹ est in sua reputatione nō prim⁹: sicut paulus q̄ dicebat. s. Cor. xv. Ego sum minim⁹ apłoz. ad cubile primo deportabit: et secreta paradisi sibi reuelabūtur. sicut p̄ de paulo humillimo: q̄ fuit raptus vsqz ad tertiu celum: et audiuit arcana verba q̄ nō licet hoī loq. ij. Cor. xij. Itē sexto sicut nō reddētes malū p malo: nec maledictū p maledicto. qz qui malū p malo: et maledictū p maledicto reddūt proximo suo: quoz ignē iracū die indignationis sedate extinguere debuerunt: amplius per hoc prouocant et accēdūt: et per p̄s vnitatē et vnanimitatē dissipāt et prosternūt. Exapiopter apłs pertrus cū premisisset. Dēs vnanimes rē. merito subiūxit. cōpatiētes. et alter alterius onus et infortunū supportet: et suū repuset. misericordes alijs subueniētes: et iniurias cōdonātes. modesti oīa cū mō faciētes. hūiles nō supbiētes: nō arrogātes: malū pro malo nō reddētes. Isto mō vnitatis seruabitur in xpiana religione.

Tertia pars.

¶ Tertiu principale vbi

oo iij

d vni et pace

modestia

humilitas

ex

Dñica. V. post trinitatis.

est mētis sanctitas. in oratione. Et potest
queri in qua oratione debemus esse vna-
nimes: Rñdatur in illa orone in qua est
Primo humilitas.

Secundo fidelitas.

Tertio attentio.

Quarto deuotio.

Quinto lachrymatio:

Sexto continuatio.

Septimo charitas et dilectio:

¶ Primo humilitas. talis fuit orō publi-
canti: iō eraudita. talis fuit orō Judith: q̄
dicebat. Humiliū r̄ māfuetoz semper tibi
placuit deprecatio. Judith. ix. c. Augu. de
opere monachozū. Tertius erauditur vna
oratio obediētia: q̄ decē milia contēpro-
ris. ¶ Secūda conditio est fidelitas. qualis
fuit oratio chananee: iō eraudita fuit. cui
fuit dictū. O mulier magna est fides tua.

Mat. xv. Iaco. s. Si q̄s vestrū indiget sa-
piētia: postulet a deo r̄c. postulet aut in fi-
de r̄c. ¶ Tertia conditio attentio: vt nil ali-
ud cogiter. nil aliud loquatur vel opere-
rū orat vel legit: nisi qd orat. qualiter ora-
bat btūs Aug. qliter Anselmus. sic orant
xps r̄pe sue passionis. ¶ Quarta conditio
deuotio. vñ Lassio. Oratio sine deuotio-
ne est corpus sine aīa: que nō placet deo.

¶ Quinta conditio orōnis lachrymatio. Cū
lachrymis ego obtuli orationē meā coras
dño. Talis fuit oratio ezechie: q̄ orauit cū
fletu magno: et fuerunt sibi dies vite pro-
longati. Esa. xxxvij. talis fuit oratio anne
in. s. lib. Reg. s. vñ respōsum fuit ezechie.

Audiui orationem tuā: r̄ vidi lachrymas
tuas. ¶ Sexta conditio orationis p̄tinua-
tio. qualis fuit oratio ecclie facta p̄ petro
in carcerato. Oratio autem fiebat sine in-
termissione ab ecclesia ad deū p̄ eo. Act.

xij. ideo fuit eraudita: q̄ continuata. Ecce
vlti. Laudabo nomen tuū assidue: et col-
laudabo illud in p̄fessione: et eraudita est
oratio mea. Aug. de psal. nectare. Ne des-
ficias in oratione. deus enim qd cōcessu-
rus est: nisi differat: non aufert. Multū em̄
valet deprecatio iusti assidua. Jac. v. ¶ Se-
ptima conditio charitas. qualis fuit depre-
catio: als oratio beati stephani: qui impe-
trauit conuersionem pauli. Aug. Si mar-
tyr stephanus sic non orasset: forsitā ec-
clesia paulū non haberet. Et cum orassent
petrus et iohānes: mor̄ est locus in quo
erāt cōgregati. et repleti sunt r̄c. Act. iij.

Orate ergo p̄ inuicē vt saluemini. Jac. v.
Luius saluationis participes r̄c.

¶ Dñica. iij. aduentus. Solliciti sitis in
omni oratione.

¶ Dominica. s. post octa. epiphānie. Sit-
tis orationi instantes.

¶ Dominica. iij. post octa. pasche. Petis-
te et accipietis.

¶ Dominica infra octa. ascensionis. Vigilate
late in orationibus.

¶ Dominica. iij. post trinitatē. Vigilate
in orationibus.

¶ Dñica. xliij. post trinitatem. Non cessa-
mus pro vobis orantes.

¶ Dñica. v. post festū trinitatis. Ser. iij.

Omnes vnani

mes i oratione estote. s. Pe-
tri. iij. Pro nostri sermonis
introitu/ volo noter chari-
tas vestra q̄ perseverantia
in oratione: quia oībus profit generalr:
specialiter tñ tribus generibus personas
rum est nimis necessaria.

Primo volentibus suos aduersarios vin-
cere et superare.

Secundo volentibus iram dei placare r̄
mitigare.

Tertio volentibus corporale periculū fa-
gere et vitare.

¶ Dixi primo q̄ ille qui vult inimicū suuz
superare: debet in oratione perseuerare r̄
stare. Et causa est: q̄ oratio est efficax mus
nimentū contra hostes nō solū visibiles:
immo etiā cōtra inuisibiles. Ita habetur
in decretis. di. xxxvj. c. si quis vult. vbi d̄r:

Oret sacerdos ecclesie indefinēter: vt vin-
cat populus qui sub ipso est: hostes inuisi-
biles amalechitas qui sunt demones im̄-
pugnantes eos q̄ pie volūt viuere in xpo.

¶ Hoc idem patet per exēplū Exod. xvij. vbi
dicitur q̄ cum filij israel irent in terrā pro-
missiois amalechite negantes eis transi-
tum: contra eos bellare ceperūt. Moyses
autem ascendit in montē: et eleuatis ma-
nibus in celū orabat p̄ populo dei. Cū au-
tem eleuabat manus: superabat israel. cū
autē relaxabat manus: amalechite. Mas-
nus autē moysi erāt graues: r̄ aaron r̄ hur
sustinuerūt manus eius vsq̄ ad vesp̄erū:
donec victis hostibz populo dei pulsuit.

de orone

quod moyses eleuabat manus
orand. 197

Q Dixi scdo q̄ ille qui vult irā dei mitigare: debet in oratione perseverare et stare. Et causa est: q̄ oratio si deuota fuerit: habet virtutē mitigandā iram dei. Ita dicit Aug. in quodā sermone. Oratio deū lenit: lachryma cogit. hec mitigat: illa pungit. Hoc idē ps per exēplū Job. xliq. vbi legitur q̄ cū eliphaz themanites / et alijs duobus amicis Job / deus fuisset iratus: ex eo q̄ stulte fuerant locuti cōtra ip̄m. dixit deus ad eliphaz themanitē. Iratus est furor meus in te: et in duos amicos tuos: qm̄ non estis locuti corā me rectū sicut seruus meus Job. Job autē seruus meus orabit p̄ vobis. faciem eius suscipiā vt nō imputetur vobis stulticia. Similiter legitur Num. xij. q̄ cū populus israel fuisset locutus cōtra dñm et moysen: iratus dñs contra populū: misit in populū ignitos serpētes: qui eos mordebant et interficiebant. ideo venerūt ad moysen: et dixerunt. Peccauimus: q̄ locuti sumus cōtra dñm et te. Ora vt tollat a nobis serpentes. Orauitq̄ moyses p̄ populo. Et locutus est dñs ad eū. fac serpentes enēs: et pone eū pro signo. q̄ percussus aspexerit eū: viuet. et sic percussus sanabatur.

Q Dixi tertio q̄ ille q̄ vult periculū corporale euadere dñm in oratione p̄seuerare. Et causa est: q̄ per orationē hō in oī necessitate iuuatur. Ita dicit Aug. in quodā sermone. Oratio orāti est subsidium: deo sacrificium: demonibus est flagellū. Hoc idē patet per exēplū Jone. ij. vbi legitur q̄ cū Jonas esset in ventre piscis: et fuisset ibi tribus diebus et tribus noctibus: orauit tonas ad dñm deum suum de ventre piscis. et dixit. Clamauit de tribulatione mea ad dñm: et exaudivit me. Et sequitur. Precepit dñs pisci. Tolle illum: et euomit illū in ardam. Similiter Tobie. vj. vbi legitur: q̄ angelus raphael monuit tobiam iuniorē ne demoniū ipsum suffocaret sicut fecerat septē viros sare vxoris sue: et ne traheret postertatem in eum: dixit ei. Tu autē cum acceperis eam: ingressus cubiculum tuum per tres dies continens esto ab ea: et nihil aliud nisi orationibus vacabis cū ea. et sic fuit a periculo mortis liberatus. Apparet igitur tertia clausula: et per consequens regula tē. Modō predicta nostro proposito applicādo: quilibet nostrum et specialit̄ pctō: desiderat predicta tria. scz

Hincere et superare suū inimicū mortale.

Mitigare iram dei eternalem.

Fugere et cauere oē periculū corporale.

Q Dixi primo q̄ vos desideratis inimicū vestrum spirituale vincere et superare. ita dicebat ps. in persona oīm nostrū. Eripe me de inimicis meis deus meus: et ab insurgentibus in me libera me. Scdo dixi q̄ desideratis iram dei mitigare. ita dicit ille sanctus propheta dauid in ps. Conuerte nos deus salutaris noster: et auerte iram tuā a nobis. Dixi tertio q̄ desideratis fugere et vitare omne periculū corporale. q̄ dicit ps. q̄ deus est adiutor in tribulationibus. ideo ip̄e dauid in persona oīm dicit. Propter gloriā noīa tui dñe libera nos. s. a periculis: et p̄pitijs esto tē. Et antedictis igitur formetur rō ex maiori et minori: et concludatur sic thema. Igitur dicit ap̄s. si tria predicta vultis obtinere. Omnes vnanimis in oratione esto: que sunt verba thematis. In quibus verbis ap̄s duo nobis ostendit.

Primo q̄ per amorē et charitatē velimus adunari. q̄ dicit. oēs vnanimis.

Scdo qualiter desiderata debeamus postulare. quia in oratione.

Prima pars.

Q Dixi primo q̄ nos debemus vniri per amorē et charitatem. Ratio est. dicit em̄ Aristoteles. vij. Ethic. coz. cap. s. q̄ illud per quod principaliter conseruantur communitates / et respublica est amor: siue amicitia. Et huius verbi rationem assignat Tullius in hec verba. Si omnes homines essent amici: et ad inuicem dilectionē haberent: iusticia non indigeremus: sed in quātum homines iustri: adhuc indigeremus dilectione et amicitia. hec ille. Ideo dicit Augustinus in libro de ciuita. dei. q̄ q̄ diu romani fratres ne se dilexerunt: gloria et imperium eorū vbiq̄ diuulgabatur: et totum mundum subiugauerunt: sed ex quo fraterna dilectio in ipsis defecit: eorum potentia et fama decreuit. Et quia status christiane religionis est quodam ciuitas: ideo conseruatio christianitatis et vita / in amore et charitate cōsistit. ideo dicit apostolus in themate / q̄ sitis vnanimis. ergo vnanimis vno ore honorificetis deum. ad romanos. xj.

Secunda pars.

oo iij

but quod vult
in oratione

B

amor cōsistit
p̄cipali con

namque

¶ Dixi secundo q̄ illud

q̄d per nos expectatur qualiter debemus petere, et dicit. in orōne. Et rō est: quia da malsen? diffiniens orōnem dicit sic. Oro est ascēsus animi ad deū: petitio descēdētiū a deo. Ergo s̄m dec̄ s̄ba/ orō nostra nihil aliud est nisi petitio eoz q̄ a nobis desiderātur. Sed que sunt illa q̄ a nob de bēt desiderari? Certe ea q̄ sunt vilia. Nā si dānosa a deo peterem? deus nobis nō daret. sicut legitimus de paulo. ij. Cor. xij. qui ter dñm rogauit vt stimulū carnis ab eo remoueret. et q̄ non expediebat sibi: noluit eū erandire: s̄ sibi rūdīt. sufficit tibi b̄ḡra meā. Similr si aliquis petit a deo honores: vel diuitias: vel sanitatē: de? aliquotiens nō concedit. Et cā est: quia dicit Ihdorus. Multoz orōnes non exaudītur. p̄uidet em̄ illis deus meliora q̄ petunt. sicut p̄tingere solet pueris i scholis qui magistrum orāt et exorāt ne verberet eos. et magister p̄pter eozū vtilitatē facit p̄iū. Sic multi orant deus aliqd: sed frequenter cōtingit dñū. qz vt dicit Chyso. deus potētis nō facit vtilitatē: vt faciat sui vtilitatē. Si ergo orō nihil aliud est q̄ petitio eoz que volum? apparet q̄ semp q̄n aliquid nobis deest: debemus in mediate ad orationē recurrere: cū per ipsas oīa nobis concedant. quod fuit nobis in signura satis ostensum antiquit? in hūc modū. Narrat cōmentator iuuenalis: q̄ in oraculo apollinis erat q̄dam imago pulcherrima q̄ vocabat oratio: et depingebatur ad modū hoīs hūcis corpus et caput euersum ad celum. Juxta imaginē ponebant q̄rtuoz āgeli: et q̄libz tenebat rotulā in manu sua. In rotula primi angeli erat scriptus iste versus. Terre igni/ ventozq; mari peto p̄dñari. In rotula sc̄di angeli erat iste. Cum peto: accedo: non postulo: inde recedo. In rotula tertii angeli erat iste. Ubi potens suz presto: si plangas cōmin? esto. In rotula quarti erat iste. Ad iuuo cōstanter: nō desero pugno libēter. Istud ad propositū applicādo. orō depingebatur euerfa etc. ad ostēdendū q̄ intentio petōris d̄z esse sursum ad celū ad cōtēplationis diuine intuitū: amota cogitatione seculi. vñ Ihdō. lib. de summo bono Rōge est a deo animus: q̄ in orōne cogitationibus seculi fuerit occupatus, tūc vera

citer oramus: q̄n nō aliunde cogitamus. hec ille. Et depingebat eū quattuor angelis ad ostēdendū q̄ angeli sunt semper parati orōnes n̄ras offerre deo. Exēpluz de raphaele. Job. xij. qui dixit tobie. Dñ orabas cū lachrymis et mortuos sepeliebas: ego obruli orōnem tuam domino. ¶ Sed sunt quattuor: ad ostēdendū q̄ quattuor debent esse conditiones deuote orationis.

Primo cū seruore et deuotione. Secūdo cum dolore et contritione. Tertio debet esse p̄tinua et cū p̄senerātia Quarto debet esse cū spe et cōfidentia. ¶ Prima nāq; q̄ fiat cū deuotione. nō loquēdo cū alijs. nō ridendo sicut multi faciūt. I quos dicit dñs Esa. xxij. et Mat. xv. Populus hic labijs me honorat: cor autē eoz longe est a me. Propter h̄ dicit Augu. Quid p̄dest strepit? labioz: vbi cor ē mutū: sicut em̄ vox est sine modulatione q̄si vox porcoz: sic orō sine deuotione ē quasi mugit? boum. hec ille. Feruens ḡ d̄z esse orō et deuota. Talis fuit orō xpi: de q̄ dicit Luc. xxij. Ipse aualsus est ab eis quantū iact? est lapidis. et positus ameb? orabat. et sequit infra. Fact? est sudor: ei? sicut gutte sanguinis decurrētis in terrā. Et ideo scribit prim? verlus. in quo denotat effusio: cacia orōnis deuote. Terre igni ventozq; mari peto p̄dñari. Sup em̄ oibus elez mētis oratio habet efficaciam. Primo in terra. Legitur Numeri. xvj. q̄ chore dathan et abiron cum alijs ducentis/ surrexerunt contra moysen. atq; dixerunt. Cur eleuamini sup pplm dñi? qd cū audisset moyses cecidit pron? in facie: et orauit dominū. et subito dirupta est terra sub pedibus eoz. Et aperies os suū deuorauit illos et omnē substantiā eoz. Ecce quōd apparet q̄ oratio habz efficaciam in terra. Secdo h̄z orō potestātē in aquā. Exēpluz de moysē Exod. xiiii. vbi legit? q̄ cū extēdisset manū sup mare facta orōne diuisa est aqua: qd ingressi sunt filij israel p̄ mediu sicci maris. Et etiā. xv. c. legit? q̄ cum filij isrl venissent in marath: nec possent bibere aqs ei?: eo q̄ essent amare. clamauit moyses ad dñm et orauit. qui oñdit ei lignum: qd cū in aquas misisset: in dulce dinē conuerse sunt. Tertio in igne. Legit? numeri. ij. q̄ ortū est murmur ppli cōtra dñm. et subito fuit accensus ignis: et des

dathan et abiron

uorauit extremā partē castrorū. et orauit moyses ad dominū et absoꝑit est ignis. Similiter legit. iiii. Regū. f. de helia qui orauit: vt descenderet ignis de celo: et descendit et cōbussit quinquegenariū p̄ncipē et quinqueagita cū eo. Quarto in aere ser uento. Legit. iij. Reg. xvij. et xviii. q̄ regnate rege achab q̄ fecit malū in spēctu dñi: et adorauit baal cū suo populo: orauit helias ad correctionē ipsius regis et alioꝝ vt non plueret sup̄ terrā: et nō pluit per tres annos et dimidiū. vt dicit Luc. iiii. et Jacobi. iij. Et rursum orauit et celū de dit pluuiā: et terra fructū suū. vñ dicit glo. Anus heliasyna orōne impetrauit quid ergo multi fideles multis orōnibus. q. d. Non est dubium quin erauditur.

¶ **S**ecūda conditio orōnis est: q̄ fiat cū dolore et gemitu et lachrymis: q̄ dicit Ihd̄. Nunq̄ orandū est sine gemitu: q̄ sicut videm⁹ mater cogit dare filio suo qd̄ petit qñ videt eū plorantē. Similiter deus cogit ad cōcedendū qd̄ petim⁹: qñ flendo ipsius oramus. Talis em̄ erat orō illius dd̄. qui dicebat in ps̄. Aurib⁹ percipe lachrymas meas. Unde i vitaspatrū legit⁹ q̄ quidā sener ait focis suis. hō orans semp debz habere ad dexterā aquā lachrymarū: quia ad sinistra dextur in cenditur ignis malorū desideriorū. Et ideo dicit tertius versus. **U**bi potens sum presto.

¶ **T**ertia conditio orōnis est: q̄ sit cōtinua et perseuerās. Luc. xviii. Opz semp orare et nō deficere. Et glos. ibi. Semp orat qui semp agit bona: nec desinit orare: nec desinit iustesse. De orōne frequēti et assidua habem⁹ exēplū de b̄to Bartholomeo: cui testimoniuū p̄hibuit diabolus: q̄ centies in die fleris genibus: et cēties p̄ noctē orabat. Et de anna vidua que nocte et die stabat in tēplo in vigilijs et orationib⁹. Luc. ij. Et q̄ semp ē hō in periculis: et oi hora: et oi loco: ideo semp debemus deū orare. vñ Hierony. in quadam epla. Nec cibi ante assumant: nisi orōne p̄missa. nec recedat a mensa: nisi referant gr̄e deo creatori. Egredienti ostiū armet orō. regrediēti de platea orō occurrat anteq̄ sessio. nec prius corp⁹ requiescat q̄ aia pascat. Ad oēm actū. ad oēm iessum: man⁹ pingat crucē. h̄ ille. Appet q̄ orō debet esse cōtinua. iō scribebat secundus versus. Cum peto: accedo: non postulo:

inde recedo:

¶ **Q**uarta p̄ditio orōnis est: q̄ fiat semp cū spe obtinēdi. vñ Jaco. f. Postulet autē in fide nihil hēstās. Exēplū habemus ij. Machab. xj. de illo iuda machabeo q̄ p̄missa orōne pugnabat s̄ lythiam regis pcuratorē. Ipse primo assumptis armis ceteros hortatus est. Et subito apparuit eis eques in veste candida armis aureis hastā vibrans. et sic p̄strauerūt ex hostib⁹ xj. milia peditū. et equitū mille sexcētos. Apparet ergo qualiter debem⁹ illud qd̄ optam⁹ petere in orōne. Ergo teneamus cōsiliū iacobi apli dicētis in ca. v. Orate p̄ inuicem vt saluemini. hic p̄ gratiā: et in futuro p̄ gloriā etc. Amen.

¶ **D**ñica. v. post festū trinitat⁹. Ser. iij:

Hil cepimus.

Luc. v. etc. Domini cōfide: ro in humana natura alio: quo sibi conuenientia: et re perio inter cetera p̄ncipas li duo. videlicet

Primo i suo esse seu eētia naturali subitā tam uertibilitatem. Secundo in suo esse seu essentia fortunas li magnā defectuositatē.

Et ideo dñi necessario sus inductus ad fatendū q̄ in presenti seculo quasi nihil cepimus: et ideo hac duplici cōsideratione p̄ themate has conclusiones formo.

Prima est. cum substātia naturalis nobis sit data ad esse: s̄m regulā diuinā nihil esse recepimus. ergo nihil cepimus.

Secūda est. cū bonū fortunae nobis sit datū ad placitū: s̄m rationem naturalē nihil esse recepimus. ergo nihil cepimus.

Prima pars.

¶ **P**rima ergo cōsideratio est etc. cui⁹ fundamentū est: qz substātia naturalis nihil est. et hoc p̄pter triplex mediū.

Primo p̄pter breuitatem tēporalem.

Secūdo p̄pter debilitatē corporalem.

Tertio p̄pter austeritatē mentalem.

¶ **P**rimo igr̄ p̄p̄ breuitatē etc. ps̄. xxxviii. Ecce mēsurabiles posuisti dies meos: et suba mea tanq̄ nihilū an te: uerūramen vniuersa uanitas ois hō uinēs. Et iō in signū hui⁹ aiebat Job. c. vij. Parce mihi do. ni. em̄ sunt etc. ¶ **D**ico secūdo etc. vñ Job

Dñica. V. post trinitatis.

in. xxx. ca. Virtus manuum illoz mihi erat pro nihilo. et io ppha ps. lviij. Ad nihilu deueniet tãq̃ aq̃ decurreris: intēdit arcum suū doq̃ nec infirmetur. ¶ Tertiu pr. vnde Job. vii. s̃. Quasi rupto muro: et aperta ianua intruerūt super me: et ad meas miserias deuoluiti sunt. Redactus sum in nihilum. Et io in signū hui⁹ habet. Viere. iij. Asperi terrā et ecce vacua erat: nihil propt̃ qđ cū esse naturalē nrm̃ nihil sit: et nrm̃ viuere nihil sit: io hanc vitā p̃fide rans br̃s Aug. in lib. de vita misera sic ait. O (inquit) vita p̃sens vita misera. q̃ multos decipis: q̃ multos seducit: q̃ cum videris: ymbria es. cū fugis: nihil es. cum exaltari incipis: fum⁹ es. O vita dulcis es stultis: amarā hospitiētib⁹ qui te amant: te nō cognoscūt. q̃ te contēnunt: te intelligunt. O (inquit) vita p̃na fugitiua es vt somnū: et nō est nra vita quā nobis ostēdis. q̃ alijs te ostēdis longā: vt pereant. alijs breuē: vt qñ de pctis penitere voluerint: nō peniteat. alijs latā vt possint mala q̃ volūt facere. alijs angustā: vt nō possint bñfacere. alijs tristem: vt non possint de bono vitā p̃silitari. hec ille. In signuz quoz Albumasar tractatu. vj. minoris in troductorij describit vitā hois aliq̃bus figuris. Primo ad modū hois tenētis virgam ī manu sinistra. thuribulū in dextra gladiū in pectore. Abi nota de homine Primo sue nature mobilitatē: q̃ virgam hz in manu sinistra. Secdo sue altitudinis labilitatē. q̃ thuribulum in manu dextra. Tertio sue stature seu status nocibilitatē. q̃ gladium in pectore. ¶ Primo q̃ ostēdit de hoie sue nature mobilitas. vñ ad modū virge nullius stabilitatē est hō. et ppter hoc Job. xiiij. Nō natus de muliere bre. vi. tē. replet mul. mi. Qui quasi flos egre. et pte. et fugit velut ymbria: t̃ nunq̃ in eodē statu p̃manet. Q̃ h̃m q̃ fortūa vult ipm̃ mutari: mutat. aliqñ in pre sup̃ior: aliqñ i inferior: aliqñ a dextris: aliqñ a sinistris. Dic de fortūa s̃z q̃ scis de bonitate rōnis. ¶ Secdo ostēdit sue altitudinis labilitas. q̃ thuribulū t̃. Thuribulū aliqñ ascēdit: aliqñ descendit Sic hō in hac p̃ntē vita aliqñ ascendit p̃ honores: aliqñ descendit p̃ opprobria: aliqñ ascendit p̃ amorem: aliqñ descendit p̃ odium: aliqñ ascendit per diuitias: aliqñ

descēdit per miserias. vñ ad modū arborū homo prendit vsq̃ ad celū: aliqñ deicit vsq̃ ad terram. Et q̃bus oibus duo possumus notare documēta.

Primū est q̃ homo nō debet p̃fidere: neq̃ q̃ presumere q̃ mundus ipm̃ nō possit deserere: q̃ tempus ei⁹ durare nō p̃t. Secū est q̃ homo nō d̃z desperare quin aliqđ bonum possit cōsequi quo mediā te possit bene viuere: q̃ descendere t̃ ascendere p̃t. Pr̃z igit̃ scda p̃clusio figure.

¶ Sed dicit q̃ in terra pte ostēdit sue stature seu status nocibilitas: eo q̃ habebat gladiū in pectore. Gladi⁹ significat mortem: quā hō secū defert. nā h̃m p̃hm/ ois morus denotat a termino ad quē. ergo vita nra ad mortē: q̃ hic est termin⁹ eius Pats q̃ defert homo secū gladiū. Unde mors gladiū defert. Finis oim̃ terribilitatis. vñ Job. Apoc. vj. Uidi t̃ ecce equ⁹ pallidus: et q̃ sedebat sup̃ illū nomen illi mors: et infern⁹ sequebat̃ eū. Et data est illi p̃tas sup̃ quattuor ptes terre. et iter facere gladio: fame: t̃ morte: et bestijs terre. Quid p̃ equum pallidū nisi pctm̃ itel⁹ ligitur. sup̃ quē equitat mors: q̃ ppter pctm̃ mors intrauit in mūdū. Nota tamē hic quattuor pestilentias quas videmus nris tēporibus peccatis nris exigētib⁹.

Prima pestilentia guerre.
Secda pestilentia famis.
Tertia pestilentia mortalitatis.

Quarta pestilentia locustarum.
Quia gladio: fame: morte: t̃ bestijs terre: dic de eis ad tui libitū. S̃z p̃sidera q̃liter mors debellat cū gladio iuxta p̃mā partē et quēlibz nostrū inuadit. et cum suo gladio producit quinqz icus terribiles.

Prim⁹ icus est scindēdo nobis caput. et tunc scindit caput nrm̃ cum patre t̃ matre
Secū icus est scindēdo nobis pedes. qñ aufert filios t̃ filias q̃ sunt sub nos.
Tertius ic⁹ est scindēdo nobis brachiū dextrū. tunc em̃ scindit nobis brachiū dextrum: qñ aufert nobis parentes.

Quartus icus est scindēdo nobis brachiū sinistrum. et hoc est quando aufert nobis pecunias t̃ tollit diuitias.
Quint⁹ icus est scindēdo nobis cor. tūc em̃ scindit cor: qñ aufert aīam a nobis.
Iste icus est multū graui⁹: vt h̃r̃ Diere. xxxviiij. Quicūqz manserit in ciuitate hac

Thuribulum

morietur gladio. Et amos. ix. In gladio morientur oēs pccōes. Si q̄ p̄sideras vitā hoīs rōne virgē nihil est. Si etiā ratiōe t̄burbuli nihil est. Si nō ratiōe gladii nihil est. Propter h̄ beat⁹ Paul⁹ ad Galathas. vj. ita clamat. Si q̄s existimat se aliquid esse: cum nihil sit: ipse se seducit. P̄tigit̄ fundamentū nr̄e consideratio: nis quantū ad primā partē: vt sic dicat. Cum substantia naturalis nobis sit data ad esse: nec ceperim⁹: fm̄ veritatē diuinā recepimus nihil esse. Secūda pars.

¶ Secūda cōsideratio

est. Cū bonū fortune et. cuius fundamentum est q̄ bonus fortune nihil est. Et hoc probo tripliciter.

Primo nihil est quātū ad opulentiā tpalē Secūdo nihil ē quātū ad gloriā mūdānalē. Tertio nihil est quantū ad delectationē corporalem.

¶ Primo q̄ bonū fortune nihil est quātū ad diuitias tpales. vñ ps̄. lxxv. Dormierunt somnū suū: et nihil inuenerūt oēs vi r̄ diuitiarū in manib⁹ suis. Secūdo bonū fortune nihil est i glia et. Jo. viij. Si ego glouifico meipm̄: glia mea nihil ē. Tertio fortune bonū nihil est quātū ad cōplacētā et. vñ Eccl̄. xl. modicū tāq̄ nihil i rege Cui alludit Albartus coqu⁹ epigramate r̄lij. s. lib. ita dicit. Saudia nō remanēt sed fugitiua volāt. Et q̄ hec tria nihil sint ita habet Eccl̄. s. ij. c. Magnificauī opera mea. edificauī mihi domos: et plātaui vineas: feci hortos et pomeria: et p̄seui ea cūcti gn̄is arborib⁹: et extruxi mihi piscinas aquarum vt rigarē siluā lignoz̄ germinantium. Possedi seruos et ancillas: multāq̄ familiā habui. Armēta q̄z et magnos ouit̄ greges vltra oēs q̄ fuerunt aū me in hierl̄. ecce quoad gliaz̄ mūdi. seq̄tur. Coaceruauī mihi argentū et aurū et subas regū et p̄uictariā. Feci mihi cātores et cātatrices et delicias filioz̄ hoīm: cyphos et vteolos in ministerio ad vīna fundenda. et sup̄gressus sum opibus oēs q̄ ante me fuerūt in hierl̄. ecce q̄ad diuitias. seq̄tur quoad delicias. Quā q̄ desiderauerūt oculi mei: nō negaui eis. nec p̄hibui cor meū quin oī voluptate fruere. et oblectaret se in his q̄ p̄paueras. sequit̄. Cūq̄ me vertissem ad oīa opa q̄ fecerant man⁹ mee: et ad labores in q̄b⁹ frustra sudauerā: vidi i oib⁹ vanitatē et afflictioēz̄

animi: et nihil p̄manere sub sole. In cui⁹ signū Iouintan⁹ inde fabulis poetaz̄ de bono fortune talē figurā describit. Erat q̄da imparo: q̄ habebat filiū sibi dilectuz̄ pulcherrimū: cui⁹ pulchritudinē volens ostēdere toti ip̄erio: posuit eū in q̄da curru aureo: quē trahēbāt tres equi. Prim⁹ equ⁹ erat rufus: i cui⁹ frōte scribebaf. Est nō est. Sec⁹s croce⁹: i cui⁹ frōte scribebaf Dñe nō est. Tertiu⁹ equ⁹ erat niger: in cui⁹ frōte scribebaf. Nihil est. Dic autē fili⁹ imperator⁹ tenebat i manu sua dextra solē i sinistra lunā. i pectore hēbat flāmā ignis et habebat scriptū in frōte. Dū ois equ⁹ currit: nihil sum. In q̄ figura vident tria videly. Quis est iste iparoz̄. q̄ est filius su⁹. q̄ sunt isti equi. Iuxta p̄mū impator iste mūdus est: q̄ impat sup̄ nos decipiendo et tā plurima p̄mittēdo. Iuxta secūdū iste fili⁹ iparoz̄ est fortuna mundi. Iuxta tertiu⁹ isti eq̄ sunt ista tria enormia pctā i q̄b⁹ sedet fortuna mūdi. Prim⁹ equ⁹ ē sup̄bia in q̄ sedet glia mūdi: et h̄ est q̄si modicū: et nō est: q̄ cito trāsit. Nā vidi ipiū sup̄ exaltatū et ele. et. ps̄. xxxvj. Sec⁹s equ⁹ ē cupiditas: i q̄ sedet diuitie: et hec nō sunt. Nā diues cū dormierit: nihil secū afferet. aperiet oculos suos et nihil inueniet. Job. xxvij. Tertiu⁹ equ⁹ est luxuria: in q̄ sedent complacentie. et iste equus nihil est nisi fetoz̄ et putredo: vñ p̄ nobis hec venerūt. Si ergo cōsideras bonū fortune. Pr̄o quātū ad honorē mūdialē nihil est. Secūdo quātū ad bonū tēporale nihil est. Tertio quātū ad cōplacētā corpale nō pater q̄ manifeste q̄ nihil est. (h̄l est. vt p̄ p̄cordāria sumat illd̄ q̄d scribit Job xvj. In nihilū redacti sunt. et in ps̄. lxxij. Ad nihilū redact⁹ suz̄ et nesciui. vt et his totalit̄ peludam⁹. Cū bonū fortune nobis sit datū et. et illud: vt ex p̄missis deductū est: nihil sit: bñ sequit̄ fm̄ rōnē naturalez̄ q̄ nihil cepim⁹. Quapropter altissimū ro gabim⁹ vt nobis dare dignetur hic suam gratiā: et in futuro suam gloriā. Amen.

¶ Dñica. v. post festū trinitat⁹. Ser. iij.

¶ Homo peccator

sum dñe. Luc. v. Pro introitu sermonis fomo talē regulam siue p̄positionem. Lupiens peccatorum suoz̄ remissionem impetrare. Virtutes in anima sua obtinere;

bona compa

fo. 129

fo. 91

Dñica. V. post trinitatis.

Glouam celestem eternaliter possidere.
Debet recognoscere se esse peccatorem: et
obinde perfecte penitere.

¶ Prima clausula sic declaratur. si em̄ hō
pctm̄ suū recognoscat petēdo veniā: et re
cognoscēdo culpā suā cōspite doleat: statī
de remittere sibi penā: vt dī Ezechie. xviij.
Quacūq; hora pctōr ingemuerit oīm ini
quitatū eius nō recordabor. exēplū habe
mus. Mat. xxvj. de brō petro aplo de quo
dī ibi. Et recordatus est petrus. Et egres
sus foras fleuit amare. et sic veniā obtinu
it. Et sic apparet prima clausula. **¶** Secūda
clausula sic declaratur. Videm? manifeste
q; qñ aliqs attēte considerat locū de quo
ita cecidit: in quo spoliat? fuit: de cetero ti
met: et de cetero cauere inde trāsiret abhor
ret semp. Sic q; fuerūt ī pctis magnis: qñ
cogitāt statū pūstiniū: et vidēt q; si mortui
fuisent in illis: pditi essent: timēt et de ce
tero cauēt: ac in bonis operib? studēt et la
borāt. vñ Greg. Recordatio pctōr custo
dia est virtutū. et 3id. li. de sum. bono di
cit. Porta semp verecūdiā in vultu de re
cordatione pcti. Exēplū habem? Luc. viij.
de maria magdalena: q; sēdo pctā sua pe
des xpi suis lachrymis rigauit: et toto tē
pore vite sue de cetero in pnia vixit. idē di
xit sibi xps. Remittunt tē. Apparet ergo
scda clausula. **¶** Tertia clausula p̄s. nā si
cur dicit brūs Greg. magnū ē vt pctā sua
qs cognoscat: et memoriā eoz pseuerāter
retineat. Et bñ est magnū: q; sic faciendo
cōsequē vitā eternā. Ita habem? exēplū
Luc. xiiij. vbi hī q; ex eo q; latro recorda
tus est pctōr suoz: et dicebat. Et nos qdē
iuste: nā digna factis recipim? bicvero ni
hil mali gessit. idē dixit sibi xps. Amē dico
tibi tē. Apparet 3̄ tertia clausula: et p̄ con
sequēs tota regula passumpra. Ad nō nro
pposito applicādo qlibet nrm̄ cupit
Peccatoz suoz remissionē impetrare.
Virtutes in aia sua obtinere.
Et gloriā celestē tandem possidere.
¶ De puino habet ī ps. l. vbi dauid ī pso
na oīm dixit. Miserere mei de? tē. vsq; a
pctō meo mūda me. De scdo Arist. in. s.
Ethi. Oia bonū appetūt. s; fm̄ eādē phi
losophū eo. li. Virt? est q; facit bonū habē
tē. q; qlibet nrm̄ cupit ee virtuosus. De ter
tio dicit brūs Aug. xiiij. de ciui. dei. Viri
tudine oēs appetūt bona voluntate. Et an
tedictis igif. s. maiou? mimoz concludat

sic thema. igif qlibet nrm̄ bz recordari ac
recognoscere se ee pctōrē dicēdo s;ba thes
matis. Nō pctōr sum dñe. In quibus ver
bis euāgelista duo nobis ostendit.
Puino q; multum est fragilis et defectuo
sa nostra conditio naturalis. homo.
Secūdo q; generaliter ad pctm̄ prona est
inclinatio humanalis. q; pctōr sum dñe.

Primo pars.

¶ Dixi primo q; ostēdit

nobis euāgelista q; cōditio nra ē fragilis
et defectuosa: q; hō. An brūs Bern. ī suis
meditationib? volēs ostēdere qd ē hō: ita ī
q̄t. Nō breui vniūs tpe: et ē nat? ad labo
rē nō ad honorē. hō nat? de muliere et ob
hoc replet multis miserijs: ideoq; cū fle
tu et multis miserijs trāsire suā vitā. Et qb?
s;bis apparet q; hō fm̄ cōditionē suā est
multis defectib? et miserijs subiectus. Nō
sic declarat p̄ autoritatē et exēplū. Nō em̄
est ī piculor? miseria: q; vt dicit Job. nūq;
ī eodē statu pmanet. q; mō san? mō eger?
mō diues? mō paup? mō letus? mō tristis?
mō timet? mō sperat. omēs istas miserias
enumerauit qdā pbs quidā regi. Legit q;
cū qdā rex hñq; qōnes a qdā pbo q̄reret:
ad singulas sibi r̄ndit. Prima qdē fuit. qd
est hō. R̄ndit pbs. mancipiū mortis: hos
pes loci: viator: trāsēs. Mācipiū dī: eo q;
manū mortis euadere nō p̄t. et q; mors
dies e? laboroz capis: idē ī fine fm̄ q; hō
meruit exoluit. Hospes dī: q; obliuioi tra
dit cito: licz cū gaudio recipiat: tī sine de
hospitio exiēs nil de reb? hospitij secū as
fert: quīs in introitu hospitij multa ei p
mittant q; postea nō exolunt. Sic hō cū
gaudio recipit cū venit ī mūdū. vñ de mu
liere pturiēte dī: Job. xvj. Jā nō meminit
psurre. ppter gaudiū q; nat? hō ī mūdū.
fm̄ obliuioi tradit post mortē: quātūcūq;
magn? sit. exēplifica de regib? vñ ps. Ob
lioni dāt? suz tāq; mortū? a corde. et Sa
cr̄sū tāq; pas pditū. In fineo nihil secū
portat de hospitio mūdi. et ne timuer? cū
diues fact? fuerit hō. ps. vsq; gloria eius:
Viator: trāsēs dī: q; hō semp ad mortē
tēdit: nec p̄ momētū quiescit: qd de vira
ribus et cursuib? nō ē sic. q; saltē vna ho
ra quiescunt: sed hō sine comedat: sine bi
bat: sine dormiat: aut aliqd aliud faciat:
semper facit dietā ad mortem. vnde Job
ij. Dies mei velociores fuerunt cursorē.

Brūs. 179

ma capy

biaruz

s. gnes d miseris .701 . 16. fo.

Secunda questio fuit. cui similis est ho-
mo. Rñdit pbs. niuis aceruo: rose matu-
re: pomu nouo. Quia sicut aceruus niuis
modico calore ignis vel solis in aqua re-
soluit: sic hō in terra modica infirmitate.
Rose mature mane habenti colorem pul-
cherimū. sero autē marcidū. sic hoīes ma-
ne. hoc est in iuētute hñt colozē pulcher-
rimū: sed in senectute vespere marcidū.
Etñ hoīes in principio mūdi viuēbāt et
robusti nōgentis annis et plus: et modo
in sero. i. in fine seculi: q: nos sum? in q̄s
fines sc̄loꝝ deuenērūt. vt dicit ap̄le. s. ad
Eoz. r. si vixerimus octoginta annis: am-
plus labor: et dolor. vt dicit ps̄. Pomu no-
uo: qd̄ diu in arboꝝ pendens ad cremen-
tum debitū creditur puenire: corruēs in-
utile efficitur: sed modico verme corro-
dit. Sic hō fit inutilis in senectute p̄ im-
potētiā: et p̄ diuersas infirmitates cor-
roditur. vñ Innoctius in libro de vilita-
te cōditionis humane sic dicit. Si q̄s ad
senectutē p̄cesserit: statim cor eius affligi-
tur: et caput concutitur: languet sp̄s: fe-
ret anhelit: facies rugat: statura curuat
caligāt oculi: et vacillāt articuli: nares de-
fluūt: et crines deficiunt: tremit tractus:
deperit acrus: dentes putrescūt: et aures
surdescūt. hec ille. Tertia questio fuit.
quō se habet homo. Rñdit p̄bus vt lucer-
na q̄ ad ventū cito extinguit: vt scintilla
q̄ cito absorbet: vt spuma aque q̄ a p̄cel-
la dispergitur. Quarta qd̄ fuit. vbi est
hō. Respōdit p̄bus. in multiplici bello et
diuerso. h̄z em̄ intra se bellū. sc̄z remorsus
sciētie. multorēs h̄z in corpore bellum
ciuile et vicinum. s. quattuor elementorū:
q̄ continuo pugnat per p̄trarias qualita-
tes. exterius habet bellū concupisibilitū
rerū tēporalium: que pugnat vt ad se cor-
hominis conuertant: et a deo auertant.
Quinta questio fuit. cū quibus socius est
homo. Rñdit p̄bus q̄ cū sepe q̄ assidue
eñ molestans. s. fames: sitis: calor: frigus:
lassitudo: infirmitas et mors. vñ ps̄. Quis
est homo qui viuet et nō videbit mortē?
quasi dicat nullus.

Secunda pars.

Sed quantum ad secū-
dum p̄ncipale sciendū q̄ hō multum est
fragilis ad resistendū p̄ctis: imo multum
p̄uus ad peccandū. q: vt dicit Greg. h̄z

manū est peccare et. etiā Eccl̄s. vñ. dicat.
Nō est em̄ hō iustus in terra q̄ faciat bo-
nū: et nō peccet. Sed est sciendū q̄ duo
sunt genera hoīz s̄m doctores. Aliq̄ sunt
hoīes noīe et nō facto. et sunt illi qui nō
faciūt opa hoīm: imo plus faciūt opera
iumentoz. de q̄bus dicit Tullius. Qui a
turpibz voluptuosiqz nō abstinent: non
sunt hoīes re: sed noīe. et iō tales nō sunt
noiandi hoīes sed bestie. et p̄pter hoc dicit
Hierony. Postq̄ peccasti alit esse cepisti:
ipse mutat? es vt et hoīe fieres bestialis.
Quarta autē et q̄ magna sit nobilitas et
dignitas ac p̄ditio hoīs: r̄ps manifestat
nobis Mar. vlti. di. Euntes in mūdum
vniuersus p̄dica. euāge. oī crea. i. homini
s̄m Greg. q: oīs creatura est ad seruitiū
hominis. āgeli/ sol/ luna/ stelle/ celi/ aer/
ignis/ aqua/ terra. vñ Lassod. i. lib. de di-
uite et paupe sic dicit. Homo p̄pter quē
extēsum est celū. p̄pter quē mare expans-
sum: et terra fundata sup aq̄s. hō p̄pter
quē sol cursum suū currit. hō p̄pter quē
luna cognoscit suos occasus. hō p̄pter quē
dñs sanguinē suū effudit. hec ille. q̄d̄ cūz
oīs creatura sit ad seruitiū hoīs: valde
hō deberet cauere a p̄ctis: cū p̄pter pec-
catū sit subiect? oīb? creaturis: et in men-
tis assimilatur. ps̄. Nō cū in honore esset
nō intellexit et. et hoc p̄pter diuersa p̄ctā.
Alij nō sunt q̄ dicunt hoīes noīe et re. et
sunt illi q̄ viuunt rōnabil: et vtunt rōne.
de q̄bz loquit Jfido. di. Nō est q̄ ingenio
valet strumb? pollet: et in rerū cognitionē
qd̄ vtile est diligit: et qd̄ inutile est p̄terit.
hec ille. Et in istis v̄bis duo ponit q̄ dñt
esse in hoīe. Primo q̄ sit pudēs et inge-
nio suo et rōne regat. Lulius rō est s̄m q̄
dicūt doctores: hō p̄ficiat oībus aīalibz
p̄pter rationē sibi datā. ideo qñ rōne nō
vrit cōparat iumentis. ps̄. Cōparat? est
et. Jō socrates put legit in lib. de nugis
p̄hoz: interrogatus est a quodā discipulo
suo: qd̄ esset homo. Rñdit hō sine puden-
tia et sine sciētia/ est sicut puicia sine regi-
mine vel rege. id dicit ille sapiēs Seneca
i quadā eplā. In hoīe optimū est rō. hac
antecedit aīalia: et deos sequit. hec ille.
Dicit sedo q̄ ad hoc q̄ aliq̄s dicat. p̄fer-
te homo: indiget bonis moribz et virtuti-
bus dotatus. Nō est. dicunt em̄ doctores
q̄ qñ de? creauit: et posuit eum in
paradiso: dotauit illū multis virtutibus

hoīes noīe et re
re
hoīes noīe et re

p̄dicatē oī creatu

bellū hoīs

1012

qd̄ e hō

ad hoc q̄ aliq̄s
dicit hō p̄ferre

et donis: qz creauit eū in iusticia origina
li: que includebat duas virtutes. Prima
qz aīa dono illi? erat pfecte deo subiecta.
Secda qz ipsum corp? erat pfecte subiectū
aīe. Sed ex eo q? pceptū diuinū fecit
comedē de fructu verito: perdidit oēs
alias virtutes q? erāt ad perfectionē ho
minis. vñ spoliati his bonis statim eru
buerūt de nuditate sua: et statim inceper
runt hīc morus brutales: et abscederunt
se. Et merito etiā fuerūt spoliati his do
nis et honore qui prius erāt. qz sū pīm
honor est testimoniū virtutis. Si igit il
le q? est virtuosus: et cauet a pctis: est pfecte
hō: sequit per oppositū q? ille qui est
sine virtutib?: nō dicat hō: sed magis hō
mortuus: vel homo brutalis. Si igit pec
cata cōuertat hoīem in nō hoīem: nos
iuxta posse nīm fugiamus pctm: et erim?
pfecte hoīes. Et psequemur hic in pñenti
diuinam gratiam: et in futuro eius glo
riam. Ad quam tc.

¶ Dñica. v. post festū trinitatis. Ser. v.

Ecuti sunt eum

Luc. v. Prout docet expe
riencia: et hoc idem recitat
sacra scriptura: tres sunt
status hoīm qui consueue

runt alios sequi. scz

Viator sequi ductorem.

Paup et indigens diuitem et bñfactorem

Vasallus suū principem et dominū.

¶ Primo dicit q? viator sequit suū ducto
rē. Rō est. Prover. ix. p̄sulit. Ambulare p
vias prudētie. Adodo Quis quilibet pru
denter debeat in oib? factis suis se habere:
tñ specialit est necessariū illi q? vadit p
terrā incognitā et periculosas, sed nō pot
talis ire securi? q? si ductorē habeat: q? si
bi viā ostēdat: et illū ipse sequat. sicut les
git Tob. iij. de tobias. q? volens ire ad ci
uitatē medox: nunq? ipse iuit quousq? iu
uenē q? eū duceret: et vti sibi ostēderet. s.
angelū raphaelē haberet. Apparet q? q?
viator psequit sequi suū ductorē. Exēplū
habem? Erod. xij. c. vbi legit q? cū moy
ses adduxisset pplm isrl' de egypto ad ter
rā pmissionis ac ignorarēt viā. sequit in
ter. q? dñs precedebat eos ad ostēdendū
viā per diē in colūna nubis p̄ seruo: et so
lis. per noctē in colūna ignis p̄ tenebras
vt dux esset itineris. et nubes precedebat:

et populus sequebat quousq? venerunt
ad terrā pmissionis. Et h? quāru ad p̄mū.
¶ Dixi scdo q? pauper sequit diuitem et
bñfactore. Rō est. docet experētia: q? illū
vnuquisq? sequit a quo expectat hīc cō
modū. Et cā est. nā dicit san. Tho. sup p̄i
cipiū metaphysice q? oēs hoīes p naturā
appetūt pfectionē: et p̄seruationē sui esse
sed iter alia q? ipm perficiūt corporalē est
qñ aliqd acqrit de nouo: puta p sequelas
diuitis: vel dñi: lucra vel honore. sicut les
gitur de abigail. s. Reg. xiv. q? secuta est
nūcios dō. et facta est ei vxor post mortē
nabal viri sui. Apparet q? q? paup sequit
diuitē ex quo expectat bñficiū. Exēplū ha
bem? iij. Reg. v. vbi legit q? cū naamā
p̄iceps militie regis syue venisset ad he
liseū virū dei: vt curaret eum a lepra: ac
cōsulisset et p̄cepisset q? septies lauaret
se in iordane. Naamā dans sibi magnas
pecunias et vestes: noluit acceptare. Et se
quit q? qdā puer q? erat cū pp̄ba vidēs se
pauperē dixit intra se. Curā post eum et
accipiā aliqd. Et secutus est gēzi post ter
gum naamā. Et dedit ei duo talēta argē
ti et duplicia vestimēta. Et hec quantum
ad secundum.

¶ Dixi tertio q? vasallus debet et consue
uit sequi suū dñs. Docet experētia q? suū
sequūtur dños suos: q? ad hoc obligant.
vñ dic apls ad eph. c. vj. Serui obedite
dñis carnalib? cū timore et tremore s̄ sim
plicitate cordis. Exēplū habem? ij. Reg.
ij. vbi d: q? domus iuda sequebat dauid.
Ezā. j. Reg. ij. legitur q? cum viri iabes
gē ad essent obsessi per suos aduersarij
os: mulerāt nuncios ad saul regē israel vt
eos iuuaret. Quod audiēs saul diuisit bo
ues suos in frusta: et misit nūcios ad vni
uersum israel di. Quicūq? saul non fuerit
secutus: sic fiet bobus eius. Et sequit isra.
Ois autem israel secut? est saul quasi vir
vnius. Apparet ergo tertia clausula: et p
sequens tota regula p̄assumpta. Ado
do predicta nostro p̄posito applicando:
dñs noster iesus xps est

Excellentissimus ductor: viatorum.
Clemētissimus benefactor: pauperum et
egenorum.

Potentissimus princeps multorū vasal
lorum.

¶ Primo dicit q? est n̄r ductor. Nos em̄ in
hoc mūdo sum? peregrini: qz dicit aplus

tres stat? hoīs s̄sueuerunt
a hōs sequi

et p̄m debem? sequi

DeB. xij. Non habemus hinc manentem civitatem: sed futura inquirimus. Loc⁹ autem in quo peregrinamur: est periculosus: ideo est nobis necesse ut xps nos dirigat. Deut. xxiij. Dns deus tuus ipse est ductor tuus: et non dimittit neq; derelinquet te. Quod fuit satis figuratū Deute. viij. vbi dicitur: populo israel. Ductor tuus fuit in solitudine magna atq; terribili in qua erat serpens flatu adurens et scorpio ac diptas. Ad intelligentiam autem huius est notandū: q̄ tres habemus inimicos q̄ nos infestant in solitudine p̄tias vite. s. diabolus: mundus: et corpus ppriū. Per serpentē diabolus intelligitur. Apoc. xij. Serpens antiquus qui vocatur diabolus. flatu huius serpentis sunt suggestiones: q̄ adurunt ac incendunt ad malū. Per scorpionē qui facie blādit: sed cauda percutit: significatur iste mundus: q̄ sua pulchritudine nos allicit: sed cauda percutit. q̄ dicitur Prover. xiiij. Extrema gaudij luctus occupat. Et Olee. iij. Gloria eoz in ignominia cōmutabo. Per diptam autem caro nra intelligit. Nā sicut dicit Plinius lib. etymo. et est glo. sup isto verbo diptas q̄ latine dicitur situla. quęcumq; percutit: sitim perimit. Si ergo sequamur istū ductorē: ab istis tribus possumus liberari. Deutero. s. Dns deus noster q̄ ductor noster est: p nobis ipse pugnabit.

Secundo dicit q̄ ipse est pius retributor: et dicator nre paupertatis. Nos em̄ sumus paupes in diuitijs spūalibz. ps. Paupes res facti sumus nimis. Et idē cū xps sit oim diuitiarū dñs: ipse erit noster bñfactor: q̄ cōmunicat nobis suas diuitias. Ita dicit ap̄tus. s. Cor. s. c. In oibus diuites facti estis in illo. Istę diuitie sunt spūales. scz gr̄a et virtutes et bona opa. Ita dicit beatus Bern. Vere diuitie nō opes: sed virtutes quas secū conscientia portat: vt in perpetuū homo diues sit. hec ille.

Tertio dicit q̄ xps est nre p̄iceps et dñs: et nos sui subditi. ita dicit ps. Dñatio tua in oī gnatione et gnatione. An ipse excellet alios dños in potestate: q̄ est oīpotēs. Pester. xiiij. Dñe rex oīpotēs i dñitide tuā cuncta sunt posita. et nō est qui possit resistere voluntati tue. dñs oim tu es. An in deo velle et posse idē sunt. q̄cqd enī vult totus p̄or. ps. Oīa quecumq; voluit: dñs fecit: in celo: et in terra: in mari: et in omni

nibus abyssis. Ex antedictis igitur formetur ratio talis et maiori et minori et concludatur sic thema. Ideo secuti sunt eum discipuli eius.

¶ Dominica. v. post festum trinitatis. Sermo. vi.

Elicitis retribus

secuti sunt eū. Luc. v. Sacerdo testante eloquio: tria relinquunt homines.

Primo relinquunt vitiosam moralem bonitatem.

Secundo relinquunt virtuosam grauitatem.

Tertio relinquunt religiosam propriam voluntatem.

¶ Primo vitiosi peccatores relinquunt etc. de istis loquitur sapiens Prover. ij. Relinquunt iter rectū: et ambulat p̄ vias tenebrosas. qui letant cū malefecerint: et exultant in rebus pessimis. quoz vie peruersę se sunt et infames gressus eoz. Viriosi relinquunt iter rectū. i. viā mādator: p̄ quā boni et iusti recte vadūt ad celsū. Mat. xij. Si vis ad vitam ingredi: serua mādator. Et ambulat p̄ vias tenebrosas: q̄ sunt peccata mortalia: q̄ ducūt ad tenebras exteriorum. Augustinus. De qui auertunt se dñe a lumine tuo. Qui letantur cū male fecerint. tales p̄fecto sunt impenitētes: qm̄ penitentes nō letant de malis cōmissis: sed magis dolēt. De istis loquitur Seneca de copia verbor. Quidā sunt q̄ in vitijs gloriānt. et illud pessimū et maximū flagitū est q̄ deum finaliter reliquerunt: et se dñio diaboli subiecerūt: cū publice fasteant se esse seruos diaboli p̄pter peccata de q̄bus letant: nec est bona spes de cōrectione eoz. vii. Seneca epla. iij. ad Lucillū. Tūc est cōsummata malicia: cū turpia nō solū delectāt: sed etiā placent. nec est locus remedij: vbi que vitia fuerūt mores fiant. vbi homovitia approbat tanq̄ mores. de tali relinquēte vitiose Deuter. xxij. Dereliquit deū factorē suū etc. et ibidē Deum q̄ te genuit dereliquisti: et oblitus es dñi creatoris tui. et loquit moyses de peccatore ingrato: qui oblitus est dei et benefactorum dei.

¶ Secundo principaliter relinquunt virtuosam etc. Multi relinquunt boni christiani. videlicet

q̄ Relinquunt vitiosam. Xtiusti. Religiosi

bellu. 1011

exp̄m̄. f. 1013

Primo relinquit culpam.

Secundo relinquit infantiam.

Tertio relinquit iniuriam.

¶ Primo relinquit culpā: qm̄ vere penitent de peccō: relinquit voluntate et opere. Prouer. xviij. Qui cōfessus fuerit peccata: et reliquerit ea: miām cōsequet. modo simili Eccli. xvij. Cōuertere ad dñm: et relinque peccā. Qui confessus fuerit in sacramento ecclesie salte semel in anno: et reliquerit peccā: als nō esset penitēs. Iſido. de sum. bono. et h̄r de peni. dist. iij. c. irrisor. Irriſor est nō penitēs qui adhuc agit quod penitēs. Talis penitens vere miām cōsequet a deo: qm̄ vbi est cordis cōtritiō oris confessio: peccati desertio: adest dei misericordia. ergo derelinquat impiū viā suam. Esa. lv. et allegat de peni. di. j. c. q̄s aliqui.

¶ Secundo relinquit infantiam suā boni et iusti. Prouer. b. ix. Relinquit infantiam: et veniet: et ambulare per vias prudētie. Relinquit infantiam. i. lasciuia et insolentiam. vel relinquit peccata in iuuetute tua cōmissa. ps̄. Delicta iuuentutis mee et. vel relinquit voluptatē carnis aut vanitatē seculi. Et ambulare per vias prudētie cauendo tētationes diaboli / carnis / et mundi. ¶ Tercio relinquit iniuriam. Eccli. xvij. Relinque primo tuo nocētē te. hoc est dimitte illi iniuriā. et tūc de peccati peccatā soluetur. hoc est si dimittis peccatā: dimittetur tibi iuxta illud Mar. vj. Dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitorib⁹ nr̄is. Homo hōi reseruat irā: rancore in corde retinēdo: et vindictā appetēdo. et talis a dño querit medelam de peccatis suis: et non inueniet eā: pro eo quod ipse nō relinquit iniuriam indulgendo.

¶ Tertio principaliter religiosi relinquit propriā voluntatem: quales fuerūt apostoli in exēplū de quib⁹ thoma sumptū. Relictis retribus secuti sunt eū. In quib⁹ verbis tria ostendunt: s̄m q̄ tria sunt relinquēda: que salutē impediūt et retardant. qm̄

Primo relinquēda sunt diuerse seculi facultates.

Secundo noxie carnis voluptates. retribus.

Tertio proprie cordium voluntates. secuti sunt eum.

Prima pars.

¶ Primum et. Istud relinque non debet esse nobis extraneū aut

graue: sed magis volūtaria atq; beneplacitū: pro eo maxime q̄ infra breue tps̄ habem⁹ ea relinquere: qm̄ in morte. Eccli. xj. Est qui locupletat parce agendo. et nescit q̄ tēp⁹ pretereat: et mox appropinquet: et relinquet oīa alijs et morietur. Ille est homo auarus parca vitam ducēdo sibi: et alijs pauperib⁹ nature necessaria subtrahendo. et nescit. i. nō attendit q̄ tēpus pretereat. i. trāseat dānabiliter et inutiliter. et mox appropinquet. Memori esto quoniam mox nō tardat. Eccli. xij. Et relinque alijs oīa. immo etiā alienis frequentē: q̄ nō laborauerūt. et moriatur. Sed non sic apostoli qui non solū in relinquendo oīa mortē expectauerunt: sed in vita voluntarie reliquerunt. attendētes ad verba beati Aug. in quadā homel. Qui celestis vite dulcedinē quātum possibilitas dimiserit p̄fecto cognouit: ea que in terra amauerit libenter cūta dereliquit. in cōparatione illius vilescūt oīa: deserit habitata: aggregata dispergit. Imitatores apostolorum sunt religiosi pauperes sp̄s: qui nihil habēt p̄p̄riū: sed totū in cōi: qui per votum paupertatis temporalia reliquerunt. qualis religiosus beatus Martinus pauper et modicus. qualis beatus Dñicus q̄ paupertatis trāscēdēs culmina. pauper inquam peculio: diues vita. pura temporalia relinquit: maledictionē imprecans cōtra illos qui sacri ordinē possessionibus temporalibus maculare p̄sumpserint. Talis fuit beatus Aug. qui nihil suum existimauit: immo totū reputauit cōmune cū fratrib⁹ suis. nihil em̄ habebant: sed viuēbāt in cōi: vnde Aug. de verbis dñi. Abijce diuitiarū onera: abijce vincula volūtaria: abijce anxietates et redia: que te annis plurimis inquietant.

Secunda pars.

¶ Secundum principa

lex. vbi ponitur retribus relictis. vñ sunt quedā retriba relinquēda: de quibus hic. et quedā nō sunt relinquēda: sed magis amplectenda. Relinquenda sunt. scilicet

Primo rete carnis infecti fetoris.

Secundo rete mundi deceptoris.

Tertio rete diaboli piscatoris.

¶ Primum rete carnis nostre: in qua est infectus fetor ab adoleſcētia sua. i. qua sunt diuerse choledule vtpote gulositates / com

q̄da Retia q̄ debem⁹ relinque

Sermo. VI.

CXIII

Caro

esationes/delectationes/delitie/lubrici
 rates, hoc est illud rete qd caput inuenem
 recordē: qui obuiat meretrici: et sequitur
 eā quasi bos ad victimā ductus. Prouer.
 viij. Et nescit miser qd ad vincula trahitur:
 et velut auis festinat ad laqueum: et nescit
 qd de periculo sic illius agitur. Nunquid
 meretrix mala mulier/ rete capiens aīas
 ad damnationem eternā. de tali muliere
 Eccl. viij. Inueni amariōse morte mulie
 rē: que laqueus venatorū est: et sagena cor
 eius. vincula sunt manus illius. Qui pla
 cet deo effugiet illam. qui autē pctōr est ca
 piēs ab illa. Amor carnalis mulierum est
 amariōs morte. quare: qd mors occidit tē
 mortaliter: et amor ille occidit eternaliter.
 Et muliere initū factū est peccati: et p illā
 oēs morimur. Eccl. xij. hoc est ab illa ne
 cessitatē morēdi cōtrahimus. que laque
 us est venatorū. gloria demonū. et sagena cor
 eius. sagena multos pisces comprehendit.
 sic iste amor: senes et iuuenes decipit. Vin
 cula sunt manus eius. pty de dalila q vin
 culauit samsonē. Iudicij. xvj. Qui placet
 deo tē. Istud pctm nō vincitur nisi per fu
 gam. sic ioseph fuit victor: qn reliquit pal
 liū in manibus impudice mulieris. Gen.
 xxxix. Qui autē pctōr est: capies ab illa. Ec
 ce rete paratā ad capiendū. nec mirū si ca
 piatur: qm mulier illaqueat qn aspicitur:
 infāmat qn auditur: polluit qn tāgit: dā
 nat qn concupiscitur. De tali mala mulie
 re que est rete loquit bñs Bern. Mulier
 est hoīs cōfusio: infatiabilis bestia: conti
 nua sollicitudo: indeficiens pugna: dānū
 quotidianū: domus tēpestatis: impetū ca
 stitatis: viri cōtinentis naufragium: vas
 adulteriū: aīal pessimū: onus grauissimū.
 Eui alludit beatus Greg. Mulier ianua
 diaboli: via iniq̄tatis: scorpionis percuss
 fio: nocuum genus.

mūdus

Qdōm rete relinquēdum est mūdus de
 ceptor. de isto Job. xvij. habet. Immisit
 in rete pedes suos: et in maculis eius am
 bulat: tenebitur plāta illius laqueo: et ex
 ardescet contra eū sitis. Sicut per pedes
 intelligitur interior affectio iordinata in
 amore diuitiarū vbi est rete: videly cupi
 ditas et auaricia: que retinent tales: nec
 amant deum: nec proximū. Nō sic fecerūt
 sancti apli. s. petrus andreas iacob et io
 hannes: qui piscatores fuerunt: et talia re
 tia reliquerūt. Relictis retib: secuti sunt

xpm sine spe ad ppria redeūdi. Vbi i apo
 stolis plus q opus: imo festinata obedie
 tia et deuota supra modū in sanctis apo
 stolis cōmendat. Et nos fratres relinqua
 mus aranearū retia: qb: musce capiūtur
 hoīes seculares et tēpōales more aranea
 rum seiplos in mūdantis euiscerantes. de
 quoz numero quidā retia sua reficiunt: si
 cut sunt illi q aperte p rapinā furta/ vsu
 ras/ aliena rapiūt et auferūt. Quidam re
 tia plicāt: sicut sunt illi qui per cautelas/
 fraudes/ fallacias/ sibi pecunias congre
 gāt et lucrant. Quidā retia lauāt: sicut illi
 qui fraude/ vsura/ et cautelis multipliciter
 se excusant. qd sequit in iob: Et in macis
 eius ambulat. Macule istū retis sunt
 funes et chordule. et sunt diuersi modi ac
 quirendi diuitias: de quib: dictū est. Te
 netur plāta pedis laqueo inordinatē affe
 ctionis. et sitis exardescit: quē admodū hy
 dropici auarus et cupidus semper est siti
 bundus.

Q Tertū rete quod relinquendū est: est re
 te diaboli. O q malus piscator. o q ma
 lū rete. Laueamus a piscatore qui ad deci
 piendū aīas/ hamū peccati mortalis sub
 verme carnalis voluptatis abscondit. Et
 nō solū iste maledictus piscator habet ha
 mū: immo etiā hz rete et sagenā suam: de
 quibus Abachuc. s. Traxit illud in sagenā
 suā: et congregauit in rete suū. Expandit
 iste piscator sagenā suā: q: interficere gē
 tes nō cessat. Que est sagena nisi maledi
 cta luxuria: q: sicut sagena que ampla est
 que magnos et paruos retinet: sic luxuria
 oēs tam diuites q pauperes illaqueat et
 capit. Rete autē diaboli est concupiscētia
 mala oculorū: que ad modū retis multas
 chordulas/ astutias habet: diuitias dgre
 gādo. Eligemus ergo fratres cōtra retis
 cula inimici: qui s̄m Augu. lib. solilo. pos
 suit ante pedes nostros laqueos infinitos:
 posuit in diuitijs: in paupertate: in cibo:
 in potu: in voluptate. oēs vias nras com
 pleuit decipulis ad capiendū aīas nras:
 Iste est hostis antiquus verus totius
 sus. nec facile deprehēdi p̄t circūitus vie
 eius. noui hunc hic illic hinc illinc. Nunc
 agnū: nūc lupū: nunc tenebras: nunc lucē
 se ostendit. Nūc vt tristes decipiat: trista
 tur et ipse. vt gaudentes illudat: fingit se
 et ipse gaudere. vt spirituales defraudet:
 in angelum lucis se trāffigurat. vt fortes

diabolus

pp

creatura seruitutē abhorret: et libertatem
aīa cōcupiscit naturalē. Scdm ps p ps. q
dicit ī psona oīm. Quēa dmodū desiderat
cer. ad son. aq. ita des. r. c. Tertiu ps Pro
uer. xliij. vbi dicit. Qui trahunt ad iteritū
liberare nō cesses. Et ecclesia etiā clamat
ad dñm. A dānatōe perpetua libera nos
dñe. Et antedictis igit. s. maior et minor
fiat rō et cludat sic thema. scilz Ultra nō
seruiamus peccato. In quibz verbis nos
admonet apls de duobus.

Primo vt recedam? a statu periculoso. in
hoc qd dicit. Non seruiamus peccato.
Scdo quanto tpe debeamus abstinere a
pctō. i b qd dicit. Ultra nō seruiam? pctō.

Prima pars.

¶ Primo dixi q admo
net nos q recedam? a statu periculoso. s.
a pctō. Pctm em̄ (sicut sup? fuit oñsum)
est stat? valde piculofus. qz nō solū ponit
hoīem in piculo corporali: s; etiā spūali. Et
specialr tres maneries siue pditiones ho
minū pctōz: nāq; sunt siue pctulo spūas
li et corporali. s. illi qui sunt
Erudeles et austeri.
Hani et superbi.
Eupidi et auari.

¶ Dico pmo q piculofam vitā ducit illi
q sunt terribiles et austeri. Nā dicit Gene.
ep̄la. xvj. ad lucillū. Nemo (inqt) terribi
lis pōt eē secur? . Rō ē: qz qñ duo p̄ia cō
iūgnit: ita cito sic vñ pdominat: aliud
destruit quātū pōt. sicut patz de igne et de
aq. Sed hō hz liberū arbitriū qd nō vult
cogi: et iō si existēs ī dignitate officio siue
gradu: cōpellit sferiores nimis irrōnabili
ter et austere: et ferre facit qd nō vellēt na
turalr. Qui ex timore sic viuūt: ita cito sic
p̄nt auxilio p̄silio vel assensu nituntur de
struere cōpellentē: vt sic sine timore libera
vitā ducāt. Et Aristo. viij. phis. docet: q
nullū violētū ē p̄petuū vel etiā duratiuū.
sicut p̄z de motu grauis iursum. s; facere
siue ferre aliqd ex timore pene: violentat
liberū arbitriū qad facta. et iō dicit Aristo.
q nullū tale dñū ē p̄petuū vel etiā dura
tū. iō dicit Gene. vbi p̄r. Sic timeri tā
domi molestā ē q̄ foris. tā a seruis q̄ ab
alienis. Nullū ad nocēdū satis tut? est: qz
null? tam seruilis pditōis: quī p̄ loco r tpe
poterit molestare. s. ille. Exptū hui? nar
rat li. ix. libri speculi historial. c. lxxij. q si

culi suos suos ita dure et aspere tractaue
rāt: q. lxx. milia seruoꝝ publice rebellauē
rūt: et adeo graue et atroꝝ erat bellū p̄ mul
titudine viriū: qd nō solū p̄ores rōanos: s;
etiā p̄sules terruit. Isti hui tā dure rebel
lauērūt quousq; deuotare cadauerā iūcē
sunt cōpuli. Sola autē vds messana ser
uos liberalr habitos ī pace p̄tinuit. Hoc
bellū seruile mōstra talia p̄cesserūt. rome
ex ancilla p̄er nat? hīs q̄ tuoz man? et
tuoz auree et hō naturavirile duplex. In
bononēsi agro fruges et arboribz nate sūt
duplices: et ignis mōtes p̄suscit: ī signū qz
qz minores siue inferiores nimis arctati
sunt supiores suos exerceat et p̄pterviolē
tiā repugnaret. Et q̄ ita contingat cōter
docet exēplariter ī natura. nā put. ij. lib.
specu. historial. c. xix. legit q argētū viuū
flexibile et molle ē: s; naturalr fugit ignē:
et iō vocat ab alchimistis serū fugitiuū.
Exptmētū ē qz si nō naturā suā ponat in re
sicca et valde calida: sicut ī pane recēter ex
tracto de clibano ī pēna obturata: et obtu
ratū foramē vbi imittit ī pēna: facit salta
re panē: et tādem panē cōminuet et eribit.
Sic ī pposito ē qz frequēter multi q̄ ducit
satis nobiles et parati ad faciēdū q̄ decet
et debēt: frāgnit timore: et arctatē dānifi
cāt vel occidit. sic dicit Prover. xxx. Qui ve
hemētē emūgit: elicit sanguinē. et q̄ puo
cat iras p̄ducat discordias. Id cōsult ille
Ecclīcus. c. iij. cuiuslibet ita dicit. Noli eē
sicut leo ī domo tua euerēt domesticos
tuos: et opprimens subiectos tibi.

¶ Dixi scdo q periculofam vitā ducit illi
pctōres q̄ sunt supbi. Sicut em̄ informat
Gene. lucillū ep̄la. xvij. dices. Considera
(inqt) q̄ sunt q̄ hoīem ī p̄ncipē magis isti
gēt: et illa ipedit vt turio: viuas: s; inter
hec oīa est p̄pōsa supbia: qz illa puocat
bonos et malos: et iō illa magis ipedit tu
rā vitā. hec ille. Boni nitunt tales corrige
re et humiliare: et alij superbi inuidi nitū
tur eos dep̄rimere. et qz p̄pōsus et supb?
cit? vult frāgi q̄ secti: nō tā p̄ bonos q̄ p̄
inuides finaliter destruet. Exēplū ponit
Seneca vbi prius. nā in acie iacēs p̄tes
ritur cū scāte pugnat, vult dicere q̄ parci
tur humiliat: et cōtēnunt supbi et p̄pōsi
qui verbis et operibz se extollūt tā boni q̄
mali repugnāt et eos dep̄mūt. De p̄pōsa
supbia qz etiā qad potētā finalr destrues
tur. Narrat em̄ Eusebius in chronica sua: et

pp ij

nulla violentia per spectum

supbia . 159
17

pb

Dñica. VI. post trinitatis.

recitat i speculo historiar. lib. iiii. c. xviii.
 q̄ tarquin⁹ supbus. xxi. annis rexit impe-
 riū romanū. hic ita supb⁹ erat crudelis
 q̄ facientib⁹ p̄ra voluntatē suam nouē
 genera penarū adinuenit: tādē nobiles
 suam superbā non ferentes eū de impio
 expulerūt. ⁊ cōsimilia in libris regū ⁊ ma-
 chabeoz habent. Si ō loquamur de pō-
 pōla supbia quoad sapientiā: confusibile
 finē h̄s. Legit em̄ Esa. x. de rege assyrioz
 q̄ factauit se sic. In sapiētia mea itelleri:
 et abstuli terminos populoꝝ: et p̄cipites
 eoz depredatus sum. sed sicut ibi sequit.
 deus illi supbo per p̄pham dixit q̄ cōbu-
 reres tota gloria eius in vna die. Si ō
 loquamur de pōpōla supbia quoad san-
 ctitatē: et malū finē foritur. sic legim⁹ q̄
 simon magus dixit se p̄pheta dei et con-
 finxit q̄ potuit volare ad celū: qd̄ tñ sup-
 be p̄sumpsit cecidit et collū suū fregit.
 Si loquamur de supbia er diuitijs et ge-
 nere: p̄siderem⁹ illā nobilē regē Pharaos
 nem: q̄ ex superbia dixit. Nescio dominus
 et israel nō dimittā. sed q̄ supbe deo resti-
 tit: opprimens sibi subiectos filios israel
 ipse tandē perijt in mari rubro et populu⁹
 eius tot⁹. Unde oia ista complectēs ille
 Alanus doctor in lib. de arte p̄dicādi sic
 dicit. O q̄ dissimilis est humilitati super-
 bia: que luciferū de celo eiecit: adā de pa-
 radiso priuauit: gigantē occidit: linguas
 p̄fudit: nabuchodonoz: i bestiam trans-
 mutauit: populos in reprobu⁹ sensum tra-
 didit: excecavit iudeū: peremit obstinatū
 deiscit exaltatū: hec platos percutit: diui-
 tes in tumorē erigit: ita vt nullus seipm̄ co-
 gnoscere possit. hec ille.
 Q̄ dixi tertio q̄ periculosam vitā ducunt
 illi q̄ sunt cupidi et auari: q̄ nimis sollici-
 tant̄ circa tēporalia perquirēda. vñ Sen-
 neca epla. xl. ad lucillū sic dicit. Nulli po-
 test securā vitā p̄tingere: q̄ de diuitijs cō-
 gregandis nimis cogitat. Ratio est: q̄ il-
 le q̄ timet perdere vitā vel victū: non est
 secur⁹ de illis. sed illi q̄ nimis sollicitant̄
 de habēdo securā vitā vel victū: timēt ne
 perdāt illā: alioquin nō forēt solliciti cir-
 ca illā. Igit̄ qui nimis cogitat de habēdo
 securā vitā vel victū: nunq̄ est secur⁹
 de vitā vel victū: imo qui plus nituntur
 facere securos multotiens se faciūt nō se-
 curos. Iō est. dicit em̄ seneca epistola. ij.

ad lucillum: q̄ quondā p̄ custodia reruz
 nullis seris vel clauib⁹ vtebātur: s̄ postez
 ri pro securitate rerū adinuenent seras
 et clauēs. eoz primus fuit Zubalcayn: q̄
 descendit a cayn. primo qui volebat fura-
 ri seruabant res sine aliquo documento.
 Adodo ō fures seras clauēs ac captas
 p̄tingūt: res auferūt: resistētēs occidūt.
 Sic igif̄ puidendo de securitate: se non
 securos faciūt. Et ista nō dico ego q̄ illi-
 citum sit diuitias custodire: sed q̄ illicitū
 est iniuriōse eas et indebite p̄gregare: et
 congregatas a necessitatibus p̄mi seq̄
 strare. sicut cayn qui postq̄ talē securita-
 tem adinuenit edificauit ciuitates et cas-
 tra tēporaliū cupiditate cōmorus: quia
 nō ad honorē dei: nec ad vtilitatē p̄mi
 expendebat: ideo in fine oculis perdidit
 oia et maledictionē dei incurrit. Sic fa-
 ciunt mō homines. p̄pter suā securitatez
 dant filias suas diuitibus et potentibus
 maritandas. Et de multis talib⁹ scimus
 quō fuerunt subuersi et subito destructi.
 Et specialiter in antiq̄ historia bitonum
 inuenit: q̄ due filie cuiusdā nomine loꝝ
 sic dotate duobus ducibus britānie cor-
 nelio et albanio: tandē patrē propriū de
 suo dñio expulerunt: et personā quā pa-
 ter posuit heredē duo heredes filiarum
 destruxerūt: et inter se totam angliam di-
 uiserūt: et tandē vn⁹ aliū interfecit: ⁊ to-
 tam hereditatē obtinuit. Et istos tales
 sic deplacuit salomō Ecclā. ij. c. Studios
 sissime laborauit habitur⁹ heredē post me:
 quē ignoro an sapiēs an stult⁹ futur⁹ sit.
 et dñabit in laborib⁹ meis q̄b⁹ desudauit
 et sollicitus fui. Et est quiq̄ tā vanum⁹
 Et sup hoc s̄bo beatus Hierony. sic dicit
 Vanū est (inq̄) trāseūtia p̄gregare: ⁊ vas
 nius non futura appetere: sed vanissimū
 magno labore perq̄sita incertis hereditib⁹
 possidenda relinq̄re. hec ille. Iō dñi meē
 reuerēdi: teneam⁹ p̄siliū xpi di. Albar. xij.
 Da paupib⁹ ⁊ hēbis thelauz i celo. s. eter-
 ne glie. quā nobis p̄cedat ⁊ c. Ciprian⁹ in
 lib. de. xij. abusio. inq̄. Si vis cogscere
 mūdū cito finiedū: b̄ signa tūc appēbūt.
 Erit fener sine sensu: p̄pls sine deuotione
 paup sine humilitate: iues sine charita-
 re: religiosi sine obediētia: plati sine dili-
 gentia: clerici sine castitate: mariti sine fi-
 delitate: mulier sine verecundia: domini
 terrarū sine iusticia. hec ille: Deo grās.

ex^m

pharao

supbia

cayn

ex^m

auaricia

ex^m de hys q̄ dant filias duntib⁹

Quoniam dñica. vj. post festū trinitatis. Ser. ij.

Msi abūdauerit

iusticia v̄ra plus q̄ scribaz et phariseoz: nō intrabitis in regnū celoz. **Matth. v.** Teste sacro eloquio / locum sumptuosum cōmuniū sine castrū quattuor genera hoīm sine difficultate ingrediūtur: et contraria illis ab ingressu iuste repellunt. Digni introitu sunt

Primo noti qui non ignorantur.
Secō amici qui libenter inuitantur.
Tertio potentes qui multū honorātur.
Quarto appōrtāres q̄ lere acceptātur.

¶ Primo digni introitu sunt noti: et ignoti repellūtur. Nūquid **Joḥānes** euangeliſta tpe passionis xp̄i intrauit domū pōtifficis. **Adō** fili abſalon fili dāuid intrauit ad regē. **ij. Regū. xiiij.** Quid est hoc dictū moraliter: nisi q̄ illi q̄ habēt noticiā fidei et per fidē habēt noticiā de deo vero: intrabūt in regnū celoz. In huius signū lato p̄ fidē quā habuit: q̄ atētis circumſtantijs multis: fides illa fuit supergrandis.

¶ Iſto modo baptisū p̄ virtutē fidei ad regnū celoz sine mediō introduct. Magna est fides: magna est noticiā fidei xp̄ianoz que sic ad regnū celoz nos et fideles deo finaliter introducit. q̄ q̄ crediderit et baptizatus fuerit: salus erit tē. **Mat. vlti.** et apls **Deb. iij.** Ingređiem̄r in requiē nos q̄ credidimus quē ad modū dixit. **Sicut** iuravi in ira mea: si introibūt i requiē meā. Per cōtrariū nō intrabūt p̄ ostiū quod est fides: q̄ nō per ostiū in ouile ostiū tē. **¶** **Secō** introitus in regnū est amicōz. qualis amicitia fuit i b̄tā magdalena: ideo ingressa fuit in domū pharisei. vbi xp̄s erat simul fuit cum xp̄o. **Jesus** intravit in quoddā castellum: et mulier quedam martha noīe excepit illū in domū suam et amicitia. **Luce. x.** et de tali introitu habet **Eccl. ij.** Introducti me rex in cellā vinariā. et ordinavit in me charitatē. **¶** Ibi in patria erit charitas ordinatissima: que facit amicū dei: et introducit nos ad gloriam: immo sine ista nullus vnq̄ intravit nec intrabit. Per oppositū nō intrāt in regnū iracundi. sicut potest ostēdi p̄ seriē verborū euangeliij: vbi dī. **Qui** irascitur fratri suo: reus erit iudicio. **¶** Qui irascitur sine causa reus erit iudicio. Alij exponunt

reum se debet reputare. alij exponūt reus iudicio eterne punitionis et pōdenationis. Qui autem dixerit fratri suo racha: reus erit concilio. **¶** Primo ira est in aīo. secūdo in voce cū aīo: ista grauior: q̄ prima. talis secundo modo iracūsus: reus est cōcilio. **¶** Racha est punitiū procedens ab ira. **¶** **Adīus** est iudiciū q̄ conciliū. in iudicio est locus defensionis: in concilio quādo iudices conferūt qua pena puniēdus sit talis reus. **¶** Qui autē dixerit fatue reus erit gehenne ignis. qm̄ ad irā sequitur infamatio. tunc est grauiſſima et ei corespondet grauiſſima pena. talis ira vbi sūt gradus et directo opponitur charitati. et tales nō intrāt in regnū. **¶** In huius signū non habens vestem nuptialem. i. charitatem fuit increpatos. Quomodo huc intrasti non habens vestē nuptialem: et demū fuit expulsus. **¶** **Mat. xxiij.** **¶** Tertio intrant in regnū potentes tē. **¶** In cuius signū filij israhel potentissimi in terra promissionis circūierunt ciuitatem septies cum tubis: intrauerūt hiericho. **¶** **Joſue. vij.** **¶** **Virg.** fortitudinis que est vnum de donis spiritus sancti: est causa istius introitus. **¶** Quarto intrant appōrtantes. i. iusti. i. qui iuste portant vnicuiq̄ quod suum est. **¶** Iusticia est vna porta per quam intratur ad regnū celoz. **¶** Nec porta dñi iusti intrabūt in eā in p̄. **¶** In huius figura noe vir iustus in vjs suis cū filijs intravit in arcam. **¶** **Gen. vij.** **¶** Per contrarium iniusti non intrant: nec pharisei: cū vere non sint: sed solū apparet iusti. **¶** Siquidē eoz iusticia est

Iusticia simulata.
Iusticia presumpta.
Iusticia vendita.
Iusticia diminuta.
Iusticia austera.
Iusticia superficialis.
¶ Primo simulata: qm̄ exterius apparēt iusti ad modū sepulcroz dealbatoz. de q̄ bus **Mat. xxij.** **¶** Item iusticia presumpta: **¶** Iſti em̄ pharisei presumebant q̄ obseruatiē exteriores sufficerēt ad salutem. **¶** Item iusticia vendita. siquidē isti pharisei orabant prolixē: nō propter deū: sed propter cōmodum temporale. **¶** Item iusticia diminuta. **¶** Iſti minora faciebant: et maiora dimittebant. **¶** **¶** Item iusticia austera: quoniam ipsi pharisei imponebāt onera grauiā: dēgito autē suo nolebant ea mouere. **¶** **Itē** ius

pp iij

et phariseis

istia scribarum et phariseoꝝ superficialis exterior tñ: qui cohibebant manũ et non animũ. Ista iusticia dicitur liberabat a pena tẽporali: sed nõ introducebat ad regnũ celoz. Sed iusticia xpi saluat in vitã eternam. et hoc est quod dicit thema. Nisi abundauerit iusticia vestra etc. Ex qbus verbis innuitur

Primo defectus interior iusticie iudeoz.
Secdo effectus liberioꝝ iusticie xpianoz.
Tertio fructus copiose glorie beatoꝝ.

Prima pars.

Hic de iusticia christi:

que est sufficiens et abundans pro introitu regni celozum: est prosequendum. Ubi sciendũ q iusticia est multiplex: qm̃

- Primo iusticia naturalis rectificatiua.
- Secũdo iusticia legalis preceptorum implexicatiua.
- Tertio iusticia equalis equi libratiua.
- Quarto iusticia sufficiens sine diminutiõẽ.
- Quinto iusticia puniens pro culpe perperatione.
- Sexto iusticia retribuens in meritoꝝ premitiõne.

¶ Prima iusticia naturalis rectificat hominẽ. Primo apud deũ. scdo erga primũ. tertio erga carnẽ et spm̃. Primo iusticia naturalis est totũ se dare deo a quo totũ se habet. In signũ huius filioꝝ dei totũ hominẽ assumpsit. s. corpus et aĩam in vnitate suppositi: et totũ redemit. ergo totũ de beatus deo. et naturalis iusticia hoc requirit q vniciũq; detur qd suũ est. Itẽ ista iusticia facit hominẽ rectũ erga primũ. quomõ seruabit iusticia ista velle oĩb; pdesse et nulli nocere: iuxta snĩam Gene. in lib. de quattuor virtutib;. Si iusticia seq; desideras: nũc pũ et ama vt amareris a deo. amabis em̃ deũ si in hoc ipm̃ imitaberis: vt velis oĩbus prodesse. de qua Mat. vii. Quicũq; vultis vt faciant vobis hoĩes: et vos facite illis. Idẽ habetur Tobie. iiii. et Luc. vi. Secda pars istius iusticie est nulli velle nocere: de qua itẽ Tobie. iiii. Nõ ab alio oderis tibi fieri: vide ne tu aliquãdo alteri facias. Iste due partes iusticie sunt due columne eleuantes aĩam ad gloriam beatoꝝ. Eccli. xi. Qui operatur iusticiã ipse exaltabitur. Itẽ iusticia naturalis rectificat hominẽ erga carnẽ et spm̃. Qui regis fm̃ spm̃ et rationẽ rectã: iusticiã nat

turalẽ obseruat. qui autẽ regis fm̃ carnẽ peruertit ordinẽ iusticie. ideo tanq; transgressor iusticie mouet: iuxta illud. Si fm̃ carnẽ vixeritis mouemini eternaliter. Roma. viii. imo ibũt tales in suppliciuẽ eternũ: iusti autem in vitã eterna. Mat. xxi. ¶ Secda iusticia legalis etc. de ista loquitur phus. v. Erbi. vbi dicit q iusticia loquitur que implet precepta legis. sed lex precipit actus oĩm virtutũ: sicut dicit beatus Gregorius. s. lib. moral. Lex precipit non delinquere actiue: qd pertinet ad actũ fortitudinis. Itẽ lex precipit nõ mechari: quod spectat ad tẽperantiã. et lex precipit non percutere: nõ contendere. hoc spectat ad mansuetudinẽ. Quicũq; em̃ facit contra aliquã virtutẽ per circũstantiã (als certa instantiã) vel conditionẽ aliquam iniuste: nõ legitẽ facit. inultũ em̃ operatur: et fit seruus diaboli seu pcti. Non sic postulabat dauid cum dicebat. Gressus meos dirigebis fm̃ eloquiũ tuum: vt nõ dominetur mei oĩs iniusticia. Sed contrariũ est de multis: q licz iusta faciũt: nõ tñ bñ nec iuste. sicut qui faciũt elemosinã de illicite acquisitis: vel ppter vanã gloriã: lz bonũ faciũt iusticia legali: que est oĩs virtus: loquitur beatus Hiero. i quadã epla. Oes virtutũ species vno iusticie noie continentur. Et beatus Bernardus in quadã sermone. Rectus et iustus est ille: qui ad terrena cũ curat: ad celestia totus erigitur: qui diuine volũtati humiliter subiacet: cuius medium non erĩs ab extremis: paupertate et paciẽtia regulat. ¶ Tertia iusticia equalis etc. Ista iusticia fm̃ docto. est quedam species iusticie qua redditur vniciũq; quod suum est. et diuiditur in iusticiã commutatiua: et distributiua. de qua Tullius in rhetorica. Iusticia est habitus cũ utilitate seruata inãvni cuiq; tribuẽs dignitatẽ. Itẽ macrobinus iusticia est vniciũq; seruare quod suũ est. Et Gene. Quid est iusticia nisi nature tas circa generatio in adiutoriu inueta. Ista iusticiã depinxerũt antiqui imaginẽ ad modum virginis incorrupte: que erat gratissima in aspectu: sed terribilis luminib; oculoz: coronata accipitres: sedes in cathedra: tenens sceptrũ in manib;: equa læce. Moraliter iusticia est sicut virgo pulcherrima incorrupta: q; corruipi nõ pot prece vel precio amore vel odio aut timore, vñ

148a n. 148

facere iusticia bene nõ est nec bene

ymago / 148

due pres iuste q̃ si due colũne

Iusticia sermo

de Seneca. Iusticia nil iniustū pati pōt. vñ Quid. lib. f. de transformis vocat eā astrā virginē filiā aīstrei gigantis q̄ nūq̄ violari potuit. sicut nec iusticia. Ad dicit eam Quid. qm̄ virtutes fugerunt ad celum ppter horrore vitiōrū. iusticia fuit vltima que recessit. Itē licet iusticia habeat gratū aspectū i fer. rē est acer t formidabilis his qui iuste p suis demeritis puniūt. Itē aspectus istius imaginis nō nimis humilis: nec nimis atrox. et hoc bene p̄inet ad iudicem iustū. nā nimia humilitas in iudice dat t generat despectū: t nimia atrocitas generat horribilitatē. id iudex iustū dicit esse mediū inter vtrūq̄. Coronata erat: q̄ iusticia est in ppetuū coronata et triūphat. Sap. iij. et apls. In reliquo reposita est mihi corona iusticie. ij. Timoth. iij. Ista imago sedebat in cathedra: qm̄ ad iudicē p̄inet sedere in cathedra. Itē tenebat scepterū qd̄ est regale signū: t designat q̄ sine iusticia nec regnū: nec respública pōt bene regi. inmo remota iusticia regna non sunt nisi magna latrocinia. sicut dicit Aug. iij. de ciuita. dei. c. iij.

Quarta iusticia vocat sufficiens: de qua in themate t in euāgelio. t vocat iusticia xpi que saluat aīas. vñ thema. Nisi abundauerit iusticia vestra t. dicebat ip̄s ap̄ostolus: nō intrabitis i regnū celoz. hoc est dicit. nisi mādata data legi impleueritis et alia queq̄ moralia necessaria ad salutē etiā docueritis implēda abūdātī q̄ pharisei qui solū cohibebāt manū et nō aīm: et vtrūq̄ cohibendū est. Nūquid malum cogitare: t malo cōsentire: est petm̄: t ista debēt (als dicunt) esse in aīa. nō em̄ sufficit ad salutē ab homicidio abstinere: nisi quis irā et rancorē remiserit in mēte. nec sufficit a fornicatione abstinere. si videris mulierem ad concupiscēdum eā in corde. Si quidem in preceptis noui testamenti non solū refrenatur manus seu opus: imo etiam mala cogitatio. De ista abūdantia iusticie habetur Est. x. Consummatio abbreviata inuadit iusticiam. Doctrina euāgelica vocatur breuis consummatio. et apparet breuitas: qm̄ in duobus mandatis totam legem totaliter complet. vñ de doctrina euāgelica breuis et consummata formam iusticie exprimit abundanter. Iusticia phariseoz promittebat terrenam possessionem. iusticia dō xpi eternam

appropriat mansionem. ergo iusticia christi abundat. Item iusticia phariseoz docet seruare minora precepta: non maiora. Iusticia dō christi docet vtrūq̄. ergo ista abūdāt magis q̄ prima. Itē iusticia phariseoz alligat onera grauiā et importabilia: et ipsa non tangit ea vno digito: iusticia dō illorum qui intraturi sunt regnū celozum: primo seruat et custodit illa que ip̄s alijs seruare p̄cipiunt. ergo magis abundat ista q̄ illa.

Quinta iusticia simul cum sexta t. Nā iusticia punitiua est quando per demeritum redditur supplicium: t merito premium. et h̄m hec remuneratio bonozū: et pena malozum est opus iusticie. Licet in omni opere dei sint semper misericordia t iusticia: verū in aliquibus operibus dei misericordia fit aperta: et iusticia occulta: sicut in iustificatione peccatozū. In aliquibus autem operibus est totum contrariū scilz iusticia aperta: et misericordia occulta: sicut in damnatione paruulozum deudentium sine baptismo. aliquādo vtrūq̄ occultum / sicut in tribulatione iustozum sicut in iob. robis t. aliquādo totū apertum sicut in punitione reprobozū: et remuneratione iustozum. Ad quam merito et efficacia sue sacratissime passionis: t in tercessionibus intemeratissime virginis marie nos producere dignetur iesus benedictus t.

¶ Dominica. vii. post festum trinitatis. Sermo. f.

Tripēdia pecca

ti mors. Roma. vj. c. Actēto q̄ stipendium est digna retributio que militibz cōfertur et datur: triplicē militum differentiā introduco: qm̄ sunt Primo milites mundi. Secundo milites christi. Tertio milites diaboli. Primi stipendijs contentātur. secundi stipēdijs coronant. tertij stipēdijs moriunt. Primi milites t. de istis Luc. iij. milites interrogauerunt. scilz iohannē. Quid faciemus et nos: quibus respōdit. Neminem cōcutiatis: neq̄ calāniam faciatis: et contenti estote stipendijs vestris. Q̄ salubris doctrina si seruaretur. neminē inquit concutiatis per violentiā. et neminē

pp iij

*ni si abundauerit iustā vñ a q̄
pharisei cohibebant manū t nō aīas
t fū vñ q̄ e cohibendū
Iustā phariseoz.*

*imp̄b? di aliq̄
ē m̄a ap̄ta
Cultra. aliq̄
riūm*

Dñica. VII. post trinitatis.

calaniam faciatis per fraudulentiā ⁊ fraudulentiā maliciā. et contenti estote stipendijs vestris. qualis miles fuit beatus martinus: q̄ non solū contentus: imo de stipendijs nihil preter quotidianū victum referuabat. imo de crastino nō cogitabat. Tales milites fuerūt illius legionis sacrate thebe: qui p̄ defensionē reipublice armatus susceperant: nec fidē xpi in aliquo violare intendebāt. Sed potest queri quid est proprie stipendiū de ratione vocabuli. Respondetur s̄m glo. q̄ stipendiū dicitur a stipendia a substantia ponderata: qm̄ retributio dabatur militibus pugnātibus p̄ re publica ad p̄dus. antiquit̄ pecunia nō numerabatur: sed dabatur ad p̄dus: per soluebat. Zucrum fructus/merces/ salarū que dabantur pro labore: vocabatur stipendiū. et ideo dicitur hic, stipendia peccati mors.

Secūdo introductū est q̄ sunt milites stipendiarij xpi. quales sunt oēs generatim xpiani. similiter viri iusti et sancti. quales milites fuerūt sebastianus/ hippolitus/tiburtius/valerianus/ sponus beate ecclesie. quales milites fuerūt sanctus ludovicus rex francoꝝ: eduardus rex anglie: harolus magnus: artufius: imperatores romani. qualis miles fuit timotheus discipulus beati pauli ap̄li. de quo. ij. Timoth. ij. Labora facit bonus miles xpi. Ubi notantur quattuor: que ad militem strenuū requiruntur: vrpote Diligentia. labora. Decentia. miles. Virilitas. bonus. Salubritas. christi. Diligenter/ decenter/viriliter/ salubriter militādo maxime et pugnādo p̄ republica: et p̄ra catholice fidei inimicos. de q̄ milita. s. Timoth. s. Hoc p̄ceptū cōmendat tibi fili timothee vt milites bonā militiam/hñs fidem ⁊ bonā cōscientiā. bonā multū et salubrem hñs sine errore cōscientiam. bonā p̄dicando s̄bo ⁊ exēplo. ergo labora sicut bonus miles xpi. Nā qui certat in agone in hoc mūdo qui est locus certaminis: nō coronabit nisi qui legitime certauerit. ij. Timoth. ij. Narrat aristoteles lib. politicoꝝ q̄ non omni militi pugnātū in macedonia dabatur corona et seruum de hilijs: sed solum illis militib⁹ qui in pugna vincebāt: ⁊ in certamine trium-

phabāt. Itē narrat eliminandus de mirabilibus mundi: q̄ olim milites romani qui hostes resistentes vicerūt: coronabantur de palma p̄ stipēdiū: sed illi qui vicerunt hostes fugientes coronabantur de lauro: ad designandū q̄ maius stipēdiū dabatur illis q̄ vicerūt hostes fugientes. Itē qm̄ maior pugna erat et fortior in militib⁹ primis. ⁊ palma est dignior lauro. Hic queritur de militib⁹ in agone certātib⁹. hoc est in hoc mūdo. p̄tra quos hostes debet pugnare? Respondetur. contra mundū: carnē: et diabolū. Contra mūdū per paupertatē. p̄tra carnē per castitatē. contra diabolū p̄ charitates. Et alia arma multa sunt: quibus stipēdiarij milites armantur: quoz arma propria non sunt carnalia sed spūalia. Resgitur q̄ fuit quidā miles stipēdiari⁹ armis carnalib⁹. i. vitis dedit ⁊ armatus: qui cū iret p̄ viam cū suo scutifero: peruenit ad viridariū amenissimū: ⁊ dixit armigero suo. multū laboraui⁹. hic modicū quiescam⁹. hic inquit volo dormire: ⁊ nō excites me: q̄ dū satis dormiero ego me ipsum excitabo. Finaliter obdormiuit. q̄ dū actu dormiret: vidit somniū vrpote videbat ī somnijs vnū milite totaliter inermē descendente de equo albo in quodam prato pulcherrimo. Itē videbat in dextera parte militis sex inuenies pulcherrimos ipm̄ custodiētes: ⁊ ī sinistra pre erat tres figure terribiles dicentes audacter illis sex. pugnemus de isto milite cui⁹ sit. q̄ pugnauerūt ⁊ tres de sex triūphū habuerūt Quo facto excitat⁹ est miles dicens scuti fero suo. vbi sum⁹? Respondit dñe nos sum⁹ in loco bono et tuto. et miles iterū. q̄tis hora est. ⁊ ille. dñe media nox. Et miles p̄cedam⁹ vltra qm̄ multa habeo expedire. et respondit armiger. dñe nos sumus in loco securo: et nor est multū obscura: ⁊ ignominus viā. et iterum miles. nec p̄pter hoc qm̄ necessario ambulare op̄s. Finaliter p̄cesserūt ambo: et venerūt ad pedem cuiusdā montis altissimi: et ascendētes venerūt ad quoddā nemus: et demū peruenerūt ad cellā cuiusdā heremite: et intrātes domūculā miles locutus est ad partē cui⁹ heremita: et eidē torū somniū enarrauit. Cui heremita. tuipse es ille inermis. tu es denudatus totaliter armis virtutum: qm̄ propter malam et vitiosam vitā tuaz descendisti de equo albo vrpote de stute

de stipendiū
regit⁹ pecunia da
tuz ad p̄dus
ales mlytes
ebent elygi. 99

corona p̄
me ⁊ laur
fo. 103
bona conp
s̄m mly

20

innocentē et grē baptismatis in prato
mularū delictarū. Sed in dextera iuue-
ne pulcherrimi custodiētes sunt pulchri-
tudo/sanitas/fortitudo/iuuetus/diuitie
spes longe vite. Tres in sinistra/antiq-
uitas/infirmetas/mors. vincit pulchritu-
dinē et sanitatē infirmitas. vincit iuuen-
tatē et fortitudinē antiq̄uitas. mors vin-
cit diuitias et spem longe vite.

¶ In tertio loco fuit introductū: qm̄ sūt
milites diaboli, scz peccatores. de quoz
militia. s. Pet. ij. Obsecro vos tāq̄ adue-
nas et peregrinos abstinere vos a carna-
libus desiderijs que militat̄ aduersus ani-
mā. Obsecro. nō dicit precipio: licz possz;
cū esset vicarius xp̄i: et p̄iceps ecclie mis-
litantis. ad insinuandū charitatē nō au-
rouatē. Tanq̄ aduenas et peregrinos.
vocat illos qui erāt i iudaismo: qui erāt
cōuersi ad fidem xp̄i: abstinere vos ꝛc. di-
cit quedā glo. super mattheum/ q̄ in pu-
gna xp̄i prius d̄ gula agit. quia nisi pri-
us hec refrenetur: frustra d̄ alia vitia labora-
tur. que militat̄ aduersus animā. i. ani-
mā impugnant. Istā pugnam tuba ce-
lestis expertur/ dicebat. Caro cōcupiscit
aduersus sp̄m ꝛc. Gal. v. Grauis pugna
est ista: cū caro seu sensualitas sit contra
sp̄m seu rationem domesticis hostis. in
qua militia siue pugna diligentia est ad-
hibenda. In esopo legit talis fabula: q̄
fuit quidā qui habuit duas filias. vnā
dedit in vxorē cuidam hortolano: et aliā
cuidā figulo. nō longe post visitauit eas:
et primo venit ad illā quā dedit hortola-
no querens quid ageret. que respondit
pater mi si deus dederit nobis pluuiam
ad rigandū hortū: bene erit nobis. Post-
modū venit ad aliam querens quid age-
ret. et illa. pater mi si deus dederit siccita-
tem bene erit nobis. Et ille homo dixit
nescio si debeo orare p̄ pluuiā vel siccita-
te. Ad propositum due filie in homine
sunt caro et spiritus: que sibi adinuicem
aduersantur. sed caro op̄at & petit plu-
uiam. scilicet carnalia desideria: que for-
titer militat̄ aduersus animā. Spi-
ritus est alia filia q̄ nobilit̄ est: et illa pe-
tit & op̄at siccitatē. I. tēperantiā & abstine-
tiā rōnabile. et p̄ illa est orandū. ergo sp̄s
ambulat. Galat. v. Narrat q̄ fuit qdā
stipediari⁹ miles: q̄ alijs pugnatib⁹ exiit
de acie grauat⁹ somno: et odorō: miuit sub

ymbra cuiusdā arboris. et venerūt septem
latrones ad casus vidētes militē fortiter
dormientē: et vn⁹ furat⁹ est calcaria et en-
sem: secūdus furat⁹ est lorica: tertius furat⁹
est scutū: quartus equū: quint⁹ lanceā: ses-
rtus cingulū: septimus furat⁹ est galeam
tandē vulnerat eum vsq̄ ad mortē. nec
fuit excitat⁹. Iste miles est q̄libet xp̄ian⁹
de numero illoz militū fortiter pugnatū
quoniā militia est vita hoīs sup̄ terrā. vt
dicat q̄libet xp̄ianus illud iob. xiiij. Lun-
ctis diebus q̄bus nūc milito: expecto dos
nec veniat imutatio mea. Sed q̄s est iste
miles separat⁹ ab alijs: p̄ctō: est: qui bo-
nis & iustis militib⁹ fortiter pugnatibus
contra mundū carnē & diabolum: sed ob-
dormiuit in delictijs: in diuitijs: in hono-
ribus tam fortiter q̄ excitari non potest.
Qui sunt fures septem: septē vitia capi-
talia. Primus fur siue latro est superbia q̄
furatur calcaria et ensem. Per calcaria in-
telligitur timor: mortis tēporalis et timor
mortis eterne. p̄ ensem intelligit timor di-
uini iudicij. Supbia i militē vniq̄q̄ furat
et vulnerat militē letalē i oculis: ne videat:
ne p̄sideret miserā & fragilitatē suā: q̄
cōsideratio iducit ad verā humilitatē. vñ
poeta. Si tibi glia. si sapia formaq̄ def-
sola supbia destruit oia: si cōmitet. Las-
lis supbus nō timet mortē nec t̄pālē: nec
eternā: nec timet diuinū iudiciū: nec mise-
riā corporalē p̄siderat: q̄ dormit. Isti p̄cti
stipedia mors est: q̄ mors p̄nū hoīez itra-
uit i mudū: mediātē q̄ hoīe p̄ctū: et p̄ p̄ctū
mors. Rom. v. g. stipendia ꝛc. Scōs latro
inuidia pessim⁹ latro. et iste furat lorica: et
vulnerat militē i narib⁹. Per lorica in-
telligit charitas q̄ ad modū loīce: oia p̄-
cepta legi: et oēs act⁹ virtutū diuersis anu-
lis cōnectit: et totū corp⁹ munit. q̄ chari-
tas op̄it multitudine p̄ctōrū. Jacobi. v. et
Prouerb. x. Vniuersa delicta op̄it chari-
tas. De ista lorica charitatē loq̄t Aug. li.
de doctrīa xp̄iana. Sola charitas est que
vincit omnia: et sine qua nihil valent
omnia. Inuidia latro furat istaz lorica. et
vulnerat istā lorica in narib⁹: si sentiat bo-
nus odorē: bonū nomē: bonā p̄sp̄itatē de
primo suo. Istius peccati stipedia mors
inroiuuit in orbē terrarū. Sapient. ij. Ter-
tius latro iracundia. et iste furatur scutū
Per scutum quod portatur in sinistra ma-

ad
lam.

ep̄m
ep̄m

ep̄m
ad aphanda oia p̄ta

vult q. 7. p̄ta
ypocrite. fo. 10

fo. 10. 12. d̄ p̄ta
12. 6. 9. 10. 11
1030. 159.

inuidia. 189.

p̄ta

mur: intelligit patientia: seu mansuetudo. ad modum scuti habet tres angulos. videlicet patientia in contumelijs & bono. patientia in tolerancia aduersorij. patientia in ablatione temporalium bonorum. Iste latro postquam exprobrauit militi scuto patientie: vulnerauit eum in auribus: ne quis habeat supradicta audire aut frueri. Isteius peccati stipendia mors. Ratio: quoniam ira est causa mortis & homicidij. qui odit fratrem suum homicida est. J. Jo. iij. Quartus latro pigricia seu negligentia. et iste furas equum: per quem intelligit totum corpus hominis. unde istud vitium totum corpus iram dormire facit: ut nullum bonum valeat operari. Talis est i. toto corpore vulneratus. istius vitij stipendia mors. Ratio bona est: quod occidit mors est: et vitium hominis sepultura. hec seneca. Quintus latro auaricia. et iste furas lanceam. per quam intelligit elemosina seu misericordia ad pauperes. Iste latro vulnerat cor: lethaliter: et vulnerat manus. Vulnerat cor: quoniam cor auaritia diuitijs non saturatur. In quo assimilatur igni. assimilatur inferno. Auarus semper rapit: et nunquam saturatur. nunquam dicit sufficit. Hoc est letale vulnus lesio cordis. Vulnerat etiam manus: ne eas extendat ad pauperes christi. manus istas. Isteius peccati stipendia mors: sicut patet de diuitem epulone guloso in misericordia: qui mortuus sepultus est in inferno. Sextus latro luxuria. qui furatur cingulum militis. per quod intelligitur castitas. quo cingulo fuit cinctus sanctus Thome. de aquino p. angelum iesu christi. Iste latro pessime vulnerat militem in labijs. unde propter hoc dicitur est. Sint labijs vestri cincti etc. Iste vitij stipendia sunt mors. quoniam secundum Bern. istud vitium est amaritudo eterna: et ideo stipendium suum est mors eterna. mors sine morte secundum Grego. Septimus latro gula. et iste furatur galeam. per quam intelligitur abstinentia. et vulnerat appetitum sensum suum iste latro. cuius stipendium mors. quare hoc? quoniam teste Seneca epistola xij. ad lucillum. multos morbos fercula multa fecerunt: et innumerabiles mortes. Accertentis omnibus et singulis supradictis: stipendia peccati mors. Beati. ij. Quocumque die comederis mors mortis. in eterna morte gehene. Item ezechielis. viiij. Anima que peccauerit: ipsa morietur. et per Christum sequitur immediate. Beata dei vita eterna. i. per gratiam dei. Cuius vite participes etc. Amen.

¶ Dñica. viij. post trinitatem. Si secundum carnem vixeritis moriemini.

¶ Dñica. vij. post festum trinitatis. Ser. ij.

Poenitentia

penitentia ad Romam. vi. Iuxta scripture veritatem per nri sermonis introitu foris mo talem propositionem. s. q. mors tria mala in homine operatur. videlicet. Primo punit eum sensu: et reddit insensibile. Secundo reddit fetidum et horribilem. Tertio reddit eum viuere naturali impossibile. Prima pars sic declaratur. Eadem? maxime nifeste quod homo mortuus non sentit percussus. non erubescit denudatus. non respondet vocatus. Unde in huius approbatione legitur iij. Reg. iij. c. quod cum mulier sunamitis concepisset et peperisset filium propter meretricia et orationes helisei: ad paucos annos puer mortuus est. cuius venisset mulier ad virum dei in matre: rogans eum ut filium suum suscitaret: ait heliseus ad puerum suum giesi. Accinge lumbos tuos: et tolle baculum meum in manu tua et vade. Si occurrerit tibi homo non salutes eum. et si saluauerit te quispiam non respondeas illi. Et ponas baculum meum super puerum. Giesi autem posuit baculum super faciem pueri. Et dicit textus quod non erat ei vox neque sensus. Postea iuxta illuc propheta et suscitauit puerum. Figitur prima pars apparet. Secunda pars regule sic declaratur. ostendit composita experientia quod homo mortuus immediate efficit ita turpis et fetidus: quod super terram non potest diu tolerari ideo ne homines inficiantur ponit sub terra et omnes qui ipsum diligebant mortuum fugiunt. ideo dicit Eliae. xxiij. Interfecti eorum proicientes et de cadaveribus eorum ascendit fetor. Et in huiusmodi exemplum legitur Jo. xj. quod cum iesus factus esset amoveri lapide de monumento ubi lazarus fuerat sepultus: volente christo ipse suscitare dixit martha ad iesum. Dne iam fetet quatuoriduanus est. Apparet ergo secunda pars. Tertia pars regule sic declaratur. Videmus manifeste quod homo non potest mortem vitare: nec ex quo mortuus est potest vitam naturaliter recuperare. propter quod dicitur Eccl. viij. Non est in homine potestas prohibere spiritum. nec habere preteritum in die mortis. sed solus deus est ille qui habet potestatem super mortem hominis: ut patet in suscitatione puella de qua habet Mat. ix. Non est mor-

acutia

159 159
auaricia fo
1030 1019
133 91

87-8-9 & d. iij. pte

luxuria .91
1030 .1031

gula .190

per carnem copat mortem

tua puella: sed dormit. dicit glo. sup Lu-
cam. viij. mortua est hominibus q̄ susci-
tare non pot̄: sed non deo cui aia uiuit ⁊
caro suscitata quiescit. Apparet ergo ter-
tia pars et p̄ consequens tota regula pre-
assumpta. Modo nro pposito applican-
do. pctm̄ facit suo seruitou.

Primo q̄ non habeat sensum s̄m huius-
modi statum.

Secundo q̄ est deo vilis et abominabilis
ppter suum peccatū.

Tertio q̄ nō pot̄ spiritualiter uiuere nisi
a deo auxiliū sibi fuerit datum.

¶ Dixi primo q̄ existēs in peccato perdit
sentimentū seu oēm sensum ⁊c. qz de pec-
catoribz dicit Esaiē. xliij. Neqz cognoscunt
neqz sentiunt. Nam pctm̄ inficit et corū
pit oēs sensus corporales. Primo corū
pit et claudit visus. Sap. ij. Excecauit il-
los malicia eoz. Et dñ̄ errecatur. qz nō vi-
det irā dei: et iusticiā eius tenentē cōtra
eū gladiū. ad Rom. j. Reuelat ira dei de
celo super oēm impietatē et iniusticiam.

Secdo corrupit et claudit aures: ne s̄bz
dei audiat: nec verba correptōis nec ad-
monitionis. de tali dicit ps̄. Noluit intel-
ligere vt bene ageret. Tertio pctm̄ clau-
dit homini os ne loq̄tur bonū. ds̄ em̄ qui
libet os suū aperire ad bñdicendū et lau-
dandū deū. ps̄. Repleat os meum laude
idesit fac me indefinenter te laudare: vt
cantem tota die magnitudinē tuam. Ubi
dicit glo. qz anteq̄ essem fecisti me cū nō
essēm. salutem mihi dedisti cū peccassem
cognouisti cōuersum: et iustū p̄seuerantē
coronasti. hec tibi. Sed peccatum claudit
hoī os ne delectet in diuinis laudibz. ps̄.

Os habēt et non loquent. ⁊ alibi de quo
libet pctōre. Os tuū abundauit malicia:
et lingua tua concinabat dolos. Quarto
peccatū claudit homini odoratū. cū enim
deberet odorare diuinas suauitates: odo-
rat fetentes carnalitates. Esai. ij. Erit p̄
suauit odore fetoz. Quinto pctm̄ etiā clau-
dit et debilitat manus. ita q̄ homo est pi-
ger ad operandū bonū: ⁊ ad largiendum
pecunias pauperibz. Proverb. xxvj. Ab-
scōdit piger manū suā sub ascella. Appa-
ret ḡ primū q̄ pctōr. p̄p̄ pctm̄ p̄fectū ⁊c.
¶ Dixi secdo q̄ pctm̄ fetet deo intantū q̄
ppter pctm̄ fere totū dissipauit mūdum
per dilaniū. vt ptz̄ Gen. viij. Insuper deus
intantū odit peccatū: q̄ ppter peccatum

mundi innocentē vnigenitum interfecit.
Esa. liij. Propter scelus ppli mei percussit
eū. Et ipsemet filius dei vt pctm̄ deleteret
tradidit in mortē etiam suā. vt habet ibi
dem. Fr̄s deus p̄fectus est pctm̄ intantū
q̄ piecit illd̄ de celo. et vidēs q̄ remāse-
rat in mūdo: ipse in pp̄ia persona descen-
dit: vt de mūdo fugaret pctm̄. vñ Ansel-
mus. Tolerabili⁹ fetet caro putrida hoī-
bus: q̄ aia peccatrix deo et angelis eius.
Sō in figura hui⁹ legit̄ in vitaspatrū q̄
cū quidā senex ambularet per heremū: vi-
dit angelos secū comitātes. vnū ad dexte-
rā: ⁊ alium ad sinistrā. ⁊ cum inuenissent
cadauer hominis fetidū: senex obturauit
nares suas nō valens sustinere fetozē: et
post occurrit eisiuuenis pulcher ⁊ grat⁹:
sz lururiosus: quo viso angeli obturaue-
rūt nares suas. et restiti ab heremita cur
hoc faceret: dixerūt. tu cū sis caro: sentis
fetozē carnis: nos vō cū sim⁹ spūs solū sen-
tim⁹ spūalē fetozē pcti. Apparet ḡ scdm̄.

¶ Dixi tertio ex quo cecidit hō in pctm̄:
nō pot̄ vltra uiuere spūalr̄ nisi a deo iuue-
tur spūaliter. qd̄ sic declaraf. Dic̄ Aug. sup
Jo. qz sicut aia ē vita hoīs: ita de⁹ ē vita
aie. Et pbat sic. sicut illud qd̄ facit corp⁹
uiuere: opz̄ q̄ fit nobilit⁹ corpe: ita illd̄ qd̄
facit aiam gloriose uiuere: opz̄ q̄ fit nos-
bilit⁹ aia. aia autē nihil nobilit⁹ pter q̄ de⁹
q̄ angelus licz natura sit nobilit⁹: aia: tñ
grā et glia hō est ei equalis vel nobilit⁹
etiam s̄m fidē. sicut ptz̄ de hoīe p̄mo et
de beata virgine: de qua dz̄ q̄ exaltata est
sup choros angeloz ad celestia regna. ḡ
sequit̄ q̄ sicut p̄ separationē aie a corpe
fit corp⁹ mortuū naturalr̄: ita p̄ separatio-
nem dei ab aia fit mortua spūalr̄. A tali
morte de⁹ solus pot̄ eā suscitare: et ei vi-
tam restituere: sicut dz̄ Job. v. Sicut pa-
ter suscitauit mortuos ⁊c. dic̄ glo. in aia bz̄.
sic et filius quos vult viuificat. Ex anteq̄
dictis fiat talis ratio. si p̄dicta tria mors
corporalis cōfert homini: et peccatus suo
seruitou eadē tribuit: ergo sequit̄ q̄ stipē-
dia pcti est mors. In q̄bus s̄bis duo ostē-
dit apostolus. videly

Primo q̄ peccatum est seruitū deo odio-
sum cōtra nos puocans eius indignas-
tionem. peccati.

Secdo q̄ stipendū peccati est nobis dā-
nosum ⁊ periculosum: qz nos p̄ducens
ad corruptionē. stipendia.

om̄ angelis
pam

de⁹ sol⁹ p̄ resu-
tare aiam ap̄cto

pam fetet corā do

Prima pars.

¶ Dixi primo q̄ seruitiū

peccati est valde odiosum deo et hoc damnosum. Rō est: q̄ ille q̄ est in peccato dicitur esse seruus vel captiuus diaboli. vñ glo. sup illud Job. viij. Qui facit peccata seruus est peccati. dicit sic. Sicut ruitus h̄z p̄tate super asina sua: sic diabolus sup peccatōe. Et sicut captiuus h̄z facere voluntate ipsius diaboli. Et id dicit Aug. q̄ vita hoim media est iter vitā angeloz et peccatoroz. Si viuunt hō fm carnē cōparat peccatoribus: si viuunt fm spm angelis sociat. ita q̄ ille q̄ est in peccato iumentis cōparat. Et quibet illoz pōt dicere illud ps̄. Et iumentū factū sum apud te. q̄ peccatō dicitur equus diaboli: q̄ ducit eū q̄ vult. et quēq̄ peccatō vadit: semp peccatū trahit secū. vñ Augu. loquens de tali miserabili seruitute peccati ita dicit. O miserabilis seruitus hois. seruus hois aliquid sui dñi duris ipropijs fatigatur fugiendo req̄sicit. seruus autē peccati quicunq̄ fugit secū trahit. q̄ peccatū quod facit intus manet. volupras trahit: peccatū autē nō trahit: preterit quod delectat: remāst quod pūgit. solus de peccato pōt liberare ille qui venit sine peccato. hec ille. Talis autē seruitus est nobis dānosa et odiosa. Primo ē nobis dānosa: q̄ quotidie augmētat penā: q̄ morās in peccato semp addit peccatū peccato. et ita penam pene. q̄ yr dicit Greg. peccatū quod p̄niam nō diluit: mor suo pōdere ad aliud trahit sicut quā aliq̄s hō pl̄ differt soluere quod d̄ ad viturā: tāto plus multiplicat debitū et plus soluit. sic quāto quis diutius erit in peccatis: tāto pl̄ soluet de pena: et maḡ se puocat diuinā indignationē irā. id d̄ ad Rom. ij. Sed om̄ duriciā tuā et ipenitēs cor thesaurizas tibi irā i die ire et reuelatiōis iusti iudicij dei qui reddet vnicuiq̄ iuxta opera sua. Et hec quantum ad primum.

Secunda pars.

¶ Dixi secundo q̄ stipē

dñi peccati est nobis dānosum et piculosum: q̄ iducit nos ad corruptionē. q̄ stipēdiū peccati mors. Retributio em̄ et salariū est mors corporalis. nā ppter peccatū iroducta est mors. Beñ. ij. In quacūq̄ die comederis morte morieris. Hāc mortē ita irodukerunt diabolus suggerēs: et mulier comedēs: et hō plēntiēs: q̄ de cetero nō potuit

mors de mundo renocari. vñ ps̄. Quis est hō q̄ viuere et nō videbit mortē. q. d. nullus. An legis q̄ filius cuiusdā diuitis p̄siderās se in breui moriturus: religionē intravit. p̄ prer qd̄ p̄ suū monasteriū destruere voluit. Cui filius dixit. Dñe quare monasteriū istud destruere pponis: q̄ r̄ndit. penitē de struā nisi ad sc̄lm reuertaris. R̄ndit filius libētē pater ad seculū reuertat: si quādā malā consuetudinē inde elimines. R̄ndit p̄ q̄ libētē faceret. Et dixit filius. hec cōsuetudo est in terra tua: q̄ ita iuuenes yr senes moriunt. Hāc ergo consuetudinē tē mēs ne. s. inter iuuenes comprehēderet a morte: claustrū itranī. hāc cōsuetudinē auferas: et ad seculū reuertat. De caudēs p̄ ad verbū filij sui mūdīvanitatē reliquit et religionē intravit. Attēdatiōis q̄ mors est stipēdiū peccati: et gladiū illius q̄ celū et terrā fabricauit: q̄ p̄ mundū discurrens nemini parcat: cui resistere nemo pōt. Nam stipēdiū peccati est dānosum et durū: si q̄s vestrū attēdat qualiter i morte cuiuscūq̄ natus frigidat: os cōtrahit et rigescit: dentes nigrescūt: facies pallescūt: vena et nerui cor̄ poris rūpātur: et cor yr d̄ in duo diuidit: oīa mēbra tanq̄ ligna et lapides arefcūt: nihil in hoc mūdo tā abominabile. ita te diosum sicut cadauer mortuum. vñ in aere nō suspēditur ne inficiatur. in aqua nō projicitur ne corūpatur: sed tāq̄ venenū pessimū in foueam projicitur ne amplius videatur. hec Bern. Quia ergo peccati stipēdiū est ita dānosum: iuxta posse peccatam vitemus: et de commissis penitentiam agamus: quia vere penitentibus deus dat hic suam gratiam: et in futuro suā gloriam. quam nobis concedat etc.

Dñica. viij. post festū trinitatis. Ser. iij.

¶ Iseroꝝ sup̄tur

bam. Mar. viij. cap. Proprietates que naturaliter sequitur diuinam essentiam. Potestas que eminenter manifestat diuinam excellentiam. Fragilitas que notanter indicat calamitatem et miseriam. Inclinant deum nostrum ad pietatem et misericordiam.

diabolus. eua. ada. q̄ d̄ duxerunt mortē

seruus diaboli peccator

seruus regis diaboli

peccator ad peccatum peccato

ep̄m

In morte cor d̄ h̄z

Primo inclinatur naturalis proprietates dei: cui proprium est misereri semper et parcere etc. Siquidem sicut soli proprium est illuminare, sicut igni proprium est comburere, sicut aquae proprium est purgare, sicut terre proprium est fructificare, sicut aui proprium est volare, sic suo modo deo nostro proprium est misereri et parcere. Ista proprietates in deo ostenditur in hoc: quoniam deus semper fuit: et ab eterno semper est: et erit in sempiternum misericors. in ps. cii. Misericordia domini ab eterno et usque in eternum. Item deus ubique misericors, in celo: in mundo: in inferno. In celo misericors ultra dignum premiando. In mundo misericors peccatores expectando: et eisdem misericors dicit indulgendo. In inferno misericors citra condignum puniendo.

¶ Dic querit cum deus sit iustus sicut misericors: quare non dicitur deus cui proprium est punire: vel iustitiam facere: sicut dicitur deus cui proprium est misereri. Respondetur quod ad faciendam misericordiam non requirit nisi voluntas dei solius: ad faciendam iustitiam non solum requiritur voluntas dei: imo etiam requiritur opus ex parte hominis cui iustitia ministratur. De ista misericordia dei loquitur Bernardus in sermone. clix. super cantica. Misericordia (inquit) que non poterit explicari sermone quam benigna: quam libera: quam gratuita. Ego peccabam: et tu dissimulabam, non continebam a sceleribus: et tu abstinere ab iheribus. prolongabam ego multo tempore iniquitatem: et tu domine pietatem tuam prolongabas.

¶ Secundo principaliter potestas etc. Quanto aliquis dominus princeps maior: tanto magis debet esse misericors: sicut papa magis quam episcopus, et episcopus magis quam curatus, et rex magis quam dux, sic gradatim quod deus est summe potens: summe dicitur misericors. Exemplum de leone: qui est potens inter alia animalia et rex animalium: qui est naturaliter misericors: et in signum misericordie leones pretratis parcunt: in homines plusquam in feminas seu iur et in infantes, non sine magna fame puniunt, sicut dicit Solinus de mirabilibus mundi. Dicunt etiam naturales quod rex apum non habet aculeum: in signum misericordie naturalis. Ad istum intellectum loquitur sapiens Sap. x. Misericors omnium: quod potes es. Diligis enim omnia que sunt: et nihil eorum odisti que fecisti etc. et in collecta dominicali deus qui omnipotentiam tuam parcendo marime et miserando manifestas. De ista misericordia omnipotentis dei loquitur quedam glossa, super euan-

gelium hodiernum per hunc modum. Misereor: (inquit) super turbam: et copatit ut verum homo: et faciat ex paucis panibus multiplicatis tanquam verus deus.

¶ Tertio principaliter fragilitas et miseria inducunt etc. Saluator noster verus deus et verus homo: miseras humanas sustinuit: fame sitim calorem laborem timorem infirmitatem fetum anxietatem vigiliam et finaliter mortem, propter quas miseras expressas misericors factus est: iuxta doctrinam apostoli Iob. ij. Debit pro omnia fratribus similari, quatenus esset passibilis et mortalis: ut misericors fieret actu: que natura inquantum deus: misericors erat, et ab eterno (sicut dictum fuit) et fidelis nullum fallendo: potest mediator: et pons fractus fuerat in peccato adeo, sequitur. In eo enim in quo passus est, id est in ea carne in qua passus est et iudicatus a pilato: et reatus a diabolo, potens est ei qui tatur a peccato auxiliari: a peccato misericors dicitur liberando. Magna ratio est quod ille qui exustus est miseria: est misericors, et quod ille qui indignus est et sibi facta est: ipse idem tempore miserie et necessitatis misericordiam faciat indigentibus eam. Scriptum est. Deo indigens misericors est. Proverb. xix. Begit. Omnipotens deus ideo principem apostolorum cadere permisit: ut in culpa sua disceret qualiter aliis misereri deberet. ¶ Sed hic potest queri que fuerunt illa que noster saluator induxit ad miserandum turbam: quoniam ipse dixit, misereor super turbam. Respondetur quoniam miserie euangelij quatuor cause registrantur: que ipsum induxerunt. Prima quoniam visus actualia non habebat, vnde in textu. Non habuit quod manducaret. Secunda quoniam propter debilitatem quam sustinebat, vnde in textu. Si dimiseris eos ieiunos. Tertia quoniam propter locum desertum ubi habitabat, vnde in textu. quoniam erat in solitudine. Quarta quoniam propter labores preteritis que passus erant, vnde in textu. qui dam autem delonge venerat. Adhuc ergo dictum est ex grandi compassione: Misereor super turbam: quia iam triduo sustinent me, quasi dicit saluator.

¶ Primo misereor vere confessis et penitentibus.

¶ Secundo misereor: tribulationem sustinentibus. ¶ Tertio misereor illis qui auxilium prestant pauperibus.

¶ Quarto misereor humilibus et deuote obedientibus.

¶ Quinto misereor: finaliter deum timentibus.

quare deus non dicitur propter iustitiam. ut in
sermone

de hunc asermita 7 f

q indurorunt
ad misericordiam dicitur

in sermone
de hunc asermita 7 f

apud lica 111

lev
fo. 109

reapuz

Dñica. VII. post trinitatis.

Sexto misereor iniuriam ex corde remittentibus.

Septimo diuina precepta implentibus.

¶ Primo misericors saluator misereor te.

¶ Illud misereor patz de multis peccatoribus penitentibus: sicut de sancto petro: magdalena: martheo: dauid: latrone: & de inuitis. Jone. iij. **A**uid deus opera eoz: quia cõuerſi sunt de via sua mala: & misericors est super malicia quã locutus fuerat ut faceret eis: et nõ fecit. quare nõ fecit: qz pñiam egerat in predicatõe Jone pphete. De ista mia habet Prouer. xxviii.

¶ Qui abscondit scelera sua: nõ dirigitur.

¶ Qui autẽ confessus fuerit et reliquerit ea: miã cõsequet.

¶ Qui absconderit scelera sua vtpote sacerdoti. qui autẽ confessus fuerit in foro ecclie. et reliquit ea: qm̃ h̃ est necesse ala eẽpccõr: irrisor. miã cõsequet: que miã est remissio peccõũ. magna est: vt merito dicat peccator: vere penitẽs.

¶ Misericors est super me te. & alibi.

¶ Misereor mei deus sm̃ magnã miã tuã. Ergo dereliquit impij viã suã: et vir iniquus cogitationes suas: & reuertatur ad dominum: & miserebitur eius. Esaie. lv.

¶ Prochdolo: indigni sunt impenitẽtes miã. longe sunt valde a miã xpi. In hunc signũ scriptũ est Ezechiel. ix. deus precepit ser viris q̃ habebãt vasa mortis in manu sua. Nõ parcat oculi vester: nec misereor mini. Senẽ adoleſcẽtũ et virginẽ. parvũ et mulierẽ interficite. Sup̃ quẽ videritis signũ thau. qd̃ est signum penitẽtie. ne occidat̃. Nẽpe nullis a pñia excusaf dum ad etatẽ puenit septẽ annorũ.

¶ Sedo misereor te. Dicunt iudei qd̃ deus õiporẽs duas sedes habz in celo. vna vocat̃ sedes iusticie: alia sedes mie. In sede iusticie sedet tpe p̃osperitat̃: sed in sede mie tẽpore aduersitat̃: qm̃ tunc expresse apparet miã dei. quoniã vbi miseria ibi miã. et vbi maior miseria: ibi maior miã. vbi maior aduersitas: ibi maior pietas. vbi maior tribulatio: ibi maior cõpassio. quã propter cõmilitonibz suis iudas machabeus dicebat. Nũc clamemus in celũ & miserebitur nr̃i dñs. s. mach. iij. Speciosa miã dei i tpe tribulatiõis. Eccli. xxv.

¶ Qui alludit p̃pbia. Expectat dñs vt misereat vestri: plorãs nequaquã plorab: miserãs miserebitur tui. Esa. xxx. Dicit seneca in lib. de clemẽtia ad neronẽ: qd̃ miã est vici

na miserie & aduersitati. hoc est i miseria & aduersitate oñdis maxime miã dei nr̃i.

¶ Sed potest queri in quo differunt miseria ratio & miã: dñdet hugo de scetõ victorie.

¶ in h̃ differit sicut fons & riuus: in effectu

¶ Tertio miserebitur deus te. vñ bea. Aug. Beati illi q̃ subueniunt miseriis: qm̃ illis respondit vt per misericordẽ dñi a suis miseris liberant̃. Sup̃ illo s̃bo. beati misericordes. Misereor deus paupibus i hoc qz vult & p̃cipit q̃ illis diuinites misereant̃.

¶ Estote igitur misericordes: qz qui misereor pauperi beatus erit. Prouer. xxiij. et qui pronus est ad miãz bñdices. Prouer. xxv.

¶ bñi misericordes qm̃ ipi miãz cõsequet̃.

¶ Mat. v. Immisericordes miã finaliter sunt indigni. Iudicij sine miã fiet ei qui nõ facit miãz. Jaco. ij. Qui obtrurat añrem suã ad clamorẽ paupis: & tpe clamabit et nõ exaudiet. Prouer. xxj. Prz de diuitie epulone imisericordes: q̃ existẽs & clamas in tomẽtis: postulas miãz guttam aque nõ potuit imperare. Luc. xvj. Qui iuxta p̃ceptũ dei facit miãz: miã dignus est de hac miã. Pet. de rauẽ. loquit satis pulchre. In regno celli corã angelis et in conuentu resurgentium: q̃ abel passus sit. q̃ mãdũ saluauit noe. q̃ abraã fidẽ saluauit q̃ moyses legẽ tulit. q̃ petrus crucẽ reſurp̃inus ascẽdit deo: tacet: et clamat solum qd̃ pauper comedit. Esuriui inq̃t te. Qui em̃ misericors est miã dignus est. Deo em̃ misereor paupibz. vñ bñs August. Añ pauperũ gazophilatium xpi. Ista virtus tam vtilis. tã mirabilis de malis aliorũ meliora: de fordibz aliorũ lauaf: de paupertate letaf: de infirmitate aliorũ sanior efficit. Ipa miã portat onera aliorũ implẽs totaliter legẽ christi. Alter alterius onera portate. et ad Galat. vj.

¶ Quarto misereor te obediẽtibus. sic misereor est paulo: qui obtulit obedientiã: cũ dixit Act. ix. Dñe quid me vis facere? & postmodũ cõfessus est miã cõsecutus. et Sap. iij. Gra dei et miã est in sanctos ei. In quos scetõs: in patriarchis abraã ysaac & iacob. in noe: in iob: in moysẽ: in sanctis aplis. qui oēs misericordes fuerunt. Ipsi sunt viri mie quoqz pietates nõ defuerũt. Eccli. xliij. Nec tobias inter alios debz tradi obliuioni. Dicũt naturales qd̃ aquila ex infictu suo hz in nido duos lapides preciosos. vnus est masculus: et

mysero
mja

103

109
Xij mje

agula

h̃r duas sedes
a mje alia iust

alter femella: quibus lapidibus pulli sui a serpentium moribus defendunt. et mulieres in partu suo laborantes melius et citius liberant. Dicit enim naturales quod vitulus marinus duas habet pinnulas: quarum dextera secundum Plinium supposita capiti dormientis ipsum facit profundissime obdormire. Sic illo modo dicitur esse moraliter saluator noster in scriptura et vocat vitulus: et aquila et cetera. Et tulus oblatas fuit in passione. leo fortis in resurrectione. aquila in ascensione. Iste vitulus duas habet pinnulas. et sicut aquila in dextera habet duas: in sinistra iusticia. Iste due filie sunt due virtutes summi regis. due domicele: que custodiunt regem. Adia et veritas custodiunt regem. et roborat clementiam throno eius. Prouer. ix. et ibidem capitulum. Firmabit iusticia thronus eius. Per istos duos lapides preciosos pulli fideles christi ab omni malo et periculo defendunt. Per miam que est in dextera: beati patri dormiunt et requiescunt. Per iusticia que est in sinistra: dantur in inferno puniuntur. Iste sunt due partes regni christi. sunt due sorores: que nunquam ab invicem separant. Misericordia et veritas obuiauerunt sibi: iusticia et pax et cetera. in psalmo. lxxviii. et Prouer. xxi. Facere miam et iudicium magis placet domino quam victimam. Osee. vi. et Mat. ix. et xii. Adiam volo: non sacrificium. Quanto miseretur deus deum timentibus: et in deo confidentibus. De primo Ecclesi. ii. Aduentus domini sustinete miam. De secundo cantamus de nocte. Fiat miam tua domine super nos: que admodum sperauimus in te. et in psalmo. lvi. Misere mei deus misere mei: quam in te confidit anima mea. et alibi. psal. cxi. Quo modo misere pater filiorum: misertus est dominus timentibus se. Sperandum et confidentium in miam dei: que nunquam deficit digne et deuote invocantibus eam. deus enim est multe misericordibus innocantibus se. in psalmo. lxxv. Sicut enim mater pupilli fameferti et claudens solet miam facere: ideo confidenter clamabat david. Ostende nobis domine miam tuam: et salutarem tuam da nobis. Et licet in dei miam: que magna est: sit sperandum et confidentium: tamen propter hoc diuina iusticia non est omissa nec obliuiscenda. Expertus est quod oues iacent equaliter super lapem dextrum atque sinistram. per medium annum super vnum et per

medium super aliud. Sic moraliter equaliter debemus cogitare et recordari de deo miam atque iusticia. Ratio est: quam per iusticiam terramur a malo: et per miam inclinamur ad bonum. Ecclesi. v. Adia et ira ab ipso cito proripiant. de ista miam alia dictum est. Sed per finali delusione accedat illud apostoli. Non erit operibus iusticie que fecimus nos: sed secundum suam misericordiam saluos nos fecit. ad Titum. iij. Cuius salutis nos participes faciat ille iesus saluator noster: que cum patre et spiritu sancto viuunt et regnant per infinita seculorum secula. Amen.

¶ Dominica. vij. post festum trinitatis.
Sermo. iij.

Fereor sup tur

dam. Adar. viij. cap. et in euangelio hodierno. Honorable domini per introductionem thematis sciendum: quod due christi virtutes in nostro themate implicite continentur. scilicet virtus cordialis compassio: et effectualis miseratio. que virtutes isto modo differunt. quia compassio est virtus que in corde est et in affectu miseratio in opere est et in effectu. Et ideo pro introitu nostri sermonis est norandum: quod utraque istarum virtutum ante christi incarnationem fuit abscondita et occultata: sed post christi incarnationem omnibus hominibus declarata et manifestata. Patet primum de virtute compassionis. ante christi incarnationem quatuor videbantur dura et impassibilia. scilicet deus angelus: celum: et mors. Deus neminem hominem diligebat. Angelus nullum hominem: nec hominis animam in celum deferbat. Celum nullum hominem suscipiebat. Mors omnes homines deuorabat: et ad tartara rapiebat. ita quod pro illo tempore: deus: angelus: celus: et mors nihil compatiebatur: nisi contritionem ioseph idest hominis. Amos. vi. Adodo ioseph fuit dei ad hominem compassio: quod homines per suam propitiam mortem reconciliant. ut ait apostolus (ad Colos. i.) deus pacificus per sanguinem crucis eius

fo. 100. q. ante
gaudent & post
nro post mar.
102. quibus non
des an maxime

liberā recordaz domia c. iust.

Dñica. VII. post trinitatis.

Angelus hominem in paradiso deportavit.
 Factum est autem ut moreretur medicus etc.
 Luc. xvj. Celum ipsum suscepit. et ad suscipiendum enim se aperuit. in cuius signum de beato stephano legitur Act. vij. q^uo vidit celos apertos. Mosus que prius dura et aspera erat: facta est dulcis. ita q^uo a sanctis non timetur: sed desideratur. ad Philip. s. Desiderium habens dissolui et esse cum xpo. Sic post xpi incarnationem. non habemus potestatem qui non possit copari infirmitatibus nostris. ad Heb. iij. Duricia et crudelitate igitur expulsam et compassionem inductam denunciat nobis xps per thema dicens. Misereor super turbam. Pro xpo de virtute mie que ante xpi incarnationem fuit abscondita et occulta: sed post xpi incarnationem manifestata et dilatata. Constat enim q^uo virtus mie fuit ante xpi incarnationem tamen in celo. vñ David ps. xxxv. Dñe in celo mia tua. et sic non erat nota nec manifestata nisi angelis. Deinde descendens de celo inclusit se in quodam angulo. s. iudeorum et tibi fuit cognita. ps. lxxv. Notus in iudea deus. Deinde de magis manifestavit se: ponendo se in virginis utero per incarnationem. ps. xlvj. Suscepimus deus misericordiam tuam in medio templi tui. Deinde ultimo magis manifestavit se et declaravit in tota terra et in toto mundo. ps. xxxij. Misericordia dñi plena est terra. Sic deus qui tamen olim videbatur ante xpi incarnationem misericors super turbam angelorum: deinde super turbam iudeorum: modo post xpi incarnationem declaravit et manifestavit misericordiam suam super terram omnium iustorum et omnium peccatorum. Sic divinam misericordiam declaratam dilatata et divulgata denunciat xps in themate dicens. Misereor super turbam. Et hoc sufficit per introductionem thematis. Pro cuius persecutione qui in euangelio hodie non fit mentio de quadam xpi pia et mirabili mia: per quam in deserto satnavit ac saturavit quattuor milia hominum absque parulis et mulieribus de septem panibus et paucis piscibus: de quibus superaverunt super prem sponte: idcirco circa misericordiam euangelij de ista xpi misericordia sunt tria principia liter in quibus erit materia totius sermonis. Primum est videndum in quibus vel super quibus xps facit vel monstrat istam misericordiam. Secundum quod fuit causa motus istius misericordie. Tertium quod opus efficacie istius mie:

Prima pars.

¶ Dico primo q^uo est videndum

in quibus vel super quibus etc. et ad hoc rñder thema dicens. q^uo super turbam misereor. Possit queri a iesu quare super turbam? Respondeo per principia p^{ro}phetie: q^uo in materia disposita per agens ad susceptio nem alicuius forme per agens principale introducit illa forma. hoc est enim q^uo dicit p^{ro}pheta in. ij. de asa. Actus actiuorum sunt in patiente dispositio. Sed q^uo turba que est hominum simplicium et imperitorum et laicorum: erat disposita. et magis dispositi erant isti ad recipiendum formam diuine mie q^uo magnates. s. principes: vt scribe et pharisei: imo isti erant simpliciter indispositi. non igitur mirum si super turbam xps inducebat formam sue mie: et non super magnates principes et maiores. Tria enim fuerunt disposita in turba ad suscipiendum formam diuine mie: que non fuerunt in potentibus: nec in maioribus. Primo turba in christum credidit. Joh. vii. De turba autem multi crediderunt in eum. Fides disponit ad formam diuine misericordie. de maioribus. de poteritibus: pauci. Joh. vii. dixerunt pharisei. Numquid de principibus aliis credidit in eum: aut et phariseis? sed turba que non nouit legem. Quia igitur crudelitas et fides disponit ad diuinam misericordiam: que erat in turba: et non in maioribus: id xps dixit. Misereor super turbam. Sec^undum dispositum ad suscipiendum formam diuine mie que fuit in turba: q^uo turba xpi miracula laudauit. Luce. xj. Et erat iesus eiciens demonium: et illud erat mutum. Et tollens vocem quedam mulier de turba etc. Hoc non fuit in maioribus: immo dixerunt q^uo in beelzebub principe demoniorum eiciebat demonia. Et s^{ec}undum Bedam non hoc aliq^uo de turba: sed pharisei caluniantes dixerunt. Quia igitur laus diuina multum disponit ad formam diuine mie suscitandam: q^uo laus fuit in turba: non in maioribus: ideo dicit xps. Misereor etc. Tertium dispositum ad suscipiendum formam diuine mie: que fuit in turba: est q^uo turba non solum xpm laudauit: sed multum honorauit. vñ scribit Mattheus. xj. non solum xpm laudauit. Turbe que prescedebant et que sequebantur clamabant dicentes. Osanna. sed plurimi de turba strauerunt vestimenta sua in via: et alij cedebant ramos de arboribus ipsum honorando. Et

la beo d mja. 120

pro ista snia notādū q̄ x̄ps de oibus diuinitibus non legit q̄ habuit nisi vnū amicum scz zacharē. Luc. xij. De potētibus nō nisi centurionē et regulū. Job. iij. De principibus nō nisi nicodemū. Job. iij. De turbis multos. In cuius signū q̄n turba. scz pauperes et simplices imperiti et laici in die ramoz x̄pm honorabāt: potētes potēfices pharisei et pncipes de x̄pi morte trahebant. Quia igit turbe et nō potētes ad formā diuine mie recipiendam se disponebāt: iō x̄ps tanq̄ in bene dispositis ea in eis inducebat: propter qd̄ x̄ps dicit in themate. Misereor super turbā. Ptz igit primus tractatus n̄ri sermonis: i quo dixi q̄ erat videndū in quibus vel super q̄bus rē. Et respondit thema q̄ super turbā. Et hoc de primo principali.

Secunda pars.

Dico secūdo principia

liter q̄ erat videndū circa nostri sermonis ac thematis materiā: que fuit causa motiua istius mie. Et reperio fm̄ textum euāgelij: q̄ triplex causa fuit que mouit christum ad miserendum turbe.

Prima turbe magna patientia in expectādo seu sustinēdo. que notatur quādo dicit x̄ps. Ecce iā triduo sustinent me.

Secūda nature debilitas in seipsam sustinēdo. quod notatur q̄n dicitur. ne deficiant in via.

Tertia fuit magnus labor et fatigatio in itinēdo. quod notatur cū dicitur. quidam aut̄ ex eis delonge uenerunt.

Dico primo q̄ prima causa motiua mie x̄pi sup̄ turbā fuit turbe patientia rē. et istā explicat x̄ps q̄n dicit. ecce iā triduo sustinent me. Notādū ad litterā q̄ fm̄ L̄hyf. nō est credendū q̄ turbe sine viatico in solitudine ad x̄pm uenerint: sed prima et secūda die oia consumpserunt. et pro tertia die alimentis carebāt: et iō x̄ps ppter hoc fuit motus m̄ia super turbā. Sed dices: retaliqs̄ quare igitur ibi cū x̄po remanebant: R̄ndet L̄hyf. q̄ duplici de cā. Prima propter infirmos: quos ad x̄pm durescēt: et sanari affectabāt sicut p̄z Mat. xv. ubi etiā istud miraculū recitatur. et ibi dicitur. Accesserūt ad eū turbe multe habētes seculū mutos cecos et claudos rē. Secūda propter decemētum salutare qd̄ ab eo audiebāt. sicut t̄gūt i gl. ibi. ita q̄ ex his duab̄

causis iā tertia dies aduenerat: q̄ erāt in sequela x̄pi ip̄m. s. quātū ad sua miracula que cupiebant: et sua de cetera quā libēter audiebāt: expectādo. et sic aliqua eis deficiebāt. Et ista fuit cā litteralis mie x̄pi super turbas. s. patientia magna turbe in expectādo quā explicat x̄ps di. Quia ecce iam triduo sustinet me. Moraliter p̄ n̄ra introductione sp̄nāli. o vtiā simus cū ista turba ita deuoti ad x̄pm q̄ eū expectem: vel cū eo pseuerem: p̄ tres dies. ita q̄ de nobis possit dicere x̄ps. Ecce iā triduo sustinent me. Tres dies in q̄bus ista turba deuota sustinuit x̄pm: vel perseuerauit cum christo: sunt moraliter

Primus cognitio veritatis.

Secūda detestatio malignitatis.

Tertius operatio bonitatis.

Aliqui cognoscūt oēs veritates de x̄po et credūt in eū: s; nec malū detestantur: nec bonū operant. de q̄b̄ dicit apl̄s ad Tit. s. Cōfitem̄ se nosse deū: factis aut̄ negāt. et isti solū sunt vel expectāt: vel sustinēt per vnā diē x̄pm. isti sunt mali clerici. de istis x̄ps dicit: per vnā diem sustinēti me. Alij sunt q̄ verū de deo cognoscūt: et malū detestantur: sed bonū nō operantur. et isti sunt ociosi et pigri qui sustinēt p̄ duos dies. de quibus ip̄e pot̄ dicere: bido sustinēt me.

Aliqui verū cognoscūt: et malū detestantur: et bonū operant. et tales sunt p̄fecti et ad x̄pm deuoti. de istis dicit x̄ps. triduo sustinet me. Istos tales deus pmouet ad magnos gradus et honores. et de ql̄ibet istoz̄ Gen. xl. ca. Tres em̄ dies sunt adhuc post quos recordabit pharaon ministrū tuū: et restituet te in gradū puluinum. Vel isti tres dies sunt tres gradus penitentiales.

Primus cordialis contritionis.

Secūda verbalis confessionis.

Tertius realis satisfactionis. de q̄bus penitēs dicit. Post tres dies resurgā. Mat. xxvij. et de istis scribit̄ Exo. ij. Fim̄ viā triū dierū in solitudine. qui h̄z vnū solum x̄pm q̄ per vnū. qui duos p̄ duos: q̄ tres per tres. et de istis dicit christus. Triduo sustinet me.

Secūda cā motiua mie x̄pi sup̄ turbā fuit nature debilitas in seipam sustinēdo: quā explicat x̄ps di. Si dimiserō eos tei nos rē. Constat em̄ q̄ sine viatico cibo et potu natura est ita debilis: q̄ non pot̄ sustineri. et q̄ ista turba eēt in tertia die: in

Dñica. VII. post trinitatis.

qua erāt cū xpo et redire sine viatico et redire in ppria ppter ieiunā naturā debilitas nō sufficeret: sed deficeret: et iō indigebāt refectione. Moraliter nota p nra spiritali instructiōe: q̄ ista turba deuora indigebat refectione xpi ppter qd̄ dicit xps. Si dimiserō eos ieiunos etc. Nec mirū: q̄ quattuor genera hominū sunt q̄ nō p̄t sustinere vel difficulter ferunt ieiunia: ideo indigent refectione.

Primi a magna egritudine releuati.

Secundi ex itinere fatigati.

Tertij pueri ablactati.

Quarti antiqui debilitati.

Ad ppositū tales sunt q̄ de nouo a peccato resurgunt: et ad penitentiam veniunt. Primo sunt de magna infirmitate cōualescētes. s. de infirmitate pcti. de qua orat dauid ps. vj. dicēs. Miserere mei dñe qm̄ infirmus sum. Sed isti p gratiā cōualuerūt de infirmitate. ad Heb. xj. Secundi sunt itinerātes viā. Gressi em̄ sunt viam paradisi. qm̄. s. surgūt a pctō. cullibet istos rñ dñ. iij. Reg. xix. Surge comede. grādus em̄ tibi restat via. glo. Adar. xv. In via perit qui sine celesti pane ad patriam tēdit.

Tertij sunt quasi pueri ablactati. vñ dicit eis petrus. s. Pet. ij. Sicut modo geniti infantes rōnabiles et sine dolo lac cōcupiscite. Quarti fuerunt in pctis inneterati. ps. Inueteraui inter omnes inimicos meos. Quia igit tales a magna infirmitate cōualescētes aut releuati etc. Indigent refectione: cū tales qui de nouo a pctō resurgūt: et ad pñiam veniūt: figurati in turba de qua euangelistū loquit. iō nō mirū si indigēt refectione xpi. ppter qd̄ dicit xps. Si dimiserō eos ieiunos etc.

Tertia causa motiua mie xpi sup turbā fuit magnus labor in itinere. quem explicat dicēs. Quidā aut̄ ex eis delōge uenerūt. s. de villis: de ciuitatib⁹. et delōge: q̄: quidā a duobus leucis distantib⁹. quidā a tribus etc. Sed p nra instructiōe moralī notandū: q̄ quidā veniūt ad xpm̄ de longe. quidā de prope. Delōge veniūt qui de pctō ad gratiā veniūt. quia scriptū est ps. cxvij. Lōge a pctōribus salus. De prope veniūt oēs qui de gra vel in gratia p̄stāt. Et inter istos est ista dñia. Quia inter illos qui de longe veniūt: quidā ueniunt de pctō: qd̄ cōmiserunt per infirmitatē. sicut petrus qui negauit xpm̄ timore mortis. de

quo scribit Adar. xvj. Petrus aut̄ sequēbat eū alonge. Alij ueniūt ad xpm̄ de peccato qd̄ cōmiserunt per ignorantia: et isti ueniūt magis delōge: maxime si ignorantia sit affectata: sicut uenit paulus: qui dicit. s. Timoth. s. Ignorās feci in incredulitate. Alij ueniūt ad xpm̄ penitēdo de peccato qd̄ cōmiserunt per aperta maliciā: sicut dauid in adulterio et homicidio qd̄ cōmisit de uia. et tales ueniūt de lōgissima uia. De istis p statu pcti dicit deus. uere. xij. Prope es tu ori eorū: lōge a reibus eorū. Inter istos illi q̄ persistūt in gra: ueniūt ad xpm̄ de prope: etiā est triplex differentia. Nā qdā ueniunt de ualde prope: sicut uirgines: inter quas principaliter brā uirgo quidā de iō prope: sicut uidue q̄ de magis remoro. qdā de prope sicut coniugati. de oibus istis dicit dauid ps. cxliij. Prope est dñs oibus innocētibus eū: oib⁹ innocētibus eū in ueritate. Et hoc de secūda parte principali sermonis: in qua dixi etc. quare etc.

Tertia pars:

Dixi tertio principali

ter q̄ circa nrm̄ sermonē et thematis materia est uidentū: qd̄ fuit xpi mie sup turbā opus effectiuū. Et s̄m̄ tenorē euāgelij ps: q̄ effectuale opus mie xpi fuit q̄ saturauit istā turbā de septē panib⁹ et septē piscibus: et de reliquijs superauerūt septem sponde. Simile xps ante fecerat miraculū in saturatione q̄nq̄ milia hominū de quinque panib⁹ ordeaceis et duob⁹ piscib⁹ et superauerūt duodecim cophini fragmentorū. ut dicit Adar. xij. Adar. vj. Luce. ix. et Job. vj. Uñ est uidentū de isto miraculo: et de illo in quo cōueniūt: et in quo differūt. Cōueniūt in tribus: et differūt in totidē. Primo quia in utroq̄ christus fuit: et benedixit panes. Secundo turba discipulorum que panes distribuit. Tertio qd̄ locū: q̄ uterq̄ in deserto fuit. Quarto quoad modū: quia in utroq̄ xps panes multiplicauit. Quinto in modo numerādū: q̄ in utroq̄ pueri et mulieres excluduntur. Sexto q̄ in utroq̄ refectione dicit de cōuiuijs: quia saturati sunt. Sed disconueniūt in istis que sequuntur. Primo in numero panum.

fr magis re uide

Sex

Dñica. VIII. post trinitatis.

Pauci pisciculi qui fuerunt in isto conu-
uio figurant xpi aplos et discipulos. q̄ pi-
sciculi p̄pter hūilitatē: et pauci p̄pter res
secundū et sanctitatem. *Mat. xx. et. xij.*
Multi sunt vocati: pauci s̄o electi. *tc.*

¶ Quinto notādū est circa illud q̄ d̄: ibi
sedebant sup fenū: hic sup terrā. *Lur tam
varie?* Chrysost. rīdet. quia lex moysi do-
cebat calcare carnalia: q̄ figurant per fe-
nū. *Esa. xl.* Omnis caro fenū. sed nō ter-
rena: q̄ terrā solū habebat in p̄missione.
Lex nō euāgelica docet calcare carnalia
et terrena. **¶** Sexto circa illud de fragmē-
tis et reliquijs: q̄ ibi superauerunt duo
decim cophini: hic septē sporte. *Lur tam
varie?* Rñsio h̄ factū est (sicut mlta alia)
ad designandū diuersitatē: nō idētatē
miraculoꝝ. Non equalitas signi in obli-
uionē vnius ducenda est. ibi facit cophi-
nos equales aplū: hic sportas panibꝫ.

¶ Septimo et vltimo circa illud de conui-
uijs: q̄ ibi fuerūt quinq; milia: et hic quat-
tuor milia. *Lur tam varie?* R̄spōsio s̄m
Chrysost. q̄: numerus quinq; significat
impfectionē s̄m q̄ fuit in veteri lege: q̄
oīa fuerūt intellecta ad litteram: s̄m sen-
sum: et non s̄m spiritū. Numerꝫ s̄o quat-
tuor: significat virtutē et perfectionē
quattuor euangelioꝝ. vñ s̄m Aristo. vir-
tuosus cōparat corp̄ quadrato: q̄ sicut
quadrātū bñ sed et in oī latere: ita s̄tuos-
sus bene se h̄z in oī fortuna contingente.
Auidm? igit dei et xpi miām in isto mira-
culo quoad tria.

Primo causam effectiūā miserie que fuit
xps. vñ dicit. *Adisereo: sup turbam.*

Secūdo causam motiuam: quia triduo s̄z
stinent me *tc.*

Tertio opis efficiaciā: q̄ satiauit de septē
panibus et pisciculis paucis q̄tuor mi-
lia hominū. Placeat deo *tc.* Amen.

¶ Dominica. viij. post festum trini-
tatis. Sermo. s̄.

Debitores sum?

nō carni. *Rom. viij.* Predi-
cator veritatis et doctor: gē-
tium Paulus ap̄s cōside-
rans in hoīe carnē et sp̄m
a deo tanq̄ pignora et concessa hoībus:
in themate p̄posito per modum generis
duo ponit atq; registrar: s̄ sunt ista duo
Primū est vna obligatio que persolui in

betur. debitores sumus.

Secūdo est vna prohibitio quatenus
executioni non detur. non carni.

Prima pars.

¶ Primū ergo est multi-
plex obligatio q̄ ergo multas habet p̄re-
missas ex quibus infertur ergo debitores
quoniam est

Primo debitū culpabilis obligationis.

Secūdo debitū collate deuotionis.

Tertio debitū seruati de positionis.

Quarto debitū vltimate resolutionis.

Quinto debitū prolate delectationis.

Sexto debitū humane sustentationis.

Septimo debitum obligate recompens-
ationis.

Octavo debitū caste redditionis.

¶ Primū debitū *tc.* et tale est peccatum:

in quo pctō: est debitor: de quo et p̄ quo

debito oramus dī. *Dimitte nobis debita*

nra. i. peccata nra. de hoc debito. s̄. Reg.

vj. Que debetis ei reddite pro peccatis.

Sed quid redditur iuste pro isto debito?

Rñdeo hoc est penitentia vera non ficta

de peccato cōmisso. Tertiū et prochdoloꝝ

sunt nonnulli: qui istud debitū nō soluūt

seu reddunt: q̄ nunq; de pctō penitentiā

agunt. et pessimū est. aliqui tarde soluūt:

qui expectant vsq; ad senectutē. aliq; vsq;

ad mortē. Si istud debitū non soluit per

penitentiā in hac vita: nunq; persoluetur

in alia. *Matth. v.* Esto consentiens ad

uersario tuo cito dum es cum eo in via:

ne forte tradat te aduersarijs iudici. et

iuder tradat te ministro et in carcerē mit-

taris. Amen dico tibi non eris inde do-

nec reddas nouissimū quadrantē. in pe-

na eterna. nunq; eritis: quia nunq; pote-

ris reddere: cum ibi locus penitētie non

sit. Pena eterna vbi debitū peccati persol-

uitur: est quadrans p̄pter quattuor que

ibi erunt et sunt. conscientie remorsio: cor-

poralis lesio: qm̄ ille ignis est corporis.

ibi est demonū terribilis visio: et a deo se-

paratio. Tertiū debitum peccati etiā sol-

uitur in purgatorio: quando per verā pe-

nitentiā soluta culpa: pena pcti adhuc re-

manet persoluenda. Illud debitū soluit

quattuor modis s̄m beati Grego. p̄ ele-

mosynas fidelitū: per orationes: et ieiunia

et per sacramentum altaris.

¶ Secūdū debitū. ratione beneficiorū

quadrans vocā pena eterna

tenem Redre ab iua vone be
nefecoz

oēs sum⁹ obligati deo creatori nro in grā
di debito: nec possumus debite soluere.
Istud debet rōne creationis: et rōne redē
ptionis et saluationis: que sunt grādia de
bita. Itē a deo habemus bona naturalia
scz aīam et corpus cū cōtētis. a deo debe
mus (als habemus) esse bñ sentire. a deo
habem⁹ bona fortune. totū mādū cū suis
cōtētis. totū ad seruitū hōis. vñ Dugo
lib. de arca noe dicit q̄ triplex vox loquit̄
tur hōi. Prima vox loquit̄. accipite bñfici
ciū. scd̄ a vox redde debitū. tertia vox fuge
supplicium. ¶ Prima vox clamat accipe.
Nā clamat celū hōi: ego de die tribuo tibi
lucē vt vigiles et opereris. de nocte te
nebras vt possis q̄sere et dormire. in esta
te tribuo tibi calorē: in hyeme algorē: i ve
re tēpus gaudiosum: in autūno tēp⁹ fru
ctuosum. Aer loquit̄ hōi. Ego tribuo tibi
ventū et pluuiam et aues. Aqua clamat.
ego ministro tibi pisces. ministro tibi la
uamētū: purgamentū: et multa alia bñfi
cia. Terra clamat. ego te pascō fructibus
varijs. te cōforto: ministro panē et vinum
carnes totū ad seruitū tuū. ¶ Secūda vox
redde debitū. Idē Dugo vbi. s. O anima
mea deo obligata multū accepisti: et nihil
a te habuisti. Idē hugo vbi. s. in persona
mādi loquit̄ hōi. Vide hō quō amauit te
qui ppter te fecit me: vt seruis illi qui fe
cit te et me ppter se: et me ppter te. sen
tis bñficiū redde debitū. ¶ Tertia vox est
fuge supplicium: que qm̄ in exēplari omīssa
fuit: tu eam prosequere fm̄ capacitātē tui
intellectus.
¶ Tertiu⁹ debitū rē. multa sunt nobis tra
dita sub debito a creatore nro: de qb⁹ ha
bemus reddere rōnem: vt pote sensus cor
porales. videly visus/auditus/gust⁹/odo
ratus/et tactus. Bona etiā t̄palia de qui
bus nō sumus nisi dispensatores. De isto
debito sub quadā parabola habet Abar.
xv. Simile est regnū celoz hōi p̄gre p̄fi
ciētē: q̄ post reditū suū voluit rationē po
nere cū seruis suis. et sub deposito dedit
vni quinq; talēta: alij duo: alij sō vnum:
vnicuiq; fm̄ propriā rē. fuit vnus qui nō
poruit bonā rationē reddere de suo talen
to sub deposito accepto: quē dñs fecit enj
ci in tenebras exteriores rē.
¶ Quartum debitū rē. et istud est mors.
Ad istud debitū oēs qui nati sunt: et na
scentur: sunt obligati ad semel persoluen

dum: licz lazarus bis soluerit debitū mor
tis. de quo Job. xix. Nos legē habemus:
et fm̄ legē debet mori. Debitū mortis vo
catur lex. vñ cū fuisset dictū cuidam p̄ hoc
moreris. R̄sudit hac lege intrauit extrē.
Ista est lex iustissima subducta partialita
te quacūq;: que nō parit etati sexui nobi
litati fortitudinī pulchritudinī potestati
dignitati sapiētia diuitijs paupertati maio
ri equali minori presidenti subdito. Quas
lis lex. debitū mortis non solū lex: imo ge
nerale statutū. hoc statutū est oibus hōi
bus semel mori. Debre. ix. R̄ctar bea⁹
Grego. q̄ semel cuidam sancto vocato an
tonio fuit mandatū a deo p̄ angelū quas
tenus pararet se ad soluendū debitū mor
tis. qui sc̄tūs clamauit. O dñe peto humi
liter indutias mihi dari: nō em̄ habeo ex
pensas sufficientes ad moriēdum. Cui an
gelus cōfortans eū: licz mors ab hōibus
fit timēda qm̄ perfecti etiā timēt mortem:
tñ si loquamur de debitis. de pctis iquit
non oportet te timere: qm̄ dimissa sunt ti
bi. Ad istud grāde debitum persoluedum
obligauit nos primus parens inobediēs
deo suo. de isto debito beatus Aug. in de
doctrina xp̄iana. Vigilare debet oīs xp̄ia
nus: ne eū imparatum inueniat aduentus
dñi. De isto debito Chrys. i quadā home.
super Abar. Ad os (in q̄) minus necessa
riū est nature corrūptē: que nō est fugiē
da: sed potius amplectēda. et iterū. Fiat
voluntariū: qd̄ futurū est necessariū. offer
ramus deo pro munere quod pro debito
tenemur reddere.

¶ Quintū debitū rē. de quo apls Roma.
xij. Nemini (in q̄) debeatis nisi vt inuicē
diligatis. Sic implicat apls duo genera de
bitoz. vñ debitū est qd̄ solutū amplius nō
debet: neq; obligatio remanet ad soluen
dū. vt si cui solui quinq; solidos quos de
bebā: amplius nō remanet obligatio. Ali
ud debitū psoluedū: sicut debitū dilectio
nis dei et primi. De primo debito ibi. Ne
mini quicq; debeatis. de scdo. nisi vt inui
cē diligatis. Pro primo debito est autorit̄
tas apli in eodē loco. Reddite oibus des
bita. hoc em̄ est iustū reddere vnicuiq; qd̄
suū est: als iniustū retinere. Cui tributum
tributū. tributū est qd̄ soluit rora vna pa
tria. Cui vectigal: vectigal. vectigal est de
bitū qd̄ soluit singularis p̄sona: sicut mer
cator: qui soluit pedagiā et vecturas rerū

qq iij

tributu. vectigal.

Nota hunc ser. dñs
q̄ tenemur soluere

debitū mortis voc
lex.

ex.

151

Dñica. VIII. post trinitatis. *nova d. elemosina* vultus
fr. 125

suarū. Tributum soluit ip̄s sicut habetur
Mat. xvij. etiā maria et ioseph soluerūt:
sicut habet Luc. ij. Cui timorē: timorem.
deo debet timorem. Proverb. xxij. Time
dñm fili mi: et regē. Cui honorē: honorē.
Unde sunt debita multa alia: que reddē
da sunt. sicut debet prelati subditis prou
dentia. debet subditi prelati obediētia.
diuites pauperibus elemosina. vt de oī
bus debitis istis concludamus. sicut nos
debemus reuerentiā maioribus: innocen
tiā nostris cordibus: doctrinā ignorantibus:
resistētiā nefandis hostibus: castiga
tionē male agētibus: amicitriā nr̄is equa
libus. oīa ista debita sunt soluenda. q̄ nes
mini q̄c̄q̄ debeatz. Qm̄ istud p̄mū debitū
distingit in multa debita: sicut dictū est:
ergo soluite veraciter. doleatis integralis
ter. quic̄q̄ nemini generaliter. Scdm̄ de
bitū qd̄ solutum/ adhuc restat soluendū:
nisi vt inuicē diligatis. i. q̄si dicat alia oī
no soluite vt nō debeatis: debitū tñ char
ritatis ita soluite vt semp̄ remaneat solu
tio debiti. Hoc p̄uilegiū habet charitas
super oēs virtutes inter alia p̄uilegia:
quoniam quis remanet semper obligat⁹
ad diligēdū deū. de quo p̄uilegio bea
tus Aug. Sola charitas que reddita sem
per detinet debitorem.

¶ Sextū debitū r̄c. Istud debitū tenetur
diuites soluere indigētibus. de isto debi
to Eccl. iij. Declina pauperi sine tristitia
aurem tuā: et redde illi debitū suū. **¶** Hic
moraliter querit an diues qui abūdat bo
nis: ex debito et precepto teneat dare ele
mosinam pauperi indigenti? Ad istā que
stionē respondet sanct⁹ Th. o. ij. q. xxij.
dic. q̄ anteq̄ sit debitū vel preceptū duo
sunt necessaria. vnū ex parte dātis: aliud
ex parte pauperis recipientis. P̄mū re
quisitum ex parte dantis: q̄ illud nō sit si
bi necessarium: sed illis qui sunt sub cura
sua: q̄m̄ in tali casu p̄mo tenetur subue
nire sibi et suis domesticis: q̄ alienis. Eti
am ex parte pauperis requiritur q̄ indi
geat als nō esset elemosina. Elicitur con
clusio q̄ vbi dans habet superfluum a vl
tra necessitatē: recipiens indigētiam: nec
aliter potest sustentari: tunc dare est debi
tum et preceptum: t̄ non dare est peccare
mortaliter. In hoc casu dicit glo. qui da
re negligit debitū: tollit. declina q̄ paupe
ri sine tristitia aurem tuam. in decre. dist.

xvij. c. sicut hi. sic habetur. Neq̄ minus
est criminis habēti tollere: q̄ cum possis
et abundans sis: indigētibus denegare.
Esurientium panis est quē tu detines. nu
dorū indumētū est quod tu recludis. et
miserorū redemptionem est pecunia quā tu
sub terra fodis. Et non auertas faciē tuā
ab illo paupere fm̄ cōsiliū Tobie. iij. c.
et facies dei non auertetur a te. Propter
mandatum assume pauperem. Eccl. xxix.
Ergo debitum nō dantibus in tali casu
dicat. Pre maledicti r̄c. Mat. xxv. vñ Aug.
gu. de verbis dñi in persona xp̄i. Da mihi
ex eo quod dedi tibi. de meo quero: da et
redde. habuisti me largitorē: fac me debi
torem. Et multis obligationibus atq̄ de
bitis declaratis: sequitur vera conclusio:
debitores sumus creatori nostro. Secun
dū tñ intētionem apli ad litteram in hoc
loco: debitores sumus spiritui sine ratio
ni fm̄ quam rationem viuere debemus si
saluari volumus in eternum.

Secunda pars.

¶ Secundum principia

le est vna phibitio r̄c. nō carni. Hic que
ritur vel potest queri si aliquid debemus
carni: cum apostolus dicat. debitores su
mus non carni. R̄ndetur breuiter dicēdū
q̄ carni debemus tria.
P̄mo sustentationem.
Secundo mortificationem.
Tertio erercitationem.

¶ P̄mū debitum sustentatio. vnde bea
tus Greg. in quadā homel. sup̄ Ezechiel.
Multis tentationibus nascimur: et caro
aliquā adiutrix nobis est in bono ope: ali
quādo autem seductrix in malo. si ergo ei
plus in malo tribuimus q̄ debemus: ho
stem nutrimus. et si necessitati ei⁹ que de
bemus nō reddimus: carnē necamus. er
go caro sustentari debet. ad hoc tenemur si
bi non impugnari. vnde metricator. Dū
bene sum. pasta: dicit caro: non ero casta.
rationi consonat. Dū tibi multa paro fer
cula littus aro. Refert Petrus dama. q̄
fuit quedā domina sic delicate nutrita q̄
nolebat balneari in aquis cōibus: sed so
lū in roze celesti cū labore collecto. nec di
gnabatur manibus tangere cibum: sed fa
ciebat se pasci cū cochlearibus aureis. de
mum autem sic deus eam percussit q̄ ver
ibus scaturiebat: t̄ instantum caro eius

elemosina

merit

(arm) d. b. c. g. 3.

ex. d. muliere

fetebat: spiritus qui poterat tolerare fetorem: immo manebat reclusus cum vna misera ancilla: et sic miserabiliter expiravit.

Secundum debitum mortificationis et castigationis. sicut faciebat apostolus de carne sua. Castigo corpus meum: et in seruitutem redigo. **1. Cor. ix.** Est enim caro sicut equus lasciuus: qui dominum suum frequenter proicit in lutum. Et caro nostra proicit nos ad infernum: nisi fortiter castigetur. **Brieg.** Caro lesa nos trahit ad culpam: afflicta reducat ad penam etc. **Tertium** debitum occupatio seu exercitatio in bonum. **Viero.** Semper aliquid boni factum: ut re diabolus inueniat occupatum. Sed quod dicemus ad apostolum. debitores sumus non carni: ergo carni debitores non sumus. Respondetur in tentio apostoli est quod cum multa mala nobis veniant a carne: et multorum peccatorum sit causa: sibi obedire non debemus. obedientiam debemus spiritui: non carni: cum tot bona veniant a spiritu: non a carne. Spiritus est qui viuificat: caro autem non prodest quicquam. **Job. vi.** Caro mortificat: spiritus autem viuificat in hac vita per gratiam: et in alia per gloriam. Ad quam nos etc.

falsus propheta dicitur et propheta falsum et mendacium. **Antiphona** precepit dominus filiis israel: prout dicit **Viere. xxiij.** Nolite audire verba prophetarum qui prophetizant vobis et decipiunt vos. **Visionem** cordis sui loquuntur: et non de ore domini. **Ideo** a talibus est cauendum: quia faciliter possent hominem decipere. Ita habemus exemplum. **iii. Reg. xxi.** vbi legitur quod rex israel volens accipere ciuitatem ramoth-galaad contra regem syrie congregans multos prophetas malos et falsos: quesuit ab eis verum prospere sibi accideret. quibus respondens: tibus quod victoriam obtineret: sed falsum dicens: quia diabolus dixerat. **Ero** spiritus mendax in ore omnium prophetarum. Sed verus propheta michas sibi dixerat: quod si hec ante faceret faceret: quod vni de exercitu suo non rediret. Et contentus verum prophetam: et sequens consilium falso: congregans exercitum ingressus campum contra regem assyriorum: percussus sagitta iuxta cor suum: mortuus est in plio. **Ecce** qualiter fuit iste a falsis prophetis seductus et deceptus. nota historiam. **Secunda** clausula sic probatur. nam bonus propheta et verus dicit esse honestus et vitare peccata. vnde glo. sup. **Mat.** Ille iustus reprehensor est: qui non habet in se quod in alio reprehendit. **Et** causa est: quia cum habeat vitia aliorum reprehendere: et ad virtutes et ad bona opera gentes inuitare: ut patet de iona: qui reprehendit regem ninive: et totam ciuitatem: et predicabat ut ad dominum conuerterentur. et etiam de damiele: qui reprehendit nabuchodonosor. et sic de alijs: ideo oportet quod sit honeste et sancte vite: quia ut dicit **Ambrosius** de dignitate sacerdotali. Qui peccati trabem et suorum erueri non potest oculo: quomodo ex alterius oculo poterit amputare festucam? **Ideo** si propheta sit peccator: et doceat peccatum facere: signum est quod est falsus propheta et malus: ideo cauendum. **Valens** erat illi duo prophete falsi: quos habuerunt filij israel dum erant in captiuitate babilonica: prout narrat doctor. scilicet **acaph** et **sedechias** qui fuerunt peccantes in hierosolima. nam erat vnus alterius leno et ferdus interpret: ideo nabuchodonosor: puniuit eos etc. nota historiam. **Tertium** clausula sic declaratur. dicit **Aug.** contra faustum. deus aliquid facit incognitum nobis: et per curiosum solitum nature: que magnalia vel miracula noiant sicut sunt resuscitatio mortuorum etc.

Dominica. viij. post festum trinitatis. Sermo. ij.

Tendite a falsis

prophetis. **Mat. viij.** Pro declaratione nostri thematis format talis regula siue propositio.

- Propheta** qui vult docere et promulgare doctrinam falsitatis.
- Propheta** qui vult habitare et perseuerare in statu peruersitatis.
- Propheta** qui non potest operari miracula: nec manifestare beneplacitum domini voluntatis.
- Ab his** studiose cauendum: cum non sint prophete veritatis.
- Prima** pars sue clausula sic declaratur. hec est differentia inter verum prophetam et falsum: quod verus propheta quoad ea que dicit a presens actus peccaret qui sibi reuelat sua secreta. et ideo cum deus sit prima veritas: non predicat nisi verum. quod ut dicit **brunus Ambro.** Omne verum a quocumque dicatur: a spiritu sancto est, et per oppositum

pro predicatori
26

de bonis: falsis prophetis

Dñica. VIII. post trinitatis.

illuminatio cecorum. et similia: et talia non fiunt nisi a scriptis. ad quorum sanctitatem demonstranda miracula fiunt. Ille igitur est verus propheta qui potest miracula virtute divina facere. Sed per oppositum illi cognoscuntur falsi et mali prophetae: qui miracula non potest facere et a talibus est cauendum. Exemplum habemus in Reg. xvij. ubi habemus quod illi propheta baal qui sacrificabat demonibus. et tunc quod narrat magister historiarius: cum lanceolis vulnerabat se effundentes proprium sanguinem. quod ut dicit idem magister: demones plurimum delectant in oblatione sanguinis humani. tunc quod non potuerunt facere miracula. sed quod ignis descenderet de celo: et combureret sacrificium: id per heliam prophetam dominum et per achab regem fuerunt reprobatum et iterfectum. Et quod helias virtute dei haec fecit: ideo verus propheta fuit probatus. nota historia. Apparet igitur prima regula fore vera. Ad hoc predicta nostro proposito applicando: reperio quod nos habemus tres prophetas. Primus est mundus contra veritatem falsus nos leuiter faciens credere. Secundus est corpus proprium in malum et peccatum nos continue faciens cadere. Tertius est diabolus voluntate diuinam nos misere faciens deserere.

¶ Dixi primum quod mundus est falsus propheta: qui a falsus leuiter nos facit credere. quia permittit homini vite longitudinem et sanitatem: et offert dilectoribus suis honores et diuitias. Sed mundus ista permittendo deceptit hominem: cum ex istis confidenter seipsum non cognoscat: et in superbia erigat. Sed homo prudens non debet ista credere: sed magis debet credere pro filio christi qui dicit Job. xvj. In modo pressura habebitis. Legitur prout narrat Macrobius lib. iij. saturnalia. c. xvj. de quodam rege: qui nunquam sibi permisit in vasis alijs ministrari in mensa nisi de luto. Cum autem a quodam sibi familiari interrogaretur cur sic faceret: respondit quod prius tunc esset rex filialis: fuit tamen filius cuiusdam figuli. Et ut haberet memoriam sui generis: ne propter statum regium superbiat: ordinavit quod sibi in vasis fictilibus sine luteis seruiret. Sic debemus nos facere. continue debemus videre et cognoscere nostram originem: qualiter nudi hinc mundum intrauimus. qualiter de terra formati sumus: et quod velimus nolimus mouemur: et in terram reuertemur. Sed adhuc mundus sic

cut falsus propheta et medar volens nos decipere: plura nobis munda et transitoria querere per exempla sua: dices et ponens in corde nostro. Nonne abraham diues fuit. dauid rex magnificus. et sic de multis sanctis alijs qui cum sanctitate diuitias habuerunt. Sed iste rationes non debet christianos mouere: quia licet possibile sit christo seruire cum diuitiis: est tamen securius via paupertatis eligere et maioris perfectio. Ad hoc contentamus prolium mundi: et reneamus: cum filii christi qui nobis consulit. Mat. vj. Querite primum regnum dei. et apostolus etiam dicit ad Colos. i. ij. Que sursum sunt querite: non que super terram. Secundo dixi quod corpus nostrum nos inclinatur et suadet pferre in peccato et in delictis: quia aliquo tempore poterit penitere: et deo seruire in sua senectute. Ista propheta confirmat tria falsa: quia dicit. Primo quod in delictis et peccatis quaramus quiescere et delectari. Secundo quod alio tempore poterimus penitere: et ad deum conuerti. Tertio quod sufficit dare deo senectutem: et ad eum tunc reuerti.

¶ Primum quod dicit quod in delictis quiescat: cum nunc in delictis non sit quies: quia pugnat animam amaritudine. Prover. v. Nouissima enim amara quasi absinthium. Annum exemplum narrat Zuluus libro de tusculanis questionibus: quod dum quidam Dionysium tyrannum in rotas delictis diuitis et honoribus constitutum videret: et diceret esse beatum: Dionysius ipsum in thronum aureum iussit eleuari: et mensam cum oibus diuitis et delictis ante eum ponere: et gladium acutissimum cum sedae equi super caput eius appendi. Cum vero non comederet: sed in timore maximo peristeret: dixit ei Dionysius. talis est vita mea quam tu beatam putabas. Secundo etiam est similiter falsus. sed alio tempore penitebit. hoc enim potest per se in peccatis ire: sed non redire. ut per duo exempla. Primum est Anselmi: qui dicit quod homo in foueam siue in puteum potest se precipitare: sed per se non potest exire. sic homo per se potest in peccatis cadere: sed non sine diuino auxilio surgere. Secundo exemplum est Augustini. dicitur ceteris quod homo potest per se seipsum vix ad mortem vulnerare: sed non potest per se se sanare. Istud exemplum conuenit oibus peccatoribus: quia quodlibet peccatum morale vultus est anime. Tertium etiam est falsum. scilicet quod sufficit dare deo suam senectutem. quia non oēs

manus scriptas per inuaciam

ex. p. his q. sumur & nobis. enys

270

q. possumus peccare. & non a pao seruire.

ad senectutē perueniunt: nec viuunt multū tantū: quantū credūt viuere. ideo fatui ras est expectare ad penitētiā extremum tēpus. vñ Grego. Satis est a fide alienū: q̄ ad agendā penitētiā extremū expectat tempus. metendū et opinabile est vt dū sperat misericordiā: incidat in iusticiam. hec ille.

¶ Tertio dixi q̄ diabolus q̄ non pōt face re miracula: q̄ ad solus deū pertinet. ipse etiā consulit ne cōpleamus diuinā voluntatē. nā vt dicit apls ad Thessal. iij. hec est voluntas dei sanctificatio v̄ra. Cōtrariū consulit nobis diabolus sicut falsus p̄pheta: q̄ suadet homini stare in pctō superbie/luxurie/et auaricie: adducens in exēplū aliquos p̄teritos q̄ peccauerūt: et tū multū a deo exaltati fuerūt: sicut paulum: qui peccauit pctō superbie: et tamen factus est apls. Dauid q̄ peccauit peccato luxurie: et tū factus est p̄phetarū erimius. et mattheū qui peccauit pctō auaricie: et tū factus est dei euāgelista electus. et ex his arguit diabolus in corde pctōris: q̄ talia pctā sunt leuia: et q̄ deus ea leniter punit. Sed ista p̄pheta est d̄ diuinā voluntatem: et cōtinet in se tria falsa. Anū q̄ p̄dicti viri nō sunt dati nobis in exēplum vt peccem: sed vt si peccauerimus de dei m̄sa cōfidamus. Legit in historia tripartita: q̄ cū theodosius impator quendam excessum cōmississet: et in sui excusationem dauid qui peccauerat adduxisset: dixit ei Ambro. Qui secutus es errantē: sequere penitentē. Refert etiā August. in epla ad Hieronymū: q̄ dum quidā in puteū ceci disset: et alius lupueniēs quō illuc cecidisset interrogaret: ait. ne queras q̄so qualiter huc ceciderim: sed inquiras q̄liter me liberare possis. Sic nullus debet cōsiderare qualiter talis ceciderit: sed qualiter resurxerit. Scdm̄ similiter est falsum: q̄ peccata leuia sint: cū sint grauissima et pōde rosa. quod p̄s ex hoc: q̄ pōderositas peccati est tanta: q̄ nec deus: nec celum: nec terra pōt sustinere. Primo celū non potuit sustinere demones postq̄ peccauerūt. Terra nō potuit sustinere dathan et abiron cū sequaciibus eorū: imo aperta est et eos absorbiuit. Tertio est etiā falsum. s. q̄ deus talia peccata leniter puniat: cum contrariū videamus. nam peccatū superbie in angelis grauitur puniuit in infer-

nali incarceratione. Peccatū auaricie puniuit vt p̄s i diuine epulone. et sic de alijs peccatis. Ex antedictis igit. scz maioribus et minoribus cōcludat sic thema. igitur attendite. i. cauete a p̄dictis et falsis p̄phetis In quibus quidē verbis duo tangunt. Primo q̄ vita nostra sit periculosa: quas propter debemus nobis providere. attendite.

Secundo que sit persona nobis dānosa: a qua debemus cauere. a falsis p̄phetis. P̄sequere hanc materiā sup euāgelio fm̄ intellectus tui capacitātē.

¶ Dominica. viij. post festum trinitatis. Sermo. iij.

Fructibus eorū

cognoscetis eos. Matt̄. viij. c. Teste sacro eloquio Cognoscitur deus a fidelium cōmunitate.

Cognoscit vir iustus a morū honestate.

Cognoscit arbor a fructus bonitate.

Prima pars.

¶ Primo deus cognoscitur

scitur a xp̄ianis fidelibus per virtutē fidei: quā fides ducit nos xp̄ianos in cognitio nē dei. de qua cognitione Phil. iij. Inscitia in fide ad cognoscendum illū. Verum q̄ ista cognitio fidei est obscura: de qua s. Loz. xij. Nūc inq̄t aplus in via cognosco ex parte. hoc est obscure et imperfecte. tunc aut in patria cognoscat sicut et cognitus suus. cognoscat tūc presentialiter clare sine medio aliquo obscuro. Et licet iusti xp̄iani per fidē cognoscat deū: nō tū ipm̄ glorificat sicut deū. sunt maxime blasphemii qui corde cognoscut: verbo autem et opere nō cognoscut. Rom. s. Qui cum cognouissent deū non sicut deū glorificauerunt. de talibus cōquerit deus per p̄phetam. Cognouit bos possessorem suum: et asinus p̄sepe dñi sui: israel autē me nō cognouit: et populus meus nō intellexit. Esai. j. cap. quasi simile legitur Hieremie. viij. Niluus in celo cognouit tēpus suū: tur tur et hirundo et ciconia custodierūt tempus aduētus sui: populus autem meus non cognouit iudicium dñi. Et quia tales nō cognouerūt deū: deus in iudicio dicit eis. Nō noui vos. Deo ergo cognoscitur a fidelium cōmunitate.

relia nec rra nec de q̄ sustinere
p̄am

p̄ final/ adu
sermons

et fide

Dñica. VIII. post trinitatis. Ser. III.

Secūda pars.

¶ Secundo principali

ter vir iustus et bonus cognoscit a morum honestate. Semel iter philosophos simul cōgregatos fuit questio mora: quō cognoscit vir iustus et pariens. Et fuerūt opiniones. aliqui dixerūt q̄ cognoscitur ad modū vitri quantū ad sonuz: qm̄ si sit bonus clarus et acutus: bonū est vitrum. si raucus: nō est bonū: imo fractū. Alij dixerūt q̄ talis vir cognoscit ad modū carbunculi. alij nō ad modū auri. et oēs bene dixerūt. Prima cognitio est ad modū vitri per fractū. et sonū. Adoraliter vitrum homo quātum ad corpus. et tangit interdum a dño p̄ fractū alicuius tribulatiōis: sicut iob/ tobias/ dauid etc. in quo tactu apparuit manifeste bonitas iusticia patietia eorūdem. ad modū vitri integri nō fracti se habuerūt clare non raue resonātes per gratiaz actiones sicut iob. Si bona suscepim⁹ de manu dñi etc. dñs dedit dñs abtulit. sit nomē dñi benedictum. et fracti aliter sonāt. Itē aliqui cognoscunt ad modū carbūculi. Carbūculus s̄m Jst̄ dox inter flāmas perdit lucē: sed aq̄ persusa splendat. Sic moraliter vir iustus et bon⁹ inter lucētes qui volūt videri et ap̄ parere: qm̄ ipse videre non vult: sed sicut hūilis se abscondit. Alij dicunt q̄ cognoscit ad modū auri: qd̄ non resonat super alia metalla. Sic vir bon⁹ et iustus de oībus que deus dat sibi nō murmurat. non recalcitrat. de oībus gratias agit deo. De ista cognitioe habet expresse Eccli. xix. c. vbi legit sic. Ex visu cognoscitur vir. et ab occuria faciei cognoscit sensatus. Amict⁹ corporis: et risus dentium: et ingressus hominis enūciat de illo. In istis s̄bis regifrant quinq̄s laudabiles conditiones: q̄ dant noticiā: et sine fallacia signa manifesta boni viri et iusti. que sunt

Sermo modestus.
Religiosus gestus.
Maturus incessus.
Humilis habitus.
Aerecundus vultus.
Aliud signū in quo cognoscit vir iustus Prover. xij. scribit. Doctrina sua noscitur vir. Si loquit philosophice non est talis de schola theologie: sed de schola gētiliū paganorū. si loquitur alta et superba non

est de schola xpi: qui dicebat apostolis: Discite a me: q̄ mitis sum etc. Mat. xj.
Tertia pars.

¶ Tertio principaliter

arbor cognoscitur etc. Non cognoscit arbor bona et mala a radice occulta: a stipite recto vel curuo: a cortice amaro vel dulci: a multitudine ramoz ac frondiū: a pulchritudine folioz: sed cognoscit arbor a fructu malo vel bono. Sic suo modo est de hominib⁹. Vbi sciēdū q̄ homo cōpar arbor: cui⁹ radix voluntas: stipes recta rō: frōdes cogitationes: rami delectationes: folia locutiones: fructus opatiōes. Vel s̄m Innocē. de vilitate conditionis hūane. Homo arbor eversa: radices sunt crines: truncus caput cū collo: stipes pectus: frondes vlne cū tibiz: rami pedes cū articulis. Verum q̄ de numero arborū qdam sunt aride sine folijs et fructib⁹. qdam cum folijs et fructu amaro atq̄ acerbo. iste nō valēt nisi ad ignē. Qis arbor q̄ nō facit fructū excidet et in ignem mittetur. Mat. vij. scy in ignē mittet qui nudū nō vestiuit. In quē ignē qui nudū expoliavit in quē ignē qui sua nō dedit. in quē ignē ibit qui aliena rapit. Sed moraliter que sunt iste arbores totalr aride sine folijs? Isti sunt qui nec bona cogitat: nec bona dicāt: nec faciūt: tales arbores digne sūt igne. Sed que sunt arbores cū folijs tñ sine fructu? Iste sunt moraliter hypocrite: qui hnt folia s̄boz sine fructu bonoz operū. Sed qui sunt arbores cuz folijs et fructu licz amaro? Isti sunt cupidi hoies superbi atq̄ luxuriosi. qui libet isto ma la arbor: sine humore grē: sine radice amicitie: sine fructu iusticie: cum fructu malicie. Quid est de istis malis arborib⁹? que a malo fructu arbores male vocant: Rñ. qm̄ arbor cupiditatis maledicitur. arbor carnalitat[is] abscondit. arbor vanitatis excutitur. De p̄ma Adar. xj. Adar. xj. et Luc. xij. vbi legit q̄ xps rediens de hierusalē propter fame declinās ad ficū fructū nō inuenit: et arborē maledixit. Quis est iste xps famelic⁹? Iste est paup̄ esuriēs qui quoties esurit pauper: toties esurit xps. esuriri dicit xps. et isti cupidi diuites tenētes sine pietate: sine mita: sine cōpassiōe: habēt folia bona s̄ba sine fructu cuiuscūq̄ elemosynē: qui finaliter male

inter phos
cognoscit iust

compa

m
ep.

carbūculi

schola gentiliū
schola xpi

ep̄ p̄ diuitib⁹ q̄ nō faciūt elemosinā

dicentur. Pre maledicti &c. Matth. xv. **Q** Secunda arbor: carnalitatē mala ab se defend. hoc est in more a carnalib⁹ delictis totaliter sepabit. Job. xix. Destruit me vindic⁹ et quasi euulsi arbori abstulit spem meā. **Q** Tertia arbor: mala &c. De q̄ Daniel. iij. Ecce arbor in medio terre: cuius frōdes et rami occupabāt totā terrā. fruct⁹ eius nimis. bestie terre habitabāt sub ea: & volucres celi cōuersabant in ramis. **I**sta arbor: superbia: que quasi occupat totū mundū. rami et frōdes plures sunt: qm̄ istud pctm̄ circūstātas multas h⁹: qm̄ multis modis intrat in aīas. Fructus eius nimis: licz panus: qualē fructum pducūt falsi pphete. Qui sunt illi sm̄ expositores postillātes euangeliū hodiernū: falsi pphete sunt heretici hypocrite: qui sunt omni exteri⁹: interi⁹ aut sunt lupini: qm̄ exteri⁹ se humiliāt: & interi⁹ sunt pleni dolo. q̄ dulces bñdictiones dicunt. seducūt corda hoīm innocentū. profertur s̄ba hūilitatis exteri⁹: sed interi⁹ abscondūt iniquitatē. In istis sm̄ Hiero. sub ouina pelle lupus later. venenū sub melle. **I**sti hypocrite falsi pphete ppias gloriā querētes: ad modū lupoz rapiunt deo quod suum est: qui sol⁹ d̄: gloriosus. **I**sti more scorpionū blandiunt in facie: sed aculeū venenatū hñt in cauda. lingua blandiunt exteri⁹: sed aīo seuiunt interi⁹ exteri⁹ speciem pietat⁹ habētes: sed virtutē eius abnegātes. vulpes fallētes sub ouina pelle latentes. Hi sunt hypocrite qui exteri⁹ asperitate ostendunt: nec curant nisi q̄ opa eoz appareant: sicut auri chalcū colorem auri h⁹: et preciū auri nō hab⁹. Ergo atredire ab istis: q̄ a fructib⁹ eoz cognoscetis eos. hoc est ab operib⁹. sicut cognoscit arbor a fructu: ita hō qui est arbor euersa: cognoscit ab ope siue actu vñ in ecclīastico ca. xi. In filijs suis agnoscit vir. hoc est ab operibus. vñ in hypocritis nihil occultū est: qd̄ non sciat in hoc pñti seculo vel in alio. Nūquid colliguntur de spiritis vne: aut de tribulis ficus: si cur em̄ de spiritis nō colliguntur vne: nec de tribulis ficus: ita de meritis hypocritarū spinosis et vitiosis nō colligunt fruct⁹ bonarum virtutū. nempe opa hypocritarū sunt amara et pungētia. Mel falsi pphete sunt. vitia capitalia: a quibus est

attendendū: que sub ratione se palliant. Siquidem inanis gloria suggerit p̄esse vt pluribus possit. Inuidia quasi ex rōne ostendit alios nō superiores vel pares esse debere. Ira suadet nō debere illata pati: ne assuescat inferri. Ventris ingluuiēs dicit oīa munda ad esum condita: et donis dei non debere contradiqi. Luxuria dicit cū breue tēpus sit et nesciamus qd̄ sequatur: nō debere qd̄ viuimus. **I**stoz omniū fructus sunt mali atqz acerbi. **Sap̄ie. iij.** Fructus inutiles & acerbi ad manducandū. Sed et alia pte sunt boni fructus: de quibus est fienda aliqualis p̄secutio. vñ **Job. Apoc. vlti.** vidit vnū lignū. vnā arborem: que p̄ducebat duodecim fructus p̄ menses singulos. **M**oraliter tota vita hoīs est vnum lignum. et est vn⁹ annus: in quo sunt quattuor partes principales scz condigna peccatorum punitio: deoz tam mandatorū impletio &c. **R**equire totam p̄secutionē supra in sermone in his qui sunt in bono corde.

Q Dominica. ix. post festum trinitatis. Sermo. f.

Ec autē scripta

sunt ad correptionē nostrā **1. Corinthi. x.** Teste sacro eloquio multa scripta sunt ad nostrū commodū et grādem vtilitatem.

Primo quedā scripta sunt ad nostrā doctrinā & informationē.

Secūdo quedā scripta sunt ad nostrā gloriā & beatificationem.

Tertio quedā scripta sunt ad nostram disciplinā et correctionē.

Q **P**rimo quedam sunt scripta &c. & de talibus scriptis habetur **Roman. xv.** Quęcunqz scripta sunt ad nostram doctrinā scripta sunt. Quęcunqz scripta sunt de christo saluatore nostro. scripta est doctrina euangelica contra cecitatem ignorantie magna vtilitas. scripta est patientia contra aduersitatē molestie. **I**sta scripta vtilia sunt in textu doctrina & patientia. **S**z sunt multa alia vtilia & doctrinalia: vt pote fides catholica ad credendū. **1. Corinth. xx.** **D**ec autem scripta sunt vt credas

fig^a d^u
pbi^a

hypocrita
fu. 18.

7. p̄ca sunt
crise. q̄a sub
se paliant. 10

Dñica. IX. post trinitatis.

tis. Et quis potest cogitare utilitatē fidei
 in xpiana religione. Item scripta sunt ad
 nostrā utilitatē diuina precepta ad opera
 dñi: sine quorū obseruatione nūq̄ aliquis
 saluari pōt. Si vis ad vitā ingredi serua
 mādata. Mat. xij. vñ scriptū est. Audi is
 rael precepta dñi et ea in corde tuo quasi i
 libro scribe. Deut. xj. Scribes ea sup po
 stes ad ianuās domū. Itē scripta sunt di
 uina bñficiā ad laudādū. Ista est vna do
 ctrina in memoria reponēda: de bñficijs
 laudare deū: et gratias reddere deo: vt p
 hoc accedat dauidica pphetia. Scriban
 tur hec in gñatōe altera: et populus qui
 creabit laudabit dñm. laudabit semp do
 minū de bñficijs. Itē scripta sunt ad no
 strā doctrinā et eruditōnē humana pctā
 ad erubescendū. In hui⁹ signū iesus xps
 qñ fuit adultera mulier reperta in adulte
 rio: corā ea inclināuit se et digito scribebat
 in terra. Quid autē scribebat? Rñdeo pctā
 mulieris: et etiā pctā accusantiū mulierē.
 Itē scripta sunt exēpla sanctorū
 ad imitandū. s. patriarcharū/aploꝝ/mar
 tyrū/confessorū/et ceteroꝝ: que nos imita
 ri debemus. In huius signū noīa filioꝝ is
 rael scripta erāt in veste pōtificiali aaron:
 in recordatiōis signū q̄ nos debemus re
 cordari de scrijs patrib⁹: qualiter vixerunt
 et qualia exēpla reliquerāt. ij. Reg. xj.
 Reliquū autē verboꝝ salomonis: et omnia
 que fecit: et sapientia eius: ecce vniuersa
 scripta sunt i lib. s. boꝝ dierū salomonis.
 Scōdo principaliter et. Nā sunt qdā ad
 nostrā doctrinā et beatificatiōnē: quaten⁹
 vigilemus: laboremus: et acquiramus eā.
 vñ fuit dictū beato iohāni per archāgelū
 michaelē Apoca. iij. Scribe bñ mortui
 qui in dño moriuntur. Istud verbum est di
 gnū scriptura. bñ mortui et. Et q̄ sunt illi
 qui sic moriuntur? Rñdeo isti sunt qui mo
 riuntur in vera confessiōe fidei: et in deuo
 ta sacramētoꝝ perceptione: in bona pctō
 rū manifestatiōe: in pia tēporaliū largi
 tione. Tales qui sic moriuntur: sunt beati
 in spe: vel in re. quare beati: tales q̄ sunt
 ab oī hoste securi: ab omni vinculo liberi:
 ab oī pena huius mundi expediti: et sunt
 de celesti gloria certi. ergo scribe bñ mor
 tui. Talibus qui sic moriuntur: clamat scri
 ptura. Saudete q̄ nomina vestra scripta
 sunt in celis. Luc. x. Item scripta sunt ad
 nostrā doctrinā supplicia dñatoroꝝ: vt vis

temus ea: de quorū scriptura Job. xij.
 Scribis em̄ cōtra me amaritudines. que
 sunt in supplicio varie et diuerse. imo sunt
 ibi scripta lamētationes carmē et ve. Eze
 chiel. ij. Lamētationes: qm̄ ibi erit fletus
 et stridor dentū. et ve. vnum ve ppter pe
 nam damni. scōm ve ppter penā sensus.
 Item scripta sunt ad nostrā doctrinā pres
 mta sanctorū ad acquirēdum. et de ista scri
 ptura eterne glorie habet Apoca. iij. Qui
 viderit scribam super eum nomē dei mei:
 ibi ponis triplicis nominis scriptura pro
 pter gaudium glorificatiōis. gaudiū pul
 cherrime societatis. gaudiū diuine visio
 nis atq̄ fructiōis. Ergo fidelis christias
 ne scribe: quia hec verba fidelissima sunt
 et vera. Apocalip. xij. Scribe in memoria
 tua. Primo fidem catholicam: secundo di
 uina precepta: tertio diuina bñficiā: quar
 to humana peccata: quinto exēpla san
 ctorum: sexto supplicia dñatoroꝝ: septi
 mo premia beatoꝝ. Decidissimū sunt et
 vera: que omnia ad nostram doctrinam et
 informatiōnē scripta sunt. Item scripta
 sunt premia ad acq̄rēdū: et supplicia ad
 informandū.
 Tertio principaliter scripta sunt ad no
 stram correctionem aliqua que in ista epi
 stola continētur: quoniam aliqua grauia
 cōmissa sunt: et male accidit illis quia ta
 lia commiserunt. Primum graue peccatū
 concupiscētia malorum: ideo scriptum est
 in principio epistole: ne simus cōcupiscē
 tes malorum. et de isto malo. Concupies
 runt concupiscētia in deserto. in ps. et de
 ista concupiscētia habetur Numeri. xj.
 Qualis fuit illa concupiscētia iudeoꝝ in
 deserto: mala fuit: quoniam desiderio car
 nium comedebat de idolathito: et sic pec
 cabant: et scandalizabant illos qui abstin
 ebant. Concupiscētia malorum cōp̄s
 hendit septem vitia capitalia: vt pote est
 concupiscētia vane glorie: que prohibes
 tur. Gala. vj. Nō efficiamur inanis glorie
 cupidi. Concupiscētia inuidie. Jac. iij.
 Ad inuidiam concupiscit spiritus. Eōꝝ
 concupiscētia accidit. Prover. b. xj. Desideria
 occidunt pigrum. Nota die concupiscit et
 desiderat. Eōꝝ concupiscētia auaricie. Trāsit
 mundus et concupiscētia eius. s. Johā
 ij. Concupiscētia gula: de qua hic. et Eccl̄
 xij. Aufer a me vēt̄ꝝ cupiscētiās. Eōꝝ
 concupiscētia luxurie. Mat. v. Qui viderit nu

mādata dei
 199

pctā

ex. foz

bñ mortui
 qm̄ dño mo
 riunt

p̄m̄
 foz

bñtia

supplicia dñatoroꝝ

lierē ad cōcupiscēdū ꝛc. Cōcupiscētia ira
cundie. Jaco. iij. Unde bella ꝛ lites ī vo
bis: nonne ex cōcupiscētijs vestris? Caro
em̄ semp concupiscit aduersus spiritum.
Gal. v. Nō sitis concupiscētes malos: ne
accidat vobis: qm̄ accēsus est ignis ꝛ de
uorauit extremā partē castroz. Nume. xj.
neq; idolatre efficiamini sicut quidā illo
rum idolatre fuerunt. de qua idolatria
Exo. xxxij. vbi legit de vitulo in quo ido
latre fuerūt: qm̄ sederūt manducare ꝛ bi
bere diuina māducantes et bibentes de
idolothiris: ꝛ surrexerunt ludere. hoc est
surrexerūt vitulum adorare: et interfecti
sunt. xxiij. milia de his qui vitulū adora
uerunt. Idolatria peccatū maximū est sicut
scripta ad correctionē. Istud peccatū
fornicationis faciūt detestabile q̄tuor.

Primo cordis anxietas.

Secōdo materie feditas.

Tertio publica infamia.

Quarto gaudiū demonum.

¶ Prīmū est anxietas. facit em̄ istud pec
catū hoīem anxiū iuxta dictū br̄i Hiero
nymi. Appetitus fornicationis est anxie
tas. Secōm̄ est feditas que vilis: imo vil
lissima. vnde q̄dam glofa sup̄ epistola ad
Eoz. ij. Cetera vitia tm̄ aīam maculant:
fornicatio nō non tantū aīam maculat:
imo etiā corpus coinquinat. Tertiu dete
stabile in isto pctō est infamia. S̄m̄ beatū
Gregoriū. Peccata spūalia sunt maioris
grauitatis: et minoris infamie. carnalia
nō per ptrarium. Eccl̄i. xlvij. de salomone
Inclinasti femora tua mulieribꝫ. dedisti
maculā: scz infamie in gl̄ia tua. Quartū
detestabile ꝛc. dicit q̄dā glo. sup̄ leuiticū:
q̄ licz demones gaudeat de oi pctō: pres
cipue tm̄ gaudēt de fornicatione et idola
tria. q̄ neq; fornicemur. h̄ marie debēt di
cere prelati ꝛ sacerdotes. sicut quidā for
nicati sunt: de q̄bus Nume. xxv. Fornica
tus est pplus cum filiabus moab. non sic
nos. sequitur. neq; tētemꝫ xpm̄ sicut qui
dā eoz tentauerūt et a serpentibus perie
runt. diffidētes de diuina potentia dicen
tes: nunq̄d poterit deus parare mēfaz in
deserto: nō em̄ licitū: imo illicitū ten
tare deum. nec tentaueritis xpm̄: qz tales
sedantes a serpētibꝫ perierūt. Nume. xxj.
fēt tales vulnerati ab ignitis serpentibꝫ
bus aspicientes in serpentē eneam cura
bātur. Neq; murmuraueritis sicut quidā

eoz murmurauerūt tra moysen. Nume.
xvj. et perierūt ab exterminatore. hoc est
ab angelo q̄ percussit eos sicut habet ibi
dem. Custodite vos a murmuratiōe. Sa
piētie. j. Ista pctā superꝫ posita cum pe
nis additis: scripta sunt ad correctiones
nostrā iuxta thema: vt p̄ tribus articulis
sup̄ius registratis accedat illud. ij. Tīmo.
ij. Oīs scriptura diuinitus inspirata vti
lis est ad docendum: ad arguendum: ad
corripiendū: ad erudiendū. Scriptura di
uinitus inspirata tota biblia tradita a di
uerfis sp̄sancto inspirat: qm̄ sic locuti
sunt sancti dei hoīes. ij. Pet. j. que vilis
est ad docendū ignorātes et nesciētes taz
verbo sicut in libris legalibus. tam exem
plo sicut in libris historialibꝫ. etiā vilis
ad arguendū negligentes sicut in libris
sapiēcialibus. vilis ad corrigendū rebel
les sicut in libris pphetalibꝫ. vilis etiā
ad erudiendū rudes sicut in euangelio et
in eplis. Hec autem scripta sunt ad cor
ptionē nostrā. Vbi tria ostenduntur.
Primo nota singularitatis. hec autem.
Secōdo doctrina vtilitatis. scripta sunt.
Tertio disciplina nostre iniq̄tatis. ad cor
reptionem nostram.

Tertia pars.

¶ Quantū ad tertiū de

correctione est aduertendū: q̄ correctio
humiliter ꝛ benigne ꝛ patienter accepta
valet ad multa: ꝛ est multū vilis
Primo ad corrigendū negligentes sapiē
tiam tribuendo.

Secundo ad promouendū sapientes in
melius excitando.

Tertio ad increpandū pertinaces signo ꝛ
verbo obiurgando.

Quarto ad insinuādum amorem iuste dis
ciplinando.

Quinto ad cognoscendum pctā vitia cor
rigendo.

Sexto ad impetrandū gratiā et post glo
riam tribuendo.

¶ Prima vtilitas correctiōis. hūiliter et
benigne accepta valet ad corrigēdū negli
gētes sapiētiā tribuendo. de q̄ p̄ouerb.
xxix. Virga ꝛ correctio tribuit sapiētiā:
puer autē q̄ dimitit volūtati sue pfundit
matrē suā. ꝛ eodē cap. i. p̄i. Virō q̄ corri
piētē dura ceruice cōtēnit: repētinus ei
supueniet iteritꝫ: ꝛ eā sanitas nō sequetꝫ

tota biblia s̄m̄
raccā spū s̄c̄.

luxuria

Dñica. IX. post trinitatis.

virga et correctio etc. quis corrigis verbo
 id eo ponitur virga. i ps. Virga tua et ba-
 culus tuus etc. et in Prouerb. xij. Stulti-
 tia colligata est in corde pueri: sed virga
 disciplina fugabit eam. talis correctio tri-
 buit sapiētia. Eccli. xij. Flagella et doctri-
 na in oī tpe sapientia. Puer q̄ dimittitur
 volūtati sue. hoc est verbo aut verbere in
 correcto vel male correcto: pfundet matrē
 suā: q̄ q̄ parat virge odit filiū suū. Pro-
 uerb. xij. Multa mala sequuntur ex dese-
 cru correctiois. ¶ Scda vtilitas: qm̄ vo-
 let correctio ad pinouendū sapiētes i me-
 lius excitādo. An sciendū q̄ quidā corri-
 gunt et ppter correctioē meliores effi-
 ciunt: quidā sunt qui ppter h non emen-
 dant se: imo peiores efficiunt. De primis
 Prouerb. xij. Qui rectus est: vtpote bonus
 sapiens: corrigat viā suā. i. vitā suam qm̄
 dōo vel facto corripitur. Cōuertimini ad
 correctioē (als correptionē) meā. Pro-
 uerb. f. quia sicut dicit beatus Ambro-
 sius per lucā: plus proficit amica correctio: q̄
 accusatio turbulenta. Beatus Gregorius
 lib. xxxj. moralium. Iuuenes plerūq̄ seueri-
 tas admonitionis ad pfectū dirigit: se-
 nes dō ad meliora opa depectio blanda
 componit. ¶ Tertia vtilitas correctiois:
 multi pertinaces et obstinati p flagella
 et diuinas correctioēs corrererūt vitā et
 emēdauerūt: sicut nabuchodonoso: fuit
 correctus et emēdat. Daniel. iij. et alij simi-
 les. Nō sic pharaō qui flagellatus atq̄ per-
 cussus pmanit in malicia sua et duritia.
 De tali correctioē qua indurat nō corri-
 git: Dugo de scōo victore loquitur p hūc
 modū. Difficile est cor malicia induratū
 ad formā discipline et spem honestat̄ in-
 curuare. Sed necesse est vr dura materia
 cū facile ad formā ei acriōnis flāme incen-
 dū et mallei grauioris tonsio adhibeat.
 Peruersi difficile corrigunt: et stultor̄ in-
 finitū ē nūer. Eccli. f. ¶ Quarta vtilitas
 correctiois etc. Correctio moderata iusta
 est signū dilectiois iuxta dictū apli Heb.
 xij. Fili mi noli negligere disciplinā dñi:
 neq̄ fatigeris dū ab eo argueris. quē em̄ di-
 liget dñs castigat. Apoc. iij. Ego q̄s amo
 corripio. Flagellat autē oēm filiū quē reci-
 pit. Quis em̄ filiū quē nō corripit p̄r: Nō
 li negligere. i. nō tenere disciplinā dñi: qm̄
 scriptū est Job. v. Beatus hō qui corripit

tur a dño. Quē de? diligit castigat. Apoc.
 iij. Ego quos amo arguo et castigo. Fla-
 gellat autē oēm filiū etc. vñ quedā glo. sup
 Athat. c. xliij. Si exceptus es a numero fla-
 gellatorū: exceptus es a nūero filiorū. De ta-
 li signo dilectiois habet Prouer. iij. Disce-
 plinā dñi fili mi ne abijcias. quē em̄ dilis-
 git de? corrigit (als corripit). Ne abijcis
 as disciplinā dñi. q̄: hñdī disciplina facit
 declinare a pctō iuxta illd ps. xvij. Disci-
 plina dñi corexit me i fine etc. Qui abij-
 cit disciplinā: despiciat etiam suā. Prouer.
 xv. de tali disciplina Ephe. vj. Educate il-
 los in disciplina et correptione dñi. De ista
 disciplina q̄ est pctōy correctiua loquitur
 brūis Berni. O q̄ cōpositū reddit hoīem
 corpis statū et mentis/ hoīs disciplina:
 cernicē submittit: supcilia et vultū cōpo-
 nit: oculos ligat: linguā moderat: gulam
 refrenat: incessum format. q̄ disciplinam
 ne despicias. quē em̄ diligit de? corripit:
 et quē nō diligit: nō corripit. Ergo diuina
 correctio. diuina castigatio. diuina flagel-
 latio signū est dilectiois. signum est ado-
 ptiois. signū est approbatiois. multe lunt
 vtilitates diuine correctionis. ¶ Quinta
 vtilitas etc. Si qdē plures cognouerunt
 pctā sua: et corrererūt ea: p aduersitates:
 p flagella et diuinas correptiones. quam
 cognouerūt: et emēdauerūt p prosperitates
 An Job in psona dei clamabat. Audite
 correctiones meas. Job. xij. quāsi gulam
 rūt et pbauerūt iob et tobias et alij q̄ plu-
 rimi. ¶ Sexta vtilitas etc. qm̄ cōfert gras
 Prouer. xxvij. Qui corripit hoīes: gram
 postea inueniet. et qui correptionem pati-
 tiēter et libenter acceptauerit: et vitā ma-
 lam corrererit. Qui in correptione fuerit
 ad mīam venire licebit. Tobie. iij. Ad quā
 nos perducatur etc.

ala sequuntur
 fecerunt corroms

nota. dñi. 22
 pembe.

¶ Dominica scda aduentus. Respiciet et
 leuata capita vestra.
 ¶ Dñica in octaua pasche. Infer digitus
 tuum huc et vide.
 ¶ Dñica. xij. post trinitatem. Beati oculi
 qui vident.
 ¶ Dñica. xx. post trinitatem. Videte quomodo
 caute ambuletis.

¶ Dominica. ix. post festum trinitatis.
 Sermo. ij.

Si se existimat

stare videat ne cadat. s. ad
 Cor. i. Furta scripture veri
 tate dant due regule gna
 les. Prima est ista. q. stans
 in loco periculoso seu ruinoso dz continue
 timere casum: et inde sibi sapiētissime ca
 uere. Hęc ppositiōne ego declaro triplr.
 Primo naturali ratione ⁊ declaratione.
 Secōdo doctorali autoritate et lectione.
 Tertio scripturali erēplo et cōclusionē.
 ¶ Primo probat sic rōne. dz Prouerb. xj.
 Qui cauet laqōs secur⁹ erit. Adō psona
 q. cunq. quātecūq. pfectionis sit in spūa
 lib⁹. quātecūq. dignitat⁹ in tpalib⁹ et di
 gnitatib⁹ mūdi: si nimis psumat de se: et
 nō innitit alteri: neq. deo: neq. hoi: nō
 est possibile q. diu stet qn turpiter cadat.
 Exēplū de pmo angelo q. innix⁹ ppe vir
 tuti cecidit nec stetit. vñ Job. viij. scribitur
 In hūitate nō stetit. Et de hōie psumptuo
 so dz Job. viij. Innitit sup domū suā: et
 nō stabit. Nullus ḡ dz esse sine timore ca
 dēdi quātecūq. sit magn⁹ vel virtuosus.
 Et h. satis cōfirmat Aug. sup illud Eccli.
 viij. Nō te iustifices an deū. Nulla psum
 ptio pnciosior: q. de ppa iusticia supbi
 re. ¶ Secōdo probat ista regula autoritate
 doctorali. Dicit Aug. in lib. de x. b. dñi.
 Multos ipedit a firmitate psumptio fir
 mitat⁹. Nemo erit adeo firm⁹: sicut q. se
 sentit isfirmū. hec ille. ¶ Tertio probat exē
 plo sacre scripture. An legif. iij. Regū. s.
 q. ochozias rex credebatur stare secur⁹ i do
 mo sua: tñ q. nō aduertit piculū dom⁹ in
 q. stabat: cecidit p cancellos cenaculi sui:
 quod habebat in samaria ⁊ mortuus est.
 Apparet ḡ ista regula fore vera. s. q.
 stans in loco periculoso ⁊c.
 ¶ Secōda regula est ista: q. null⁹ in h. mun
 do pōt esse sine piculo. Hō dicit Aug. ad
 dios cor. Mundus iste periculosior. blan
 dus q. molest⁹: et magis cauēdus est cuz
 te allicit. Pericula q. in h. mūdo sunt: nar
 rat petr⁹ blesē. in quadā epla dicēs ita.
 Fallax est em̄ hic mundus: finis dubius:
 exitus horribilis: iudex terribilis: pe
 na inenarrabilis: hec ille. Si ergo ille q.
 stat ptime in loco piculoso debet timere
 et videre ne cadat. et nos i hoc mundo su
 mus in multis periculis. iō dicit cui libet
 nostrum verbum thēmaticis psumpti.
 Qui se existimat stare: videat ne cadat.

In qbus x. b. de duobus nos admonet.
 Primo q. nō decipiamur infideliter per
 nostrā falsam psumptionē. in hoc qd dz
 Qui se existimat stare.

Secōdo vt cōsideremus cōtinue nostrā des
 ficientem conditionem. in hoc quod dis
 cit. videat. Prima pars.

Quātum ad primum

est sciēdū: q. qlibet nrm sepissime q. tuoz
 dz videre. s. feditate iniquitatis pprie: cas
 lamitatē aliene miserie: acerbitatē pene
 perpetue remunerationē vite beate.

¶ Primo dixi q. debem⁹ videre feditatez
 iniquitatis pprie. s. ppriā culpā. vñ pctōi
 dz. Viere. iij. Zeua oculos tuos i directū:
 ⁊ vide vbi nūc pstrata sis. Et debet qlibz
 culpā suā respicere. s. ad detestādū: nō ad
 delectandū: als pctm̄ p solam recordatio
 nē interficeret aiām. in cui⁹ signum. vroz

vroz lorb.

lorb̄ interi⁹: q. sodomā: de qua extierat re
 tro: usq. asperit. Ben. xix. c. Et iō dic Aug.
 O hō si te videres: tibi displiceret ⁊ mihi

placeras. veniet tps i q. ⁊ tibi ⁊ tibi pari
 ter displicebis. mihi cū iudicaber⁹: ⁊ tibi
 cū ardebis. hec ille. Nūc em̄ pctōes nō vi
 dēt periculū stat⁹ sui. nec mirū q. sunt ex
 cecati. vñ. iij. Reg. vj. c. Percure obsecro
 gentem hęc cecitate. Et sequit infra. Dñe

ap̄i oculos istoz vt videāt. Aperuitq. ocu
 los illoz ⁊ viderūt se esse i medio samarie
 sez iter hostes. Sic et pctō: si oculos aper
 tos haberet i medio hostiū. i. demonū: se
 videret. Diabol⁹ em̄ pmo nitit hōiez exce
 care vt pctm̄ suū nō possit videre. Sicut

fig^a

em̄ samson a dalila decept⁹ a philisteis ca
 pit⁹: pmo crinib⁹ est nudat⁹: postmodū ex
 cecati: ⁊ tertio fimbriē ligat⁹. Sicut pctō

sa son.

decept⁹ a carne: capt⁹ a demone. pmo hū
 tib⁹ expoliat. secōdo oculis interiorib⁹ exce
 cat. tertio fimbriē pctōz pstrigif. Et h. de

pmo. ¶ Secōdo dixi q. pmoz est ispicieda
 misia. vñ Eccli. iij. Oculos tuos ne tras
 uertas ab paupe. ⁊ ab iope ne auer. ocu
 tuos. Vñ dicit vñ est. nā ocl⁹ q. est in lu
 mine: nō videt illū q. est i tenebus. sic em̄

cōp̄i p̄ev gējn
 p̄stina

diues exis i luce pspitat⁹: nō videt pau
 perē q. est i caligine aduersitat⁹. vñ legif.
 Ben. xl. q. picerna reg. phara. q. diu fuit i

p̄stina

teneb. carce. ioseph afflictū nouit ⁊ io. et
 fuit. sed egressus ad fulgorē pspitat⁹ ip̄z
 apli⁹ nō coguit. imo succederit⁹ p̄sp̄is

picerna oblit⁹ est iter p̄cis sui. iō dic x. fi
 ficator. Ueter plen⁹ nescit qd optat egen⁹

Sermo. III.

CXXIX

Prima pars.

ms ad quid natus esset: rñdit. vt celū sy-
 deraq; cōtepler. Cuius etiā dicti beatus
 siluester meminit dicēs. Querēti impedo-
 cles cur viueret: inq; vt astra inspiciā. Le-
 lū subtrahē nullus erit. In vitis patrū le-
 git: q; brās Ansel. cū moreret a fratribus
 requisitus vt puulq; migraret ad deū: re-
 linqueret eis vnū edificatiūū et memoria
 le vñ dicit. ibi. vbi. quo dicto emisit spi-
 ritū. Post cuius trāsitū solliciti fratres vt
 intelligerent verborū seriē ⁊ sensum: p ha-
 bēda expositione miserūt ad quēda senex
 aliū. q; rescripsit eis. Hec est verborū vt pu-
 to intelligētia. ibi nra fixa sint corda: vbi
 vera sunt gaudia. Ad hāc inspectionē ce-
 lestiū hortabatur. Diero. Eustochiū virgi-
 nē dicens. Egredere paulisper q̄o de car-
 cere: et presentis laboris mercedē añ ocu-
 los tuos pingē quā oculus nō vidit. Qua-
 lis erit dies illa cum maria mē dei chois
 occurreret comitata virgineis. cū post ma-
 ri rubro submerso cū exercitu suo pharao
 neritūc etiam ipse spōlus occurreret diceret.
 surge ppera amica mea: colūba mea: for-
 mola mea ⁊ veni. tūc etiā angeli mirabū-
 tur. Sara etiā cū nuptis obuiam ueniret. an-
 na cū viduis. pueri quoq; clamabūt osan-
 na in excessis. Quoties te vani seculi dele-
 ctat ambitio: et si videris quid q̄ glorio-
 sum sit: ad paradysum mēte conscēde. hec
 ille. Quod nobis cōcedat ⁊c.

¶ Dñica. ix. post trinitatem: vel in moztas-
 litate. Sermo. iij.

Si se existimat

stare: videat ne cadat. s. ad
 Cor. c. x. scribit ⁊c. Reuerē-
 di dñi: q; ad dñm supplicā-
 dū ⁊ humiliter rogādū pro
 presenti tribulatione mortalitatis vel glo-
 rioso martyre: pposito: quē ad plens nrm
 corā deo facimus aduocātū: hic sum? pnc-
 ipaliter cōgregari: idcirco vt vita nra in
 meli⁹ emēdet: ⁊ materia thematis decla-
 ret: i pñti sermone mediāte diuina gra-
 tia: duas in tēmate fundatas cōtempla-
 tiōes itēdo declarare: et sic opi finē dare.
 Prima ptractabit de vno errore fraudulē-
 to quo humana natura excecatur. qui se
 existimat stare.

Secunda concludet de morte repentina/
 cuius horore omnis creatura ratiōna-
 lis perturbatur. videat ne cadat.

¶ Dico primo pñcipa-

liter q; pma cōteplatio ptractabit de vno
 errore ⁊c. q; qui se existimat stare. Reuerē-
 di dñi snia est gñalis oim doctoꝝ verissi-
 ma: q; nulla mādī creatura hz stare. i. fir-
 mū esse sine mutatione siue trāstitiōe. An-
 Greg. in lib. moral. ad propositū dicit sic:
 Ois creatura q; ex nihilo facta est: ⁊ p se
 metipsam in nihilū tēdit: nō habet stare:
 sed defluere. stare solius creatoris est: per
 quem cūcta nō transeunt: ⁊ in illo ne alia
 transeāt retinētur. Et pōt hoc breuiter de-
 clarari in tribus creaturis.

Primo in natura angelicali.
 Secdo in machina mundiāli.
 Tertio in homine rationali.

¶ Dico primo q; creature nō habeant sta-
 re: siue firmum esse sine mutabilitate: pōt
 cōsiderari in natura angelicali. fm em q;
 dicit magr sen. lib. ij. deus em ad suū ser-
 uitium creauit naturā angelicā in magna
 perfectione et virtute: tñ creaturā eam se-
 cit: nō certe stabile: s; mutabile. vñ Gregē
 super illo verbo Job. iij. Qui seruiunt ei
 nō sunt stabiles. ad ppositū dicit sic. Na-
 tura angelica est cōtemplatiōi autoris
 inherendo in statu suo immutabiliter per-
 manet: eo ipso quo creatura est: in semet-
 ipsa vicissitudine mutabilitatis hz. Et pa-
 tet de facto. Nā licz deus eā tam perfectā
 et tam virtuosā creauit: tñ in illa perfe-
 ctione nō stetit: sed per pctm cecidit: ⁊ iō
 de pmo angelo Job. viij. dicit xps. Domi-
 cida erat ab initio: ⁊ in veritate nō stetit.

nulla creatura
 firmū eē

¶ Secdo dixi q; creature nō habēt stare: si-
 ue firmū esse. ps in machina mundiāli. m-
 dus em diu nō stat: sed continue mutat ⁊
 vadit. vñ Gregē reprehēdēs amorē quem
 habemus ad mūdū: in quadā homelia ad
 ppositū dicit sic. Ecce tā mūdus in seipso
 aruit: ⁊ adhuc in cordibus nrīs floret: su-
 gientē sequimur: labenti inheremus. Ita
 q; mūdus nō stat: sed semp fugit: semp la-
 bitur: ⁊ continue de die in diē peioratur.
 Quid. em dicit q; mundus in sua prima
 creatione fuit creatus i auro. Et fm imā-
 ginationē Boe. in. ij. de consola. metro. v.
 istud est q; mundus in prima etate vel sta-
 tu excessit quēcunq; aliū: sicut aurū excel-
 lit quodcūq; aliud metallū: homines em
 in illa etate non fuerunt superbi: sed huz

mādg d die pda
 personatur
 boctg

anfol.

mo Intro
 duramg

Dñica. IX. post trinitatis.

miles. non profectarii: sed cōes. non gu-
lofi: sed ieiunatores: non proditores: non
deceptores: sed fideles. vñ Boe. laudans
mundū quātum ad illā etatem dicit sic in
metro. Felix nimīū prior etas: Lontēra fi-
delibꝫ aruis: Nec inerti perditā luxu: Fa-
cile que sera solebat Feiunia soluere glan-
de. et multa alia laudabilia dicunt ibidē
de illa etate. Sꝫ stetit mūdus i auro: Lery-
te nō. Nā fm imaginationē predicti Qui-
dij in argento: sed nec in isto stetit: sed de
argento mutatus est in es: ꝛ nec adhuc in
illo stetit: sed de cre mutatus est in ferrū.
hec in. j. metamor. Torate dñi qꝫ mūdus
non stat: sed de preciofissimo metallo mu-
tatus est in vilissimū. in tota em̄ sacra scri-
ptura non inuenies qꝫ mūdus stat: sed qꝫ
transit. j. Jobā. ij. Abundus transit ꝛ con-
cupiscentia eius.

¶ Tertio qꝫ creatura non habeat stare: pa-
ter in homine rationali: et hoc si confide-
ramus in creatura rationali quattuor.
Primo suam vitam et durationem.

Secundo suam staturam et proportionem.
Tertio suam inconstantiam et imagina-
tionem.

Quarto suam prosperitatem et tribula-
tionem.

¶ Dico primo qꝫ hō creatura rōnalis ꝛc.
nō stat si consideremus suā vitam ꝛ dura-
tionem. Sicut em̄ dñi qui currit non stat:
sed cito et expeditissime mutatur de vno
spacio in aliud: sic est recte per oīa de vita
et duratione homis fm qꝫ dicit Aug. sup
per illo verbo. Dies mei sicut ymbra decli-
nauerunt. vita presens nihil aliud est qꝫ
currere ad mortem. deus enim posuit ter-
minum vite humane in nōgentis vsqꝫ ad
mille annos. patet Scñ. v. de adā de quo
dicitur qꝫ facti sunt omnes dies adā non
gēti. xxx. anni et mortuus est. ꝛ in eodē. c.
inuenitur de pluribus qui vixerunt nō gē-
tis et mille annis. Sed in hoc terminus
vite humane nō stetit. nam postea post di-
lyniū assignauit aliū terminū. scy. cxx. an-
nos. vnde Scñ. vj. Erūctꝫ dies hominis
cxx. annoꝝ. quod quidem durauit vsqꝫ ad
dauid. et in hoc etiam non stetit: sed repo-
re dauid assignauit alium terminum. scly
lxx. vel. lxxx. annoꝝ. vñ ps. lxxxix. Dies an-
noꝝ nostrorū in ipsis. lxx. anni. Si autē
in potentatibus. lxxx. anni ꝛc. Considera-
ri potest de dauid vsqꝫ nunc: vt vix et val

de raro: specialiter de his qui mō nascun-
tur: inuenies qꝫ istū terminū attingat. ita
qꝫ terminus vite hominis non stat: sed de
terminatur et continue abbreviatur: ꝛ cur-
rit ad mortem. ita qꝫ potest dicere homo.
Spiritus meꝝ attenuabitur dies mei bre-
uiabuntur: et solum mihi superest sepul-
crum. Job. xvj.

¶ Secundo creatura rōnalis que est hō: non
stat si consideremus suam staturam ꝛ pro-
portionē. deus em̄ in principio mundi de-
dit homini staturam valde magnā altam
et fortē. vnde Scñ. vj. scribitur. Gigantes
autē erāt super terram in diebus illis. fm
qꝫ dicit magister historiarum: isti gigātes
erant homines proceri in statura: et robu-
sti viribus. De og rege basan dicit docto-
res hebreorꝫ: qꝫ tanta erat proceritas ꝛ sta-
tura sua qꝫ a planta pedis vsqꝫ ad cauillā
erant. xxx. cubiti. ꝛ licet forte ipsi dicāt fal-
sum: tñ cōstat qꝫ ipse erat gigas valde ma-
gnus. In tex. dicit Deut. in. c. iij. de eo: qꝫ
monstratus est eius lectus ferreus in ras
barꝫ filiorū amon nouem cubitos habēs
lōgitudinis ad mensurā cubiti virilis ma-
nus. et beatus Aug. ry. de ciui. dei dicit:
qꝫ ipse vidit dentem gigātis qui si diuide-
retur minutatim faceret centū dentes ho-
minū cōmunit stature. Ecce quō deus de-
dit homini in principio staturā valde altā
et magnam: sed non stetit. nam aliqui fue-
rūt post magni: aliqui mediocres: aliqui
parui: aliqui i summo parui: sicut pigmei
qui sunt in longitudine tñ vnus cubiti:
de quibus recitat magister Nic. de lyra
qꝫ in quinto anno generant: et in octauo
senescunt.

¶ Tertio creatura rōnalis que est hō: nō
stat si cōsideremus suā inconstantā et ima-
ginationem. Inter alia per que multū co-
gnoscit instabilitas hoīs: est in opere in-
rellectus: in quo quidem nullā habet for-
titudinem aut firmitatem. modo intelli-
git vnum: modo reliquū: modo bonū: mo-
do malum. nunqꝫ breuiter in imaginatio-
ne se firmat. Similis est intellectus hoīs.
cuidam qui dicebatur filius inconstantis:
de quo narrat Boe. de disciplina scholari-
um qꝫ voluit esse agricola: tandem exper-
tus lassitudines et labores agricolarum:
voluit esse miles. expertus autem vulne-
ra et labores bellorū: voluit esse mercas-
toꝝ. expertus autē pericula maris p duae

und 9 in pz^a
tate sunt creat⁹
auro ex 180

Currimꝫ ad
mortē. 209

de pofunt + om̄
vita humane
es adā

statura
in pz^m

gigant

pigmei

ep^m

tor m^m bre hum^e

incōstantia in illꝫ

mercationes voluit esse frater. post credo in fine voluit esse asinus dicens. vti nam possem eruere humanitatē et induere asinitatē. Talis est intellectus hominis qui cōtinue diuersa cogitat: nec in aliquo firmatur: nec stat: nec quietatur. pro tāto dicitur Job. xx. Cogitationes mee varie succedunt sibi: et mens in diuersa rapitur.

¶ Quarto et ultimo / creatura rationalis non stat si consideremus suam prosperitatem et tribulationem. In hoc mundo (domini) quilibet est modo in prosperitate: modo in aduersitate: modo letus: modo tristis: modo diues: modo pauper: modo sanus: modo infirmus: modo viuus: modo mortuus. ita quod in hoc mundo non inuenies aliquā rē in qua creatura rationalis habeat firmum esse: nec stare. Pro tanto pro concordantia omnium supradictorum scribitur Job. xiiij. Domo natus de muliere breui viuens tēpore repletur multis miserijs. Qui quasi flos egreditur etc. Ecce ergo (domini) ista est vna veritas factis prolie declarata: quod in hoc mūdo creatura rationalis nullā habet firmitudinē: nullam stabilitatem. Sed vere (domini) moraliter loquēdo: et aliquid dicendo cōtra vitia: reperio quod supradictam veritatē quattuor: genera hominum impugnant: qui false dicūt et se existimabant stare. qui liber enim illorum dicit illud quod scribitur Abachuc. ij. Super custodiam meam stabo: et figam gradum super munitionē. Primi sunt clerici et religiosi: et isti dicūt se stare per suas dignitates et promotiones. Secundi sunt iniqui et maliciosi. et isti dicunt se stare per honores mundiales. Tertij sunt cupidi et ambitionosi. et isti dicūt se stare per diuitias temporales. Quarti sunt fetidi et luxuriosi. et isti dicūt se stare per delectationes carnales.

¶ Dico primo quod istam veritatē. scilicet quod creatura rationalis non habeat stare: impugnant clerici etc. qui dicunt quod iam allegatum est. Super custodiam meam stabo etc. Quid isti (domini) aliud intelligunt per custodiam suam et munitionem: nisi dignitates et promotiones: quas in ecclesia habent. ibi dicunt se custoditos et munitos: et per consequens ibi stare. Sed in hoc ipi sunt decepti: false iudicāt ac existimāt. Et scitis causam. dicit philosophus: quod cecus non potest iudicare de coloribus.

nec autem ita est quod clerici sic iudicando sunt ceci. et multoties quod in illo in quo clerici sunt ceci: laici bene vident. et in quo clerici male iudicant: laici non errant. In libro de oculo morali declaratur illa historia de ysaac: de quo dicitur Genes. xxvij. quod sensit ysaac. et caligauerunt oculi eius etc. et sequitur quomodo iacob obtulit sibi pulmētum: et comedit: et sic gustus nō fuit deceptus: nec tactus: quia pilositate manus et colli bene sensit. nec auris: nam ait: Vox quidem vox iacob est. nec odoratus: nam sensit vestimento: um fragrantiam. solus autem visus ibi defecit. Sic est modo (domini) visus: id est status clericalis frequenter in multis errat. et alij sensus. id est status laicorum non errant: quod est magna abusio. Nam sicut dicit Hieronymus super epistolam ad Titum. Vehementer ecclesiam dei destruit: meliores esse laicos quam clericos. Narrat Plinius de quodam pictore qui pinxit quandam puerum deferentem vvas: ad quas cum aues volarent credētes eas veras vvas: pictor operi suo dixit. si puerum ita perfectū pinxissem: utrumque timuisset. Ita vel sic in proposito vne significant populum fidelem sicut Augustinum in homelia. Caro mea vere est cibus. Puer autē qui portat vvas: est status clericorum: qui habet defectus populi portare. Aues sunt spiritus maligni qui vvas nituntur decerpere. nō timent: quia melius picte vne. id est populus virtutibus et gratijs. id est pluribus virtutibus quam status clericalis. Pro tanto contra tales clericos loquens Bernardus de contemptu mundi dicit. Cum resurgere ceperint homines in ordine suo: vbi putas generatio ista locabitur? Si ad milites forte diuertent exilabūt eos: quia labores et pericula secum minime tolerauerunt. Sic agricolae et negociatores: et singuliter quicumque hominum eos a suis arcebūt sinibus: vtpote quia in laboribus suis non fuerunt. Quid ergo restat illis: nisi quod omnis ordo eos repellat. et sic sortitur locum vbi nullus ordo: sed semper natus horro: inhabitat. Paret igitur quomodo clerici decepti sunt in suo iudicio: qui per suas dignitates et promotiones se credūt stare. Et certe bene patet eorum malum iudicium: et bene sunt decepti. nihil enim (domini) tam repugnans et contra-

mutabilis
in p[ro]p[ri]etate

sensus ysaac

cont[ra] clericos

o[mn]i

Dñica. IX. post trinitatis.

dicens ad stare sicut diuinus esse. vñ xps dixit Mat. xij. et Luc. xj. et Mar. iij. Omne regnum in seipsum etc. Et si sarbanas etc. Sed de facto status clericalis diuinus est. vñ apłus dicit. s. ad Corin. s. Diuinus est xps. Male ergo clerici iudicant: quia se existimant stare.

¶ Dixi scđo qđ istam veritatem. s. qđ creatura rationalis non hz stare: repugnant vel impugnat iniqui ambitiosi: qđ dicunt se stare etc. Dicūt em̄ isti qđ dictū est. **S**up̄ custodia meā stabo etc. Ista (dñi) eoz custodia et munitio nihil aliud est qđ honor: mundanus: in quo se credunt stare.

Sed isti sunt decepti. nam honor: mūdā: nus inter alia qđ sunt in mūdo: aut per aduersitatem: aut per fortunā modicū durat. vñ dauid ps. xxxvij. dicit. Inimici dñi dñi mor vt honorificati fuerit et exaltati: deficiētes quēadmodū etc. ita qđ honor: mūdā: nus nō stat: nec est stabilis. Narrat in lib. de vitis phozum: qđ Solon qui fuit vn̄ de septem sapiētibz interrogat: cur athenis (qui erat in grā cuiusdā tyrāni) cōuersari noller: maxime qđ tyrānus eum decreuerat honorare? Rēdit quia honor: mūdā: est similis calculo qđ vno tpe magis significat: alio dñi min: et nunqđ dicit idē. quō igitur ambitiosi sunt decepti in honor: mūdāno pr: qđ instabilis est.

¶ Tertio dixi qđ istam veritatē. s. qđ creatura rōnalis non hz stare: impugnat cupidā auariciosi. qđ dicunt se stare: et dicūt vt ceteri. **S**up̄ custodia meam stabo etc.

Ista (dñi) eoz custodia et munitio nihil aliud est qđ congregatio diuitiarū: multitudine pecuniarū acq̄sita cū labore: cū fraude: cum ysura: cū deceptionibus subditōrū: ac ppłoz: cum infinitis baratēijs: de q̄bus faciūt sibi custodias et munitiōes: quibz credūt stare. dicūt em̄ illud qđ scribit in ps. xxxix. Ego autē dñi in abādantia mea: nō moue. in eternū. Sed isti (dñi) decepti sunt. nam q̄ro ab eis nunqđ diuitie sunt bona nature vel fortune? Nō est dubiū qđ fortune: et p̄sequēs nō stant. Nā non est res in mūdo ita instabilis sicut fortuna. vnde. Nō est fortuna si semp̄ manet vna: Sed qđ mutat ideo fortuna vocat. Ideo fortuna de iure vocatur fortuna. Fortuna em̄ pbat Boetio pmo diuiti: postea pauperi. ij. de consolatione Prosa. ij. dices qđ nullā facit sibi iniuriā:

si primo cōcessit sibi diuitias: et postea abstulit: cū de natura sua sit instabilis ac mutabilis. et postea in sine subdit. Nos igit ad pstantiā nris moribz aliena: inexplera hoim alligabit cupiditas: quasi di. nullo modo quia ego instabilis sum: et non habeo stare.

¶ Dixi quarto qđ vltimo qđ istā veritatem impugnat fetidi luxuriosi etc. p̄cordat em̄ cū ceteris dicētes. **S**up̄ custodia meā stabo etc. Ista eoz custodia est iuuent: pulchritudo: fortitudo: credūt se semp̄ esse fortes: pulchros: et iuuenes: et semp̄ manes: et faciunt sibi munitiōem in luxuria. Dicūt em̄ illud qđ scribit Sap. ij. Non pretereat nos nos tēpor. Lozonem? nos rosos anteq̄ marcescāt. nullū pratum sit qđ nō pertranseat luxuria nra. Nemo vestrū exois sit luxurie nre. Abiq̄ relinqua mus signa leticie. Dicunt em̄ isti: iter cetera petā mortalia leuissimū est pctm luxurie: qđ naturale: et p̄sequens pena leuissima: et qđ nulla dignū. Sed isti sic ceteri decepti sunt: qđ qđ iudicat de aŋcedēte debēt iudicare de p̄sequēte. est em̄ luxuria sicut p̄ctus qđ de se est indiuisibilis et momētane: tñ est pncipiū linee infinite. Sic delectatio luxuriosa est valde momētanea: tñ est pncipiū linee infinite: quia pene eterne qđ durabit in infinitū. **¶** De gorius. Absomentaneum est qđ delectat: p̄petuū est qđ cruciat. Et sic patz quomōdō isti qui credūt se stare in rebz tēporalibz: male iudicat et sunt decepti. De quolibet istoz d: Job. viij. Inuiterur sup domum suā: et nō stabit: fulciet eā et nō p̄surgit. Et sic finitur p̄ma cōtēplatio: in qua dixi qđ pertractaret de vno errore fraudulentiō etc. qui se existimat stare etc.

Secūda pars.

¶ Dixi in secūda et vltima cōtēplatione qđ cōcluderet de morte repentina etc. et id videat quilibet ne cadat. Duplicem em̄ (dñi) calum ego repetio in sacra scriptura.

Primus casus est detestabilis. Secūsus est terribilis et horrendus.

¶ Primo casu cadunt tria genera hoim. Primo superbus ab alta dignitate. Superb? enim qui per magnū tēpus cū maximo labore acq̄sivit sibi magnū honorē et dignitatē: sepe de illis cadit. vñ Greg.

luxuria

honor mūdāno

cp

auari

fortuna

cadit superbus

lib. s. moral. In fine perijt qui magnis co-
natiibus ad summa puenit. paulisper edi-
ficia alia pficiunt: sed repentinis casibus
terram petunt. Dicit donatus q̄ preposi-
tioni non accidit nisi casus. Unde dicunt
grammatici. Prepositioni quot accidit?

sp̄o simoij
a casu casus

fo-142
117

Anum. Quid? Casus tantum. accusatiuus
et ablatiuus. Sic supbus qui est preposi-
tus in ciuibus dominoꝝ vtpote maior do-
mus: thesaurarius vel ministrator: nō ac-
cidit sibi nisi casus. Et accusatiuus: q̄ ac-
cusatur dño. Ablatiuus: q̄ oia que habet
auferuntur ab eo. De isto casu dicit dauid
ps. xxxv. Nō veniat mihi pes superbie: et
manus peccatoris nō moneat me. Ibi ce-
ciderunt qui operantur iniquitatē: expulsi
sunt ꝛc. Superbus ergo qui existimat sta-
re in gradu vel dignitate videat ne cadat.

ca de diues

¶ Secūdo cadit auarus vel diues per pau-
peritatē ⁊ miserā. Vidistis sepiissime mul-
tos diuites potentes: qui ad tantā deue-
nerunt miserā: q̄ vadunt ostiatim peren-
do amore dei. q̄d nō est sic de iustis. vñ da-
uid in ps. xxxvj. Junior fui etenim senui
ꝛc. De isto casu diuitū avariciorū dicit
iusti in ps. xix. Vi in curribꝫ: et hi in eq̄s:
nos aut in noie dñi ꝛc. Ipsi obligati sunt
et ceciderūt ꝛc. Diues ergo qui in suis di-
uitijs se existimat stare videat ꝛc.

ca de luxu-
riosis

¶ Tertio cadit luxuriosus per feditatē ⁊ societate.
O deus q̄ terribilis casus est iste. Regi-
em̄ Judicum. xx. q̄ pro peccato luxurie to-
ta tribꝫ beniamin cecidit. et q̄ fuit destru-
cta. Regitur em̄ Nume. xrv. q̄ ppter pec-
catū luxurie ceciderūt per plagā dñi de-
cem milia. de isto casu dicit apls. s. Cor.
x. Necq̄ fornicemur sicut quidam ex ipsis
fornicati sunt: et ceciderunt vna die vigin-
titiamilia. Luxuriosus ergo qui se existi-
mat stare per feditatē ⁊ societatem videat
ne cadat. Iste casus (dñi) est casus per
peccatum valde detestabile: quo quidem
multi cadūt. vnde ps. xc. Eadent a latere
tuo mille: et decem milia ꝛc.

¶ Sed est alius casus sc̄ds quo non mul-
ti: sed oēs generaliter cadunt. et iste est ca-
sus mortis. de quo scribit Esa. lxxiij. Ceca-
dimus quasi foliū vniuersi. Nā. ij. Regi.
riiij. Omnes morimur ⁊ quasi aqua dilabi-
mur in terrā. Et iste casus est valde horri-
bilis. nihil em̄ tā horribile ⁊ tā terribile si-
cut mors. Nā fm̄ p̄m oim̄ terribiliū ter-
ribilissimū est mors. fm̄ q̄ dicit Tullius in

lib. de senectute. Mors est quedam virgo
que facie velata: papauere seceperat ⁊ ab-
sinthio coronatur. et fm̄ imaginationem
suā ab vna parte afflittit sibi iuuentis fiori-
bus coronatus: qui talis in quadā rotula
scripta h̄. Est necesse mori iuueni simul
ac seniori. Mors nō parit hori: nec cedit
maiori. Ab alia s̄o miles super equum ar-
matus: qui in alia rotula sic scriptum ha-
bet. O mors tam dura: tā tristia sunt tua
iura. Nullus tam fortis cui pareat vincu-
la mortis: qui in alia rotula sic scriptum ha-
bet. O mors tam dura: tā tristia sunt tua
iura. Nullus tam fortis cui pareat vincu-
la mortis. Durum transire q̄ transire abq̄ re
dire. Quid significat (dñi) q̄ mors sit vir-
go: nisi q̄ sicut virgo est incorrupta: sic et
mors nec amore vel odio minis prece vel
p̄cio corripit. Quid q̄ ē facie velata: nisi
q̄ sicut facie velata neminem videt: nemi-
nē accipit. et sic mors. Quid q̄ absinthio
est coronata: nisi q̄ sicut absinthiū est her-
ba amarissima: ita et mors. Eccl̄. xlv. O
mors q̄ amara est memoria tua. Quid q̄
papauere seceperat: nisi q̄ sicut papau-
uer inducit somnolētiā ⁊ obliuionē: ita
et mors. vñ ps. xx. Obliuioni datus sum
tanq̄ mortuus. Unde cū a sc̄do p̄bo que
reret que esset pp̄ia cōditio mortis. scri-
psit in pergamento duplex. o. o. cui sp̄acio
intermedio: cū a discipulis quærerēt q̄ il-
lud non intelligebant: scripsit inter o et o
bliui: quod facit totā obliuio. Per mortē
em̄ oia equat̄ur et obliuiscitur. vñ Boet.
ij. de conso. metro. vij. Mors spernit altā
gloriā: Inuoluit humile pariter ⁊ cellsum
caput: Equat̄q̄ summis infima: Abi nūc
fidelis ossa fabrici manēt: Quid brutus
aut rigidus caro: quasi dicat. nescitur de
eis qd̄ est: aut de coꝝporibꝫ vel ossibꝫ suis
q̄ per mortē obliuioni data sunt. Si q̄s
(dñi) bene cōsideraret istā imaginationē
mortis: nō est dubiū quin p̄ciperet ⁊ intel-
ligeret q̄ cadere p̄ mortē est valde horribi-
le ⁊ terribile. Iñ casum deus mittit no-
bis sepe ppter pctā nrā: qd̄ quidē non est
dubiū q̄ incutit horrib̄ timorē. vñ ps. lxxij.
Cor meū cōturbatū est in me: et formido
mortis ꝛc. Sed scitis dñi remediū cōtra
casum: respicite ad dauid de quo dicit. ij.
Regi. vlti. ⁊. s. Paral. xvj. Immisitq̄ dñs
pestilentiā in israel: de mane vsq̄ ad rep̄
cōstiturū: et mortui sunt ex populo a dan-

ymago mortis

compai bona

obliuio mortis

cadunt omnes

rr ij

Dñica. IX. post trinitatis.

vsq; berabee. lxx. milia viroz. Finaliter se quitur in ter. Et edificauit ibi dauid alta re dño et obtulit holocausta et pacifica et ppitiatus est dñs terre et cohibita est pla ga ab israel. Sic et vos dñi faciatís dño sacrificia de cordib; vestris penitendo: sa rificiãdo: turias dimittẽdo: baraterias: fallas pdiciones: que maxime regnãt ad p̄sens in mũdo ac vsuras: ⁊ date vos deo: et sine dubio cohibebit plaga: ⁊ sic nõ cas deris. et hoc consulit sapiẽs Eccli. ij. Adse tuentes dñm sustinete. i. expectate/miam eius: et nõ defectatis ab illo: ne cadatis. Explicit sermo. Deo gratias.

¶ Dñica. ix. post festũ trinitatis. Ser. iiii:

Edde rationem

villicationis tue. Luce. xvj. Testante sacro eloquio si be ne et subtiliter cõrepletur.

Est ratio quam iustus sequi tur: nec errat in sequendo.

Est ratio que nõ attingitur alta sapiẽdo. Est ratio que a cunctis redditur nullum excipiendo.

¶ Prima proposita ratio r̄c. Ista r̄o est su perio: pars aie: qua quis dicitur qd bonũ: quid malũ: quid sequendũ: qd fugiendũ: quid diligendũ: quid odiendũ. Ista est ra tio quã de; i terra d; potuisse: de qua Job xxxvij. Nũquid nosti ordinẽ celi: ⁊ pones r̄onẽ eius in terra: s̄m eã ordinẽ celi. hoc est s̄m imaginẽ dei. Ista ratio in terra po sita: est ratio in hoie qũ fecit hominem re ctũ. Eccl. vii. Ista ratio i hoie diuiditur in partẽ superiozem: et in partẽ inferiozẽ. superio: vocat vir. inferio: mulier. Supe rio: ratio diuinis et eternis intẽdit. infe rio: nõ de mũdanis ⁊ transitorijs iudicat et disponit. Superio: leges diuinas seq; tur: inferio: autẽ humanas amplectitur. Superio: ratio extendit se vsq; ad contẽ plationem eternoz: inferio: nõ cũ sit con iuncta sensualitati: res magis respicit cor; porales: et circa illas versatur. de ista ra tione non loquitur thema.

¶ Scda ratio introducta est illa que non attingitur: nec bene capitur: nisi per fide potẽtissime adiuuetur: et potest vocari in selectus respectu credẽdoz: ad quam hu mana r̄o non attingit, q̄ si attingeret cre

dẽdo articulos: et credẽdo meritũ nõ ha beremus: iuxta dictũ beati Grego. Fides nõ habet meritum: cui humana ratio pre ber experimentũ. de tali ratione habetur Eccl. viij. Intellexi q̄ oim operũ dei nul la possit homo inuenire rationẽ eozũ que sunt sub sole. multominus eoz operũ que sunt supra solẽ. Talis ratio oportet q̄ in uetur per fidẽ ad intelligẽdũ arcana dei. Roma. xij. Habentes prophetiã s̄m r̄onẽ fidei. habẽtes pphetiã. hoc est reuelatioz nem futuroz. s̄m r̄onem fidei. hoc est s̄m q̄ exigit fides eoz quibus deseruire debe mus. vnde est propheta ad informationẽ fidei nostre.

¶ Tertia ratio introducta est ad ppositũ s̄m thema: que non est aliud q̄ copotum qd oēs reddituri sumus in finalibus deo nostro de oibus dictis cogitatis ⁊ factis. et cuilibet dicitur. Redde rationẽ villica; tionis tue. Ubi tria ostenduntur.

Primo debitum persoluendum. redde. Scdo compositum exigendum. rationem: Tertio officũ erequẽdũ. villicatiõis tue. Unica pars.

¶ De istis simul est pro

sequendũ. vbi sciendũ q̄ aliter reddent rationẽ presidẽtes: aliter subditi. qm̄ pres idẽtes reddẽt rationẽ de se: et de sibi sub ditis et subiectis. subditi nõ de seipsis so lũ. De primis loquit ap̄s heb. xij. Obe dite prepositis vestris: ⁊ subiacete eis. Ip si enim peruigilant quasi rationẽ pro ani mabus vestris reddituri. hoc est obedite eis. eozũ mandata seruando. et subiacete eis debitã reuerentiam exhibẽdo. Et assẽ gnatur ratio quare: quoniam ipsi peruigilant. i. valde vigilat vel vigilare debent tribus modis.

Veritatem predicando. Bonum exemplum prebendo. Temporale subsidium tribuendo: Quasi rationẽ pro aiabus vestris redditu ri. Unde durissimũ iudiciũ fiet his q̄ pres sunt. Sap. vs. de hmõĩ ratione reddenda habet in euãgelio isto. Require presidẽs sp̄nalis sine r̄eopozalis reddere. ver; bũ terroris. verbũ timoris. verbũ exami nationis. verbũ cõminationis. verbũ ins dignationis. vnde Aug. super isto verbo. Redde rationẽ. qui ad tantũ tonitruũ nõ euigilat: talis non dormi: sed mortu; est:

r̄o superior
r̄o inferior

Ab ecclesiarū prelati maxime ratio erige-
 tur: qui lac et lana ex ouibus querētes: et
 de salute animarū subditōz modicum cu-
 rates, non pastores: sed dissipatores, non
 prelati: sed pilati possunt merito appella-
 ri. Redde prelate rationē villicationis tue.
 Ego (dicit iudex) spōsam meā ecclesiam/
 sanguine pprio laui: et in ligno crucis ex-
 redi: sine macula sine ruga: et ego tibi tāq̄
 paranymp̄ho, cōmissi, male vixisti: male re-
 iusti: male desponsasti. O inerpiabile fla-
 gitū, o inmensum facinus, virgo sponsa
 mea ab illis p̄silita est ad mechādā: qui-
 bus cōmissa erat ad custodiendū, qd hoc
 audio de te: redde rōnē villicationis tue.
 Ego coronat⁹ sum corona spinea: vt te co-
 ronare in gloria mea, ego coronatus sum
 diademate opprobrioso: vt te coronarem
 de lapide precioso, ego emi sanguine pio:
 prio: quod tu expēdis in apparatu regio-
 ego acquisivi opprobrijs: qd tu consumis
 in ebrietatibus et conuiuijs, ego in prese-
 pio: tu in palatio, ego in cruce: tu in bal-
 neis, redde rationem tē, iam amplius nō
 poteris villicare.
 ¶ In scdo loco subditi reddent rationem
 reddent de bonis sibi collatis. Sūt enim
 multiplicia bona sicut als dictum est,
 Bona nature,
 Bona fortune,
 Bona gratie,
 Bona glorie,
 Anusquisq̄ est villicus et dispēsator isto-
 rū bonoz: et cuiuslibet dicitur in fine, Red-
 de rationem villicationis tue.
 ¶ Bona nature sunt bona corporis/ et bo-
 na aīe, Bona corporis sunt quinqz sensus
 corporales, s. visus/ auditus/ gustus/ odo-
 ratus et tactus, Et sunt nōnulli q̄ abutū-
 tur istis bonis: et tales sunt dispēsatores
 similes villico qui diffamat⁹ est apud do-
 minū quasi dissipasset bona illius, Sulo-
 si et luxuriosi dissipant ista bona: q̄ corpo-
 rales sensus in comestationib⁹ et volupta-
 tibus occupant, de quibus Jaco. v. Epus-
 lati estis super terrā: et in luxurijs vestris
 enutristis corda vestra, Epulati cibis opti-
 mis delicatis et preciosis: qualiter epula-
 tus est diues epulo quotidie splendide su-
 per terrā in hac vita: in qua debuistis pe-
 nitentiam agere: et nō gule deseruire et in
 luxuriosis tē, Dec duo vitia gula et luxu-
 ria, maria vitia sunt sicut dicit Chyph, Ra-

tionē nō bonā poterint reddere tales de
 bonis corporis, de quinqz sensib⁹ corpo-
 ralibus: quibus sic abusi sunt, et q̄ sic bo-
 na talia dissiparūt, qualis terror inuadet
 eos qm̄ audient, Redde rationem iam am-
 plius nō poteris villicare, nō poteris vi-
 uere, nō poteris p̄niam agere, amplius nō
 erit tēpus merēdi, Sed que sunt bona na-
 turalia anime: de quibus ratio exquiret,
 Respōdeo q̄ illa sunt memoria/ intelligē-
 tia/ et voluntas: que bona male dispen-
 mus qm̄ eisdem abutimur, Ista bona na-
 ture corporis et anime sunt illa bona que
 ille homo dedit seruis suis: et postmodū
 posuit rationem cum eis, Mat. xvij, et si-
 milis quasi parabola ponitur de talentis
 Mat. xxv, Qui dedit quinqz talēta: alij
 duo: alij vero vnum, Quinqz talenta sunt
 quinqz bona anime/ memoria/ intellect⁹/
 et voluntas/ ratio et liberum arbitrium,
 Duo talenta sunt ratio superior/ et ratio
 inferior, Anum talētum quod reponitur
 in sudario: est scientia, Talentum scientie
 multi abscondūt sine spūali lucro: de quo
 ab eis ratio eriget, Presertim istud talen-
 tum abscondunt et dissipant

Primo cauidici,
 Secundo phici medici,
 Tertio sophiste logici,
 Quarto rheologi.

¶ Primi sunt aduocati nonnulli: quātūc
 dissipant et abscondunt talētum scientie
 sue: quando iustificat impium pio munes-
 ribus: et iusti hominis iusticiam auferūt:
 qui condunt leges magnas (als malas)
 vt opprimant in iudicio pauperes et vi-
 duas qui non habent defensorē, qui dis-
 cunt bonum malum, qui per friuolas al-
 legationes et frustratorias appellatiōes/
 et dilatorias exceptiones/ per quas pro-
 trahunt procurant et nutriunt: vt eorum
 salarium augeatur: et pauperes litigio fa-
 tigati iuri suo cedere compelluntur, Hi
 sunt qui peritium incurere faciunt, vn⁹
 de beatus Augustinus, Si nouit fecisse:
 et compellit iurare homicida est, Fel dia-
 cuis istorum aduocatorum sunt ferula
 demonum, et teste beato Job cap. xx, pa-
 nis eorum vertetur eis in fel, Fel diacon-
 num vinum eorum: et venenum aspidum
 insanabile, Deutero. xxxij, in eterna dāna-
 tione, Nempe quando dñs veniet et po-
 net rationē cū seruis suis: requiret tales

quod abscondunt
 talentum.

talenta. 5.
 fo. 195.

multi phicia bona. 88.

talenta. 191.

Dñica. IX. post trinitatis.

de talento dissipato: et dicit cuilibet sigillatim. Redde rationē villicationis tue. Nam amplius non poteris aduocare.

¶ Secūdo sunt physici medici qui talentū scientiē dissipant et abscondūt. qui medici nas sophisticas corrūpūt: et infirmos falsis pmissiōibus decipiūt. et cū saluator dicat se ieiunare vigilare laborare: ipsi tales medici dicūt comedere bibere dormire quiescere: docentes aiām saluā facere in hoc seculo: cū saluator dicat eā perdere in hoc mūdo custodire in vitā eternā. Quid facient tales: quo fugiēt? quid meditabunt qñ eriget ratio de talento vsq; ad minimū quadrante. et cuilibet tali dicitur cū rigore iusticie. Redde rōnem villicationis tue. **¶** Tertio dissipant talentū scientiē logici sophistici: et abscondūt dum circa cynifes egypti/et frinolas subtilitates occupant: plectentes et terentes subtilia licet inutilia: altiora et superiora que rentes. **¶** Quarto rheologi nōnulli predicantes xp̄bū dei dissipant talentū scientiē cū docēt et predicāt ppter cōmodū tpale tales corrupti sunt et abomiabiles facti sūt i studiis suis. Tales sūt pp̄biā d'iere. xij. cap. seminauerūt triticū: et messuerūt spinas. Nunqd tale talentū argēti vel auri versum est in scoriā: et hoc fit qñ talentum scientiē et doctrinē ad lucrū tēporale vel ad vanā gloriā refertur. Isti sunt qui bus dñs dedit aurū scientiē: argentū eloquentiē. et ista expendūt in laudē sibi acquirant: vt corā alijs appareant et non existant. Nunqd ab oibus supradictis erigitur ratio districtissima in iudicio: et de vnoquoq; verificabitur. Redde rationē villicationis tue.

¶ Secūdo sunt bona fortune sicut sunt temporales diuitiē: qbus multi male vtūtur: vel illicite acq̄rēdo: vel auare et tenaciter retinēdo: vel in prauis vsibus expēdēdo. a quib; erigitur ratio. Nam dñs seruum illoꝝ vocabit quēlibet diuitē qui bona tēporalia sibi cōmissa male dispensauit. Lotiens vocat nos quotiens incutit nobis timorē eterne dānationis: vel per predicationē: vel per secretā admonitionē: aut exhortationē: vel internam inspirationē iubet reddere rationē confitendo peccata: vel cogitando dum viuūt qualiter debeat opari: et qualiter debeat mala acta emēdare. Talis ratio bona est.

nam post mortē nullus poterit villicare: qm̄ hic est tēpus merendi: illic tēpus mēdēdi. ergo quodcūq; facere pōt manus tua instāter opare: q; nec opus: nec rō: nec sapientia: nec scientia: erunt apud inferos. Eccl̄s. ix. iam ampli; nō poteris villicare. Nempe post vltimā examinationem atq; terribilem sūam/absoluet. In hui; figuram clausit dñs arce ostiū aforos: ne igrēderent aque: et exco munitati et sentētiati in eternū excluderent. vnde in euangeliō scriptū est de decē virginib;. nam prudentes intrauerunt cū sponso ad nuptias: et clausa est ianua: sed fatue tarde venerūt: quibus dictū est. nescio vos. et extra remā serunt. Mat̄th. xxy.

¶ Item sunt bona grē: ad que sequuntur bona gloriē. Sunt nōnulli qui hnt virtutes. hnt gratias gratis datas. habēt spiritulia bona: que bona dissipant: et male dispēsant et h̄ dupliciter: vel q; vt negligunt: vel male vrēdo abutunt. sicut sunt multi q; gr̄as sp̄iales male administrāt: et sic rem et meritū totū perdunt. exēpli gr̄a de bonis sp̄ialibus male dispēsatis/hospitalitas facta cū murmuratione nō placet deo. nec qui miseref pauperi: si nō cū hilaritate facit elemosynā. nō d; bonū operaf non ex amore: sed cū timore seruili: vel qui innitūtur prudētie sive prudētes apud semetipsos: vel q; p abstinētiā suā immoderatā et non rationabile vlti vires seipos affligunt: vel q; per iusticiā excercēt seueritatē sine mīa: cum scriptū sit Eccl̄s. vii. Noli esse nimis iust;. q; iusticia sine mīa est. vel qui indifere se humiliādo nimis abieci subditis habētur: imo contēnunt omnes et singuli. Tales sunt bonoꝝ sp̄ialiu virtutū et gr̄aru dissipatores et prauū dispēsatores. h̄ scripturā quā registrat bt̄us Petrus in canonica sua. s. Pet. iiii. Anusquisq; sicut accepit gratiā: in alterutrū illā administrātes sic boni dispēsatores. et qui sic nō dispensauerūt: reddent rōnē ei qui paratus est iudicare viuos et mortuos: vt pro finali conclusionē accedat qd scribit Apoc. vltimo. Ecce venio cito/reddere vnicuiq; sicut opera sua. Reddere pct̄oibus suppliciu: et iustis premiū eternū. Cuius premiū nos participes faciat etc.

¶ Dominica. ix. post festum trinitatis. Sermo. v.

Inimicus dicitur

Predicatores

139. 15

p̄ p̄dicatores. 69

173

Accite vobis ami-

cos de māmōna iniquitatē

Zuc. xij. et i euāg. hōdier.

Hōnorabiles dñi/ pro itro

ductione sermonis est no-

tandum: q̄ s̄m q̄ dicit p̄bus in. vii. phy-

sicoz. Ars est supplementū nature. ita q̄

in illo in quo natura deficit: ars supplet.

Potest hoc exēplo intelligi et declarari.

et hoc in triplici exēplo. Tertū est q̄ hu-

mana natura multa patit incōmoda.

Primo aliq̄ ab extrinsecō occurrite vel

inuadēte: sicut ab aīalib⁹: a quib⁹ aliq̄

inuadit: q̄b⁹ natura dedit arma vngues:

dentēs: cornua &c. et hōiem facit inermē.

sed in hoc q̄ natura deficit: ars supplet.

Nam inuenit humana industria artē fa-

bricatoriā et facit arma: gladios: et bali-

stas: quibus a bestijs se defendit. Secū-

do aliquando ab intrinsecō corpore sicut

ab aeris intēperie. tēpore frigidis vel ca-

loris: quoz incōmoditate vel nocumēto

homo venit in corruptionē et in mortem

sed p̄ra istū defectū nature vel incōmo-

dum humana industria inuenit artē do-

mificatoriā. et facit domos: cameras: et

palatia v̄se defendat. T̄t̄ inuenit artem

lanificij: et facit vestes et pallia p̄ frigos-

ra et calores. Tertio aliq̄ natura hūana

patit ab intrinsecō dissoluēte: v̄tpote ab

inequalitate humorū: ex quo ifirmitates

generant: et mors sequitur: Sed p̄ istud

incōmodum et defectū nature ordinauit

artē medicine: cum qua humores corpis

ad equalitatē et p̄portione debitā redu-

cunt: et p̄ra predicta incōmoda occurrūt.

Et sic p̄t̄ verum q̄ dicit p̄bus: q̄ ars est

supplementū nature. et in q̄ natura de-

ficit: ars supplet. Ad p̄positū et morali-

ter applicando hoc. per peccatū primozū

specialiter que p̄ generali medicina dant̄

tur cōtra ifirmitates et vulnera pctōrū.

Zuce. xij. Quod superest date elemosinā:

et ecce oīa munda sunt vobis. et Zob. iij.

Quomodo poteris ita esto misericors.

Elemosyna ab omni peccato et a morte li-

berat. et non patietur aīas ire in tene-

bras. Fiducia magna erit coram summo

deo elemosyna oībus facientibus eam.

Ideo x̄ps volendo nos p̄mouere ad opa

mīe specialiter elemosyne et pietatis: dicit

nobis in themate. Facite vobis amicos

de māmōna &c. An pro p̄secutiōe thema-

tis et declaratione ampliori materie est

sciendū: q̄ euāgeliū hōdiernū a quo hoc

thema sumitur: facit mentionē de quodā

villico apud dñm suum diffamato: eo q̄

dissipasset bona illi⁹: a villicatiōe p̄ dñm

deponendo: qui habuit supra se cōsiliū

quid sup hoc faceret: dicens. Quid faciā:

q̄ &c. et postq̄ cogitauit et deliberauit di-

xit. Scio quid faciā. post deliberationē

in executione posuit: quia cōuocatis sin-

gulis debitorib⁹ &c. sequit̄ postea. q̄ dñs

suus istū villicum laudauit: et nō de frau-

de et de dolo quē contra dñm suum cōmī-

sit: sed de prudētia et de industria quam

inuenit de bono remedio q̄ sibi q̄sirit.

Et concludit x̄ps: q̄ istum villicum nō in

dolo v̄l fraudulētia imitemur: sed i indu-

stria et prudētia di. Et ego dico vobis fa-

cite vo. ami. de māmōna &c. Moraliter i

istō euāgelio habem⁹ istō documētū sp̄na-

le de triplici satisfactiōe q̄ est tertia ps pe-

nitentie: vt notāt doctores. xv. dis. porioz

pars elemosyna. Qd̄ p̄t̄ sic moraliter. nā

iste villicus diffamat⁹ est quilibet pctōr:

qui bona dñi sibi cōmissa et nature et for-

tune et gr̄e ad dispensandū dissipauit!

pctm̄. cui denūciātur certitudinal̄ duo.

Primū q̄ de hoc h̄z reddere rōnem bñ ex-

aminatam. vii. di. Redde rōnem villica-

tionis tue. Scdm̄ q̄ per mortem a villic-

atione debet deponi. vnde sibi dicitur.

Am nō poteris villicare. Illi cōmōrali-

ter loquendo et ad speciem descendendo

sunt tres.

Prelati ecclesiam regentes.

Principes populos defendentes.

Diuites pauperibus puidentes.

Omnibus istis dicitur in morte et in iud-

icio. Redde rationem villicationis tue.

Am em̄ non poteris villicare.

ars e su
pleni. nat

as
infirmit

vult int dntio re

fo. 132

